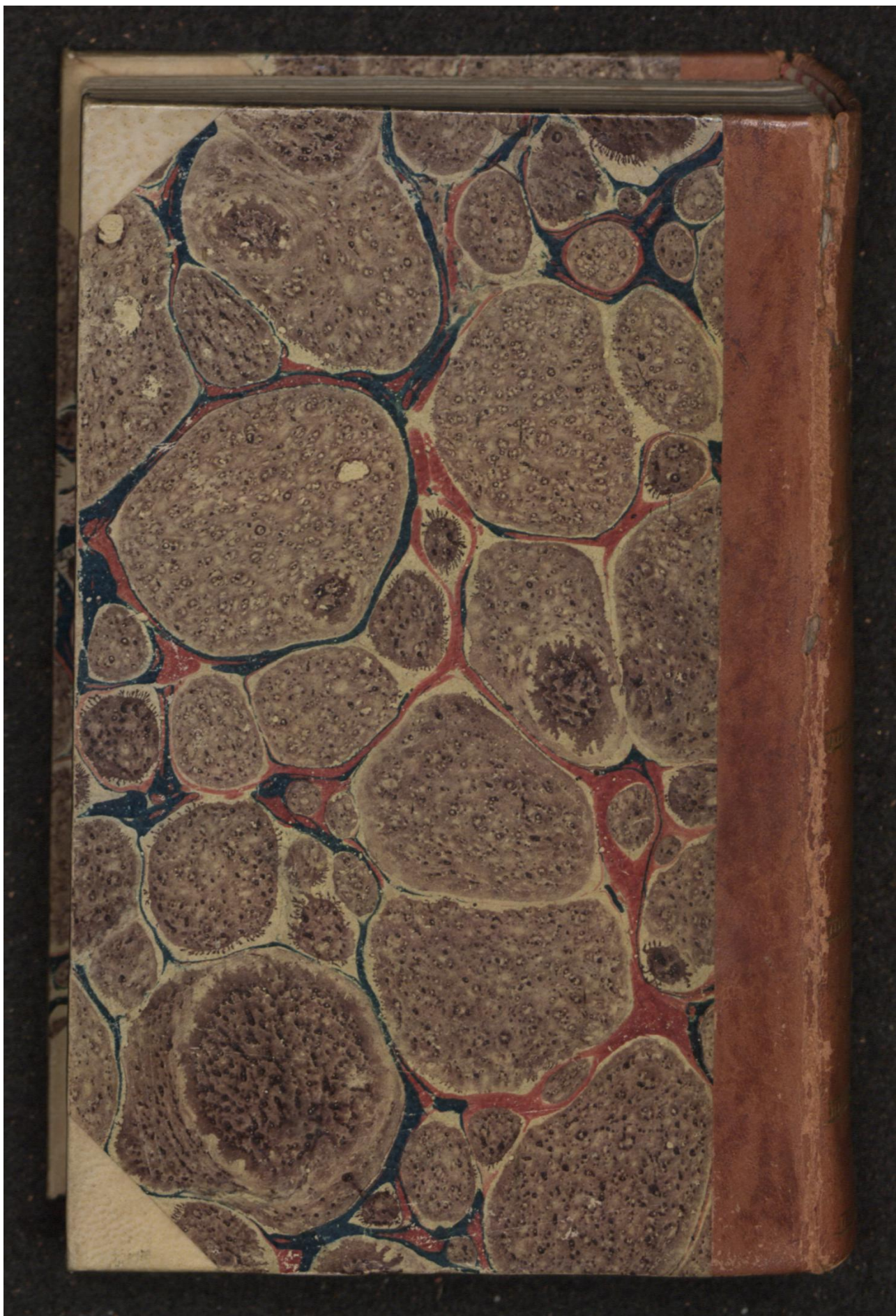

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. K.7.5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. K.7.5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. K.7.5

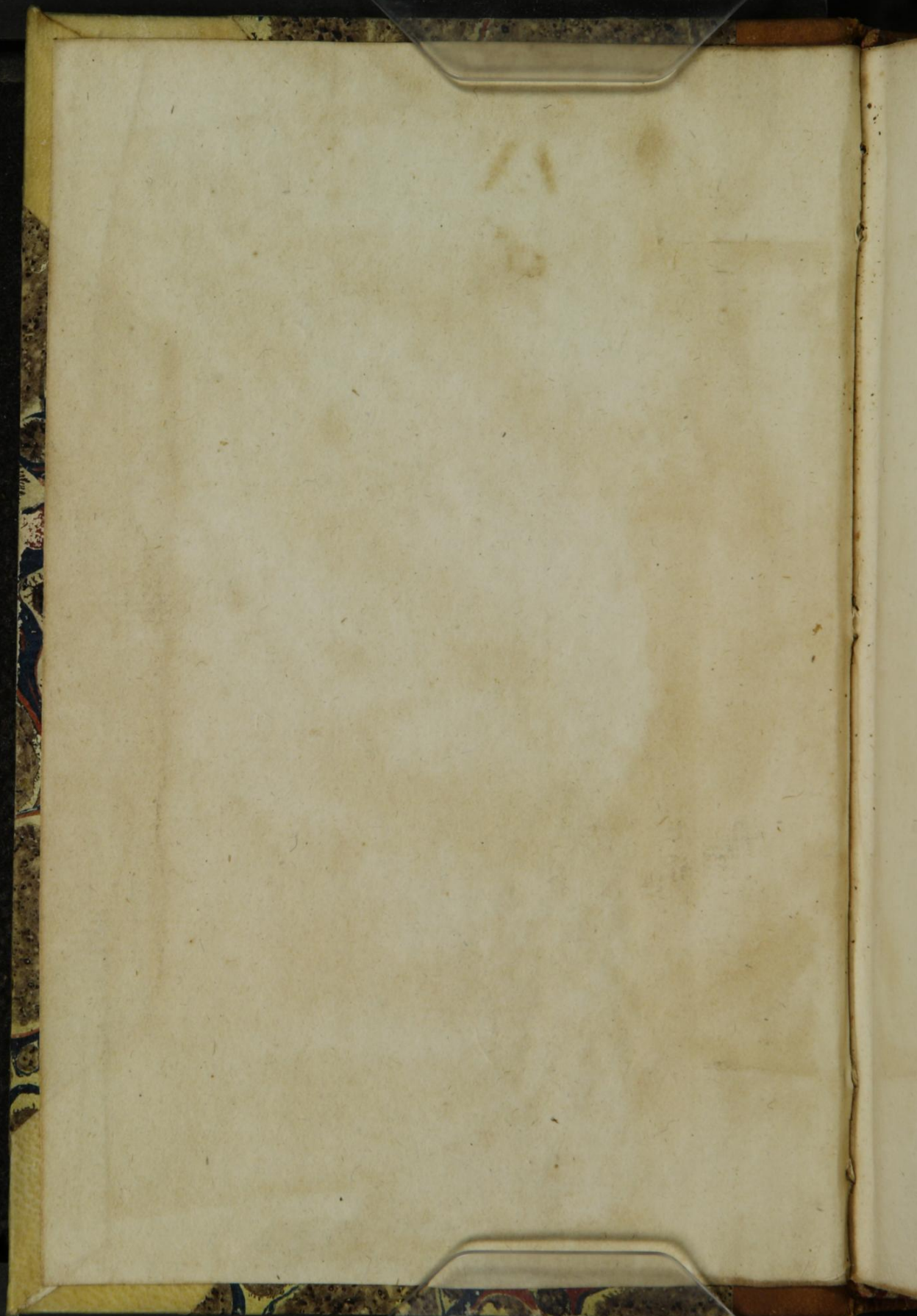
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. K.7.5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. K.7.5

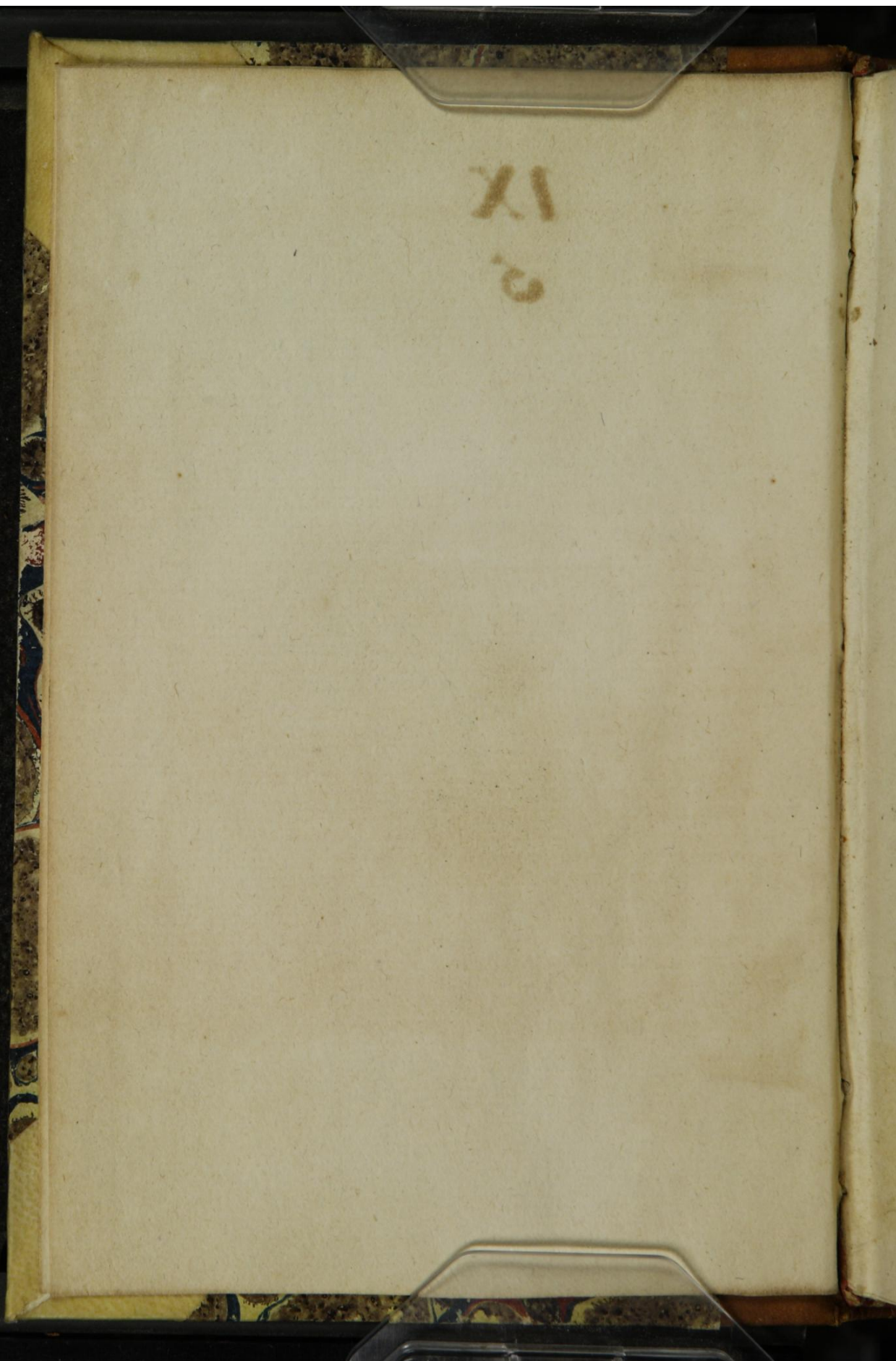

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. K.7.5

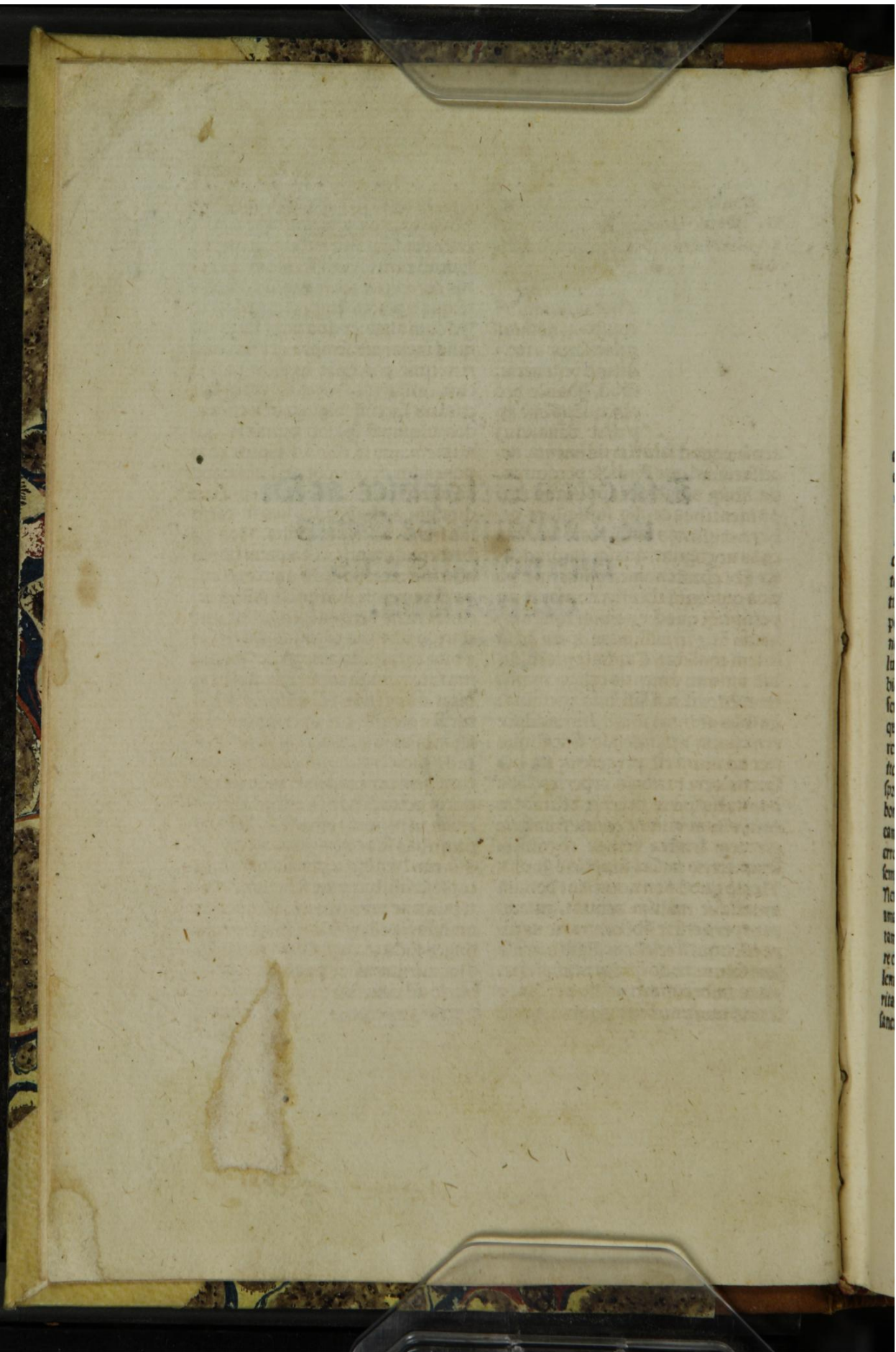
IX

5

**Dialogus Seraphice ac Di
ue Catharine de Senis
cum nōnullis aliis
orationibus.**

4
n
tr
p
n
la
bi
fo
re
re
tu
fo
bo
can
am
len
The
am
ran
re
len
rita
Canc

Marcus Cuius Batrian⁹ Fra
tri Paulo Sanchezo Aragonensi sa/
cri obseruantis predicatorum ordi/
nis

S. P. D.

Inter vitia: quib⁹
christiani nominis
professores a suo i/
stituto degenerant:
illud Paulus deo
obsequetissime ap/
pime dandus
censo: quod saluti erudimenta ne/
cessaria: ad que studiosè perquiren/
da: sibiq; diligenter applicanda in/
phuentibus oculis innigilare de/
berent: alienas tanq; res: et superna
cuas negligunt: quasq; impruden/
ter sibi christi nomen assuerint: po/
tius quicquid christus non sapit ap/
petunt: q; quod et nomini consenta/
neum sit: et firmissimam opem ad sa/
lutem conferat. Capitale proculdu/
bio vitium: et mentis caligo mortu/
fera. Sicuti. n. si salubria documta:
quibus animus illustratur: addisce/
rent: suum attendendo finem qua/
liter ad illum est pergerent: ita his
spretis vere rationis expertes falsa
bonitatis specie decepti delirantes
eam vitam viuunt: cuius transacte
errorem frustra deinde cognitum
sempiterno miseri supplicio luunt.
Nemo quod non nouit: aut bonum
amat: aut malum deulstat. quis. n.
tam peruersè: et sibi contrarie natu/
re esset: qui si celestem illam hierusa/
lem solummodo q̄tum diuina cha/
ritas inbecillitati nostre per sua: et
sanctorum patefecit eloquia agno/
sceret: rursusq; q̄ ab illa futuris eru/
libus mala parata sint exspecto: et
iuste pensulanti animo metiretur
non ad eam laeis affectuum habe/
nis curreret: et contraria veluti mor/
te: qua et petora sunt: reformidaret:
Id cum alias: ex quo mihi lucis ali/
quid inclaruit: semper existimaue/
rim: tunc precipue liquido patuit
cum catharine Senensis raruz san/
ctitatis specim dialogos lectitan/
dos assumpsi. Proh diuinam bo/
nitatem: que in illis ad mores com/
ponendos documta proposita: que
ad affect⁹ castigandos precepta tra/
dita: que ad habendos nos in ratio/
nis frentis descripta cōsilia. Non ali/
bi iocundius ad dei amorem homo
allicitur: non horridi⁹ a peccati cul/
pa deterretur: non profundius se/
cluso errore veritas intimatur: aut
clarus virtutis dignitas aperitur:
et vitij turpitudine detegitur. Ibi nox/
ma integritatis conseruande: ibi p/
bitatis augende disciplina colligi/
tur: ibi occulta dei aperuntur con/
silia: ibi diuine gubernationis alti/
tudo monstratur: ibi cecis per en/
rationem lux redditur: videntibus
noxia defendendo seruatur: ibi cu/
riosus vi rationis ostensa satissit: sa/
pientibus sua cognitione digna red/
duntur. Deniq; in his dialogis tam
copiose: salubriter: ac sancte calligā/
ti humane peregrinationi prouisus
omnisaria est: vi saluti ipsius consu/
lit: meo iudicio: consultius nequeat.
Nec mirum: nā vt sepissime: et ex ar/
bitrio ad deuz spiritu rapiebat: eos
per extasiz et p̄cipe: et dictat solebat. vñ

q a

hand verebor: hoc affirmari nemine
peruerse adeo: et obstinate iniquita/
tis esse: qui si illos ruminabunda: et
non deuoranti lectione tractarit: si
non verba tantum auribus: sed et sen/
sus mente perceperit: si ab illucelē
te usquequaque veritatis lumine oeu/
los prorsus non auerterit: generosus
transfuga non appareat. Quem. n.
illud non maxime moueat: et valde
mirandum reddat: tenere etatis
virgunculam: cum que in feminino
seruantes viris eruditione extite/
rint singulari miraculo sint: et pro/
fundas sententias: tam alte ex ipsa
diuinitate depromptas scripti: con/
didisse: ut vir plerumque percipi sapi/
entissimis queant: Ut illius glorio/
sa: et inclita sanctitas: preceptis suis
non conciliet auctoritatem: nonne ip/
sa sibi per se certissimo testimonio
sunt: quacumque fluxerint fistula: di/
uino proculdubio fonte promana:
se: nec aliunde traxisse originem: quā
quo lectorem ducere studiose contē/
dant. Non potest solis splendor nisi
a sole proficisci: nec lucis claritatem
preter lucem asferre quid potest: ce/
lestis celestia pronuntiant: et que dei
sunt ipse solus induit. Eia igitur om/
nes: liceat queso mihi deuotissime
christo paulo tecum: et alios alloqui
eia inquit omnes et qui celestia non cre/
dentes malo vestro contemnitis: et
qui fallacibus seculi huius illecti il/
lecebris detinemini: quique prope sa/
lutis amantes mortali exuto corpo/
re immortalem consequi beatitudi/
nem cupitis: eia iterum: atque iterum
omnis generis homines omnes vo

bis ex huius libri fonte aquam ple/
nis pectoribus haurite: ipsam sitite
in ipsam vos ipsos ingurgitate. Qui
captus est oculis: luce recipiet: qui
tristis: consolatione: qui cessus: quie/
tem: qui tardus: alacritatem: qui ob/
bilis: vires: qui rudis: eruditionem
Rursus: cui lux perspicua: mens tran/
quilla: indefessi nervi: prompta ve/
locitas: constans fortitudo. Doctri/
ne lumen: hoc se fluueto omnisaria
virtute predito immerget et non solum
sui ornamentum conseruandi presidia
inueniet: Sed et augendi fomenta co/
cipiet. Si cui maiora fide video: pro/
mittere: et que minime constatura
sint: is in rem presentem veniens id
est opus ipsum pertractans quid il/
lud sit: et quid dixerim conferat: tunc
si non contra senserit: videlicet me
longe miore: quam pro re debuerim spo/
pondisse. ut hominem loquacem:
vanum: et nullius fidei me digito mo/
stret. Nec quenquam terreat: aut sa/
stidito amoueat infimus: et vulgari
propior: quam latino orationis stilus: li/
buit. n. olim spiritali Catherine
patri que ipsa vernacula locutione edide/
rat: in tale genus dicendi transserre
rerum eloquentia illinc: non verbo/
rum petenda est: nec propter sermo/
nis infantiam rationis elegantia con/
temni debet. Liber hic non ad au/
res mulcendas: nec linguam polien/
dam: Sed ad animam: et sensus in/
struendos paratus est: nec recte di/
cendi: Sed recte viuendi precepta
continet. Satis superque facit: qui
quod proficitur: id preesse: graphi/
ce: et perfecta ex arte edocet: celestia

pollicetur: prestat abunde: verita-
tem promittit: dilucide profert. Ac
si: vt ex durioris corticis fructibus
corpori gustulum conquarimus: et
dentes edentimus: et palatum mul-
totiens amaritudine offendere fasti-
nemus: multo magis: vt salutaria:
ac sua anime cibaria comparemus
vt diuina illi ministremus edulia:
animi simul: et auribus molliciem oc-
bemus comprimere. Delicati nimis
et luxuriantis esset putaminum sa-
stidio talem nucleum perdere: et rez
saluti adeo vtilem: vt etiam necessa-
ria sit: quia secum baldimenta non
afferat spernere. Proetas sepiissime:
qui parum sapiant: et minimo sale co-
dicti sint sola rhitimi modulatiõe de-
tenti percurrimus: et non enim apud
nos valebit sententiarum dignitas
rationis pondus: lux sapientie: vita-
lis vtilitas: vt hec quia verborum
fucus non compserit: fastidiamus.
Si sapiamus vel ob hoc grata nobis
fuerit orationis simplicitas: quod
nuda ratio oculis presentatur: quod
nulla persona: nullo lenocinio: nul-
la extrinsecus petita specie estiman-
tis iudicio subtrahitur. Generosius
mercatozem dicimus suisque fidentem
merci bus: qui res non mangoniza-
tas: sed vtut sunt venditioni expo-
nit: placetque ille ingenuus institor:
qui nulla verborum calliditate sal-
lat emptorem: hec cum ita habeant
nemo sit: hortor: et consulo: qui tanta
se capi socordia: ac stoliditate patia-
tur: vt ex hac vite arbor: quoniam decus-
sa sint folia: fructus non velit decer-
pere: et huius plusquam nectaris p-

culdubio fontis: quia non per arti-
ficiosos tubos: sed naturales topbos
perfluat potator esse recenset. Sed mo-
lesta quedam turba: que dente lini-
do huius pulcherrimo Catherine li-
bro honestamentum querit detrahe-
re: mihi stomachum mouet ait. n.
Christi stigmatum ornamenta non
asscutam: quasque immerito in nu-
merum sanctarum redacta sit obij-
cit pontifice: qui eam vulgari vtar
verbo. Canonizari: suum fuisse con-
cium. Cane tibi inuida turba: nec:
quos tu frustra ad ferendum den-
tes acuis: patraris ipsa gregis sui cu-
stos christi? Iesus: cui sue care sunt
oues: lupos insequi solet. Velit: no-
litue quisquis aduersanti in cassum
animo obsistit: hunc sanctissime vir-
gini redemptor noster cicatricum sua-
rum stigmata impressit: verum est
quod profunda adeo ipsius humili-
tas fuit: tantum vel honestissimi sple-
doris in hoc seculo contemptus: vt
eorum manifestationem deprecata
sit: et tam illustribus stellis velamen-
tum precibus impetrarit: eodemque
momento pariter et patibuli illius
vindictis vite mortalium monumē-
ta in corpore: et humillimi animi al-
tam in celo gloriam promeruerit. Et
quod mixtum cum his longe maiora assecu-
ta sit: illeque omniparens Deus: qui
infirma mundi eligit: quibus fortis-
sima queque confundat: pro sua in-
enarrabili bonitate et diuiniõibus
illam honestamētis illustrarit. Per-
legatur eius vita a beato raimon-
do descripte fideliter: perlegatur
epistola diuini stephani sacerdotis car-

tusē: ut assumpto utar cognomi
ne: in eiusdem sanctitatis testimoni
um edita. Diu inq̃ Stephani qui cū
secundis huius seculi rebus: delici
isq̃ vinctus detineretur mirifice ab
ea solutus: ac familiaris illi factus
dialogorum plerumq̃ dictata cala
mo suscipiebat. Perlegatur & que
de eadem a P̃dio secundo Pontifi
ce caribis condita sunt. Item alia
non pauca: que omnia recensere lon
gum esset. Constabit preter stigma
ta plurima miranda: ac singularia
huius ardenti caritate lampadi at
tulisse fulgorem: ut christum ip
sam sibi i ipsam o suscepisse: ut po
stlimino ad vitam redditus: celesti
um archanorum reuelatio: p̃p̃ij cor
dis christi manu facta mutatio alic
ni inspectio: diuina vita nullo: pre
terq̃ spiritali cibo refecta: & alia
multa: que nūc referre non attinet:
ut nulla nos admiratio mouere de
beat: cui tot diuina attributa
sint: eandem & stigmatum gloria fu
isse donatam. quantum vero ad san
ctitatis nomen attinet potius me il
lorum miseret: qui id iniquo patien
tes animo impie oppugnant: q̃ q̃ri
propulsatorem: defensores: de si
derare rem censent. Vita etenim:
meo iudicio: grauius testimonium
sanctitati affert: q̃ mortalium quis.
quanq̃: si ciuitatis vinculum fidem
suspectam faceret: multo suspectio
rem facere deberet eiusdem institu
ti professio eademq̃ religio. Arctio
ris namq̃ necessitatis coniunctio est
correligiosos: ut ita dixerim esse: q̃
conuincens: & tamen Pontifices nō

nulli eos in sanctorum numerum re
tulere: non de monachis quorum
in hoc genere infinita exempla sunt
sed de alijs loquor: euz quibus vnus
eundemq̃ colendi. Dei ordinem se
ctari fuerant: nemineq̃ detractan
te: nec immerito recepti sunt. Non
est tam longe repetenda suspitio: ut
communis parens ciuitas fidem in
firmer. Vis omnis: ac facultas testa
di tolleretur si reſcienda concinuis
testimonia forent. Id quod quoni
am per se adeo pater: ut: qui aduer
sentur: potius ridiculi fiant: q̃ ali
qua ex parte sui illani compotes vo
ti: non in hac ero asseueratione pro
lirio: ne improborum fatuitas me
in id vitij trahat: ut superuacanea
veritatis asseritione proborum salez
offendam. Idos tantum mordaces:
si quis apud ipsos precibus locus ē:
oratos vehementer volo: ne adeo si
bi in hac falsa opinione concepta in
dulgeant: ut opera simul cum auto
ris sanctitate respuant. Tantisper
a proprio obsequio temperent: vñz
angelice huius virginis dialogos
perlegendo cognoscant. Id cum ef
fecerint suo liberum relinquent
arbitrio & de ipsa sentire quid libe
at: & nobis etiam quid de eadem sen
tiamus ex sua voluntate prescribe
re. Nunc vero te P̃p̃aule: quoniam
cum sat prata biberint: iunli clau
dendi sunt: per christum: quem ut
par est: vnice: ac sūme colis: rogo: &
si finis oro: ut catharinam: cui te erā
mia deuotione deditissimum scido
quotidianis sollicitare nō desinas
precibus: ut sua intercessionē: que

nos in hac miserarum periclitabū
da valle familiaritas conciliavit:
ea in montis non trāquillitate per/
petua securus: letiusq; perfrui me/
reamur. Vale.

**Epistola Dni Stephani Car
thusiensis.**

Enerando re/
ligioso sibiq;
pamabili cor/
de sincero fra/
tri Thome
Antonij de se/
nis ordinis p/
dicatorum: in
conventu san

ctorum Joannis et Pauli Vene/
tijs immoranti. Frater Stephanus
de Senis prior: licet indignus do/
mus sancte Marie et gratia carthu/
sienis ordinis prope Bapian salu/
tem in eo qui est vera salus. litteras
vestras affectuose recepi: et attente
perlegi. per quas me valde requiri/
tis atq; rogatis: ut veridicam in/
formationem vestre caritati dirri/
gere debeam etiam in publice for/
ma de gestis moribus virtutibus:
atque doctrina famose sanctitatis
virginis beate catherine de senis.
Cuius conversationem aliquando
merui dum ageret in humanis: ut

asseritis. Et presertim occasione cu/
iusdam querele sacre Venetijs in
episcopali pallatio circa celebratio/
nem festi sine commemorationem
eiusdem virginis: quia multi cre/
dere nolunt veras esse virtutes que
de ipsa veridice predicantur. Ut ve/
rum aperte fatear sacra ipsius vir/
ginis cum omni genere suo mihi: et
omni genere meo penitus ignota
fuit: licet in eadem civitate Sena/
rum oriundi fuerimus: usque ad an/
nū domini. MD. CCC. LXXVI. vel circa.
Nec etiam illo tempore velut im/
mersus in fluctibus vite presentis
eius habere noticiam exoptabam:
nisi q; eterna bonitas que nemine:
vult perire: per hanc virginem ani/
mam meam a faucibus inferni li/
berare disposuit. Accidit igitur illo
tempore sine culpa nostra: nos scur/
rere quandam guerram cum valde
potentioribus nobis. In qua cum
plurimi magni ciues aliquando fu/
issent occupati: atque fatigati nul/
lam omnino spes alicuius bone vo/
luntatis: vel pacis ab illis aduersa/
rijs nostris habere potuerunt. Tūc
virgo prefata valde florebat in vni/
uersa iustia: et magnis virtutib; pre/
conis a quampluribus extolleba/
batur. Et opera valde miranda re/
ferrebantur. Unde mihi suggestus
extitit: quia si rogare illam de tali
negotio: sine dubio pacem habere:
quia multa similia fecerat. Quare
consilium habui euz vicino viro no/
bili qui longo tempore portauerat
odiu: et postea pacem fecerat: eiusq;
sacre virginis conversationē habere.

a. llij

Qui vt mortuum meum audiuit
illo respondit. Indubitatum ha/
beas: quia nullam in ista ciuitate
personam inuenies que sit aptior ipsa
pro tali pace. Subiungens ultra
non differas: et ego te sociabo: visita
turus igitur eam: que me recepit:
non vt verecunda virgo sicut eri/
stimabam. Sed affectuosissima cari/
tate veluti si germanum a remotis
partibus redeuntem gratiose susce/
pisset de quo fui miratus. Et atten/
dens efficaciam sanctorum verbo/
rum quibus me non solum induxit
verum etiam compulit ad confessio/
nem: et ad virtuose viuendum diri.
Dignus dei est hic. Et audita cau/
sa mee visitationis absolute respon/
dit vade fili carissime confidens in
domino quia libentissime laborabo
donec habebis optimam pacem. Et
huiusmodi pondus omnino super
caput istud habere me sinas. Et ita
postea rei probauit euentus: quia
miraculose postmodum ipsa medi/
ante pacem habuimus: et etiam con/
tra voluntatem ipsorum aduersa/
rium nostrorum. Et hanc omitto cau/
sa breuitatis. Interim ego sollicita
re desiderans huiusmodi pacem: vi/
sitauit pluries eam. Et quotidie p/
pter efficacissima verba sua et exem/
pla perfectissima sentiebam interio/
rem hominem in melius conscientia
compellente reformari: me rogauit
hoc intervallo temporis: vt aliquas
epistolas quas ore virginis mirabi/
li modo dictabat ego scriberem. Et
hoc utique valde libenter acceptauit
quotidie sentiens in me per nouum

fernozem ad celestia cor accendi vil/
lipendendo seculum: et omnia sua
cum tanta displicentia vite pristini/
ne: vt vir me tollerare valerem. Et
talem ac tantam in me sensi muta/
tionem: vt etiam ab extra tempera/
ri non posset. Ita vt fere tota ciui/
tas miraretur. Et quanto plus at/
tendebam vitam exempla: mores et
verba prefate sancte virginis: tan/
to maius augmentum in me perci/
piebam aperte diuini amoris: atque
seculi contemptus. Post modicum
vero temporis prefata sacratissima
virgo dixit in secreto. Noueris dul/
cissime fili: quia cito complebitur
maius desiderium quod habeam.
quo percepto fui suspensus in men/
te quod aliter: quoniam in me nescie/
bam inuenire quid in mundo vel/
lez habere: imo potius omnia sua recu/
sabam. Ideo dixi. O bescero carissi/
ma mater: quod est illud maius de/
siderium quod habeam. Et ipsa que/
ras inquit in corde tuo. Ad quam
ego: vere mater amantissima: nescio
maius in me desiderium inuenire:
quam esse iugiter iuxta vos. Et illa
subito respondit. Et hoc erit. Ego
vero nesciebam intelligere modum
qualiter honeste siue commode pos/
set ita fieri propter dissimiles con/
ditiones et vtriusque statum. Ille ve/
ro cui nihil est impossibile per mo/
dum admirabilem ordinauit ipsam
ad ciuitatem Quinoniam. videlicet ad
dominum gregorium. Papam vn/
decimum dirigere gressus. Et ita
licet indignus acceptatus fui co/
mes tam sancte societatis: paruipere

dens: atq; derelinquens virumq; pa-
rentes germanos: sorores: et alios co-
sanguineos me beatum esse repu-
tans ex virginea presentia. Post h-
ipse sumus pontifex venit ad vrbes
Romanas ipsa virgine sanctissima
solummodo confortante: tamen ex
diuino precepto prout apertissime
mihi constat etc. Et pro factis eccle-
sie sancte misit eam florentiam. que
tali tempore rebellis erat ecclesie:
vbi multa mirabilia deus operat⁹
est per eam: vt aliquantulum in sua le-
genda panditur. Et ibi secus adhuc
esse merui. Tandem etiam in Ro-
ma fui secum: vbi post multos: et vt
ita dixerim intollerabiles labores
infatigabiliter ad honorem dei por-
tatos: et illarissime toleratos felicis-
simo cursu diem clausit extremum
in presentia mea. quam etiam pro-
pria manu ad infernam: vnde
licet fratrum predicatorum eccle-
siam detuli tumultuandam: immo ve-
rius in capsa expressa et honora-
bili sepulcro marmoreo conseruan-
dam. Dum vero laboraret in extre-
mis ordinauit cum aliquibus quid
agere deberent post eius transitum:
postea faciem virginem ad me ver-
tens aut etiam protendendo vigi-
tum: tibi autem ait in virtute san-
cte obediencie precipio ex parte dei
vt omnino vadas ad ordinem car-
tusiensem: quoniam ad illum ordi-
nem ipse te vocauit et elegit. Et vl-
tremo nos iuxta se plorantes ait. Pl-
li carissimi nullo modo plorare de-
betis: immo potius in domino leta-
ri et agere festiuium diem: quia car-

cerem egredior hodie: vadens ad
amanissimum sponsum anime mee.
Vobis autem indubitantissime p-
mitto: quia magis incomparabili-
ter vos adiunabo postea: nunquam
adiunare potuerim dum fui sic in-
carcerata. Et vt ore promisit: et ver-
bo sic opere perfectissime compleuit:
et implere quotidie non cessat. Et vt
h- aliquantulum pateat exemplo: proferaz
vnum ad honorem dei et ipsius vir-
ginis quantum ad verecundiam me-
am accedat: quia quando mihi pre-
cepit ex obedientia dei: vt irem ad
ordinem cartusiensem: ego non opta-
bam illum: vel etiam alium ordi-
nem. Sed ex quo migravit ad ethe-
reas mansiones in corde meo tale
desiderium inissa perficiendi succē-
sum extitit: vt si totus mundus mi-
hi contradicere voluisset. Ego nulla
tenus acquiescere potuisses vt expe-
rientia docuit. Tui quantum vel
quid operata iam fuerit: et etiam ope-
retur cum filio suo licet inutili et in-
digno. Non est huius temporis enar-
rare: hoc autem in tactum omnino
preterire non patiar. quia post de-
um atq; beatissimam virginem Ma-
riam: ego magis obligatum existi-
mo me prefate sancte virgini Late-
rine: quam alicui creature mundi. Et si
quid alicuius virtutis esset in me to-
tum attribuo sibi post deum etc. Er-
go per superscripta comprehendere po-
test aliquibus annis habuisse me su-
pra quam plurimos etiam familiarissi-
mam conuersationem eius: litteras
atq; secreta sua et partem sui libri scri-
bendo: et ab ore virginis percipientem

do: quia supra merita me nimis af-
fectu de materna caritate dilexit.
Ita ut multi filiorum et in christo fra-
trum meorum egre portarent et emu-
lationem haberent. Ego tamen at-
tente cum diligentia magna consi-
derabam verba mores et actus eius
in omnibus et per singula. Et in pau-
cis volendo multa concludere su-
per conscientia mea coram deo: et uni-
uersa ecclesia militante veridice si-
bi prebeo testimonium istud: quia
licet ego me peccatorem intelligam:
tamen habui elapsis iam annis sera-
ginta et ultra conuersationem mul-
torum: et valde famolorum seruorum
dei: et nunquam vidi: vel etiam audui
a multis elapsis temporibus aliquem
dei seruum: qui esset in omni virtu-
te in tam perfectissimo: atque suppre-
mo gradu quare merito reputaba-
tur ab omnibus virtutum simula-
crum: atque speculum seruorum dei lu-
cidissimum. Non habeo memorie ta-
to tempore conuersando secus: unquam
ab ore suo virginico verbum aliquod
occiosum auduisse. Sed verba no-
stra nunquam sic erant inepte prolata.
Quin ipsa statim ad aliquem spiri-
tuale profectum adduceret. Sem-
per infatigabili corde loquebatur
de deo: vel ad ipsam inducentibus
Nunquam extimo dormiuisse: vel come-
disset. Si auditores iugiter habuis-
set: ut explebamur in ipsa quotidie.
Si quando vero compellebatur au-
dire facta seculi: vel ad salutem in-
utillia: subito rapiebatur in extasim
et corpus ibi remanebat absque sensu
quocumque. Velut in oratione persistens

illo modo quotidie rapiebatur: ut
ipsi vidimus: non dico centum vel
mille vicibus: imo valde pluries.
Omnia membra sua rigida rema-
nebant et inflexibilia. Ita ut prius
ossa frangi potuissent quam flecti mem-
bra valuissent. Et pro veritate istius
passus apertissime demonstranda
ne forte quis extimare vellet ipsam
ita simulatorie fecisse unum volo nar-
rare gestum in presentia nostra. Quan-
do fuimus in auinionem. papa Gre-
gorius antedictus assignari nobis
ordinavit unam pulchram domum:
cum ornatissima capella. Soror ipsius
domini pape veluti deuotissima
domina postquam aliquando locuta fu-
it eius superscripta virgine. Magnam
affectionem atque deuotionem conce-
pit ad eam. Et inter cetera dixit in
secreto magistro Raimundo confes-
sori suo quod valde optabat adesse quam
sacra virgo concicaret: quod promisit ei quod
die dominica futura sibi notificaret.
Qua die veniente hora tertiay: ego
secum capellam intravit absque sotularibus
tamen cum pedulibus: et more suo ra-
pta fuit in extasim concipere desiderans
et expectans: vocauit ergo me magister
Raimundus et ait. Vadas ad tale
pallatium ubi moratur veneranda
soror pape. Dicesque sibi quia Cath-
arina communicabit isto mane. que
domina missam audiebat. Sed si-
cut intraui quandam aulam val-
de magnam ipsa me considerauit:
et agnouit esse de familia Catherine
unde subito personaliter ad me ve-
nit et ait. Fili quid queris tu? Cui
 respondi que mihi fuerat iniuncta.

Ipsa vero subito festinanit et venit
domum nostram. Cum honorabili
societate serus utrinque. Inter alios
autem adduxit uxorem nepotis pa-
pe. Qui vocabatur dominus Rai-
mundus de turena. Iuencula qui-
dem erat vanitate plena: nihil ha-
bens de deo. Soror pape valde de-
note se gessit. Illa vero misera sicut
extremo cogitavit: quod virgo simula-
ret. Ideo post missas ostendit ex ve-
nutione faciem suam superponere
pedibus virginis: et cum pluribus
vitiis in pedibus acerrime perfo-
rauit: virgo vero stetit immobilis
quomodo modum ita stetit: etiam
si pedes abscidisset. Postquam autem
omnes abscesserant: et virgo restitu-
ta fuit corporeis sensibus valde ce-
pit dolere pedem. Ita quod vir ambu-
lare poterat. At ille socius sue confi-
derantes vix dolebat: viderunt emor-
tuum sanguinem ex puncturis: et in-
tellerunt aperte maliciam et infi-
delitatem illius misere. De multis
exemplis ad propositum hoc vnus
estimo sufficere posse viro fideli. Cir-
ca quem erraticum statum eius vnus
valde mirabile est nullatenus omit-
tendum. Sed cum debita venera-
tione recollendum: quia precipue
quando pro quibusdam arduis eius
anima feruentius in oratione semet-
ipsam exercitabat: et cum impetu ma-
iori satagebat ascendere: grauedi-
neque quoque corporis post se trahebat
et a terra subleuabatur: unde multoci-
ens a pluribus in oratione posita
visa fuit a terra suspensa et elenata.
Quorum ego sum vnus. De quo val-

de mirabar et obstupebam. Quasi-
ter autem ita fieri possit aperte scri-
bitur in libro quem ipsa virgo sacra
composuit. Quae ego pro parte scri-
psi dum illum ore virgineo valde
mirabili modo dictabat. Super qua
materia valde notandum est: quia
diuina maiestas isti fidelissime spem
se hanc tantam auctoritatem: atque
familiaritatem secum exhibuerat:
ut frequenter in oratione sua con-
fidentissime loqueretur dicendo.
Ego nolo sic. Et quando tali modo
sponso suo loquebatur: videbatur
esse necessarium quod illi consuium esse-
etiam haberet: ut in multis posse-
mus veridicum exhibere testimoni-
um. Sed hoc vnum quod in me per-
cepi tacere non debeo. Cum de anti-
nitione rediremus fuimus in ciuitate
Janue per mensem: et ultra in do-
mo cuiusdam nobilis et venerande
domine que vocabatur dña Drie-
ta scotta: ubi fere tota societas no-
stra fuit infirmata. Illa vero domi-
na sollicitam de omnibus curam
habebat. Adducendo quotidie du-
os medicos valentes viros. Cum
quibus habui laborem valde ma-
gnum volendo satisfacere singulis in-
firmis. Donec ab omnibus quasi de
domo mihi predicaretur quod etiam in-
firmarer. Et infra paucos dies ita
subsecutam est. In lectum ergo cecidi
acutissima febre correptus vna-
cum excessivo dolore capitis et vomitu
laborioso. Cumque sacra virgo pree-
sisset hanc ad me personaliter accessit:
vna cum pfefforibus atque sociabus
eius. Et amepetit in quo eram ita

granatus. Ego vero letatus ex eius
latissima presentia solaciose respon/
di. Aliqui mihi dicunt q̄ ego pati/
or: ignoro quid. Tunc ipsa caritate
materna mota: mihi frontem virgi/
nea manu tetigit: et caput suum ali/
qualiter agitans ait. Audiat is tū
filium qui dicit. Aliqui mihi dicūt
q̄ ego patior: ignoro quid. Cum ip/
se patitur accutissimaz feb: em. Et
illico subiecit. Ego proculdubio nō
permittam te facere: prout agunt ī
firmit ceteri. Sed in virtute sancte
obediētie tibi precipio: vt vltimus
hanc egritudinem non patiaris.
Nam omnino volo te sanuz esse. Ac
vt alios adiunes vtī solebas. Et his
dictis iuxta morem suum incipit lo/
qui de deo. Mirabile dictu: sed val/
de mirabilius in facto ipso. Tunc
adhuc ea loquente: fui plenissime li/
beratus. Et interrompendo verba
sua me liberatum esse clamaui cun/
ctis qui aderant admirantibus. Et
annis multis postea cum perfectis/
sima sanitate p̄seueraui. Simili mo/
do prefata virgo videlicet: ex prece/
pto potestatis venerabilem viruz
dominum Joannem monachū pro/
fessum et habitantem in cellis val/
lis ymbrose liberauit. qui sicut mi/
hi firmiter asseruit: hora tali labo/
rabat in extremis in abbacia passi/
gnant prope senas. Preceptum au/
tem ab ore virginis audini: quod in
absentia dicti domini Joannis fa/
ctum extitit. videlicet in p̄sona duo/
rum discipulorum eiusdem quos ip/
si virgini dixerat precipiens illi
per eos ne amplius infirmaretur.

Sed indilate veniret ad eam. Et
absq̄ mora sic opere compleuit. Su/
per quo facto admiratione multa
digno. Ipse postea pulcherrimā ep̄/
istolam luculenti stilo dictauit. Ad
memoriam tanti miraculi. quam in
cella nostra deuote conseruant. Tū
adhuc valde plenius vna voce mi/
hi suprascripta seriose narrauit. No/
ce publica virginem extollendo. Et
ad eius deuotionem omnes audie/
tes inuitando: que de porta mortis
extraxerat eam potius precipien/
do q̄ orando. Multuz addrans lau/
dabat altissimum qui talem: atque
tantam auctoritatem isti sponse sue
concesserat. Et quis vnīuersa vita
suprascripte virginis tam secunduz
hominem interiozem q̄ exteriorem
extiterit: vt ita dixerim inaudita et
valde miraculosa: tamen aliqui ser/
ui dei magis excellentes alti⁹ vnū
in ea considerabant in homine ma/
iore valde stupendum et insolitum:
q̄ quicquid ageret diceret: vel au/
diret inseparabiliter sua sancta mens
in deo semper erat immersa. Sibi q̄
actualiter vnita. Et quando ex ha/
bundantia cordis os loquitur nun/
q̄ nisi de deo loquebatur: vel ad de/
um inducentibus. Semper et vbique
deum querebat inueniebat et possi/
debat per actualem affectuz et amo/
ris vnionem. Recolo q̄ quando vi/
debat in prato flores in quibus vir/
go florigera valde complacentiam
habebat. Cum sancta leticia nos in/
uitabat dicens. Nōne videtis q̄ om/
nia deum honorant atq̄ elamant.
Isti rubri flores rubicūdas iesu xpi

plagas apperte nobis intimant. quoniam videbat multitudinem fornicarum dicebat. Ita sunt egressi de sancta mente dei: sicut et ego. qui tantum laboravi ad creandum angelos quantum istos arborum flores. Et in effectu semper omnes et in omnibus eramus in sua presentia consolati et tantum edificati: quod ut ita dixerim absque corporali cibo stetissemus iugiter ad audiendum eam: quantumcunque fuisset. Mus aliunde tribulati vel infirmis tate gravati. Etiam suspendendi siue decollandi quos accersita quandoque visitabat in carcere videbatur omnes oblivioni tradere pro tali tempore penas et afflictiones suas undeque venirent. In eius aspectu mirabili modo temptationes diaboli videbant omnino cessare veluti quando sol in virtute sua lucet et undique tenebre fugantur: nec accedunt apparere. Recolo multociens ad eam fuisse cum proposito narrandi plura de statu meo: et postea sibi dicebam quod oblivioni tradideram: unde solebam ab ea petere qualiter mihi esset quod perculdubio melius exponebat: et in necessitatibus occurrebat quod ipse scivisset exponere: siue postulare. Et ne quis admiraretur de tali modo loquendi nonerint oes. quod ista sanctissima virgo quasi cognoscebat animarum dispositionem veluti nos agnoscimus dispositionem facierum: put ex perientia multociens aptissime demonstravit: unde non poteram eam aliquo modo latere: sed nobis omnia secreta palabat. Quare quandoque sibi solaciose dixi: vere mater est ma-

ius periculum esse surta vos quod ambulare per mare pro eo quod ita videtis omnia nostra: et ipsa mihi subintulit in secreto. Noueris carissime fili quod in mentibus eorum precipue super quas amplius inuigilare studeo nulla macula siue nubes alicuius defectus ita cito posita est quam illa subito videam domino demonstrante. Et ad maiorem evidentiā istius veritatis aptissime mihi ostendit quod per efficacissimas exortationes eius ipsa confiteri fecit: et in presentia mea utriusque seruis ingentem multitudinem: quod nullus poterat ei resistere: unde per tantum fructum animarum quem ipsa faciebat in huiusmodi. papa Gregorius. xi. ei gratiose concessit iugiter habere secum tres pfectores cum auctoritate valde magna etc. Unde tamen occurrebant peccatores aliqui tam tenaciter alligati. quod omnino resistebant ei dicentes: vere domina si mihi disceretis quod romam ire: vel ad sanctum Jacobum insalanter adimplere: super hoc autem articulo pfectionis obsecro peccatis mihi quod non possum. Tandem quando per alium modum ipsa prevalere non poterat in secreto peccatori dicebat. Si disceris tibi eam ob quam tu renuis confiteri: nunquid postea confiteberis. Ille vero tanquam attonitus atque puerus ita facere permittebat. Et ipsa dulcissime frater oculos hominum aliquando latefere: possumus oculos vero dei nunquam. Ideo tale peccatum quod in tali tempore et in tali loco fecisti. est illud unde diabolus tali mentem tuam ita perfundit quod te confiteri non finit. Ut ille videns ita se dephensum ad pedes eius humile se prosterneret cum abundantia lacrimarum veniens

expolles et indilate cōfitebatur. Ap-
tissime mihi cōstat q̄ pluribus et cum
pluribus hoc actū ē. Quorum vn⁹
per totā italiā valde famosus et ma-
gni status mihi virit. Solus deus
et ego sciebamus illud qd̄ ista virgo
mihi dixit. Tñ pculdubio vide q̄
ipsa maior est in cōspectu dei q̄ cre-
datur et. Per hūc ergo modū vir-
go pndētissima peccatorū aīas de
manu diabólica liberabat. Et ista
pro pñi de mirabili vita sua secun-
dū hominē interiorē dicta sufficiat:
Iz amplissima sit huiusmodi mate-
ria. Secūdi exteriorē hominem ad
huc erat ip̄sus ita mirabilis: im-
miraculosa: q̄ sicut in legenda sua
multo tēpore sustentabat aliquan-
do virginē corpūculū absq̄ cibo
quocūq̄ materiali ēt abstinendo a
a gutta frigide aque: qd̄ impossibi-
le indicare nisi vidissem oculis me-
is in roma qñq̄ sumēdo solūmodo
venerabile sacramentum. Cōis tñ
modus vinēdi quē tpe multo serua-
uit: vt ego plurib⁹ annis vidi ē iste:
carnes: vinū: cōfectiones et ona mul-
tū abhorrebat. Ille socie sue ppara-
bant ei cōter herbas crudas quas
insalaticiū vocam⁹ qñ poterāt ha-
bere: vel aliqñ ferculū olerū cū oleo
de anguilla comedebat solūmō ca-
put et caudā. Cāscū vero nō comede-
bat nisi qñ bene putridus erat et si-
militer vnuas et huiusmodi Neq̄
tñ ista comedebat: sed aliquando cū
pane: aliquando sine pane dentib⁹
cōterrebat: et omnē bolūm quo ad
materiā grossā expuendo: et aquā
parā et frigidā frequētissime bibē

do imo sorbendo. Et quasi tanto
tempore differēbat ita facere: quan-
to socie comedendo stabant in men-
sa. Postea surgebat dicens. Nada-
mus ad iustitiam istius misere pec-
catricis. Et cum vno virgulto feni-
culi vel altero qd̄ ad stomachū im-
mittebat violenter per eandem vi-
am illum sucum et aquā potatā ad
extra reuocabat: et aliquando tantā
violentiā in hoc actu substinebat
q̄ ex ore sanguis viuis eribat. con-
funditur igitur hinc opinio im-
detractio quorūdā incredulorum
qui falsissime detrahebant ei dicen-
tes. Quāuis ipsa nō cōmedat apte-
cū aliq̄: ipsa postea cōmedit i sece-
to. Simplicissima veritas est ista q̄
aptissime vidimus et cognouimus
multo tpe. Qd̄ vñ in stomacho suo
erāt aliqua substantia cutuscūq̄ succi
sive liquoris: vel aque: siue rei alte-
ri⁹ ēt ad istar vni⁹ auellane: corpus
eius efficiebat i firmā: atq̄ totaliter
iutile. Aliqñ veniebāt ad eā aliqui
magni viri tpe quo debuisset agere
iustitiam illam: vt vtar vocabulo
suo. Et sic vt eis illico satisficeret op-
portebat eā differre talē actū. Sed
ipsa subito sincopizabat: et efficieba-
tur quasi mortua: donec illā euacua-
tionem ope pfectisset. Hoc autē vidi-
mus: vt ita dixerim infinitis vicib⁹
Quod ego diligēter attēdēs valde
confidenter aliqñ dixi sibi. Mater
amantissima confidero q̄ refrigeri-
um ei⁹ quod isto modo sumitis: ita
modico tpe tenetis in stomacho: q̄
nat ra nullā: vel modicū inde pōe
habere subsidii: pētpue q̄ statim a

Stomacho renouatis ita difficulter et
afflictiva pena. Quam melius vide
tur esse quod abstineatis oīo a tali sum
ptione. Que tanquā virgo discretissi
ma mihi rīdit: dilectissime fili plu
res habeo bonos respectus in ista
sumptūe mea: vnus ē quod rogauī de
um ut in pūti vita p peccato gule
me puniret. Itaque libenter accepto
disciplinā istā adeo mihi gratiosē cō
cessam. Deinde quod conor isto modo
satisfacere quod pluribus qui vidētur
in me scandalizari: quoniam non comede
bam. Dicebant enim quod malata sca
me decipiebat et. Itaque comedo si
cuti mihi cōcedit. Alius ē potē esse
respectus: quod per istā corporalem pe
nam mens aliquāliter ad corpora
les potentias reuertit. Alias enim
forte corpus insensibile remaneret
pro eo quod mens taliter esset absorpta:
his auditis tacui non habens ad ei
repticandum. Preter hanc autem ha
bebat ista sacratissima virgo tantā
sapientiam anime sue diuinitus in
fusam. Quod omnes eam audiētes
in stuporem vertebantur. Quoniam
sacram paginam ita lucidissime de
clarabat: et interpretabatur: ut om
nes quantumcunque docti siue ma
gistri velut attoniti mirarentur. Et
quod etiam apparebat valde mira
bile humana scientia i eius p̄spectu
ita diffidere videbat veluti nix: vel
glacies: in aspectu solis ardētissimi
liquefieri solet: plures fecit effica
cissimos et admirando stilo sermo
nes in presentia prius domini Gre
gorij pape. xi. Postea domini vr
bani sexti. Itaque dominorum cardina

litum dicentium vnanimiter admitt
ratiōe multa suspēsi. Nunquā sic locu
t⁹ ē hō: et absque dubio ista nō mulier
est quod loquitur: imo spū sanctus: ut aptissi
me cōprobat. Et quod materia se p̄bet
ad p̄positū vñū volo succinte rectita
re: cui fui p̄s. In auinide cū papa
Gregorius. xi. isti scēte virgini mul
tā audiētiā exhiberet: atque reueren
tiā h̄iet ei tres magni plati videāt
ipsi quo spū sup ipsa fuerit ei locuti
dicentes: p̄ beatissime nūquid ista
catherina de senis ē tāte sanctitatis
gr̄te dī. Qui rīdit: et credimus eā
cē sanctā virgine. Et ipsi visitabim⁹
eā si v̄re scīti placet. Et ait ipse: credi
m⁹ quod eritis edificati: veneret ergo
domū nr̄am idilate post nonā i esta
te: pulsantib⁹ illis ad hostiū: ego cu
curri ad eos. Qui dixerūt: dicas ca
therine: quod volum⁹ ei loqui. Quod p
cepto sacra p̄go subito descendit ad
eos vna cū magistro. Joāne p̄fesso
re suo: et quibusdā alijs religiosis: et i
apto loco fecerūt eā i medio sedere:
ipsorū autē eroditi a magna supbia
cepit ipsarū irritādo valde mordaci
b⁹ p̄bīs: inter cetera dicētes. ex pte
vñi nr̄i pape venim⁹ et audis cūpti
m⁹ ate vtrū florentini te mittāt: vñ
fama publica ptulit: et si v̄x ē. Nū
quid si h̄nt aliquē valentē vix quē p
tāto negotio dirrigerē valeāt ad talē
vñm. Si p̄o te nō trāsmiserūt valde
miramur cū tu sis vilis muliercula
quod p̄sumis de tāta materia loqui cū
vñō nr̄o papa et. Sz ipsa p̄go p̄ndē
tissima velut imobilis colūna p̄fene
rabat humilis et efficacissimas exhi
bendo responsiones: ita ut illi val

de mirarent. Et cū de tali misericor-
dia plenissime satisfecisset eis. Pro-
posuerūt ei valde magnas et quā plu-
rimas questiones: et precipue de istis
abstractib⁹ ei⁹: atq; mō singularissi-
mo viuēdi. Et cū apostolus dicat q̄
angelus sathane se trāfigurāt i an-
geluz lucis. Ad quid ipsa cognoscit
vtrū a diabolo nō sit illusa. Et alia
multa dixerūt atq; pposuerūt. Et i
effectū disputatio ptracta fuit vsq;
ad noctē. Aliqñ magister Joānes p
ea rñdere volebat. Et h̄ esset i sacra
theologia magister. Illi tñ erāt ita
valētissimi: q̄ i paucis v̄bis cū con-
fundebat dicētes: vos erubescet de-
beretis i sp̄cū n̄ro talia pferre: per-
mittatis eā rñdere: q̄ valde magis
ipsa satisfacit nobis q̄ vos. Inter il-
los h̄o tres erat vn⁹ archieps ordi-
nis: qui pharisaico sup̄cilio pce-
dēs: vt appebat h̄ba sacre virginis
aliqñ nō videbat acceptare. Sz aliq̄
duo tādē isurrexerūt ptra eū dicen-
tes. Quid vltra q̄ritis ab ista egie.
Sine dubio materias istas explana-
uit aptus et vberius: q̄ vnq̄ luene-
rimus ab aliquo doctore. Et multo
plura signa verissima luculenter ex-
pressit. Et ita sc̄lma fuit inter eos.
Postremo recesserūt oēs hēdifica-
ti p̄ter et p̄solati. Referētes dñō pa-
pe q̄ nunq̄ inenerūt aiām ita hu-
milē: neq; sic illuminatā. Qui tñ pa-
pa qñ pcepit eos ita virginē irritas
se displicētā habuist: et apud eam ef-
ficaciter excusauit. Alferens vltra
voluntatē suam eos ita fecisse. Sub-
dens q̄ si venirent vltērius ad ea 3:
faceret ostium in suis pectoribus ac

cludi et. Die vero sequēti magister
Franciscus noster de Senis medi-
cus pape mibi dixit. Cognoscis tu
prelatos illos qui venerunt hēri do-
mum nostram. Cui respondi q̄ non
Tunc ille. Noueris q̄ si scia illorū
trium poncretur in vna bilance: et i
alta poneretur scientia omnīū qui
sunt in curia Romana. Scientia il-
lorum trium valde preponderaret.
Et sc̄lo tibi dicere: q̄ si non inuenis-
sent istam virginem Latherinā ha-
bere solidum fundamentū: ipsa nū
quam egisset ita pessimum iter. De-
inde valde cōmendauit eā affectuo-
sissim⁹ verbis: que gratia breuita-
tis dimitto. Postremo quis enarra-
re sufficiat intrinsecas virtutes hu-
ius alme virginis cum illaz actua-
li experimento. Sicut humilitatem
suam profundissimam patientiam
inuitissimam. Ita q̄ nunquā visa
fuerit in facie: vel semel alterata: si-
ue q̄ vhum verbum cum impacien-
tia: vel iracundia quantumcunque
leni protulerit: quod est vltq; maxi-
me perfectionis indicium. Quis
eius ardentissimam caritatem ex-
primere posset. Qua non solummo-
do bona temporalia cum erat in do-
mo paterna in honorem dei et conso-
lationem proximorum: imo quāq; se-
metip-
sam infatigabiliter exhibebat: vn-
de multa miracula deus ostēdit ali-
quando multiplicando panes in ca-
psa: vel augmentando vinum in ve-
gete. quandoq; tribuit pauperi eu-
nicam suam propriam. Postea sal-
uator ei monstraui in suo dorso lu-
cidissimis gemmis ornatam: prout

et
ch
bu
da
ren
qui
ver
null
pot
hab
co fi
tes
tuo
De
re f
rat
inu
tate
fecti
quid
teim
occur
ni: m
mult
verbi
re fin
hōies
tutes
mas:
gimā
familia
mortal
cum de
q̄ beat
liter et
mendi
raliter
legēd
et ordi
magis

Primus.

est actus iste Rome iuxta sepul-
chrum eius. Alia vice cum confessori-
bus atq; sociabus eius ibat ad que-
dam locū et habuit obuiam paupe-
rem vt apparuit valde procacem:
qui petiuit elemosinā ab ea. Ipsa
vero rēdit ve Caterine frater ego
nullam habeo pecuniā. Et ille vos
potestis mihi dare matellum quez
habetis. Et ipsa verum est ait: et illi
eo sibi dedit. Confessores hō sequē-
tes eam vir ēt cuius bono p̄cio po-
tuerunt ab illo paupere redimere.
Que cum argueretur ab eis. Qua-
re sine sui ordinis habitu decreue-
rat incedere rēdit. Ego volo poti⁹
inueniri sine habitu. Et absq; cari-
tate. Qui nesciuerūt ei rēdere: p-
fectionem eius admirantes. Nūc hō
quadā in dispōne corporali suadē-
te: imo verius p̄pellente simul cum
occurrētibus occupationib⁹. Quo-
niā ex hac amplissima materia
multi libri confici possent. volens
verbis meis in compositis impone-
re finem. Exhortor in dño deuotos
hōes qui delectantur audire vir-
tutes reales imitabiles saluberrī-
mas et exemplares istius alme vir-
ginis. Et vt ita dixerim in auditā
familiaritatem quā ēt dum effecti
mortali corpore iugiter habebat
cum domino nostro iesu christo at-
q; beatissima virgine Maria simi-
liter et cum scis alijs non dico dor-
miendo sine somniando: imo corpo-
raliter vigilando: legant vitā atq;
legendam ipsius virginis editam
et ordinatam a Reuerēdissimo p̄fe
magistro Raymondo de capua sa-

cre pagine professore. Qui lōgo tē-
pore p̄fessor eius extitit et post eius
felicissimum obitū fuit factus ge-
neralis magister ordinis. v3 p̄dici-
catorum: vbi multum vtilia simul
et pulcherrima reperit. Et quia
aliqui fastidiosi lectores et ab oī fru-
ctu deuotionis alieni dicant qz val-
de prolixē scripsit. Hoc apertissime
nouerint vniuersi: qz in cōparatiōe
gestorū ipse nimis abreuiāuit vitā
ipsius in qualicūq; modo descriptā
Et ea que scripsit idubitatē existi-
mo: quia spiritu sancto dictam te
scripserit: hoc verbum hic apposui
cōfidenter quia longam conuersa-
tionem immeritus habui secum.
Et non ignoro cōmendabilem vitā
eius atq; dotes odoriferas: Nideli-
cet virginis nobilitatis ēt corpo-
ree sciētie magne et aliarum virtu-
tum quibus a domino fuerat in fi-
gnitus: hoc vnum in fine tacere nō
potero quia sicut optime noui bea-
tissime virgini Marie deuotissim⁹
extitit. Et ēt apparet omnibus illū
pulcherrimū atq; deuotum tracta-
tum quem ipse super magnificat
edidit attente legentibus. Et quia
sicut ego pie credo ita trāsiit ad vi-
tam. Anum secretum hactenus in
p̄senti propalabo. Et apud me cer-
tum habeo: quia per annos pluri-
mos anteq; cognosceret almas vir-
ginem sup̄ascriptam vel ecduerso
beatissima virgo Maria corporaliter
apparens ipsi sacre virgini Ca-
terine promisit ei dare vnum fide-
lissimum deuotum suum in patres
et p̄fessorem qui daret ei valde ma-

b

Tractatus.

lorem cōsolationē q̄s hactenus habuit a ceteris suis p̄fessoribus. ut a pte. postea rei probauit euentus.

Hec ergo pauca nunc occurrūt in testimoniū vite sancte virginis chaterie v̄ senis vestre caritati trāsmittenda. ut ame cū instācia postulatīs que simplici stilo descripsi. et lz egritudine corpali generatus et in q̄ plurib⁹ occupatus corde simpliciore dictauit. Et qm̄ illis vestris artēdi. vocabulū v̄. q̄ p̄dictā informatōne vestre caritati dirigerē h̄ itactū oīo p̄teritū nō patiar: Ab sit abestimatione cuiuscūq̄ p̄cipue sapientis absit et a sinceritate serenitate atq̄ puritate cōscie mee ut ego sciēter. et cōsciūm aliq̄d alie/nū a simplici veritate pmiscere vellem in quibuscūq̄ sermonibus meis. Quia noui qd̄ os qd̄ mentit occidit aīam. neq̄ deus idiget h̄c mē/datia n̄ra: neq̄ sienda sunt aliqua mala ut inde pueniant bona. Cer/tissimū igit̄ h̄c q̄ m̄rā veritatē ptuli sup̄scripta narrādo. vel veritate asserere putauit. Pro qua nō tm̄ expono iuramētū iuxta petitiōnē n̄ram et patū offero me sub quacūq̄ forma fuerit expedit̄ iēs effici cācissime iurare: imo q̄ valde plus ē. ut ita dixerim p̄ tali veritate p̄firmāda et ad honorē dei: et edificatiōnē: cōsolationē atq̄ salutē p̄ximorū. Sum patus ē in ignē ponere manus: ut ille nouit aptissime qui nihil ignorat. Cui ē laus honor et gloria p̄ infinita secula seculorū. Amen.

Data in domo n̄ra sup̄scripta die. xxvi. m̄sis octobr̄. M. cccc. xi.

sub manu publica duorū notariorū i p̄ntia q̄ plurimū testiū et cum apensione nostri magni sigilli conuēntialis in testimoniū veritatis. et ut nostre petitioni satisficerem.

Incipit liber diuine doctrine date per personam eterni patris intellectui loquens admirabilis et alme virginis chaterie de senis x̄pi sponse fidelissime sibi. sub habitu beati dominici famulantis conscriptus dictante ipsa vulgari sermone dum esset in extasi sine raptu et actualiter audiente quid in ea loqueretur ipse dñs et corā pluribus refferēte. primū ergo capitulū i se ptinet quō p̄ orōnē vnio sit i deo et qualiter h̄ aīa de qua loquitur hic quatuor petitiones dño porrigat.

Ergens aīa q̄dam
versus honorem dei
et aīaz salutē anxia
desiderio maximo p̄
alicuius t̄pls spaciū
i habituata virtute

semetipsam exercēdo sollicitē i cella cognitiōis pprie fragilitatis stetit ut bonitatē dei melius in se cognosceret: q̄ post huiusmodi cognitiōnē illico sequit̄ amor atq̄ diligēdo se/qui conat̄ et se idnere veritatē. Sz nullo mō tm̄ gustat nec est ab ipsa veritate tm̄ illustrata q̄tū oratiōe mediāte p̄tinna deuota et humili i sui atq̄ dei cognitiōe fundata. Nā oratio talis vnit aīaz cā deo sequēdo x̄pi crucifixi vestigia. Et sic ex affectuoso desiderio et v̄nide amo

Primum.

10.14

ris efficit alium semetipsum. Hoc
 yhm dixisse videt cum ait. Siquis
 diligit me sermonem meum seruabit.
 Et iter. Qui diligit me diligetur a
 patre meo et ego diligam eum et manife-
 stabo ei meipsum et erit vnus mecum et
 ego cum illo. Et in plerisque scripturis
 locis verba similia reperiuntur per quod co-
 gnoscere manifeste possumus quod anima
 per affectum amoris efficit alter ipse.
 Et ut hoc aptius videre possimus
 sciendum quod a quadam memini serua-
 dei audisse quod dum orationi vacaret cum
 ingenti mentis eleuatione pius deus
 in mensam affectionem quaz seruus
 suis habebat oculo intellectus eius
 aperte patefaciebat dicens. Aperit
 oculus intellectus et aspice in me et
 videbis dignitatem atque pulchritu-
 dinem rationalis creature mee
 et in pulchritudine quaz anime tribui
 creando illam ad imaginem et similitudi-
 nem meam istos aspice qui sunt idumne
 to nuptiali vestiti caritate vix. mul-
 tis varijs ornatu virtutibus qui sunt
 ex dilectione continue mihi coniun-
 cti. Et ideo si peteres a me qui sunt
 isti tibi raderes assererebat amabilis
 et omnipotens deus ipsi sunt alter ego:
 quia spon te perdidit et abnegauit
 runt eorum propriam voluntatem fas-
 cti mee voluntati conformes et vnit
 sunt in omnibus eam induti. Ergo bene
 verum est quod anima deo se vnit ex dilectio-
 nis affectu. Itaque anima predicta vo-
 lendo lucidius veritate agnoscere
 ac agnoscendo sequi magno deside-
 rio quoniam humiliter ab eterno pre-
 postulabat. *¶* Et cum per se ipsa per-
 derans animam in veritate non posset

doctrinam vel orationis et exempli primis
 utilitate afferre: nisi primo sibi per se
 cum virtuose fecerit: vix acquirendo et
 in se possidendo culmina virtutum.
 Secunda petitio fuit per reformationem
 sancte matris ecclesie. Tertia ge-
 neraliter per salutiferam pacem idcirco or-
 bis et precipue christianorum qui tam ele-
 uata cervice cum execrabili persecutioe
 sunt ecclesie sancte rebelles. Quar-
 ta vero petiero pertinebat quod in corde et
 in particulari cuiusdam obscuro et in oppo-
 nato casui diuina misericordia pro-
 uideret.

Quomodo hunc anime desiderium
 exercuit dum ei mundi necessi-
 tas a domino demonstraret. Capitulum.

Hoc vero desiderium erat ignis
 atque continuum quod amplius et
 feruentius illi creuit et augmenta-
 tum est ex quo sibi demonstrata fu-
 it ab vniuersi opifice necessitas ma-
 xima miserrimi mundi in quanto pe-
 riculoso turbine atque dei offensam con-
 tinua mundus ipse iacebat. In-
 telllexerat etiam ex quodam tenore
 litterarum quas ab patre anime
 sue receperat in quibus ipse demum
 strabat habere penam immensam
 atque doloris intollerabilis aculem
 offensarum dei et animarum perdis-
 tionis et persecutionis ecclesie san-
 cte dei. Ecce autem omnia ignem
 ei sancti desiderij succendebant cum
 offensarum amaritudine. Et cum
 sacro gaudio entusiam vix spei pre-
 labat altissimi bonitatem et misericor-
 diam tantis malis atque periculis graue

b ij

Tractatus.

provideri. Et quoniam in pceptōe
sanctissimi sacramenti aīa deo vul
cius inheret atq; veritatē eius me
lius agnoscat: q; tunc aīa est in deo
et deus in illa quēadmodum pīces
in mari morant; et mare in piscib⁹.
Ideo desiderū habuit ardens ad
mane sequentis diei puenire: et mis
saz audire valeret: que dies erat
dulcissime mīis iesu christi. Quo
mane missam audiens hora pgrua
eum ingenti desiderio et agnitione
sue fragilitatis ac imperfectionis
erubescendo multum quia sibi vi
debatur eē cā principalis oluz ma
lorum que fiebant in mūdo. vnde
concupiebat in se quoddam odiuz
cum displicentia magna sui et qua
dam iusticia sancta: ex quibus pu
rificabat oēs maculas q; sibi vide
bantur et erant in aīa sua aīa Cle
mentissime pater eterne coram te
facio querimonia de me vt i isto
finito tpe punias oīa peccata mea
Et q; penarū in quas proxim⁹ me⁹
tollerare v; ego pp delicta mea suz
cā potissima: iō maiestatem tuaz ex
oro supplicat vt sup me iſligas eas.

Qualiter opera finita nō suffi
ciunt ad puniendum vel ad remu
nerandum absq; caritatis affectu.
Ca. pl. iij.

Tunc pītas eterna desiderū
sūū acceptando rapiens atq;
vehementius ad se trahens agebat
vt in veteri testamento. Quia vñ
accepta sacrificia deo fiebāt ignis
de celo descendens ad se tale sacri
ficium attrahebat. Sic illi aīe vul

cissima veritas faciebat q; mitte
bat sanctispiritus ignem et sacrifi
ciū sui succensū desiderij rapiebat
q; ei de semetipsa faciebat. Et aīe
ei. An ignoras filia q; oēs pene q; s
aīa sustinet vel sustinere pōt i pnti
seculo: nullo mō condigne sunt ad
culpam et minimā puniendā. Qm
offensa que mihi sit qui sum bonū
infinitum proculdubio satisfactio
nem erigit infinitam. Et ideo te no
sce volo q; nō omnes pene que dan
tur in isto seculo satisfactorie sunt:
sed correctiue et pro corrigēdo filio
cum offendit. Sed est verum q; ex
anīme seruenti desiderio satisficit v;
ex contritione vera et peccatorum
displicentia: vera contritio: tā cul
pe q; pene satisfactat: non quidē ex
pena finita qua puniatur. sed ex i
finito desiderio. Quia deus qui ē
infinitus amorem pariter et dolorē
expetit infinitum. Duobus quippe
modis infinitum dolorē erigit:
vñz quidē ex offensa propria quā
cōmissit contra creatorem suum. et
aliū ex offensa quam videt a suo
proximo perpetrari. Talitū habent
tūm infinitum desiderium qm ex
dilectōis affectu mihi copulant; et
valde volent cum offendunt vel of
fendere quēq; vidēt oīs pena quā
sustinent spiritualem vel corpora
lem ex quacūq; parte processerit
habet infinita merita vnde culpe
satisfacti que penam infinitam ha
bere merebatur q; nō opera fuerit
in se finita et finito tempore perpe
trata. Sz q; virtus perpetrata fuit
cum infinito desiderio: et pena fini

Primum.

Si modo tollerata fuit cum contritione atque displicentia defectuum commissorum infinita ideo plenarie satisfecit. Ita beatus apostolus paulus ostendit esse vix ait. Si linguis hominum loquar et angelorum et si habuero pro phiam: et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas: et si tradidero corpus meum. ita ut ardeam: caritate autem non habuero nihil mihi prodest. Quod itaque beatus apostolus opera finita non habere sufficientiam ad puniendum siue premia tribuendum absque condimento et pinguedine caritatis affectuose.

Quomodo sanctum desiderium et contritio cordis culpe satisfaciunt atque pene in se et in alio: et quomodo culpe satisfaciunt aliquando sed non pene. *Capi. liij.*

O Stedi tibi filia carissima quomodo culpa in isto tempore finito non punitur ex aliqua similitudine et mera pena que tolleretur: sed punitur ex pena que cum ingentis dilectione desiderio et contritione cordis ab aliquo sustinetur et non virtute siue merito pene. Immo virtute desiderij ferventis anime. sicut desiderium et alie virtutes habent in se vitam propter Iesum unigenitum meum crucifixum inquam anima dilectione extraxit ab illo: et virtutibus vestigia eius sequitur: et per hunc et non per modum alium valent. Et ita plene satisfaciunt culpe cum intima dilectione acquisita in agnitione mee dulcissimi

me bonitatis et in dolore cordis et amaritudine semetipsum atque defectus proprios agnoscendo. Que cognitio parit odium et displicentiam peccatorum et proprie sensualitatis quare se fructu indicant indignum et penam valde dignum. Itaque dicebat illa dulcissima pater: vides quod ex contritione cordis cum amore et humilitatis atque patientie se reputant homines penarum dignos et indignos fructum. Et ideo per humilitatem omnia patientissime tolerant et isto modo satisfaciunt ut iam dictum est. Tu postulas a me penas ut satisfaciatur offensionibus mihi factis a creaturis meis et queris me qui summa veritas et omnium vita cognoscere propter et amare. Si vis ergo ad perfectam de me cognitionem venire et me degustare veritatem eternam hoc est via saluberrima vix ut nunquam a tua cognitione unies vel discedas. Et ex quo profundata fueris in valle humilitatis in te bonitatem meam agnoscere studeas ex qua notitia poteris agiler haurire cuncta tibi necessaria. Nulla namque virtus in se potest habere vitam nisi caritate ministrante. humilitas autem est preciosa nutritrix et banila caritatis. In agnitione vero tui humiliaberis te considerando per te non esse sed a mea gratiosa bonitate tui esse recognosces. Nam antequam ipsi nasceremini volueri. Et ex ineffabili caritate quam ad vos habui volendo vos ad gratiam recreare laui vos in precioso sanguine Iesu Christi filij mei qui fuit habundanter effusus cum inextinguibili

b liij

Tractatus.

bili dilectiōis ardore. Que sangui-
nis effusio facit illum agnoscere ve-
ritatem: qui remouit a se nubē amo-
ris proprii: nam aliter agnoscere nō
valeret. Tunc in cognitiōe mee
bonitatis in se succenditur anima
cum ingenti dilectiōe propter quā
in iugi pena cōmoratur: non quidē
in pena que cruciet animam vel ex-
ficet imo pinguefacit ipsam. Sed
qz veritatem meam agnouit et cul-
pam suam atqz cecitatem et in gra-
titudinem proximī sui penaz intol-
lerabilem habet. Et ideo qz me dili-
git conturbatur et dolet: nam si me
non diligeret non doletet. Statim
ergo q tu et alij serui mei nouerit
modo predicto meaz veritatē opor-
tebit vos iniurias q̄ plurimas tri-
bulationes et impropria verbis et ope-
ribus vsqz ad mortem pp gloriam et
laudem nominis mei multipliciter
sustinere. Tu ergo et alij fui mei tol-
lerate cum patiētia et doloribus of-
fensaz ac amore virtutum propter
meam gloriam et honorē. Sic. n. agē-
do satisficit culpis vestris in tantuz
q pene quas ita tollerabaz vere ca-
ritatis virtute sufficient in vobis et
in alijs ad satisfaciendum atqz pre-
miandum. In vobis quippe fru-
ctum habebitis vitalem extinctis
vestrarum ignorantis macularuz
et ego tradam obliuioni cuncta deli-
cta vestra. In alijs vero satisficiam
propter vestre caritatis affectum et
illis donabo libere fm dispositionē
quam in se recipient et acceptabūt.
Spāliter illis culpam pariter et pe-
nam gratiose relaxabo qui seruozi

meorum doctrinam recipere enī re-
uerentia et humilitate se disponūt.
Quomodo? Qm ex hoc veniet ad
veram huiusmodi noticiam displi-
centiam atqz contritiōem suorum
omnium peccatorum. Itaqz me-
diantibus orationibus atqz seruen-
ti desiderio seruozi meorum hu-
militer acceptantes et benigne reci-
pientes in se gratie singularis fru-
ctum habebūt in maiori siue mino-
ri gradu prout voluerint gratiam
cum virtutibus exercere. In ge-
nerali vero dico q ppter vestra de-
sideria sancta remissionem et dona-
tionem solummodo recipient cōmis-
sorum nisi iam ipsorum tanta foret
obstinatio q a me voluerint ex de-
speratione reprobari sanguinem fi-
lij mei cōtemnendo qui eos cū sum-
ma dulcedine redemit. Quem er-
go fructum habebunt: hic ē ille fru-
ctus quem accipient: q a seruozi
meorum inductus et artatus oratio-
nibus eos expecto lumē ipsis exhi-
bens: conscientie canem excitando
eos degustare faciens virtutis odo-
rem: et delectari salubri conuersatio-
ne seruozi meorum. Aliquando
permitto q iste mundus ostendat
eis miseriam suam: in quo sentiunt
et vident varias passiones atqz suaz
instabilitatez vt cor et sua desideria
sursum eleuent et supernam patriaz
eterne vite perquirant. Et ita pre-
dictis et alijs quāpluribus modis et
vijs quarum varietatem oculis vi-
dere non sufficit: neqz cor cogitare:
neqz lingua loqui preualet ex sola
dilectione perambulō vt ad statuz

Primum.

gratie reducantur et in eis mea veritas impleatur. Ad ista compello ab inestimabili caritate mea que me coegit ad creandum eos et etiam sermorum meorum orationibus et animarum desiderijs et offensarum ingenti dolore quia lacrimas atque sudores et ipsorum orationes humiles valde gratanter accepto. Nam ego sum ille qui suos proximis amare facio ac etiam de animarum detrimento viserosc dolere. Sed huiusmodi generalibus non exhibetur pene satisfactio: sed solummodo culpe: quoniam etiam ex ipsorum parte cum amore perfecto dilectionem meam atque servorum meorum apprehendere minime se disponunt: nec etiam dolorem ipsorum cum amara contritione et perfecta peccatorum suorum scilicet cum imperfectione contritionis et amoris. Et ideo non habent neque recipiunt ut alij pene satisfactionem sed culpe. Nam ex utraque parte dantis videlicet atque recipientis dispositio congrua requiritur. Et quoniam cum ambulant imperfecto modo imperfecte recipiunt perfectionem desideriorum illorum qui cum penis offerunt pro eis illa coram me. Et quia tibi dixi quod satisfactionem recipiebant et etiam eis donabatur. Ita recte veritas est eo modo quo superius dictum est. Nam ex lumine conscientie ac alijs supradictis eis remittitur culpa quia dum de se cognitionem incipiunt habere fecem putridam peccatorum suorum vomunt et a se recipiunt unde recipiunt a me donum gratie singulare.

Hi sunt in communi caritate commorantes qui si loco correctionis humiliter acceptant ea que tollerant et si sancti spiritus clementie minime resistunt exiunt a mortali culpa vitam proculdubio gratie recipiunt. Si vero tanquam ignorantes et ingrati circa me ac indefessos servorum meorum labores in sua miseria perseverant: illico quod eis a mea misericordia donabatur: accedit eis in preiudicium et in ruinam. Non utique misericordie defectu: nec illis qui pro ingratis misericordiam impetrabat sed solum ex duricia cordis eius qui liberi arbitrij manu lapidem adamantinum cordi suo super imposuit qui nisi sanguine fragatur alio modo frangi non valet. Verumtamen etiam dico tibi quod cum non obstante duricia donec est in tempore quo potest uti libero arbitrio sanguinem postulando dilectissimi filij mei et illum imponens eadem manu super duritiam cordis eius indubitater illud infringet: atque sanguinis dulcem fructum inde recipiet qui pro ipso tam habundanter effusus est. Nullus vero decetero remedium ei restat ultra tempus differendo quia non rettulit mihi. doctorem quam ei tribui. Nam ut benefactorum meorum quotidie recordaretur ei tribui memoriam et intellectum ut agnosceret veritatem ac esset affectum ut me veritatem eternam amaret quam intellectus agnovit. Ista dos est illa quam ex gratia sola vobis exhibui que debet ad me patrem reducendo presentari: scilicet ille vides

b. iiij

Tractatus.

illam demonio tradidit et cum ipso
recedens vadit portando illa secum
que lucratus est in vita presenti me-
moriam vel implendo delictum atque
remissionem peccatorum. superbia
sanaritia amore proprio suadito
pater et displicentia proximorum exi-
stens cum perfidia persecutorum seruo-
rum meorum. In huiusmodi mise-
riis obscuratur intellectus: et ita cum
sordibus carnis incedunt in barba-
trum eterne damnationis absque fine
quod neglexerunt culpe satisfactionem
cum contritione cordis atque displice-
ntia peccatorum: habes ergo quomodo non
ex penis finitis tantummodo sed ex
contritione cordis perfecta pena sa-
tisfacere culpe potest. et non solummodo
culpe: sed etiam pene que sequitur
post culpam his qui habent huius-
modi perfectionem. Generalibus
vero satisfactio culpe solummodo ut sa-
dictum est: quod donum gratie recipi-
unt privati secundum mortalius pec-
catorum qui contritionem atque di-
lectionem non habendo condignas
ad satisfaciendum ad purgationem pe-
nas adducuntur. Itaque conspice quod
ex anime desiderio copulato et uni-
to in me qui sum bonum excessive
summum huiusmodi pene satisfactio
modicum atque satis iuxta metam
perfecte dilectionis orationes et de-
sideria sancta largientis atque per-
cipientis. Eademque ipsa mensura que
mihi prebetur et in se ab illo reci-
pitur a mea clementia remittitur.
Igitur ignem affectuosi desiderii
tui iugiter augmentare stude ne-
que permittas attamen huius tibi con-

cessi temporis inaniter pertransire
quin humiliter voce coram me per cis-
dem et oratione continua clames
Ita tibi et anime tue patri dico quod
dedi tibi super terram ut viriliter
tolleretis ea que conceduntur vo-
bis omni voluntate propria sensi-
tua precepta.

Quomodo valde placeat altissi-
mo desiderium velle pro ipso patri
Capitulum v.

Unde mihi gratum est pro
animarum salute iugiter usque
ad mortis horam labores et penas
vnde cumque proueniant vehementes
desiderium tollerandi quod quanto su-
stinetur amplius tanto magis di-
lectionis mee signum ostenditur. Et
ita diligendo plus de mea veritate
comprehenditur: et quanto plus a-
gnoscat plus de meis offensionibus
dolet atque penam intollerabile sen-
tit. Tu quippe super te puniendos
alienos desectus humiliter a me pos-
tulabas et tu non advertebas quod di-
lectionem et lumen et notitiam ve-
ritatis habere desiderabas quod ti-
bi iam dixi quod quanto maior erat a-
mor tanto magis augetur amaritudo
simul et dolor. Ergo dico vobis
petite et accipietis quod nunquam denega-
bo in veritate petenti. Cogita filia
quod amor divine caritatis qui viget
in anima copulatur et unitur adeo
cum perfecta patientia quod unus non
valet ab alio segregari. Quare ubi
anima cum diligit atque disponit amare
me. similiter eligeret statim amore
mei tollerare penas vnde cumque pro-

Primus.

uentant: vel qualitercūq; sibi p̄ces-
sero: q; patientia solū modo probat
i penis. Et ut ex p̄missis aperte cō-
prehendit indiuisibiliter est vni-
ta patiens caritati. Ergo virili cor-
de portate. nam aliter filij fideles
atq; sponsi mee veritatis nō esset
nec hō nois mei z animarū saluū
in veritate videremini gustatores.

Qualiter oīs virtus z oīs defe-
ctus sit proximo mediante.

Cap. vi.

U Num te volo nō ignorare. s.
q; oīs virtus z oīs defectus
mediante proximo p̄petratur. Ille
qui cōmoratur in odio mei dānifi-
cat proximum atq; semetipsum qui
est proximus principalis. In gene-
re illi atq; particulariter detrimē-
tum infert. In genere q; tenemini
diligere proximum vestruz velut
vos metipsos. Illū diligendo spi-
ritualiter orat ionibus z verbis ei
consulendo z eū spūaliter adinūā-
do atq; tpaliter ei debetis in suis
necessitatibus subuenire saltem bo-
na voluntate si nequaquā haberetis
aliud: q; qui me non diligit etiam
proculdubio proximum non diligit
z qui non diligit eū ipi non subue-
nit. primitus ergo semetipsum of-
fendit q; sibi gratiā abstulit: dein-
de proximum suū ei subsidiū suffe-
rendo: qm̄ orationes ei minime lar-
gitur atq; scā desideria que coram
me pro illo tenet effundere. Quel i-
bet. n. subuentio v; oriū ex dilectio-
ne quā ei gerit intuitu mei scī nois
Et eōneris quicūq; defectus pro

ximo mediante p̄petratur: q; v; me
nō diligēs ēt proximi caritate p̄l-
uatur: vnde cuncta mala procedūt
eū aīa nō ē i caritate mei atq; pri-
mi. Qui nāq; bonū nō opat ex p̄stī
malū agit. qui hō malū agit z quē
agit atq; demonstrat. prius z seipm̄
deinde p̄tra proximum suū. Nō p̄tra
me qm̄ in nullo me dānificare pōt
nisi pro quāto qd illi sit ego repu-
to mihi scī. Semetipz ergo culpe
detrimēto dānificat que p̄nuat eū
grā mea: z ita nihil ei deterius ac-
cidere pōt: proximum quoq; dāni-
ficat z offendit ei non exhibēdo de-
bitum amoris atq; fraterne dile-
ctionis ex quibus ei subuenire te-
netur v; orone scīq; z desiderijs ob-
latis an me pro illo. Ista subuentio
generalis est que v; oīs ipēdit.
Particularis autē ē vtilitas illa q;
fit his qui magis vris oculis ap-
propinquat: qm̄ adinūicem subue-
nire tenemini verbo z exēplo bo-
noz opex: z in oīs alijs oportu-
nis fideliter ei cōsulēdo tāq; aīe sue
sine respectu proprie passionis vel
vtilitatis. Nec hō nō agit ille qui
ia; p̄nuatus est caritate fraterna.
Itaq; vides q; ita nō agens itulit
illi p̄ticulare dānum. Et nō solum
dānificat illū bonū qd poterat nō i-
pēdendo v; ēt iugi detrimento
v; isto mō. Peccatū actualiter at-
q; mētaliter ab hōie p̄petrat. Mē-
taliter. n. iam constat eē cōmissum
qm̄ p̄cipit ex peccato p̄placētiā. z
odiū virtutis ex amor proprio sen-
situo qui p̄nuat eū affectu car-
tatis que; hīc v; ad me p̄ter z ad

Tractatus.

proximum suū. Et ex quo concepit parit vnū post aliud super verticez proximi modis varijs vt eius volū tati peruerse placet: Nam aliquā do pccrñimus spiritualem atqz cor poralē quandā crudelitātē parere: Spiritūalis est in mortis atqz dam natiōis periculo videre se ceterasqz creaturas ex priuatione gratie: z ē adeo crudelis q̄ amore virtutū z odio vitiorū sibi z alijs subueni re nōn curat: imo veluti crudelita tis amator suam crudelitātē vltē rius extendere studet: v3 qz nōn so lum virtutum exemplo minime re fulget: sed veluti neqz homo demo niorū assumēs officiū subtrahit a virtutibz z ad vitia iuxta posse cre aturas adducit: Ista crudelitas ē aduersus animam quoniam dete stable se fecit instrumentū ad ause rendū ei vitam gratie sibi procurā do mortem eternam. Crudelitate vero corporali fruitur ex iniqua cu piditate qz nōn solūmodo de substā tia sua proximo subuenire negligit verū etiā aliena rapere iuxta pos se conatur personas paupculas ex poliendo: Aliquādo pretextu do minationis: z aliquādo studio dolo se fraudis redimi faciēdo bona pro ximorum: z quod etiā est valde cru delius etiā proximorum perso nas proprias: O miseranda crude litas que mea miseratione priuabe ris: nisi cum illo reddeas ad beni uolentiam atqz pietatem: Et aliquan do parit iniuriōsa verba post que

quandoqz sequitur homicidium. Quandoqz parit inhonestatem in persona proximi propter quam effi citur animal omnino brutūz omni putredine plenum. Nec vnū vel duos tantūmodo venenat: sed vni uersi qui sibi dilectiōe siue conuer satione coherent ab ipso proculdu bio toricantur. In quē parit z exer cet elationem atqz superbiam: solū modo in proximum ex propria re putatione sui z inani iactantia: vnde cum displicentia contēpnit alios existimando se maiorem: z iniu riam infert illis. Si dominij statūz habet iniustitiam atqz crudelitātē exercendo fraudatōz z voratōz ho minum est effectus. O carissima fi lia super offensione mea cōdoleas z super hōs mortuos amarissime plo ra vt oratione pia resurgant ab hu iusmodi morte pestifera: vides enīz vbiqz ab omnibus contra proximū z illo mediante peccata quāpluri ma perpetrari. Alias peccatum oc cultum sine manifestum omnino abesset. Oc cultum enī est dum il lud in quo tenetur illi nōn impen dit: manifestum vero quando vitia parit vt iam dixi. verum est ergo q̄ omnis offensio mihi facta median te proximo perpetratur.

Quomodo virtutes mediante pro ximo perpetrant z quare virtutes ipse tātū in creaturis poste sunt differentes.

Primus.

Capitulum.vij.

Narrari tibi quod cuncti defec-
tus mediante proximo pera-
gunt quantum ad illos qui priuati sunt
caritatis affectu: que virtutes oēs
vinificat roborat et confirmat. Et
sic amor proprius qui caritatem aufert
proximorum est penultima malorum
omnium execrabile fundamentum.
Oia scandala crudelitates et odia
et inconnenientia multa procedunt
ab ista venenda radice: hic execra-
bilis atque detestabilis amor vniuer-
sum orbem letaliter vulnerauit et is-
cit egritudine inferendo corpori mi-
serico sancte matris ecclesie: nec non
et vniuersali corpori christiane religio-
nis: quia iam tibi dixi quod vniuersae virtu-
tes in proximi caritate fundantur: ac-
tiam quod oibus virtutibus ipsa cari-
tas vitam administrat. Et vere sic est
quia nulla virtus acquiri potest absque
caritate. id est quod ex pura mei dilectio-
ne virtutis meritum acquiritur. Postquam
enim anima semetipsam agnouit ut iam
dixi reperit humilitatem et odium pro-
prie passionis atque sensualitatis per-
uersam legem agnoscens in membris suis
anxiam que contra spiritum iugiter
pugnat. Et ideo cum sancto zelo surre-
xit cum odio atque displicentia prefate
sensualitatis illam conculcando soli-
tudine maxima sub ingo rationis.
In se hoc reperit ex perceptis mul-
torum beneficiorum affluentiam bo-
nitatis atque caritatis mee que cum
eta ruminat in semetipsa et particu-

lariter ea recompensat. Notitia vero
de semetipsa reperta ex humilitate
mihi totum attribuit cognoscendo
manifeste quod ex gratia singulari de-
tencbris eam abstrahi et ad lumen ve-
re cognitionis eam adduxi. Ideo de-
nique cognita bonitate feruenter amat
illam absque medio pariter et cum me-
dio: absque medio. scilicet sui vel utilitatis
proprie ipsam virtute mediante: di-
ligendo quod ex mea dilectione conce-
pit quia cernit aperte quod nisi concepi-
ret odium ex peccato et ex virtute
dilectionem mihi non esset accepta
sive grata. Postquam autem ita conce-
pit ex affectu sincere dilectionis il-
lico parit illam in proximo sive su-
per proximum quia non esset aliter ve-
ra virtus illa quam in se concepisset.
Nam put in veritate me diligit sic
utilitatem proximo suo facit. Aliter
enim esse non potest quia meus amor atque
proximi vni sunt. Et quanto plus me
diligit anima tanto magis proximum
eius amat: nam amor proximi ab
amore meo procedit et oritur. Hoc
est utique medium illud vobis a mea
bonitate positum ut in vobis vir-
tutes experiamini: et utilitates quam
mihi facere non valeatis exerceatis
eas in proximo vestro. Et hoc aper-
te manifestat quod me per gratiam ha-
beatis in animabus vestris fructum
in illum exercentes cum orationi-
bus deuotis et affectuosa caritate me-
um honorem exquirendo atque salu-
tem animarum. Nunc anima propria
locapta et inflamata de veritate

Tractatus.

mea vniuerso mundo iuxta posse p
ficere negligit gñaliter atq; parti/
culariter modicum vel satis iuxta
dispositionem recipientis. et prout in
genis desiderium intercedens a me
postulat et erigit vt superius est ex/
pressum vbi declarauit qd ad culpā
detergendam absq; desiderio vehe/
menti solūmodo pena minime suffi/
ciebat. Postq; autem visitatez at/
tulerit propter vñonē amoris quā
fecit in me vnde procedit amor p
rimus eius affectu dilatato circa sa/
lntem orbis vniuersi: subueniendo
iuxta posse necessitatibus omnium
ex quo primitus sibiip̄i profecit ex
habituali cōceptu virtutum a qui/
bus gratie vñtam extraxit illico po/
nere conatur oculum in particula/
ri circa necessitates proximorum.
Cum igitur primum in genere fece/
rit omni creature rationali ex car/
tas affectu sicut iam dixi. deñsq; p
pinquis affectuose subuenire cona/
tur iuxta numerum et qualitatem
diuersarum gratiarum quas ei con/
cessi ministrandas et cum proximo
participandas. Nam alicui conce/
do virtutem doctrine verbo consu/
lendo recte sine respectu sue cōmo/
ditas. Alicui vero exēplū virtuose
vite: ad qd oēs obligamini: vñ hedi/
ficationem exhibere proximo suo
sancte et honeste vite. Iste sunt vir/
tutes et alie plurime quas enumera
re longum esset quas operat et p̄t
amō atq; sincera dilectio proximo
rum. Et eas distribui valde differē
ter qñ omnes vñ soli concedere no
lui prefertim vt quasi compell am/

ni violenter virtutem et actum car/
tas in alterutrum exercere. Nam
vñ concessi vñtutem istam: alteri
vero qdam aliam qñ vñ vna perfe/
cte sine ceteris hēri non valeat qñ
omnes virtutes adinuicem ligatē
sunt et ānere. Sed aliquas dono sin/
gulares veluti principales et p ca/
pite ceterarum. Alicui nāq; conce/
do principaliter caritatem affabile
Alicui iusticiam: alteri humilitatē:
Alicui fidem viuam: Alteri prudē/
tiam: temperantiam: patientiā. Al/
teri fortitudinem indefessam. et im/
perterritam. Ista et alias qñ pluri/
mas concedo differenter non vñ so/
lūmodo sed multis. Quāuis anima
possideat vñam pro p̄cipali obie/
cto cum qua magis anide cōuerfatē
et erectetur qñ cum alijs tamen ex il/
lius affectu ceteras virtutes ad se
trahit. Nam vt iam dixi virtutes
omnes inuicem ānere sunt in affe/
ctu caritatis. Et ita qñ plurima vñā
et virtutum gratie sp̄ritualiter at/
q; corporaliter sunt a bonitate mea
distributa differenter. Corporaliter
vico pro rebus hominis vite neces/
sarijs in tanta differentia sum om/
nia largitus: omnia non exhibens
vñ: vt ex necessitate causam ha/
beas virtutem et actam caritatis i
alterutrum exercere. Nisi nāq; sa/
clissimum erat homines quoscunq;
bene dotare s̄m corpus et s̄m ani/
mam omnibus opportunis. Ego ve/
ro potius volui qd vñus alterius in/
digeret vt eēnt mei boni dispēsato/
res ad cōtribuendum gratias et do/
na que receperunt a bonitate mea

¶ 21mus:

q: velit nollit homo cōpellitur vti cum proximo suo caritatē actu. Si tamen actus huiusmodi non sit in/ tultu mei: Et tunc ad gratiam nihil ei prodest. Itaq; vides qm̄ vt mu/ tue caritatis vterent virtute meos ministros eos pstitui & in diuersis gradibus atq; statibus varijs col/ locari hoc vtiq; apte demonstrat q in domo mea multe sunt mansiōes. Nā ego nihil aliud a vobis q̄ amo rem exigo qm̄ in amore meo dile/ ctio primi psumatur & qui primū diligit vtiq; legē implet. vñ quicū qz dilectionē hūerit oēm vtilitatē quam primo suo pōt asserre iuxta posse libentissime facit & operatur.

Quomodo probantur virtutes & fortificantur in hominibus ex cō trarijs ipsarum. Capl. viij.

Hucusq; dixi tibi qualiter i ca/ ritate pstitutus vtilitatē agit & operatur iuxta posse primo suo. Et in hoc actu manifeste panditur amor quē erga me gerit. Nūc vero dico tibi q ipso primo mediātē p bat in se virtutes v3 patientiā in/ iuriarū tpe quas ab eo recepit. Et expitur humilitatē in supbo: atq; fidem in infideli spē: verā in eo qui vspat sine diffidit. Et iniusticiā i inu/ sto & pietatē in crudeli: & benignita tē atq; mansuetudinē in iracundo. Oēs ergo virtutes in primo pro/ bant prout iniqui p oppositum oē vitiū ē in primo pariunt atq; de/ monstrāt. Si bñ consideras humili/ tas in supbia cōprobat. Nā hū/

milis extinguit & vincit supbiā: qz supbus humili dāpnū inferre n̄ pōt: nec infidelitas hoīs iniqui me nō amantē nec in me spantē ei nocet pōt qui mihi fidelis est vel eius in aliquo fidē minuire neq; spē illius qui vere pcepit cā in semetipso ex dilectione mea imo fortificat illā & expitur in sincera dilectione pri/ mi sui. Cū. n. ipm videat infidelē: & sine spe quacūq; tā in se q̄ i me: fide lis tñ seruus meus nō cessat ex hoc quin illū sincere amet: ideo sp cum viua spe quā in me pcepit ipius p ximi sui salutē iquirat. Ille qui me nō amat nō pōt in me fidē vel ali/ quā habere spē qz collocat illā in ppria sensualitate sua quā diligit. Itaq; vides q in infidelitate talis & in defectu spē virtus fidei com/ probatur. In his igit & alijs in qui bus fuerit expellens illā cōproba/ re in se pter & in primo suo homo salubriter cā expitur. Et similiter iusticia non minuitur vel decrescit pp iniusti iniusticias: imo virtute patie patē ostendit hoīem esse iu/ stem sicuti mansuetudo benigna cū patia virtuosa manifestatur iracū die tpe Inuidia quoq; displicētia & odiū primi supāt ex affectu sin cere dilectionis cū ario desiderio at/ qz fame salutē aīarū. Immo noueris q nō solūmodo virtus h3 experien tiam verissimā in his qui bonū pro malo reddere satagūt verumetiaz frequentissime carbonēs igne car/ tatis accensos in capite primi col/ locabit qui cordis hoīs iracūdi ran corē & odiū effectualiter anspilat.

Tractatus.

et ex odio sepe reducuntur homines
et veniunt ad benevolentiam. Et hoc
a virtute caritatis atque perfecte pa-
tientie procedit que inquit in illo qui
sustinet iniquorum iram supporta-
do defectus in omnibus coramdem.
Si diligenter attendas: virtus for-
titudinis atque perseuerantie preci-
pue consistit et comprobatur in tol-
lerantia tribulationum et molestia-
rum: et virtuosus portando verborum
insurias atque persecutores et detra-
ctiones hominum qui sepe seruum
metum abstrahere et impedire co-
nantur ne viam veritatis et doctri-
ne sequatur: aliquando contumeliis
et aliquando blanditiis. Si vero vir-
tus ista fortitudinis est intra se ve-
re concepta totum cum forti perse-
uerantia patientissime tollerat et illam
in proximo demonstrat et experitur
ut iam dictum est. Et si tunc necessi-
tatis huius extollerantia contrario-
rum in patientia deficeret aperte vi-
deretur quod virtus non esset in veri-
tate fundata.

Hic incipit discretions tractatus
et primo quomodo affectus poni non
debet in penitentia principaliter sed
in virtutibus: et quomodo discretio
vitam ab humilitate recipit et quomodo
debitum suum unicuique reddit. Ca. ix.

Hic sunt operationes dulces
atque sancte quas a seruis meis
exposco et virtutes anime probate
et intrinsece ut iam dixi. et non solum
modo virtutes que peraguntur actua-
li corporis instrumento exteriori cum

diuersis et variis abstinentiis atque
penitentiis que sunt instrumenta
virtutum sed in se minime sunt vir-
tutes. quod si solum hoc esset absque virtu-
tibus iam supra nominatis valde
modicum acceptabile mihi esset. im-
mo sepe si quis penitentiam suam
discrete non ageret ponendo et af-
fectum suum in ichoata penitentia sua perfe-
ctio penitus impediret. Ergo principa-
le fundamentum est et in affectu carita-
tis cum odio sancto sui cum humilitate
vera et patientia perfecta et in aliis virtuti-
bus intrinsecis anime cum desiderio mel-
honoris et salutis animarum. Que virtu-
tes apte demonstrant voluntatem esse
mortuam et iugiter occidit quo ad
penitentiam sensu alitatem ex affectu dilectionis
virtutum. Cum hac ergo prudenter di-
cretio debet peragere penitentiam et po-
nendo principaliter affectum in virtuti-
bus intrinsecis potius quam in exteriori
penitentia. Penitentia hoc: et ut instrumentum
exercere per incrementum virtutum put-
viderit expediens et operari poterit iux-
ta sue potentie metam. Si vero super
huiusmodi penitentia fundamentum agere
vellet idubitanter impediret sua perfe-
ctio: quod minime fieret cum lumine et
discretio: et non amando quod ego
plus amo nec haberet odio quod ego plus
odii. Quod discretio nihil est aliud quam
cognitio quam de se simul et me quilibet
anima habet. In hac utique cognitione
fundatur. Ipsa quidem est veluti filius unius
inserit et unitur ipsi caritatur. Tunc est
verum quod multos filios habet velud ar-
bor que plurimos ramos habeat. Sed il-
lud quod arboris istius atque ramos viuere
facit est penitus dubio radix ubi tunc in

Primus:

humilitas terra plantata fuerit quod nu-
tritur et atque bacula caritatis ubi confi-
sit inseritur ille sicut et arbor discretio-
nis. Nam aliter virtus discretio appellari
non posset neque fructus vite produceret
si plantaretur alibi quam in humilitatis virtu-
te. Ex hoc namque cognitione quam habet anima
de se procedit humilitas. Et ita ego dixi
tibi quod radix huiusmodi discretio-
nis erat vera sui et mee bonitatis agnitio:
quare discretissime quod suum est unicuique
sine dilatione reddit. Principaliter
pro mihi gloriam atque laudem nominis
meo reddens attribuit mihi cum gratia
reus actione multa munera quod recogno-
scit a mea bonitate gratiose recepisse.
Sibi metum autem attribuit ea quod me
fuisse iudicat: et se per se non esse cognoscens
suum esse cum gratias super eum fundat
quia a se habet per gratiam singularem hu-
militer et apte processisse fateatur. Et vi-
detur ei fuisse nimis ingratus ad huius-
modi beneficium tempus est valde negligens
ter exercuisse quare penitus insinuat in
dicat se esse dignum. Tunc vero precipit
oditum atque displicentiam contra semetip-
sam ex defectibus suis. Et hoc operatur
vera discretio virtus in sui cognitione
cum humilitate fundata: quod si humil-
tas in anima non esset indubitater esset indi-
creta et non discreta. Que quidem indi-
cretio esset in superbia fundata sicut in
humilitate discretio. Et ideo tanquam
latro meum honorem indiscrete furaretur
illamtribuendo sibi ex propria reputa-
tione: quod pro suo est attribueret indiscre-
te mihi querelas atque murmuraciones
injustas agendo circa misteria mea
quod faceret erga se vel alios. In omnibus
autem iniuste scandalizaret in me propter et in

primo suo. Contrarium autem operantur illi
qui virtute discretionis utuntur. Ex
quo namque mihi et sibi sicut iam dixi
debitum reddiderunt illico proximo
suo retribuunt principale debitum affe-
ctuose caritatis cum oratione deuota: parti-
cipant et humiliter. Quod utique debet in alter-
utrumque operari et ei reddendo debitum
exemplaris et honeste vite: insuper et vo-
cantine salutifere consulendo sibi fideli-
ter et auxilium exhibendo putat vi-
derit expedire sue salutis. In quocumque
quod statu fuerit homo dominus vel plantatus
vel subditus si sic operatur et primo suo
tribuit utique discrete procedit et
cum ingenti caritatis affectu. Nam
in simul anere sunt discretio et cari-
tas et in humilitatis humo plantata quod
quidem egreditur ex vera cognitione sui.

Similitudo quomodo caritas hu-
milis atque discretio sunt in simul
vite cui similitudini debet ani-
ma conformari. Capitulum x.

Nam quid audisti siue nosti quomodo
modo tres iste potestates como-
rantur: velut heres rotundum unum cir-
culum in terra collocatum et in medio cir-
culi arbor una progredietur cum uno
filio penes illam. Tunc arbor in terra
nutritur quod latitudinem continet cir-
cularem: quia si esset extra terram ar-
bor illico moreretur et nullum omnino fru-
ctum ex se produceret donec iterato
plantaretur in terra. Similiter modo cogita
quod anima est quedam arbor ex amore
plantata siue creata quare solum ex
amore vivere siue nutriri potest et
non aliter. Si vero non habet in se

Tractatus.

diuini amoris vere caritatis: vite fructu nullo modo producit sed mortis: oportet ergo quod radix huius arboris vix affectus anime morietur et egrediat de circulo vere cognitionis prope fragilitatis quam cognitio sui unita consistit in me non habente principium neque finem ut in circulo rotundo patet exemplum: in quo neque principium neque finis inuenitur. huiusmodi notitia sui atque mei reperit in se fundatam in terra dulcis humilitatis quam tanta est quanta circuli latitudo vel amplitudo. id est notitia sui: recepta et in me unita sicut iam dixi. Nam aliter ille circulus perculdubio non esset absque principio et absque fine. Immo principium haberet dum se ipsum incepisset agnoscere: denique finiret in profusione si notitia talis in me non esset unita. Tunc arbor ista caritatis in humilitate nutritur iuxta se pullulas vere discretionis filium ut ex predictis apte colligit. Arboris vero medulla vix affectus vere caritatis existens in anima est inuicta patientia: quam signum est euidentem hac aptissime demonstras animam in me persistere propter et in ea me per gratiam esse. nec arbor amittere ita plantata flores virtutum odoriferos variis multisque saporibus in se germinat et producit gratie fructus anime reddens: primo vero fructus utilitatis iuxta metam fructuose sollicitudinis volens percipere fructus amicitiae atque seruorum meorum. Mihi vero ingratum odorem glorie tribuit et nomen meo laudem. Et ita facit illud ad quod cum ex ineffabili caritate mea creantur unde puenit ad felicem terminum suum

sed me qui sum vita durabilis qui sibi non possum quouero modo auferri nisi voluerit ipse. Omnes ergo fructus ab hac arboze procedentes adinueniuntur sunt atque prudenti discretionem conditi.

Quomodo penitentia et alia exercitia corporalia per instrumento dunt assumi pueniendi ad virtutes et non per principali affectu: et de lumine discretionis in diuersis aliis modis et operationibus. Capitulum xi.

Tsti sunt illi fructus quos anima requiro vix experientia realium virtutum oportuno tempore. Ideo si bene recordaris iam diu dixi tibi quam desiderabas amoris mei faciem magnam penitentiam. Ego sum ille qui delector in paucis verbis et multis operationibus: apte tibi demonstras quod ille modicum est mihi gratus et acceptus quam tamen modo me sonitu verborum vocauerit dicens. Domine domine pro te vellem aliquid agere. Similiter et ille qui pro me corpus mortificare disponit cum variis penitentibus voluntate propria viuam remanere. Sed ego multa conturbata opera precipue sustinendo viriliter cum virtuosa patientia cum aliis virtutibus intrinsicis anime de quibus tibi dixi que sunt operantes in anima fructus gratie. Alias autem operationes que sunt in alio principio fundate quoddam vocare solummodo verbo reputo quod sunt opera finita. Ego vero qui sum infinitus a vobis infinitas operatio: nec exigo: vix cum infinito desiderio et amoris affectu factas: ergo volo

quod
poral
velut
virtu
li. Qu
cipali
opus
quo p
terius
me p
tes in
hoc e
verb
tunc
bi g
qm
dab
tione
nos v
cipali
conu
dam
vel a
tur. J
finita
eo q
etiam
ciens
tia: m
nenie
ti obe
bitu
qui no
imo q
des q
te sum
erere
dam
comp
etum

Primus.

q̄ opera penitentie aliorumq; cor/
poraliū exercitiū assumātur
veluti instrumēta perueniendi ad
virtutes ⁊ nō pro affectu principa/
li. Quia si affectus poneret ibi prin/
cipalis exhiberetur mihi finitum
opus ⁊ esset velud verbum quod ex
quo p̄cessit ab ore nihil apparet vl/
terius. Nisi forte verbum cum ani/
me progreditur affectu qui virtu/
tes in inueritate concipit ⁊ parit:
hoc est quod si finitum opus quod
verbum vocauit foret vnitum ⁊ ad/
functum affectui caritatis valde mi/
hi gratum esset tunc ⁊ acceptabile
qm̄ operatio sola non esset: imo lan/
dabiliter associata cum vera discre/
tione sumendo corporales operatio/
nes veluti instrumentū ⁊ non: p̄ prin/
cipali fundamento. Multum esset i/
conueniens q̄ principium siue fun/
damentum in exteriori penitencia
vel alio exercitio corporali poneretur.
Jam. n. tibi dixi q̄ erant opera
finita ⁊ proculdubio finita sunt p̄
eo q̄ facta sunt tempore finito. Ne/
etiā q̄ compellitur homo multo/
ciens illa dimittere vel ex obediē/
tia: vel ex infirmitate: vel alia sup/
ueniente causa: precipue si sui prela/
ti obediētia cōtradiceret: si vellet
huiusmodi penitentiam suam ere/
qui non solum illam nō acceptaret
imō grauiter offenderet. Itaq; vi/
des q̄ operationes huiusmodi fini/
te sunt illas ergo v̄z assumere tanq̄
exercitium ⁊ nō pro principali fun/
damento. Quia si nō faceret ita qm̄
compelleretur eas obmittere vt di/
ctum est anima eius vacua remane

ret. Et hoc ostēdit aperte gloriosus
p̄eco meus apostol⁹ in epistola sua
dicēs q̄ mortificaret corpus v̄z mē/
bra vestra que sunt super terrā: vo/
luntas vero propria v̄z occidi. i. re/
frenando corpus dum vellet cōtra
spiritum pugnare per immunditi/
am: libidinem atq; concupiscentiā
inordinatā ⁊c. Voluntas vero p̄pa
sicut iam dixi v̄z occidi suffocata ⁊
subdita voluntati mee per omnia.
Que quidē propria voluntas occi/
ditur eo debito de quo tibi dixi qd
virtus discretiōis anime reddebat
v̄z odium atq; displicentiam offen/
sarium ⁊ proprie sensualitatis quod
odium acquisiuit in sui notitia. hic
est ille gladius acutissimus qui pre/
cidit ⁊ occidit omnem amorem pro/
prium v̄z in propria voluntate fun/
datum. Itē sunt illi qui non solum
modo verba sed opera multa mihi
quotidie reddunt: in quibus v̄zq;
delector. Sed ideo tibi dixi q̄ vole/
bam habere a vobis multas opera/
tiones ⁊ pauca verba. dicendo mul/
tas tibi non annotaui numerum qm̄
affectus anime caritatis igne succē/
se que virtutibus omnibus vitam
exhibet in infinitum attingere de/
bet. Non tamen absolute verba re/
nūo siue contempno: sed dixi pauca
verba velle denotans omnem ope/
rationem actualem esse finitam: iō
dixi pauca. Illa tamē accepto si po/
nantur pro virtutis adiumento siue
instrumento ⁊ non: p̄ principali fun/
damento: vnde cauendum est iudi/
care quēq; in maiori p̄fectione con/
sistere licet amplius in maiori peni

Tractatus.

tentia. corpus affligat illo qui mino-
rem penitentiam agat. Nam ut iam
dixi virtus vel meritum ipsorum in
hoc actu minime consistit quia male
succederet eis qui nequeunt ex cau-
sa legitima facere penitentiam actua-
lem sed solummodo in caritatis vir-
tute consistunt condita lumine vest-
dis discretionis nam aliter non valeret.
Hunc autem amorem ista discretio
mihi sine modo et absque fine contri-
buit quia summa sum et eterna bonitas.
Ideo legem siue terminum amoris
meo non vult imponere: sed amoris
proximi bene modum imponit ex
ordinata caritate ut nullo modo si-
bi faciendo detrimentum culpe pro-
pter aliquam utilitatem ipsi proxi-
mo conferendam. Quia si solum unum
peccatum ex consensu committeret ut
mundum universum erueret ab in-
ferno aut aliqua virtus truncetur
maxima nasceretur inde nullo mo-
do licet virtutem aliquam vel uti-
litatem proximo facere cum vene-
no peccati. Discretio vero sancta ta-
liter ordinat quod anima potestas ei-
us universas cum omni sancta sollicitu-
dine dirigat atque disponat ut mihi vi-
riliter et fidelissime servietur. Proxi-
mum quoque diligit affectu dilectio-
nis ordinate ponendo ut vitam cor-
poris in salutem animarum etiam
si possibile foret nullius tolerando qu-
cumque tormenta ut anima proximi
vitam gratie reperire valeat Sub-
stantiam vero temporalem expo-
nit in utilitatem atque subventionem
corporis ipsius proximi sui. hoc agit
virtus huiusmodi discretionis in

lumine suo quod a vera caritate progre-
ditur. Itaque vides quod omnis anima que vult
invenire gratiam discrete ut impendere
mihi dilectionem infinitam et absque modo.
Proximam vero tam infinitam dilectionem
mea diligere cum modo et ordinata cari-
tate non offerendo sibi meriti peccati
culpam propter aliquam utilitatem proximi. Su-
per quo beatus paulus vos admonuit
dicens. Quis ordinata caritas in-
cipit a se. Nam aliter alicui non esset et
non fieret utilitas aliqua perfecta.
Cum anima perfectione carens omnia quicquid
facit inspecta sunt in se propter et in aliis
Multum esset inconueniens ut pro salute
creaturarum que sunt finite et a me crea-
te: offenderer ego qui summum sum
et eternum et infinitum bonum. Ma-
gis enim esset atque detestabilior ista cul-
pa quam esse posset incomparabiliter ali-
quis fructus inde proveniens. Itaque
nunquam ullo modo debes acquie-
scere siue consentire culpe cuiuscumque
peccati. Sincera caritas hoc ap-
te cognoscit eo quod secum habet lumen na-
ture discretionis. Ipsa lumen est quod
illico dissolvit omnes tenebras et au-
fert omnem ignorantiam et omnibus virtu-
tibus atque instrumento virtuali im-
pendit utile prodimetum. Ipsa prudens
est ita quod ab aliquo decipi non potest:
ita fortis quod ab aliquo vinci non va-
let. Ipsa perseverantia habet ingentem ut
usque ad finem hoc est a celo usque ad ari-
dam in eo quod a noticia mei descendit
ad sui noticiam: et a caritate mei usque
ad caritatem proximi. Cum humilitate
prudens et vera pertransit et enadit
omnes demonum et aliarum creaturarum
laqueos. Cum in proximi manu ut.

Primus.

aduersa patientissime tollerando: carnem et aduersarium victorioso de bellauit isto gloriose lumine media te. Quia nouit aperte fragilitatem propriam: quia cognita sibi debitorum odium sancti feruenter intulit. Undum uniuersum vilipendendo super peditaui et ipsum contemnendo factus est dominus eius. Omnes inuadi peruersi persecutores non valent ei virtutes anime tollere sed omnes eorum persecutiones experientiam virtutum operantur: et ipsarum augmentum que prius ex affectu dilectionis mee concepte fuerunt: postea vero probantur in proximo et in ipso parturiantur ut iam tibi dixi. Quia si virtus illa non appareret oportuno tempore neque lumen impediret ante creaturas: perculdubio virtus in veritate precepta non videtur. Nam ostendit tibi iam quod virtus esse perfecta non potest atque fructuosa nisi mediante proximo. Sicut est de muliere que precepit in utero filium. Nam antequam illi fiat atque pueniat ad lucem ante creaturarum oculos non existimat sponsus hunc se filium. Similiter ego qui vere sponsus sum alie: quia nisi fiat virtus filium in proximi caritate demonstrando patet ut expedire cognouerit opere subueniendo sibi particulariter vel in eodem semper erigentiam illius temporis non iudico virtutem veram in se precepisse. De vicio quoque similiter accidit quia mediante proximo perpetratur.

Repetitio quorundam et quomodo deus promittit assertiue seruus eius ecclesie reformationem. Cap. xij.

Nunc autem videre potuisti prout ego summa bonitas ostendi tibi veritatem atque doctrinam per quam venire potes ad statum excellentissime perfectiōis et in ipsa te conscrues. Similiter aperte declarauit qualiter penis atque culpis in te pariter et in proximo satisfieri debeat in vita presenti. Referando tibi quia pena sola nullo modo sufficit ad satisfaciendum culpe simul et pene nisi sit unita cum affectu sincere caritatis et cum vera contritione cordis atque displicentia peccatorum. Cum vero pena caritati connectitur et unitur isto modo satisfaciuntur in virtute cuiusque pene que sustineatur actualiter imo virtute caritatis atque contritionis culpe commisse quam caritatem acquisiuit anima cum intellectuali lumine corde sincero et liberam attendens in me suum obiectum qui sum ipsa caritas. hoc vero tibi demonstrare volui quia velle pati pro me penas humiliter et instanter a me postulasti ut tu et alij serui mei noueritis qualiter et quomodo sacrificium de vobis mihi facere debetis. Dico sacrificium actuale pariter et mentale simul unitum prout unitum est vas cum aqua quod alicui domi non presentatur. Nam aqua sine vase presentari non posset. vas quoque vacuum domino presentatum non esset acceptum. Ita dico vobis quia mihi debetis offerre vas istud videlicet labores plurimos actuales et alia corporalia exercitia sancta quocumque modo mihi preedere placuerit vobis. Nec esset debetis vestra voluntate tempus neque

Tractatus.

locum sine labores ut vobis gratia
est sed ut mihi pcedere placet. Sed
istud vas omnino velle plenuz v3
omnia tollerando cum amoris affe
ctu atq3 patientia vera delectus ve
stri praximi cu odio tamen 7 dispo
centia peccatorum. Tunc isti labo
res quos tibi nomine vasis appella
ni reperit aqua gratie mee ple
ni que confert anime vitaz. Ego ve
ro tunc accepto valde gratat hoc
consentum a dilectissimis sponis me
is v3 a qualibet anima que fidelis
sine mihi seruit. Ab eis inq3 acce
pto anxia dsideria 7 ignita suspiria
ipsorum cum continuis 7 humilib9
orationibus que sunt veluti medicu
vnu3 acceptabile mihi. Quia ex ip
sorum amore placat iracundia mea
quam contra se prouocauerant ho
mines iniqui 7 impij qui me tantu
ingiter offendunt. Itaq3 tollerate vi
riliter vsq3 ad mortem 7 hoc erit ap
tissime signum q3 me diligitis. Ne
q3 formidare debetis sine retrocede
re cuiuscunq3 tribulationis vel ali
cuius creature timore sed in tribu
lationibus exultate. Mundus iste
letatur in iniurijs meis: vos autem
in ipso tristamini propter iniurias
quas mihi fieri conspici3 unde eti
am vos offendunt. Et dum vos of
fendunt me quoq3 similiter offen
dunt q3 vobiscum vnu caritate pa
terna sum factus. Aperte nanq3 co
gnosce potes q3 cum ad ymaginē
atq3 similitudinem meam vos gra
ti se creasse3: 7 occasione peccati ve
stri puati gratia fuisset ego perop
tina vos iam amissam gratiam sa

lubriter inuenire diuinam naturā
meam in vobis vnire decreui vclās
illam humanitate vestra. Itaq3 cu
fid ymagine mea realiter insigniti:
vestram humanitatē diuine natu
re mee copulare volui: unde su3 vo
bis paterna caritate coniunctus 7
vnitus nisi forsitan anima discesse
rit a me per mortale peccatum. S3
qui me diligit in me manet 7 ego i
illo. Et ideo mundus cum ita perse
quitur eo q3 ipse mūdus nullam ha
bet conformitatem mecum. Et id
circo persecutus est vnigenitum fi
lium meum vsq3 ad mortem crucis
ita crudelissimam 7 obprobriosam
7 ita persequitur etiam vos atq3 si
milli modo psequetur vsq3 ad mor
tem q3 me non amat. Nam si mu
dus ipse me dilexisset 7 vos vtiq3
diliget 3. S3 exultate q3 gaudiu ve
strum in celo plenissimum erit. In
super addam ad consolationem tu
am q3 quanto nunc habundant in
corpore mistico ecclesie mee tribu
lationes 7 angustie tanto plus ha
bundabit in ea salubris 7 consolati
ua dulcedo. Et erit ista sua dulce
do q3 reformabi in bonis atq3 san
ctis pastoribus qui sunt veluti flo
res odoriferi 7 gloriosi q3 laudem 7
gloriam nomini meo ingiter exhibe
bent 7 procurant: exalantes 7 ado
lentes in conspectu meo virtutum
odorem fundataru3 in veritate. Et
hec est optabilis 7 odorifera refor
matio ministrorum atq3 pastorum
ecclesie mee: Non q3 fructus huius
ecclesie mee reformari simpliciter
egeat q3 non obfuscatur neq3 mi

mult
mini
ter a
fiscen
Qm
vobis
pos
verit
refor

Qu
atq3
spon
orat
uer

T
clon
te de
ritati
tanta
cere
fibi
ama
de p
deit
7 mi
ra no
tigab
nem li
tudo
sectio
offens
animo
ei pro
terit
gnos
bita
Et in

Primus.

nultur vnq̃ ex enfuscuq̃ defectu
ministri. Itaq̃ letare tu simul ⁊ pa
ter anime tue ceteriq̃ serui mei cō
sistentes in amaritudine presenti.
Quā ego veritas eterna promitto
vobis refrigerium exhibere. Atq̃
post amaritudinem istam vos in
veritate consolabor ex quo pro tali
reformatione multa sustinueris.

Quomodo h̃ anima simul creuit
atq̃ defecit in amaritudine pro re
sponsione diuina. Et quomodo facit
orationem pro ecclesia sancta ⁊ vni
uerso populo. Cap. iij.

Tunc anima succensa ⁊ anxia
desiderio ignito iugenti dile
ctione concepta in maxima bonita
te dei sue latitudines affectuose ca
ritatis aperte cognoscens que cum
tanta dulcedine petitiōi sue satisfac
cere dignata erat etiam prebendo
sibi spem de salubri remedio super
amaritudine quam habebat in cor
de propter offensas deo factas: atq̃
detrimentum ecclesie sancte necnō
⁊ miseriam propriam quam ex ve
ra noticia sui pcepit sui cordis mit
tigabat aliquantulum amaritudi
nem licet aliunde cresceret amari
tudo. Nam ab eterno patre sibi p
fectionis itinere demonstratio noui
offensam propriam apertius vna cū
animarū detrimento patefaciebat
ei prout infra clarius intelligi po
terit. Et etiam q̃ melius anima co
gnoscit in se bonitates dei prius ha
bita noticia sue proprie fragilitatē
Et in lucidissimo dei speculo perfe

cie dignitas ⁊ indignitas propria
cognoscitur dignitatem ṽ attendē
do q̃ ad ymaginem dei solū ex gra
tia singulari ⁊ non ex debito creata
sit In quo diuino speculo cognoscit
etiam in dignitatem propriam in
qua ex culpa sua deuenit. Q̃ sicut
materiale speculum attendēdo ma
cula que fuerit in facie deprehendi
tur: sic anima que euz vera noticia
sui consurgit ingenti desiderio euz
oculo sui cordis ⁊ intellectus ad cō
siderandam faciem propriam idul
ei speculo dei ibi propter eius claris
simam puritatem aperte cognoscit
indilate maculas faciei sue. Et sic
q̃ lumen erat augmentatuz i hac
anima modo predicte: quidam ex
creuerat in ea dulcis amaritudo li
cet aliunde fuerit iminuta. Nam i
minuta fuerat in eo q̃ sūma veri
tas exhibuerat ei spem ⁊ gratiam.
Et vt ignis excreuit quanto plus
ei materia datur: ita creuit ignis i
hac anima intm ⁊ taliter q̃ impossi
bile fuisset humāo corpori posse tol
lerare ne mors ide secuta fuisset. vn
de nisi q̃ fuit illico circumdata no
ua fortitudine ab eo qui est omniū
vera fortitudo nunq̃ erat euaden
di possibilitas. Postq̃ ergo fuerat
h̃ anima purificata diuine caritatē
igne quam inuenit in sui noticia ⁊
diuine bonitatē in se cum vna salu
berrima fame atq̃ spe vna salus
totius orbis ⁊ ecclesie sancte refor
matione: postq̃ adeo fuerat docta
de lepra vitiōrum in ecclesia regnā
tium: atq̃ de mundi miseria cū san
cta ⁊ humili fiducia coram diuina
c iij

T ractatus.

maiestate stabat et quasi cum moi-
se dicebat. Domine mihi dulcissime mi-
sericordes oculos tuos ad populum
istum gratiose converte pariter et ad
corpus ecclesie tue mysticum: quia glo-
ria maior nomini tuo sancto subse-
quatur parendo tante multitudi-
ni creaturarum tuarum eis infunde
do lumen in animarum salutem quod
laudarent omnes ineffabilem boni-
tatem tuam: se considerantes a tene-
bris mortalium peccatorum et ab eter-
na damnatione solus ex paterna ca-
ritate tua gratiose liberatos quod solum
de me miserabili que tamen offendi ma-
iestatem tuam: et ut existimam sum cau-
sa potissima omnium malorum que
perpetratur. Et ideo te deprecor eter-
na bonitas ut vindictam de me su-
mas et populo tuo peccas. Nunquam a
desiderabili presentia tua discedas
ut quod videro quod eis gratiose mi-
sereris. Ego quomodo consolari pos-
sem videndo me vita perfrui si po-
tulus tuus esset in morte: Et videndo
tenebras peccatorum in perama-
bili sponsa tua ex meis defectibus et
ulnarum creaturarum tuarum vo-
lo igitur et pro singulari gratia pe-
ro quod illa caritas inestimabilis que
te ad creandum hominem ad yma-
ginem et similitudinem creavit vi-
dendo faciamus hominem ad yma-
ginem et similitudinem nostram. Et
hoc egisti trinitas eterna volens ho-
minem totius trinitatis esse parti-
cipem. unde tribuisti ei memoriam
et in ea tua beneficia retineret: et in
sa tui patris eterni potentiam per-
ciparet. Intellectus quoque tribui

sti sibi ut videndo cognosceret boni-
tatem tuam et participare esset vni-
geniti tui sapientie. Insuper et volun-
tatem ei dedisti ut amare posset il-
lud quod intellectus vidit et agnovit in
tua veritate participando de clemen-
tia spiritus sancti. Quid siue quis ob-
secro fuit in causa ut hominem in ta-
ta dignitate locares? Certe solus
amor inestimabilis quod creaturam
tuam in te metipso resperisti de qua
fuisti philocaptus. Et ideo solum il-
la in ex affectuosa dilectione creasti
sibi tribuens ei ut eterno bono tuo
gaudendo frueretur. Sed aperte co-
gnosco quod propter peccati culpam
iuste dignitatem amisit in qua loca-
neras eam et ex rebellionem tibi facta
guerram et odium contra se cum tua
clementia provocavit unde facti su-
mus inimici tui. Tu autem eodem
excitatus amore volendo tibi gen-
tium humanum gratiose reconciliare vo-
lasti nobis verbum vni-geniti filij
tui qui vere fuit iter nos et te seque-
ster atque mediator et iusticia nostra
qui punivit et in se portavit omnes
iniustitias et iniquitates nostras ex
obedientia quam tu pater eternus
intuisti sibi cum humanitatem no-
stram ipsum assumere decrevisti. O
inestimabilis caritatis abissus quod
est illud cor ita durum quod in sua pos-
sit integritate conservari et minime
scindatur attendendo tantum subli-
mitatem ad tantam profunditatem
atque defectionem descendisse quan-
ta et qualis est humanitas nostra.
Nos ymago tua sumus et tu yma-
go nostra propter unionem quam

Primus.

homine fecisti vellando deitatem
eternam cum miserabili nube ac in-
fecta massa carnis ade. unde p[ro]ces-
sit hoc. Solum inefficabilis amor tu-
us est in causa. deus quippe factus
est homo et homo factus est deus.
Per hunc igitur amorem inerti-
mabilem humiliter erord maesta-
tem tuam omnibus viribus anime
mee ut miserabilibus creaturis tu-
is gratiose misericordiam impendas.

Quomodo deus conqueritur de
populo suo christiano et precipue de
suis ministris: aliquid de venerabi-
li sacramento corporis yesu christi
tangendo. Et de beneficio incarna-
tionis.

Capi. xii ij.

Pissimus ergo deus vertens ad
causa oculis sue misericordie
compelli se permittens ab humili-
bus lacrimis eius et humano ma-
do loquendi: sancti desiderij sui fru-
tibus alligari respondendo coque-
rebat et ait dulcissima filia mea la-
chrime tue me compellunt ex eo q[uod]
excellētissime caritati mee sunt vni-
te et amore mei sunt effule: necnon et
anxia desideria tua me ligant. Sed
aspice per amabilem sponsam me-
am in facie coinquinatam et immū-
dam veluti leprosam ex amore p[ro]-
prio: atq[ue] tumefactam ex auaritia
pariter et superbia illor[um] quos vbe-
ra sua lactant qui sunt vniuersale
corpus christiane religionis. Ne eti-
am corpus ecclesie mee mysticum: p[er]

cipue loquor de ministris ipsius ec-
clesie qui suggerentes eius vbera suo
dulcissimo lacte nutriuntur. Nec ip-
si solummodo pascuntur et aluntur
ab ea: verum ad huiusmodi mamil-
las eius: tenere debent et ex his ale-
re corpus vniuersale christiane re-
ligionis ac etiam infideles qui tene-
bris infidelitatis in veritate vere-
licitis vellent ubi vtile membrum
ligare se corpori mystico ecclesie sau-
ete. Considera cum quanta ingratu-
dine tenebrosa et ignorantia dam-
nabili manibus immundis lac hu-
iusmodi dulcissimum ipsius electe
sponse mee pariter et vni geniti mei
sanguis ministratur ab eis: et cum
quanta presumptione et irreueren-
tia recipitur ab alijs. unde illud q[uod]
in se veraciter est vita et vitam di-
gnae sumentib[us] exhibet: ipsis q[ui] mini-
strant indigne et indigne: sumentib[us]
bus in inditium est atq[ue] mortem.
Preciosus iste sanguis filij mei vni-
geniti: mortem atq[ue] tenebrosam me-
dium abstulit et confudit donan-
do lucem et veritatem. Omnia cir-
ca salutem et perfectionem hominis
necessaria p[re]stosus iste sanguis ope-
ratus est dum: amen indispositio
recipientis non impediat. Quia si-
cut vitam exhibet et animam om-
ni gratia docet et ornat modicum
vel habundanter iuxta dispositio-
nem et affectus illius qui recipit ita
mortem infert illi qui vivit iniqu[us].
Nō ex defectu sanguinis nec ex de-
fectu ministri si forsitan esset in eo:
dem peccato sine maiori sed ex de-
fectu p[ro]prio. Quia nullus minister
c iij

Tractatus.

defectus contaminare potest nec in
quinare sue munere gratiaz et vir
tutem ipsius pretiosi sanguinis. Ad
nullo modo nocet illi cui tribuitur
sed sibi met ministranti valde nocet
vbi detrimento culpe postquam ama
rissima pena sequitur nisi culpa ip
sum vera contritiōe cordis atq; di
splicētia sui peccati delere studeat.
Hoc ergo venerabile sacramentū
valde nocet illi sicut dixi qui reci
pit indigne non ex defectu sangui
nis vel ministri sed ex defectu sue
male dispositionis qz cum magna
miseria mentis et corporis et immu
ditia atq; crudelitate contra se pa
ritur et proximum ita processit. Si
bi crudelis extitit cum abstulit a se
gratiam sub pedibus affectus huius
pretiosi sanguinis conculcando fru
ctum quem a sacro baptismo traxe
rat qz tūc ablata fuerat virtute san
guinis huius originalis peccati ma
cula quam incurrit cum a suis pa
rentibus est conceptus. Et ideo ver
bum vniūgeniti filij mei donauit vo
bis qz tota massa generationis hu
mane corrupta fuit in transgressiōe
primi parentis vestri ade. Et ideo
vos omnes veluti vasa formata de
tali corrupta massa corrupti fuistis
et ad vitam eternam inhabiles et in
epti. vnde propter hoc altitudinez
supremam iungi et vniūri volui cū
vestre vilitatis humanitate: vt re
medium adhiberem humane gene
rationis mortifere corruptiōi et ita
recuperaret gratiam quam ex cul
pa sui peccati perdiderat. Cum er
go in me pena cadere non possit et

de culpa diuina mea iusticia penā
omnino requireret: neq; purus homo
per se satisfacere quoquo modo suf
ficiens vel idoneus erat eo qz illa
culpa perpetrata fuerat in me qui
sum infinita bonitas: et homo debi
lis pauper et imbecilliss: ex soluere p
se nequibat vt iam dixi paterna ca
ritate coactus: verbis mihi coeter
num vestitum eiusdem vestre natu
re vestimento nisi vobis vt in ipsa
massa corrupta. primi parentis ve
stri qui peccauerat exsolueret illa
pena quam erigebat iusticia diui
na. Et ita tollerando supra dorsum
ei⁹ penas acutissimas vsq; ad mor
tem crucis obprobriosam satisfactū
extitit iusticie diuine pariter et affe
ctuose caritati paterne que cum in
estimabili misericordia satisfacere
voluit pro culpa cōmissa hominem
gratiosē disponendo ad felicitatem
illam eternam ad quam ego creau
eram cum. Itaq; humana vestra na
tura diuine nature cōiuncta et vni
ta sufficientissime satisfecit pro to
to mundo et vniuersa humana ge
neratione. Non tamen ex pena tol
lerata soluz in vestra natura finita
et incorrupta massa supradicte sed
virtute deitatis eterne que fuit et ē
infinite potentie. Hac ergo vniōne
contracta vtriusq; nature sacrifici
us sanguinis vniūgeniti filij mei gra
tanter acceptam cōiuncti et vniūti
eterne deitati et igne diuine carita
tis crusti que vere fuit vīnculum
illud quod in cruce detinuit eum i
cruce suspēsum et affixum. Et hūc
ergo modum et non aliter humana

na
inf
tur
fuit
pe
nen
te v
can
fuit
trit
min
fion
mū
go
ta
co
rat
dor
tūc
beci
infir
rem
tur
bei
ta
p
rare
di
bain
dine
ture
cruci
ti p
bilita
retis
tem
oligi
stis
viti
tur
bapt

Primus.

natura vestra satisfacere potuit hu-
iusmodi culpe v3 virtute diuine na-
ture. Et ita sanies abluta z ablata
fuit illius transgressionis atq3 cul-
pe prima vestri parentis ade rema-
nente solummodo signo siue fomi-
te v3 inclinatione naturali ad pec-
candum cum alijs defectibus qui
sustinentur in corpore veluti cic-
atrix que remanet ex vulneribus ho-
mini liberato. Ita culpa transgres-
sionis ade que letalem sordem atq3
miseriam z inclinationem humano
generi produxit in vobis est opera-
ta sed magno superueniente medi-
co v3 vnigēito filio meo perfecte cu-
ratus est egrōtus amarā absozbe-
do medicinā quam homo per se
bibere non poterat qz nimis erat i-
becillis effectus atq3 debilitatus z
infirmus directe fecit vti solet age-
re nutrit quādo paruulus infirma-
tur que pro ipso medicinā absor-
bet amarā pro eo qz ē fortis z adul-
ta: puer vero nec sumere neq3 tolle-
rare posset amaritudinēz huiusmo-
di medicīne. vnde tulit ipse tanq3
batula siue nutrit: operante fortitu-
dine atq3 magnitudie deitatis: na-
ture vestre medicinā amarissimā
crucis z penose mortis vt vos velu-
ti puerulos imbecilles z ex culpa d-
bilitatos z infirmos sanaret z habe-
retis vitam z integram incolumita-
tem. Remāsit ergo solummodo signū
originalis peccati qd apertibus ve-
stris in conceptu pparatis. Quod
vtiq3 signum etiā ab anima tolli-
tur quāuis non ex toto v3 in sacro
baptismo qui virtutes habet: z gra-

tie vitam exhibet in efficacia glorio-
si atq3 ptiōsi sanguinis huius. Quā-
n. anima recipit ab ecclesia sancta
baptismum: aufertur ab ea pecca-
tus originale infunditurq3 sibi gra-
tia: z fomes peccati v3 inclinatio ad
peccandum ab originali peccato p-
cedens: atq3 remanens veluti cic-
atrix ex vulnere sicut iam diri debi-
litatur ita qz si anima voluerit po-
test optime refrenare. Tunc huius-
modi vas anime dispositum est ad
recipiendam z augmentandāz in
se gratiam habundanter z modicū
vt ei placet exercere siue disponere
semetipsam cum affectuoso deside-
rio seruendi mihi pariter z aman-
di me. Simili quoque mō se dispo-
nere potest ad malum sicut ad bo-
num non obstante qz in sancto ba-
ptismo gratie receperit infusionēz
vnde tempore discretionis adueni-
ente ppter arbitrij libertatem qua
dotat est a me gratiose quilibet po-
test operari bonum siue malum vt
a sua mera processerit voluntate. Et
est talis tātaq3 libertas ista qua do-
tat est homo z ita factus est fortis
virtute sanguinis huius preciosi qz
omnes alie creature quecunq3 non
valent eum etiā ad minimāz cul-
pam alicuius peccati compellerē nī
si sponte consentire voluerit. Abla-
ta nanq3 fuit ab eo seruitus atq3 li-
bertati donatus in sacratissima pas-
sione dilectissimi filij mei vt prope
sensualitati dominaretur. z eternāz
felicitatem obtineret ad quam euz
ita gratiose creauit. O miser atq3 mi-
serabilis hō qui vlectaris i peccato

Tractatus.

rum fetenti luto morari tanq̃ ani/
mal immundum ⁊ velud ingratus
agnoscere negligis vel non vis tan/
ta: beneficia que tibi gratiose con/
cessi. Ultra recipere non poteras o
misera creatura mea circumdata dā
nabili atq; tenebrosa ignorantia.

Quomodo culpa puniatur acrí/
tus post yhesu christi passionem q̃
ante. Et quomodo deus permittit
mundo facere misericordiam ac eti
am ecclesie sancte mediante oratio/
ne atq; tollerantia laborum seruo
rum suorum. Cap. xv.

Uolo te nosce filia mea q̃ pro/
pter gratiam hominibus a
me factam non solummodo pro pri
ma creatione sed quoniam eos i san
guine filij mei recreavi ⁊ reforma/
ui restaurando eos ad gratiam ex
peccato iam deo deperditam non
volentes eam a me gratiose humi/
liter ⁊ recognoscere sed iugiter am/
bulando peruersi de malo in peius
⁊ de culpa in culpam me cum iniu
rijs offendentes ita gratias meas
vilipendendo de quibus nō solum
erga me sunt ingrati verum aliquā/
do reputant a me receptisse cōtume
liam quemadmodum si aliud eis
optarem q̃ sanctificationem ipso/
rum. Incomparabiliter punientur
acrius ⁊ maiori pena cruciabuntur
ex quo redempti sunt glorioso san/
guine filij mei q̃ ante redemptionem.
Quia proculdubio valde cō/
ueniens est ut ille qui plus accepit
amplius obligetur ei a quo recepti

homo quippe multum mihi obliga
batur ex eo q̃ cum nō esset eū crea/
ui ita nobiliter v; ad ymaginem ⁊
similitudinem meam vnde mihi te
nebatur exhibere laudem ⁊ hōno/
rem. Sed eam abstulit a me quan/
tum in eo fuit ⁊ sibi met impendere
voluit propter quod obedientiam i
iunctam a me damnabiliter est tras/
gressus ⁊ inimicus mihi factus est.
Ego vero cum humilitate destrui
⁊ vici superbiam eius diuinam vi
humiliando naturam ⁊ illam vni/
ui humanitati vestre ⁊ a seruitute
diabolica liberatas restitui eos in
potestate libera. Et non solumō li/
berz hoīem esse feci: s; si bā p̃sideras
hō scūs ē de⁹ atq; deus scūs ē hō ex
vniōne diuine nature cū humana.
Hoc ē vtiq; donū vnum valde sin
gularis excedēs alia dona qđ acce/
perūt hoīes: thesaur; dico sanguis i
quo sunt ad grām recreati. Itaq;
vide q̃to magis obligant post redē
ptionem q̃ an. Obligant. n. asferre
mihi gloriā ⁊ honore sequēdo vesti
gia incarnati vbi filij mei dilectissi/
mi. Et tūc i dilectiōe vera mei atq;
primi debitū valde gratum ⁊ acce/
ptabile tribuūt ut supius ē expō/
sui. Si hō n̄ agūt ita qđ multū obli/
gāt: maiori pūitiōe digni sunt. In/
dubitāter ergo diuina iusticia mea
pūiet eos eterna dānatiōe. Quare
maiori pena cruciat vnus xpianus
iniquus q̃ vnus paganus infidelis
⁊ ignis isernalis amplius cum cru
rit ⁊ ut ita dixerim absq; consum/
ptione consumit exigente diuina
iusticia. Nam exterius ignis affli

Primus.

git et vrit et interius vermis p[er]scie ta
hescere facit eos. Neq[ue] cōsumpti de
ficiunt eo q[uod] illi qui sunt in tali dā/
natione p[ro]pter aliqua tormenta mi
nime p[er]dūt esse ita q[uod] omnino def
ficient. Unde noueris q[uod] ipsi mortē
inuenire p[ro]p[er]at: et illam habere ne
queunt q[uia] deficere nō p[oss]unt quā/
tum ad esse simpliciter licet ex cul
pa sua perdiderunt esse quātum ad
gratiam. Itaq[ue] p[ro]cul dubio culpa
punitur amplius atq[ue] grauius ex
quo redemptio vestra facta fuit p[er]
effusiones huius p[re]ciosi sanguinis
filij mei q[ui] ante q[uam] plus valde rece
perunt. Neq[ue] videtur q[uod] velut isen
sati perpendant tantam miseriam
suam q[uia] nimis insipienter. mihi fa
cti sunt inimici cum ego gratiose re
conciliassē eos in sanguine, dile
ctissimi filij mei. Unum tamen assu
mendum ego te docebo remediū
quo diuine iusticie placabitur ira.
v[er]o mediantibus amicis meis iquā
tum ipsi me compellant et inducāt
cum deuotis et lachrymosis oratio
nibus et eorum ignito desiderio li
gare conentur diuine iusticie ma
n[us]. Tu cernis aperte q[uod] isto ligami
ne me ligasti nunc quod vtiq[ue] liga
mē ipse tibi tribui quia vere cupio
mundo facere misericordiam. Et tō
mentibus amicorum meorum in
fundo samem ingentem et ignita de
fideria circa meum honorem atq[ue]
sa utem animarum v[er]o inclinatus.
Immo comp[ul]sus ab eorum deuoti
tas orationibus temperare studeā
iram iusticie mee diuine. Dissimas
ergo lachrymas vna cū sudore tuo

similiter et alij fui mei faciāt et huius
modi eas a mari mee diuine carita
tis et cum eis abluisse faciem valde
maculatam amabilis sponse mee.
Quia tibi promitto q[uod] isto reme
dio cooperāte sibi pulchritudo p[re]i
stina restitnetur cum pace deside
rabili: v[er]o orationibus continuis et
deuotis sudoribus atq[ue] lachrymis
amicorum meorum effusus ignito et
anrio desiderio. Et non in gladio si
ue cū vera nec hostili crudelitate p[ro]
cedendo. Et ita desiderio vestro sa
tisfaciam v[er]o aduersa plurima tol
lerando et cum lumine vere patie
tic tenebras illuminabit[ur] iniquorum
hominum. vos vero nullo modo t[em]p
meatis eorum persecutiones inu[er]
stas: ego nāq[ue] pugnabo pro vobis
nec vnq[ue] in aliquo deficiet indigen
t[ia] vestris mea diuina p[ro]uidētia.

Qualiter hec anime plus de di
uina bonitate cognoscendo nō erat
contenta solummodo pro christia
no proprio rogare ac ecclesia san
cta sed orabat etiam humili me p[ro]
vniuerso mundo.

Capit. xvi.

Inc anima cum agnitione
maiori consurgens et ingenti
gaudio letabunda diuine maiesta
ti astabat valde confortata super
diuina spe quam assumpserat in di
uina misericordia tum etiam pro
pter amorem ineffabilem quem in
telligendo gustabat attendens q[uod]
ex affectuoso desiderio atq[ue] p[er]na ca
ritate mor[is] de oio deueuerat hoib[us]

Tractatus.

gratiose facere misericordiam non obstante q̄ inimici sui facti fuissent. Et ideo modum suis amicis impen- debat et vias ostendebat quomodo possunt ei facere sanctam violenti- am et iracundiaz iusticie diuine pla- care. valde letabatur etiaz omni ti- more perduto ex quibuscunq; mun- di persecutionibus attendēdo dñi esse secum et pro se pugnaturum. vñ de multum augumētabatur ignis desiderij sancti intantum q̄ animo quieto minime remanebat: imo cū sancta fiducia pro toto mundo mi- sericordiam instanter et humiliter a domino postulabat. Et quāuis in se cūda petitione sua contineretur sa- lubre bonum et utilitas christiano- rum et infidelium in reformatione sancte matris ecclesie nihilominus veluti famelica et sitibunda dilata- bat orationem ad vniuersum orbē vtripsimet de⁹ cā expetere faciebat vñde vehementer exclamando vi- cebat. O deus eterne p̄ssimos ocu- los tuos ad ouiculas tuas tāq; pa- stor vere bonus misericorditer ape- ri. O bñficio non differas ultra mū- do facere misericordiam qz iam vi- detur ex toto deficere p̄uat⁹ vñio- ne tue caritatis et p̄ximisui. Non n. alterutrum inter se diligunt amo- re realiter fundato in te.

Quomodo deus conquerebatur de populo suo. p̄cipue propter amo- rem proprium qui regnat in eis cō- fortans ipsam animam ad oratio- nem et lachrimas.

Capl. xvij.

¶ Tunc erga salutem animarū velut ebrius p̄ssimus domi- nus ampliozem amorem atq; dolo- rem in hac anima succendebat: ap- te monstrando euz quanto dilectio- nis affectu creauerat hominem p/ ut iam supra aliquantulum habetur. Et iterum ait. vide filia q̄ iniustissī me quilibet me percutit offensionē/ bus iniquis euz ego creauerim eos euz estimabili dilectione et eos gra- tiose dotauerim infinitis donis nō ex aliquo debito sed ex gratia mea solūmodo paterna et liberali. Consi- dera nunc innumera peccata et vitia quibus me ingiter offendunt et p̄- cipue cum abhominabili atq; de- testabili amore proprio vñde proce- dunt omnia mala. Cum hoc amore peruerso totum orbē venenauerūt. Quia sicut amor erga me cunctas virtutes in se continet illas per ef- fectum operis effundendo in p̄ori- mo vt ostendi tibi sic amor prop̄- us in se continet omnia mala qz sū- das est in superbia sicut amor erga me fundat in humilī caritate. hoc vero malum creatura mediante p/ petratur qz separati sunt a vera p/ ximi caritate: qz me non dilexerūt neq; p̄roximum diligunt. due nāq; dilectiones iste cōnere sunt adinui- cem et vnite. Ideo dixi tibi q̄ omne bonum et omne malū p̄ximo me- diante patrabatur. Multifarie val- de cōqueri possum de creaturis me- is. Nam a me non habuerunt nisi bonum et ipse mihi retribuunt odi- um operando multa mala. Tū iam dixi tibi q̄ propter lachrimas ami-

Primum:

eorum meorum atq; deuotas hu-
militer effusas orationes iracundia
deuina placaretur et idem assertine
confirmo. Tu igitur et alij serui mei si-
tis obuiare solliciti cum orationib;
assidujs atq; desiderijs igniferis
amarissime volentes de culpis et of-
fensis contra me factis et de anima-
rum damnatione ut illi possint eua-
dere iudicium eterni supplicij.

Quomodo nullus man⁹ dei ena-
dere potest ubi sumus vel per mise-
ricordiam vel per iustitiam.

Cap. xvij.

Nucrius igitur indubitanter
quod nemo potest euadere ma-
nus meas. Nam ego sum ille qui sum
vos vero non estis a vobisipfis nisi
quatum a me recepistis esse vestra
qui sum creator omnium que sunt
excepto peccato quod omnino nihil est
et ideo nullo modo processit a me:
quare non est amari dignum. Ex hoc
igitur excecata creatura mea mise-
rabiler offendit quod diligit quod ama-
re non debet: peccatum et me summe
bonum odit a quo recepit esse suum
cum alijs infinitis gratijs in hoc esse
fundatis a me sibi paterna caritate
gratiose concessis. Si ipsi nequeunt
vllatenus effuger manus meas quod
vel a iusticia puniatur vel a miseri-
cordia saluabunt. Igitur aperi oculo
intellectus et vide manum me-
am et aperte cognosces huiusmodi
rei veritatem. Tunc ex obedientia
summi patris eleuans oculum in ma-
nu sua videbat vniuersum orbem i-

clusum. Et ait illi dominus. Opti-
me nunc vides quod nemo potest a me
quomodolibet auferri et sicut iam vi-
xi vel in manu mea sunt per iustici-
am vel per misericordiam. Tunc nam
quod creati sunt vniuersi et ea que feci
non odi sed affectuose diligo. Et ideo
non obstantibus ipsorum iniquita-
tibus ego dispono eis misericordiam
ipendere gratiosam humilibus ami-
corum meorum orationibus inter-
cedentibus. Et ita petitionem tuam
effectualiter adimplebo que cum
tanta cordis amaritudine pariter
et amore rogasti me.

Qualiter hanc animam desiderio igni-
to successa cupiebat a se sudorem
sanguineum emanare et se redargu-
ens orationem pro patre suo facie-
bat.

Cap. xix.

Tunc anima per affectum amo-
ris ebria: quasi non esset in
se igni sancti sui desiderio crescente
stabat veluti beata pariter et dolo-
rosa. Beata quidem erat ex unione
perfecta quam in deo fecerat gusta-
do sue bonitatis a multitudinem et
quasi suffocabatur in ipsius ineffa-
bili misericordia. Dolorosa vero con-
siderando diuinam bonitatem ita
damnabiliter offendi. Cui gratias
vberes agebat aduertens ei mani-
festata fuisse peccata delinquentium
hominum ut affectuosa caritate con-
pulsus cum maiori sollicitudine san-
ctum desiderium augmentaret in
desse. Percepit igitur in eterna
deitate sensum anime sue mirabili

Tractatus.

modo renouari. Et ea tantum ex cre-
uit sanctus amorosus ignis quod que
sudorem abundanter effusus a cor-
pore propter uolentiam ab anima
sibi factam que tota succedebatur
amore diuino ipsa contempnebat ex
vehementi desiderio quod habebat ut
illi loco sudor uini sanguinis ema-
neret. Perfectior enim erat unio
quam tunc anima fecerat in deo quod
sit unio corporis et anime. Ideo cor-
pus laboriose multum affligeba-
tur. Anima non semetipsam argue-
bat dicens. O anima mea misella
totam vitam tuam cum tempore ti-
bi gratiose concessio multum inuti-
liter expendisti. Immo potius per-
didisti. Et ideo tot et tanta dampna
et innumerabilia mala non solum in
ecclesia sancta: uerum etiam per uni-
uersum orbem occurrerunt comu-
niter ac etiam in particulari. Un-
de uolo te cum sudore sanguineo in
presenti remedium adhibere. Uera-
citer hic anima bene mandauerat
memorie doctrinam optimam quam
ei ueritas eterna: tradiderat uelut
semetipsam agnosceret atque diuinam
in se bonitatem nec non et oportuna
remedia pro reparatione totius orbis
ad placandam iracundiam iustitie
diuine uelut cum hominibus continu-
is atque sanctis hominibus. Pro-
pter quod hic anima vehementi
compulsa desiderio ualentius in sur-
gebat et appertens intellectus ocu-
lum attente speculabatur in carita-
te diuina: ubi lucide cognoscebat
atque degustabat quid obligabamur
amore in deesse procurando glori-

am et laudem diuini nominis in salu-
tem animarum. Et ad hoc uidebat
et intelligebat uocatos esse dei ser-
uos. Et precipue ueritas eterna uo-
cabat et elungebat anime sue patres
que offerrebat in conspectu diuine
maiestatis ipsam instantissime depre-
cans ut ei lumen gratie singularis
infundere dignaretur ad perficiendam
in omnibus in ueritate uoluntatem
ipsius eterni uelutis.

Quomodo sine tribulationibus
eum patientia portatis nemo potest
deo placere. *Cap. xx.*

Perissimum ergo deus tercie sue
petitioni respondendo: uel de
siderio salutis patiens anime sue ait
ei. Filia carissima patre anime tue
uolo cum omni sancta solitudine
salutem animarum indefesse perqui-
rere in quo proculdubio mihi ual-
de complacebit: hoc autem ipse sine
tu uel alius quicquam perficere non
ualeret absque persecutione et tribu-
lationibus quod plurimis: ut iam tibi
dixi prout mihi concedere placebit
et expedire cognouero. Sicut enim
optatis: honorem uidere meum in
ecclesia sancta sic in corde nostro co-
cipere debetis affectum amore mei
tollerandi cum uera patientia que
cum concessero. Et in hac experien-
tia uidebitur utrum honorem me-
um in ueritate perquiratis: et ipse
tunc erit amabilis filius meus. Et
una cum alijs amicis meis ipse quoque
requiescet supra peccatis uenturum si
li mei de quo uobis potest fieri ut

Primus

incolumes pervenire: valeatis ad gloriosum finem atq; terminuz ad quē vos ego gratiose creavi: ubi recipietis fructum omnium laborū quos amore mei cum patientia pertuleritis. Itaq; tollerate viriliter quia non sunt condigne passionēs huius breuissimi temporis ad futuram et eternam gloriam: ad quam vos introducam.

Quomodo fracta via per quam ad celū ascendere debeamus ex obedientia ade deus potestatem de filio suo fecit per quē trāire possunt cō incolumitate fideles. Ca. xxi.

Et quia ibi viri q; ex vni genito filio meo humano generi potestate fecerā nolo vos ignorare si lq; mei electi q; via per quam ascendere debeatis in celū ex i obedientia et propter transgressionē ade fracta fuit et interrupta per modum q; nemo transire poterat et ad vitam per tingere durabilem. Itaq; genus humanum mihi gloriam et honorem non repredebatur ut obligabatur: non habendo finem illum ad quē ipsam gratiose creaturam et ita veritas mea minime cōplebatur: hoc est autem veritas mea quoniam hominem ad imaginem et similitudinē meam et magna dignitate creaverā ut ad vitam eternam veniret: ibiq; participando gustaret in effabiles dulcedinem atq; bonitatem meam. Peccatum igit impediebat ne pertingeret ad istum felicissimum terminum et ita veritas ista non impe-

diebatur. Huiusmodi nāq; peccati culpa celum omnino clauferat atq; nunc ianuam. Predicta culpa spinas angustiarum tribulationem atq; molestiarum homini germinauit. Sicut enim homo mihi rebellis extitit in semetipso subito rebellionē inuenit. Caro contra spiritū illico rebellauit et impugnavit. Et innocentie statum amittendo effectus est veluti animal immundum et etia; alie creature facte sunt ei rebelles ubi plene fuissent eius obedientie subdite si se conseruasset in dignitate qua creaueram et collocaueram cum. Sed quia se cōseruare noluit meam obedientia offendendo mortem eternam corporis et anime proculdubio meruit. Unde post hic illico fluuius quidā inquietus in tempestate plenus valde periculo se profluit qui suis vndis iugiter allidit cum cum varijs afflictionibus atq; molestijs a semetipso v; ab aduersario pariter et a mundo proccedentibus. Omnes in isto fluuiō mergebamini quia nullus ex quacūq; iusticia sua poterat ad eternam vitam ascendere. Quamobrem ego pie more paterno cupiens vobis multis modis obuiare periculis ordiamini potestatem omnino saluarem donando vobis vni genitū filiū meū ut trāitu fluminis huius euadē possitis oē piculū. piculosus itaq; fluuius ista mundi pcelosa piter et tenebrosa vita. Nūquid aduersus quē tu n obligatur amare me genus humanum et cum q;ta procedit ignorantia periculosa volendo

Tractatus.

potius in flumine se suffocare q̃ as-
sumere salubre remedium quod ei
gratiose concessi;

Deus inducit hanc animam ad cō
siderandam dicti pōi magnitudi-
nem que tenet a terra vsqz ad ce-
lum. Capit. xxij.

O Jrit etiam hinc anime domi-
nus. Alperi oculum intellectus
et videbis errecatos et ignorantēs.
videbis insuper imperfectos atq3
perfectos qui me viriliter et in veri-
tate secuntur vt de perditione mi-
serorum et ignorantium caritative
condolens: et de felicitate seruorum
et electorum meorum affectuose co-
gaudeas. Item aperte videbis qua-
liter incedūt euntes in lamine nec
non et euntes in tenebris. Sed atca
volo te considerare pontem istū de
quo dixi. Nam a summo celo vsq3 ad
aridam extendit et occupat altitu-
dine sua hoc est qm̄ altitudini diui-
nitatis terra vestre humanitatis vni-
tur. Et ideo dixi qd a summo pertin-
git ad infima: v3 ex vnione vtrius-
q3 nature. hoc omnino necessarium
extitit: volendo reficere disruptum
iter vt ad vitam eternam pertinge-
re valeres: amaritudine periculosa
vite presentis cum incolumitate tras-
uadata. Iste vero pons de terra so-
lummmodo constructi non poterat al-
titudinis que sufficeret ad transitū
huiusmodi fluminis vt habere pos-
ses vitam. Quia v3 terra vestre hu-
manitatis ad satisfaciendum offen-
se contra me perpetrare nullo mo-

do sufficiebat nec ablucere poterat
illius culpe putredinem que quæ de
vniuersum genus humanum et cor
rupit et infecit ut iam dixi. Oportu
it ergo naturam vestram vniui
stre diuine ut satisfacere posset pro
vniuerso genere humano: dum hu
mana vestra natura tollerando pe
nam in dilectissimo filio meo mihi
pro vobis oblato acceptaretur i suf
ficientissimo sacrificio virtute natu
re diuine secum vnite. Et ita mors
a vobis auferretur et vita gratie do
naretur. In hunc ergo modum al
titude diuinitatis humiliata fuit
humo vestre mortalitatis. Et ex ta
li vnione perfectissima constructa
est iste sacratissimus pons et via sa
lutifera reparata. Quare se fecit vi
am: Ut per eam transiendo veni
retis ad æternum gaudium vna cū
angelica natura. Sed vobis mini
me sufficeret ad obtinendam vitam
licet vnigenitus meus de se pontem
fecerit nisi per ipsum transiretis.

Quomodo sumus omnes labo-
ratores adeo missi ad laborandum
vineam ecclesie sancte Capi. xxiij.

In supradicta sententia veritas eterna demonstrabat quod nos creauerat absque nobis sed saluare nos absque nobis omnino non vult. Oportet ergo quod apponamus in saluti nostre negotio bonam voluntatem cum arbitrio libero tempus in veris virtutibus exerceodo. Ideo subiunxit illico dicens. Omnes transire debetis per potentiam istius per

Primus

quiscentes indefesse gloriam et lan-
dem nomini meo in animarum sa-
lute cum pena tollerando labores.
Quod plurimos amore sincero dulcis et
amoroſi vobis ſecundo veſtigia. Nos
eſſe cultores atq; coloni mei quos ego
cōduxi vt vineam ſancte matris ec-
cleſie laborareſ. Nos vtiq; labora-
tis in vniuerſali corpore chriſtiane
religionis a me conducti per grati-
am exhibendo vobis lumen bapti-
ſmi ſalutaris quoniam habuiſtis in cor-
pore miſtico ſancte matris eccleſie
per manus miniſtroꝝ quos ad
laborandum conduxi ſicut et vos.
Nos eſtis in vniuerſali corpore.
Ipsi vero ſunt in corpore miſtico
ad paſcendum animas veſtras ele-
cti: miniſtrando vobis in ſacramen-
tis vniſgeniti mei ſanguinem extir-
pando ſpinas mortalium peccato-
rum atq; plantando virtutem et gra-
tiam in vinea veſtrarum animarū
alligata vinee ſancte matris eccle-
ſie. Quilibet homo vineam habet i
ſemetipſo: v3 animam ſuam cuius
colonus et cultor eſt voluntas vna
cum arbitrio libero dū vivit in iſto
breui tempore. Transacto vero tē-
pore nullum opus in ea ſacere po-
teſt neq; bonum neq; malum. dum
autem eſt in tempore poteſt imo de-
bet viriliter in vinea ſua laborare
ad quā cum introduxi. Et a me gra-
tioſe recepit iſte colonus tam vali-
dam fortitudinem q̃ omnino nul-
la creatura poteſt auferre ſibi nec
eū violentare niſi ſpōte voluerit ac i
quiſcere nam i ſancto baptiſmo ſu-

it ita fortificatus. Tūc accepit vni-
gladium bicipitem v3 amorem vir-
tutis et odiū peccati que duo repe-
rūt in ſanguine. Quā amore veſtre
ſaluſ et odio peccati mortuus ē vni-
genitus filius meus effundēdo pre-
tioſam ſanguinem habundanter: i
quo ſanguine vitā habuiſtis in ſan-
cto baptiſmo. vnde gladium habe-
tis quo debetis vtī manu liberi ar-
bitrii dum eſtis in tempore ad cuc-
lendas peccatoꝝ ſpinas pungen-
tes atq; mortiferas i anima veſtra
plantando virtutes. Aliter. n. fru-
ctum ſanguinis non haberetis ab
iſtis colonis quos in eccleſia ſancta
collocavi de quibus iam dixi tibi q̃
a vinea noſtrarum animarum au-
ferebant ſpinas peccatoꝝ et iſun-
debant gratiam in ſacramentis ec-
cleſie miniſtrando ſanguinem. Eſt
ergo neceſſariū q̃ prius humili cō-
tritione cordis atq; diſplicitia pec-
catoꝝ aſſurgat et amore virtutū
et ita ſanguinis huius pretioſi ſalu-
tiferum fructum habebitis. Aliter
n. minime poſſet habere niſi etiam
ex parte veſtra virtuoſa diſpoſitio
nem ſaceretis veluti palmites vni-
ti vere viti videlicet yeſu chriſto fi-
lio meo qui ait. Ego ſum vitis vera:
pater vero meus agricola eſt et vos
palmites. Et ita verū eſt. verus. n.
agricola ſus a quo ſunt egreſſa que-
cunq; ſunt in eſſe creata. Potentia
nanq; mea penitus inextimabilis
ē. Ipſa quotidie gubernat atq; re-
git vniuerſum orbem et abſq; me ni-
hil omnino factum eſt. Itaq; ſum

Tractatus.

Ille verus agricola qui filium me-
um vnigenitum in terra vestre hu-
manitatis plantauit tanquam vitez
vt vos veluti palmites vniti per fi-
dem et opera hęc vite fructum affera-
tis. Ideo quicumq; salutiferum fru-
ctum videlicet: bonorum operum
afferre neglexerit ab ipsa vite vera
precidetur et arefcet et in ignem mit-
tetur eternum quoniam ita preci-
sus illico vite gratia amittit: et veluti
palmes ante hęcus et are factus i
fructuosus ē oīno et solūmō fruā ad
ignē. similis isti peccatis cor erigen-
tibus ita precisi morientes in culpa
mortali mittentur a diuina iusticia
veluti inutiles in ignem eternum.
Isti colere noluerunt vineam suā
Imo potius exterminauerunt pro-
prium et alienam. Nec in ea solum
obmiserunt aliquam virtutis plan-
tam immittere Imo quod videtur
esse deterius inde semen gratie qd
in lumine baptismali percenerant
abiecerūt atq; modo miserabili co-
culcauerunt. In quo lumine parti-
cipabant vnigeniti filij mei sangui-
ni qui suauissimum vinum eritit
quod vobis vis ista vera produxit.
Ipsi autem abstulerūt a vinea sua
semon istud et in cibum exhibue-
runt animalium aliquorum: videli-
cet iniquitatum diuersarum: illud
vilissime subpeditantes per inordi-
natum affectum cum quo me satis
offenderant et semetipsos valde mi-
serabili modo damnificauerunt at-
q; proximum. vos vero serui mei si-
deles inserti esse debetis vere viti:

quia tunc afferetis abundantissi-
me fructum participantes huius
vere vis humorum. Vobis autem i
filio meo dilectissimo permanenti-
bus in me stas. Nam ego sum vnus
cum eo et ipse mecum. Si stabis euz
eo sequemini proculdubio vestigia
eius et doctrinam et ita substantie:
eius participabitis videlicet eter-
ne deitatis vnite vestre humanita-
ti dum inde trahitis amorem ineffa-
bilem atq; viuinum vbi fidelis ani-
ma inebriatur. Et ideo viri q; par-
ticipabitis de substantia salutifere
vis huius.

Qualiter deus palmites predi-
cte viti vnitos videlicet seruos su-
os putat et quomodo nullus potest
colere vel destruere vineam suam.
quin colat vel destruat illā primi

Capl. xxiij.

Tem ait dominus. Scis filia
mea quem modum ego tenco
postq; serui mei sic vniti libeter ani-
mo prompto desiderant yesu chri-
sti filij mei sequi doctrinam atq; ve-
stigia. Ego puto illos amouendo su-
perflua vt ampliozem fructum pro-
ducant et fructus eorum sit accepta-
bilis et electus et non efficiatur ina-
nis atq; siluester sicut palmes viti
cōiunctus putatur a cultore vt me-
liorem fructum atq; plus afferat.
Quod vero siluestrem viderit ad
ignem ponit. Similiter ego verus
cultor ago. Seruos meos in me per
amoris affectum in morantes ego
puto: multis varijsq; tribulationi-

Primum.

bus ut meliorem atq; maiorem fructum afferant et eorum probata virtus elucescat. Steriles vero precipitantur a gratia et igni comburentur. Tales enim veri sunt cultores valde bene colentes animas eorum extirpantes ab eis omnem amorem proprium in me terrarum verentes affectus animarum eorum nutriunt et iugiter augmentant in se gratie semen quod in sancto baptismo receperunt. Et ita bene vineam propriam excolentes etiam illam propriam sui bene colunt quia non bene potest coli una sine reliqua. Jam enim tibi dixi quod omnia bona similiter et omnia mala mediante proximo perperant. Itaque vos estis coloni mei amice progressi et electi qui sum optimus laborator vos unicus et insereus vere vite propter unionem cum humanitate vestra factam. Diligenter attende quod omnes homines habent vineam propriam que sine me dio iungitur et vnitur vinee proximi sui. Et in tantum ununtur quod nemo potest proficere siue nocere sibi quod idem etiam proximo non operetur. Ex omnibus vobis videlicet ex tota religione christiana vniuersalis vinea constituta est eo quod estis uniti pariter in corpore mystico sancte matris ecclesie unde vite gratiam habetis. In qua vinea plantati vitem hanc veram vniuersitatem filii mei cui vos inserti esse debetis pariter et uniti. Si vero non cens in eo taliter inserti rebelles essetis indubitanter ecclesie sancte ac effectis ve-

luti membra putrida que precisa sunt a corpore verumtamen dum estis in tempore potestis a peccati putredine consurgere habendo recursum ad ministros meos qui sunt coloni tenentes clauis vini saluberrimi videlicet pretiosi sanguinis ab ipsa vite vera producti et egressi. Qui tante virtutis atq; perfectionis est quod ex nullo defectu ministri contaminari potest vel inquinari neque potest a vobis auferri fructus ipsius immaculati sanguinis. Vinculum vero caritatis est illud cum quo ligantur cum humanitate vera et notitia salubri mei et sui. Itaque vides aperte quod omnes vos veluti colonos ad laborandum adduxi. Et nunc etiam inuito vos denuo quia mundus in se defecit et in tantum vepres in eo multiplicatae sunt quod omne semen omnino suffocatur. ita quod nullus fructum boni operis vel gratie facere volunt. Igitur volo vos esse cultores veros atq; fideles. qui cum sollicitudine sancta et indefessa in corpore mystico sancte matris ecclesie sic pro salute fidelium quotidie laboretis. Precipue ad hoc vos eligo quod decreui mundo miserabili facere misericordiam pro quo tu tam humiliter et instantissime rogasti me.

Qualiter haec anima post aliquas dei laudes humiliter exposcit ei demonstrari per pontem ambulantes et alios qui per ipsum ambulare volunt.

Capi. xxv.

o ij

Tractatus.

Hec anima tunc amore diuino valde succensa dicebat exclaimans. O dulcissima caritas in extimabilis et ignisera quis ex tanta dulcedine non accendatur et uratur? Quod est cor ita durum quod se defendere valeat ut non deficiat. Tu abyssus eterne caritatis: ita philocaptus es de tuis inuisibilibus creaturis quod ut ita dicam videris insimulare quemadmodum si viuere non posses a blasphemis illis cum tu sis omnipotens deus noster qui nostri nullatenus indigeas: et ideo de quocumque nostro modo nihil additur magnitudinis tue. Et quod tu es immobilis de quocumque nostro detrimento nihil omnino demitur eterne bonitatis tue. unde prouocaris obsecro ad tantam atque talem misericordiam exhibendam? Solummodo tua caritas ineffabilis hoc agit. Non quidem ex debito sine quod exgas adiutorio quod sumus vere neque et infidelissimi debitores. Si bene considero summa et eterna bonitas: ego latro sum: tu vero per me suspenderis atque torqueris quod video filium tuum unigenitum in cruce pro me suspensum atque elauatum: de quo fecisti potestatem humano generi sicut mihi miserrime serue tue pro palam dignatus es. unde cor meum ex vehementi desiderio atque fame tui honoris in presenti scinditur et tamen ut opto scindi non valet. Insuper habeo memorie quod mihi ostendere volebas qui sunt illi qui per pontem incedunt et alios qui per illum ire nolunt. Et ideo si maiestati tue

placet ego libenter viderem atque te docente libenter audirem.

Quomodo pons iste tres gradus habet per quos aperte notantur tres anime status et qualiter intelligitur verbum christi. Si exaltatus a terra fuero etc. **Capitulum xxvi.**

Eternus vero deus ut animam illam circa salutem animarum amplius philocaperet atque feruentius animaret ait. Antequam pandam tibi ea que tibi monstrare dispono et id quod a me petis: volo te nosse qualiter iste pons est utilissime dispositus dicit tibi quod a celo usque ad aridas extenditur usque ex unione quam in humanitate vestra fieri volui. Nam de limbo terre primum hominem ego formauit. Iste pons usque filius meus unigenitus tres gradus in se continet quorum duo fabricati fuerunt in ligno sanctissime crucis. In tercio quod quod persensit amaritudinem valde molestantem: usque quando potatus in cruce fuit aceto felle permixto. In his ergo tribus gradibus intelligere poteris tres anime status ut apertius tibi subiungat primus gradus in pedibus intelligitur: quod sicut pedes portantis corpus sic affectus animarum. Assi firi pedes tibi faciunt unum gradum ut ad vulnus lateris attingere valeas. Secundus tibi cordis aperte manifestat archana postquam homo super affectum pedum ascenderit incipit: tam gustare cordis affectum diligentissime considerans intellexit.

Primum.

etis oculo cor apertum vniuersi filij mei ubi reperire potest ineffabilem atq; perfectissimum amorem vere consummatum. Consummatum i q; q; vos non amat ex aliqua vilitate propria. Nam vtilitatem ei facere non valetis qm vnum est mecum. Tunc anima repletur amore considerando se tam ineffabiliter amari. Postq; ergo gradum fm ascendit peruenit ad tertium v; ad os omni suauitate repletum ubi reperit pacem quietissimam ex amarissima guerra quam prius incurrerat propter offensiones eius. Igitur in primo gradu leuando pedes affectus a terra respuit vicia. In secundo repleuit animam virtutibus. Sed in gradu tertio gustat pacem. Itaq; pons iste tres habet gradus vt ascendentes primum atq; secundum peruenire possit ad tertium. Est etiam iste pons eleuatus in altum quem aqua decurrens ledere non valet eo q; in ipso glorioso ponte non fuit vnq; aliq; peccati macula. Et licet ipse pons in altum extiterit eleuatus: tamen a terra fuit nullo modo separatus. Scis filia carissima quando leuatus fuit in altum. Quando affixus fuit in ligno salutifere crucis. Non tamen separata fuit aliquo modo a terra nostre humanitatis altitudo nature diuinitatis. Et ideo vix q; licet in altum esset eleuatus a terra: tamen non erat separatus ex vnione deiatis et humane nature. Nemo quippe poterat incedere supra pontem istum vsq;quo non exte-

tit in altum eleuatus. Et ideo vixit ipse. Si exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipsum. Ego vero considerans q; alio modo meliori trahi non poteratis: a mea paterna caritate solūmodo mortuus vobis eam transmissi super ligno salutifere crucis eleuandum et exaltandum faciendo de corpore suo quandam incudem i qua fabricaretur humani generis filius auferendo sibi mortem et ei vita gratie restitueretur. Et isto modo trahit ad semetipsum omnia dilectionem inextimabilem ostendendo vobis: q; cor hominis agilius trahitur amore q; alio modo: et ipse vobis maiorem amorem ostendere non poterat q; vitam pro vobis exponere. Violenter igitur homo trahit ab amore nisi forte propter ignorantiam et ingratitudinem eius omnino renuerit atq; resistantiam damnabilem adhibuerit. Vixit ergo q; si exaltatus esset a terra omnia traheret ad se: et ita verum est: hoc autem intelligi potest dupliciter. vno modo q; hominis attractio cordis de per affectum amoris vt iam dictum est: etiam anime potentie cetera sunt attracte: v; memoria intellectus atq; voluntas. Congregatis igitur et vniatis his tribus anime potentijs in nomine meo tunc omnia que facit actualiter atq; mentaliter attrahuntur et vniuntur in me per affectum amoris. Ideo sunt mihi valde grata pariter et accepta q; sunt in altum erecta sequendo dilectionem ignisferam vniuersi filij

Tractatus.

mei. Itaq; verū est quod ait: si eral-
tatus fuero a terra omnia traham
ad me quia videlicet attracto cor-
de cum anime potentius opera cum
etia similiter attrahuntur. Secun-
do modo potest intelligi quoniam
omnia creata sunt in obsequium ho-
minis et non homo propter alias crea-
turas: imo propter me solummodo
videlicet ut mihi seruiat et affectuo-
se me diligat ex toto corde suo. At-
tendas ergo quod homine sicut dictum
est attracto cetera sunt attracta dum
omnia creata sunt propter ipsum su-
it igitur expediens quod iste pons in
altum erigeretur et quod haberet etia
in se scalas ut agilius ad ipsum
ascendere valeretur.

Quibus lapidibus iste pons est
muratus: unde qui per pontem tra-
sit omnino saluus est qui vero tran-
sit per fluuium vadit ad mortem.

Capitulum xxvij.

Liste pons constructus est ex la-
pidibus ut venientibus im-
bribus viatores nullo modo prepe-
diantur. Nosti qui sunt isti lapides
proculdubio sunt reales et vere vir-
tutes. Qui lapides ante passionem
vniuersi filij mei murati non erant.
Ideo viatores impediabantur in tan-
tum quod nemo pervenire poterat ad
terminum ad quem ego creaueram
et quantumcunque per viam virtu-
um ambulare conarentur. Celum
adhuc omnino clausum erat: clavis
enim sanguinis preciosi filij mei dilectis-

fimi mundum illud appernerat. plu-
uia quoque divine iusticie non admit-
tebat aliquem pertransire. Sed ex
quo lapides isti supra corpus ipsius
vniuersi filij mei de quo tibi dixi
me fecisse pontem volati fuerunt at-
que contusi. postmodum ipse mura-
uit et fabricauit caulem ad mura-
dum conspergendo suo precioso san-
guine: que castra excocta cum igne di-
lectionis immensis fortitudines ha-
buit inextimabilem vigore diuini-
tatis eterne. Cum potentia mea la-
pides virtutum murati atque con-
structi sunt super eum: quis nulla
virtus est que non extiterit in eo pro-
bata: et ab eo virtutes omnes habet
vitam et efficaciam. Et ideo nemo po-
test habere virtutem aliquam que
vite gratiam exhibeat nisi solum ab
eo videlicet suam sequendo doctri-
nam atque vestigia. Ipse murauit at-
que plantauit virtutes tanquam viuos
lapides in edificio: firmavit et constru-
xit proprio sanguine suo ut omnes
fideles expedite transire valeant abs-
que timore sermili cuiuscunque pluuie
diuine iusticie quia misericordia pre-
uenit. Que misericordia de celo de-
scendit in incarnatione dilectissimi
filij mei. Cum quia clauis celum fuit
apertum. Solummodo cum clauis
sui preciosi sanguinis. Itaque videre
potes hunc salutiferum pontem esse
constructum atque muratum ac etia
am coopertum ineffabili misericor-
dia. Super quo viridarium ecclesie
sancte velut apotheca consistit in
qua panis vite ministratur clauis.

Primum.

tibus et sanguine precioso scientes
habundantissime potantur ne via/
tores atque peregrini veluti fessi defi/
ciant in via. Et ex hoc ordinavit af/
fectuosa mea paterna caritas ut vo/
bis corpus atque sanguis unigeniti
filij mei quotidie ministraretur qui
verus deus et verus est homo. Cum
vero pertransieritis pontem perue/
nietis ad ianuam que tamen ianua
idem est et pons per quam omnes vos
indubitater oportet ingredi. unde
dixit in euangelio. Ego sum via ve/
ritas et vita: qui vadit per me non am/
bulat in tenebris: sed habebit lumē
vitę. Et alibi dixit idem. Nemo ve/
nit ad patrem nisi per me. Et ita se
veritas habet. Nam est via veritas
et vita. Et si bene meministi iam tibi
mōstravi q̄ est via sub forma pontis.
Et q̄ mecum est vnum qui scilicet eter/
na veritas etiam idem est v̄ eterna
veritas: q̄ qui sequitur eum in ve/
ritate perambulat. Est insuper ve/
ra vita q̄ qui sequit̄ veritatem istā
vitam gratie recipit: neq̄ fame pe/
rire potest q̄ veritas se vobis exhi/
buit in cibum: neq̄ potest in tene/
bris ire q̄ ipse vera lux est omnes
hominem illuminans omni menda/
tio priuatus: imo cum veritate sue
lucis irrtauit et ad nichilauit omni
no mendatium aduersarij euz quo
deceperat eū. Quod vtiq̄ diaboli
mendatium iter ad celum vobis ir/
rupit veritas vero reparauit: illud
vt iam diri fabricando precioso san/
guine suo. Igitur omnes qui viam
istam in veritate secūtur vtiq̄ sunt

veritatis alumni q̄ veritatem imi/
tantur et per portam veritatis in/
trantes ad me mare pacificum vni/
tum cum hac eterna veritate por/
ta pariter et via felicissime perue/
niunt. Qui vero declinat et om/
nino tenuit hanc viam saluberr/
mam ambulare: vadit infra per flu/
minis alucum. vbi non est via con/
strucia lapidibus: sed aqua proce/
osa decurrens. Et quia nullum est
ibi sustentaculum siue subsidium nul/
lus inde transire pōt quin ab aqua
submergatur atq̄ suffocetur. Tales
proculdubio sunt huius mundi de/
licie: status et oblectamenta sue va/
nitatis q̄ affectus hominis super/
vino et angulari lapide non est col/
locatus: imo verius in creaturis et
alijs vanitatibus est extra me posi/
tus illas inordinate amando atq̄
possidendo: similitudinem habent
cum aqua quotidie decurrenti. Si
militer et homo vna currit euz illis
singulis diebus infalibilter vnā
dictam agit ad mortis terminum
properando. velle vtiq̄ semetipm
conseruare ne curreret ita vna cum
rebus quas diligit. hoc autem est
eis penitus impossibile: quia neq̄
se: neq̄ sua multo tempore conser/
uare pōt. Statutum est. n. homini/
bus indubitantissime semel mori:
etiam ea que possidet necessarium
est omnino relinquere. Quia vel ip/
se per mortem auferretur eis: vel
illa per ordinationem siue permis/
sionem meam auferretur ei. Isti me/
daciū imitantur: ideo merito filij
d filij

Tractatus.

diaboli nominari dñt qui mendac
est ⁊ mendacij pater. Et qz transiit
per mendacij portam eternam inci
dunt iustissime damnationez. Nūc
autem ostendi tibi veritatem atqz
mendacium v3 viam meam que ve
ritas est: ⁊ viam diaboli que men
daciū in se continet.

Quomodo per viam dei v3 per
pontem istum ac etiam per viā con
trariam v3 per flumen cum labore
transitur.

Capl. xxvii.

Tste sunt dne vici sed per vtrā
qz cum difficultate transitur.
Attende diligenter hominis igno
rantiam ⁊ affectatam eius cecitatē
qui viam habens expeditam atqz
salubrem: vult ambulare per flumē
ad interitum. Vía vero mea tante
consolationis est electis meis ambu
lantibus in ea qz omnis amaritudo
efficit eis valde dulcis ⁊ omnia pō
dera leuissima. Qui licet adhuc ha
buerent in corpore tenebroso lumen
inueniunt: atqz mortales existētes
vitam inueniunt imortalem degu
stando per amoris affectum cum lu
mine fidei veritatem eternam: qz p
mitto refrigerium inextimabile cū
ctis qui fideliter amorē mei laborāt
valde nanqz sum liberalis ⁊ gratus
atqz iustus unicuiqz retribuens iux
ta merita sua. Quare nullum ma
lum est impunitum nec aliquod bo
num aliquando remanet irremu
neratum. Jocunditatem vero quā
habet ambulans in veritate: per vi

am istam lingua tua narrare nō va
let: nec auris audire: nec oculus
videre pro eo qz etiam in vita pre
senti participando gustat illud inef
fabile bonum quod ei preparatur i
vita durabili. Ergo vere stultus est
ille qui bonum huiusmodi recusat:
⁊ potius eligit in hac vita miserabi
liter aram inferni gustando recipe
re tendēdo per viā fluminis in qua
cum angustioso laborē perambulat
absqz refrigerio vel aliquo bono: qz
propter eius culpam ⁊ iniquitatē
ē omnino priuatus me qui sum eter
num atqz sūmum bonum. Ergo ra
tionabiliter vos electi mei statis in
amaro dolore cordis propter offen
sas quas ingerit ab homine recipio
⁊ ex compassiōe sue dānabilis igno
rantie cum qua me grauiter offen
dit in detrimentum imo damnatio
nem anime sue. hoc. n. a vobis acce
pto gratanter ⁊ ita volo vos agere.
Nunc vero vidisti atqz comprehē
dere potuisti qualitatem ⁊ disposi
tionem huiusmodi salutiferi pōtis
ad declarationez eius quod tibi vi
deram qz pontem humano generi
feceram ex vnigenito filio meo. Et
ista veritas est aperte tibi patefa
cta vt iam dictum est.

Quomodo iste pons cum ascen
disset ad celum die ascensionis non
tamen se a terra separauit.

Capl. xxix.

Postqz autem vnigenitus fili
us meus ad me rediit quadra

Primus.

gressimo die post eius gloriosam resurrectionem iste pons eleuatus est a terra: v3 a conuersatione corporali mortalium et ascendit in celum virtute diuina sedens ad dexteram patris eius eterni prout angelus ipsa die ascensionis eius discipulis ait qui mente suspensi stabant ex eo quod eorum corda in celum ascenderant vna cum ipso filio meo dicens. Non expedit ut hic ultra moremini quia iste dominus ihesus ascendit in celum et sedet ad dexteram eterni patris. Cum ascendens in altum ad me corpore suo redisset: quia nunquam ex diuinitate discessit: ego misi magistrum optimum humano generi: v3 spiritum sanctum qui venit cum potentia mea et cum sapientia verbi mei pariter et cum clementia suamet: v3 eiusdem spiritus sancti. Qui spiritus vnum est mecum et cum vnigenito meo. vnde confirmantur viam atque doctrinam quam ipsa mea veritas in mundo reliquerat et aperte docuerat. Et ideo licet humana conuersatione discesserit a mundo: remansit ibi saluberrima doctrina sua pariter et vere virtutes que sunt velut viui lapides fundati et constructi super ipsam doctrinam suam que vobis est certissima via facta pro salute mundi ab isto ponte glorioso. prius ipse cepit viam istam inchoare conuersantibus virtutibus dabo vobis doctrinam istam exemplo et opere magis quam verbo imo plus incepit opere facere quam verbo docere. Doctrinam huiusmodi clementia sancti spiritus valde confirmant: mentes discipulo

rum virtuose roborando ut annuntiarent atque constantissime faterentur in vniuerso mundo veritatem et viam istam doctrinam: v3 ihesu christi filii mei publice mundum arguendo de suis iniusticiis atque falsis iudiciis de quibus alias apertius tibi predicam. Ista vero volui tibi narrare ne forsitan in mentibus aliquorum error valeat exoriri dicentium. Aperte fatemur quia de ihesu christi corpore factus est humano generi pons ex vniione nature diuine cum humana: sed iste pons ascendit in celum discedens a vobis. Ipse vobis erat apertissima via salutis efficacissime vos docendo veritatem et omnes virtutes verbo pariter et exemplo. Nunc autem ubi possumus exemplum inueniri vel viam inuenire? Respondeo talibus. lucidissima doctrina sua confirmata fuit a spiritu sancto per apostolos: in sanguine declarata martirum innumerabilium: lumine sanctorum doctorum illuminata: quam apertissime declarant et publice confitentur. Ex hac etiam euangeliste spiritu sancto repleti vobis fide plenissime faciunt etiam per publicum instrumentum. Omnes apertissimum et acceptabile testimonium exhibent in corpore mistico sancte matris ecclesie christiane veritati veluti lucerna clarissima super candelabro posita ut viam veritatis ostendant que vere conducit ad vitam. Et illam non solum verbo docuerunt imo per experientiam in semet ipsis apertissime demonstrant. Itaque quicumque voluerit vti ratione salubriter de ta

Tractatus.

si veritate potest informari nisi vo-
luerit ab amore proprio damnabi-
liter excecari. Indubitanter ergo
non eris q̄ verissima sua doctrina re-
mansit in mundo veluti navis tu-
tissima vt animas eruat a procello-
so mari ⁊ incolumes adducat ad se-
licitissimum portum eterne salutis.
Itaq; prius humano generi feci p̄o-
tem ex vnigenito filio meo actuali-
ter in mundo conuersando cum ho-
minibus. postea vero ab actuali cō-
uersatione sublato remansit in mū-
do loco pontis via saluberrime do-
ctrine sue que doctrina condita est
a potentia mea cum sapientia vile-
tissimi filij mei ⁊ cum clemētia san-
cti spiritus. Potentia dat virtutem
omnibus imitantibus huiusmodi
viam: sapientia vero eis lumen in-
fundit ad agnoscendam veritatem
⁊ amor infunditur a spiritu sancto
qui penitus aufert ab anima pro-
prium amorem sensitivum ⁊ solum
modo remanet amor virtutū. Quo
libet ergo modo siue per actualem
in mundo conuersationem vel per
doctrinam veraciter ipse via veri-
tas est ⁊ vita. Que via est ille pons
qui vos adducit ad celestem altitu-
dinez. Et hoc exprimere voluit vbi
dixit. Exiui a patre ⁊ veni in mun-
dum: iterum relinquo mundum ⁊
vado ad patrem ⁊ veniam ad vos
rē. Quasi dī at pater meus me mi-
sit ad vos faciendo me pontem ve-
strum vt incolumes euadatis a flu-
mine damnationis ⁊ peruenire pos-
sitis ad viā eterne salutis. postea sub-
iecit. Non vos relinqua orphanos

vado ⁊ veniam ad vos ⁊ mittaz vo-
bis paracletum. Quasi dicat. Ego
vadam ad patrem ⁊ ad vos veniam
q̄ v̄ spiritus sanct⁹ adueniens qui
paracletus dicitur apte vobis ostē-
dit me viam veritatis in vobis cō-
firmando verba salutaria q̄ docui
vos. promittendo se rediturum ve-
rum dixit q̄ spiritus. s. venit euz po-
tentia mea cum sapientia filij mei
⁊ cum clemētia eiusdem spiritus
sancti: vides ergo q̄ redijt non quī-
dem actualiter sed ex virtute: sicut
iam dixi fortificando ⁊ illuminan-
do viam doctrinē sue. Que via de-
ficere non potest neq; violententer au-
ferri volentibus eam imitari ⁊ per
eam ambulare: q̄ stabilis atq; fir-
missima procedens a me qui sum i-
mobilis ⁊ non mutor. viriliter er-
go debetis per istam viam ita salu-
berrimam ambulare sine quacun-
q; tenebrosa nube sed cū lumine si-
dei que p̄ principali vestimento vo-
bis exhibetur in sancto baptismo.
Nūc ostendi tibi plene declarando
pontem actualem atq; doctrinam
que vnum ē euz ipso ponte. Et igno-
rantibus oīdi quis viā huius pate-
fecit in v̄itate ⁊ vbi morant illi qui
docēt eam narrādo q̄ crāt apostoli
euāgeliste: martires: p̄fessores atq;
scī doctores ī corpore mystico sancte
m̄ris ecclesie: veluti lucerna splēdi-
da collocati. Itē oīdit q̄no veniēs
ad me redijt ad vos n̄ corporali p̄n-
tia s; virtute spūali v; adueniente
spū scō sup apostolos ⁊ alios fideles
discipulos. Q̄ cū p̄ntia sue maiesta-
tis n̄ veniet vltra: nisi cū ī vltia die

Primus.

inditij veniet i maiestate sua z dñi
na potestate mea indicat ur⁹ orbē:
vt electos i aīa cū suo corpore p la/
bonibus corz eterna mercede remu/
neret. Reprobos vō qui male vīue/
re decreuerūt i mūdo cū demonib⁹
in iseruo ppetuo cruciandos tigne/
p dēnet. Nunc ego veritas eterna tī/
bi mōstrare volo qđ antea tibi pmi/
si v3 illos qui ābulant i pfecte z eos
qui vadūt pfecte: alios ēt qui sunt i
pfectide magna z qualiter ābulant
Insup z iniquos hoies qui cūz suis
iniquitatibus eligūt volūtarie se/
metipsos i flumine suffocare inde p/
uenientes ad eterna supplicia. Ex/
hortor ergo vos electos atq; filios
meos carissimos vt vadatis ad pō/
tem qñ illa ē via veritatis atq; sa/
lutis z non isra per flumiū qñ illa ē
via pditionis z mēdatij p quā am/
bulant iniqui peccatores de quib⁹
i pñti narrat tibi dñs pñdo. Ite sunt
illi peccatores p quibus ego vos af/
fectuose deprecor vt assidue me roge/
tis p salute quoz a vobis erigo su/
dores atq; lachrimosas oratīes vt
eis impendam vt opto misericordi/
am gratiosam.

Qualiter anima stupefacta mi/
sericordia dei multa dōa narrat hu/
mano generi pcessa. Capit. xxx.

Munc h anima dñsa caritate
multū inflamata quasi tanq;
ebria n videbat q semetipsaz i se cō/
tinerē possz. q stabat i ppectu dei ve/
lut attōita z absorpta dices: o dñina
misericordia z eterna bonitas q dñs

simulas ita libēter z opis iniquita/
tes creaturaz tuaz: ego n admiror
si de pueris peccatoribus ad te re/
dūtib⁹ dicis. Ego nō ero memor i
iuriarū quas mihi fecistis. o stupen/
da misericordia penitus iextimabi/
lis ego n valde sum admirata q ita
dicas illis qui peccata declinant z
abhorrent ad te redcūtes hūili corz/
de qñ loquēs ita de illis qui sic ere/
ta cernice te suis iniquitatib⁹ quot/
tidie psecunt. Ego dicis volo q me
pro illis affectuose roges vt ego eis
mīam impēdā vt opto. o misericor/
dia icōprehēibilis q de sinu eterne
deitatz egredit: q potētia tua guber/
nas vniuersū orbē: i tua misericor/
dia creati sum⁹: in tua misericordia
recreati sumus i sanguine xpi xpi
dñi nī: tna misericordia nos i quo/
libet ope bono gōse pseruat. Misē/
ricordia tua fecit z ordinauit vnige/
nitū i tre duellū i ligno scissime cru/
cis cum morte. Tūc vita pugnauit
acerrime cū morte z ecōuerso mors
aduersus vitā. S3 vita gloriose trīs/
fauit de morte peccatoz nō op z ibi
mors huiusmōi pēpta fuit i tali cō/
flictu. Mors vō culpe nre corpora/
lem vitā abstulit agno totalit. ima/
culato. Quis ergo fuit in tali bello
vict⁹: penidubio mors. Et hoc vñ p/
cessit: Solū a mīa tua. Misericordia
tua vitā pāz exhibet atq; lumē val/
de salutiferū q mediāte clemētia tua
cognoscit i oib⁹ creaturis v3 i iustis
z i peccatorib⁹. In celi sublimitate
mīa tua resplēdet v3 in scis tuis. Si
psidero terrā misericordia tua sup/
habundat. Etiam in tenebris in ser

Tractatus.

nalibus habitat ipsa misericordia tua non inferendo reprobis tantam penam quantam habere meruerunt. Cum ineffabili misericordia tua mitigas gratiose rigorem diuine iusticie. Ex pura misericordia loti sumus a sordibus peccatorum in sanguine filij tui pretioso. Quod etiam ex ipsa misericordia voluisti cum tuis creaturis licet in mundis conuersari super terram. Tuus etiam vnigenitus infans tuus ex ingenti dilectione videtur. Non ei enim suffecit incarnari sed etiam ex immenso desiderio nostre salutis utilissima morte mori decreuit. Nec etiam hoc apparuit ei suffecisse sed etiam descendit in libum inde liberando patres antiquos qui tibi virtute seruierunt ut in eis tua veritas misericorditer impleretur: eo quod eterna tua bonitas eternum preminus valde gratiose promittit omnibus tibi seruientibus in veritate. Ideo descendit in limbum ut eos a tenebroso carcere liberaret et eis fructum laborum suorum habundantissime largiretur. Iterum attente considero quod misericordia tua cogens humano generi etiam ampliora concedere nobis in cibum exhibendo corpus et in potum sanguinem vnigeniti filij tui ne nos infirmi deficeremus in via et veluti inemores et ignorantes obliuioni daremus excellentiam beneficiorum tuorum. Ideo singulis diebus in altari nobis offertur atque presentatur iugiter in corpore mystico sancte matris ecclesie. Quis obsecro te coegit et induxit ad hoc: solummodo tua beni-

igna misericordia. o misericordia ineffabilis in tua consideratione defictio et in ea cor meum omnino suffocatur. vnde cumque namque me verto non inuenio nisi misericordiam. O pater eterne digneris obsecro gratiose parcere paupertati et ignorantie mee quod loqui presumpsi coram altissima maiestate tua. Sed amor huius amplissime tue misericordie me redat excusatum in conspectu tue paterne benignitatis.

De indignitate transeuntium per flumen versus sub ponte quorum anima vocatur a domino mori arbor que radices habet in quattuor virtutibus. **Capitulum xxxi.**

Postquam anima cor suum aliquantulum in dei misericordia verbo suo dilatauerat humiliter expectabat atque petebat ut promissio sibi facta effectualiter imple retur. Unde resumendo verba sua dominus ait. Carissima filia: quedam an me narraui de misericordia mea quod gustandam illam exhibui tibi presertim in verbo quod ego tibi protuli dicens: istis sunt illi peccatores. pro quibus vos affectuose deprecor ut me quotidie rogetis. Sed indubitissime noueris quod absque comparatione valde maior est erga vos misericordia mea quam tu videri possis quod videre tuum est imperfectum atque finitum sed misericordia mea perfecta est et infinita. Itaque definito ad infinitum nulla proportio siue comparatio datur. Volo quod misericordie

Primus

diam istam aliquantulum intelli-
gendo gustares vna cum hominis
dignitate de qua tibi dixi vt aper-
tius agnoscas et intelligas in quo-
rum hominum in dignitatem atq;
crudelitatem qui potius ire volunt
infra per flumen eterne damnatio-
nis q̃ per pontem eroptade salutis.
Igitur aperi tui oculum intellectus
et videbis istos qui voluntarie suffo-
cant in flumine semetipsos et confi-
dera diligenter inquātam indigni-
tate atq; miseriam ex culpa propria
deuenerunt. Ipsi principaliter esse
cti sunt imbecilles et egroti. Et hoc
accidit eis ex quo mortale peccatū
in corde conceperunt et postmodum
opere perficiūt vnde gratie vitam
amittunt. Et accidit eis veluti ho-
mini mortuo qui nullo membro suo
potest vti neq; per semetipsum ali-
quo modo mouere nisi quātum ab
aliquo mouetur. Sic isti qui sunt in
flumine submersi mortui sūt ad gra-
tiam atq; suffocati sub aquis amo-
ris inordinati deliciarum vite pre-
sentis. Et q̃ mortui sunt vt dixi me-
moriam minime retinet in se benefi-
tia mea q̃ sibi gratiose cōcessi. O cu-
lus intellectus videre nequit veri-
tatem meam ex eo q̃ sensus ei⁹ om-
nino mortuus est ṽ intellectus ni-
hil ultra sibi proposuit i obiectum
nisi se cum amore proprio sue sensua-
litate. Et ideo etiam volūtas mor-
tua permanet quo ad voluntatem
meam q̃ nō amat nisi que mortua
sunt. Extinctis igitur his tribus ani-
me potentis omnes operationes ei⁹
actuales et mentales proculdubio

mortue sunt quo ad gratiam nec vl-
lo modo se tueri potest homo per se
metipsum ab inimicis eius q̃ nisi
per me fuerit gratiose adiū adiū-
uare se nullatenus valet. verum ē
nihilominus q̃ dum iste mortuus ē
in tempore viuens in corpore mor-
tali qui solūmodo liberus habet ar-
bitrium a me subsidium in verita-
te postulando ipsum adiuuare pro-
mitto sed vt dixi per semetipsum ad-
iuuare se non valeret. Ipse factus ē
sibi met ipsi molestus et importabi-
lis. Et eroptans isti mundo cū am-
bitione dominari subiugatur a de-
minio peccati quod omnino nihil ē.
peccatus est solūmodo priuatio gra-
tie. Sicut ergo cecitas nihil est nisi
priuatio luminis ita peccatum om-
nino nihil est. Et ipsi sunt effecti ser-
ui atq; mancipia peccati. Ego crea-
ueram eos veluti arbores amoris cū
vita gratie quā obtinnerunt in san-
cto baptismo et ipsi semetipsos fece-
runt arbores eterne mortis q̃ mor-
tui sunt ad gratiam. Nūquid agno-
scis vbi radices ista detestabilis ar-
bor habet? In elatide superbie quā
amor proprius valde periculose so-
net atq; perniciosse nutrit. Medul-
lum eius est impatientia: sed silus
est indiscretio. Ista sunt quatuor vi-
tia principalia q̃ penitus occidunt
animas eius de quo tibi dixi q̃ erat
arbor mortis qui in se vitam gratie
non habuit. Insuper infra dictam
arbozem oritur atq; nutritur vnus
vermis conscientie qui dum homo
viuit in peccato mortali cecatus ē
ab amore proprio et ideo modicum

Tractatus.

Num aduertit. Fructus autem huius arboris omnino mortiferi sunt ex eo qd venenatum humoris attraxerunt a radice superbie. vnde miserabilis anima repletur ingratitude: postmodum inde succedunt omnia mala sibi. Quia si grata fuisset agnosceret innumerabilia beneficentia mea et ita me diligere. Agnosceret etiam semetipsam atq; fragilitatem propriam et in hoc humiliaretur: et in dilectione mea consisteret. Sed ipsa velut ab ignorantia cecata conat applicare se finis decurrenti: nec aduertit qd aqua festinat in suo cursu nec cum expectat.

Quomodo fructus huius arboris varij sunt veluti peccata varia sunt. **Capi. xxxij.**

Noueris qd tñ varij sunt huius arboris fructus qui mortem inferunt quantum existunt varia genera peccatorum. Aliquos videre potes esse cibos animalium in mundorum prout illi sunt qui stare delectantur in fetore luti tanq; in mundissime fies que se circumvolant in luto carnalitatis animam cum corpore danabiliter inquinantes. O anima miserabilis et ignominiosa ubi nobilitatem atq; dignitatem qua te gratiose votant colocalit: Creancram. n. te sororem angelorum: ex tua vero miseria nunc es velud animal imundum ita fetidum et abominabile qd non solum ego qui sum excellentissima puritas verum etiam aduersarij demones quorum

te fecisti seruam hanc imunditiam abhorrent. Nulla transgressio est in conspectu meo ita detestabilis et que tñ auferat homini lumen intellectus ut est ista peccatorum contra naturam. hoc etiam infideles philosophi cognouerunt non ex lumine gratie qd carebant: imo solum ex instinctu naturali et ne suus intellectus obscuraretur. Ab hac imunditia continenter vinebant ubi in suo studio magis essent illuminati. Insuper a se diuitias eleiebant ut illarum ex cogitatio sollicita corda sua non occuparet et a studio retardaret. Non agit ita christianus ingratus et ignorans qui voluntarie gratiam amissit ex culpa sua.

Quomodo fructus aliquorum est auaritia et de malis que procedunt ab illa. **Capi. xxxij.**

Fructus aliorum quorundam est ex terra. Isti sunt auarici et cupiditatis et usurarii. Tales directe faciunt veluti talpa que quotidie de terra nutritur usq; ad mortem: postea vero nullum omnino remedium inuenire possunt. Isti cum auaritia sua meam gratiosam liberalitatem et temporis diuitias contemnunt qd tempus a me libere concessum proximo suo cum sua cupiditate vendunt. Ita faciunt usurarii: veluti crudelissimi suos proximos iuxta se conantur expoliare ex eo qd obliuioni tradiderunt opera misericordie mee. Quia si memores essent preceptum bibo non essent ita crudeles anime prope neq; proximo suo imo prope mi-

Primum:

misericordia virtuosè viuendo fructe
 tur atq; proximo suo caritative sub
 uentrent. O quot & quanta mala in/
 giter ab ista nequitia procedunt.
 Oriuntur. n. homicidia: furta: rapi
 ne: proditiões: illicita lucra: cordis
 impietas & iniusticia contra prori/
 mum. Cum his & alijs iniquitatib⁹
 eorum occidunt animam suam faci
 entes ipsam diuitiarum atq; mamo/
 ne seruaz: vnde vilipendunt vtilia
 precepta mea. Tales nullam omni
 no diligunt nisi propter vilitatem
 propriam. hoc vitium a superbia p
 culdubio procedit atq; superbiam
 nutrit & fouet. vnum ab altero pro/
 cedit q; secum habet reputationem
 propriam & illico peruenit in aliud
 vitium. Et ita de malo procedit in
 deterius ex detestabili superbia q
 semper elata reputatione sui proce
 dit: hinc est qdā valde pestifer ignis
 oritur obscurum ex se sumum vani
 tas cordis & inanis glorie mendose
 produciens. vnde cum falsitate fre
 quentissime gloriatur in illis a qui/
 bus alieni sunt. hec est vna radix q
 ramos aliquos in se continet quō/
 rum principalis est propria reputa
 tio: vnde libido dominandi prori/
 mo suo procedit & in omnibus illo
 maior apparere desiderat. Ideo nō
 habet in corde simplicitatem: sed cū
 duplicitate sicut cum omnibus am
 bulat: vnum verbo demonstrando:
 & oppositum corde retinendo. Ex vti
 litate propria non veretur occulta
 re veritatem impudentissime profe
 rendo mendacium. hinc etiam ori/
 tur inuidia quedā parturientia ver

mem vnum a quo iugiter anima sua
 consumitur neq; permittit eum ali
 quo bono suo vel allicto leto corde
 gaudere. Istis miserrimi tot in/
 quitatibus inuoluti quomodo pati
 veri proximo suo subuenient exhi/
 bendo ei de substantia propria quā
 do rape non desinunt a linea: Quo
 modo purgabunt immundam ani
 mam ab immunditia sua: quando
 mundam animam in fetibus im/
 munditie submergunt. Nam ali/
 quando sunt ita bestiales q; filijs at
 q; filiabus vel alijs attinentibus in
 quocunq; gradu nō deferunt sed
 etiam cum illis immunde multas
 iniquitates operantur. Nihilomi/
 nus a misericordia mea clementer
 expectatur & non subeo terre vt vi/
 nentes eos absorbeat & huiusmodi
 culpas emendent. Quia non opto
 mortem peccatoris: imo potius vt
 conuertatur & viuat. Sed isti mise/
 ri quomodo vitam corporalem in
 salutem animarum exponēt quan/
 do renunt etiam vilem tempora/
 lem substantiam expendere: Quo/
 modo proximo suo dilectionem af/
 fectuosam impendent quando pro
 ximum ipsum ex inuidia lacerant:
 O vitia detestabilia que celum ani/
 me vilissime prosterunt. Celum ip/
 sam voco quia feceram ipsam tan/
 q; celum vbi per gratiam habitaf
 delectabar celando me infra eā ibi
 mansionem eligendo per affectum
 amoris. Nunc autem ben tanquā
 adultera talis anima discessit a me
 creaturas amando plusquam me:
 immo de se quem fecit idolum:

Tractatus.

et desit: me vero persequitur cum varijs iniquitatibus eius atque multis generibus peccatorum: huius autem omnia facit quod velut ingratiissima beneficium effusi sanguinis ihesu christi filij mei cum extimabili caritate renuit ex cogitare.

Qualiter aliquorum qui statum terrene dominationis occupant iniusticie fructus est. *Capitulum xxxiij.*

Aliquoque sunt qui pretextu terrene dominationis ingenti superbia caput erigunt in quo statum veritatem iniusticie gestant erga me deum suum contra proximum atque semetipsos iniusticiam exercebant. Erga se namque procedunt iniuste quis sibi met virtutis debitum non impendunt mihi vero subtrahunt honoris et glorie debitum quod nominis mei iugiter offerre debent ut obligantur imo veluti fures auferunt a me quod est proprium meum et angelis sue sensualitatis attribunt. Ita quoque committunt iniusticiam erga me pariter et erga se tanquam ignorantes et excecati ab amore proprio non agnoscendo me in semetipsis. prout accidit illis iudeis atque phariseis qui propter inuidiam et amorem proprium excecaverunt semetipsos et ideo non agnoverunt veritatem vel unigenitum filium meum. Ideo debitum suum nullo modo reddiderunt ignorantes vitam eternam que tunc inter eos erat ut ipsa veritas mea dixit eis. Regnum dei est. inter vos. Ipsi vero quod lumine rationis care-

bant quod utique perdiderant voluntarie quantum in eis erat mihi similiter et ei qui mecum est unum debitum abstulerunt vel honoris et glorie. Quare veluti ceci tam execrabilem iniusticiam commiserunt ipsum obprobriose persequendo crudeliter usque ad mortem ignominio se crucis. Similiter etiam isti valde culpabiliter et iniuste procedunt erga me et proximum atque contra semetipsos absque misericordia sine discretionem quacunque.

Quomodo per huius et alia plurima quis incurrit iudicium falsum.

Capitulum xxxv.

EX hoc ergo et alijs defectibus in falsum iudicium incidunt ut in antea tibi clarius aperiatur. Ipsi quotidie scandalizantur in omnibus operibus meis que sunt omnia iusta et in veritate facta solum ex paterna caritate procedentia. Etiam hoc iniquo iudicio cum veneno superbie pariter et invidie calumnie se redarguebantur ab impijs opera sancta dilectissimi filij mei. Falsissime namque dicebant. hic in virtute belzeub eiecit demonia. Sic huiusmodi perversi et iniqui fundati super amore proprio imunditia polluti: superbia inflati: anaritia et invidia putridi atque corrupti sibi met ipsis per impatientiam importabiles: per cecitatem et ignorantiam indiscreti cum alijs iniquitatibus que ipsi frequentissime committunt quotidie scandalizantur in me pariter

et in
quod ipse
accidit
putridi
am gustu
Quare
ra et ece
na indic
propter
opera ma
cecitatis
gligis vi
dine nati
pter iniqu
infimum
num ego
tu vero te
ferabilem
nium vult
tueris vs
nom. Et ita
illa res cui
ipse est ergo
nam ad gra
tam et dege
minum et
ab unigeni
tiferum et
ei unigeni
eiecit serui
reant ab ipse
unigenitum
seruum et
liberaret. In
et ambulare
perit per
militum vi
se crucis vi
funderetur
tissima me

Primus.

et in seruis meis mendose iudicando
quod ipsi sicte virtuose viuunt. Et hoc
accidit eis eo quod cor eorum omnino
putridum est unde procedit quod etiam
gustus est infectus et alteratus.
Quare dulcia iudicant velut amara
et econuerso. Similiter opera bona
iudicant esse mala et econtrario
propter vitam eorum inordinatam
opera mala iudicant esse bona. O
cecitas humana cur attendere negli-
gis dignitatem tuam? Ab alitu-
dine namque dignissima descendisti pro-
pter iniquitatem tuam ad statum
infimum atque detestabilem. Domi-
num ego te feceram honorabilem:
tu vero te fecisti seruum valde mi-
serabilem: eligendo super te domi-
nium vilioris domini quod eligere po-
tueris vix peccati cuius te fecisti ser-
uum. Et ita factus es talis qualis est
illa res cui seruis. Et quod peccatus ni-
hil est ergo tu nihil es effectus qua-
rum ad gratiam. Abstulisti tibi vi-
tam et elegisti mortem. huiusmodi do-
minum et vitam habuistis omnes
ab vnigenito filio meo de quo salu-
tiferum et gloriosum pontem ego fe-
ci vniuerso generi humano. Cum enim
esset serui diaboli vos omnino libe-
rauit ab ipsa seruitute sua. Ipsum
vnigenitum meum ordinaui fieri
seruum ut vos a seruitute pessima
liberaret. Imposui sibi obedientiam
ut anihilaretur inobedientia per-
petrata per adam. Semetipsum hu-
militer usque ad mortem obprobrio-
se crucis ut omnino superbia con-
funderetur. Omnia vitia sua sacra-
tissima morte destruxit ita quod nullus

in veritate dicere potest pro aliquo
delicto non esse satisfactum neque id
esse impunitum. Immo omnia fuerunt fa-
bricata punita et anihilata super cor-
pore suo de quo tibi dixi quod feceraz
ego quasi vnam incudem vbi talia
fabricarentur. hominibus omnia re-
media prouidi ut si voluerit euade-
re possint valde facilliter eternam da-
nationem. Ipsi vero sanguine istius
ita pretiosum vilipendunt ipsum
conculcando pedibus affectus for-
dinati. Et hoc est iniustitia et iudici-
um iniquum et falsum de quibus ar-
guuntur: et etiam in die iudicii mu-
dus arguetur. ut exprimere vide-
batur veritas mea dicens. paracli-
tus autem quem mittet pater in no-
mine meo ille mundum arguet de
iniustitia et de falso iudicio. Tunc
vero reprehensus erit quando spi-
ritum sanctum super apostolos effudi.

De tribus reprehensionibus qua-
rum vna est continua. Capi. xxxvi.

Noveris carissima filia tres
esse reprehensiones quarum
vna fuit in aduentu sancti spiritus
in discipulos ut iam dixi. Qui for-
tificati a potentia mea et illuminati
a sapientia dilectissimi filij mei ple-
ne fuerunt edocti cum eiusdem san-
cti spiritus plenitudine qui est vnus
mecum et cum filio meo et per os il-
lorum apertissime mundus est argu-
tus cum doctrina mee veritatis. ip-
si ceterique sequaces eorum agnoscen-
tes veritatem quotidie mundum
arguunt. hec est illa quotidiana re-

Tractatus.

prehensio qua mundum arguo: v3
cuz efficacia sacre pagine seruis me
is illum arguentibus. Nam a spiri
tu sancto lingue eorum erudit fi
unt atq3 diserte ad annuncianduz
veritatem meam: prout aduersari
inimicus instruit atq3 disertus facit
in malum serudum suozu linguas:
v3 eorum qui per fluuium vadunt
ad mortem. Hanc ergo reprehensio
nem dulcem et acceptabilem ordina
ui mundo cuz affectu magne pater
ne dilectionis in animarum salute.
Itaq3 nemo potest excusare dicēs.
Ego non habui docentem vel argu
entem q2 iam eis ostendi veritatem
aperte cognoscentibus virtutem et
vitium atq3 demonstrant premiu
virtutum et execrabile detrimentu
vitiuzum vt habeant in se timorem
et amorem sanctum cum displicētia
vitiuzum et amore virtutum. Insu
per ista saluberrima veritas nō ex
ptit ostensa vobis per angelum ali
quem solummodo ne quis inaniter
excusar se velit dicēs. Angel⁹ equi
dem impassibilis est atq3 beatus et
offendere non valet neq3 sentire po
test molestias huius corporis prout
et nos. hoc ablatum est nec aliquis
opponere potest q2 monstrata fuit
ab vniuerso filio meo qui vere su
it idutus vestra mortali carne. Sz
etiam vniuersq3 seruis innumeri qui
virtuose secuti sunt huiusmodi veri
tatem: qui siue quales vel vnde fue
runt: Proculdubio creature mor
tales et passibiles: vt estis vos cum
impugnatione carnis aduersus spi
ritum a qua non fuit exceptus etiā

apostolus precipuus et electus pre
co meus et alij plurimi sancti qui vi
neris modis impugnati fuerūt ad
augmentum virtutum et corone.
Tamen ita nati fuerunt in pecca
to sicut et vos eodem educati cibo.
Et idem deus in presenti tempore
sum sicut eram tunc. Neq3 mea ma
nus infirmatur et infirmari non po
test aliquo modo quin omnia que
volo possim. Itaq3 subuenire: et pos
sum: scio: volo: paternam caritate om
nibus a me subueniri postulantib⁹.
Tunc po demonstrat aliquis a me
velle subueniri quando fluuiū egre
ditur et vadit per pontem viam at
q3 doctrinam imitando dilectissi
mi filij mei. Et ideo nullam excusa
tionem habent quoniam via demō
stratur eis et iugiter arguuntur: vnde
nisi se correrint dum tempus
adest in secunda reprehensione con
demnabuntur que fiet in vltima ex
tremitate: v3 in morte vbi iustitia
mea clamat dicens. Surgite mor
tui vēite ad iudiciu: v3 tu qui mor
tuus es ad gratiam atq3 mori cor
porali propinquas exurgens veni
coram iudice summo cum inusti
cia et falso iudicio tuo: cum extin
cto lumine fidei quod vtiq3 succen
sum et ardens extraxeras a sacro ba
ptismate: tu autem extinxisti cum
vento superbie pariter et vanitate
cordis. Ex his ordinasti tibi quodā
modo velum vnum: illud exponēs
ventis valde contrarijs tue salutis.
Tentum. n. proprie reputationis
augebas et nutrebas cum veld per
uersi amoris proprii. Quare veld

Primum.

cissime curebas per sinuūz delicia-
rum atq3 mundane prosperitatē vo-
luntarie sequendo desideria carnis
atq3 temptationes diabolicas. Ip-
se nanq3 diabolus cum velo tue vo-
luntatis inordinate nauigare te se-
cit per decurentem et mortiferum
fluvium et sic vna secum ad eterna
tortura merito peruenisti.

De secunda reprehensione in qua
reprehenditur de falso iudicio et in-
iustitia. Ca. xxxvij.

Ista secunda reprehensio filia
carissima iaz est in facto quia
devenit ad sue mortis extremitatē
ubi non valet ultra remedium in-
venire. Tunc. n. vermis conscientie
et quo tibi diri et erat excecatus amo-
re proprio incipit aperte videre. Na
iste in extremitate tali clare cogno-
scit evadere non posse manus meas.
Vnde valde rodendo semetipsus ar-
guit attendens ex defectu suo solu-
modo se deductū ad huiusmodi mi-
seriam intollerabilem. Si tamen eti-
am tunc anima lumen haberet cul-
pam agnoscendo propriam et in ve-
ritate peniteret atq3 doleret: non
quippe propter penam quam se vi-
det incurrere: sed intuitu mei quez
offendit qui summa suz et eterna bo-
nitas adhuc inveniret in conspectu
meo misericordiam. Si vero mors i-
naserit cum absq3 tali lumine: vel
absq3 spe sanguinis unigeniti filij
mei: sed tantummodo cum verme
conscientie sue propria passione do-
lendo magis de pena sua et d. n. eis

offensionibus indubitanter eterna
damnatione punitur. Tunc. n.
irremediabiliter a mea iustitia cor-
ripitur tam de iniustitia q3 de fal-
so iudicio suo. Et non solum in gene-
rali prout est usus in omnibus ope-
ribus suis in mundo vivens impie:
sed etiam arguetur in particulari et
iniustitia et de iudicio falso quibus
est usus in hac extremitate sua: v3
iudicando falsissime: ponendo et exti-
mando maiorem iniquitatem suaz
ineffabili misericordia mea. hoc est
illud irremissibile peccatum cui non
parcitur in presenti seculo nec in fu-
turo quia detestabili modo contem-
pneret decrevit in extimabilem mi-
sericordiam meam. Nam amplius
ego detestor et abhominor hanc vlti-
mam eius iniquitatem q3 omnia pec-
cata sua que prius in vita commisse-
rat. unde noveris absq3 dubitatio-
ne q3 illa desperatio perfidissima in
de displicuit amplius mihi simul et
unigenito filio meo q3 illa crudelis-
sima proditio sua. Itaq3 tales acri-
ter arguuntur de falso iudicio suo
pro eo q3 extimaverunt esse maio-
rem iniquitatem suā q3 sit divina mi-
sericordia mea. Ex quo postea cum
demonibus irremediabiliter eter-
na punitione cruciantur. Insuper
arguuntur de iniustitia pro eo q3 ma-
gis de suo detrimento dolet q3 de su-
is offensis q3 me scis. Tunc. n. iniustis-
sime procedit et iudicant si exhibendo
mihi q3 meū ē neq3 sibi q3 suum ē.
Mihi nāq3 reddere debet affectuosuz
amorem et amaritudinem atq3 cōdis ve-
rā et tritonē cōcedendo mihi pro offensa

Tractatus.

contra me factas et ipsi faciunt op-
positum exhibendo sibi met amore
carnalis compassionis atque dolore
amarissime pene quam ex culpa co-
missa precolatur. Igitur aperte pa-
tet eos iniustissime iudicare. unde
merito de utroque puniuntur ut de
falso iudicio pariter et iniustitia. Et
quod misericordiam meam ita contem-
pserunt exigente iusticia crucian-
dos eos ordinavi una cum serva cru-
delissima sensualitatis eorum et im-
pio demone cuius tyrannidi se spon-
te submisserunt ut sicut in simul of-
fenderunt ita puniantur et crucien-
tur in simul a ministris meis de-
monibus quos ordinavit iusticia
mea lictores ad puniendos omnes
iniquos.

De quattuor principalibus tor-
mentis damnatorum que cetera sub-
secuntur. Capi. xxviii.

Non carissima nulli creata
lingua penas in felici ista-
rum animarum enarrare sufficit.
Et prout ista tria sunt vitia princi-
palia: ut amor proprius unde pro-
greditur vana reputatio sue virtu-
tis et inde subsequitur elata superbia
cum iusticia falsa et alijs impijs et i-
mundis iniquitatibus que postea
secuntur: ita tibi dico quod quattuor in
inferno principalia tormenta reci-
piunt que cetera subsecuntur. Pri-
mum est quod ipsi beneficia visione mea
se privatos esse conspiciunt ex cul-
pa sua. Et in hoc inextimabili pena
cruciantur et affliguntur intantus

quod si possibile foret ipsi potius elige-
rent igne comburi videndo me quam
omni cruciatu carere non videndo
me. Ista gravissima pena eis inno-
uat aliam ut quod vermis conscientie
rodit animam incessanter attente
considerando se privatos visione mea:
pariter et angelica conversatione so-
lum ex defectu suo quem volunta-
rie contra me commiserunt unde se
fecerunt demonum conversatione
dignos et eorum horribili visione.
Quorum aspectus omnem eis cru-
ciatum mirabiliter augmentat at-
que duplicat. Et hec est pena tertia. un-
de sicut in visione mei sancti semper
exultant et cum inextimabili gau-
dio renouatur in ipsorum anima fru-
ctus laborum quos in vita sua per-
tulerunt amore mei atque displicen-
tia sui contemnendo semetipsos: sic
econverso damnati miseri et infeli-
ces iugiter innouantur in peccatis
atque cruciatibus in aspectu demo-
num. Nam illorum visione se cogno-
scunt amplius et apertius quod cogno-
scunt quod solummodo propter iordina-
tam propriam voluntatem se dignos
huiusmodi visibili conversatione se-
cerunt. Et ideo vermis conscientie
validius ardendo atque cruciando ro-
dit nec unquam aliquo tempore moris
sue rodere desinit. Augetur etiam
eis amarissima pena quod demones vi-
dent in propria figura que tamen est hor-
ribilis quod nullus hominum excogi-
tare posset. Et bene recolis quando
semel cum in forma sua tibi mon-
stravi quasi per ictum oculi: postquam
ad sensus corporis restituta fuisti

Primum.

tu potius eligebas ire per vnam vi-
am igneam vsq; ad diem iudicij ou-
raturam q̃ amplius cum intueri.
Nihilominus licet cum ita videris
in breuissimo spatio temporis ad-
huc ignorans quantus ē horribilis.
Quoniam operante diuina iusticia
horribilius videtur ab anima tar-
taro deputata: plus vel minus pro-
ut erigunt infeliciū animarū
excessus. Quartum vero tormentū
ē ignis qui ingiter ardet consume-
re tamen nullo modo potest. Nam
anima non ē materialis que consu-
mi possit sed ē incorporea. ideo non
deficit in esse suo. Sed exigente di-
uina iusticia sic ordinari q̃ igne dā-
natorum anime comburantur affli-
ctiue sed non consumantur: tamen
inextimabili pena semper affligun-
tur atq; cruciatur plus vel minus:
vt eorum demerita requirūt diuer-
simode iuxta diuersitatem iniqui-
tatum eorum. Ista quattuor princi-
palia tormenta plurima subsequen-
tur eūz intollerabili calore z inexti-
mabili frigore atq; lamentabili dē-
tinuz inaudito stridore. Sic igitur ir-
remediabiliter eterna damnatione
reprobi cruciantur qui post repre-
hensionem eis in vita sua factaz de
falso iudicio z iniusticia. corrigere
se noluerunt vt iam dixi: nec etiam
in secunda reprehensione: v3 in mor-
te sperare voluerunt in me pariter
z in sanguine filij mei dilectissimi nō
volentes de culpa contra me comis-
sa quauis de sua pena quam sub-
sequi culpam agnouerunt.

De tertia reprehensione que fiet
in die iudicij. Capit. xxxiiij.

Nunc vero de tertia reprehe-
sione que fiet in iudicij die
dum est vt aperte cognoscas quan-
tum excecatus z ignorans homo se
decipit ego declarabo te de reprehe-
sione tertia: v3 de generali z vltimo
iudicio in quo animabus infelici-
bus augebitur z innouabitur ama-
rissima pena propter vitionem quā
cum suis corporibus habebunt eūz
intollerabili reprehensione que ge-
nerabit eis verecundiam confusibi-
lem atq; ruborem inextimabilem.
Noueris ergo q̃ i nouissimo die iu-
dicij quando veniet vnigenitus fili-
us meus in excelsa maiestate sua: vt
orbem arguat z iudicet in potentia
diuina: non veniet velut pauper cu-
lus prout eo tempore quo natus ex
virgine fuit z in stabulo reclinatus
inter animalia: postea moriendo su-
per ligno crucis: vt malefactor iter
duos latrones. Tūc. n. abscondi po-
tentiam meam in eo permittendo
ipsum velut hominem penas z ob-
probria tollerare. Natura tamen di-
uina separata non erat ab humana
natura: s3 ego permisi q̃ ipse penas
illas tolleraret vt verus homo vt
ordinate satisficeret iusticie diuine p
culpīs vestris. In hoc autem vlti-
mo iudicio non ita veniet: imo cum
potentia magna personaliter argu-
et z indicabit vniuersum orbem in
equitate ita q̃ in conspectu suo om-
nis creatura contremiscent. Ipse ve-
ro iuste retribuet vnicuiq; prout ē

c. iij.

Tractatus.

Vita sua operando promeruit. Re-
probi miserabiles et infelices ex aspec-
tu iudicis huius tantum timorem
atque terrorem habebunt quod lingua
carnis exprimere non valet. Iusti
vero timorem habebunt non quip-
pe seruitutem sed filialem cum reue-
rentia et inextimabili gaudio. Non
quod in se facies immutetur immuta-
bilis. non est nam est vultum mecum se-
cundum naturam diuinam ac eter-
nam secundum naturam humanam ex quo
gloriosè resurrexit a mortuis ipsius
facies est immutabilis: sed oculo re-
probi talis apparebit videbit. non enim
cum oculo terribili et obscuro prout
habet in semetipso. Sicut oculus in-
firmus de luce solis non videt nisi
tenebras: oculus vero sanus videt
lucem valde gratam atque delectabi-
lem. Hoc vero non accidit ex defec-
tu sine varietate solis: imò solus ex
defectu infirmantis oculi. Simili
modo damnati videbunt in odio et
confusione tenebrosa non ex defec-
tu diuine maiestatis cum qua ve-
niet indicaturus orbem: imò proce-
det ex eorum iniquitate perfida.

Quomodo damnati non possunt
velle bonum aliquod vel optare.

Capi. xl.

Nantum est odium quod ha-
bent isti miseri damnati quod ip-
si non possunt velle siue desiderare
bonum aliquod me quotidie bla-
femantes. Causa vero propter qua
rati nequeunt bonum aliquod appe-
re patens est quia videlicet in mor-

te ligatur arbitrium liberum: unde
postea nemo potest aliquod opus
meritorium operari. Ergo quicun-
que moritur in odio cuius grani culpa
peccati mortalis erigente diuina in-
stituta semper in odio perseverat ob-
stinatus in illis iniquitatibus in qui-
bus cum hora mortis inuenit quoti-
dianè corrodendo semetipsum et au-
gendo sibi penam. Et precipue pro-
pter penas alicuius creature de cuius
damnatione fuit in causa: pro-
ut aperte cognosces potes exemplo
diuini epulosis in euangelio notati qui
petebat ex gratia lazarum suis fra-
tribus in mundo dirigi ut eis an-
nunciaret amarissimas penas eius
ut illas euadere possent. Hoc autem
ex caritate non dicebat: vel ex com-
passione fratrum quia priuatus erat
omni caritate neque poterat optare
bonum in honorem meum: vel illo-
rum salutem eo quod ipsius vita finita
fuit in odio mei pariter et virtutis.
Sed ideo dicebat quia maior atque
principalior extiterat inter eos et eos
vitiose nutrierat in suis iniquitati-
bus. Cuius igitur ipse cognosceret eis
exhibuisse materiam et occasionem
eterne damnationis videbat augmen-
tum suae pene si deuenissent illuc
ubi quotidie se rodunt cum odio
quandocumque vita finitur in odio.

De gloria beatorum. Capi. xli.

Sic anima iusti crescere quidem
in virtute non valet licet in af-
fectu caritatis vita finita fuerit: sed
cum ea dilectione cuius qua venit ad

Primus.

me semper amare potest et cum ea
mensura remittitur ei. Quotidie
me cupiens habere: iugiter haben-
do me possidet atque fruitur. Ipse
ergo desiderium nunquam est vacuus:
Imo continuo plenus: quia dum ante
de famescit habundantissime satu-
ratur: saturata vero famescit: pro-
cul tamen est a saturitate fastidius
et omnis anxietas est a fame remo-
ta. Semper vero gaudet in eterna
mei visione participando in se bo-
num illud ineffabile quod est in me.
Quilibet habet in semetipso iuxta
mensuram eius hoc est quod cum ea me-
sura caritatis eius qua venit ad me
cum eadem ei remittitur eo quod uniti
fuerunt in caritate mea pariter et
proximi sui. Unde quotidie gau-
dent omnes et exultant in me. Quili-
bet est in se particeps cuiusque gau-
dii proximi sui cum affectu sinceris-
sime caritatis ultra bonum vniuer-
sale quo generaliter omnes exultant.
Etiam cum angelica natura: beato-
rum anime singulare festum iugi-
ter habent precipue cum angelis il-
lis cum quibus iuxta merita sua col-
locate sunt sed varias virtutes quas
in mundo principaliter habuerunt.
Et licet omnes vinculo perfecte ca-
ritatis indissolubiler uniti sint ha-
bent nihilominus iocundam atque sa-
miliarem participationem cum quo-
dam singulari gaudio cum his quos
amore singulari dilexerunt in mi-
sericordia: et amore suo sancto crescebant in
gratia semper augmentando vir-
tutes: et unus erat occasio salutis al-
terius: unde nomini meo resultabat

honorifica laus et gloria. Itaque post
modum in vita durabili sanctus amor
eorum non est imminutus: Imo cum
habundantia maiori felicitas inter
se participant ultra gaudium atque
bonum vniuersale ceteris a bonita-
te mea concessum. Nec tamen existi-
mes quod illud gaudium particulare
de quo dixi solum ipsi possideant: Imo
participatur ab omnibus cle-
ricis atque ciuibus superne ciuitatis
et etiam ab omnibus angelis. Cum
enim anima sancta peruenit ad unam
eternam omnes beati participant
illius anime felici beatitudine simi-
liter et ipsa participat omnium felicitate
bono. Non tamen intelligas quod illorum vasa:
vel illius anime cresceant possint ultra: si-
ne quod egeant amplius impleri quod plena sunt
et ampliari non valent: sed habent vnam iocundam
et exultationem quam recedat et renouat in
eis cum gaudio subilo ex agnitione
felicitatis illius anime. Nam autem considerat autem
ipsa a pueritate terrena subla tam a
misericordia mea cum plenitudine dei gratie.
Sic igitur exultat in me per illius anime bo-
num quod a mea benignitate recepit. Et
conuerso similiter anima letatur et exultat in
me videns atque degustans pulchritu-
dinem atque dulcedinem eterne mee carita-
tis in animabus atque spiritibus angelicis. Quo-
rum affectuosa desideria coram maiestate
mea quotidie clamant per salutem poti-
orbis: pro eo eorum vita finita fuit in
caritate primi quam perculdubio non
amiserunt: Imo cum illa transierunt per
ianuam vniuersi filii mei ut in-
fra tibi pandam. Itaque potes aper-
te discernere quod cum eodem gradu
sue nexu dilectionis in quo finit

e. iiij

Tractatus.

illorum vita permanent in eternū. Ipsi sunt omnes ita voluntati mee conformes q̄ optare vel velle nequeunt nisi quod ego volo quoniam ipsorum arbitrium est ita ligatum vinculo caritatis q̄ hominis vita deficiente in statu gratie non potest ultra peccare. Et in tantum voluntas eius est voluntati mee conformis et unita q̄ quantumvis in inferno parentes vni genitum suū aspiciant ipsi nulla compassione monentur: imo valde contentantur illum videre puniri sine cruciari tanq̄ inimicū meū. Et a me nunq̄ in aliquo discrepantes habent eorum desideria plena. desideria beatorum appetūt in vobis viatoribus atq̄ peregrinis qui quotidie curritis ad mortis terminum videre meū honorem et in honoris mei desiderio salutem vestram affectuose peroptāt et ideo quotidie maiestatem meā pro vobis exorant. hoc autem ipsorum desiderium ex parte mea semper impletur in quantum vos ignorantes et ingrati misericordiam meam acceptare velletis et ei cū vris iniquitatibus non obutaretis. Beati quoq̄ desiderant habere votem corporum suorum: sed huiusmodi desiderium eos nullatenus affligit quamvis ipsa corpora non habeant imo gaudent et exultant in me quia certissime sciunt huiusmodi desiderium adimplendum. Et nō affliguntur iterū quoniam beatitudo eis non deficit: unde nullam omnino penā inde recipiunt. Neq̄ tamen existimare debes q̄ post resurrectionem

glorificatio corporis ampliores beatitudinem afferat anime q̄ si hoc esset utiq̄ sequeretur q̄ beati donec haberent corpora: suam beatitudinem haberent imperfectam quod esse nullo modo potest. nam eis nulla perfectio deficit. Itaq̄ corpus nō afferet vel augebit anime beatitudinem: imo corpori dabit anima beatitudinem ex habundantia sua cū in ultimo die iudicii vestietur idumento proprie carnis quam habuit in mundo vivēs. Sicut. n. anima creata est immortalis in me stabilis: sic in unione tali corpus efficitur immortale perditq̄ sua corruptibili grauedine tenne sine corruptione fiet atq̄ leue. unde corpus glorificatum per impenetrabilem murum transire potest nec vnq̄ offenditur ab aqua vel igne: nō quippe virtute propria sed anime virtute quam ei gratiose concessi ex inefabili dilectione mea cum qua illas ad ymaginem et similitudinem meam creavi. Oculus intellectus tuus videre non sufficit: nec auris audire: neq̄ lingua narrare: neq̄ cor excogitare quāta beatitudo sit electorum. O quale gaudium est videre contemplari et frui me qui sum eternum atq̄ summum bonum. O quātam iocunditatem habebunt vna cum corpore glorificato. quā tamē vsq̄ ad diem iudicii carendo nō habent inde penam aliquam quoniam anima beatitudine perfecta repleta est: quam utiq̄ beatitudinem etiam corpori postea participabit ut iam dictum est. Nunc volo tibi di-

ere
esset
pus
rifica
titud
fatur
ter ex
rum
tricos
appar
quotti
viam
clam
Qes
tabu
tem
mam
pus
moan
nam
men
vilecti
accidit
finita
et ideo
ipsi pe
operat
eum
equirit
ti cuius
bero
dent be
factis
Isti nō
illi vni
cri gra
mei sa
otio p
finita
uolent

Primus.

cere breue quid appiando super in-
effabili gaudio quod habebit cor-
pus beatorum in humanitate glo-
rificata dilectissimi filij mei que cer-
titudinem vobis impendit vestre
future resurrectionis. Unde ingi-
ter exultant in aspectu sacratissimo
rum vulnerum eius quorum cicat-
rices in corpore sancto suo recētes
apparent et ita conseruantur que
quotidie pro vobis in p̄spectu mee
diuine maiestatis misericordiam ac-
clamant et iustissime postulant.
Dēs vna cum eo ineffabiliter exul-
tabunt et omnimodam conformita-
tem habebunt. Oculus cum oculo
manus cum manu atq; totum cor-
pus cum ipsius filij mei corpore. Cō-
morantes in me stabitis in illo quo-
niam vnum est mecum. Oculus ta-
men vestri corporis in humanitate
dilectissimi filij mei dilectabitur. Et
accidit hoc pro eo q̄ ipsorum vita
finita est in dilectione mee caritatis;
et ideo durabit in eternum. Non q̄
ipsi possint ultra bonum aliquod
operari meritorum q̄ solum modo-
dum in mundo viuunt meritis a-
cquiritur siue peccatur ut volunta-
ti cuiuscunq; placet cum arbitrio li-
bero. Sed in eo beatorum anime ga-
udent bono quod ex operibus eorum
factis in mundo secum attulerunt.
Isti non expectant cum timore ser-
uili diuinum iudicium: sed cum ala-
cri gaudio. Neq; dilectissimi filij
mei facies terribilis apparebit: vel
odio plena quoniam ipsorum vita
finita ē in dilectione mea et in beni-
uolentia proximi. Itaq; certum est

q̄ mutatio faciei non erit in eo quo-
niam veniet in maiestate mea iudi-
caturus orbem vniuersum: sed i his
qui iudicabuntur ab eo. Quia vā-
nas apparebit cum odio et iustitia:
saluas p̄o cū misericordia et amore.

Quomodo post iudicium gene-
rale damnatis augetur pena.

Cap. xli.

ALiqua tibi narrant de v̄gnl /
tate iustorum ut amplius agno-
scas miseriam impiorum atq; dam-
natorum. Hec ē. n. alta pena repro-
bis videre beatitudinem iustorum
que quidem visio generat eis augu-
mentum penarum: et iustis: et electis
melis visio damnatorum ē in angu-
mentum exultationis et imensi gau-
dij mee bonitatis intuitu quia con-
traria iuxta se posita magis luce-
scūt: ut aperte videtur in albo et ni-
gro i tenebris et luce. Pena erit igitur
eis aspectus electorum: et cū ama-
rissima pena dicz vltimi iudicij pre-
stolantur eo q̄ aperte cognoscunt
penarum suarum futurum angu-
mentum. Et ita firmiter erit: quoniam
am i illa terribili voce. surgite mor-
tui venite ad iudicium: anima reuer-
tetur ad proprium corpus. In iustis
quidem erit glorificatum: in repro-
bis autem erit eternaliter in infer-
no cruciatum: et intollerabilem ve-
recundiam et improperium habebunt
in conspectu tremendi iudi-
cis et omnium beatorum. Verbis
vero conscientie crudeliter arboris
interiora corrodet v̄z animā ac etiā

Tractatus.

exteriores corticem: vñ corpus. Au-
dent improprium effusi sangui-
nis pretiosi pro sua redemptione
per soluti & opera mee misericor-
die que ipsis vnigenito meo medi-
ante feci tam temporalia quam spi-
ritualia. Et id quod obligabantur
in proximo facere neq; fecerunt vt
in euangelio continetur. Etia; val-
de terribiliter arguentur de crue-
litate quam erga proximum exer-
cuerunt cum ego magnam eis mise-
ricordiam impenderim. Item de su-
perbia cordis eorum: amore proprio
& immunditia pariter & auaritia. In
morte sua solum eorum anima repre-
hensa fuit: in iudicio vero generali
simul anima cum corpore redargue-
tur quia corpus associavit animam
& ipso mediante fecit anima bonum
vel malum sicut voluntati proprie
placuit: Omnis operatio bona siue
mala mediante corpore perpetrat.
Et ideo carissima filia valde pgrue
remuneratur electi mei gloria & in-
finito bono cum corpore glorificato
simul & anima prout in simul amo-
re mei laborauerunt. Et ita redde-
tur iniquis eterna pena vt i anima
crucietur vna cum corpore quo me-
diante peccata perpetraverunt. Ip-
sis ergo renouabit amarissima pe-
na reassumpto corpore i aspectu di-
lectissimi filij. Misera quoq; sensua-
litas eorum cum immunditia sua
confusibiliter arguetur attendedo
naturam humanam in iesu christi
corpore diuine nature conformata
& vnitas in puritate maxima super
choros omnium angelorum exalta-

tati. Et iniqui se vident ex eorum
solummodo defectu in pfundo tar-
tari sic immensos. Immensam vero
dei misericordiam considerant in ele-
ctis & iustis habundantissime super-
fluere qui recipiunt agni sanguinis
effusi fructum & apertissime vident
penas omnes quas illi amore por-
tauerunt in corpore glorificato sta-
re velut ornamentum: vel auri frifi-
um in panno seu vestimento nō qui-
dem virtute corporis: imo solum ex
anime plenitudine que corpori fru-
ctum laborum suorum representat
quoniam eam associavit in operib;
virtuosis. Itaq; fructus huiusmodi
laborum ab extra demonstratur vt
in speculo facies hominis apparet
modo predicto. Dum igitur atten-
dunt isti miseri tenebrofi tam excel-
lentem dignitatez qua priuati sunt
ipsi propter iniquitates eorum au-
getur eis amarissima pena & intolle-
randa confusio quoniam in corpori-
bus eorum aperte signa demonstra-
tur iniquitatum suarum quas in se-
culo commiserunt. Unde quottidie
cruciantur. In illo nanq; terribili
verbo quod audient ite maledicti i
ignem eternum: ibit anima cum cor-
pore simul ad conuersationem atq;
societatem demonum absq; reme-
dio cuiuscunq; spei & sic circumuo-
luti cum omni putredine totius or-
bis vnusquisq; per se diuersimode se-
cundum varias iniquitates eorum.
Auarus. n. inuoluc i in auaritie pra-
tredine quam inordinate dilexit &
igni comburetur vna cum vana mū-
di substantia. Crudelis vero cum

Primus.

sua crudelitate: et immundus cum
immunditia putride conscientie sue
valde fetentis. Inustus cum impijs
sua iniustitia sua: inuidus cum in
uidia qui proximum oderunt cum
odio suo. Qui semetipsos amore p/
prio et inordinato dilexerunt: unde
processerunt alia mala quoniam est
velut origo atque principium aliarum
iniquitatum elata superbia socian/
te: perpetuo cruciabantur igne cum
atrocissima pena. Itaque omnes in
gradu suo punientur indubitanter
in anima simul et in corpore. Sic er/
go miseri peccatores ambulantes per
inferiorem viam fluminis: qui no/
luerunt desuis iniquitatibus in ve/
ritate penitere neque misericordiam
meam acceptare quas ego libenter
eis impendissem perveniunt ad me/
datiorum sanctorum eo quod imitati sunt
diaboli doctrinam qui est pater om/
nis iniquitatis atque mendacii. Un/
de per eum tanquam per ianuam suam
omnes iniqui transiunt per quam
transiunt ad eterna supplicia per/
ducuntur sicut iam dixi. Sic econ/
verso filii et electi mei per superio/
rem viam videlicet per pontem am/
bulantes imitati sunt viam verita/
tis ideo veritas est ipsorum vera ia/
nua. Et ideo veritas ipsa mea di/
xit. Nemo potest venire ad patrem
nisi per me. Ipse quidem est via et ia/
nua per quam ambulare atque per/
transire debet omnes electi ut quic/
scire valeant in me mari pacifico.
Sed illi reprobi miseri transire vo/
luntarie decreverunt e contrario per
viam obscuri mendacii ubi mortu-

am aquam innenerunt. Et ad illas
ipse demon eos inuitat quasi dicat.
Quicumque sitis et aquam mortuam
habere desiderat veniat ad me: quia
sibi dabo satietatem et bibat iuxta libitum.
Et ipsi veluti stulti et omnino cec:
quia, fidei lumen amiserunt volun/
tarie sequuntur illum et non aduer/
tunt neque considerant horribile pre/
cipitium suum.

De utilitate temptationum et qua/
liter anima in mortis extremitate
gustat et intelligit locum ei deputa/
tum, etiam antequam a corpore separe/
tur. Capitulum xliij.

Etiam intelligere debes quod ip/
se diabolus est veluti lictor at/
que minister a mea iussa iustitia con/
stitutus et ordinatus ad cruciandos
omnes iniquos qui me miserabili/
ter offenderunt. Sed in mundo per/
mittendo concedo ut hominibus fre/
quentissime temptationes atque mo/
lestias inferat non quidem ut ho/
mines in tali bello succumbant: sed
ut in bello vincant et postmodum a
me recipere coronam glorie per victoria
mercant et iterum virtutem exprimentur per beatum
Non enim coronabitur nisi qui legitime cer/
tauerit. Cum vero dixeris expauescere per
quodcumque temptationem diabolicam: vel aliam
tribulationem siue bellum undecum/
que procedat quoniam omnes ego roboro ingenio
atque voluntate hominis in sanguine dile/
ctissimi filii mei fortificanti quod vici non
valet a quocumque demone vel alia
creatura nisi sponte consentiat quoniam est
vra vobis a me processa cum arbitrij

Tractatus.

libertate. Cū hac ergo libertate potestis voluntatem ipsam inclinare seu refrenare iuxta libitum vestrum. Et ista gratiose concessi vobis velut inerpugnabilem armaturam. Quādo vero sponte peccatum acceptatis armaturam vestram in manu diaboli ponitis: et iste gladius ē cū quo vos percutit et occidit. Si vero gladius iste voluntatis in manu diaboli nō exhibetur: voluntarie v3 acceptando temptationes atq; molestias eius: homo nunq̃ offendetur ab aliqua peccati mortalis occasione cuiuscunq; temptationis vel molestie provenientis vnde cunq;: imo fortificabitur inde si oculis intellectus apperuerit ad videndam et intelligendam caritatem meam vere paternam que permittit huiusmodi temptationes solus vt homines in se virtutes acquirant et in eis experiantur. Ad virtutes vero nō pertinet nisi mediante cognitione proprie fragilitatis atq; mee bonitatis et ista cognitio perfecti⁹ acquiritur tempore temptationis q̃ tempore consolationis et quietis: qz tunc apte cognoscit se per se nō esse: qz se liberare non valet ab illis molestiis quas vtiq; vitare vellet et illis omnino carere: me vero cognoscit in voluntate sua que fortificatur a bonitate mea quare non acquiescit illis molestiis atq; temptationibus: et qz prudenter aduertit qd ego concedo sibi propter utilitatem eius ex caritate mea: diabolus. n. infirmus ē et omnino nihil agere potest nisi quantum ego sibi concedo. hoc autem ei

concedo non ex odio vestri: sed ex caritate paterna sicut iaz dixi: non vt in bello huiusmodi succumbatis: s3 vt in bello tali triumphus obtineatis et vt ex inde veniatis ad veram cognitionem vestri atq; mee bonitatis et vt virtus experientia probeatur que proculdubio non probatur nisi per oppositum eius. Ergo diligenter attende qz demones esse constitui et ordinavi ministros meos vt impios atq; reprobos in inferno crucient et in mundo temptationibus atq; molestiis electos exerceant: vt virtutes in anima probeantur: quibus intentio diaboli non sit: vt virtus in vobis augeatur siue probeatur: quia caritate priuatus est: imo iuxta posse laborat vt omni virtute priuemi: hoc autem agere nullo modo potest nisi velitis ei consentire. Tunc videre potes hominis amentiam qui vult esse debilis: vbi factus ē a mea bonitate fortis atq; robustus: et ipsemet voluntarie se ponit in manibus inimici sui crudelissimi qui quotidie querit anime sue mortem eternam. Unde volo te nosce qd ex quo sponte reprobi se demoniace seruituti subiecerunt in vita: postmodū in extremitate mortis existentes ipsi sub huiusmodi crudeli dominio si expectant aliud iudicium a me: sed ipsimet sui iudices existunt a conscientia compellente. Quare veluti desperati festinant ad eterna supplicia. Et anteq̃ ingrediantur infernum in extremitate mortis illum amplectuntur cum odio cuiuslibet virtutis et cum demonibus quos in domi

no
rit
so it
cia
tren
cch
firm
v3
cler
ratu
chre
ris
nan
qz
sta
me
da
in a
vltis
ampi
fidei
perfe
perfe
affect
stima
locu
omn
cate
stima
ratio
plect
vian
probi
sua et
git
tume
anim
nato
qz
amo

Primus:

nos elegerunt pro pretio suorū ope-
rum habent infernum: sicut ecceuer-
so iusti et electi mei postq̃ imperfe-
cta virtute vixerunt ad mortis ex-
trematē aduēti: vera caritate suc-
censi cum oculo perfecte fidei: cum
firma spe fructiferi sanguinis agni:
v3 vniuersi filij mei vident illud
eternum prēmium eis a me prepa-
ratum et cum vere dilectionis bra-
chijs amplectuntur astringētes amo-
ris amplexibus me summus et eter-
num bonum in hac extremitate: sic
q̃ vitam eternam affectuose degu-
stant anteq̃ egrediantur a corpore
mortali. Alij vero qui vitā in qua
dam duxerunt caritate cōmuni et si
in tanta perfectione venientes ad
ultimum vite misericordiam meam
amplectuntur cum eodem lumine
fidei atq̃ spei prout habuerunt illi
perfecti sed imperfecte. Qui licet i-
perfecti fuerint astrinxerunt: tamē
affectuose misericordiam meam cri-
stimantes et intelligentes valde ma-
iorem esse diuinam misericordiam
omnibus offensionibus eorū. Pec-
catores autem iniqui faciunt oppo-
situm q̃ cum in remediabili despe-
ratione et odio crudeli vident et am-
plectuntur locum sue damnationis
vt iam dixi. Itaq̃ nec electi: neq̃ re-
probi p̃stolant iudicari sed in egre s-
sua corpore quilibet videt et intelli-
git et quasi possidet ei locum assigna-
tum etiam anteq̃ a corpore fuerit
anima separata. Nam anime dam-
natorum egrediuntur cum odio at-
q̃ desperatione. perfectorū vero cū
amore et lumine fidei et cū vera spe

sanguinis agni: imperfectorum au-
tem cum misericordia et cum eadez
fide perueniunt ad purgatorium.

Quomodo diabolus homines d-
cipit sub alicuius boni colore.

Capit. xliij.

Tri tibi diabolus ad aquas
mortuam homines inuitare
v3 ad illam quas ipse pro se possidet
illos excecando cū delitijs atq̃ mū-
di statibus: et cum decipula vel ha-
mo terrene delectationis eos incan-
tissimē capit sub colore boni. Nam
aliter eos capere non posset nisi vi-
derent: vel indicarent inuenire bo-
num aliquod proprium vel aliquam
delectationem proculdubio se capi
nullo modo permetterent. Natura
liter. n. anima quotidie bonum ha-
bere desiderat. Sed anima propter
amorem proprium excecata non in-
telligit nec agnoscit vbi sine quod ē
verum et appetibile bonum quod
anime profit et corpori. Et ideo dia-
bolus astutus et iniquus attendēs
animam excecata ab amore pro-
prio sensitivo sibi proponit varias
delectationes cum aliqua bonitate
vel utilitate coloratas vnicuiq̃ sūm-
gradum eius et secundum vitia p̃i-
cipalia in quibus viderit aliquem
irretitum vel inclinatum. Aliud. n.
anteponit vni seculari et aliud vni
religioso. Aliud in prelatura positū
et aliud in sublimitate secularis do-
minij collocatis et ita d ceteris. Ita
tibi narrant: q̃ tibi dicā de his qui
per fluvium ambulantes in eo se sub

Tractatus.

mergunt. Imprudentissime proce/
dunt nullum omnino respectu ha/
bentes nisi solum ad semetipsos cu/
iniquo amore proprio meas offensio/
nes vilipendendo quorum exitum
in parte narraui. Nunc autem aper/
te tibi monstrare volo quomodo se/
metipsos in veritate decipiunt: quia
volentes effugere penas incidunt in
penas: quia videtur eis quod labor excel/
sius esset eis in seruitio meo: versus am/
bulando per pontem a dilectissimo
filio meo fabricatum et ideo se sub/
trahit a parua spina terribilis: hoc ac/
cidit eis: quia sunt excecati penitus: et
ideo non vident veritatem nec agno/
scunt illam. Sicut in principio vite
tue monstravi tibi quando me ro/
gabas ut ego misericordiam orbi sa/
ccrem homines extrahendo de tene/
brosis peccatis eorum. Nosti quod ostē/
di me tibi sub figura cuiusdam arbo/
ris cuius non videbas principium:
neque finem nisi quod videbas radicem
terre unitam: et hoc innuebat unio/
nem nature diuine cum humana ve/
stra natura. Iuxta stipitem arboris
videbas aliquas vepres paruas quā/
rum horrore sine terrore cuncti pro/
pter sensualitatis amatores elonga/
bantur atque recusabant arbori pro/
pinquare currentes ad quandam
monticulum corticis frumenti sine
quisquiliarum. In quo declaravi te
quod omnia mundi delectamenta signi/
ficabantur. Ille frumenti cortices
apparebant esse frumentum et tamen
non erant. Quare videbas animas
illuc euntes ibi fame perire. Multu/
te vero cognoscentes mundi fraudes

atque defectus indilate redibant ad
arborē transeundo spinas et vepres
illas: versus deliberationem voluntatis.
Que deliberatio priusquam fiat vide/
tur esse vna spina pungens insequē/
do viam veritatis et salutis: quia pri/
us quedam exercetur inter consci/
entiam atque sensualitatem. Sed quā/
do cum odio sancto et displicentia sue
sensualitatis virili corde deliberat
dicens. ego volo sequi Iesum Christum
crucifixum: vepres siue spinas illi/
co calcet illesus et inuenit admirabi/
lem indilate dulcedinem prout illo
tempore tibi monstraui tamen am/
plius vel minus iuxta dispositionē
atque solitudines ipsorum. Et ut iam
dixi tibi ego sum deus vester immo/
bilis neque motor nec ab aliquo qui
velit ad me venire me subtrahit sed
omnibus ostendi veritatem: natu/
ram diuinam inuisibilem ordinan/
do visibilem. Etiam eis ostēdi quid
est aliquid amare sine me. Sed ipsi
velut excecati penitus a nube amo/
ris proprii inordinati neque me neque
se cognoscunt. Vides aperte quan/
tum se decipiunt: quia potius vo/
lunt fame perire quam paucas vepres
pertransire. Nemo quippe potest
absque pena in presenti vita stare ne/
mo sine cruce pertransit exceptis il/
lis qui per viam superiorem vadunt.
Non tamen evadunt omnem pe/
nam: sed huiusmodi penam existimant
sibi fore refrigerium. Et quia pro/
pter peccatum ade mundus huma/
no generi spinas atque tribules ger/
minavit et iste procellosus fluuius ve/
lut quoddam inquietum mare pe/
-

Primus.

riculose fluit ideo vobis ordinari
pontem de quo tibi dixi ne perire
tis in ipso flumine. Nunc videre po
tuisti qualiter ipse decipit cum
inordinato timore: et quia sum deus
vester qui non mutor neque sum per
sonarum acceptor: imo virtutis at
que sancti desiderii. Et ecce autem vidi
sti presertim in illius arboris et co
grua figura.

Ostenditur qui sunt illi quibus
minime nocet spine quas mundus
per peccatum germinavit. Capi. xlv.

Nunc vero tibi monstrare ve
creui qui sunt illi quibus ve
pres et spine quas propter peccatum
iste mundus germinavit inferunt
dammum et quibus non. Et quia iam
tibi monstraui damnationem ipso
rum una cum bonitate mea et etiam
vidisti qualiter ipse decipiuntur a
propria sensualitate sua nunc attē
de diligenter quod ipsi solum offendū
tur ab huiusmodi spinis. Nemo vi
tiens in mundo pertransire potest abs
que pena corporali siue mentali. La
bozem quippe corporalem etiam ele
cti mei tollerant eorum vero mens
est omnino libera: quia non habet
afflictionem de labore siue quacun
que pena pro eo quod eorum voluntas in
omnibus est conformis et unita vo
luntati mee que voluntas est illa res
unde preceps afflicto siue pena. hic
non affligitur homo vel habendo quod
habere nolle: vel non habendo quod
habere vellet. Ablata vero volunta
te propria pacifice quiescit. Igitur

isti discordes a voluntate mea sunt
illi qui corporaliter atque mentaliter
affliguntur. Nam et in mundo viuentes
aram inferni degustant sicut ecouerso
sui mei gustant aram eterne vite. Un
de noueris quod valde singulare bonum
beatorum est huius voluntate plena omnium que
desiderant. Ipsi cupiunt huius me: cupie
tes pro me gustant fruunt atque possi
dēt absque rebellionē quacūque: quia
deposuerunt in morte corporis gra
uedinem atque molestiam: unde sen
tiebant impugnationem atque bellum
contra spiritum. Corpus enim erat eis
obstaculum ne perfecte cognosceret
veritatem et impendebat eos ne me
facie ad faciem videre possent. Post
quam autem anima deposuit onus corpo
ris voluntas est omnino plena: quia de
siderantes videre me quotidie me
vidēt in qua visione felicissima bea
tudo vestra consistit. Vidētes agno
scunt et agnoscentes amant et amantes
gustant me sumum et eternum bonum in
quo gustu satiat cum plena reflectio
voluntas corporis. id est desiderium quod habent vi
dendi et agnoscendi me: quia desiderantes
habent et habendo desiderant. Et ut iam dixi p
cul est ab omni pena tale desiderium et omne
fastidium a tali facie remouetur. Ita
que sui mei principaliter beatitudinem glo
riosam perficiunt videndo: cognoscendo
et amando me: quod quidem visio replet eo
rum voluntatem habendo quicquid exo
ptat et ita satiata quotidie reperit
tur. Et ideo tibi dixi quod vitam eter
nam gustare precipue consistit in hoc
ut voluntas habeat omne quod optat
Noueris tamen quod ipsa solummodo
do videndo cognoscendo et amando

Tractatus.

me satiatur ut iam dixi. Etiam igitur in hac vita presenti gustat aram eterne vite gustando illud de quo posita satiatur. Gustatur autem haec ara vite durabilis in presenti tempore bonitatem meam in se videndo et in agnoscendo veritatem meam. Ista vero noticiam habet intellectus illuminatus in me qui est oculus anime. Hic autem oculus pupillam habet anime christiane fidei: et lumen huiusmodi fidei facit agnoscere pariter et imitari viam atque doctrinam veritatis: ut incarnati verbi dilectissimi filii mei. Nullus enim absque pupilla fidei christiane videre potest nisi sicut homo qui formam habet oculi sed pupillam que videre facit hominem habet uno paniculo cooperta. Sic oculus intellectus loco pupille fidem habere debet: super qua si panis infidelitatis ortum habens ab amore proprio superponatur recte videre non potest. Formam habet oculi sed minime lumen quia semetipsum illo privavit. Itaque vides quod servi mei videndo cognoscunt et agnoscendo diligunt et amando perdunt voluntatem omnem propriam et abnegant. Privati vero voluntate propria subito voluntatem meam induunt que non querit et optat nisi sanctificationem vestram. Et indilate retrocedunt ab inferiori via pontem ascendentes vepresque virili corde calcantes illesi pertranscunt absque novero cumento quocumque quia pedes affectu eorum voluntate mea calciati sunt et valde munditi. Et ideo dixi tibi quod ipsi si penam habebant corporaliter:

sed non mentaliter quia sensitiva voluntas in eis omnino mortua fuerat que penam infert atque mentem hominis affligit. Ablata voluntate propria subito pena fugatur ab homine. quare tollerant omnia cum affectuosa reuerentia reputantes ad gratiam singularem amore mei cruciari nec optant aliquid nisi quod ego volo. Unde si eos verari permitto multis et variis diabolicis temptationibus ut in virtute probentur: ipsi cum voluntate firma resistunt quam in me fortificatam habent et cum humilitate profunda se reputant indignos omni quiete: sed afflictione dignos. Et ita cum sancto gaudio pertranscunt et cum vera cognitione sui vitando penam omnem afflictivam. Si vero permitto quod homines eos persequantur: vel eis volo concedere corporalem egritudinem vel inopiam temporalium: vel ut a statu suo deiciantur in mundo vel eis auferre filios vel alias creaturas quas affectuose diligunt. que quidem omnia spem videntur et vepres quas post peccatum a deo terra germinavit: omnia cum lumine rationis atque fidei sancte patientissimi me tollerant: attendentes quia sumus bona sum bonitas: neque velle possum nisi quod bonum est et intuitu boni concedo totum amore paterno motus et non ex odio. Postquam autem in me perfectum amorem agnouerunt ad semetipsos oculum vertunt deffectus proprios vere cognoscentes. Et cum lumine fidei cognoscunt aperte quod nullum bonum erit absque pace

mo
tur. D
nis cu
pareat
nam c
sum bo
a me p
presen
tiam at
est limit
do: et co
cato sat
relictio
verbo
tur et
gnosc
tis est
peris
est vnu
quod po
bens E
re pari
quellib
nis est
tiffime
illefic
guntur
num cu
tempto
etum ve
ste patet
ne vite
pore vita
madedit
tur per
mas ill
culcum
me sum
tes ubi
vni

Secundus.

mis et omnis culpa sine dubio pūit/
tur. Diligenter et attendunt q̄ om/
nis culpa quantumcūq; levis ap/
pareat esset infinita pena digna: quo/
niam est contra me perpetrata qui/
sum bonum infinitum. Et acceptat/
a me pro singulari gratia q̄ in vita/
presenti eis velim iniungere penitē/
tiam atq; disciplinam eo q̄ tempus/
est finitum et breue. Igitur isto mo/
do et contritione cordis pro suo pec/
cato satisfaciunt et cum perfecta pa/
rētia meritum acquirunt: eorum/
vero labores a me postea remunerā/
tur eterno premio. Etiam aperte co/
gnoscut q̄ omnis labor vite presen/
tis est valde breuis ex breuitate tē/
poris. Tempus vero quod habetis/
est vnus punctus: v3 presens istans/
q̄ preterito caretis nec futuruz ha/
betis. Ergo deficiēte vobis tempo/
re pariter et omni pēa caretis et ita/
quiescet pena in vita presenti bre/
uis est. Ipsi tollerant omnia paciē/
tissime calcantes huiusmodi spinas/
illefi: q̄ non offenduntur neq; tan/
guntur ab eis eo q̄ ipsorum cor alie/
num est ab eis amore sensituo con/
tempto et vnitum est in me per affe/
ctum vere caritatis. Ergo manife/
ste patet q̄ isti gustant arram eter/
ne vite dum etiam in mortali cor/
pore viuunt. Stantes in aqua non/
madefiūt nec aliquo modo balneā/
tur per vepres atq; spinas acutissi/
mas illesi pertranscunt nullum ac/
culeum inde sentientes: q̄ nouerūt/
me summum bonum sibi perquiren/
tes vbi reperire potuerunt: v3 in/
vniuerso filio meo.

De malis procedentibus ex cecidi/
tate intellectualis oculi et q̄ bona/
facta in peccato mortali non valēt/
ad vitam eternam. Capi. xlvj.

Hoc vtiq; tibi declaranduz du/
xi vt apertius agnoscas qua/
liter isti gustant arram inferni quo/
rum audisti deceptionem erroneā.
Modo vero subiungam: vnde pro/
cedit h̄ erronea deceptio et qualiter/
arram inferni gustant. Hoc autem/
accidit eis quoniam oculum intelle/
ctus habent excecātum cum infide/
litate quam ab amore proprio tra/
xerunt: q̄ put omnis veritas acqui/
ritur ab homine cum lumine vere/
fidei: sic econuerso mendacium atq;
deceptio cum infidelitate conqui/
runtur: de illorum infidelitate lo/
quendo qui sanctum baptisma rece/
perūt in quo pupilla fidei fuit ocu/
lo intellectus imissa. Qui tempore/
discretionis adueniente si se postmo/
dum in virtutibus exerceant ipsuz/
fidei lumen in anima sua conseruāt/
et exinde virtutes viuas atq; reales/
operātur in proximo fructifere pa/
riēdo. Sicut accidit in mulierē que/
parit infantem viuum quem ita vi/
uentē iocundo corde spōso repñtat:
ita faciūt isti qui virtutes viuas m̄/
hi representant qui sum anime spō/
sus. Cuius opposituz isti miseri faci/
unt. Adueniente namq; tempore di/
scretionis vbi deberent exercere lu/
men vere fidei virtutes cū vita gra/
tie pariendo et ipsi pariunt eas om/
nino mortuas. Mortue quippe sunt/
eo q̄ ipsorum opera facta sunt i pec/
f

Tractatus.

cato mortali: qz priuati sunt ipsi. lumen fidei. Habent utiqz sancti baptisimi formam: sed minime lumen quod priuati sunt: qz nubes peccatorum amore proprio patratu oculi pupillam: unde virtuose videbant operari. His qui fide absqz virtutis operibus habent apertissime dicitur: qz fides eorum est omnino mortua. Unde sicut ille qui mortuus est videre nequit ita nec oculus habes pupillam opertam non videt neqz cognoscit semetipsum: neqz suos delectus: neqz bonitatem meam a qua suum habuit esse et omnem gratiaz fundatam super esse. Et: qz non agnoscit me: neqz se non odit in se proprio sensu: sed inordinate diligit eam querendo quotidie suo appetitui satisfacere: sicqz pariter omnes filios mortuos: v3 multa peccata mortalia committendo. Ne quoqz non amat: et ita me non amando: nec etiaz illud quod ego diligo diligit: v3 proximuz eius. Neqz delectatur operari que mihi grata sunt et accepta: v3 veras atqz reales virtutes de quibus habeo complacentiam illas in vobis videndo non ex utilitate mea: qz mihi nullo modo prodesse potestis: qz suus deus vester et non indigeo bonorum vestrorum. Omnia namqz creata sunt a me solo excepto peccato: qz nihil est. Et animam gratia priuando se repperit quoqz esse me priuatam qui sum omne bonum. Itaqz propter utilitatem vestram virtutes mihi placent in vobis: vt inueniam: unde vos eterno premio remunerare valeam in me

vita durabili. Vides ergo fide isto rum esse mortuam: qz non habent opera: nam opera que faciunt: licet in se bona sint non tamen eis valent ad vitam eternam: qz vita gratie priuata sunt. Nihilominus operari bonum etiam absqz gratia nunqz intermitteri debet qm omne bonum a me remunerabitur: vt etiam omnis culpa tempore suo punietur. Bonum quod homines operantur in statu gratie: v3 absqz peccato mortali valet ad vitam eternam acquirendam: illud vero quod operantur in culpa mortali proculdubio non valet ad vitam eternam tamen a me diuersi modo remuneratur. Nam aliquando prestolor eos gratiose tempus commodando: vt emendare valeant: vel eos in corde aliquorum seruorum meorum imprimis vt pro illis humiles atqz continuas orationes in conspectu meo fundant quibus interuentibus a me gratiaz obtineant: vt a suis iniquitatibus egrediantur. Quando vero non acceptant gratiam huiusmodi commodati temporis nec etiam fructum illarum orationum: aliquando remunerero tales in habundantia rerum temporalium. Et his accidit sicut vitulo siue porco qui satis impignatur: vt ad mactellum postea congruentius adducatur. Ita continget istis qui quotidie recalcitrauerunt voluntati mee: tamen aliqua bona faciunt non in statu gratie: sed in peccato mortali nec acceptare voluerunt gratiaz commodi temporis: nec orationes pro eis effulas: nec alios modos quibus eos

Secundus.

gratiosè vocauit multoties: vt ope
ra sua bona facerent in statu gratie
veluti reprobi nisi se correrent vl/
tims punientur eterno supplicio.
Interim vero mea bonitas p par/
tis illis bonis que fecerunt in tali
statu remunerat eos i tali minima
compensatione: v3 diuitiarum hu/
iusmodi temporalium. Itaq; valde
decepti sunt. Quis eos decepit: Ip/
simet q3 sponte lumine viuè fidei se
primauerunt. Et veluti cecati pal/
pantes inheret solum his que tan/
gunt. Et ideo nihil vident nisi ocu/
lo tenebroso. q3 posuerunt affectum
suum solum in his transitorijs z ideo
decepti sunt. Ipsi directe faciunt
veluti stulti qui respiciunt z vident
aurum solummodo: sed minime ve/
nenum quod ibi latet z occidit incau/
tos. Unde noueris q3 ista mūdāna
euz oblectamentis eorum quantum/
eunq; grata videantur absq; me pos/
sessa vel acquisita: sed cum amore p/
prio z inordinato directe portant
z habent in se scorpionum effigiem
z figuram vt in principio vite tue p/
illam arboris figuram: ego tibi mō/
strauī dicens q3 ante se portabāt au/
rum post tergum autem venenum.
Neq; venenum erat absq; auro ne/
q; aurum absq; veneno. Aurum ta/
men erat in aspectu primo: nec ali/
quis homo se tueri poterat a vene/
no: nisi tantum illi qui erant illumi/
nati lumine vere fidei.

Quomodo precepta seruari non
possunt nisi seruentur etiam cōsilia
z qualiter in omni statu deus acce/
ptat bonam hominis voluntatem.

Capi. xlvij.

Am tibi dñi q3 isti sic illumi/
nati euz gladio bicipiti: v3 cū
odio vitiorum z amore virtutum i/
tuitu mee dilectionis a se preceide/
bant venenūz proprie sensualitatis
z voluntatis. Et cum lumine ratio/
nis acquirabant: possidebant atq;
tenebant aurum in his temporal/
bus. s. qui retinere ea volebāt. Qui
vero magna volebant vti perfectio/
ne mētaliter z actualiter omnia cō/
temnebant. Isti sunt omnes illi qui
cōsiliū perfectionis a mea veri/
tate traditum actualiter obseruāt.
Alij vero qui possident hec exterio/
ra sunt illi qui precepta quidem ob/
seruant actualiter cōsilia vero mē/
taliter: sed non actualiter obseruāt.
Et quia cōsilia ligata sunt z conne/
ra cum preceptis ideo nemo potest
obseruare precepta quin etiam cō/
silia seruet: non actualiter: sed men/
taliter. v3 huiusmodi possidendo vl/
uitias cum humilitate nō euz cla/
ta superbia possidendo non tanq; p/
prias: imo tanq; a mea bonitate fi/
bi cōmodatas ad vsum vt in verita/
te sic est. Unde tantum habetis q3/
tum ego vobis impendo z etiam tā/
to tempore relinquo vobis quan/
tum video vestre salutis conuenire.
Et isto modo vos vti debetis: z ita
quisquis mādātū obseruat: v3 amā/
do me super omnia z proximum tā/
q3 semetipsum: viuūt cum liberta/
te cordis z eas ex affectu contem/
nit z vilipendit: ac licet actualiter

f q

Tractatus.

eas possideat tñ volūtatī mee nullo modo contradicit. Q bſeruant quoq; conſilium ex affectu mentis. quē a ſe preciderunt venenum amoris ī ordinatū. Tales in cōmuni caritate morant. Illi vero qui ſeruāt actua- liter atq; mentaliter pcepta pari- ter z conſilia ſunt in ſtatu perfecte caritatis. Et cum vera ſimplicitate ſeruāt veritatis mee: v3 yeſu chri- ſti conſilium exhibitum iuueni pe- tenti quid agere deberet: vt vitam eternāz obtinere poſſet. qui audiuit obſerua mandata. Quo responden- te: ita ſam feci ei veritas ait. Si vis eſſe perfectus vende quecunq; poſſi- des z da pauperibus. Iuuenis vero contriſtatus eſt. qz diuitias adhuc amore nimio poſſidebat: ideo cōtri- ſtatus eſt. Sed iſti perfecti conſilia realiter obſeruant: mundum z om- nes diuitias ei⁹ affectuoſe relinque- tes: macerando corpus cum abſti- nentia: vigilia z oratione continua. Illi vero qui viuunt in caritate cō- muni non relinquendo diuitias eo- rum actualiter non priuant ex hoc eterna vita: qz non obligant ad hoc ex pcepto: ſed ſi volunt eas habē- do poſſidere faciant: vt iam vīri. Nec offendunt illo modo tenendo: quoniā omnia bona ſunt a me crea- ta qui ſum eterna z ſumma bonitas in obſequium creaturarum mearū que rātionem habent z non vt ipſe delicq; mundi ſeruiant. Et ſi placet illas habendo poſſidere non optan- tes aſcendere huiusmodi gradum perfectionis habeant atq; teneant nō tanq; domini ſ; tanq; ſerui mei

Deſiderium cōmū mihi debent of- ferre cetera vero poſſidendo tenere nō tanq; propria ſed velud a me cō- modata. Ego vero nōn accepto per- ſonas vel perſonarum ſtatum: imo ſancta videria. In omni ſtatu quē homines eligere volunt hēdo ſan- ctam voluntatem accepto gratāter z in eis habeo cōmplacentia. Om- nes ergo qui venenum amoris inor- dinatū preciderunt a vitijs cū odio ſancto proprie ſenſualitatis z amo- re virtutis ordiate poſſunt illas ha- bere. Inſuper ablato veneno volun- tatis inordinate poſtq; illaz ordina- uerit cum vera dilectione atq; ſan- cto timore mei poteſt eligere quili- bet cum ſancta fiducia ſtatum am- plius ei gratum z vbiq; lucrari po- teſt vitam eternam ſauente gratia mea: quanq; indubitanter eſt ma- ioris perfectionis atq; mihi magis acceptum amore mei mentaliter z actualiter omnia mundana relin- quere. Qui vero nequit hanc attingere perfectionem fragilitate pro- pria contradicente poteſt vnusquiſq; ſtare iuxta gradum ſuum in pre- dicta caritate cōmuni. Et hoc ordi- nauit affectuoſa caritas mea pater na vt nullus in quocunq; ſtatu ſue- rit excuſare ſe legitime propter pec- catum valeat vilo modo. Quia ve- re nullam excuſationem homo po- teſt inuenire legitimam: vel etiam apparentem. Valde nanq; gratioſe condeſcendi fragilitati z imbecilita- ti ſue taliter q; ille qui vult in ſecu- lo viuere poſſit in ſtatu ſalutis eſſe etiam poſſidēdo diuitias: tenere vo-

mini
proce
rere.
in illo
domi
a ſe ve
z volu
tante
venem
cit bon
ferem
ſtinet
plirit
inſm
di ve
do ſit
ſeſſion
traben
cū. Et
dicina
neno p
milere
ſerum
tender
bus c
z vt it
ſam ei
perne
bonis
propr
modo ſ
do de
per gra
nem ei
q; con
haber
pium
ter at
ſunt
non

Secundus.

minij statum: uxorem: ducere: filios
procreare: laborando victum acqui
rere. Postremo quilibet eē potest
in illo statu quem eligere voluerit:
dum tamen vere peccidere studeat
a se venenum proprie sensualitatis
et voluntatis que conducit indubi
tanter ad mortem eternam. Et vere
venenum est: qz sicut venenum infi
cit hominem in corpore: tandem in
ferrendo sibi mortem nisi vomet se
stinet siue salubrem aliquam assum
plerit medicinam: ita venenum hu
iusmodi scorpionis deliciarum mū
di venenat et inficit animam inferē
do sibi postea mortem nisi per con
fessionem sanctam euomat illud ex
trahendo virtuosē cordisalem affe
ctū. Et hec est vna saluberrima me
dicina que liberat hominem a ve
neno peccati: licet amara videatur
miserere proprie sensualitati. Post
serum atqz mortiferū venenum at
tendere debes non consistere in re
bus creatis quoniam in se bone sunt
et vt iam dixi create sunt a me qui
sum eterna bonitas: sed intelligo de
peruerfitate voluntatis hominis q
bonis gratiose concessis in mortem
propria abutitur. Videas ergo quo
modo sūt huiusmodi miserabili mo
do decepti: quia possunt habere me
per gratiam vitando tristitiam om
nem et habere sanctum gaudium at
qz consolationē et ipsi potius eligūt
habere malum sub colore boni. Cu
piunt et habent aurum insatiabili
ter amore nimis iordinato. Et quia
sunt excecati cum infidelitate sua:
non vident neqz agnoscunt vene

num. Se venenatos esse conspiciūt
et ex infideli cecitate sua negligunt
aliquod assumere remedium: Ipsi
profecto crucez diaboli portant arā
infernī in presenti vita gustantes.

Quomodo serui mundi quāuis
multa possideant ipsi tamen satura
ri nequeunt. Et de pena quam per
uersa voluntas eis erhibet.

Cap. xlvij.

Tri iam tibi qz sola volūtas
hominem affligebat et qz ser
ui mei quia voluntate propria pri
uati sunt illam abnegando et induē
runt voluntatem meam ideo non
habent neqz sentiunt aliquam pe
nam afflictivam: imo quotidie cō
solati me per gratiaz habent in ani
mabus eorū. Qui vero gratia mea
priuati sunt non possunt in aliquo
satiari siue consolari licet vniuerso
mūdo dominarentur pro eo qz om
nia que sunt in mūdo minora sunt
homine: qz creata sunt propter ho
minē et non homo propter illa et id
circo non possunt ab illis habere sa
cietatem. Solus ergo ego deus eter
nus cum ineffabili sacietate quicta
re possum. Unde misera biles isti sic
excecati quotidie laborādo fatigā
tur et nunqz habere sacietatem vllō
modo valent optantes ea que non ī
uenient vnqz: qz non expossūt a me
qui plenissime possūz adimplere de
sideria sua. Vis audire qualiter af
figuntur. Tu nosti qz amor affligit
homines. quando perdunt ea cum
quibus erant affectuosē cōformati.

f ij

Tractatus.

Isti conformati sunt in terra diuer-
simode per inordinatum amorem et
ideo terra sunt effecti sunt terreni.
Aliqui se conformant cum diuitijs
Quidam cum temporalis statu sine
cum filijs. Aliqui me pdunt vt obe-
diant alicui creaturæ alijs faciūt: vt
animalia irrationabilia; corpora sua
sedantes in immunditia detestabi-
li. Et ita diuersimode se miserabili-
ter de terra nutriūt. Uellent ista fo-
re mansura cuius oppositum erpe-
rientia quoddie docet: qz vel his q
diligunt auferuntur ipsi morte me-
diante: vel ex mea dispensatiōe res
auferuntur ab eis et ipsis omnino
priuantur. Unde iugiter affligun-
tur intollerabili pena et illa cum tā
to dolore perdunt cum quāto amo-
re inordinato possidebant. Si posse-
dissent ea tanq̃ a mea bonitate cō-
modata et non tanq̃ propria nō ha-
buissent in tali priuatione penam.
Affliguntur igitur iuste: qz non ob-
tinent ea que desiderant a mūdo
a quo proculdubio satiari nullo mo-
do possunt: vnde penam habent ve-
luti vacui atq; famelici. Quot pe-
nas habent inq; viuētes a stimu-
lo conscientie. Qualiter affligitur
ille qui vindictam appetit. Quotti-
die nanq; tabescit et afflictione con-
sumitur et ante semetipsum occidit:
vz animam q̃ inimico nocuerit: vel
in minimo: gladius autem odij su-
am iam occidit animam. Quantum
affligitur auarus qui sibi subtrahit
ex auaritia que sūt vite sue necessa-
ria. Quantum affligitur inuidus
cui⁹ anima semper amaricatur ex

omni felicitate primi sui. Tales ex
omnibus que sic inordinate dili-
gunt extra me semper habent affli-
ctionem atq; miseriam. Et ita cruce
diabolica quoddie tormentantur
et etia in vita presenti gustant et ha-
bent arram inferni. Corpus etiam
ipsorum ex hoc aliquando grauiter
infirmatur et nisi se corrigant incur-
runt hominis vtriusq; mortem eter-
nam. Igitur isti sunt quos vep̃ris
atq; spine multarum angustiarum
offendunt. Ipsi nanq; semetipsos af-
fligunt cuz detestabili et inordinata
voluntate propria. Ipsi merito cru-
ciantur intus et extra. vz in anima
simul et corpore cum penoso tormen-
to viuētes absq; merito quocūq;
quoniam in tribulatiōe sua fuerūt
impatientes: auruz atq; delitias vi-
te presentis inordinate diligentes
gratia mea priuati atq; caritatis af-
fectu mortis arbores effecti sunt: et
ideo ipsorū opera mortua sunt ama-
ritudine plena. Sponte vadunt per
fluuium in quo suffocantur et ita p-
ueniunt ad aquam mortuam cum
odio transeuntes per ianuaz demo-
nij et sic eterna damnatione merito
puniuntur. Nunc ergo vidisti quo-
modo semetipsos isti miseri decipi-
unt et cum quanta pena lucrantur
infernum: qz sponte se fecerunt mar-
tires diaboli. Vidisti quoz quid ē
illud quod eos ercecat: vz obscura
nubes amoris proprii super pupil-
la luminis vere fidei collocata. Itē
attendere potuisti q̃liter amiei mei
corporaliter a mundi tribulatiōi-
bus atq; persecutionibus offendunt

Secundus.

tur: sed non mentaliter: qz sunt con-
formati voluntati mee: quia valde
contentatur amore mei penas qua
qz sustinere: considerantes illas a me
concessas qui salutem ipsorum asse-
ctuose desidero. Serui vero mundi
multipliciter affliguntur intus et ex-
tra. Singulariter autem intus a ti-
more perdendi que possident ac eti-
am ab amore proprio et inordinato
desiderando que nullo modo possunt
obtinere. Alios vero labores afflicti
uos qui post hos duos principales
eis occurrendo subsequuntur lingua
tua non est enarrare sufficiens. Ita
qz cernis aperte qz etiam in mundo
valde melius est iustis amicis meis
qz iniustis atqz reprobis quorum vi-
tam atqz terminum occultata fide
vidisti.

Quomodo timor seruilis non suf-
ficit ad eternam vitam obtinendam:
sed euz exercit. o timoris huius per-
uenietur ad amorem virtutum.

Capitulum. xlviii.

Etiam volo te nosce qz aliqui
sunt stimulatī frequēter a mū-
di tribulationibus quas: ego con-
cedo: vt anima cognoscat aperte si-
nem suum in vīta presenti non esse
sed omnia temporalia transitoria:
sunt atqz solummodo me diligat et
optet habere qui sum optabilis si-
his hominū: et ita debet intelligē-
do cognoscere. Tales igitur incipi-
unt amouere nubem ab oculo fidei
propter huiusmodi penas a quibz
opprimuntur et etiam ppter illā qnam

post culpam ascendunt esse futurā.
Et cum isto timore seruili egredi in-
cipiant a via fluminis ita procelosi
venenum extra vomendo quod in-
caute susceperāt a scorpione sub au-
ri figura: et inordinate sine modo ab
codez acceptauerant. Hoc vero po-
stca cognoscentes ab eo purgantur
et ad ipsius fluminis ripam dirrigere
gressus incipiunt vt ad pontem va-
leant applicare. Sed attende: quia
nullo modo sufficit ambulare solum
modo cum seruili timore: qz purga-
re domum a spurcitiā peccati mor-
talis non implendo virtutibus eaz
in amore fundatis et nō tñ in timo-
re non sufficit ad vitā eternā. Opor-
tet ergo qz hos duos pedes appōat
in primo gradu pontis: v3 culpe di-
splicentiam cum pene timore et vfr-
tutis amorem atqz desiderium. Et
sunt duo pedes qui baīlāt animāz
in affectum mee veritatis: v3 vnige-
niti filij mei de quo vobis feci pon-
tem. Iste primus est gradus quem
ascendere debetis quauis iste qua-
si generalis modus est quem obser-
nant hoīes a seculo recedētes: qz pri-
mo formidine pene mouent qz amo-
re virtutis atqz iustitie: qz veratio-
nes et tribulationes quas a mundo
sustinēt aliqn factum hoīes ex quo-
dam angustioso tedio sibi metipsis
importabiles: vnde sumunt valde
displicentiam. Si autem exercebūt
huiusmodi timorem virtuose euz lu-
mine fidei peruenient ad amorem
virtutum. Sed aliqui sunt qui euz
tanto tēpore procedunt qz in eo se-
pe recidunt. Nam ex quo perueni-
unt ad virtutem

f. iiij

Tractatus.

runt ad fluuū ripam attēdentes at
q̄ sentientes ventos eis contrarios
illiduntur ab vndis huius procelo
si maris vite presentis. Si occurrat
eis ventus prosperitatis anteq̄ ex
negligentia sua gradus primū ascē
derint: v̄z cum affectu suo z cū amo
re virtutis ipsi retrocedunt iterum
ad mundi delicias cum amore sicut
prius inordinato se conuertentes.
Et si talis ventus aduersitatis occur
rat ipse retrocedit ex impatientia:
q̄ non odit culpam suam ex offensa
mihi facta: sed ex timore proprie pe
ne qua se considerat ex culpa sua so
re puniendum. Cum isto nanq̄ ti
more seruili cum vomitu peccato
ruz inceperat a vita sua pristina re
surgerē: sed omnis virtus vult habe
re perseverantiam. Quisquis vero
virtuose viuendo perseverare non
curat peruenire non potest ad esse
ctum sui desiderij: nec ad illum finē
propter quem incepit. Expedit er
go perseverare si peruenire deside
rat. Dixi tibi q̄ isti retrocedūt a bo
no proposito prout eis aliqui cōtra
rij motus occurrunt: vnde molesti
am habeant: vel a semetipsis: vel a
sensualitate propria contra spiritūz
impugnante: vel ex parte creatura
rum: v̄z cum eas inordinate diligit
extra me siue cum impatienter por
tat iniuriā ab aliquo sibi factam
vel ex parte demonum cum eū va
rijs temptationibus infestant. Eti
am aliquando facta sua contemne
re videntur vt ad confusionem ad
ducant hominē dicentes. Ista bona
que facere cepisti nihil omnino tibi

profuit propter innumera peccata
tua. Et hec aduersari⁹ ait vt homo
retrocedat z omittat agere bonum
illud exercitiūz quod inchoauerat.
Et aliquando temptat hominēz ad
interitum adducere cum presum
ptiōe misericordie mee dicēs. Qua
re vis tantum in hoc exercitio labo
rare. Gaudeas in vita presenti eūz
iocunditate postmodum in fine vi
te tue poteris humiliter adeo mise
ricordiam exposcere z indubitāter
obtinebis. Et isto modo diabol⁹ in
rta posse conatur: vt ipsi perdant il
lum timorem cum quo ceperāt. his
igitur z alijs q̄ pluribus aduersan
tibus z occurrentibus eis agilime
retrocedunt eo q̄ nō sunt in sancto
proposito constantes neq̄ perseve
rantes. Et hoc accidit eis eo q̄ gradus
amoris proprij non est ab eis anul
sa prout expedit. Ideo non perseue
rant: imo valde presumūt ultra q̄
debeāt de spe misericordie mee mul
tum inordinate non sicut oportet:
sed velut ignorantes atq̄ presum
ptuosi sperant in misericordia mea
quam iugiter offendunt. Ego non
offerro misericordiam hominibus
vt ipsi cum ea me semper offendāt.
sed vt cum ea ipsi se tueri valeant a
malitia diaboli z ab inordinata cō
fusione mentis. Ipsi vero frequen
tissime faciunt oppositum: q̄ cum
brachio misericordie mee grauitē
offendant. Et hoc eis accidit eo q̄
mutationem primam virtuose non
exercuerunt: sed cum timore solam
modo pene necnon z a spina multa
rum angustiarum atq̄ tribulatio

nā in
taliū
ter em
uenim
in per
quipp
v̄z in
ip̄az
lutina
sum sit
proced
imper
nec ad
q̄ om

Qu
ricata
flumine

T
de
rum att
fictione
de vide
tam in
do pre
stacula
re salut
quocun
uenire
diant
num z
ac aug
dminu
plurim
prio z
ric tra
emem
aper
ibi q

Secundus.

nū impulsi surrere a miseria mor-
talium offensarum. Unde se non ali-
ter emendantes et exercentes non p-
ueniunt ad amorem virtutū et ideo
in perseverantia defecerūt. Anima
quippe stare non valet immobilis
vz in vno statu. vnde necessarium ē
ipsas procedere siue retrocedere ve-
luti nauicula que ducitur ptra cur-
sum fluij decurrentis. Ita qd isti nō
procedendo virtuose relinquentes
imperfecionez huiusmodi timoris
nec ad amorem festinantes oportet
q omnino retrocedant.

Qualiter h anima multuz ama-
ricata fuit ex illorum cecitate qui i
flumine mergebantur. Capi. l.

Munc hec anima cum ingenti
desiderio anxia suaz et aliquo-
rum attendens imperfectionem af-
flictione magna cruciabatur in cor-
de videndo pariter et audiendo tan-
tam in homine cecitatem: attendē-
do precipue qd diuina bonitas ob-
stacula cuncta que possent impedi-
re salutem eius ab eo remouerat: et i
quocunqz statu persistere vellet: in-
uenire gratiam dei poterat qua me-
diante cuncta redundabant in bo-
num et ad exercitium: experimentū
ac augmentum virtutis. Et nihil
dominus his non obstantibus ipsa
plurimos aspiciebat ex amore pro-
prio et inordinato affectu volunta-
rie transire per flumen. Et qd se nō
emendabant videbat eos in ignem
aperte precipitari. Aliqui tamē erāt
ibi qui retrocedere festinabant ex

causa quam audierat a dulcissima
bonitate dei qui dignat⁹ fuerat: ita
gratiose manifestare seipm ei. Erat
igitur ex his amaro corde. Firma-
uit insuper oculum intellectus i pa-
trem eternum et ait. O amor ineffa-
bilis et inextimabilis euz grandi ce-
citate creature tue se decipiunt. Sz
obsecro si bonitati tue placet qd ap-
tius exponere mihi digneris illos
tres gradus in corpore dilectissimi
filij tui significatos. Et qui modus
est habendus ad exundum ex toto
de flumine ac etiaz qui sunt illi qui
scalam ascendunt.

Quomodo tres gradus in pon-
te figurati: vz in filio dei significāt
tres potentias anime. Capi. li.

O Julia vero bōitas oculo mi-
sericordie sue respiciens i illi⁹
anime desiderium ita famelicū ait.
Amabilis atqz carissima filia nun-
q ego contemno: imo gratanter ac-
cepto scā desideria: qre tibi declarā
decreui: hec q petisti. Tibi declara-
ri potes de figura trium graduum
et q etiam tibi dicam qui modus te-
neri debet: vt ereūtes a flumine pō-
tem ascendere possitis. Et quauia
ego supra narrando tibi cecitatem
hominum et vnde procedebat eorū
vitanda deceptio et quomodo velu-
ti martires demonum: in vita pre-
senti arram inferni gustabant: post
modum vero percipiebant eternā
damnationem in fructum opera-
tionum iniquarum. Illo tunc exps
si tibi modum quem sps tenere de-

Tractatus.

bebant: nunc autem apertius offendaz tuo desiderio satisfaciendo. Tu nosti q omnia mala fundata sunt i amore proprio z inordinato z inde trahunt originem qui amor est velut vna obscura nubes que priuat hominem lumine rationis: que ratio pinct in se lumen vere fidei: nec vnam amittitur absq reliquo. Animam ego creavi ad imaginem z similitudinem meam exhibendo sibi memoriam intellectum z voluntates. Intellectus vero nobilior pars est anime. Intellectus ipe movetur ab affectu: intellectus vero nutritur affectu. Manus autem amoris: vtz affectus implet memoriam beneficiorum a me gratiose sibi concessorum: ita vt iugiter in me delectetur. Quorum affectuosa memoria facit eum sollicitum atq gratum z omnino vitare facit hominem esse negligentem z ingratum. Per hunc ergo modum vna potentia contribuut alteri: z ita nutritur anima semper in vita gratie. No. n. potest anima vivere sine amore: s; semp optat aliquid amare qm ex amore condita fuit. Nam ipsam ex amore purissimo creavi z ideo tibi dixi superius intellectum ab affectu moveri quasi dicens. Ego diliger volo qz cibus ex quo nutritor est amor. Tunc intellectus ab affectu se percipiens excitari surgit quasi dicens. Ego dabo tibi si vis amare quid amari salubrius valeas. Et illico consurgens attente considerat anime dignitatem in qua creata fuit: ac indignitatem in quaz ex culpa sua devenit. Indigni

tate quide essentie sue gustat in eternabilem bonitatem atq caritatem increatam qua fuit a me creata: suam vero miseriam attendendo gustat ineffabilem misericordiam meam qm ex paterna misericordia prestiti sibi tempus ad penitentiam atq de tenebris ea extrahi. Tunc affectus amoris pascitur z nutritur z apries os desiderij sancti comedit odinum atq displicentiam proprie sensualitatis humilitate profunda peruncta cu vera patientia quam ab odio sancto trahit. Virtutibus vero conceptis imperfecte piuntur atq perfecte fm qd anima pfectionem ereret in semetipsa sicut inferius aperire tibi pandam. Sic e converso si sensitiuus affectus movetur ad amandum solamodo sensibilia tunc oculi intellectus ad illa movetur atq tmmodo transitoria cum amore proprio sibi proponit in obiectum cu displicentia virtutum z amore vitiorum: vnde superbiam z impatientiam attrahit. Memoria vero non implet nisi tmm cor que sibi porrerit affectus. Hic amor pessimus obscurant oculi qui non videt neq discernit aliquid apte nisi cu quadaz obscurata claritate. Que claritas obscurata consistit in eo qz quecumq videt intellectus: z affectus amat cu quadaz claritate sine specie boni sine delectationis: qz si non esset hec apparentia boni homo no offenderet: qz naturaliter homo non appetit nisi bonum. Itaq vitium amoris atq colore boni proprii coloratur: z ideo culpa comittitur. Qm igit oculus ex

obf
neq
quer
non
licie
gent
ctus
tas i
debe
tinet
ctus
alio
cord
hoc
tia.
ifan
me n
vna p
lum: v
er p
potuit
affect
lum: v
mine
mine
allig
dina
non:
bis b
quod
In v
v; sen
tas o
circo
cessa
deni
Zim
pa
sim
ten

Secundus

obfuscatione sua minime discernit
neque veritatem agnoscit ex hoc errat
querendo bonum atque delicias ubi
non sunt. Jam. n. patefecit tibi quod de
licie mundi sunt absque me: spine pun
gentes atque venenose ita quod intelle
ctus in sua visione fallitur et volun
tas in diligendo: quod diligit ea que non
debet amare. Similiter etiam in re
tinendo memoria fallitur. Intelle
ctus. n. agit veluti latro agere solet
aliena rapiendo. Et ita memoria re
cordatur eorum que sunt extra me.
hoc ergo modo putatur anima gra
tia. Tanta est unitas: vel unio trium
istarum anime potentiarum quod una
me non offendit absque reliquis quam
una porrigit alteri bonum sine ma
lum: ut arbitrio libero placet sicut
ex precedentibus aperte colligere
potuisti. Liberum hoc arbitrium est
affectui colligatum et ideo mouet il
lum: ut ei placet aliquando cum lu
mine rationis aliquando sine tali lu
mine. Vos habetis in me rationem
alligatam in quantum amor inor
dinatus arbitrio libero mediante
non diuidat atque precipiat. Et in vo
bis habetis legem peruersam que
quotidie contra spiritum impugnat.
In vobis ergo due partes existunt
videlicet sensualitas atque ratio. Sensuali
tas omnino seruire debet anime scilicet
circo vobis est a mea bonitate con
cessa ut ipso corpore mediante pro
betis et in vobis virtutes exerceatis.
Anima vobis libera est: nam a cul
pa liberata fuit in sanguine dilectis
simi filii mei neque potest in seruitu
tem redigi nisi sponte consenserit.

Voluntas autem est libero arbitrio
colligata et ipsum liberum arbitrium
voluntati semper vnitur: et cum ea
concordat. In medio namque consistit
inter sensualitatem atque rationem:
et ad utramque partem: ut ei placue
rit vertere se libere potest: vel incli
nare. Verum quando vult anima
manu liberi arbitrii suas potenti
as in nomine meo congregare sicut
iam dixi: tunc opera cuncta spiritalia
et temporalia que creatu
ra facit ordinata sunt: et aggregata
et illo tunc liberum arbitrium a p
pria sensualitate soluitur et virtuo
se rationi connectitur. Et ego per gra
tiam in coram medio consisto. Et hoc
est quod veritas incarnata voluit
exprimeret dicens. Ubi duo sine tres
congregati fuerint in nomine meo
ego ero in medio eorum. Et ita ve
rum est. Ego iam dixi tibi quod nemo
poterat ad me venire ubi per eum.
Ideo factus est humano generi pons
cum tribus gradibus. Qui gradus
tres anime status apertissime figu
rant: ut infra patebit.

Quo si antedixi tres anime potentie
non sunt vnite non poterit hic perseueran
tia sine qua nullus ad suum termi
num peruenire poterit. Capitulum. liij.

Trium graduum figuram in
generi tibi significat dixi tres
anime potentias que similitudinarie tres
apparere esse scale. Nec aliquis asce
dere poterit vnam absque reliquis volen
do transire per pontem atque doctri
nam vniuersi filii mei. Nec anima
potest habere perseuerantiam nisi tres

Tractatus.

has potentias vnitas habuerit in se: de qua perseverantia tibi supra dixi q̄ absq̄ illa nemo poterat ad suum terminum pervenire. duo nā q̄ termini sunt z vterq̄ perseverantiam exigit: v3 virtus z vitium. Qui vult ad vitam attingere perseverare debet in virtute. Si quis vero vellet eternaliter igne cruciari perseverare potest in vitio. Itaq̄ cum sancta perseverantia pervenitur ad me qui sum eterna vita. Et econverso cu3 perseverantia pervenitur ad aquam mortuam cum demonio gustandam.

Expositio illius verbi yesu christi. Si quis sitit veniat ad me z bibat. **Cap. llii.**

Us oēs estis a veritate mea particulariter atq̄ generaliter inuitati cu3 anxio desiderio clamabat i tēplo fili? me? dicens. Sigs si tū veniat ad me z bibat: q̄ su3 fons aque viuentis. Non. n. dixit vada: ad patrem z bibat: sed ait veniat ad me. Quare dixit ita. Quia in me patre nulla potest eē sine cadere pena: sed in dilectissimo filio meo sic. Nos vero dum estis in vita mortali viatores atq̄ peregrini non potestis absq̄ pena transire: quia terra propter inobedientiam adespinas humano generi germinavit ut iam dictum est. Sed quare dixit veniat ad me z bibat. Quia sectantes doctrinam eius z vestigia: sine perviaz cōmunis caritatis: v3 observādo mandata eius actualiter z cōfiliā mentalit vel ābulādo p̄ viā pfecte caritatis: v3 actualit observādo mā

data patris z filia q̄cūq̄ mō puenieritis ad ip̄s inuenietis habūdātissime quid potare possitis: inuenietes atq̄ gustantes fructum pretiosi sanguinis eius ex vnione nature diuine in humana natura vnite. Cum autem estis in eo repperitis vos z i me cōsistere qui mare sum valde pacificum quoniam ipse mecum z ego secum vnum sumus. Indubitanter igitur estis inuitati sicut dictum ē: ad fontem aque viuentis diuine gratie. Sed vos o3 omnino per ipsum habere transitum veluti per salutiferum pontem vestrum cum sancta perseverantia: ita q̄ occasione spīne cuiuscunq̄ tribulationis: vel aduersitatis siue prosperitatis a sancto proposito nullo modo retrocedatis vni q̄ quousq̄ pueniat ad me qui do fidelibus meis aquam vitam quā vobis habundantissime dare promitto dulcissimo p̄bo filio meo glorioso meditare. S3 quare dixit. Ego sum fons aque viue. Quoniam ipse fuit z est ille fons qui me cōtinebat qui vitam aquam exhibeo cunctis amicis meis. Sed ideo dixit veniat ad me: z bibat quoniam in me nullo modo pena cadere pōt z vos absq̄ pena nullatenus pertransire potestis. Ideo vobis pōtem ex ipso cōstrui ut per eum solum ad me veniri possitis illesi. Et ita dixit ipsa veritas in euangelio. Nemo venit ad patrem nisi per me quod vtiq̄ verissimum est. Jam ergo vidistis viā per quam vos o3 ambulare vna cū modo quem tenere debetis: v3 cum ingi perseverantia. Nam alio mo

Secundus.

do bibere non possētis: nec ad aquā
vinam perueniretis: qz sola perseue
rantia corona gloriose victorie co
ronabit a me qui sum omne bonū.

Quem moduz tenere debent ho
mines vt exī de pelago possint ille
fi ⁊ transire per pontem. Capi. liiij.

IN presenti resūmo narranduz
de tribus gradibus quos vos
oꝝ ascendere si cupitis in flumē nō
īmergi: ⁊ ad aquam viuam illehi per
uenire ad quam ita dulciter inuita
mini: ⁊ vt ego quottidie sim in me
dio vestri. Quia tunc in itinere ve
stro sum in medio quiescendo: vꝫ p
gratiam in animabus vestris. Oꝝ
igitur hanc viam ambulare cupiē
tes habere sitim: qz solummodo siti
entes inuitant euz dicitur. Si quis
sitis veniat ad me ⁊ bibat. Qui ve
ro minime sitit in itinere non perse
nerat: sed ambulare desistit: aut oc
casionē laboris: vel occasiōē delecta
tionis alciuit. Et obmittit vas ha
bere secuz in quo possit haurire: nec
est ei cure societatem habere euz, ta
men solus ambulare nequeat. Et iō
retrocedit quando sentit aliquaruz
angustiarum siue tribulationuz ac
culeos: illas. n. abhorret. Timet eti
am quando solus est. si. n. associatus
esset proculdubio non timeret. In
super si tres illos gradus ascendis
set verissime securus esset eo qꝫ asso
ciatus esset. Oꝝ ergo vos habere si
tim ⁊ congregatos esse. Quare ve
ritas incarnata dixit. Ubi duo fue
rūt: vel tres: vel etiam plures i no

mine meo congregati rē. Sed pro
pter quid dixit. Ubi fuerint duo:
vel tres? Quia duo minime sūt abs
qꝫ tribus neqꝫ tres absqꝫ duobꝫ: ne
qꝫ tres siue duo absqꝫ pluribꝫ. Un⁹
est exclusus: qz non sūz in medio sui
pro eo qꝫ aliquem socium secum ha
bere noluit vt in medio stare posset
⁊ ideo redncitur ad nihilum. Nam
ille qui consistit i amore proprio sui
solus ē atqꝫ separatus a gratia mea
priuatus etiam sui praximi carita
te. Cuz igitur ex culpa sua exclusus
sit a me merito gratia mea priuat⁹
redigitur in nihilum: qz solus ego
sum ille qui sum. Igit vñs ille qui
priuatus caritate fraterna solus in
amore propo consistit non est aucto
ritate mea computatus: neqꝫ mihi
acceptus. At ergo. Ubi fuerit duo
siue tres vel plures in nomine meo
congregati in medio eorum sum. di
xi tibi qꝫ duo non erant absqꝫ tribꝫ
neqꝫ tres absqꝫ duobus ⁊ ita verum
est. Tu nosti qꝫ precepta legis i duo
bus tantummodo pēdent sine qui
bus nullum aliud obseruari potest
vꝫ vt homo super omnia deuz ex to
to corde diligat ⁊ praximum tanqꝫ
seipsum. Hic omnino consistit om
nium mandatoruz diuine legis pñ
cipiuz: medium atqꝫ finis. Ita duo
non possunt in nomine meo congre
gari sine tribus: vꝫ absqꝫ trium anī
me potentiarum aggregatione que
sunt memoria intellectus ⁊ volun
tas. vꝫ vt memoria iugiter in se recti
neat habundantiam beneficiorum
meorum ⁊ inextimabilem bonitatē
meam in se. Intellectus vero dilige

Tractatus.

ter attendat amorem ineffabilem quem humano generi porto atque demonstravi mediantem dilectissimo filio meo quem in obiectum intellectus oculis collocavi ut in eo consideret ignem divine caritatis. Voluntas etiam insimul aggregetur: ut me diligat et affectuoso desiderio peroptet qui sum omne bonum: et omnium finis optabilis. His ergo tribus animae potentibus insimul aggregatis ego sum per gratiam in medio. Et quia tunc homo se repletus invenit veram caritatem meam: pariter et proximi sui subito societatem invenit verarum virtutum. Tunc ad sittendum appetitus anime se disponit sittendo: ut virtutes veras: et honorem meum atque salutem animarum extincta sihi quorumcunque corporalium atque temporalium. Et ita primum gradum ascendens valde secure graditur absque timore quocunque servili. Postquam affectum suum excolavit amore proprio supra semetipsum ascendit et super universa transitoria. mundi res et divitias amando atque possidendo sihi retinere placet iuxta beneplacitum voluntatis mee non absque me: ut cum sancto timore pariter et amore virtutum. Tunc vero se reperit ascendisse gradum secundum: ut ad lumen intellectus quo diligenterissime speculatur: et attendit amorem excessivum atque cordialem quem vobis apertissime demonstravi dilectissimo filio meo Iesu Christo mediantem. In hoc autem gradu secundo quietem atque pacem invenit eo quod memoria non est vacua: sed plena cari-

tate mea. Tu nosti quod vas vacuum quando percutitur ab aliquo resonat. Simili modo quando memoria cum lumine intellectus repletur amore vero licet eragitetur a tribulationibus undecunque perveniant: non resonat per impatientiam: vel si delicis vite presentis alliciatur inordinato gaudio nullo modo dissolvitur quoniam anima mea per gratiam habet qui sum esse bonum et causa felicissime replent. Postquam autem ascendit hos gradus in congregatio sancta se reperit: quod si ratio possideat hos tres gradus trium potentiarum anime congregatae sunt in nomine meo. Congregatis illis duobus qui sunt amor mei: et primi et aggregata memoria ut me retineat et intellectu ut videat: et voluntate ut amet anima se replet optime sociata: quod sum ubique secum: exhibendo sibi fortitudinem atque securitatem. Et ita reperit societatem virtutum: et isto modo securissime procedit: quod sum in medio tunc illarum. Postquam illico movetur anxio desiderio sittendo viam veritatis per quam invenit inuentis aque fontem habundantissimum. Propter huiusmodi sitim quam habet honoris mei: et salutis anime sue et proximi sui viam invenire et perambulare desiderat: quod sine via pervenire nequiret. Ideo sollicite vadit: et ambulando secum affert vas cordis vacuum omni affectu et amore quolibet inordinato vite presentis. Et illico quia vacuum est impletur: quia non est dare vacuum. Unde siquid aliqua re materialiter vacuum est impletur aere. Si

Secundus.

in illi modo eorū est vñum vas qđ nul-
lo modo vacuum esse potest: sed ex-
tractis inde rebus transitorijs per
+ amorem inordinatum illico replet
aere: vñ amore celestiu atq; diuino
cum quo peruenit ad aquaz gratie.
Postq; aut attigerit pianuā yesu
christi crucifixi peransit in me mar-
pacificum vbi reperit aquam vi-
uam qua iugiter habundantissime
suscipiendo potatur.

Repetitio sumatim aliquorum
tam dictorum.

Cap. lv.

Nunc aperte tibi monstrauit
modum quē generaliter om-
nis homo tenere vñ ad ereundū de
pelago ne suffocetur in eo vnde po-
tēst perueniat ad eterna supplicia.
Ostendi quoq; tibi tres gradus in
generalī qui sunt tres anime pote-
rie quoz homo nō valet vnū ascen-
dere sine reliquis. Itē verbū incar-
te veritatis explauit cū ait. vbi fue-
rint duo siue tres congregati. Itē. qua-
liter ista congregatio est anime triū
potentiarum atq; trium graduum
predictorum vna cū concordia duo-
rum principallium preceptorū legis
vñ dilectionis dei atq; primi. Post-
q; vero homo huiusmodi scālā ascē-
derit in nomine meo facta congre-
gatione salubri prout iam supra di-
xi subito sitit aquam viuam: vnde
sollicite transit per pontem: vñ vi-
am atq; doctrinam incarnate veri-

tatis. i. yesu christi filij mei de quo
feci pontem humano generi. Tunc
illeh securissime curitis post vocem
eius vos inuitantis cum in tem-
plo clamabat. Si quis sitit veniat
ad me et bibat: quia sum fons aque
viue. Patefeci tibi quid ipse dice-
re volebat atq; sicut intelligi debet
vt apertius agnoscetes habundā-
tiam excellentissime caritatis mee
et confusibilem cecitatem illorum
qui videntur aueritate magna cur-
rentes ambulare per viam demo-
num: eos ad aquam mortuam atq;
mortiferam inuitantium. Nunc au-
disti et ordinate vidisti declaratio-
nes eorum de quibus a me petisti:
videlicet de modo tenendo ne quis
in flumine submergatur: hoc ē ascē-
dendo per pontem per supradictos
gradus vt supra seriose dictum est.
Et iste modus est ille quem omnes
in quocunq; statu fueritis in vita
vestra tenere debetis. Unde nemo
se potest excusare dicens. Ista face-
re nequeo: quia status in quo sum
omnino mihi contradicit siue pro-
pter vrozem siue propter filios: aut
huius mundi prospera vel aduer-
sa nemo legitimam inuenire po-
test excusationem: quia iam tibi di-
xi q; in omni statu quicunq; seruat
bonam in se voluntatem valde mi-
hi placet et acceptus est in conspe-
ctu meo. Quoniam omnia facta sunt
a me qui sum eterna bonitas neq;
sunt vobis a me concessa: vt inde
mortem incuratis: imo potius: vt
vitam vobis inueniatis. Quod

Tractatus.

n. a vobis exigo leuissimum est. Nihil. n. est agilius neq; tante dulcedinis atq; consolationis vt est amor: ego solum a vobis amorem exquiro v; vt me pariter & proximum affectuose diligatis. Hoc itaq; fieri potest omni tempore: in omni loco & in quocunq; statu quisq; fuerit etiam amando quocunq; possidet atq; tenere voluerit ad laudem & gloriam nominis mei voluntate sancta & ordinata. Recordar me tibi dixisse qd illi qui sine lumine vadunt amorem proprium inducentes ista creata possidendo sine me se damnabiliter esse fundatos inueniunt: & sibi metipsis importabiles cruciati cum multo labore in vita presenti pertranseunt. Et nisi se corrigant vt iam dictum est ad eterna supplicia deducuntur. Aperte nunc exposui tibi generaliter qui modus a quolibet homine tenendus est.

Quomodo deus ostendit huic anime qd tres gradus pontis in particulari signantur per tres anime status. *Cap. lvi.*

Quia supradixi qualiter ambulare debent illi qui morantur in caritate comuni: v; obseruantes actualiter precepta: consilia vero mentaliter nunc pandere tibi proposui de his qui scalas ascendere ceperunt & ambulare desiderant via vere perfectionis: v; actualiter obseruando precepta pariter & omnia consilia. Insuper aperiam in particulari tres gradus atq; status ani-

me cum tribus illis gradibus de quibus in genere tibi dixi pro tribus anime potentis intelligendis quorum vnus est imperfectus alter est perfectus alius vero perfectissimus. Tunc est mihi seruus mercenarius: alius est mihi seruus fidelis: alius est mihi filius: qd me diligit in veritate sine respectu sui. Isti sunt tres anime status qui possunt in pluribus etiam in eadem persona. In eadem persona possunt esse quando cum perfecta solitudine currit per viam suam exercendo tempus ita qd a serui statu perueniat ad liberalem & a liberali ad filialem. Super temet ipsam igitur exurgens aperit oculum intellectus & attende peregrinos atq; viatores istos quomodo transeunt aliqui cum imperfectione: aliqui vero cum perfectione seruantes in vita sua precepta: quidam alij perfectissime seruando precepta pariter & consilia. Tunc. n. aperte cognosces unde procedit imperfectio: & unde perfectio: & quantam fraudem anima recipit in semetipsa: quia radix amoris proprii non est adhuc euulsa. Necessarium est. n. in quocunq; statu quem tenuerit homo vt occidat in se penitus hunc amorem proprium ita pestiferum.

Quomodo h anima deuota respiciens in diuino speculo creaturas videbat varijs ambulare modis. *Cap. lvii.*

Tunc h anima succenso desiderio multum anxia se speculans

Secundus.

Inleissimo speculo diuino creaturas
varijs vijs atq; modis ambulat vi/
debat atq; diuersis respectibus: vt
ad ipsarum finem peruenire vale/
rent. Quosdam aspicebat incipie/
tes ascendere quodam timore serui/
li eos impugnante: v3 penam pro/
priam abhorrentes atq; formidan/
tes. Multos etia3 videbat vocatio/
nem primam exercentes virtuose:
vnde perueniebant ad perfectione.
Paucissimos vero considerabat ad
maximam venire perfectionem.

Quod timor seruilis sine dilectio/
ne virtutum non sufficit vitaz eter/
nam impendere. Et q; lex antiqua
timoris et noua lex amoris insimul
sunt vnite.

Caapl. lviij.

Nunc eterna dei bonitas vo/
lens huius anime desiderio sa/
tisfacere dixit. Attende diligenter
istos qui cum seruili timore dereli/
querunt mortalium peccatorum ab/
hominaciones nisi surgant atq; pro/
cedant cum amore virtutum: iste ser/
uilis timor ad vitam eternam exhi/
bendam nullo modo sufficit. Timor
vero cum sancto timore bene suffici/
ens e. Lex. n. fundatur in amore pa/
riter et i sancto timore. Lex. n. timo/
ris erat antiqua lex quam exhibui
moisi. Nec in timore solūmodo fun/
data fuit eo q; illico commissā culpa
pūitio sequebatur. Lex vero noua
per vngentum meum verbum in
carnatuz exhibita in amore funda

tur. Tamen attēde q; per huiusmo/
di nouam legem minime soluitur:
vel irritatur antiqua: sed impletur.
Ita dixit ipsa veritas incarnata: q;
non venerat in mundum soluere le/
gem: sed adimplere. Vniuit ergo le/
gem amoris cum lege timoris. Ab/
stulit antiq; legi pene timoris imp/
fectionem solūmodo remanente
timore sancto: v3 a peccatis et offen/
sionibus abstinendo non ex confide/
ratione pene que sequatur: imo so/
lum amore mei ne sim offensus qui
sum eterna bonitas. Itaq; vet⁹ lex
imperfecta habuit a noua lege per/
fectionem amoris ex quo venit vni/
genitus filius meus qui venit ve/
lut igneus currus ignee mee carita/
tis vniuersum orbem accendere. Igitur
ex habundantia diuine miseri/
cordie fuit ablata siue dilata pena
culparum que frequentissime per/
petrantur: q; v3 non indilate pūit/
untur ipso facto quo committuntur:
vt in antiqua lege moisi fuerat ordi/
natum. Non expedit ergo vobis ha/
bere timorem huiusmodi seruilem.
Neq; tamen omittitur qui iuste cul/
pa puniatur: q; reseruatur in futu/
ra vita puniēda cum anima sepa/
ta fuerit a corpore nisi quis in pre/
senti satisfaciāt cum sancta confes/
sione: cōtritione cordis atq; debita
satisfactione. Dum homo vixit ha/
bet habundantissime nunc tempus
ipso vero mortuo erit ei tempus su/
stittie. Quilibet ergo virtuose debet
ab isto timore seruili consurgere et
ad amorem attingere cum sancto ti

S

Tractatus.

more mei. Alias absq; remedio precipitaretur in flumē aduenientib⁹ vndis aduersitatum sine spinis tpa lūm consolationū que recte spine vocari dñt eo q; animaz eius excruciendo pungunt qui possidet eas z amat inordinate.

Qualiter cristens in gradu timoris primo peruenire potest ad gradum amoris qui secundus est.

Capit. lviij.

Ibi iam dixi q; nemo poterat exire de flumine proceloso: z ambulare per pontes nisi tres illos gradus ascendat: z ita verus ē quos aliqui ascendunt imperfecte aliqui perfecte: quidaz vero perfectissime. Isti qui mouentur a timore seruili ascenderūt quidē z aggregati sunt imperfecte. Nam anima considerādo penam que sequitur post culpaz aggregat in se memoriam: vt ab ea reminiscētiā vitiōz extrahat. Et intellectum vt videat penam ex culpa sua debitam: z ideo voluntas mouetur ad odiū aduersus eam. Et quāuis iste sit primus atq; cōmanis assensus z cōgregatio: tamē oportet exerceere virtuosē cum lūmīne intellectus z illuminata pupilla sanctissime fidei considerando non solummodo penam suam: imo fructum virtutum z amorem affectuosum quem ad homines habeo: vt cū amore filiali procedant: z ascēdāt pedibus affect⁹ anime timorem seruilem exuendo. Si facient ista mihi

serui fideles efficiētur: z non infideles mihi seruientes ex amore fincero: z non ex timore seruili. Si vero cū odio sancto conabuntur euellere amorem propriū ab anima radicatus: si fuerint virtuosē prudentes constantes z perseverantes vere poterunt illuc attingere. Plurimi vero sunt quorum assensus atq; pceptum est cui tanta z tali negligētia tepore mentis z ignorantia q; illico deficiunt. Quilibet ventus quantumcūq; parvus ad velā ire compellit z eos ab icepta via retrocedere facit. quoniam imperfecte primum gradum ascenderūt nēq; christi crucifiri. Et ideo non attingunt ad gradum secundum: v; ad cor.

De imperfectione seruientiū deo sine diligentium ex utilitate siue cōsolatione propria.

Capit. lx.

Aliqui vero sunt effecti serui fideles: quia videlicet mihi fidelissime seruiunt absq; timore seruili nō seruientes timore pene: sed amore iustitie. Amor iste quando respectu proprie consolationis: vel utilitatis dīretur esset ipsefectus. Vis apte cognoscere: q; amor huiusmodi personarum est imperfectus. Quando prauate sunt ipsarum consolatione quam in me repperiebant amor ille minime perseverat: imo tepescit: z aliquando deficit. Et hoc etiam i perfecto amore proximum suum diligit. Erga me tepescit amor ille qn

Secundus.

do volens aliquando seruum, meuz
in virtutibus exercere propter uti-
litem ipsius vt ab ipsefectione re-
surgat: ego subtraho consolationem
quam habere solebat in me permit-
tens ei molestias atq; diuersa bella
prout expedire cognosco et est de vo-
luntate mea. Et hec ita permitto: vt
ad sui notitiaz veniat et aperte se re-
cognoscat omnino nihil a semetipsa
posse ac vt i tpe tepestas atq; bello-
ru huiusmodi recursum habeat ad
me cum humilitate me querens at-
q; recognoscens me esse benefactore
et adiutorem eius. Et ad hoc ego tri-
buo siue retraho consolationem: sed
non gratiam meam. Tales autem
isto tempore tepescunt in amore re-
trocedentes cum in patientia men-
tis. Quandoq; multis modis eter-
nitatis sancta que solebant agere vi-
mittunt: etiam aliquando sub colo-
re virtutis i corde suo dicentes. Hec
operatio tibi nullius est valoris ex
quo nullam inde recipis utilitatem
siue consolationem in mente tua. Qui
cunq; dicit ita facit velut imperfe-
ctus qui panem amoris proprii spi-
ritualis a pupilla oculi sanctissime
fidei non amouit adhuc: quia si pa-
nem illum amouisset aperte vide-
ret qd hec omnia procedunt a me: i-
mo neq; solum arboris absq; prout
dentia mea cadit. Et omnia quecuq;
q; concedo siue permitto seruis et ami-
cis meis do propter eorum sanctifi-
cationem: vt v3 habeant illum sine
ad quem eos creauit. Hoc. n. aperte
dnt intelligendo cognoscere qd opto

bonum atq; salutem ipsi: ruz in san-
guine dilectissimi filij mei vbi lori
sunt ab omnibus iniquitatibus co-
rum. In quo sanguine manifeste co-
gnoscere possunt veritatem meam.
Nam vt haberent vitam eternam
eos ad ymaginem meam valde gra-
tiose creauit postmodum autem ip-
sos filios adoptiuos ad gratiam in
sanguine filij mei vnigeniti recrea-
ui. Sed quoniam ipsi sunt imperfe-
cti seruunt ex utilitate propria: et i
caritate proximi tepescunt. Primi
retrocedunt atq; deficiunt ex timo-
re volentes effugere penam. Isti ve-
ro secundi tepescunt in amore pro-
ximi subtrahentes utilitatem quaz
ei facere solebant si se priuatos vide-
rint utilitate siue consolatione qua
recipere solebat. Et eis accidit quo-
niam amor eorum non erat verus:
neq; purus: sed imperfectus. Nam
cum imperfectione qua me diligunt
etiam amant proximum: videlicet
ex utilitate propria. Et nisi recogno-
scant imperfectionem propriam et
aniditate perfectionis impossibilis
videtur qd ipsi non retrocedant. Igitur
expedit omnino volentibus ha-
bere vitam eternam: vt absq; utilis-
tatis proprie respectu diligant. Non
ergo sufficit vitare peccatum formi-
dine pene: vel amplecti virtutes in-
tuitu proprie utilitatis ad vitam
eternam acquirendam: sed expedit
vitare peccata: qd mihi displicent: et
amare virtutes intuitu et amore mei.
verum est qd quasi generalis est ista
prima vocatio peccatorum ad penam

Tractatus.

tentiam eo q̄ anima prius est imp/fecta q̄ perfecta. Et ab imperfectio/ ne procedere v̄z ad perfectionē: vel in vita dum ei tempus adest: v̄z v̄r/ tuose viuendo corde sincero atq̄ li/ berali diligēdo me sine respectu sue vtilitatis: vel in morte saltem agno/ scendo suam imperfectiōem cum proposito q̄ si superuixerit mihi ser/ uiet absq̄ sui respectu. Hac imper/fecta dilectione amabat petrus ye/ sum v̄nigenitum meum valde sin/ cere sentiēdo v̄nicedinem conuer/ sationis ipsius. Sed adueniente tē/ pore tribulationis dñino defecit ⁊ non solummodo tunc vitaz pro ip/ so: vt asseruit nō exposuit verum eti/ am ad tantum inconueniens dedu/ ctus est q̄ ex formidine pene tūc eū etiam iuramento negauit asserens eum nullatenus agnouisse. Anima que scalas istas ascendit solummodo cum timore seruili ⁊ amore merce/ nario proculdubio deducitur ad in/ conuenientia multa: v̄z ergo surge/ re ab his imperfectiōibus suis ⁊ tā q̄ verus fili⁹ seruire mihi fideliter absq̄ respectu sui. Ego vero remu/ nerator: omnium exercitiorum que sunt ex amore mei retribuō v̄nīcui q̄ iuste fin gradum ac exercitium suum. Et si tales exercitium oratio/ nis ⁊ aliorum bonorū operum v̄r/ tuose prosequatur ingiter augmē/ tando virtutes in se peruenient ad filialem amorem ⁊ ego diligam eos amore paterno: qm̄ ego diligor ab eis: v̄z si diligor ab aliquo sicut ser/

uus dominum suum diligit: ⁊ ego tanq̄ dominus ei retribuō prout in/ ste promeruit: sed meipsum tali nō manifesto: q̄ secreta solum amico si deli pandunt qui factus est ex amo/ re cordiali vnuz cū amico suo. Quā q̄ iste seruus amorem ⁊ virtutem su/ am erga dominum suum augmē/ tare pōt ita q̄ amicus efficietur val/ de precipuus: ita cōtingit huiusmo/ di seruīs meis. Dñ. n. in amore mer/ cenario cōmorantur: ego meipsum eis non manifesto: si vero euz disp/ centia imperfectiōis eorū ⁊ amo/ re virtutum cum odio sancto radi/ cem amoris propr̄i spiritualis per/ uersi atq̄ venenati realiter euulsi/ rint ab animo ⁊ ascendēdo super cō/ scientie sedem sibi met iustitiaz ege/ rint: ita q̄ motus i corde seruili t/ moris ⁊ amoris mercenarij sine cor/ rectione non transeant: ⁊ illos cum lumine sanctissime fidei puniāt: ita faciēdo mihi valde placebūt ⁊ ex/ inde peruenient ad amorem amici. Et ita manifestabo meipsum eis p/ ut veritas incarnata dixit. Qui di/ ligit me diliget a patre meo ⁊ ego diligam eum: ⁊ ei manifestabo me/ ipsum ⁊ faciemus mansionem in si/ mul h̄ est conditio amicorū qui se inuicem in veritate diligunt: quia sunt duo corpora: sed anima vna p/ affectuz amoris atq̄ sincere dilectio/ nis. Na ⁊ amor vnū atq̄ se transfor/ mat in creaturā sine rem que diligi/ tur. Si ē igitur vna tñ anima duo/ bus amicis nullum in vno pōtest eē secretum quod alterum aliquo mo/

Secundus

do lateat. Et ideo dixit veritas icar
nata. Veniemus ad eum et mansio/
nem apud eum faciemus: et ita ve/
rum est.

Quomodo deus manifestat seip/
sum anime diligenti eum: Et quare
christus non dixit manifestabo pa/
trem: sed meipsum. **Cap. lxi.**

Sic tu qualiter in anima que
me diligit in veritate mani/
festo meipsum quando virtuose do/
ctrinam incarnati verbi dilectissimi
filij mei sequit. Multis modis vi/
qz virtutem meam anime patefacio
put eius desiderium exquirat. Pre/
cipue tamē tres in ea manifestatio/
nes facio. Prima quidem est qz ei
patefacio mee sincerissime caritatis
affectum vniuerso filio meo dilectis/
simo mediante: qui caritatis affectus
apertissime manifestatur in pretio/
so sanguine suo qui fuit effusus i cru/
ce in cruce cum inextimabili cari/
tatis ardore. Ita quippe caritas du/
plici modo manifestatur. Unus est ge/
neralis et omnibus communis: vbi eis
qui morantur in caritate comuni.
Eis itaqz manifestatur attendendo
et probando caritatem meam i mul/
tis et varijs gratijs quas a me recipi/
unt. Alius modus est particularis
illis tantummodo qui sunt iam effe/
cti amici ultra manifestationem an/
te dicte communis caritatis quam agno/
scunt: gustant et experiuntur per sen/
sum in animabus eorum. Secunda
manifestatio caritatis est etiam in
eisdem quibus me patefacio per gu/
stum et affectum amoris: non qz i me
sit acceptio personarum: imo sancta
desideria libenter accepto: sed i ani/
ma meipsum manifesto in ea perse/
ctione cum qua me querit. Nam ali/
quando manifesto me sibi prebendo
spiritum prophetie monstrando si/
bi futura diuersis atqz varijs modis
prout ego nouero vel anime proprie
vel creaturis alijs expedire. Tertia
vero manifestatio fit aliquando for/
mando presentiam incarnate ver/
tatis: vbi vniuersi filij mei multis
modis in anima prout eius deside/
rium appetit. Nam aliquando me que/
rit in oratione volens agnoscere po/
tentiam meam: et ego sibi satisfactio
ita qz virtutem meam in se gustat et
experitur. Aliquando me querit in
sapientia filij mei: et ego sibi satisfac/
tio: illum ponendo per obiectum
oculo intellectus eius. Quandoqz
me querit in clementia spiritus san/
cti: tunc vero bonitas mea facit eam
gustare ignem ardentissime carita/
tis diuine vbi concipit virtutes va/
rias atqz reales in caritate purissi/
ma proximis suis fundatas.

Quare christus non dixit ego ma/
nifestatio patrem: sed dixit me ip/
sum. **Cap. lxij.**

Uides igitur vniuersum di/
lectissimum filium meum ve/
ritatem dixisse cum ait. Si quis me
dilexerit erit vnum mecum: quia do/
ctrinam eius in veritate sectantes
estis vni secum ex amoris affectu:
et ita per consequens estis etiam vni/
s iij

Tractatus.

si mecum: nam vnum sumus ego et ipse. Et ita manifestabo me vobis: quia sumus vnum: unde manifestabo se: me quoque manifestabit et conuerso. Sed quare non ait: ego manifestabo patrem meum vobis. Ita quid dicitur in euangelio triplici respectu. Unus quidem est: quia propalare voluit quod inter me et ipsum nulla separatio esse potest. Unde beato philippo dicenti: ostende nobis patres: et sufficit nobis ait. Qui me videt et patrem videt et conuerso. Hoc ita dicit quoniam est vnum mecum: et id quod habet indubitanter habet a me non ego ab ipso. Id dicit iudeis. doceri/na mea non est mea: sed est patris mei qui me misit: quia filius ipse genitus est a me non ego ab ipso: sed vnum uerum est et ego secum. Idcirco non ait ego manifestabo patrem: imo dicit ego manifestabo me: quia vnum sumus cum patre. Secundus vero respectus est quia manifestando se vobis non aliud ostendebat quam id quod a me patre suo receperat quasi dicens. Pater manifestauit aperte se mihi: quia secum vnum sumus: et ego manifestabo me pariter et ipsius vobis mediante me ipso. Tertius quoque respectus est quasi ego sum inuisibilis et a vobis visibilis videri non valco nisi postquam a corpore separati fueritis. Tunc videre me poteritis facie ad faciem atque verbum. id est filium meum unigenitum intellectualiter: vbi ad tempus vestre resurrectionis cum humanitas vestra conformabitur atque delectabitur in humanitate ipsius verbi sicut iam tibi dixi. Non ergo me

nunc videre poteritis in essentia mea. Quare velaui diuinam naturam velamine vestre mortalis humanitatis: ut illam videre possetis: exhibendo vobis verbum: vbi filium meum ita velatum cum qua me vobis ipse manifestat. Ergo non ait: ego manifestabo patrem: sed ait ego manifestabo me vobis. Quasi dicat. Ut accepi a patre meo manifestabo me vobis. Itaque vides quod in ista manifestatione manifestando se me quoque manifestat. Insup audisti quare non ait ego manifestabo patrem vobis: vbi quod nullo modo poteritis in corpore mortali meam essentiam inuenire sicut dictum est et quoniam ipse mecum est vnum.

Qualiter anima post assensum primi gradus ipsius potius studet ascendere ad secundum.

Capitulum xix.

Nunc aperte comprehendere potuisti excellentiam illius quam iam ad amorem amici peruenit. Iste ita ascendit pedes affectus et ad cordis occulta peruenit: vbi ad gradum secundum trium graduum qui figurati sunt in corpore filii mei. Dixi prius illos esse figuratos in tribus alie potestates: nunc vero pono significare tres alie statas. Sed antequam ad tertium gradum explanandum accedam volo monstrare qualiter attingit: ut amicus efficeretur: et cum fuerit amicus effectus: effectus est filius vbi ad amorem filialem attingendo. Et quid agit amicus effectus et quomodo cognoscit apte quod amicus sit effectus. Primo tibi dicam quomodo peruenit: ut ad

Secundus.

set amicus. Ipse namq; prius ipse
erat in timore seruili p̄stēs. Exerce
do p̄ se virtuosē cū p̄seuerantia san
cta puenit ad amorē quēdā sue dele
ctationis siue p̄prie vtilitatis quā i
me reppit. Nec ē via p̄ quā ille trā
sit qui puenire desiderat ad amorē
p̄fectū: v3 amici atq; filialē. Noue
ris amorē filialē esse p̄fectū: nam in
amore filiali recipit hereditatem a
me sūmo 7 eterno p̄re. Et qm̄ amor
filij nō ē absq; dilectione amici tibi
dixi q; ex amico scūs ē fili⁹. S3 quē
habuit in se modū: vt illuc attinge
ret. Dico tibi. O is virtus 7 ois p̄se
ctio pcedit ex caritate: caritas autē
ab humilitate nutrit: 7 humilitas a
notitia 7 odio sancto sui: v3 p̄prie sen
sualitatis. Huc attingentē oportet
oio p̄seueranter in cella notitiē sui
cōmorari. In qua sui notitia cogno
scet in sanguine dilectissimi filij mei
misericordiā meā attrahēdo cū affe
ctu suo diuinā caritatē meā ad se in
gūer extirpādo quālibet voluntatē
p̄prie 7 puerilam spūalem atq; tpa
lem a corde suo. Et h̄itare cū humi
litate studeat i domo notitiē sui p
ut egit apostolus petrus qui postq;
yesum filiū meū abnegauerat lati
tando fletit amare: h̄ illo tpe plan
ctus eius erat ip̄fectus 7 quotidie
fuit ip̄fect⁹ vsq; ad p̄tecostē. Post
q; n. vnigenitus filius meus ad me
rediit fm̄ humanitatē assumptam
apostoli cum alijs amicis meis i do
mo se clausērūt aduētū sancti sp̄ri
tus expectātes iusta p̄missa verita
tis incarnate. Clausi quidē erāt ex ti
more: q; donec aia ad amorē v3

attingat quotidie t̄met. Illi h̄o p
seuerātes i humili 7 p̄tinua oratōe
post modū habūdantiā h̄uerūt sp̄us
sci. Un̄ timore quocūq; sublato pu
blice p̄dicauerūt p̄fecte sequētes ve
stigia x̄pi crucifixi. Similit̄ aia
q; puenire desiderat ad p̄fectionem
ex quo post culpā ab iniquitate sua
surrexit illa re cognita formidie pe
ne cū amaro corde deplorat. H̄o
stea h̄o p̄surgit attēdēdo misericor
diā meā. S3 vt illā attiger facili ad
p̄fectionē interpollatim ab ea me s̄b
traho nō p̄ grām: s3 p̄ sensū: q; me n̄
sentit i se. H̄oc p̄itas incarnata pate
scē vobis qm̄ discipulis ait. Ego ibo
7 ad vos itez veniā. O ia q; dicebat
illis i p̄ticulari ē ab oib⁹ p̄ntib⁹ at
q; futuris itelligi dnt. Dixit igitur:
ego ibo: 7 ad vos itez veniā: 7 ita fa
it. U2 sp̄us sc̄s sup̄ discipulos veniē
te ip̄se quocūq; v̄it. Jā. n. ego v̄tri su
pra q; sp̄us pacis nō v̄it sol⁹: imo
v̄it cū potētia mea: 7 cū sapiētia vi
lectissimi filij mei qui me cū ē vnū: 7
cū clemētia eiusdē sp̄us sci a me p̄ce
dens 7 ab ip̄so filio meo. Simili mō
dico tibi: q; vt aia surgat ab imper
fectione sua me subtraho: q; non h̄z
neq; sentit in se pristinā p̄solationē.
Qm̄ iacebat i culpa peccati morta
lis ipsa discessit a me: tūc ego grām
subtrahi ab ea p̄prie eius culpā q; san
cti desiderij clauserat ianuam: vnde
sole gratie p̄tinata fuit non ex dese
ctu solis: s3 ex defectu peccatoris qui
ianuam desiderij p̄tra solē clauserat
Recognoscendo vero semetipsuz at
q; tenebras suas appiēdo fenestrā
cuomendo putredinem peccatorū i

Tractatus.

sancta et humilī confessione: tunc ad animam indilate eū gratia redeo. Sed aliquando ab ea me subtrahō non per gratiam: sed solummodo per sensum ut iam dixi. Hoc autem ita facio ut humilietur et ut exercitiū sanctum assumat in veritate querēdo me: et ut probetur in lumine fidelis et perveniat ad prudentiam. Tunc vero si diligit absque respectu sui et cum fide viva et cum odio sancto sui letatur et exultat in tempore laboris se reputans indignam habere pacem atque mentis quietem. Et hoc est secundum res ex tribus de quibus tibi dixi: ut ostendere qualiter ad perfectionem attingat et quid agit postquam attingerit. Hoc est enim quod agit: quod quia anima sentiat quod ab ea me subtraherem: non tamen ullo modo retrocedit: imo quotidie perseverat humiliter in exercitio sancto suo reclusa persistens in domo noticiae suae proprie ubi cum fide viva praesolat aduentum sancti spiritus: ut me qui sum ignis ardentissime caritatis. Ibi non expectat occidere: sed in vigilia et oratione sancta et continua: et non solum cum vigilia corporali: sed etiam intellectuali. Quia ut oculi intellectus inquit est apertus: quia cum lumine fidelis vigilat ad extirpandum a corde cogitationes inutiles: attendendo diligenter meae caritatis affectus ubi cognoscet aperte: quia nihil aliud volo ex eo nisi sanctificationem eius. Et hoc indubitantissime: per in sanguine dilectissimi filii mei. Cum scitur oculus vigilat in cogitatione sui atque mei semper orat

oratione bone atque sancte voluntatis et hoc est oratio continua. Quia etiam actualiter: ut in ordinato tempore per sanctam ecclesiam ordinato et constituto. Et hoc est quod agit anima que discessit ab imperfectione. Et ut ad illam attingeret. ideo me subtrahi non per gratiam: sed per sentimentum. Etiam ab ea me subtrahit: ut humiliter suum defectum agnosceret: quod videndo se privatam consolatione mea: si sentit in se penas affectivam atque debilem: neque virtutis stabilitate perseverare posse reperit immediate post hoc in se radicem spiritualis amoris proprii: unde materiam habet agnoscendi suam imperfectiōem. Et erigere debet illico supra semetipsam atque supra sedem conscientiae suae: sedendo corripere debet huiusmodi sentimentum nec illud impune pertransire pervertat: sed cum improprio enel lat a corde radicem amoris proprii cum gladio bicipiti: ut ipsius amoris odio et amore virtutum.

Quomodo deum imperfecte diligens etiam proximum imperfecte diligit et de signis huius imperfecti amoris.

Capitulum lxxij.

Tem volo te nosce quod omnis imperfectio sine imperfectio manifestatur et acquiritur in me. Similiter modo manifestatur: et acquiritur proximo mediante. Simples hoc experiuntur: quod frequenter amant aliquos amore spirituali. Unde si mei dilectionem pure sine respectu

Secundus.

ut recipiant et habent etiam amorem proximi pure bibunt. Sicut accidit vasculo quod impletur in fonte si foras extrahitur: et ita foris ex eo bibitur indubitater euacuatur. si vero bibitur in fonte non euacuatur: imo quotidie plenus est: sic amor proximi spiritualis et temporalis debet in me bibi sine respectu proprie commoditatis. A vobis. n. exigo quod me diligatis ea dilectione que vos ego diligo. Hoc vero mihi reddere non valetis: quia vos amari non amatus a vobis. O is amor vester erga me non est ex gratia: sed ex debito. Nam estis obligati me diligere. Ego vero diligo vos ex gratia non ex debito. Ergo mihi reddere non valetis hunc amorem quem a vobis exigo ideo vobis assignavi proximum vestrum ut ei faciatis ea que mihi facere non potestis: ut cum gratiose diligatis absque respectu proprie utilitatis sine commoditatis. Et ego reputo mihi facta quecumque facitis illi. Hoc aperte veritas incarnata demonstravit cum paulo persequentem dixit. Saul. Saul quid me persequeris: hoc ita dixit imputando sibi factam persecutionem quam irrogabat discipulis suis. Itaque talis amor omnino esse purus. Et cum eodem amore quo me diligitis etiam proximum amare debetis. Nunquid filia mea non sit propter quid noscitur illum imperfectum esse qui diligit hoc amore spirituali: Si sentit in se penam afflictivam quando sibi videtur creaturam quam ita diligit amori non satisfacere iudicando se non diligi quod

tum videtur ei diligere: sine quando priuatur conversatione sine consolatione sua sine quando videt alium diligi plusquam se. Ad hoc et ad alia plurima propter potest quod hic amor tam in me quam in proximo suo imperfectus adhuc esse manifeste comprobatur et quod vasculum huius amoris bibitur extra fontem quantumvis amorem a me prius attraxit. Sed quoniam imperfecte me diligebat etiam imperfectum amorem ostendit illi quem hoc amore spirituali diligit. Et hoc absque dubio precepsit eo quia radix amoris proprii spiritualis a corde non erat in totum evulsa. Et ideo permitto frequenter: ut aliquis hoc amore diligat aliquam creaturam: ut hoc ipso semetipsum agnoscat atque suam imperfectionem. Interdum insuper ab anima me subtrahit non per gratiam: sed per sensum: ut se reducat in domum notitie sue: ubi perfectionem omnium virtutum acquirit. Ego vero postea redeo cum maiori lumine atque notitia mee veritatis intantum quod posse trucidare propriam voluntatem amore mei ad gratiam singularem imputat. Iugiter etiam putare studet vineam anime sue spinas inutilium cogitationum euellendo lapides virtutum edificando fundatos in sanguine Iesu Christi crucifixi quos invenit eundo per pontem ipsius Iesu Christi dilectissimi filii mei prout ita tibi dixi si meministi quod super pontem: ut super doctrina mee veritatis lapides erant in sanguinis virtute fundati. Nam exhibent virtutes vo-

Tractatus.

his: vitam in virtute pretiosi sanguinis eius.

De modo quem anima tenere debet: ut ad amorem purum atque liberalem perveniat. Et incipit oratio/ nis tractatus. *Capi. lrv.*

Postquam introierit anima tran-
sendo per doctrinam Iesu Chri-
sti crucifixa cum amore vero virtu-
tum: et odio vitiolorum cum sancta p-
seuerantia deveniens ad domum no-
titie sue vilitatis atque fragilitatis in-
clusa permanet in vigilia: et oratio/
ne continua penitus ab omni secula-
ri conversatione separata: quia se clau-
sit ex timore cognoscens imperfectio-
nem suam: et ex desiderio pervenien-
di ad amorem purum atque liberalem.
Et quia prudenter agnoscit quod alio
modo liberari non valet ideo presto-
latur vltima fide meum adventum p-
augumentum in se gratie mee. Sed
in quo vltima fides agnoscitur: In p-
seuerantia virtutum: nullo tempo-
re retrocedendo per occurrentia quo-
modocumque: vel undecumque pronen-
tiant: nec etiam orationem sanctam om-
mittere debet aliqua causa statuto
tempore nisi propter obedientiam:
vel caritatem expressam. Aliter ab
oratione discedere non debet. Quia
frequenter orationis ordinato tem-
pore diabolus amplius animam in-
festare conatur cum suis varijs fan-
tasijs atque molestijs quam extra tempus
orationis. Hoc autem agit: ut ora-
tio sancta oranti tedium generet in-
terdum in mente sua dicens. hec ora-

tio nihil omnino tibi prodest: quia non
debes alia cogitare: nec aliud atten-
dere quam ad ea que dicis. Hoc adver-
sarius oranti persuadet: ut perveniat
ad adhedum et ad mensuram confusionem
et omittat orationis exercitium quod
est velud armatura fortissima cum
qua se viriliter anima defendit ab
omnibus adversarijs eius: quando
tenetur cum amoris affectuosi ma-
nu et cum brachio liberij arbitrij: tunc
virtuose pugnat in armatura predi-
cta cum lumine sancte fidei.

Qualiter anima pervenire debet
ab oratione vocali ad mentalem. Re-
citatur etiam una visio per hanc an-
imam habita. *Capi. lrvii.*

Regia carissima noveris quod in
oratione humiliter continua et
fideliter cum vera perseuerantia lucra-
tur anima perfectionem et omnem vir-
tutem. Et ideo oportet in ea perseuerare: et non
quam illam omittere propter adversantia quecumque
quod sine peccatis ab illusione: vel a fra-
gilitate propria: vel ex cogitationibus
inmundis: vel a carnali motu corpo-
ris inordinato: vel propter inutilia seba cu-
tusculum creature. Diabolus. n. aliquando
suscitat et sollicitat aliquem ad loquen-
dum: ut orationem impediat. Nec omnia poster-
gas oportet cum sancta perseuerantia. Oportet
esse alacris atque perficere mibi gratia
talis oratio que fit in domo notitie pro-
pria humilitatis atque vilitatis et in
agnitione mee bonitatis oculum itelle-
ctus apicando cum lumine scissime fi-
dei et cum affectu mee caritatis habundantia.
Que caritas vobis sancta est visio

Secundus.

Omnis in unigenito visibili filio meo di-
 lectissimo quam vobis aptissime de-
 monstravit in pretioso sanguine suo.
 Qui sanguis animam febricitat et induit
 eam igne divine caritatis et prebendo ci-
 bus venerandi sacramenti quod ego in apo-
 theca mystici corporis sancte matris
 ecclesie collocaui: vix corpus et san-
 guinem unigeniti filii mei qui est vere
 deus et homo. Quod ordinavi ministran-
 dum per manus vicarii mei qui clauas
 habet huius pretiosi sanguinis. Hec est
 apotheca in qua tibi supra viri quam
 super potum strueram et collocaueram ex
 qua cibum assumeret atque confortaren-
 tur viatores et peregrini transientes per
 doctrinam veritatis incarnate ne per in-
 necessitatem in via deficiant. Iste cibus
 confortat modicum atque satis iuxta de-
 siderium assumens quocumque modo su-
 mat: vel virtualiter: vel sacramentaliter.
 Sumit. n. sacramentaliter quasi
 edicando quis actualiter accipit ho-
 stiam consecratam a sacerdote. Virtualiter
 autem intelligit quoniam quis solummodo ex desi-
 derio sancto comedit ex auditate comio-
 nis: ac et ex consideratione patris et deu-
 tione sanguinis ipsius christi crucifixi
 ubi repperit affectum excessive caritatis
 eius quam degustavit: et agnovit in san-
 guine quem attendit effusum cum inesti-
 mabili caritate divina. Et ideo suc-
 cenditur ibi cum sancto desiderio et
 inebriatur atque satiatur animam inue-
 niendo plenam caritatem meam divinam
 pariter et proximam sui. Hec autem ubi
 acquisivit. In domo notitie sue cum
 oratione sancta ubi perdidit imperfe-
 ctionem sicut apostolus petrus et alii
 discipuli reclusi stantes in domo cum

vigilia et oratione perdidit in-
 perfectionem et ibi perfectionem ade-
 pti sunt: vix cum persecrantia con-
 dita cum lumine sanctissime fidei.
 Sed cristimare noli quod tantus ardo-
 rem atque nutrimentum ab hac ora-
 tione recipiat ille qui solummodo cum
 oratione vocali procedit prout ani-
 me multe faciunt quarum oratio po-
 tius est in verbis quam in affectu cordis
 que non videtur ad aliud attendere
 nisi ut erpleant numerum aliquorum
 psalmorum: vel orationum aliarum
 et erpleto numero quem in corde per-
 posuerunt ultra cogitare non vide-
 tur. Enimvero apparet ipsos affectum
 et intentionem ad orationem solum
 modo vocalem apposuisse. Sed ita
 procedere non oportet: quia nisi faciant
 aliud ultra modicum fructum ex
 hoc haberent nihil quocumque modicum
 esset acceptum. Si vero petas: utrum
 hec oratio vocalis dimitti debeat: quia
 non videtur omnes esse tractos ad
 orationem mentalem: Non sed pruden-
 ter et ordinato modo procedendum
 est. Nam optime non quod sicut anima
 prius est imperfecta quam perfecta: sic
 est etiam oratio sua. Debet ergo ne
 transeat occiose cum adhuc est im-
 perfecta cum oratione vocali procederet
 vel inchoare: tamen addendo men-
 talem orationem instat posse: vix dum verba
 ore proferit mentem eius in affectum
 excellentissime caritatis mee dirri-
 gere conetur: et elevari cum conside-
 ratione generali: peccatorum suo-
 rum atque sanguinis unigeniti filii
 mei: ubi repperiet habundantiam
 mee caritatis inestimabilis atque

Tractatus.

remissionem omnium peccatorum eius. Hoc autem ideo facere debet ut in sui notitia et suorum defectuum consideratione faciat eam intelligere bonitatem meam in se et cum vera humilitate faciat animam ipsam in suo sancto exercitio perseverare. Nolo tamen ipsos defectus in particulari ab orante considerari: sed in generali: ne mens inquinetur sine contaminetur in recordatione particularium atque turpium peccatorum. Insuper admono quod homines non acceptent siue retineant in se considerationem solummodo peccatorum siue in generali: vel in particulari sine consideratione atque memoria sanguinis: et magnitudinis divine misericordie: ut inde non veniant in confusionem. Quia si notitia sui et consideratio peccatorum non cōditeretur cum memoria sanguinis atque misericordie permanerent homines in confusione sua. Et cum ipsa simul: et adversario demone qui sub colore contritionis: et displicentie peccatorum eos adduxit in eam ultimo pertingerent ad eternam damnationem non solummodo propter hoc: sed quoniam inde venirent ad desperationem nisi cum lumine fidei misericordie mee brachium assumerent. Et adverte: quod ista est valde subtilis: et magna fraus eius qua diabolus etiam servos meos irretire siue decipere conatur. Et ideo propter utilitatem vestram atque diaboli fraudem evitandam: et ut in conspectu meo sitis accepti oportet quod iugiter affectum et animam vestram ampli-

ando dilatetis ad considerandam: et amplectendam ineffabilem misericordiam meam cum vera humilitate. Nosti namque quod superbia diaboli sustinere nullo modo potest humilitatem anime: neque sua confusio mee bonitatis amplitudinem in meam atque caritatem in quantum anima speret in me. Unde si meministi quando diabolus te prosternere siue decipere volebat ex confusione volens ostendere tibi quod vita tua fraudulenta fuisset et non in veritate neque te finem voluntatem meam ambulasse: tu fecisti quod utique facere debuisti: et ut bonitas mea te docuit quod quippe bonitas alieni vere petenti non denegatur: vix humiliter elcūdando mentem ad misericordiam meam dicens. Ego confiteor aperte creatori meo quod vita mea quotidie fuit in tenebris: tamen ego latitabo fideliter in plagis vespri christi crucifiri: et in sanguine suo pretioso maculas omnium iniquitatum mearum ablui et cum sancto desiderio gaudebo iugiter in creatore meo. Nosti quod indilate diabolus aufugit. Postea vero cum alia vice rediret volendo te per superbiam in altum elcūare dicens: Tu es perfecta deo valde placens: unde non expedit: ut ulterius affligendo te peccata tua: quia sunt abluta deploras. Tu vidisti viam per quam ambulare debebas: ut ego te docui: vix humiliando te respondi tui temptatori demonio dicens. Ioannes baptista nunquam offendit et in vespri matris a deo sanctificatus est et nihilominus tantam peniten-

Secundus.

tiam egit: ego vero miserabilis plena tot iniquitatibus adhuc incipere neglexi: vel paruam agere penitentiam: vel ipsum agnoscere creatorem atque dominum meum in gemitu: et contritione cordis: attente considerando quis est deus qui a me sic fuit offensus: et qualis ego sum iugiter ipsum offendens. Tunc ipse diabolus humilitatem anime tue sustinere non valens: neque spem in bonitate mea conceptam tibi dirit. Tu sis a deo maledicta: quia modum in te reperire nequeo. Si te per confusionem in infimis de primis: tu per misericordie diuine spem in altum erigeris: et si te ponere conor in altum: et tu te metipsum ad infima de peccatis descendens etiam in infernum ex humilitate: insuper etiam in inferno me persequeris. Alterius igitur ad te non veniam eo quia dure me percutis valido baculo caritatis. Ergo debet anima notitiam excellentissime bonitatis mee condire cum sui notitia: et reuerso notitiam fragilitatis et vilitatis sue cum notitia mee bonitatis. Et isto modo vocalis oratio utilis erit anime sic oranti mihi quod valde placebit. Et ab hac vocali oratione imperfecta cum exercitio sancto perseverando perveniet ad mentalem orationem perfectam. Si si voluerit ita simpliciter omnino perficere numerum suum in mente sua dispositum: vel si propter orationes vocalem omitteret orationem mentalem: via perveniendi nimis errat. Occurrit aliquando quod anima cum tanta procedit ignorantia. quod ex

quo concepit in mente sua quosdam psalmos: vel aliquid quotiens orationes dominicas voce repetere visitabo gratiose mentem eius modo per unam viam modo per aliam. Quandoque cum uno lumine vere notitie sui est inusitata contriti ne peccatorum suorum quandoque cum amolitudine diuine caritatis immense: quandoque ponendo menti sue diversissimo de prout mihi placet: vel ipsa desiderat unigeniti filii mei presentiam in obiectum. Ipsa tamen ignorans anima visitationem meam quaz in se percipit omnino derelinquit: ut numerum quem in corde disposuit explere possit quasi faciendo sibi conscientiam imperfectum numerum illum omittere quem ceperat. Non debet igitur ita facere: quia patenter a demonio fraudaretur et illuderes ita faciendo. Sed illico sentiendo mentem ex visitatione mea dispositam: orationem vocalem omittere debet postea hoc tractata mentali si ei valeat ea que sibi proposuerat perficere poterit. Si vero commode non valet: ad tedium siue mentis confusionem adduci nullo modo debet: et sic ordinate procedet. Excepto diuino officio ad quod omnes clerici atque religiosi ex debito sunt obligati usque ad mortem: quia si non persoluerent illud indubitanter offenderent. Et si tempore quo persolvere debet illud eleuari: vel attrahi mentem ex desiderio sentirent sibi providere debet: hoc ram preveniendo: vel saltem postea subsequendo ita quod officium debitum nullatenus omittatur. De singulis

Tractatus.

aliquis orationibus anima debet icho-
re vocaliter: ut attingere possit ad
orationem mentalem: quam orationem
vocalem omittere debet quando p-
cipit a me visitari sicut iam dixi. Nec
vocalis oratio facta sicut est expressus
attinet et adducet ad perfectionem.
Et ideo non debet oratio vocalis om-
mitti quocumque modo facta fuerit:
sed ordinate quicquid vult procedere sicut
iam dixi. Et ita perseveranter agen-
do sanctum exercitium: orationem
in veritate gustabit et cibum sangui-
nis unigeniti filii mei. Et ideo dixi
tibi quod aliquis virtualiter comuni-
cabat: licet non sacramentaliter: vult
affectuoso desiderio gustando cari-
tatem ineffabilem Iesu Christi quia
in sanguine suo pretioso cognovit ora-
tionem mediante modicum et habun-
dantius iuxta desiderium orantis.
Si quis cum modica prudentia p-
cedit: et absque modo modicum inue-
nit: qui vero cum magna multum i-
venit: quia quanto magis anima conatur
ab his infimis affectum suum elon-
gando solvere: et in meligare cum lu-
mine intellectus tanto plus agno-
scit. Et quanto plus agnoscit plus di-
ligit: et quanto plus amat tanto plus
anima gustat. Igitur attende quod ora-
tio perfecta non acquiritur in mul-
titudine verborum: imo cum affe-
ctuoso desiderio in me consurgente
cum notitia sui pariter et mee boni-
tatis in se: nec unum absque reliquo sit:
et ita pariter habebit orationem vocalem
atque mentalem: quia optime punctione
ut activa vita est contemplativa: quia
oratio vocalis: vel mentalis appella-

ri multipliciter valeat. Quia dixi tibi
quod sanctum desiderium anime: vult
luntas bona continua: vocatur ora-
tio: que voluntas actualiter ordina-
to tempore consurgit et elevatur in me
ultra prefatam orationem continu-
am sancte voluntatis. Et haec vocalis
oratio cum huiusmodi sancto deside-
rio quandoque fit ordinato tempore:
aliquando vero praeter ordinatum tempus: vel
ultra tale tempus indefinenter: ut expo-
nulat vera caritas in salutem primo-
rum: vel aliter expediens erit iuxta
gradum in quo positus est orans.
Quilibet operari tenetur in salutem
animarum secundum statum eius iuxta san-
cte voluntatis exordium. Et ita quia
quid opatur vocaliter: vel actualiter
in salutem animarum est unum orare virtua-
liter: quia actualiter: et orat in tempore
debito et in loco deputato. Etiam pre-
ter hanc orationem debita omnia quaecumque
facit in caritate dei et proximi constituta
et ad exercitium eius actualiter: to-
tum vocari potest oratio continua:
quia non cessat orare qui non cessat be-
nefacere. Et ideo dixi tibi quod oratio
multis modis fiebat si fuerit voca-
lis unita mentali. Quoniam actua-
lis oratio vocis facta modo praedicto
procedit ab affectu sincere caritatis
qui caritatis affectus per continua ora-
tionem reputatur. Nunc audisti qua-
liter ad orationem mentalem attin-
gitur: vult cum exercitio sancto atque
perseverantia: et quod omittatur oratio
vocalis pro mentali cum anima visi-
ta. Insup audisti quod sit oratio consens
et vocalis consens extra tempus ordinatum et
omnino bene atque sancte voluntatis est

Secundus.

am de quibuslibet exercitijs i se: vel in primo factis cū bona voluntate extra tps orōni deputatus z ordinatum. Igītur aīa v3 semetipsam vīr-
tuose calcaribus vrgere sancte solici-
tudinis cū hac oratione sancta que
parit veluti fructifera mater in aīa
virtutes oēs z iugiter eas alit z ad
perfectiones adducit. Hoc est ergo
qđ agit anima que recluditur i do-
mo notitie proprie sui z que perire
nit ad amorem amici pariter z filia-
lem. Quod nisi teneat per viam su-
perius exp̄ssam quotidie remane-
bit in tepiditate z in sua imperfectio-
ne. Et a mare tantum quantū in se
percipere videret vtilitatē: vel p̄sola-
cionē a me: vel a proximo suo.

De fraude quā homines incidunt
qui decum diligunt z ei seruiunt ex
propria vtilitate. Capit. lxxij.

OE qua quidē ip̄fecta dilectio
ne volo tibi pandere fraudē
vnā quāz hoīes in ea recipere possunt
qñ me diligunt delectatione ppria.
Unde volo te nosce q ille seru⁹ me-
us qui me diligit imperfecte poti⁹
exquirīt z amat consolationem pro-
pter quāz me diligit q̄ me. Et i hoc
aperte perpendere potest: qz defici-
ente consolatione siue spiritali: v3
i anima quo ad religiosos viros at-
qz spirituales: siue consolatione tem-
porali quo ad seculares qui viuunt
cum quibusdam actibus virtuosis
illico turbantur ip̄so facto cum agi-
tātur: vel ab aliqua leui tribulatio-
ne quam indubitanter eis concedo

propter vtilitatem eorūz. Et si quis
ab eis interrogaret: quare turbami-
ni: responderent qz recepi tribula-
tionem: z illud bonū qđ agere sole-
baz in prosperitate nunc iuditio meo
quasi perdo qz non oportet illud aīo le-
to z puro corde sicut hactenus. Et
hoc accidit pp huiusmodi tribula-
tionem qz prius valde melius ope-
rabar. z cum maiori tranquillitate
cordis q̄ in presenti faciam. Qui vi-
dit ita: deceptus ē a propria delecta-
tione. Non. n. v3 est q illa tribula-
tio sit in cā: nec etiam q ipse minus
amet neqz minus valeant ea q nūc
operatur. Operatio nanqz facta tē-
pore tribulationis in se tantum va-
let quantum valuit ante: v3 in tem-
pore consolationis: imo plus valere
posset in quantum haberet in se pa-
tientiam. Sed hoc accidit ei qm in
prosperitate delectabatur vbi cum
actu modico virtutis alicuius ama-
bat me ibiqz mentem eius aliquantū
pace fouebat operatione tantilla.
Cum ergo priuatur illo vbi requi-
em aliquam habere videbatur iu-
dicat esse priuatus in quolibet ope-
re suo quiete salutari. Sed non ē ita
proculdubio hominibus aut huius
modi ptingit velut homini qui mo-
rat in pulcro viridario qui p eo q
ibi delectatur in sua operatione quic-
scit z videtur ei habere requiē i ope-
ratione sua: sed ipse requiescit in dele-
ctatione quā h3 ex viridario. Et ap-
te cognoscit esse verum q amplius
in viridario q̄ in operatione dele-
ctatur quoniam ablato sibi virida-
rio se percipit illico delectatione

Tractatus.

prinatim. Sed si principalem affe-
ctum atq; delectationem in ope suo
posuisset non amississet: imo secū ha-
beret: qm̄ exercitium operandi bo-
num amitti non potest ultra volū-
tatem hominis q̄uis ei fuerit abla-
ta delectatio p̄speritatis velut isti
viridarium. Igitur isti falluntur i
cor̄ opibus a propria passione. Un-
de tales dicere consueverunt. *Ad-*
hi constat q̄ melius operabar et am-
pliozem consolationem habebam:
ante tribulationem istam q̄ nunc
et valde magis optabam agere mul-
ta bona: nunc vero nullatenus: i a
faciē delector huiusmodi sermones
eorum veritatem offendunt: quia si
prio delectati fuissent in bono amo-
re boni et virtutis: nullo modo per-
didissent affectum illum: neq; deff-
cisset in eis: imo potius augmen-
tatus esset. Sed qm̄ illorum opera
virtuosa erant in proprio bono fun-
data: v̄z in respectu proprie consola-
tionis et delectationis ideo defecit. hec
est illa frans qua decipiuntur cōmu-
niter homines in quibusdam eorū
bonis operi- us. *Ad* i proculdubio
falluntur a semetipsis: v̄z a propria
delectatione sensuali.

De fraude qua decipiuntur etl-
am serui dei qui deum amant hac i
perfecta dilectione: iam dicta.

Capit. lxxvii.

Erni quoq; mei qui adhuc in
amore sunt imperfecto querē-
tes et amantes me respectu consola-
tionis vel utilitatis proprie quam
in me repperiunt aliquando decipi-

untur. Nam q̄ sum omnium bono-
rum que fiunt indubitantissime re-
munerator amplius: vel minus in-
sta mensuram amoris opantis exhi-
beo mentales consolationes oratio-
nis tempore quandoq; per vñū mo-
dum et aliquando per alium. *De*
aut ego non ago: vt ignoranter ani-
ma potius acceptet et attendat en-
scium siue donū consolationis q̄
exhibetur a me q̄ attendat ad me
largitorem: sed vt attendat princi-
paliter meē caritatis affectum euz
qua larior et idignitatem eius qui
recipit q̄ delectationem proprie cō-
solationis. Si vero velut ignorans
et ingrata voluerit attendere magis
ad consolationem propriā q̄ ad af-
fectū meē caritatis erga ipsam val-
de damnificatur atq; decipitur: vt
ego tibi dicam. Nam a propria con-
solatione decepta querit eā et ibi de-
lectatur in tantū q̄ aliquando cō-
solationem seu visitationem meam
in se percipiendo prosequi conabi-
tur viam quam alias tenuit quan-
do eam repperit: vt eā iuenire va-
leat. Ego vero non vniformiter ani-
me cōcedo: imo valde diuersimode
prout erpedire video atq; bonita-
ti mee placet: vt ex hoc agnoscer pos-
sint omnes q̄ habeo multa v̄daria
quibus amicos meos habundantiss-
sime v̄itare valeo. Si cum ignoran-
tia sua procedere decreuerit ipsam
omnino queret habere per eundem
modum quemadmodum si spiritus
sancto legem imponere vellet. Sed
non ita facere debet: imo v̄rili cor̄
de transire v̄z per pontem doctrine

Secundus.

vesu christi crucifixi et ibi recipere
cum humilitate cordis: eo modo: eo
loco: et eo tempore prout bonitati mee
tribuere placet. Et si ei non tribuo
quicquid: illud etiam non tribuere non
er edio: sed ex amore procedit: ut vix
anima me querat in veritate: neque
me solum ex propria delectatione
sua diligat: sed humiliter acceptet
affectum mee caritatis amplius quam
illam delectationem quam inuenit.
Quia si quereretur ipsam delectatio-
nem iuxta voluntatem suam et non
iuxta meam inueniet proculdubio
penam atque confusionem intolera-
bilem quando se priuatam inuenit:
et illa delectatione sua quam anime
sue posuerat in obiectum. Ad sunt
illi qui consolationem eligere volunt
iuxta beneplacitum eorum. Inueni-
entes. non in mentibus eorum aliquo-
tius de me consolationem volunt in
illa persistere ingiter. Et incurrunt
aliquando in tantam ignorantiam
quod eos visitando per alium modum
mihi faciunt imprudentissime resi-
stentiam: nec acceptabunt nisi visi-
tentur illo modo quo fuerant ima-
ginati. Iste defectus a propria pas-
sione procedit: ac ab illa delectatio-
ne spirituali quam in me repperit.
Hec anima decipitur eo quod esset im-
possibile continuo uno modo perse-
uerare: quod sicut anima sita stare non
valet: quod. non ipsam in virtute profice-
ret vel a virtute deficere: ita mens
in uno statu ingiter in me solummodo:
do cum una gratia stare non potest:
imo largior varias atque differentes.
Nam aliquando concedo mentale

gaudium valde solatiofum aliquando
magnam contritionem cum tan-
ta displicentia sui quod videbitur in se
mentem habere turbatam. Quan-
doque moror in anima neque me sentit.
Quandoque formabo veritatem in-
carnatam ante oculum intellectus
varijs modis: tamen non apparebit
anime: tantam iocunditatem atque ca-
lorem in se percipere: ut huiusmodi
visioni videretur debere sequi. Ali-
quando vero non videbit et habebit
valde magnam delectationem. Hec
omnia facio paterna caritate moror
ut anima conseruetur et in virtute
proficiat humilitatis atque perseue-
rantie: ut etiam instruat ne mihi
legem imponere velit: neque sine su-
um in consolatione propria sensiti-
ua: sed solum in virtutibus in me fun-
datis. Et cum humilitate suscipiat:
utrumque tempus: et cum affectu sin-
cere caritatis accipiat affectum me-
um cum quo sibi tribuo: cum fide vi-
na credens quod ea que sibi concedo sunt
vel pro necessitate sue salutis: vel ut
ad perfectionem attingat. Igitur in
humilitate consistere debet facien-
do principium atque finem in affectu
paterne mee caritatis: et in ipsa cari-
tate percipere delectationem et de-
lectationem iuxta voluntatem meam
et non iuxta suam. Iste modus est ad-
vitandum fraudem inimici sue de-
ceptionem: a me cuncta recipiendo
per affectuosum amorem qui sum om-
nium finis felix et optabilis. Ideo fun-
dari cuncta debent in mea voluntate.

De his qui ne perdant consolationem
h

Tractatus.

propriam negligunt proximum in sua
necessitate.

Capi. lxi.

O Tri tibi de fraude qua decipiuntur illi qui suo modo gustare me volunt imentibus eorum. Modo fraudem aliam exprimere tibi volo qua decipiuntur illi qui solite quotidie procurant habere consolationem propriam in mentibus eorum intantum quod aliquando videbunt proximum suum in magna necessitate spiritali siue temporalis: nec ei subuenient sub colore virtutis et dicent. Ex hoc ego perdo consolationem atque pacem anime mee: nec horas congruo tempore persoluo. Unde quod non habent: ut asserunt in se consolationem indicant offendisse siue perdidisse me. Ipsi vero decepti sunt a propria delectatione spiritali mentis eorum. Et valde magis offendunt me non subueniendo necessitate proximi sui quam si dimitterent omnes consolationes eorum: quoniam exercitia quaecumque tam vocalia quam mentalia sunt a me disposita: et ordinata ut homo perueniat ad perfectam caritatem mei atque proximi et ut in ipsa caritate virtuose conseruetur. Itaque gratulus me offendit dimittendo caritatem proximi propter suum exercitium actuale siue quietem mentis quam si dimitteret exercitium amoris proximi. Nam in caritate proximi me reperiunt: in delectatione vero propria ubi me querunt essent omnino me privati: quia non subueniendo proximo quando necessarium est: ipso facto sunt ipsius proximi carita-

te privati: et imminuta caritate proximi etiam affectus meus imminuitur erga ipsos. Affectu vero diminuto pariter et consolatio diminuitur. Itaque lucrari putantes valde perdunt et volentes perdere lucrantur. quod si volunt in salute proximi proprias dimittere consolationes lucrantur in anima sua me per gratiam et etiam proximum ei caritate subueniendo in suis opportunitatibus et ita gustarent omni tempore dulcedinem affectuose caritatis mee. Cum autem hoc dimittunt iugiter in pena commorantur. Nam oportet aliquando quod ipsi proximo suo subueniant: vel obedientia compellente: vel ex caritate: vel ex infirmitate corporali siue spiritali. Tunc ei subueniendo sentit in se penam atque mentis tedium et efficitur incorporabilis omnibus cum quibus assidue conuersatur. Imo etiam sibi inmetipso. Siquis vero peteret ab eo quare sentis istam penam: Illico responderet. Quia mihi videtur amisisse pacem atque mentis mee quietem: et multa bona que facere solebam dimisi: unde reputo deum offendere. Sed non est ita. Iudicium enim eius in propria delectatione collocatum est. Ideo nescit agnoscere siue discernere ubi consistat offensio sua: quod si bene videret intelligeret offensam in carendo sua consolatione mentali: vel dimittendo sanctum exercitium orationis: tempore necessitatis proximi sui: non esset imo consistet carentia caritatis proximi sui cui seruire debet atque cum caritate subuenire iuxta posse suum

Secundus.

amore mei. Itaq; vides q fallitur
ex amore proprio spiritali circa se
metipsum.

De deceptione qua falluntur illi
qui suum affectum posuerunt in cō
solationibus atq; mentalibus visio
nibus. Capit. lxx.

E Taliquando cōtingit ex hoc
amore spiritali pprio q ani
ma maius damnum incurrit: qz si
suum affectus solummodo collocat
in querendo mentales consolationes
atq; visiones quas ego frequētissime
largior amicis meis: quando se pri
uatam illis videret incidit in ama
ritudinem atq; mentis intollerabi
le tedium: qz se indicat gratia cō pri
uatam euz ab ea me quandoq; sub
traho non per gratia sed per senti
mentum a mente sua sicut iam tibi
dixi: vt ita perueniat ad perfectio
nem. Ipsa vero cadit in amaritudi
nem z ei videtur arram inferni gu
stare percipiēdo se consolatione pri
uatam z molestis multarum tem
ptationum agitari. Nullo modo de
bet in tantam ignorantiam incide
re: nec ita pmittere se decipi ab hoc
amore proprio spiritali q non itel
ligat veritatē: sed in se cognoscat fo
re me qui sum illud eternum bonū
qz ei conseruo bonam voluntatē in
tpe belli q non sequitur cū p̄sensu tē
ptationes illas a quibus i mēte mo
lestat. v3 igit humiliare se reputan
do se: pace sine quiete mētis idignā.
Et ideo frequēter ab anima me sub
traho: vt in humilitate persistat: z

vt veritatem meam in se cognoscat
quaz in bona voluntate reppit quā
ego sibi conferne tempore bellorum
z vt ipsa non assuescat accipere vel
optare solummodo lactis dulcedi
nem: v3 huiusmodi consolationes: i
mo se viriliter applicet ad peccatū ve
ritatis incarnate: vt vna cum lacte
carnem etiam assumat: v3 attrahen
do dulcedinem affectuose caritatis
mee mediāte carne x̄su x̄risti cru
cifixi. Hoc itelligo de doctrina sua
salubri de qua vobis feci p̄ntes vt
per illuz ad me venire possitis. Ad
hunc ergo finem ab animabus ali
quando me subtraho. Si prudenter
incedunt ego postea redeo ad ipsas
cum lumine maiori: dulcedine: forti
tudine: atq; caritatis ardore. Si ve
ro quando me subtraho recipiunt
cum tedio tristitia z confusione men
tis modicum inde lucrantur z i sua
tepiditate perdurant.

Quomodo prefati qui delectan
tur in mentalibus visionibus aliquā
decipiuntur a diabolo qui se transi
gurare potest in angelum lucis. Et
de signis quibz potest agnosci: quā
do visio procedit a deo: vel a demo
nio. Capit. lxxi.

Post hec aīe tales aliquā reci
piūt a demonio fraudē allay
trāndō mado se in angelū lucis. Qm̄
i eo qz itelligit aīam optare seu re
cipe disposita: tēptationis laqueum
inuenire conatur: vnde qz mentē vi
det inclinātam z allectam ad dulce
dinem proprie delectationis: z in
huiusmodi visionibus mentalibus

b ij

Tractatus.

ex desiderio cōmorari: ipse diabolus in illa mēte se transformat in diuersis modis. Aliquādo sub forma mee veritatis: v3 yesu christi: aliquādo sub angelica forma se demonstrat: vel aliquorū sanctorū meorū sicut intellerit animam libentius acceptare. Nec autem facit vt eam illaqueat possit hamo proprie delectationis spiritualis ad quam auiditate tanta desiderius inclinatur. Et nisi sollicitē consurgat anima cū humilitate profunda contemnēdo realiter visiones atq; consolationes istas: hec hamo capta remanet i manu diaboli. Sed anima prudens in illis non apponit affectum suum: imo quantum est in se respuit: ex humilitate se reputans illis indigna: et cum affectuoso desiderio solūmodo virtutes amplectitur: et affectus meum qui largitor suū attendit: et non ad huiusmodi bonum siue delectationem propriam. Et ita diaboli manus euadit illesa: qz superbia sua humilitate aīe tollere nullo modo potest. Si vero petas quomodo cognoscitur visio vera siue visio falsa et diabolica: respondeo tibi p̄bēdo signū verum: qz quando diabolus animam visitat in forma lucis: illico sentit in aduentu suo gaudiū: vel alacritatem quandam: sed quāto moratur amplius tanto magis i se recessit atq; tenebre remanent cū quodā tedio et obfuscatione stimulate mentis. Cum autem anima in veritate visitatur a me qui suz eterna veritas in aspectu primo recipit anima timorem sanctum et cū ipso

timore gaudiū et securitatem cū vna dulci prudentia: qz dubitando non dubitat: sed pro sui notitia se reputans indignam humilime dicit. Ego non sum digna tuam visitationem habere. Cū ergo sim indigna quomodo potest hoc esse. Tunc vero se conuertit ad latitudinem caritatis ineffabilis mee: videns et aperte cognoscens quia mihi possibile ē omnia quecūq; volo dare. nec aspiratio ad alicuius indignitatem: imo et indignitatem meam attendo qui dignā illam facio: vt me recipiat in se per gratiam atq; sensum: qz non contemno desiderium quo me vocat ad se. Ideo me recipit humiliter corde dicens Ecce ancilla tua fiat in me tua sancta voluntas. Tunc egreditur ab itinere visitationis mee pariter et orationis eius cū alacritate: et magno gaudiū mētis cum humilitate se reputans indignam et cum caritate: qz recognoscit a me. Hoc est ergo signum cū anima visitatur a me: vel a demōio: qz quando visitat a me repperit in aspectu primo timorem sanctum: in medio autem et in fine gaudiū cum fame virtutum. Eodē uerō visitatio demōis in aspectu primo quandam alacritatem exhibet: postea vero dimittit in fine mentem cum confusione tenebrosā. Ergo prouidi vobis exhibendo signū vt anima si vult humiliter ambulare cum prudentia decipi non valeat. Quam fraudem incideret anima que procedere vellet solummodo cum amore imperfecto circa proprias consolationes et visiones affe-

Secundus.

etiam mentem attendere negligendo
ut iam dictum est.

Qualiter anima quae se ipsam agno-
scit prudenter euadit prefatas frau-
das. **Capitulum lxxij.**

Nolui tibi tacere filia charis-
sima fraudem quam incur-
runt communiter homines mundani
in amore sensitiuo permanentes cum
paruitate bone operationis. In tem-
pore. scilicet quo cum modica virtute ope-
rantes magis delectantur ipsa tem-
porali consolatione quam operan-
do recipiunt: quam virtute. Nec tibi ta-
cere volui quomodo decipiatur ser-
ui mei: cum consolationibus spiritalia-
libus delectantur amore proprio de-
cepti qui non sinit eos cognoscere ve-
ritatem affectus mei: nec videtur ubi
culpa consistat. Et viri tibi fraudem
qua vititur demon eos decipiendo
culpa sua cum ipsi non seruant mo-
dum quem viri tibi hac ratione: ut
tu: et alij serui mei virtutes sequami-
ni amore mei: et non affectu alterius
rei. In hec omnia pericula incidere
possunt: imo sepe incidunt illi qui in
imperfecto amoris mei positi potius
propter donum meum me diligunt
quam propter me donatorem. Verum
anima que donum proprie cogni-
tionis vere est ingressa orando per-
fecte et abiciendo imperfectionem
amoris et orationis eo modo quem
tibi in tractatu orationis exposui me
ipsam recipit amoris affectu querē-
do ad se trahere lac mee dulcedinis
a pectore doctrine christi crucifixi ter-

tium iam statum adeptam amoris. scilicet
fuitatis et amicitiae. Non habet hec ani-
ma mercenarium amorem: sed me-
cum agit: ut solent inuicem amici ca-
rissimi quorum si alteri fuerit ab al-
tero munus oblatum qui accipit non
tantum munus respicit: verum prin-
cipaliter amici cor: et donantis affec-
tum. Sic igitur anima que ad ter-
tium statum peruenit amoris per-
fecti cum a me recipit numerum: et gra-
tias non respicit solummodo donum
meum: sed oculo intellectus intue-
tur mee caritatis affectum qua sibi
munus contuli. Atque ut ipsa non pos-
sit se erulare: quod id agere nequeat. scilicet
meum affectum intueri munus cum
donatore coniungi cum diuinam na-
turam humane nature copulant: et
verbum unigenitum. scilicet filium meum
qui mecum unum est: et ego secum vo-
bis donavi hac itaque ratione donum
respicere non valetis nisi et me dona-
torem respiciatis: Videtes ergo quo
amoris affectu debetis diligere et di-
siderare donum et donatorem. Quod
si facietis non in mercenario: sed pu-
ro et sincero amore eritis et hoc faci-
unt illi qui clausi manent in domo
cognitionis proprie vilitatis.

Quomodo anima recedit ab amore
imperfecto et peruenit ad amorem
perfectum. **Capitulum lxxij.**

Hucusque multimode tibi mon-
stravi sicut anima resurgit ab im-
perfectione sua: et ad amorem perfe-
ctum attingere potest et quid agit
ex quo peruenit ad amorem filia
h ij

Tractatus.

lem et amici. Tibi namque dixi quod illuc
valet attingere cum sancta perseue-
rantia claudendo semetipsam in do-
mo notitie sue fragilitatis. Que no-
titia sui debet esse condita cum agni-
tione mee bonitatis ut ad confusio-
nem non veniat. Nam in notitia sui
proprie sensitivae passivae odium acqui-
rit atque delectationis proprie conso-
lationis. Et ab hoc odio sancto in hu-
militate fundato patientiam veram
acquirat in qua fortis efficitur con-
tra bella diaboli et contra persecutio-
nes hominum. Erit etiam valde pa-
tiens quando pro salubri bono suo
me subtrahere velim per sensum ab-
ea: omnia libentissime tolerabit cum
ista reali virtute. Et si propria sensua-
litas vellet ex aliqua difficultate re-
bellare quandoque contra rationem
tuder conscientie ut ascendere super
se cum odio sancto faciendo insulti-
am: neque permittendo motus tran-
sire inordinate sine correptione. Quan-
tis anima que consistit in odio san-
cto sui quotidie se corrigit et arguit
omni tempore: non solum eos qui sunt
contra rationem: imo frequenter il-
los etiam motus corripit qui proce-
dunt a me. Hoc innere voluit ille ut
notus servus meus beatus gregori-
us cum ait. Bonarum mentium est
sibi culpam agnoscere ubi culpa non
est. Igitur ita ut anima facere et fa-
ciat que vult surgere ab imperfectio-
ne: ut expectare perseveranter in do-
mo notitie sui providentiam meam
cum lumine fidei: sicut egerunt illi
sancti discipuli qui patienter expe-
ctaverunt in domo: nec inde discesse-

runt: imo perseveraverunt in vigilia
cum humili oratione continua usque
ad advenum sancti spiritus. Et hoc
est illud quod agit anima sicut iam
dixi postquam ab imperfectione surre-
xit et in domo se reclusit ut ad perse-
cutionem attingat. Ipsa stat iugiter
in vigilia: oculum intellectus ad do-
ctrinam veritatis mee dirigendo:
et quod se cognovit: humiliata consistit
in oratione continua: ut desiderium ve-
re sancti quoniam in se cognovit mee
caritatis affectum.

De signis quibus cognoscitur ani-
mam attingisse ad amorem perfectum.

Cap. lxxiiij.

Nunc vero tibi dicendum est
in quo demonstratur animam
ad amorem perfectum attingisse. No-
ueris ergo verum esse signum illud
quod habuerunt illi sancti discipuli
adventum sancti spiritus. Et domo
namque fuerunt egressi et amisso timo-
re: verbum meum annuntiabant pre-
dicantes doctrinam unigeniti filii
mei virili corde contemnendo pe-
nas: imo gloriabantur in penis: ne-
que metuebant annunciare veritates
in conspectu tyrannorum atque prin-
cipum huius mundi ad nominis mei
laudem et gloriam. Sic animas que
in cognitione sui perseveranter ex-
pectant: ego postmodum in reditu
meo visito cum igne mee caritatis:
cum qua caritate dum stetit in do-
mo cum perseverantia concepit vir-
tutes per amoris affectum partici-
pando de potentia mea. Cum qua

Secundus.

virtuosa potentia vicit et subingauit propriam passionem sensitivam. Et cum ipsa caritate participauit cum ea sapientiam unigeniti filij mei in qua sapientia vidit et agnouit oculi intellectus veritatem meam atque fraudes amoris proprii spirituales: ut amoris imperfecti proprie consolationis ut iam dixi. Cognouit etiam fraudem atque malitiam diaboli qua decipit animam que ligata fuerit in illo amore imperfecto. Et ideo surrexit eius odio ipsius imperfectionis et amore perfectionis in dicta caritate que ipse spiritus sanctus est: participauit ut in voluntate sua ipsam forisficando: ut quancumque penam pro nomine meo substinere vellet et egrediendo domum virtutes in proximo suo pareret. Non qui dem egreditur a domo notitie sue: sed egreditur a domo cordis et anime virtutes concipit per amoris affectum. Et eas parturit in tempore necessitatis proximi sui multifarie multisque modis: quia timor ille perditus est qui detinebat eam ne manifestaret ex timore perdendi consolationes proprias ut iam supra dixi. Postquam autem homo peruenit ad amorem perfectum et liberales egreditur extra modo dicto semetipsus deferendo. Et hoc vult homines cum quarto statu videlicet quando a tertio statu consurgens qui perfectus est: in quo tertio statu gustat et parit in proximo suo caritatem recipit unum statum ultimum perfecte unionis in me. Qui duo status insimul uniti sunt: nec est vnus absque reliquo

propterea caritas mea sine caritate prout: necque caritas proximi sine caritate mea potest esse. Non enim est vna separata ab altera. Sic est de vobis statibus istis: ut in sequentibus aptius audire poteris.

Qualiter imperfecti sequi cupiunt solummodo patrem: sed perfecti sequuntur filium. Et de quadam visione pulchra. **Capitulum lxxv.**

Tri tibi quod egrediuntur extra et quod est signum quod ab imperfectione discesserunt et ad perfectionem attigerunt. Aperi oculus intellectus et illos per pontem festinare considera doctrine: ut Iesu Christi crucifixi qui fuit et est via regula et doctrina vestra: et nunc quod coram oculis intellectus eorum non habent obiectum nisi Iesum Christum crucifixum. Non enim assumunt in obiectum patrem sicut ille facit qui stat adhuc in amore imperfecto qui nullam vult omnino penam habere quoniam in me patre pena cadere non potest. Ergo solummodo sequi concupiscit meam delectationem quam in me repperit. Isti vero non ita faciunt: imo tamquam ebrii et ignito amore successi congregauerunt et ascenderunt tres gradus generales quos in tribus anime potentiis figurant tibi: atque tres gradus actuales quos actualiter tibi figurant in corpore Iesu Christi crucifixi unigeniti filij mei. Unde ex quo pedes attigerunt et ascenderunt cum pedibus affectus anime puerunt ad latum sine costatum ubi secreta cordis agnouerunt et aque baptismi

h iij

Tractatus.

nam inuenerunt qui virtutem ha-
bet i sanguine ubi repperit anima
gratiam in sancto baptismo tibi di-
sponitur et parat anime vas ad gra-
tiam unitam atq; concretam sangui-
ne recipiendam. Sed ubi cognouit
anima huiusmodi dignitatem: ut es-
set unita siue composita in sanguine
agni recipiendo sacrum baptismum
virtute sanguinis. In eo statim siue
lateris vulneris ubi cognouit ignem
ardentissime caritatis. Et ita si be-
ne meministi veritas incarnata ti-
bi manifestauit cum interrogasti di-
cens. Agne dulcis et immaculate tu-
am vitam in cruce sinieras quan-
do latus lancea tibi fuit apertum:
quare decruisti tali modo percuti
atq; lancea cor tuum ita crudeliter
aperiri. Ipse vero tibi respondit hoc
euenisse multiplex respectu quorum
aliquem illico tibi patefecit. Quod
ei desiderium erga salutem huma-
ni generis erat infinitum: et operatio
penarum illarum atq; tormentorum
erat in se finita et per aliquam rem
finitum ostendere non valebat amo-
rem eius infinitum. Et ideo voluit
aperiri cor eius ut apertissime secre-
ta cordis agnosceretis: quod proculdu-
bio magis et ardentius diligebat quam
ostendere poterat ex aliqua pena fi-
nita. Et ideo sanguinem et aquam in
de voluit effundere sic habundanter
ut in aqua denotaretur atq; sancti-
ficaretur ille baptismus aque quo
genus humanum uniuersum a suis
iniquitatibus lauari atq; mundari
posset qui virtutem habet in effica-
cia pretiosi sanguinis effusi cum ta-

ardenti et amoroso desiderio. Et in
hoc actu voluit ostendere duplicem
alium baptismum sanguinis vnus
est in his qui baptizati sunt in san-
guine suo quem amore mei fuderunt
et aque baptismum habere nequie-
runt. Qui sanguis habet efficaciam
propter iesu christi dilectissimi filij
mei sanguinem. Alius autem est ba-
ptismus ignis: vbi eorum qui bap-
tismi affectuose desiderant et habe-
re nequeunt. Nec est baptismus ignis
absque sanguine: quia sanguinis est ve-
re conspersus et immixtus igni diui-
ne caritatis eo quod ingenti fuit amo-
re effusus. Insuper aliter anima re-
cipit huiusmodi sanguinis bap-
tismi figuratiue loquendo: nam quod
noni fragilitatem et infirmitatem ho-
minum: unde frequenter offendit
committendo graviora peccata ex quo-
rum culpa gratiam amittunt quod
acquirunt in sacro baptismate vir-
tute sanguinis. Ad quam tamen cul-
pam committendam homines inuiti
non impelluntur ab infirmitate: nec
ab aliqua creatura: nisi sponte con-
sentire velint ut iam dixi tibi. Ideo
ut ipsi possint ipsam gratiam perdi-
tam anime sue recuperare ac in ipsa
quotidie perscrutare sincerissima di-
uina caritas mea gratiose prouidit
ut iugiter homines baptismum san-
guinis haberent quem utique recipi-
unt ex contritione cordis in sancta
confessione: vbi confitendo peccata
sua ministris meis quibus ego co-
missi clauem huiusmodi sanguinis.
Quem utique sanguinem in absolu-
tione peccatorum effundunt in sac-

Secundus.

Es animarum quod loti restituuntur ad gratias. Et si forte nequirent habere confessorum: ut in omnibus casibus creaturis meis occurrat providentia mea sufficit habere contritionem in corde cum proposito confitendi si poterit. Tunc ergo manus exoptande clementie mee fructum sanguinis huius pretiosi largitur. Qui vero potest habere confessorum omnino volo atque precipio quod actualiter ipsi ministro meo confiteatur. Si quis autem habere poterit et acceptare noluerit omnino priuatus erit fructu salutiferi sanguinis. Tamen etiam si in extremis tandem confiteri cordialiter et inuenter voluerit et non potuerit etiam ad gratiam acceptabitur. Sed consulo ne quis ita stulte procedat in vita sua quod ad hanc extremitatem adducatur: quia magno periculo semetipsum exponit. Non est enim aliquo modo tutus qui non propter obstinationem suam diuina iustitia mea dicat ei. Tu mei non fuisti memor in vita quando potuisti: et ego tui obliuiscar in morte. Itaque nemo debet ianiter amittere salubre tempus differendo remedia sue salutis. Si tamen ex negligentia sua distulit usque dum uult committere nullo modo debet in spe sanguinis huius pretiosi semetipsum isto modo baptizare. Itaque uides in salutem animarum uestrarum huiusmodi baptismum humano generi continuu esse gratiose concessum. In hoc ergo baptismo cognosce potes operationem filii mei: uel penas crucis fuisse finitam: fructus uero

penarum quem per eum recepistis est infinitus. Et hoc accidit uirtute diuine nature que infinita est unita eius natura uestra humana que finita est. Que natura humana sustinuit penam in uerbis meo uestra humanitate uestito. Sed quoniam est inserta et unita una natura cum altera trahit ad se penam eterna deitas quare in cruce sustinuit inestimabili caritate. Ideo pena talis et operatio dei potest infinita non quod in se pena fuerit infinita: nec actualis in corpore: nec etiam in anime desiderio quod habebat implendi redemptionem humani generis: quod terminata fuit in cruce cum anima discessit et fuit a corpore separata. Sed fructus qui processit a pena et desiderium uestre salutis extenditur in infinitum et ideo infinito modo recepistis: quia si fructus non esse infinitus non fuisset in gratia restitutum uniuersum genus humanum: uel preteriti presentes et futuri. Nec etiam homines qui iugiter offendunt post offensam: ab ea releuari possent si tale baptismum sanguinis in uobis: infinito fructu careret. Hoc ipse filius meus uobis aperte patefecit in sui sacratissimi lateris apertura ubi secreta cordis inuenire potes: ostendendo quod magis uos atque salutem uestram amat et optat quam cum aliqua pena finita demonstrare potuerit. Ostendi tibi fructum istum infinitum. Cum quo. Cum baptismate sanguinis iuncto cum igne diuine caritatis: quia cum inestimabili amore fuit effusus et in generali baptismum christianis exhibito. Et omnibus

Tractatus.

qui volunt aqua baptizari que pro
culdubio vni ignito sanguini vbi
anima se purgat et cōponitur vt pa
nis aqua. Et vt hec aperte cognosce
rentur voluit ipse filius meus vt a
later suo sacratissimo sanguis efflue
ret vna cum aqua.

Quomodo voluntas propria in
anima mortua signum verum est q
ipsa peruenit ad os: v3 ad tertium
gradu suprascripti pōg. Cap. lxxvi.

Omnia que narrant tibi nūc
prius audisti ab vnigenito fi
lio mco: sed i persona sua volui tibi
replicare vt apertius videres excel
lentiam vbi est anima que iam ascē
dit istum secundum gradus vbi co
gnoscit et acquirit ineffabilem amo
ris ignem quo succensa subito cur
rit ad tertium gradus: videlicet ad
os. Et tibi manifeste demonstrat ad
statum peruenisse perfectum. An
de pertransiit per medium cordis
v3 cum memoria sanguinis in quo
baptizata fuit amorem imperfectū
deferendo. ex illa notitia quam at
trahit ab amore cordiali gustando
videndo et intelligendo ignem intē
se mee caritatis. Tales vere perue
nerunt ad os. Ideo demonstrant:
oris officium exercentes. Loquitur
n. os cum lingua quam infra se con
tinet. Gustus vero gustat. Os in se
retinet atq3 stomacho porrigit: dētes
quoq3 conterunt cibum quoniam ali
ter igeri: neq3 digerī posset. Sic ani
ma primo loquitur mihi cū lingua
que consistit in ore sancti desiderij:

v3 lingua deuote atq3 continue ora
tionis. Ista lingua loquitur actua
liter atq3 mentaliter. Loquit actua
liter annunciendo mee veritatis etiā
gelicam doctrinam: v3 monendo:
consulendo et absq3 timore quocunq3
q3 confitendo: contemnendo penam
quancunq3 mundus ei minaretur
sue posset inferre: sed audacia san
cta confitetur coram omnibus va
rijs modis vt vniciq3 viderit expe
dire. Mentaliter vero loquitur os/
ferendo mihi dulcia et amoroſa de
sideria in salutem animarum. In
super animarum cibum accipit at/
q3 comedit super mensa sanctissime
crucis ad honorem mei quoniam ali
ter: vel in alia mensa non posset illū
in veritate perfecte comedere. Dixi
q3 huiusmodi cibum dentibus con
terit: aliter. n. illum ingerere siue di
gerere non valeret dētib3: v3 odij
et amoris. Que duo sunt ordines in
ore sancti desiderij dentium vbi de
tinetur iste cibus conterendo cum
odio sui et amore virtutum in se pa
riter et in proximo suo: conterit vili
pendendo quālibet iniuriam et om
nes contumelias: derisiones: impro
peria: et persecutiones vnde cunq3 p
ueniant: virtuose tollerando famē:
sitim: calores: et frigora cum penis et
anxijs desiderijs lacrimis atq3 su
doribus in salutem animarum. Hec
omnia et alia plurima conterit atq3
deglutit amore mei subportando ca
ritatiue proximum suum. Postq3
autem ita contriuit: gustus auide
gustat saporans fructum laborum
dulcium et amentatē cibi anima

Secundus.

rum: illam in sincera et ignifera caritate mei et proximorum suorum affectuose gustando. Et ita cibus iste peruenit ad stomachum qui ex desiderio salutis animarum valde fame secebat et huiusmodi cibum optabat ut stomachus amorosi cordis eius amicitia atque sincerissima caritate primi sui ruminare delectatur. In tantum quod omnino perdit proprie vite corporalis teneritudinem et affectionem: ut ipsum cibum in mensa crucis atque doctrine Iesu Christi sumptum ingerere pariter et virtuose digerere valeat. Tunc impinguitur anima in veris atque realibus virtutibus et ex habundantia cibi repletur in tantum quod vestimentum exterius proprie sensualitatis: id est corpus quod animam contegit crepando scinditur quantum ad sensitivum appetitum. Qui vero crepat omnino moritur. Ita sensitiva voluntas illico mortua remanet. Et hoc est ex eo quod naturam anime voluntas ordinata vivit in me voluntatem meam in omnibus induta et ex hoc illa sensitiva mortua fuit. Hoc igitur est verum signum quod anima peruenit ad gradum tertium oris: quod ut occidit in veritate propria voluntatem quam gustavit nec caritatis affectum et ideo repperit in opere pacem et quietem anime sue. Nosti quod in ore pax exhibetur. Sic in isto tertio statu paces inveniunt: ita et taliter ut nemo eam turbare valeat pro eo quod perdidit et abnegavit voluntatem propriam que prebet utque pacem et quietem anime que non illam occidere. Tales virtutes

pariunt absque pena super proximos suos: non quod penae non sint eis penae: sed voluntas que mortua est non est imitator eas ad penas: quia voluntarie tollerat amore mei cum locunditate quadam. Isti sine quacunque negligentia currunt per viam saluberrime doctrine Iesu Christi crucifixi: nec ex iniuria sibi facta siue persecutio: ne quacunque siue quibusdam mundi delicis iter suum aliquo modo retardant: sed omnia tolerant cum perseveranti fortitudine. Et succensi caritatis affectu gustant cibum salutis animarum cum vera patientia: que patientia signum est in veritate demonstrativum: quod anima perfecte diligat absque respectu proprie commoditatis: quod si me diligeret et proximum ex utilitate propria esset impatiens ambulando remissus cum negligentia. Sed quod tales me diligunt propter me quia summa suorum bonitas et amari dignus et se propter me diligunt: et proximum suum simili modo propter me ut exhibeant laudem et gloriam nomini meo: ideo fortes atque perseverantes existunt ad omnia tolleranda cum vera patientia.

De operibus anime postquam tertium gradum ascendit. Capi. lxxvii.

Hec sunt ille tres gloriose virtutes in hac caritate fundate que consistunt in summitate arboris ipsius affectuose caritatis: ut patientia fortitudo: atque perseverantia que cum lumine sanctissime fidei coronantur. Quibus quod lumine sine tenebris ambulant valde

Tractatus.

velociter per veritatis viam et in altum extollitur ex desiderio sancto. Et ideo nemo potest eam offendere neque demones cum suis temptationibus: quia timent animam igne caritatis accensam: nec hominum iniurie siue detractiones: imo quis iste mundus eos intus persequatur tamen eos valde metuit. Ita mea bonitas operatur et vult: ut in conspectu meo magnificentur ac etiam in mundo fortificentur: quia ex humilitate se paruulos effecerunt: et ego magnificavi eos in me vita durabili ac etiam in corpore mystico sancte matris ecclesie ubi sit quotidie veneranda memoria de ipsis: quia nomina eorum in me libro vite scripta reperiuntur. Itaque mundus eos habet reuerentiam eo quod ipsam vilipendendo contempserunt. Isti non ex timore: sed ex humilitate virtutes abscidunt. Et si fuerit opus in aliquo proximo suo subueniendo seruire non se subtrahunt ex timore laboris: vel alius pene siue dubitando perdere consolationem propriam: imo viriliter atque fideliter ei seruiunt de se non curantes: imo se valde contemnentes: ut ipsi proximo suo seruire valeant. Qualitercunque tempus et vitam suam exerceant in honorem meum erulant et habent in mente sua quotidie quietem atque tranquillam pacem. Et hoc unde procedit. Quia non eligunt mihi seruire modo suo: imo sicut placet mihi. Et ideo tantum aspirant tempus consolationis quam tribulationis: tantum prosperitatem quantum aduersitatem: tantum cum

rant de vna quantum de altera: quam ubique et in omnibus his talis inuenit sanctam voluntatem meam et ipse se nil aliud optat nisi ut cum ea conformitatem habeat ubique repereat eam. In qua voluntate cognouit: quia nihil absque me factum est et cum misterio et cum mea divina providentia nisi peccatus quod nihil est. Tamen de solummodo peccatum odium cetera vero cum reuerentia suscipiunt. Et ideo sunt ita stabiles et firmi per viam veritatis ambulantes: neque tepeant in seruitio proximorum: imo fidelissime seruiunt omnibus iuxta posse: nec attendunt ignorantiam vel ingratitudinem aliquorum. Nec etiam quamvis aliquando peruersus vel vitiosus homo sibi dicat iniuriam redarguendo opera sua: omittunt effundere preces pro eo coram me magis affligendo se propter offensam meam atque detrimentum anime proximi quam de iniuria propria. Isti dicunt eum glorioso preconem meo paulo. Mundus maledicit et nos benedicimus: ipse nos persequitur et nos cum patientia et gratiarum actione sustinemus blasphemamur et obsecramus tanquam purgamenta mundi huius facti sumus. Itaque vides dilectissima filia ista signa: sed precipue super cetera virtutem patientie per quam apertius anima demonstrat in veritate profecisse ab imperfectioe ad amorem perfectum sequendo dulcem et immaculatum agnum unigenitum filium meum qui dum esset in cruce: clavis ibidem affixus amoris nullo modo se retraxit ob insultum et im-

Secundus.

properium indecorum ei dicentium. Descende nunc de cruce credemasque tibi. Nec etiam propter ingratitudinem aliorum quin iugiter in obedientia quam imposueram ei perseveraret cum tanta patientia quod vox alicuius murmuris non fuit ab ore suo audita. Similiter isti dilectissimi filii mei sequuntur doctrinam atque vestigia mee veritatis. Et quantum iste mundus ipsos retrahere velit a recto tramite blanditibus vel minis ipsi tamen in hoc itinere suo non retardant: vel ab ipso retrocedunt. Immo solummodo respiciunt in me veritatis obiectum. Isti nolunt a campo belli retrocedere neque redire domum ullatenus volunt ad tunicam iam omnissam proprie complacentie repetendam: quod vix amplius timere solebant creaturas quam me creatores: imo delectabiliter valde consistunt iugiter in prelio repleti et ebrii sanguine Iesu Christi crucifixi: quem sanguinem anteposuit vobis affectuosa mea caritas in apotheca mystici corporis ecclesie sancte: ut animetur illi qui cupiunt esse veri milites ad pugnandum contra propriam sensualitatem carnalem et fragilem: atque contra mundum et aduersantem diabolum cuius gladio et ens odij prefatorum victorum suorum et amore virtutum. Qui amor velut armatura valida reparat atque defendit eos ab ictibus et vulneribus vulneris ita quod minime nocere possunt nisi deponant armaturam ipsam pariter et gladium et in manibus inimicorum suorum exponant: vix manu

liberij arbitrij succumbendo voluntarie suis inimicis. Non ita faciunt isti qui sanguine sunt ebrii: sed usque ad mortem virtuose perseverant ut recipiant omnes inimici sui conflictum. O gloriosa virtus quantum es mihi quotidie grata resplendes in mundo in oculis tenebrosis ignorantium hominum qui declinant ne queant quin amabilem ducem participent amicorum meorum. Nam in eorum odio clementia relucet qua serui mei diligunt atque procurant in desesse salutem eorum. In eorum invidia relucet affectuosa caritas et in crudelitate pietas. In iniuria quoque relucet vera patientia que gloriose dominatur: atque dominum in manu pacifice tenet omnium virtutum: quoniam est utique medula caritatis. Ipsa namque demonstrat aperte si virtutes in anima sunt in me vere fundate. Ipsa quotidie triumphat ex omnibus nullo tempore succubens. Nam iugiter est associata fortitudini simul et perseverantie sicut victus est. Ipsa domum omni tempore est glorioso triumpho redit et egrediens a campo preliorum in conspectu meo se representat. Et quod sum omnium laborum amicorum meorum valde gratiose remunerator recipiunt a me coronam glorie.

De quarto statu qui tamen non est a tertio separatus et de operibus alicuius qui ad ipsum pervenit. Capitulum lxxviii.

Hucusque tibi dixi quomodo demonstrant homines se perfectionem

Tractatus.

amoris amici atq; filialis attigisse:
nunc autem volo tibi narrare bre-
uiter in quanta consolatione me ga-
stant existentes adhuc in suo morta-
li corpore. Cum. n. attigerunt statu-
illum tertium: ut iam dixi tibi ac-
quirunt ibi quartum qui tamen a
tertio non est diuisus vel separatus
sed est vnitus est: nec vnus est absq;
reliquo prout est mea caritas cum
caritate proximis. Sed est vnus fru-
ctus egrediens ab isto tertio statu:
cuiusdam vnionis valde perfecte
quam anima facit in me vbi forti-
tudinem: vltra fortitudinem acqui-
rit: ita ut non solummodo cum pa-
trentia tolleret aduersa quacunq;
verum etiam anxie desiderat ad lau-
dem: et gloriam mei nominis omnia
sustinere. Isti gloriantur in obpro-
brijs vnigeniti filij mei: ut ait apo-
stolus paulus gloriosus prece meo.
Libenter gloriabor in infirmitati-
bus meis: ut inhabitet in me virtus
christi. Et alio loco. Mihi autem ab-
sit gloriarı nisi in cruce domini mei
iesu christi. Ego namq; stigmata do-
mini mei iesu christi in corpore meo
porto. Similiter isti tanq; de hono-
re meo phislocapti et veluti famelici
animarum cibum exurientes velo-
cissime currunt ad mensam sanctis-
sime crucis exoptantes affectuoso
desiderio penas quascunq; tollera-
re: proximo vtilitatem asserre: vir-
tutes acquirere atq; conseruare: sti-
gmata iesu christi portando ingi-

ter in corporibus eorum: videlicet
quia cruciatus amor quem in cor-
de gestant etiam in corpore relucet.
Nilipendendo semetipsos et p. ma-
gna delectatione sua gloriantes in
penis: obprobrijs atq; molestijs: vn-
decunq; proueniunt siue qualiter/
eunq; mihi placet eis concedere hu-
iusmodi carissimis amicis meis pe-
na est vtiq; consolatio: delectatio ve-
ro labor est eis. Et consolationem
omnem siue delectationem quam
mundus eis exhibere vellet ipsi co-
temnunt: nec acceptare dignantur.
Neq; solummodo consolationes mū-
di: nam ego interdum concedo q;
serui mundi eos habeant in reueren-
tiam atq; subueniant opportunita-
tibus eorum: sed etiam consolatio-
nes quas ego pater eternus anima-
bus eorum in fundo ex humilitate
et odio sancto sui contemnunt. Non
quidem contemnunt consolationes
atq; gratiam meam: sed delectatio-
nem quam anime desiderium inne-
nit in ipsa consolatione. Hoc. n. ac-
cidit ex virtute vere humilitatis
quam acquisierunt in odio sancto
que quidem humilitas est basula et
vera nutritrix caritatis acquisita i ve-
ra cognitione sui pariter et mei. Ita
que vides virtutem atq; stigmata
iesu christi fulgere in corporibus
atque mentibus eorum. Talibus
ego concedo me nunq; separari per-
sensum ab eis prout ab alijs: ego vi-
xi tibi q; ibam: et redibam ad eos

Secundus.

discedendo non per gratias: sed per
sentimentum. Non igitur ita facio
cum perfectissimis istis qui perue-
nerunt ad magnam perfectionem
qui virtuose mortui sunt ad omnes
voluntatem propriam: sed iugiter
in animabus eorum requiesco per
gratiam atq; sentimentum. Hoc ē
q; quandocunq; mens eorum vniri
vult in me per affectus amoris agi-
lime possunt quia desiderium eorū
est mihi vnitum ita perfecta vnio-
ne q; nullo modo separari potest.
Sed eis omnis locus est locus et om-
ne tempus est eis tempus orationis
quia conuersatio eorum eleuatur a
terra et ascendit in celū: quia v3 om-
nis terrenus affectus: et amor pro-
prius sensitiuus eorum ablatus est
ab eis. Ascenderunt super se in alti-
tudinem celi cum scala virtutum et
ascēderunt illos tres gradus quos
figurauit fore in corpore vnigeniti
filij mei. Nam excoliauerunt in pri-
mo gradu affectum pedum ab amo-
re vitiorum. In secundo vero gusta-
uerunt secretum et affectum cordis:
vnde conceperunt amorem in vir-
tutib3. In tertio vero pacis et quie-
tis in mente probauerunt in se vir-
tutem et omittentes amorem imper-
fectum attigerunt ad magnam per-
fectionem et ibi receperunt quietem
in doctrina mee veritate. Inuene-
runt utiq; mensam cibum atq; ser-
uitorem. Quem cibum in mente ga-

stant mediante doctrina iesu chl-
sti crucifixi vnigeniti filij mei. Ego
sum eis lectus atq; mensa: verbum
vero dulce omni suauitate plenum
est eis cibus: tum quia cibum ani-
marum gustant in isto glorioso ver-
bo: tum quia vobis a me datus est
in cibum dum v3 in altari recipitis
in venerabili sacramento carnem et
sanguinem eius in quo deus et ho-
mo verissime continetur. Iste cibus
optabilis a mea bonitate datus est
vobis dum estis viatores atq; pere-
grini: vt ex imbecillitate non deffi-
ciatis in via et ne memoriam huius
pretiosi sanguinis pro vobis effusi
cum excellentissima caritate trada-
tis obliuioni: sed iugiter in me con-
fortemini et in itinere vestro quoti-
die cum delectatione refocilemini
atq; conualescatis. Sanctus vero
spiritus affectuosa caritate seruit eis
in qua dona pariter et gratie mini-
strantur. Iste seruitor gratus et val-
de dulcis portat iugiter et adducit.
Adducit et offert amorosa: penosa: et
dulcia desideria et illis offert fructū
diuine caritatis: fructum labo-
rum suorum in animabus ipsorum
quotidie gustant semetipsos nu-
triendo de dulcedine mee diui-
ne caritatis. Item vides q; ego
mensa sum illis: filius vero me-
us vere est cibus spiritus quoque
sanctus a me procedens et a filio
meo seruit eisdem. Ergo per senti-

Tractatus.

mentum quotidie me possident in mente sua. Et quāto magis delectationem habere contempserunt eligentes et optantes propter me penā habere magis privati sunt omni pena, et delectationem suauissimam inuenerunt. Et hoc accidit: quia sunt in mee caritatis ardore succensi et igniti ubi voluntas eorum est omnino consumpta: quare diabolus valde metuit baculum caritatis ipsorum. Ideo sagittas suas iactat a remotis nec audet eis adherere. Mundus vero percutit exteriorem corticem eorum: putans eos offendere sed ipse ab eis offenditur: quia sagitta que non inuenit ubi possit intrare illico redit ad sagittatē. Ita mundus operatur cum sagittis iniuriarum persecutionum atque murmuratiōum suarū sagittare volens istos perfectissimos seruos meos: sed eis nocere nō valet. Nam ortus animarum eorum est valde clausus et non inuenit ubi possit intrare. Ideo sagitta redit ad eum qui sagittauit: veneno culpe venenata: seruos autem et amicos meos nullo modo ledere potest. Et si forte modicum in corpore ledat animam vero vel in minimo ledere non potest. Immo beata simul et dolorosa consistit. Beata quidem est propter vniōnem et affectum caritatis quam habet in se: dolorosa vero propter offensam proximis suis. Isti sequuntur agnum immaculatū vniūgentium filium meum qui cum esset in cruce beatus erat atque dolorosus. Beatus erat quia natura diuina vnita cum humana natu-

ra penam in nullo sustinere poterat et semper animam eius beatam efficiebat absque velamine se demonstrando sibi. Dolorosus autem erat eo quia crucem in corpore suo portabat penam amarissimam tollerando atque desiderij crucem: ut pro culpa satisfacere humane generationis. Ideo beatus erat atque dolorosus eo quia caro penam habebat velut vero penam habere nequebat: nec etiam anima quantum ad superiorem partem intellectus. Sic isti dilectissimi filij mei postquam ad tertium et quartum gradum attigerunt dolorosi sunt crucē tollerantes actualement atque mentalem: vbi actualiter in corpore suo tollerando penas: ut eis ego permitto simul et crucem desiderij doloris: vbi et amaritudinis ex offensione mea et animarum detrimēto. Beati quodque sunt eo quia illa delectatio et dilectio caritatis ab eis auferri nullo modo potest que procul dubio illos beatificat: unde recipiunt in se gaudium et beatitudinem. Et ideo dolor iste non est affligitio qui deficit: vel affligat animam: sed impinguatius qui vbi facit animam impinguare in affectu caritatis: quia pene virtutem augent atque fortificant et virtutum operantur experientiam. Itaque pena talibus est impinguans et non affligens eo quia nulla pena siue dolor animarum huiusmodi ab igne caritatis amouere potest ut apparet in titione qui totus est ignitus et in fornace consumptus quem nemo potest manu contingere pro extinguendo: quia totus factus

est
ce n
nisi
pna
in m
capit
diuelli
et ego
me sul
tidie m
arq; se
alps de
et redit
me ab
sentim
percing
q; autem
gerunt a
ris: vbi
amoris
do siue m
sua redet
am ego si
qui non
in anim
qui vadit

Quia
fimis n
per sent
Et sequit
Nota q
ita bene
nis: vbi oc

O
horam
ho que
corpe

Secundus.

est ignis. Sic istas animas in forma
ce mee caritatis ignitas eo qd ex eis
nihil extra me remanet: vñ nulla p
pria voluntas: sed omnino totaliter
in me succense sunt et ignite: nullus
eaper potest: nec illas a gratia mea
diuellere qd facte sunt vnite mecum
et ego cum eis. Nec vnq ab eis ego
me subtraho per sensum: imo quoti
die mens eorum in se me possidet
et qd sentit. Non. n. accidit eis prout
alqs de quibus iam tibi dixi qd ibaz
et redibam discedens et subtrahens
me ab eis non per gratiam: sed per
sentimentum. Et hoc agebam vt ipsi
pertingerent ad perfectionem. Post
q autem statum perfectionis atti
gerunt ab eis aufero ludum amo
ris: vñ eundi et redeundi qui vocat
amoris ludus. Nam ex amore disce
do siue me subtraho et ex amore po
stea redeo. Non ego proprie: quoni
am ego sum deus vester immobilis
qui non mutor: sed ille sensus quem
in anima mea caritas exhibet et ille
qui vadit et redit.

Quomodo deus ab his perfectis
simis nunq discedit per gratia: nec
per sensum.

Lapi lxxix.

Et sequitur glo. Ray. confessoris. s.
Nota qd iste status est ille in quo erat
ista benedicta virgo caterina de se
nis: vt oculi nri viderut aptissime.

O Tri qd ab his perfectissimis
nunq per sensum me subtra
ho tamen aliquo modo me subtra
ho quoniam anima que adhuc est i
corpore ligata sufficere nullo modo

potest in se recipere iugiter vnione
illam quam in anima facio. Et ideo
qd non sufficit aliquando me subtra
ho non per gratiam neq per sensum
sed per vnionem. Nam erurgentes
huiusmodi anime cum antio de fide
rio velocissime carentes virtuose p
pontem doctrine yesu christi cruci
firi perueniunt ad ianuaz mentis
earu in me leuantes madefacte san
guine: pariter et ebrie: igne caritatis
ex vste gustant in me deitatem eter
nam. Hoc est. n. illis vnus mare pa
cificum vbi fecit anima tanta vnio
nem qd illa mens omnino nullu mo
tum habet nisi solum in me. Et cri
stus in statu mortalium in verita
te gustat bonum in mortalium. Et
existens in corpore ponderoso habet
agilitatem sine leuitatem spiritus:
vnde frequentissime corpus eleuat
a terra propter vnionem perfectaz
quam anima fecit in me: quasi gra
uedo corporis iam haberet in se vo
tem agilitatis quaz in vita durabi
li sancti possident. Tamen huiusmo
di corpus non caret grauedine siue
ponderositate sua: sed vnio qua ani
ma fecit in me pfectior est qd sit vnio
que consistit inter animam et huiusmo
di corpus. Et ideo propter violentiam
spiritus ascendens et in me ta
liter vniti eleuat a terra grauedo
corporis. Corpus vero manet i sen
sibile sine viribus ex toto quasi lace
ratum ab affectu spiritus in tantum
q sicut ipsa vere percepisti no esset
in vita corporali possibile viuere ni
si mea bonitas noua fortitudine cir
cularet. Quare volo te nosce qd val

Tractatus.

de maius miraculū est in hac vnio-
ne q̄ anima non separatur a corpo-
re suo q̄ videre suscitari plura cor-
pora mortuorum. Et ideo quandoq̄
me subtrahō per vnionem faciens
animam ad vasculū sui corporis ab
hac vnione redire: v3 vt sensus cor-
poris qui totus alienatus erat per
affectum anime redeat ad propriū
sensem sive sentimentū. Non q̄ ani-
ma totaliter a corpore sepeatur: quo-
niam hoc in morte solummodo fit.
sed anime potentie discedunt ppter
amorem vnitum in me: vnde memo-
ria solummodo de me se repletam i-
uenit. Intellectus eleuatur solūmo-
do speculando mee veritatis obie-
ctum. Affectus vero qui sequitur i-
tellectum amat illud quod intel-
lectus vidit: et vnitur cum illo. Con-
gregatis igitur: et vnitis simul his
tribus anime potentis et in me sub-
mersis atq̄ suffocatis corpus illico
perdit sensum suum. Nam oculus vi-
dendo non videt. Auris audiendo
non audit. Manus tangendo non
tangit. Lingua loquendo nō loqui-
tur: nisi prout ex habundantia cor-
dis aliquando permitto lingue me-
br̄is eloqui: pro q̄ tali respiratione
vel exalatione cordis et ad laudem
et gloriā mei nominis. Itaq̄ loquē-
do non loquitur. Pedes ambulan-
do non ambulant. Omnia mēbra
sunt occupata pariter et ligata cum
ligamine atq̄ sensu dilectōis et amo-
ris. Vnde sunt ita subdita rationi et
vnita cui affectu anime q̄ quasi cō-
tra naturam suā vīua voce clamāt
ad me patrem eternū et optant ab

anima separari similiter et a corpo-
re separari viderat anima. Et ideo
iugiter ante me cui apostolo Pau-
lo clamāt. O infelix homo quis me
liberabit a corpore mortis huius. Vt
deo aliam legem in membris meis
contradicentē legi mentis mee. Nō
tantummodo paulus ita dicebat et
impugnatione carnis contra spiri-
tum: nam in verbo meo certificat⁹
fuerat cum audīuit. Paule sufficit
tibi gratia mea. Sed ideo dicebat:
q̄ se videbat in vasculo corporis cō-
ligatumq̄ ad tempus cui impedie-
bat a visione mea: v3 vsq̄ ad horam
mortis. Oculus erat ligatus et im-
peditus vt me trinitatem eternam
videre non posset visione beatorum
immortalium qui me quotidie lau-
dant: atq̄ glorificant meo nomini
benedicentes: imo se repperiebat in-
ter mortales qui me iugiter offēdūt
priuatus visione mea beatifica: v3 i
essentia mea. Non q̄ ipse et alij serui
et amici mei non videant atq̄ degu-
stent me non quide3 in essentia: sed
in affectu caritatis diuersis et varijs
modis vt bōitati mee placet eis me
manifestare. Sed omnis visio quā3
habet anima de me dum est imorta-
li corpore nimis est valde tenebro-
sa respectu eius quam habet a cor-
pore separata. Itaq̄ paulo videba-
tur q̄ visio corporalis: et exterior im-
pediret et impugnaret visionem ite-
riorem atq̄ spiritualem. Voluntas
ei videbatur ligata: quia nequibat
amare quantū3 amare peroptabat
quoniam omnis amor in vita p̄sen-
ti est imperfectus: vsq̄ quo perue-

Secundus.

nerit ad suam perfectionem. Nō q̃
a moꝝ pauli: & alioꝝ seruozū meoꝝ
rūm imperfectus extiterit ad grati
am: & ad perfectionem vere carita
tis: q̃ proculdubio perfectus erat:
sed in hoc erat imperfectus eo q̃ in
amore suo sacietate carebat quare
penam inde sentiebat. Si. n. cū de
siderium plenum extitisset eius qd̃
amabat nullam inde penā habuisset.
Quoniam igitur amor in corpo
re mortali non habet perfecte quod
amat ex hoc affligitur. Cum autem
anima separata fuerit a corpore de
siderium impletur. ideo diligit abs
q̃ pena. Et licet plenissime sacietur
valde: tamen est omne fastidium a
sacietate remotū. Satiata famelcit
sed pena quilibet est a fame remo
ta. Nam anima cum a corpore sepa
rata fuerit vas eius habet utiq̃ ple
num in maxima felicitate: & firma
tum atq̃ stabilitū: ita q̃ ipsa nihil
optare potest quam illico non habe
at. Desiderans videre me quotidie
me videt ad libitū: desiderans vi
dere gloriā atq̃ laudem nominis
in sanctis meis ipsa videt eā: ultra
q̃ verbo possit exprimi tum in an
gelica natura: tum in humana.

Quomodo mundani deo grati
as reddūt velint nolint.

Capit. lxxx.

Et anime beate tanta est visio
perfecta q̃ ne dum in ciuib⁹
existentibus in vita durabit: sed et
am i creaturis vite mortalis videt
laudet atq̃ gloriā nominis mei:

quia velit nolit iste mundus infim⁹
mihi gloriā exhibet verum est q̃
illam non exhibet eo modo quo de
bet & obligatur: amando me super
omnia. Sed ex parte mea recipio &
extraho gloriā atq̃ laudem nomi
ni meo. Nam in hominibus relict
habundantia caritatis atq̃ miseri
cordie mee dum eos ad penitentia
expecto tempus eis accommodan
do. Neq̃ precipio ut pro eozū ini
quitatibus infernus: vel terra vi
nos eos absorbeat. Sed econuerso
terre precipio: ut eis de fructibus
eius habundanter exhibeat atq̃ so
li precipio: ut eos calore suo calefaci
at & illuminet. Celo quoq̃ precipio
ut ad eozū utilitatem atq̃ conser
uationem indefinēti motu circun
det orbē. Et in omnibus creaturis
quas ego pro eis creavi misericordi
am meam valde caritative diffun
do: nec illas ab eis volo subtrahere
non obstantibus iniquitatibus eo
rum. Immo concedo ita peccatori
bus sicut iustis: & etiam peccatori
bus aliquando habundantius q̃ iu
sto pro eo q̃ iustus aptus est humi
liter: & cum patientia tollerare. Ideo
frequenter eozū volo priuare tempo
ralibus bonis: ut habundantius ei
retribuam bona celestia. Itaq̃ ca
ritatiua misericordia mea resplen
det in eis. Etiam aliquando in per
secutionibus quas amici mei su
stinent a seruis mundi: dum in eis
experitur virtus caritatis & patien
tie dum amici mei pro eis offerunt i
conspetu meo cōtinuas & humiles
oratiōes mihi resultat laus atq̃ glo
i ii

Tractatus.

ria: quod persecutores ipsi respectum habcant in oppositum: v3 in dedecus atq3 meum vituperium. Ego tamen velint nolint inde mihi gloriam attraho.

Qualiter etiam demonia gloria deo reddunt atq3 laudem licet iniusti.
Capitulum lxxxi.

Esti persecutores amicorum meorum in vita presenti permanet ad augmentandam et exercendam virtutem ipsorum prout in inferno demonia faciunt veluti mei lictores iustitiam meam contra damnatos exercendos. In vita quoque presenti vitam augent viatoribus et peregrinis qui desiderant ad me pervenire felicem ipsorum terminum. Ipsi demones in causa sunt in illis augendi virtutem dum eos exercent cum multis molestiis atq3 temptationibus variis modis: aliquando commouendo vnum contra alium iniuriolose verbis et aliquando factis. Etiam arripiendo bona temporalia non propter ista temporalia: sed solus ut aut me fraterna caritate priuentur. Sed dum aduersarius ipse putat et optat eos caritate priuare fraterna ipse fortificat eos si ipsis experientia probando virtutem patientie: fortitudinis atq3 perseuerantie. Hoc ergo modo reddunt gloriam atq3 laudem nomini meo. Et ita mea veritas in eis impletur quos ego creaueram in gloriam et laudem sancti mei nominis: et ut ipsi participet ineffabili bonitate mei patris eterni. Sed quia propter

eorum demonum superbiam aduersum me rebelles extiterunt a sua dignitate ceciderunt in abyssus visione mea priuati non exhibent mihi gloriam in dilectione caritatis. Ego vero veritas eterna posui eos veluti ministros ad exercendum in virtute seruos meos et veluti lictores eorum qui propter defectus eorum vadunt ad eternam damnationem ac etiam eorum qui deducuntur ad penas purgatorij. Itaque videtur veritatem meam in eis impletam: quia v3 mihi gloriam exhibent: non tamen: ut eterne vite ciues qui priuati sunt propter iniquitates eorum: sed veluti lictores et iustitiarum mei pacificando per eos iustitiam meam super inimicos meos in inferno damnatos. Nec etiam super illos qui purgatorij penis adiudicati sunt.

Qualiter anima corpore soluta plene videt gloriam et laudem deique qualibet creatura. Et qualiter in ea finita est pena desiderij: sed non desiderium.
Capitulum lxxxij.

Quod anima nudata fuerit a corpore et ad me finem suum aduenerit aperte videt et gustat gloriam et laudem nominis mei semper in omnibus creaturis que ratione habent in se: ac etiam in demonibus et in alijs quibuscumque creaturis. Itaque pure videt et in suo visu veritatem agnoscit videndo me patrem eternum amplius amat: et amando faciat aut veritatem agnoscit. Agnoscendo veritatem voluntas eius in

Secundus.

veritate mea firmata consistit. Et ita ligata et firmitate tanta stabili-
ta quod in nullo discordare potest neque
penam aliquam habere quoniam ha-
bet omnia quaecumque desiderabat.
De namque videre peroptabat et glo-
riam atque laudem nominis mei. hec
omnia videt apertissime ac in veri-
tate possidendo cognoscit: ut in san-
ctis meis et in beatis spiritibus an-
gelicis et in omnibus alijs creaturis
et etiam in demonibus ut dictum est.
Et quantum offensas peccatorum vi-
deat de quibus prius amare dolebat:
nunc vero nullum inde vel aliunde
quoquomodo dolorem habere po-
test: sed compassionem absque pena: pec-
catores ipsos amando et affectu sua ca-
ritate me iugiter erorando: ut ego
mundo gratiose misericordiam im-
pendam. In eis quidem est pena ter-
minata et finita: sed minime caritas
putat accidit unigenito filio meo: quoniam
in amarissima morte super cruce: pe-
na cruciati desiderii quod ab initio
cum ipsum in mundum transmissi:
usque ad finem vite portauerat pro
salute vestra finita fuit atque termi-
nata: sed non fuit finitum vestre sa-
lutis desiderium. Quia si mee cari-
tatis affectus quem vobis ipso me-
diante demonstravi fuisset in vobis
finitus atque terminatus proculdu-
bio non essetis: quoniam ex amore creati
fuistis. Itaque certissime noueris quod
si ex amore non conseruarem vos in
esse subito rediretis in nihilum. Sed
ex amoris creati vos et idem amor vos
in esse conseruat. Ego sum unum cum
unigenito filio meo et ipse mecum:

ideo finita est pena desiderii et non
amor desiderii. Vides ergo quod omnes
beati qui sunt in vita durat illi salu-
tem animarum exoptant absque pe-
na: quod pena terminata est in morte
ipsorum: sed non affectus vere cari-
tatis: imo tanquam inebriati sanguine
agni filii mei vestiti caritate frater-
na transierunt per artam ianuam
yesu christi sanguine madefacti et per-
uenerunt ad me mare pacificum ab
imperfectione segregati: ut ab infa-
mestate peruenerunt ad perfectionem
omnium bonorum plene satiati.

Qualiter illi qui perueniunt ad
tertium et quartum gradum: ut ha-
bentur supra cupiunt a corpore dis-
solui: ut etiam apostolus paulus opta-
bat.

Capitulum lxxxix.

Quoniam igitur apostolus et
preco meus paulus ista vide-
rat atque gustauerat cum ipsum ad
tertium celum attraxit: ut ad altitu-
dinem trinitatis agnoscens atque de-
gustans veritatem meam ubi plene
recepit sancti spiritus habundan-
tiam atque didicit incarnati ubi mei
doctrinam et tunc induit anima eius
me patrem eternum per sensum et unio-
nem veluti beati vite durabilis: hoc
excepto quod anima non erat a corpo-
re separata: ideo clamabat optando
separationem istam dicens. O infel-
ix homo ego quod me liberabit a cor-
pore mortis huius. Sed quod bonitatem
mee placuit eum facere vas electio-
nis in abisso meae trinitatis exui cum
de me quod non potest cadere in me pe-

i iij

Tractatus.

na: et ego decreueram cum multa por-
tare debere et posui yeshum christum
crucifixum in obiectum oculi sui in-
tellectus cum induendo vestimen-
to sue doctrine ligato et connero cum
clementia sancti spiritus qui est ignis
vere caritatis. Ipse vero tanquam vas
aptum a mea bonitate reformatum
quod nullam omnino resistentiam egit
quando percussus extitit: imo subi-
to dicit. Domine quid vis me facere.
Tunc ego cum docui quod coram oculis eius
posui yeshum christum crucifixum cum idem
do perfecte mee veritatis alma do-
ctrina cum lumine vere perititionis cum
qua defectum suum extirpavit in caritate
mea fundate. Itaque doctrinam idem
yeshu christi crucifixi et ipsam aie sue ta-
liter astrinxit quod ipse tibi ppala-
uit namque exiit: vel ab ea separari po-
tuit aliquid temptationis diabolica sine sti-
mulo carnis quo sepius impugnabat
mea bonitate permittente: ut in merito
cresceret et in gratia: et ut in humilitate con-
servaret eo quod gustaverat altitudi-
nem divinitatis atque trinitatis. Ipse
tamen huiusmodi vestimentum namque villo-
tiper: vel in modico dimisit sine depo-
sitione: vel latavit ex aliqua persecutio-
ne sine molestia: sine tribulatione sibi
occurrente: vel perseverantiam in do-
ctrina yeshu christi crucifixi: imo sibi
stricti incorporabat in tantum quod ex hoc
vitam exposuit corporalem et cum eo-
dem indumento rediit ad me patrem
eternum. Paulus ergo gustaverat
quid erat gustare me sine corporali
gravedine. Sibi namque concessi gu-
stare per sensum unionis: sed non per
separationem a corpore. Cum vero

postea rediit ad se vestitus indumē-
to yeshu christi crucifixi sibi videba-
tur amor eius imperfectus in com-
paratione perfectionis amoris quam
in me gustaverat: et quare videat ha-
beret beatos a corpore separatos. Ideo
videbatur ei quod gravado corporis ei
rebellaret: quod vel impediebat ei per-
fectionem illam facieratis desiderij
quam habet anima post mortem. Hec
memoria sibi videbatur imperfecta et in-
becillitas: ut est propter quam imbe-
cillitatem et imperfectionem impe-
diebat esse capax atque retinere pos-
set: recipere pariter et gustare me cum
illa perfectione quam habent in vi-
ta durabili: beati qui sunt a corpo-
re separati. Et ideo videbatur ei quod
omnia dum erat in corpore mortali
sibi forent veluti lex una perversa
que contra spiritum impugnet: tamen
impugnatione peccati: quia
sicut iam dixi quod ego certificaveram
cum dicens. Paule sufficit tibi gra-
tia mea: sed impugnatione cuius-
dam impedimenti perfectionis spiri-
tus: vel ne me videre posset in essen-
tia mea que visio per legem: et gra-
vedinem corporis impediebatur: et
ideo clamabat. O infelix homo ego
quis me liberabit a corpore mortis
huius. Nam habeo aliam legem in
membris meis que repugnat legi me-
tis mee. Et ita se veritas habet: quia
memoria ingit ab imperfectione
corporali repugnat. Et intellectus
impeditus atque ligatus est ab ista mo-
le corporis ne me videat: ut ego sum
in essentia mea. Insuper et voluntas
est alligata: quia vel attingere non

Secundus.

potest ex grauedine corporis ad me sine pena gustandum deum eternū modo superius enarrato. Itaq; paulus veritatem asserbat dicens. habeo aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee. Si similiter isti serui mei de quibus ego tibi dicebam q; ijs peruenierant ad tertium et quartum statum vniōis perfecte quam in me faciunt exclamant cum illo cupientes a vinculo corporali separari atq; dissolui.

Quibus causis anima cupit a corpore separari. Capi. lxxxiij.

Et ad apertiozem intelligentiam istius puncti notari debet illud qd habetur supra Capi. lxxix.

Isti serui mei fideles asperiti/tem sine difficultatem huius corporalis dissolutionis et mortis in se minime sentiant: imo desiderant illam: et cum odio sancto fecerunt asperam guerram cum suis corporibus. Unde perdiderunt illam tencritudinem que naturaliter est inter corpus et animam et superato atq; proftrato naturali amore cum odio vite sui corporis: et amore mei mortis eropiant et aiunt. Quis me liberabit a corpore mortis huius. Cupio dissolui: et esse cum christo. Unde tales euz codē apostolo dicunt. Mortis est mihi in desiderio: sed vita in patientia. Quoniam anima cum est eleuata in hac vniōe perfecta toto desiderio me videt peroptat atq; mihi gloriam et laudem videre ab omnibus exhiberi. Quando vero

postea redit ad sensus corporeos qui sensus oēs erāt in me tracti et absorpti per affectum amoris: magnā habet impatientiā in viuendo dū se considerat ablātā et auulsā ab vniōe quā in me fecerat: et ab immortalium optabili puerfatione qui quotidie mihi gloriā exhibent et inuenit se fore in puerfatione mortalitū a quibus me videt frequētissime miserabiliter offendi. Sup quo tales serui valde affligunt grauitter: vñ tam ex isto qd ex amoroso et anxio desiderio videndi me ipsos vita est eis ipotabilis. Nihilominus q; voluntas eoz nō ē sua ppria: sed est vñta cū voluntate mea p amorē: neq; velle possunt: aut optar nisi qd ego volo. Per optantes ad me venire contenti sunt: et in corpore manere si mihi placet: etiam cum quacūq; pena pro maiori gloriā: et laude mei nois et animarum salute: ita q; in nullo penitus vnq; a mea voluntate discordat: s; anxio desiderio currūt iduti vñ christū crucifixū. Et ambulantes p pontē sue salaberrime doctrine gloriant i suis obprobrijs atq; penis: et tātō magis gloriant q; tō grauiora se tollerare viderint: imo sustinendo multas tribulationes vñdecūq; pueniāt ipsi pceptunt inde refrigeriū in desiderio mortis. Et aliqui ex desiderio et affectu sustinendi penas aliquo mō mitigat illa pena desiderij quā habent a corpore solui. Isti non solummodo cum patientia tolerant aduersā sicut in tertio statu: s; ipsi gloriantur in multis tribulationibus quas pro nomine ac amore

Tractatus.

mod portant. Tollerando penas habent inde consolationem: quando vero non habent aliquam penam ad tollerandum habent amaritudinem: dubitantes atque timentes ne forte per bono quod operantur velim in presenti vita premiare: vel quod eorum operatio mihi non sit accepta. Sed eos permittendo tribulari: valde letantur: se vestiri considerantes de penis et obprobriis Iesu Christi crucifixi. Unde si possibile foret eis: haberent virtutem absque laboriosa pena non acceptarent. Potius enim eligunt in cruce cum Iesu Christo delectari et cum pena virtutem acquirere quam alio modo vitam eternam habere. Quia sunt in sanguine suffocati: et imersi ubi reperiunt ignitam caritatem meam: que caritas est veluti succensus ignis a me procedens qui rapit mentem eorum acceptando sacrificium desideriorum ipsorum. Unde consurgit oculus intellectus eorum in mea deitate speculando ubi nutritur affectus et vnitur qui sequitur intellectum. Hoc est vnum videre super naturale per infusam gratiam anime concessam a me que me diligit et in veritate mihi seruit.

Quomodo melius est ire pro consilio salutis anime ad vnum humilem cum conscientia sancta quam ad literatum superbum. Capitulum lxxv.

In isto lumine quod in oculo intellectus est a me positum viderunt vique me Ieronimus. Augustinus atque Thomas de aquino et

alii doctores ecclesie: unde magnam scientiam acquisierunt. Similiter et alii sancti et amici mei qui fuerunt illuminati cognoscentes et intelligentes in tenebris apertam veritatem quod vix sanctam scripturam exposuerunt: et illuminauerunt que videbatur esse tenebrosa: quod non intelligebatur non quidem ex defectu scripturæ: sed ex ignorantia non intelligentium. Ideo misi lucernas istas ut illuminarent intellectus errecatos et ignorantes. Ipsi vero lenabant oculum intellectus ad me: ut in tenebris agnoscerent veritatem ut iam dixi. Et ego velud ignis acceptabam et recipiam huiusmodi sacrificium eorum: eis exhibendo lumen supernaturale: et ita recipiebant in tenebris lumen veritatis. Unde scriptura quod tunc videbatur esse tenebrosa et obscura: nunc apparet omnibus lucida et aperta. Quilibet in ea recipit iuxta capacitatem suam: et prout ipse disponit animam suam ad amandum et cognoscendum me quia nullius ego contemno dispositiones bonam. Itaque vides quod oculus intellectus a me recipit ex gratia supernaturale lumen in quo sancti doctores et alii serui mei agnouerunt lucem in tenebris: atque de tenebris facta est lux. Nam intellectus: ante fuit quam ab aliquo scriptura formaretur. Unde scientia processit ab intellectu: quod videndo discreuit. Isto modo prophetæ cum aliis sanctis patribus cognouerunt: et intellexerunt prophetantes de aduentu: et morte dilectissimi filii mei. hoc habuerunt apostoli: post aduentum

Secundus.

tum sancti spiritus. Iſto lumine il-
luminati fuerunt euangeliste: docto-
res: cōſeſſores: martires: et virgines.
Omnes habuerunt hoc lumen in
diuerſis modis: vt expedire cogno-
ui ſaluti ſuarum animarum: vel etſi
am aliorum: aut ad declarationem
ſacre ſcripture prout actum eſt a do-
ctoribus explanando ſanctifice vo-
catoribus vniuerſi filij mei: et apoſto-
lorum: ac euangelistarum. Marti-
res vero cum ſanguine proprio de-
clarauerunt ſanctiſſime fidei lumē:
atq; fructum et theſaurū ſanguinis
agnit. Virgines cum affectu purita-
tis et caritatis: in religioſis obedi-
entibus cōmendatur obedientia filij
mei in quo maxime relucet eo qd ex
obedientia quam impoſui ſibi feſti-
nauit ad mortem crucis obprobrio
ſam. Omne lumen iſtud aperte pro-
palatur in veteri et in nouo testamē-
to. In veteri: vbi quo ad prophetas.
In nouo quo ad legem euangelicā
agnitum extitit ab oculo intellectus
cum lumine per gratiam inſuſoſu-
per naturale lumen. Et qd noua lex
ab eodez lumine proceſſit a quo an-
tiqua lex: ideo noua non euacuant
vel irritauit antiquas: imo ſunt vni-
te ſimul. Sed iſta noua lex abſtulit
imperfectionem antiquę: qd funda-
ta erat in timore ſolūmodo. Veniē-
te igitur verbo meo cum lege amo-
ris adimpleuit illas auferendo ſibi
timorem: pene ac etiam fundauit i
amore cum timore ſancto. Ideo di-
xit ipſa veritas: vbi vniuerſus me-
us. Ego non veni ſolucere legem: ſed
ad implere. Quasi diceret. Antiqua

lex eſt imperfecta nunc: ſed in ſan-
guine meo dabo ei perfectionem: et
ita eam adimplebo pro ſuo defectu
remouendo timore pene: et eam ſun-
dabo i amore atq; timore ſcō. Quis
hanc veritatem aperte declarauit.
lumen huiusmodi ex gratia conces-
ſus a me ſuper naturale lumen. Ita
qd omne lumē a ſacra ſcriptura pro-
grediens egreditur ab iſto lumine.
Et ideo ſuperbi ſcientiſti et ignora-
tes excecantur in lumine: qd ſuper-
bia cum amoris proprii nube coope-
ruit et abſtulit omnino huiusmodi
lucem. Et ex hoc plus intelligunt ſa-
eram paginā litteraliter et iuxta cor-
ticem exteriorē qd ſm intellectum
interiores. Et ideo guſtant inde ma-
gis litterę ſonum hinc inde multos
vertentes libros: et nō attingunt: ne-
q; guſtant ſacre ſcripture medulam
qm abſtulerunt ſibi lumen cuius quo
ſcriptura formata: et declarata fuit.
Unde tales admirari ſolent et aliqui
murmurare videndo multos idio-
tas atq; ſacram paginam ignoran-
tes: et niſilominus in cognoscendo
veritatem ita illuminatos quemad-
modum ſi longo tēpore ſtudiſſent
in ea. Neq; tamen ex hoc aliquis ad-
mirari debet eo qd habent in ſe cau-
ſam principalem luminis: vnde ſcīa
proceſſit. Ipi vero ſuperbi: qd lumē
amiferunt nō vident: nec intelligūt
bonitatem meam neq; lumen inſu-
ſe gratis ſuper amicos meos. Qua-
re nōneris valde melius eſſe pro cō-
ſilio ſalutis animarum ad vnū hu-
miliem virum accedere qui cum ſan-
cta rectaq; conſcientia viuat: qd ad

Tractatus.

unum superbum scientificus qui so-
lummodo conscientiam et animam
amplius currat inani vento scientie.
Nas alia porrigere nescit alteri nisi
que reperit in se: Unde propter vi-
tam tenebrosam accidit aliquando
quod lumen sacre scripture porriget et
conuertet in tenebras. Et huius op-
positum est in amicis meis: quod lumen
in eis existens animo caritativo li-
bentissime ministrant alijs cum sa-
melico desiderio salutis eorum. Her-
go tibi viri dulcissima filia: ut huius
vinitini status perfectionem agno-
sceres ubi rapitur oculus intellectus
ab ignisera caritate mea in qua su-
pernaturalis lumen amici mei reci-
piunt: et cum ipso lumine me diligunt
quoniam ipsa dilectio sequitur intel-
lectum. Et quanto plus intelligit: et
agnoscit tanto plus amat: et quanto
plus amat amplius intelligit: et sic
unum ab altero nutritur. Cum hoc
ergo lumine perueniunt ad meam
eternam visionem ubi me gustant:
et in veritate vident cum anima fue-
rit a corpore segregata. put: ego nar-
raui tibi superius exprimendo bea-
titudinem quam anima recipit in me.
Hic est ille status excellentissimus
in quo dum amici mei sunt in vita
mortali gustant inter immortales.
Unde frequenter ad tantam unio-
nem attingunt: ut viri intelligere va-
leant: utrum in corpore fuerint an
extra corpus: et ita gustant arram eter-
ne vite: tum ex unione quam in me
fecerunt ac etiam: quod voluntas est in
se mortua: propter quam vitis mor-
tem in me fecit unionem. Nam aliter

in me poterant uniri perfecte. Gu-
stant igitur arram eterne vite: quia
priuari sunt inferno proprie volun-
tatis que quandam arram inferni
tribuit homini viventi iuxta sensiti-
uam voluntatem.

Utile repetitio quorundam et i-
ducitur huius ad orandum pro omnibus
hominibus et pro ecclesia sancta. Capi. lxxvi.

Nunc vidisti oculo intellectus:
et ante tuum sensum audisti a me
qui sum eterna veritas qui modus ha-
bens est ad faciendum utilitatem prio-
ritatis et tibi doctrine et agnitionis mee
veritatis. Ut in principio tibi dixi. Cum
ad cognitionem veritatis peruenit ex
agnitione tui: non absolute pura et sim-
pliciter: sed unita et cōdita cum agnitione
mei in te ubi repisti humilitatem: odium
atque displicentiam tuam. Et ignem caritatis
mee propter agnitionem quam de me in te re-
peristi. Cum venisti ad amorem atque di-
lectionem primi tui utilitatem ei facien-
do doctrine: necnon et exemplaris ac ho-
neste vite. Insup ostendi tibi disposi-
tionem et qualitatem potentis: ut et ac et tres
gradus generales positos atque figu-
ratos per tribus aie potentis. Et quomodo
nullus hic potest vitam gratie si non ascende-
rit deus: ut ut sint in nomine meo congrega-
ti. Ipsos et tibi patefecit particulariter
per tribus aie statibus in corpore filij mei
figuratis. de quo tibi dixi quod fecerat
in corpore suo scalam: apte demonstrans
hoc in affixis pedibus: in aptura lateris
et in ore ubi gustat anima pacem veram: ut
dictum est. Ostendi quoque tibi superius in
perfectione servasti timoris et inspectionis

Secundus:

ne me diligetis ex dulcedine solationis quam inuenit in me atque perfectio. ne tertium statim: vobis qui perueniunt ad pacem oris ex quo per pontem christi crucifigati anxio desiderio cucurrerunt ascendentes tres illos generales gradus: vobis congregando tres anime potestias. Ubi congregat omnes operationes suas in nomine meo: put ego superius apte tibi demonstravi. Atque de tribus gradibus particularibus quos ascenderunt ab imperfecto statu transientes ad perfectum: sic eos in veritate currens vidisti. Fecisti te degustare perfectionem anime cum ornatu virtutum. Etiam ostendi tibi fraudes quas anima recipit antequam ad suam perfectionem attingat: nisi prudenter spiritus crederet in cognitione sui atque mei. Item ostendi tibi miseriam illorum qui sponte se metipsos in flumine submergunt renuentes ambulare per pontem: sequendo vobis doctrinam mei dilectissimi filii quem vobis ego fuisse processum suffocare: multumque ipsi veluti stulti potius elegerunt in miseriam atque putredinem mundi submergi. Nec omnia tibi declaravi: ut in te crescere facerem ignem desiderii sancti atque compassionem propter et amaritudinem super animam interitum: ut ipsa compellaris inducere ac astrigere me cum lacrimis: sudoribusque continuis et humilibus orationibus oblati: animam meam cum igni fero desiderio ad faciendam pietatis mundi misericordiam. Ista homo non solum a te siue per te regre: sed per multis aliis creaturis et amicis meis qui percipiunt: haec mea caritate compellent vna tecum exorare me: ut ipsi mundo atque corpori mystico sancte matris ecclesie pro qua tu itaque assidue me rogas

ego misericordiam exhibeam. Quia itaque tibi dixi si bene recolis quod ad implerem vestra sancta desideria prebendo refrigerium vobis in vestris laboribus: et ordinabo reformationem ecclesie sancte sicut penosa desideria vestra prestolantur in veros et virtuosos pastores: non cum gladio siue crudelitate guerre: sed cum pacifica quiete: atque lacrimis et sudoribus amicorum meorum quos: ego veluti colonos ordinaui vestrarum animarum atque proximorum: et in corpore mystico sancte matris ecclesie. In vobis operando virtutes in proximis autem et in ecclesia sancta doctrinam et exemplum: offerredo mihi continuam orationem in salutem omnium hominum: virtutes in primoptu riendo. Quia itaque dixi tibi quod omnis virtus siue defectus mediante primo patre: vel augumentabatur. Et ideo volo quod utilitatem primo vestro faciatis: et ita mihi dabitur acceptabile fructum vinearum vestrarum. Non dimittatis villo tempore odoriferum censum humilium orationum in conspectu meo in salutem animarum adolere: quia dispono mundo facere misericordiam. Et cum ipsis orationibus: lacrimis atque sudoribusque ablucere facite sponse mee: vobis ecclesie sancte quam aliquando tibi monstrata fuit in forma domicelle cuiusdam inquinatam atque deturpatam veluti leprosam faciem habentis. Hoc autem acciderat ex defectu ministrorum atque totius christiane religionis qui se nutriunt ad huius sponse pectus de quorum defectibus alibi tibi narrare dispono.

Tractatus.

Qualiter hec anima petit a deo
scire de statibus lacrimarum.

Capitulum lxxxvij.

Tunc anima prefata cō
surgens ingēti et ignise
ro desiderio velut ebria:
tum ex vnione quam ī
deo fecerat: ac etiam ex
his que perceperat ex ore sūme ve
ritatis: tum adhuc anxiata dolore
propter ignorantiam hominū qui
non agnoscunt suum benefactorem
nec affectum excellentissime carita
tis eius: licet haberet in se quanda
m vnam spem sancto gaudio plenam
ex promissione sibi a domino facta:
et quod modum eam et alios amicos su
os aperte docuerat ad inclinandum
eum: ut mundo gratiose misericor
diam faceret: lenauit oculum intel
lectus in dulcem veritatem altissimi
vbi stabat vnita volens aliqua per
cipere de statibus anime de quibus
audierat a deo: ad quos anima trā
sit ipsis lacrimis operative mediā
tibus. Ideo cupiebat audire disse
rentiam ipsarum lacrimarum: et qua
les erant: et vnde procedebant: et qui
fructus in fine sequebatur post hu
iusmodi lacrymas. Et quod veritas ī
telligit: vel agnoscere nullo modo po
test nisi ab ipsa veritate concedatur
ideo petebat a veritate declarari. Et
in veritate nihil intelligit: vel agno
scitur quod cū intellectus oculo nō
videatur. Expedit igitur volenti co
gnosceret quod auiditate surgat atque de
siderio cognoscendi cum lumine si
dei oculum intellectus aperiendo cū

fidei pupilla in oblectum veritatis.
Postquam igitur hoc agnouit anima:
quoniam oblita non erat doctrine
quam ei veritas. id est deus exhibuerat
attendens alia via scire non posse quā
de statu atque fructu lacrimarum
optabat ingēti desiderio se supra se
leuabat ultra modum assuetum: et
cū lumine viue fidei aperiebat oculum
intellectus in eterna veritate.
In qua vidit et agnouit veritatem
eorum que petebat. Deus. n. ineffa
bili benignitate sua condescendens
ignifero desiderio suo petitionem
eius exaudiebat.

De differentia lacrimarum discurs
rendo per predictos anime status.

Capitulum lxxxvij.

O Altis autē veritas ait. Alma
bilis atque carissima filia tu
petis a me declarari de speciebus et
fructibus lacrimarum: et ego desi
derium huiusmodi tuum acceptan
do complebo. Aperias igitur oculum
intellectus: et ostendas et iam supra
dictis tribus anime statibus lacry
mas imperfectas in timore fundatas
Primum vero dicas de lacrimis ini
quorum hominum. Iste sunt vtiq;
lacryme damnationis. Secūde ve
ro sunt lacryme timoris: eorum v;
qui consurgunt ex timore pene pec
catorum: et ex timore plorant. Ter
tie sunt illorum qui derelicto pecca
to me gustare incipiunt: vnde cum
quadam dulcedine plorant et incipi
unt ex amore mihi seruire. Sed quo
niam amor ipsorum est adhuc imp

Tertius.

fectus etiam est planetus eorum im-
perfectus: ut aptius exponā. Quar-
te lachryme sunt illorum qui ad per-
fectionem in caritate proximis per-
tulerunt in veritate me diligentes
absq; respectu sui: et istorum planctus
est omnino perfectus. Quinte quo-
q; lachryme sunt vite quasi cū pre-
cedentibus que cum magna dulce-
dine suauissime funduntur: ut infra
tibi narrabo. Postea subiungam de
lachrymis igneis absq; lachrymis oc-
ulorum: ut ego satisficiam illis qui
plangere desiderant: et nullo modo
possunt. Et volo te noscere q; omnes
isti diuersi status possunt esse succes-
sive: sed exercitium virtutis in eadē
anima: quando primo timore deser-
tor: ac amore imperfecto seruēter at-
tingit ad caritatem perfectam atq;
statum vnitatis.

Quomodo quinque sunt maner/
es lachrymarum. Capit. lxxxix.

Per hunc ergo modum in forma
bo te de lachrymis antedictis.
Et primo noueris omnem lachrymā
a corde procedere. Nullum. n. est in
homine membrum quod ita cordi sa-
tisfaciat atq; cor respondeat: ut ocu-
lus: q; si dolorem habet oculus illi
co manifestat. Et si dolor carnalis at-
q; sensitius effundit lachrymas car-
nales que mortem anime generant
quoniam a corde procedunt et ab amo-
re multum inordinato: me grauiter
offendendo. Ideo mortalem ide do-
lorem habet: et similes lachrymas ef-
fundit. Tertius est q; culpe grauado

et plactus est magis: vel minus gra-
uis iuxta mensuram amoris inordi-
nati: qui sic lachrymant sunt illi pri-
mi qui lachrymas mortis habent de
quibus tibi supradixi et infra dicaz.
Nunc videndum est de lachrymis q;
vitam exhibent: v; illorum qui cul-
pas proprias agnoscētes ex timo-
re pene deplozant. Iste sunt lachry-
me cordiales atq; sensitue: q; v; nō
habentes adhuc odium perfectum
contra commissam culpam: ex offensa
mihi facta procedunt cum quadā
amaritudine cordiali propter penā
que sequit ex peccato commissio. Ideo
plorat oculus: quia satisfacere dolori
cordis affectat. Et si virtuose sanctū
desiderium anima sumplerit huius
modi timorem omittet: atq; derelin-
quet: q; cognoscat aperte q; timor so-
lummodo non sufficit exhibere sibi
vitam eternam: prout iam tibi supra
narravi. Et ideo cum amore surgit
ad semetipsam agnoscendam: et in se
bonitatem meam. Et incipit assume-
re spem viuam in misericordia mea i
qua cor alacritatez habet. Et ita cul-
pe dolorem immiscendo cum gaudio
spei diuine misericordie mee: tūc ocu-
lus pias effundit extra lachrymas q;
lachryme proculdubio de fonte cor-
dis egrediuntur. Sed q; nō sunt ad-
huc in statu perfectionis: aliquādo
sunt iste lachryme sensuales. Et si tu
petis a me quare siue quomodo. di-
co tibi: q; radix amoris proprii non
est a se totaliter euulsa. Non dico de
amore sensitio sine corporali: quia
iam conculcāuit illum: sed est vnus
amor proprius atq; spiritualis en;

Tractatus.

anima vult habere cōsolationes spī
rituales: vel mentales a me: vel ali/
qua creatura mediante quam amo
re spīrituali diligit. Et quando pri/
uatur cōsolatione sua intus: vel ex
tra: v3 intus cōsolatione mea: vel
extra mediante creatura sine super
ueniente diabolica temptatiōe: vel
homīnum persecutiōe: cor ide penā
h3. Ocul⁹ vero qui sentit amaritu/
dīnē atq3 dolorē cordis effundit illi
eo lachrymas ex quodā tenero gēt/
tu quo sibi metip̄i cōpatit̄ amore p
prio atq3 spūali q3 volūtas pp̄ia
totaliter abnegata 7 pculcata nō ē.
Et ita lachryme sensuales effundun
tur: v3 ex passione spūali: quaz tibi
narravi supra plenius ip̄sectionez.
S3 aīa virtuosē crescēdo semetip̄az
exercens ī lūmīne notitiē sui p̄cipit
odīum sanctum atq3 displicentiam
contra se: vnde trahit vnām veram
noticiam mee bonitatis in se cum
quadam ignīfera caritate: propter
quod incipit vnire se volūntatez su
az pformādo cū mea: vñ gaudiū h3
atq3 cōpassionē. Gaudiū ī se pp̄ gu
stū amoris atq3 cōpassionē primo p
ut ī tertio statu tibi narraui. Ocul
lus vero qui cordi satisfacere cupit
illico gemit ex caritate mea: 7 pri
mi sui: 7 cū amore cordiali solūmō
dolet ex offēsa mīhi scā 7 primi sui
detrīmeto 7 nō de pena sine vāno p
prio. Q2 de se cogitare postponit: s3
solūmō cogitare studet quō nomini
meo possit laudē atq3 gloriā exhibe
re. Et cū anxio desiderio cūbum assu
mere delectatur in mensā sanctissi
me crucis habendo pformitātē cū

humili 7 imaculato agno vnigeni/
to filio meo de quo feci pontem hu/
mano generi sicut iaz dixi. Postq3
ita dulciter anima transiit per hu
iusmodi pontem sequendo mee ve
ritatis doctrinam tollerando pati
enter vna cū dilectissimo filio meo
penam quancūq3 sine molestiam:
vt ego pro salute sua permisi 7 ip
sa viriliter omnia portat non solum
modo patienter: imo libenter 7 ala
criter ac exultans ad quandam
gloriam aduersa quēcūq3 pro no
mine meo pati non quippe suo: sed
modo meo. Tunc inuenit vnām cō
solationem atq3 tantaz mentis quie
tem 7 tranquillitatem: q3 nulla lin
gua corruptibilis exprimer̄ sufficit.
Ipsa nanq3 firmanit̄ oculum intel
lectus in me veritatē dulcem: 7 eter
nam quam vīam agnoscit: 7 agno
scendo diligit: nam affectus vtiq3 se
quitur intellectum: ideo gustat eter
nam delectationem meam. Et agnosce
ndo videt ipsam naturam diuinam
vnitā humanitati vestre: 7 tunc ī
memari pacifico dulciter atq3 sua
uissime requiescit. Cor. n. est vnitus
in me reali ex affectu sincer̄ dilectio
nis. Et sic oculus effundit extra la
chrymas valde magne dulcedinis q
dirrecte veluti lac in vera patiētia
nutriunt animā. Iste lachryme sunt
velut vnguentuz odore suauissimo
repletum: qui pretiosus odor etiam
a remotis auiditate multa percipi
tur. O dilectissima filia q3 est h an
ima gloriosa que nouit: ita realiter:
atq3 prudenter a mari proceloso vi
te presentis ad me mare pacificum

Tertius.

pertransire: ubi vasculum cordis in
effabiliter impleuit eterna deitate
mea. Propter hoc oculus velud
aqueductus: ut extrahat a corde si-
bi satisfacere conatur: et sic effundit
habundanter atque suauissime lachri-
mas. Hic est ultimus ille status in
quo consistit anima beata simul et do-
lorosa. Beata quidem est ex unione
quam in me fecit per sensum: ama-
rem gustando diuinum. Dolorosa ve-
ro consistit ex offensionibus quas in
me fieri conspiciat qui scit eterna bo-
nitas quam vidit: et gustauit in co-
gnitione sui atque mei. Et propter hu-
iusmodi cognitionem attingit adhuc
ultimum statum. Nec impeditur ex
hoc ille status unitiuius qui magne
dulcedinis lachrimas effundit ex
agnitione suum in caritate prori-
mi: ubi gemitum inuenit amoris ex
diuina misericordia mea: et amari-
tudinem ex offensa proximorum fle-
do cum flentibus et gaudentes cum
gaudentibus. Hic namque sunt vine-
tes in caritate de quibus anima le-
tatur attendens a seruis meis exhi-
beri nomini meo gloriam et laudem.
Itaque secundus gemitus qui terti-
us est non impedit, ultimus qui quartus est
unitiuius: sed unus exhibet adiuuen-
tuz alteri. Quia si gemitus ultim-
us ubi repperit anima tantam unione
non accepisset: a secundo statu qui
tertius est: vix in caritate primi sua
perfectione penulubio careret. Ita-
que necessarium est quod unus ab alio
condiatur. Aliter. n. vitabili psum-
ptioni pateret: quod subintraret vnus
ventus inanis cuiusdam proprie re-

putationis: et ita rueret ab altitudi-
ne virtutis in profundum viti-
orum atque primi vomitus. Ideoque necessa-
rium est iugiter in se caritatem pro-
ximi retinere cum vera noticia sui.
Et ita nutriat ignem in se diuine ca-
ritatis: quia proximi caritas exoritur
a caritate mea: vix ab illa noti-
cia quam habuit anima cognoscen-
do semetipsam atque bonitatem me-
am in se. Ibi namque vidit se et agno-
uit ineffabiliter a me diligere: et ideo
eius eodem amore quo se nouit ama-
ri diligit omnes rationabilem crea-
turam. Et hec est illa ratio propter
quam anima que me nouit et amat
illico succenditur ad amorem prori-
mi sui: quia feruenter amat illam
creaturam quaz amplius amo. Pro-
pter hoc etiam agnouit aperte: quod
mihi nullam utilitatem asserre po-
test neque mihi reddere purum illuz
amorem quo se noscit a me diligere qua-
re conatur iuxta posse reddere mi-
hi talem amorem in illo medio quod
ordinari vobis: vix in proximo suo.
Est. n. illud medium cui debetis uti-
litatem asserre: prout iam tibi dixi:
quod omnis virtus proximo median-
te patrabatur. Vos amare de-
betis illo puro amore quod dilexi
vos hoc vero circa me facere non
valetis: quia dilexi vos non dile-
ctus a vobis: et absque respectu cu-
iuscunqz utilitatis: et quia vos ama-
ni ante quam essetis. Immo solus
amor quo vos dilexi me mouit ad
creandum vos ad ymaginem et similitu-
dinem meam. Ideo mihi reddere non
valetis huiusmodi gratuitum amorem:

Tractatus.

sed a vobis erigo: vt illum exhibea-
tis vestro proximo: v3 illum diligē-
do gratis omnino: sine respectu pro-
prie comoditatis: vel utilitatis: tem-
pora is: siue spiritualis: imo solū ad
laudem atq3 gloriā nominis mei:
z q3 diligitur a me. Et ita preceptū
legis implebitis: v3 diligēdo me su-
per omnia z proximum vestrum si-
cut vosmetipsos. Ergo bene verum
est q3 ad illam altitudinem attingi
nō valet vllō modo sine secundo
istō statu: qui tertius est z secundus
ad vnionem: nec etiam ex quo per-
uenit anima: conseruari potest si di-
scederet ab illo affectu: vnde perue-
nit ad secundas lacrimas iam di-
ctas: vt impleri non potest lex mea
sine lege proximi vestri: q3 sunt duo
pedes affectus per quos obseruan-
tur precepta pariter z consilia: ita
duo status isti de quibus factus est
vnus in virtute nutriunt animam
illam augmentando iugiter iper-
fectione vtr. utis z in vñtuo statu.
Non quippe mutat alium statū ex
quo peruenit ad istum: sed in hoc eo-
dem augentur diuine gratiarum ī-
diuersis atq3 nouis bonis z admira-
bilibus eleuationibus mentis: vt iā
supradixi cum quadam notitia ve-
ritatis: ita q3 in vita mortali consi-
stēdo quasi videtur imortalis ex eo
q3 sensus proprie sensualitatis mor-
tificatus est: voluntas vero mortua
est pp vnionem in me factam. O q3
dulcis est hec vnio cuiuslibet anime
gustāt: q3 videt z intelligit abscon-
sa secreta mea. Unde frequenter spi-
ritu prophetie notabitur agnoscen-

do q3 futura sunt. Ista bonitas mea
gratiose concedit quauis humilis
anima non debet hoc a petere: scip-
sam indignam cristimando omnis
proprie consolationis: pacis atq3 se-
renitatis mentis ad nutriendam at
q3 conseruandam intus in anima sua
virtutem. Neq3 consistit in secundo
statu: sed descendit indilate in valez
agnitionis: proprie fragilitatis. Lu-
men autem istud anime gratiose cō-
cedo: vt ipsa quotidie crescat. Nam
in vita presenti nunq3 est in tāta p-
fectione quin amplius in amore cre-
scere valeat excepto filio meo dile-
ctissimo cui nulla pfectio potuit au-
geri: qm erat z est vnus mecum: z
ego secum. Nam anima sua beata:
tunc erat propter vnionem diuine
nature. Nos vero peregrini quoti-
die crescere potestis: imo debetis in
maiori perfectione virtutis: non ta-
men ad alium statum sine gradum
ex quo peruenistis ad vltimum: vt
a me dictum est: sed cundez vltimis
augmentare potestis cum illa per-
fectione que placuerit vobis gratia
mea mediante.

Repetitio breuis eorum que su-
pradicta sunt. Et quomodo diabolo
effugatur ab his qui perueni-
runt ad lacrimas quintas.

Capitulum lxxx.

Nunc ergo vidisti de statibus
lacrimarum z illarum dis-
ferentiam prout mee bonitati pla-
cuit explanare tuo desiderio satisfac-
cendo. De p. imis v3 illorū qui sunt

Tertius.

in statu peccati mortalis quorū plan-
ct⁹ generaliter a corde procedit: qz
principiū affectus: unde lachryma
venit omnino corruptū erat: ideo
gemitus ideo corruptus egressus est
etiam cum omnibus operibus co-
rum Secundus gemitus est illorū
qui propter penam que sequitur p^o
culpam commissam incipiunt agno-
scere mala sua que merentur. Hoc
est quasi generale principium a me
datum fragilibus qui velut igno-
rantes in flumine se sponte submer-
gunt vitando doctrinam vniuersitatis
siliū mei. Multissimi vero sunt qui se
ipsos agnoscunt absqz timore seruili
vz proprie pene quorum aliqui subi-
to procedunt euz odio sancto sui ex
quo se dignos existimāt omni pena.
Alij vero cum quadam cōmendabi-
li simplicitate: mihi creatori suo ser-
uire cōtāt volentes de suis offen-
sionibus contra me facis. Hoc
dubio magis aptus ē ad perfectio-
nem attingere ille qui euz odio ma-
gno sui procedit qz aliq: licet exercen-
do se virtuose bene perueniunt eti-
am illi: sed iste prius Ille qui vadit
cum odio sui vitare debet in timo-
re seruili remanere. Qui vero pro-
cedit cum illa simplicitate sua caue-
re debet ne remaneat in illa cum te-
pore mentis non exercendo se seruē-
ter et virtuose. Hec tamē est vna cō-
munis vocatio. Tertius atqz quar-
tus gemitus est illorū qui dereli-
cto timore perueniunt ad amorem
atqz spem: gustantes misericordiam
meam in qua multa dona: et conso-
lationes a me gratiose recipiūt. Ex

quibus oculus qui satifacere cupit
sensui cordis euz gēitu lachrymas ef-
fundit. Sed quia gemitus adhuc ē
imperfectus imixtus cum planctu
sensituo spirituāli sicut dictum est
exercendo se seruenter: et virtuose p-
uenit ad quartum: vbi anima i san-
cto desiderio augmentata volūta-
ti mee cōformatur: et vnitur in tan-
tum: qz non valet optare vel velle:
nisi quecūqz volo caritate proximi
vestita. Unde re ipit in se quenda
amoris gēitum cum amaritudine
mearum offensionum: et animarum
detrimenti. Hic est vnitus cū quin-
ta et vltima perfectione in qua rea-
liter vnitur vbi laudabiliter exerce-
rit ignis sancti desiderij. Quē ignē
desiderij sustinere non valet aduer-
sarius hostis antiquus: sed illico su-
git et animaz ita succensam igne san-
cto nullo modo vulnerare potest: ne-
qz per iniuriam illatam quoniam i
caritate proximi patiens effecta est
neqz per consolationem spiritualem
sine temporalem: qz per odium et hu-
militatem veram: h omnia contem-
nit. Ceterum est qz diabolus ex par-
te sua nunqz dormit vllō tempore: et
in hoc vos negligentes instruit qui
temporē vestri lucris somno vacatis.
Vigilia vero sua talibus nocere nō
valet: qz calorem huiusmodi carita-
tis eorum: nullo modo sustinere po-
test: nec odorem vnionis quam i me
mari pacifico fecerunt vbi non po-
test anima decipi dum vnita persi-
stet i me. Itaqz fuit velotius: vt ab
olla ferventi musca fugere solet ex
timore magni caloris. Si autēz olla

k

Tractatus.

tepefecit ipsa musca non expanescit: sed illa ingreditur ibique moratur. Quauis aliquotiens ipsa perit ibi dem inueniendo maiorem calorem quam existimauerat inuenire. Et ita contingit anime priusquam ad statum perfectionis attingat. Diabolus iudicans ipsam tepidam ingreditur ad eam cum varijs atque multis temptationibus. Cum autem est ibi prudentia sancta: calor alicuius feruentis voluntatis: atque displicentia culpe virili virtute resistit voluntatem aligando ne consentiat cum funibus amoris virtutum et odij vitijs. Letetur igitur omnis anima quam molestias atque temptationes varias: et multas habet vnde cumque proueniant: quoniam illa est via perueniendi ad huiusmodi dulcem atque gloriosum gradum. Quia si meministi dixi tibi quod ex vera noticia et odio vestri et agnitionis mee bonitatis in vobis: vos veniebatis ad perfectionem. Nullum itaque tempus est in quo recognoscat anima sic aperte si sum in ea: sicut illo tempore multarum tribulationum. Quia si bene cognoscit attendendo se temptationibus obfessam atque circumdatam et se liberare nequit neque resistere quin illas habeat. Resistere quippe potest ne voluntas illis acquiescat aliter non. Tunc agnoscat se potest atque debet quod per se nihil est. Si. n. esset: vel posset aliquid per semetipsam se liberare a molestijs quibus omnino carere desiderat: et isto modo materiam habet humilitatis cum vera noticia sui. Et cum lumine sanctissime si

dei recurrat ad me deum eternum cuius gratiosa bonitate sibi reperit voluntatem bonam esse seruata que non consentit illis illicitis cogitationibus atque temptationibus a quibus impugnatur. Rationabiliter igitur et iuste bene confortari debetis in doctrina dulcis et amorosi verbi: vnde unigeniti filij mei tempore multarum afflictionum: penarum temptationum et aduersitatum: vnde decunq. proueniant ex quo vobis virtutem augmentant: et ad statum perfectionis viam exhibet et adducit.

Qualiter deus a quibusdam qui gemere desiderant ex ipsorum vilitate subtrahit habere lachrymas.

Capit. xci.

Tri tibi de lachrymis perfectis et imperfectis: et qualiter oēs lachryme cuiuscunque manerici procedunt a vasculo cordis quare possunt omnes vocari lachryme cordiales. Differentia solamodo persistit in amore salubriter ordinato: vel inordinato: et in amore perfecto: vel imperfecto. Nunc vero tibi dicere dispono: ut petitio tua tue satisfactio de quibusdam qui vel lent hanc perfectionem lachrymarum et vident quod hanc nequeant. Tales ergo si nequeunt hanc lachrymas oculorum ne se reputent inanes hanc studeant ignitas atque cordiales lachrymas. Est. n. generatus vnus ignitus: vnde veri atque sancti desiderij. Dominus igitur illi ex amoris affectu quasi presumit et vitam suam in gemitu dissolvere vellet et presumere per odium sui et per aliam salute: neque vnde hoc optine

Tertius.

posse. Tales inq̄ idubitant hñt igni-
tas ⁊ multū acceptabiles atq; gra-
tissimas lachrimas: i q̄b⁹ spūs scūs:
añ me p̄ cīs atq; primis corp̄ utilit ⁊
affectuose deploreat: qz v̄z mea diuina
caritas aīam offerrentem hęc aī-
xia desideria ingit̄ ante me flāma
sua mirabili mō succendit absq; la-
chrimis oculorum. Itaq; lachrime
tales vere nuncupande sunt ignite:
⁊ isto modo potest dici spiritum san-
ctum in anima tali genere. Que qz
nequit habere lachrimas oculorum
offert anxium desideriu ⁊ affectuo-
sam voluntatem habendi gemitum
amore mei. Quauis aperiens ocu-
lum intellectus apte cognoscat q̄ i
oī seruo meo qui flagrat odore scūs
desiderij ⁊ humiles atq; continuas
oīones offert in conspectu meo spūs
sanct⁹ quottidie gemit. Et hoc velle
videbat exp̄mere gloriolus paulus
apostolus cū ait. Ipse spūs scūs po-
stulat p̄ vobis gemitib⁹ i enarrabi-
lib⁹. Igit̄ apte cognoscere potes: qz
nō est efficacie minoris iste fructus
ignitaz huiusmōi lachrimarū q̄ sit
ille lachrimaz oculorū: imo frequen-
ter ē aptioris efficacie iuxta mēsurā
amoris. Ideo talis aīa nullatenus:
v̄z i duci ad aliq̄ mētis p̄fusionē: nec
existimet se priuatā: vel exclusā a
grā mea pro eo q̄ optat hęc lachri-
mas ⁊ hęc nequit eo mō quo deside-
rat: s̄ eas optare v̄z ordinate cū vo-
luntate: v̄z vniformit̄: cū voluntate
mea ⁊ humiliter acceptare si vo: vel
si nego put voluntati mee placet. Alii
qñ ego nō exhibeo lachrimas ocu-
lorū actualiter: vt aīa quottidie stet

añ me cū oīone p̄tinua ⁊ affectuoso
desiderio gustādo me: qñ hñdo qd
a me postulat ei nō ēēt utilitatis illi⁹
quam existimat. S̄ esset i mēte sua
quiesca ⁊ p̄solata si p̄titionē suā opta-
tam hñet: ⁊ ita minueret sine tepe-
fieret affectus sine desideriu cū quo
postulabat. Igitur in augumētum
⁊ non in defectū virtutis aliqñ sub-
trahō lachrimas oculorū: s̄ exhibeo
mētales solūm atq; cordiales igne
scō diuine caritatis accensos. Itaq;
semp oī tpe p̄ter ⁊ in oī statu valde
gratāter illas acceptabo: vū tñ ocu-
lus intellect⁹ veni nūq; amoueat sine
claudatur ab obiecto mee veritatis
eternē: s̄ cū amoris affectu lumē si-
dei illustretur. Quia vere sum opti-
mus medicus vos aut̄ ifirmi: vnde
cū magna diligentia cūctis admini-
stro put expedit v̄re saluti cū augu-
mēto p̄fectionis aīaz v̄raz. Hęc ē
itaq; declaratio statū lachrimarū
de q̄b⁹ a me p̄ma ⁊ eterna p̄tate tu
dulcissima filia mea declarari peti-
sti. Debes igitur submergere temet
ip̄az in sanguine x̄pi crucifixi
humilis ⁊ imaculati agni vnigēiti
mei cū augumēto virtutū: vt in te
nutriat ignis diuine caritatis.

Quo. liij. ex p̄dictis. v. statib⁹ la-
chrimaz exhibēt varietates pluri-
mas lachrimaz: ⁊ quō de⁹ vult sibi
fieri cū re ifinita ⁊ n̄ finita. ca. xcij.

Lsti p̄dci qñq; stat⁹ veluti qñ
q̄ p̄ncipalia cana'ia sūt quorū
q̄tinor exhibēt habūdantiā ⁊ ifinitā
varietatē lachrimaz. Et oēs vitā exhi-

k m

Tractatus.

bent in quantum exerceantur vir-
tuose sicut sibi dicitur. Non dico q*i*
hac vita sitis in gemitu infiniti: sed
infinitas eas voco propter infinitu*m*
anime desideriu*m*. Nunc audisti quo
modo lacrima p*re*cedit a corde: cor
autem illam oculo porrigit qua*m* pri-
us in se conceperat et aggregauerat
infinito desiderio. Velut viride li-
gnum in igne positum quod vigore
caloris gemendo fundit aqua*m*: q*ui*
in se viriditatem habet. Si vero sic
cui*us* esset: aqua non effunderet: ita cor
hominis agit humectatum viridi-
tate atq*ue* renouatione gratie: priua-
tum amoris proprii siccitate qui pe-
nitens animas ericeat a quolibet vi-
rore fructifero. Et ita sunt vnite la-
chrime cum igne: v*bi* ignito deside-
rio. Et q*ui* desideriu*m* nunq*uam* in pre-
senti vita satiatur: neq*ue* finitur ideo
quanto plus amat: et minus amare
videtur. Et ita sanctum desideriu*m*
exercetur quod est in caritate fun-
datum ex quo gemit oculus. Etiam
ex quo separata fuerit anima post mor-
tem a corpore pertingens ad me fi-
nem suum non amittit ipsam desi-
deriu*m* suum: imo quotidie deside-
rat habere me simul et proximi sui ca-
ritatem. Quia caritas ingreditur an-
lam eternam veluti domina secum
auferendo fructum ornatu*m* alia-
rum virtutum. Finitur ergo quicunq*ue*
q*ui* pena: non desideriu*m*: ut itaq*ue* tibi
dixi. Anima namq*ue* me desiderat et
ipsa me possidet: et i*n* veritate fruatur
absq*ue* timore quocunq*ue* perdendi q*ui*
a multo tempore preterito desidera-
uit: et isto modo nutrit anima fame*m*.

Et v*bi* famescit iugiter in me sacia-
tur et saciata famescit: remotum est
tamen a sacietate fastidium et a fa-
me procul est omnis pena: quoniam
in eterna beatitudine nulla p*er*fectio
deficit. Itaq*ue* desideriu*m* vestrum
extenditur in infinitum: quoniam
alias minime valeret aliqua virtus
mihi seruando solummodo cui*us* ali-
qua re finita. Nam ego qui sum de-
us vester infinitus a vobis volo ser-
uari cum infinita re. Vos vero nihil
habetis infinitu*m* nisi desideriu*m* et af-
fectu*m* animarum vestraru*m*. Et ego
sub hoc intellectu hoc dixi q*ui* erant
infinitae varietates lacrimarum. Et
ita veritas esse comprobatur ex in-
finito desiderio quod est cum huius-
modi lacrimis vnitu*m*. Cum ani-
ma postea separatur a corpore lacri-
ma remanet extra: sed affectus cari-
tatis ad se trahit omnem fructum
ipsarum lacrimarum quas omni-
no consumpsit: velut aqua consumi-
tur in fornace succensa. Non q*ui*a aqua
sit extra fornacem: imo calor ignis i*n*
se trahit eam atq*ue* consumpsit. Sic
anima que iam peruenit ad gustu*m*
dum ignem diuine mee caritatis q*ui*
migravit a vita presenti: cu*m* affectu
caritatis mee atq*ue* proximi sui et cui*us*
vnituo amore cum quo lacrimas
effundebat nunq*uam* dimittit offerre san-
cta desideria sua: beata simul et lacri-
mosa sine pena. Non quippe lacri-
mas oculorum effundendo: q*ui*a iam
est in fornace sic cocta sicut itaq*ue* dixi:
sed lacrimas ignis a spiritu sancto
procedentes. Ergo vidisti quomodo
debeat infinite lacrimae nominari.

Tertius.

Nam etiam in hac vita lingua tua non sufficit enarrare quot varij gemitus in statu predicto fiant. Ego vero tibi viri differentiam illorum quattuor statuum lachrymarum: nunc autem volo tibi dicere de fructu quem producit lachryma effusa cum desiderio et quid operatur in anima.

De fructu lachrymarum mundanorum
Capitulum xciij.

Amen incipere volo a primi a specie lachrymarum de qua tibi feci mentionem in principio: vix illorum qui miserabiliter in mundo viuunt: in corde suo fabricantes sibi deum de rebus creatis in mundo atque de propria sensualitate: unde percedit omne damnum anime pariter et corpori. Ego viri tibi quod omnis lachryma procedit a corde sic. n. est veritas: quod cor hominis tantum in se vult quod tum amat. Serni mundi gemunt: quando cor habet aliquem dolorem: vix quando priuatur illa re quae diligunt: sed valde diuersi sunt illorum plactus. Vis audire quantum? Pro ut et quantum amor est diuersus. Et quod radix amoris propria sensibili vere corrupta est: omne quod egreditur inde corruptum est. Iste est velut arbor una que non producit nisi fructus mortiferos: flores male olentes atque putridos: et folia maculata: rami vero sunt usque ad terram inclinati et a varijs ventis quotidie commutuantur. Nec est arbor anime quoniam omnes estis arbores amoris: et quoniam ex amore creati fuistis si

ne amore viuere non valetis. Aliqua que virtuose viuit in humilitate valle figit radicem arboris eius: sicut isti qui miserabiliter viuunt in monte superbie firerunt eam. Unde quod male plantata fuit non producit velut fructum: sed mortis. Fructus vero sunt eorum opera: qui fructus omnes venenati sunt ex varijs eorum offensionibus atque peccatis. Et si quod aliquid quando fructum alienius operationis bone faciunt: quod radix est in se corrupta quicquid inde producit vel egreditur est absque dubitatione corruptum. Quia nulla virtus in peccato mortali perpetrata valet ad vitam eternam aliquid: quia non est in statu gratie perpetrata. Quamuis operatio virtuosa nunquam omitti debet in quocumque statu fuerit homo quod nullum bonum erit absque premio tempore suo: sicut nullum malum impunitum absque dubio relinquitur. Operatio virtuosa que facta fuit in peccato mortali sicut tam viri non valet ad vitam eternam: sed iustitia mea diuina gratiose remunerat illam imperfecta remuneratione sicut operatio imperfecta mihi fuit oblata. Nam in rebus temporalibus aliquid quando reminero tales omnes operationes. Aliquando presto tempus expectando misericorditer emendationem huiusmodi peccatoris. Aliquando concedo alicui seruo qui mihi hi gratos est: ut intercedat et offerat ante me deuotas orationes pro illo et ita gratiose reddam ei vitam gratie relinquendo peccatum et virtuose viuendo. Sicut egi cum apostolo

Tractatus.

paulo qui propter orationes beati stephani discessit ab infidelitate sua gratia mea fauente rescipiscendo a persecutionibus quas meis amicis inferrebat. Itaque nunquam operatio virtutis vix omitti qualitercunque dispositus inueniatur homo. Dicebam tibi flores illos esse putridos et sic est. Iste sunt autem putride cogitationes quae mihi valde displicent: et precipue quando funguntur in corde cum odio atque displicentia proximis suis. Iste homo veluti latro furatus est honorem quem offerre mihi creatori suo debebat: et sibi metipsum exhibuit. Iste flos exalabat ubique fetorem iudicii falsi et miserabilis. Et hoc iudicium duplex est unum videtur esse contra me: occulta iudicia mea: et omne misterium meum inique iudicando: vix in odium iudicando quod in veritate cum amore paterno concedo: et in mortem quod ad vitam ordino. Omnia condemnat et iudicat surta suam infirmam atque detestabilem ignorantiam: quod talis cum amore proprio sensitivo sibi met excecavit oculum intellectus: unde cooperata pupilla sanctissime fidei non potest videre neque cognoscere veritatem. Secundum iudicium est contra proximum suum: unde sepe multa mala sequuntur. Quia miser homo semetipsum ignorando: vult agnoscere pariter et iudicare cor et affectum proximi: et ex quadam operatione siue minimo verbo: statim inconsulte damnabiliter iudicat ea quae sunt hominibus occulta. Sed amici mei semper iudicant in bonum: quod fundati sunt in me summo bono. Quia in huiusmodi vero

miseri semper indicant in malum: quod fundati sunt in miserabili malo. Ex quibus iudiciis frequentissime generant odia: homicidia detractio nes: displicentia contra primum atque remoti sunt ab amore virtutis amicos meos. Post haec illico sequuntur folia: vix verba multum inordinata quae procedunt ex ore contra reuerentiam: imo potius in vituperium et iniuriam contra me pariter et contra sanguinem virginis filii mei et aliorum sanctorum meorum ac in detrimentum primi. Neque vident ad alia vacare: nisi ad maledicendum et condemnandum opera mea: blasphemando quascunque creaturas: ut eis occurrat: et eorum iudicia temeraria persuadent. Nec advertunt infelices isti quod a me lingua creata fuit: ut mihi redderet laudem: et honorem: et ut homo profiteretur omnia peccata sua: et ut illam exerceret in virtutibus: et in salutem proximorum. Ista sunt folia maculata: et ex culpa miserabilis corrupta: quod cor: unde precesserunt erat immundum atque dupliciter: et alia multa miseria corruptum: et putridum. Agiliter enarrare non possem ultra. spirituale detrimentum: vix per nationis gratie mee quam incurrit anima: quia sunt et damna temporalia quae propter huiusmodi linguas pestiferas occurrunt. Nam propter inordinata verba frequenter inter homines exorta sunt odia: mortales inimicitiae: mutationes aliqui statuum: desolationes civitatum: atque patriarum: homicidia plurima: et alia multa mala: quia verbum vulnerat animam quando cor audientis: valde letaliter: et illuc ingreditur: ubi gladius intrare nequiret. Nec arbor habet

Tertius.

in semetipsa septem ramos ad ter-
ram usque deflexos a quibus folia cum
supradictis floribus egreduntur.
Isti rami sunt septem peccata mor-
talia que plena sunt alijs varijs atque
multis offensionibus et peccatis in-
imul insertis et ancris in radice siue
stipite miserabilis amoris proprii pa-
riter: et venenate superbie. Quod primo
ramos ex se producit: exinde flores
iniquarum cogitationum: postea folia si-
ue frondes inhonestorum verborum: vl-
timo fructus perversorum operum. Inelli-
guntur sunt et ad terram huiusmodi ra-
mi quoniam ipsa peccata solummodo se circū-
volant in terra cuiusque miserabi-
lis: et inordinate substantie terrene: nec
alijs videntur vacare posse: nisi quoniam se
valeant impleere sine satiare tali terreno
luto. Sed ipsi miserabiles oīo sunt in-
satiabiles: et sibi semetipsos inoportabi-
les. Et quidem valde congruum est quod ipsi
se inquieti sint et vacent: quoniam solum volūt
et optant ea que nullo modo possunt animi
implere siue quietare. Et hoc est evidētis-
sima ratio propter quam ipsi faciri neque-
unt: quoniam appetunt ingiter hoc vilissima
et infamta que finita: imo brevissima:
sunt et ipsi quātū ad esse sunt infiniti: nā
ipsorum esse quotidie durabit: sed ex cul-
pa peccata finiant quātū ad gratias.
Et homo constitutus est a me super alias
creaturas: et non alie creature super eum
immo satiare non possunt siue quietare ani-
mū suū: nisi solus in re que sit co ma-
ior. Maior autem homine sum ego
solus deus eternus: ideo solus: ego
possum eum: et volo satiare atque me-
tem eius in me feliciter atque plenissi-
me quietare. Sed quia tales ex co-

rum culpa mortali gratia mea pri-
uati sunt ingiter in penoso tormēto per-
sistunt. Post huiusmodi pro penam
qua cruciantur: gemitus illico sequitur.

Quo predicti mundani gemitus a
iū. ventis collidunt. Capit. xciiij.

P Redcā igitur arbor proprie sen-
sualitatis in qua mundani pec-
catores fecerunt suum principium
atque fundamentum precipue concen-
titur a quatuor ventis: videlicet a vento
prosperitatis: aduersitatis: timoris
atque conscientie. Isti sunt venti quatuor
ventus prosperitatis nutrit in ani-
ma superbiam cum presumptioe mul-
ta: se magnificando cum iactantia: proxi-
mū vero vilipēdendo cum iniuria. Si
statum dominij tenet iniuste viuūt
cum multa cordis vanitate procedens:
et cum inmunditia mentis et corporis:
cum propria reputatione simul et am-
bitione: cum multis alijs inconueniē-
tijs atque defectibus qui sequuntur
post hec quos lingua tua facillime
enarrare non posset. Noueris tamen
quod iste ventus prosperitatis in se non
est aliquo modo corruptus: nec etiam
alii corrupti sunt: sed est corrupta
principalis illa radix arboris: unde
de corrumpuntur omnia que proce-
dunt ab ea. Nam ego qui sum eter-
na et summa bonitas omnia creauit et
quotidie facio bona. Isti vero pueri
gemunt eo quod eorum anima non est aliquo
modo satiata: quoniam affectu satis inor-
dinato desiderant in his infimis ea
que repperire non possunt. Non
habendo: cordialiter affliguntur
h ita

Tractatus.

et in afflictione sua gemunt. Jam. n. dixi quod oculus optat cordi satisfacere. Postmodum occurrat ei ventus unus cuiusdam timoris servilis ex quo mirabili modo propriam vmbra expanseit metuendo perdere que sic inordinate diligit. Jugiter enim vitam propriam amittere trepidat: vel vitam filiorum: vel aliarum personarum ei dilectarum: siue statum domini sui: vel alienius alterius ex amore proprio: siue divitias: vel honorem. Iste timor impedit omnino ne pacifice cum mentis tranquillitate possidere valeat ea que tenet: quia non possidet ordinate secundum voluntatem meam. Et ideo sequitur inde timor iste servilis: et ita timidus est: quia factus est: vilis atque miserabilis peccati servus: et ipse talem se reputare debet qualis est illa res cui servit. Peccatus vero nihil est: et ideo devenit ipse ad nihil esse. Dum autem timoris ventus eragitur atque commovetur cum: illico supervenit ventus illius tribulationis et adversitatis quam expansebat et auferret ab eo que possidebat. Aliquando particulariter et aliquando generaliter. Generaliter intellige quando privatur vita: quia tunc etiam inuitus omnia relinquit. Aliquotiens occurrit in particulari: quia privatur aliquibus. Aliquando sanitate siue filijs: vel honore siue statu temporalis: siue divitijs prout: ego medicus egregius videro salubriter excedere. Nam pro salute mearum creaturarum ista concedo. Sed fragilitas carni est valde corrupta: et absque

noticia veritatis: ideo patientie fructum amittunt: et ex impatientia moventur ad murmuracionem scandalum: odium: atque displicentiam contra me pariter et mearum creaturarum. Et illa que dedit eis in vitam accipiunt: et existimant in morte. Et cum illa mensura doloris amittunt ea cum quanto amore possidebant. Unde conducuntur ad afflictivum gemitum et ad impatientiam que deficiat animam et occidit auferendo sibi vitam gratie. Corpus etiam affligit ex faciat atque consumit pariter et excecatur in tus et extra spiritualiter: vix et corporaliter. Et ita privantur omni consolatione: quoniam ablata sunt ab eis ea in quibus delectabantur et in quibus affectum fidem atque spem collocaverant ideoque gemunt. Lachryma namque sola non est in causa tot inconvenientium: sed inordinatus affectus: et huiusmodi dolor cordis: unde lachryma processit. Itaque non est exterior oculorum lachryma que mortem infert atque penas: imo radix: unde processit: vix inordinatus amor prius a corde procedens: quia si cor ordinatum esset et haberet in se vitam gratie: similiter esset ordinata lachryma et me deum eternum induceret ad ei misericordiam exhibendam. Sed ideo dixi quod ista lachryma mortem inferrebat: quia est veluti nuncius aperte patefaciens utrumque vita siue mors in corde consistat. Quarto dicebas decurrere quendam ventum conscientie. hoc. n. agit eterna mea bonitas. Cum ego primo probaverim cum prosperitate: ut homines ex amore

Tertius.

traherem: postea cum timore: ut ex
importunitate dirigerent animum
ad amandum cum virtute sine de/
fectu. Tertio probant cum tribula/
tione gratiose concessa: ut aperte co/
gnoscant instabilitatem atq; fragi/
litate vite presentis. Videndo qd
ista mime pficiunt ex eo qd affectus
se vos diligo amore paterno concedo
multociens vnum conscientie stimu/
lum: ut os humiliter aperiat: eicien/
do et vomendo putredinem offensa/
rum atq; peccatorum in sacramen/
tali confessione. Ipsi po tanq; obsti/
nati et a me suo demerito reprobati:
qz gratie mee recalcitrauerunt: et il/
laz acceptare noluerunt: et huiusmo/
di stimulum: conscientie refugiant
et ut ita dixerim abhorrent illum vi/
lipendentes: et cum spaciamentis at/
q; miserabilib; delectationibus tra/
figentes cum displicentia mei atq;
proxiimorum eorum. Totum occur/
rit eis eo qz radix est infecta sine cor/
rupta cum arboze tota: propter qd
omnia succedunt eis in mortem: vn/
de consistunt in pena continua: et in
amaro gemitu sicut iam dixi. Et ni/
si se correrint habendo tempus in
quo liberum arbitrium habent et ip/
so possunt vti transeant ab isto gemitu
quem habent in tempore finito:
et omni eo perueniunt ad infinitum
gemitum. Itaq; gemitus finitus re/
dundat eis ad infinitum: qz lachri/
ma fuit effusa cum odio virtutis in/
finito: v3 cum anime desiderio fun/
dato in odio quod est infinitum. Sz
tamen si voluisset poterant ab ipso
egredi gratia mea mediante quoni

am liberum habebant arbitrium qd
uis: ego dixerim infinitum esse. In/
finitum est quantum ad affectum ani/
me et eius esse: sed non odium vel amor
existens in anima: qz dum estis in ista
vita potestis odire: vel amare: ut est
vestre voluntatis. Qui vero finit vi/
tam in amore virtutum bonum adi/
piscitur infinitum: sed ille qui finit
vitam in odio continuo stat in odio
infinito eterna damnatione eodem/
natus: ut iam dixi demonstrando:
qz in flumine sponte mergebantur
semetiplos ibidem suffocantes: in ta/
tum qd ipsi nequeunt aliqd operari
bonum priuati misericordia mea fi/
mul et vera caritate fraterna quam
ita eterna patria sancti mei gustant
ad inuicem. Priuati quoq; carita/
te vestra qui estis viatores et pegrini/
a me constituti et ordinati: ut ad
vestrum terminum venire possitis:
v3 ad vitam eternam. Ipsi vero su/
is demeritis omni bono se priuant.
Unde nec orationes: nec elemosine:
nec alia bona valent eis ad vitam.
Ipsi sunt a diuina caritate mea ve/
luti membra iam a corpore precisata:
qz dum vixerunt omnino renuerunt
esse subiecti sanctis preceptis meis in
corpore mystico sancte matris eccle/
sie: nec eius obedientie: vñ sanguine
hauritis vnigeniti filij mei. Quare
merito recipiunt eterne damnatio/
nis horribilem fructum cum ama/
rissimo gemitu et inextimabili str/
dore dentis. Isti sunt illi martires
demonis de quibus tibi feci metio/
nem. Itaq; demon dat eis illud pz/
mium ex horrendum quod ipse pz

Tractatus.

e hys. Vides ergo qd iste planctus i
fert valde penosum fructum in vi
ta presenti: et in fine conuersationez
demonum infinito tempore.

De fructibus secundarum: et ter
tiarum lachrymarum. Capit. xcv.

Restat in presenti loco dicēdū
de fructibus quos illi recipi
unt qui vitare culpam incipiunt ex
timore pene. Quidam. n. sunt qui
mortem peccati mortalis egrediun
tur ex formidine pene. Ista est qua
si vna vocatio generalis: vt tam vi
ri. Quem fructus habet iste qui sic
agit: hic incipit euacuare domum
anime sue ab imunditia peccatorū
eo qd liberum arbitrium mundauit
pre formidie. Et ex quo purificauit
animam a culpa recipit atq; sen
tit illico pace in cōscientia: et incipit
affectum anime disponere: oculum
intellectus apperiendo ad viden
dum locum suum quem anteq; eua
cuaretur videri nequibat: sed solum
modo putredinem variorum atq;
multorum peccatorum videbat. Et
incipit habere consolationes: qz cō
scientie vermis i eo pacificat⁹ est ex
pectādo quasi cibū virtutis apphē
dere. Sicut occurrit i hoīe qui post
qđ stomachū euacuauit malis humo
rib⁹ appetitū hz atq; dirigit vt al
sumat aliqd alimētū sic isti p̄tolant
vt arbitriū liberū man⁹ cū amore ei
bi virtutū eis cibū porrigat: vt mā
ducare valeāt. Et i veritate sic est.
Nam si p̄mū timores exercitauerit
aīa virtuose postqđ affectū suū va

cuauit: et expurgauit a peccato reci
pit fm fructū: v3 statū hz lachryma
rū. In quo p̄ affectū incipit aīa fulcī
domū virtutib⁹ I3 sit adhuc ipsecta
qđq; a timore surrexerit: ide tñ se p
cipit p̄solationē: qm amor aīe hui⁹
hoīs delectationē habuit i veritate
mea q quidē ē ipse amor. Et pp̄ p̄so
lationē et delectationē quā i me rep
perit incipit amare valde dulciter:
qz sentit i se dulcedinē cōsolationis
mee: vel creaturaz mearū pp̄ me.
Igit amorē exerceōdo quī ē īgressus
domū aīe sue: ex quo timor eā pur
gauit a sorde peccati statū incipit hīc
fruct⁹ mee vīuine caritatis. Et post
qđ amor ītrauit ad possidēdū incipit
idilate sentire p̄solationē variorū at
q; multorū fructū. Ultio hō p̄sene
rado recipit i se fructū ponēdi men
sam: v3 postqđ aīa mīgrauit a sīore
ad amorē virtutū i mēsa sua vīscū
bit ad lachrymas tertias virtuose p
neniēdo. Iste mensam scīssime cru
cis i corde p̄ter et i aīa sua pōit. Ex
quo mēsam huiusmodi pauit ibi re
cipiendo cibū dulcis: et amorosi fili
mei q demōstrat apte mei p̄is ho
norē atq; salutē vīam: pp̄ quā lat⁹
ei⁹ apīri voluit: et semetipm exhibu
it vobis i cibū. Tūc aīa comedet īn
cipit honorē meū: et aīaz salutē enī
odio: et magna peccati displicentia.
Quē ergo fructum aīa recipit i isto
tertio statu lachrymarū. Dico tibi: re
cipit fortitudinē quandā i odio san
cto fundatā p̄tra p̄p̄riā sensualitatē
cū vno fructu mibi gratissimo vere
hūilitatis: et inicta patiētia cū qua
vitat oē scādālū: et iō p̄ea p̄uat aīaz

Tertius.

qz cū odij gladio ppriā voluntatē i
tere mitt vbi consistit oīs pena v̄sa.
Oz sola sensitua volūtas i se scāda
luz h3 i iñiurijs: vel p̄sentib⁹ illa
tis: vel ex p̄uatiōe p̄olationū spūa/
lū sine tpaliū: vt iaz tibi dicit: z ita
venit ad ipatiētā. Sz qz volūtas ē
occisa cū lachrimoso dulciqz deside/
rio gustat icipit fructū lachrimaz
v3 gloriose patiēte. O fruct⁹ opta/
bilis atqz magne suauitatis: z o qz
de dulcis es te gustantib⁹ i p̄tate.
Mibi quoqz gratissim⁹ z acceptabi
lis es: Dū es i amaritudine gustas: z
hēs i te dulcedinē. Iniuriāz tpe tu
pacē hēs. Dū es i p̄celoso mari vbi
vēti piculosi nauiculā gic p̄cutiūt:
z illudū vndis: tu cū pacifica trāgl
litate p̄naris absqz detrimēto quo
cūqz. Nauicula nāqz tua reppit op/
ta cū dulci: z eterna volūtatē diuina
vñ vestimētū accepisti caritatis ar
dentissime: vt aqua nō valeat igre/
di. O filia dulcissima ista patiētia
ē vna regia p̄stēs i quadā arce for
tissima. ipsa quotidie vincēdo triū
phat: nec vllō tpe vicit. ipsa nō vñt
eē sola: sz cū hā p̄senerātia sociata.
Est ēt veluti medullū caritatis igni/
te. ipsa qdē ē q̄ patefacit vestimētuz
ei⁹ vtrū i p̄tate sit nuptiale vel n̄.
Si hō fuerit i aliquo laceratū ex i/
perfectiōe virtutis idilate manife/
stat p̄ ei⁹ oppositū: v3 impatientiā.
Oēs virtutes aliqñ se pñt occultar
demōstrādo p̄fectionē cū imp̄fecte
fuerit: te aut o patiētia latef neque
unt: qz si tu es i aia que dīrecte me
dullū es vere caritatis apte demō/
stras oēs virtutes alias ibi viuas

atqz p̄fectas adesse. Et si tu nō ades
apte cognoscit alias ip̄fectas eē vir
tutes: z nō p̄uenerūt adhuc ad mē/
sam sanctissime crucis. Tu patiētia
p̄cepta fuisti realiter i vera noticia
pprie fragilitatis atqz nice bonita/
tis i se. Insup odiū sanctū te pepit:
z humilitate hā te punxit. Tibi pa
tiētia nullo modo denegat honoris
mei cibis atqz salutis aīaz: sz ip̄m
affectuose quotidie manducas. Et
i veritate sic ē. Aspicias o filia mea
virtutem hanc excelam in mar/
tiribus qui cum sancta dulciqz tol
lerantia manducabant huiusmo/
di cibum animarum. Mors eorum
vitam exhibebat atqz mortuos re/
ducebat ad vitam: z ita mortalium
crimīnum expellebat ab anima te/
nebras. Mundus iste cūz omni ma
gnificētia sua: atqz domini sine ti/
rami cūz omni potentia sua se tue
ri minime poterant ab eis ex vir/
tute prefate regine dulcis patiēte.
Ista gloriofa virtus ē veluti lucer/
na succensa super candelabro. Hic
est ille fructus optabilis quem exhi
buit anime lachryma postqz attigit
ad sui proximī caritatem mandu/
cando cum innocentissimo: z im/
maculato agno filio meo dilectis/
simo: cum desiderio cruciatio: z an/
xio z cum intollerabili pena mea/
rum offensarum contra me crea/
torem suum illatarum. Non dico
penam affligentem: quia vera vile
ctio cum forti patientia occidit om
nem timorem z amorem proprium
vnde pena prouenit. Sed hec ē pe/
na solum ex offensa mihi facta: z

Tractatus.

detrimeto proximique fundatur in caritate sincerissima pinguefactus animas. Itaque gaudet et in se letatur: quod signum est aperte demonstrans esse me per gratiam singularem in anima.

De fructu quartharum et unitiuarum lacrimarum. Capitulum xvi.

Tri tibi de fructu trettarum lacrimarum prosequar: ergo tibi narrare de quarto et ultimo statu de lacrima: ubi unitiuarum qui tamen non est a tertio statu segregatus ut iam tibi dixi: sed unitur velut unitur mea caritas cum caritate proximis: una conditur ab altera. Sed ad quartum attingendo tantum excreuit anima quod non solum tollerare aduersa quocumque patienter: imo valde libenter: et cum sancto gaudio vilipendit omnem recreationem: unde cumque sibi prouenire possit anxie desiderans habere conformationes cum unigenito filio meo Iesu Christo crucifixo. Hec anima recipit fructum cuiusdam quiescentis mensis: et unaque unionem perfectam per sententiam in natura mea dulci diuina ubi suauissime lac in veritate gustat velut infans qui requiescit pacifice ad ubera sue genitricis in ore tenendo mamillam et ad se trahendo siue sugendo lac ipsa carne pectoris mediantem. Sic anima que peruenit adhuc ultimum statum valde mirabili modo requiescit ad ubera mee diuine caritatis in ore sancti desiderij tenendo carnem Iesu Christi crucifixi: ubi

vestigia sua virtuose realiter imitando atque doctrinam eius. Nam aperte cognouit in tertio statu quod ipsa non oportebat per me patrem ambulando transire: quoniam in me nulla pena cadere potest: sed sic in dilectissimo filio meo. Nos vero non potestis absque pena transire: sed cum tolerantia multa peruenitis ad virtutes veras atque probatas. Unde se collocavit ad pectus Iesu Christi crucifixi: ita traxit ad se lac virtutum in quibus habuit vitam gratie. Et ita se veritas habet. Nam virtutes non habebant in se huiusmodi dulcedinem: nisi quod facte fuerunt et unitae in me: ubi intuitu et amore mei perpetrare fuerunt: et in salutem animarum: et non intuitu proprie consolationis: vel utilitatis. Nunc amabilis atque dilectissima filia diligenter attende quod gloriosus: et vere dulcis est iste status in quo fecit anima tantam unionem pectori caritatis quod non inuenitur os absque pectore: neque pectus absque lacte. Similiter hec anima non inuenitur absque Iesu Christo crucifixo: nec absque patre semper eterno quem inuenit gustando sumam et eternam deitatem. Quis intelligeret: et attenderet qualiter implentur illius anime potentie. Memoria semper impletur inquam recordatione mei trahens ad se per amoris affectum ei collata mea gratiosa beneficia: nec tantum beneficiorum actum quantum affectum mee paternae caritatis cum qua fui largitus. Et precipue beneficium creationis attendendo se creatam ad imaginem: atque similitudinem

Tertius.

nem meam super quo beneficio cognouit in primo statu supra posito penam que propter ingratitudinem ei sequebatur. Et ideo surrexit a miseria culparum et iniquitatum suarum ad beneficium preciosi sanguinis Iesu Christi in quo ad eam gratiam recreauit lauando faciem anime sue ac omnium aliorum a lepra peccatorum. Ubi anima repperit in secundo statu dulcedinem quandam amoris: gustando suauitatem atque culpe displicentiam quam culpam: ipse mihi tantum displicuisse vidit: et agnouit quod illam valde puniunt super corpore dilectissimi filii mei. Post hoc ad inuenit in se sancti spiritus aduentum qui declarauit: atque declarauit animam in veritate. Sed quando recipit anima lumen istud. Post hoc agnouit per primum atque secundum statum in se beneficium meum: tunc habet in se lumen perfectum agnoscendo veritatem meam: videlicet quoniam ex amore paterno solummodo motus ipsam: ego creauit ut haberet vitam eternam. Nec est veritas quare aperte demonstrari vobis in sanguine Iesu Christi crucifixi. Postquam eam agnouit amat eam: et amando demonstrat: videlicet amando pure quicquid amorem et odiendo quicquid odio. Et ita se reperit in tertio gradu caritatis proximi. Itaque memoria replet ad huiusmodi pectore in perfectione quam cumque transacta: quoniam in se retinuit ipsa beneficia mea. Intellectus vero retinuit lumen introspectans in memoria et ibi veritatem agnouit et amittendo cecitatem amoris proprii re-

manfit in lucidissimo sole: videlicet in obiectu Iesu Christi crucifixi ubi cognouit eum deum verum et hominem. Preter huiusmodi notitiam et agnitionem ex unione facta surgit etiam et eleuatur ad unum aliud lumen acquisitum non per naturam neque per propriam virtutem ab homine paratam: sed per gratiam singularem a dulcissima veritate mea concessam que nunquam vilipendit anxiam desideria: neque labores fideles oblatos ante me. Tunc affectus qui sequitur intellectum vnitur in me cum amore perfectissimo et ignito. Et si quis a me peteret que vel qualis est haec anima responderem. Est alter ego quoniam in me se transformauit ex affectu et unione amoris. Que lingua corporalis exprimere posset excellentiam istius ultimi et vnitui status atque fructus varios et quamplurimos quos anima recipit in eo cum plenitudine potentiarum eius. Nec est illa cogregatio dulcis de qua tibi feci mentionem explanando supra de tribus gradibus verbum incarnate mee veritatis. Non posset aliqua lingua corruptibilis explicare. Tamen hoc sancti doctores ab isto lumine docti et illustrati demonstrant cum quo sacramentum explanabant. Unde noueris ordinis tui gloriosus Thomas de aquino habuisse scientiam suam magis studium orationis et mentis eleuationem et lumen intellectus quam per humanum studium. Ipse fuit veluti lumen valde lucidum quod in ecclesia sancta collocauit: ut illuminarentur errorum tenebre. Si etiam

Tractatus.

aspicias euāgelistā gloriosus Joāne
q̄stū lumē acquisiuit sc̄bēdo supra
pect⁹ x̄p̄i filij mei cū quo post
multū t̄p̄is ita luadāter euāgeliza/
uit. Et ita discurredo oēs isto lumi/
ne ecclesiam sanctā illuminauerūt:
aliqui p̄ vnū modū aliqui p̄ aliū. in
trīnsecū vero sensus: vnionē p̄fectā:
atq; dulcedinē ineffabilē exprimere
lingua tua: nullo mō posset: q; fini/
ta res est. Hoc exprimere gloriosus
apostolus voluit dicēs. Oculus nō
vidit: nec auris audiuit: nec in cor
hoīs ascenderunt ea q̄ p̄parauit de/
us diligentibus se. Q̄ d̄s dulcis est
illa māio dulcis ultra q̄cūq; dulce
dinē cū vnione p̄fecta quā aīa fecit
in me. Qm̄ ē ip̄ius aīe nō ē volun/
tas media p̄ eo q; mecū facta vide/
tur vnū. Ip̄sa p̄ vnīuersum orbem
odorem lactat ex fructu p̄tinuaz: et
humiliū orationū. Luz ingenti odo/
re sancti desiderij clamat ī salutem
aīaz cū voce sine voce humana co/
rā diuina maiestate mea. istisunt vni/
tini fructus quos comedit aīa ī p̄n/
ti vitā: in hoc vltimo statu cū mul/
tis laboribus lachrimis atq; sudori/
bus acquisito. Et ita cū vera p̄seue/
rantia p̄trāsīt ab hac vnione que l̄z
in gratia p̄fecta fir: ī seculo tñ exi/
stens est ip̄fecta: q; eo qd̄ appetit
satiari non pōt: et q; cū corpore liga/
tur in quo lex puerisā v̄iget q̄ quasi
dormitat ex affectu virtutis: s; non
est ī se mortua. Et ideo pōt excitari
sublato virtutis istrumēto quo me/
diātē dormit. Ideo dicitur ip̄se/
cta nunc vnio talis: ista tñ vnio in
dubitatē aīam introducit ad illā

p̄fectionē eternā atq; felicissimā q̄
nunq; in aliquo casu pōt auferri si/
ne minui put iam tibi dīri narra/
do de beatīs. ibi gustat cū veris gu/
statoribus ī me vitā eternā in oppo/
sitū eoz qui receperunt fructū sui
gemitus eternū interitum. isti pue/
nerunt a gemitu finito: et breui ad
eterna gaudia recipiendo vitā glo/
riosam p̄petuo duraturā: et cum fru/
ctu lachrimaz: et ignita caritate cla/
mant: et offerunt lachrimas igneas
vt iaz dīri p̄ vobis in p̄spectu meo:
Nūc explicau: tibi gradus lachri/
maz et ip̄saz p̄fectionē et ip̄fectio/
nem atq; fructū quē aīa recipit ex
ip̄is lachrimis: q; p̄fecti lucrantur
vitā eternā: iniqui vero damnatio/
nem infernalem.

Quomodo deo regratiat̄ h̄ an/
ima de declaratione predictorū sta/
tuum lachrimarū et ei tres petitio/
nes facit.

Capit. xcvij.

Tunc hec aīa ex ingenti deside/
rio anxia p̄ declarationē quaz
habuerat a d̄no deo sup̄ statibus la/
chrimaz antedictis veluti philoca/
pta dicebat. Gratias: gr̄as ago tibi
bi sūmo et eterno p̄i q; desideria sc̄a
seruoz tuoz exaudis et ip̄les atq; sa/
lutē nr̄am inextimabiliter optas et
amas: q; nobis ex amore p̄ino amo/
rē exhibuisti t̄pe quo tecū eram⁹ ī
guerra mediante dilectissimo filio
tuo. Per hūc igit̄ amorē ineffabilē
tuū: et ignisferā caritatē ex gr̄a tibi
supplīco: vt itinef tuto ad te uenif
ualeā cū salubri lumine: et nō ī tene

Tertius.

bris curā p viā scissime doctrine tue
cui⁹ apte mihi demonstrasti verita-
tē: et ego possum agnosce^{re} piter et vi-
tare duas alias fraudes de qb⁹ ali-
qn suspicor occurrere posse. Itaq³
pulsq³ egrediar a statib⁹ istis a te p^{ri}-
eterne declarari vellē. Primum ē si
qs a me p^{ri}sentia exposect: de mō fuisse
dī tibi qd: vel q^uliter ci rōde debeo
h^{ic} ego p^{ri} eterne recolo: quia mihi su-
pra declarasti sup illo verbo tuo vi-
cēs. Ego delector i paucis verbis: et
multis opationib⁹. Nihilominus si
maiestati tue placet ulterio⁹ aliqua
h^{ic}ba tūge^{re} mihi gratissimū erit. Et
i sup si orāte me. p suis atq³ creatu-
ris tuis: ego repp^{ri}re i orōne mentē
vni⁹ valde bñ dispositā mihiq³ vi-
debit illū itueri gaudētē i te: aliuz
h^{ic}o p^{ri}sperero qñ cū mēte tenebrosa:
nūquid ego p^{ri} eterne iudicare pos-
sum vni⁹ i luce gr^{ati}: et aliū cē gr^{ati} pri-
uatiū: vel vidēdo quēdā ambulātē
cū penitētia magna: et aliū absq³ ta-
li p^{ri}ntia: nūquid iudicare possum illū
qui talē p^{ri}ntia agit i maiori p^{ri}fectio-
ne fore q^u aliū qui nō facit ita. Sup-
pliciter oro maiestati tuaz: vt mihi
declarare digneris hāc ābiguitatē
meā ne sim in modico lumine meo
qnq³ decepta. Scdm sup quō peto
declarari ē signū qd aīa recipit i vi-
sitatione tua: vel aduersarij n^{ost}ri. Si
bñ recolo tu veritas eterna dixisti
q^u i visitatiōe tua remanebat aīa cū
alacri gaudio: et ad virtutez aīosa:
vel auida. Nūc ego scīf p opto vtz
huiusmodi gaudiū a p^{ri}ntia passiōe
spūali posset aliqn fraudari siue de-
cipi. Qñ ptingeret: ita potius attē-

derē: et acceptarem signū virtutis.
Nec illa sunt de quib⁹ humiliter a
te postulo declarari: vt i veritate ti-
bi fuisse valeā: et vtilitatē asserre p-
ximo meo vitādo quodlibet iudiciū
um falsum: erga creaturas tuas et
p^{ri}cipue circa suos tuos eo q^u mihi
v^{er} huiusmodi iudiciū cē cāz: vt aīa
fiat ate remota. Ideo vitare tantū
inconueniens crepto.

Quo lumē rōnis ē necessariū cui
libet aīe volētī deo i p^{ri}ntate fuisse. Et
p^{ri}mo d^{ic} luic gnāli. Capi. xviij.

T Eus at cēn⁹ hūdo cōplacētā
visti atq³ fame talis aīe: necn⁹
et de puritate cordis: atq³ de sincerī-
tate desiderij cū qb⁹ optabat ei fui-
re vertit ad eā oculū suū pietatis et
misericordie dicēs. O dulcissima fi-
lia carissima: et sponsa fidelissima le-
ua te supra te ap^{ri}es oculū intellect⁹
ad vidēdā īfinitā bonitatem meā et
amōre īeffabile quem hēo circa te: et
alios amicos meos et ap^{ri}as aurem
tui sensus atq³ desiderij q^u si tu nō vi-
deres nō posses audir⁹: neq³ cognosce-
re veritatē meā. Q^u v^{er} aīa q^u mini-
me videt oculo intellect⁹ in mee veri-
tatis obiectū nō pōt audire siue co-
gnosce^{re} veritatē. Ideo volo vt ap-
tius eā agnoscas: vt assurgas ultra
tuū sentimentū sensitivū: ego vero
qui delector in tua petitione atq³
desiderio tibi satisficiam. Non q^u
er vobis aliqua delectatio mihi pos-
sit argumentari quoniam ego sum
ille qu^{is}: et qui vos crescere facio: et
non vos me: sed in memetipso de-

Tractatus.

lector de factura mea. Tunc anima fuit obediens elenādo se super se: vt agnosceret veritatem eorum que petiuerat deus antem eternus ait ei. Ut apertius intelligere possis ea q̄ tibi dicam a principio sumam eroz dūm de tribus luminibus qui processerunt a me vero lumine. Unum est quoddam generale lumen illorū v3 qui sum i cōmuni caritate viuētes Et quauis tibi de quolibet dixerim: tamē multa tibi dixi que vobis replicare: vt infimus intellectus intelligat apertius ea que nosce desideras. Alia quoq; duo luminaria sunt eorum quia mudo sunt segregati z ad perfectionē attingere desiderāt. Et super hoc: ego te declarabo de his que petiisti: narrādo tibi particulariter ea que tetigeram i generali. Si bene recolis ego dixi tibi: q̄ absq; lumine nemo potest per viam veritatis incedere: v3 absq; lumine rationis. Quod lumen rationis a me trahitis vero lumine cum oculo intellectus: z cum lumine fidei quod vobis in sacro baptismo tradidi nisi vobis ipsis auferatis illud ex defectib; vestris. In quo baptismo mediante virtute sanguinis vnigeniti filij mei fidei formam accepistis que fides cum exercitio virtutis z lumine rationis ab ipso lumine illumināte vobis vitam exhibet adducendo vos per viam veritatis z cum ipso peruenitis ad me verum lumen sine quo deueniretis ad tenebras. Duo lumina que procedūt ab isto lumine sunt vobis omnino necessaria: quibus duobus etiam ad

dam tertium. Primum est q̄ vos omnes illuminati sitis in agnoscendo bona mundi transitoria que velociter transeunt vt ventus. Sed illa plene non potestis agnoscere nisi fragilitatem vestram antea cognoscatis quātum in se labilis est z valde prona cum peruersa lege que mēbris vestris est alligata mihi creatori vestro sepe rebellans. Non tamē ex huiusmodi lege compellitur aliquis ad peccandum sine ad cōmittendum: vel vnum minimum peccatum nisi sponte consentiat. Ergo solummodo contra spiritum impugnatur. Neq; legem ipsam ego concessi hominibus: vt ipsi vincerentur atq; succuberent: sed vt ipsi vincerent z sic in animabus eorum augmentaretur atq; probaretur virtus: pro eo q̄ virtus nullo modo probatur: nisi per eius oppositum. Sensualitas aduersatur quottidie spiritui: z ideo in illa sensualitate probatur anima dilectionem quam habet in me creatore suo. Sed quando sine quomodo probatur: Quando eius odio atq; displicentia contra ipsam insurgit. Insuper etiam istam hominibus impendi legem: vt in humilitate vera conseruentur. Quare cum diligentia debes advertere q̄ cū ego creassem animam ad imaginem z similitudinem meam: z ipsam excellentissime dotassem tanta dignitate nobilissima: postmodum illam associari cum re tam vilissima sicut est corpus ex luto quippe formatum etiam alligando sibi legem huiusmodi peruersam: ne forsitan attendendo pul

Tertius.

christudinem suam erigeret caput ex
superbia contra me. Unde fragile
corpus habentibus huiusmodi lu/
men occasionem exhibet humilita/
tis anime. Neque materia habet cla/
tionis si se bene considerat homo: sed
mansuetudinis: et humilitatis. Ita
quod licet ista quantumcumque peruersa
nullo modo compellit aliquem ad
quancumque peccati culpam propter
impugnationem quam facere pos/
sit: et modo vobis occasionem exhibet:
ut in veritate vosmetipsos agnosca/
tis et instabilitatem vite presentis.
Hec aperte videri debet oculus in/
tellectus cum lumine sanctissime fi/
dei quam tibi dixi fore pupillam ocu/
li. Hoc est illud lumen omnino ne/
cessarium omnibus habentibus in/
se rationem qui participes esse cu/
piunt vite gratie atque fructus san/
guinis immaculati agni in quocum/
que statu fuerit. Qui vero caret isto
lumine indubitanter est in statu da/
nationis. Et ista est efficacissima ra/
tio quod illi qui non habent lumen pri/
uati sunt gratia: quia qui lumine ca/
ret ignorat omnino culpe malum et
ea que sunt in causa: et ideo vitare ne/
scit: nec odire causam eius. Et mo/
do consimili qui bonum ignorat at/
que boni causam: vel virtutem: ama/
re non potest neque optare me qui sum
verum atque summum bonum neque virtutem
quam vobis exhibui velut instrumentum:
et addam medium ad acquirendam: et in petra
dam gratiam meam ubi consistite esse
bonum. Itaque patenter advertere po/
tes quantum vobis necesse sit habe/
re istud lumen: quia culpe vestre non

consistunt in alio nisi amando quod
odio: et odicendo: quod amo. Ego dili/
go virtutem et odio peccatum. Ergo
qui peccatum amat: et virtutem odit:
se indubitanter offendere me noue/
rit: et est gratia mea priuatus. Hec
ambulat veluti cecus qui peccati
causam ignorando: vel amorem pro/
prium sensitivum: non habet odio
semetipsum: neque peccatum agnoscit
neque malum quod ei sequitur ex ve/
tioso peccato. Ignorat etiam virtutes:
atque me qui tribuo sibi virtutes: vn/
de vitam adipiscitur eam amplecten/
do: et exercendo. Ignorat quoque di/
gnitatem in qua se conservare potest:
et ad gratiam venire mediante vir/
tute. Videt ergo quod ignorantia: et sua
cecitas est occasio sui mali. Igitur vo/
bis expedit omnino lumen istud ha/
bere sicut iam dixi.

De illis qui posuerunt affectum
suum potius in mortificatione quam in
occidendo propriam voluntatem:
et hoc est plus quam generale lumen et
est lumen secundum. Capi. xcix.

Postquam anima generale lumen
istud acquisiuit ibi nullo mo/
do debet esse contenta: quia dum estis
in hac vita mortali peregrini pote/
stis: imo debetis ingiter in virtute
crescere. Qui vero crescere minime
studet ipso facto retrocedit. Quilibet
ergo crescere debet in communi lu/
mine quod acquisiuit gratia mea me/
diante sine sollicitudine conari debet ad
seu lumen perfectum attingere: ut
sic ab imperfecto perveniat ad per/
fectum.

Tractatus.

fectum. Cū lumine nanq̃ vos oportet ad perfectionem attingere. In hoc vero secundo lumine perfecto sunt due maneries perfectoz. Perfecti nanq̃ dicuntur qui moduz, uiuendi cōmūnem secularium omiserunt per viam veritatis ambulant: s: modo tamen duplici. Nam alii qui cōnātur iuxta posse perfecte castigare corpus eorum cum grauissima et aspera penitētia. Et ut illa sensualitas eorum rationi rebellare nō audeat omnem affectum suum apposuerunt magis ad mortificanduz corpus q̃ ad occidendum voluntatem propriam: ut alias tibi dixi. Isti pascuntur ad mensam penitentie. Et quippe boni sunt atq̃ perfecti si penitentia fundata est in me enī in mine discretionis: v3 cum vera notitia mei pariter et ipsorum: et cum humilitate profunda. Et presertim si attendant potius ad iudicandum voluntatem meam q̃ voluntatem hominum. Sed si non ambulant in isto modo: v3 humiliter inducendo voluntatem meam: frequenter offenderent perfectionem eorum: iudicādo temere illos qui non vadūt per eandem viā quaz ambulant ipsi. Nec anteq̃ accideret eis ex eo quia studium atq̃ desiderium suum apposuerunt amplius ad mortificandum corpus q̃ ad occidendum propriam voluntatem. Tales volunt quottidie tempus: locum: et anime consolationes atq̃ mundi tribulationes: et diaboli prelia: sū voluntatem propriam: et non sicut ego concedo: prout in secundo statu: ego nar

raui tibi. Isti dicere solēt a propria voluntate fraudati quam ego tibi nōminauī spiritualem voluntatez. Ego vellem consolationem illam: et non tribulationem istam vel diaboli molestiā: nec ita desidero propter me: sed ut amplius deo placere valeam et ipsum ex gratia magis in anima mea possideam: quia mihi videtur ei seruire perfectius isto modo q̃ illo. Et ita qui talis est: frequenter in penam incidit atq̃ tedium: et ita quandoq̃ sit incompōrtabilis sibi: metipso: et in hunc modum offendit sui status perfectionem. Nec aduertit q̃ ibi iaceat vitanda putredo superbie cum tamen iaceat ibi: quia si mens vere foret humilis: et nō ita presumeret videret aperte cum lumine rationis: q̃ ego dulcis veritas omnibus exhibeo statim: tempus locum: atq̃ consolationes: ut expedire vestre salutis: et ad perficiendam in anima perfectionem: et virtutis augmentum propter quam et ad quā eam elegi. Et agnosceret q̃ omnia tribuo cum affectuosa caritate. Ideo cum amore debet omnia recipere cū reuerentia prout agunt veri serui mei de quibus tibi dicam q̃ manent in isto pfectissimo lumine.

De tertio et perfectissimo lumine rationis et de operib⁹ que facit anima postq̃ ad ipsum statum peruenit et de quadā pulchra visione quā habuit hec anima. **Cap. c.**

His tertij qui dicuntur secundū postq̃ ad huiusmodi lumen

Tertius.

gloriosum p^{er} t^{er}rent in omni sta-
tu perfecti sunt. Et omnia que quod
incolibet eis ego concedo siue per
mitto cum debita reuerentia susci-
piunt: ut in tertio: et unitiuo statu
anime: tibi mentione: egi. Isti se re-
putant omni pena dignos atq; in-
di scandalis: et consolatione p^{er}uati.
Et sicut se pena quacūq; dignos cri-
stiant: ita se reputant indignos om-
ni fructu siue consolatione quā: vel
que sequi debet in fine post penam.
Nam in lumine gustauerunt et agno-
uerunt eternam voluntatem meam
que nihil aliud optat: nisi bonū ve-
strum: et ut i me sanctificati sitis. Et
ideo vobis hec omnia p^{er}mitto et affe-
ctuosa caritate p^{er}na concedo. Post
q^{uod} anima cognouit eam induit illā
nec attendit ad alia nisi solus ad cō-
seruandum: et augmētandum hu-
iusmodi statum suū perfectum: ad
laudem et honore mei nominis oculo
intellectus apperiendo: cum si-
dei lumine: in obiectum xpi christi
crucifiri vni geniti filiū mei: aman-
do et virili corde sequendo saluber-
rimam: eius doctrinam: quā: regula
est et iter omnibus: v^{bi} perfectis et in-
pfectis. Attendit. n. amorosus agn⁹
ei prebere doctrinam perfectionis:
quam attente considerando philo-
sophatur in ea. Perfectio quidem
hec est: quia vidit et agnouit ipsum
vni genitum filium meum: se nu-
trisse ad mensam sancti desiderij:
quotidie perquirendo: mei: patris
eius honorem: atq; salutem vestrā.
Et ex hoc anxio desiderio: cum in-

gēti sollicitudine festinanit ad mor-
tem obprobriosa salutificare cru-
cis: et ita perfecte obedientiam in-
iunctam ei per me patrem eternū
nunquam vitando labores et obpro-
bria: nec ex ingratitude vestra: vel
ignorantia non agnoscente benefi-
cium tam excessuum et iumentum
nec ex persecutione iudeorum siue
murmurationibus: vel clamoribus
populorum nunq^{uam} se quoquo modo
retraxit: s^{ed} omnia veluti miles val-
destrenuus atq; capitaneus inui-
ctissimus expugnando prostrauit.
Eum enim in campo p^{re}lii colloca-
ueram ut aduersantes demones ex-
pugnaret et vos de manibus eorum
liberaret omnino. Nam eratis ipso-
rum peruerse seruituti damnabili-
ter obligati: et ut ipse vos instrueret
de via doctrina et regula sua: et ita
peruenire possitis ad ianuam eter-
ne vite vobis apertam cum clane
sui pretiosi sanguinis cum igne tan-
te dilectionis effusi: cum odio atq;
displicentia culparum vestrarum.
Quasi dicat vobis amorosus iste
filius meus. Ecce vobis viam osten-
di: et vite durabilis aperui ianuam:
cum proprio sanguine. Non s^{ed} sitis
ergo negligentes ipsam virtuosē
prosequi cum ignauia sedentes in
amore proprio et cu^m ignorantie v^{el}
lucidissime: atq; p^{re}sumptione volen-
tes vestro modo mihi seruire: et non
modo meo q^{uod} via planā et aptissimā
explanaui corā vobis. Surgatis er-
go solliciti sequentes eum: q^{uod} nemo
pōt ad me patrē eternū veni^{re} nisi p^{er}

Tractatus.

cum. Ipse vobis est via pariter: et in-
nua per quam vos oportet ad me
mare pacificum ingredi. Cum au-
tem anima pervenit ad gustanduz
hoc admirabile lumen: quia dulci-
ter vidit et agnuit ideo gustavit:
velocissimè currit ad me: veluti phi-
locapta cum ingenti dilectione ad
mensam sancti Desiderij non viden-
do se propter se: querendo consola-
tiones proprias temporales: vel spi-
rituales veluti persona que totali-
ter in isto lumine atq; salubri noti-
cia propriam voluntatem abnega-
vit. Nullum omnino laborez vitat
vndeunq; proveniat: imò letatur
cum pena tollerare obprobria que-
cunq; molestias diabolicas: et mur-
murationes hominum: et immensa
sanctissime crucis manducat hono-
ris mei cibum atq; salutis anima-
rum. Neq; remunerationes aliquā
erquirat a me: vel ab aliqua creatu-
ra: qz spoliatus est ab omni amore
in rehenario: quia me nequaquā amat
aliquo respectu sui: et induit in veri-
tate lumen perfectum amando me
sincere sine respectu quocunq; ubi
solum ad gloriam: et laudem nomi-
nis mei nō scrutendo mihi propter
propriam consolationem: neq; pro-
prio ex utilitate quacunq; privata
sed ex amore puro. Isti perdiderūt
semetipsos eruentes hominem vete-
rem: et induit novum hominem: v3
jesum christum unigenitum meū:
ipm virili corde sequētes Isti sunt
qui sedent ad mensam sancti desi-
derij qui sollicitudinem ampliozem
opposuerunt ad occidendū vo-

luntatem propriam qz ad mortifi-
candum corpus. ipsi quippe morti-
ficant etiam corpus: sed non pro af-
fectu principali: sed velut instrumē-
tum et in adiutorium ad occidendū
propriam voluntatem: sicut ego ti-
bi supradixi super illo verbo dicēs
qz ego delectabar in paucis verbis
et multis operibus: et ita facere de-
betis: quia principalis affectus esse
debet in occidendo propriam volū-
tatem: ut non querat: neq; velit: ni-
si solummodo sequi jesum christuz
crucifixum honorem et gloriam no-
mini meo erquirendo sollicite at-
q; salutem animarum. Isti qui con-
sistunt in isto glorioso lumine reali-
ter: ita faciunt. Et ideo semper in-
quiescunt morantur: nec habent: vnde
scandalizentur: qz remoucrunt a se
voluntatem propriam: vnde scan-
dalum oriebatur. Et omnes mundi
persecutiones: vel aduersarij tem-
ptationes vincerunt illas vili pen-
dendo suppeditantes. Ipsi consistunt
in aqua multarum tribulationum
atq; temptationum: sed in fine nul-
lum omnino detrimentum habent
eo quia roborati sunt atq; fulciti a
suscitaculo sancti et igniti desiderij
Omnia prebent eis gaudiū sancti
materiam. Neq; iudicant aliquan-
do seruos meos: vel alias rationabi-
les creaturas: imò letantur de quo-
cunq; statu siue modo quez vident
gaudendo dicentes. Gratias tibi
pater eterne: quoniam in domo tua
mansiones multe sunt et varie. Et
ampliori gaudio letantur attendē-
tes amicos meos p varias vias am-

Tertius.

bulantes q̄ si omnes per candelas vi-
am ambularent: quia magis in hoc
apparet excellentia mee bonitatis.
Et omnibus augetur eis gaudium
et attrahunt odorem rosarum. Neq̄
solummodo de bono virtutis hedi-
fican. ut verumetiam de manife-
sto peccato iudicare nolunt: imo cū
vna caritativa compassione me p̄
transgressoribus huiusmodi depre-
cantur cum humilitate perfecta vi-
centes: hodie tibi: et cras mihi nisi di-
uina gratia me conseruet. O caris-
sima filia cordialiter afficiaris atq̄
congaude adhuc excellentem at-
q̄ gloriosum statū. Et aspicias istos
qui currunt in isto pretioso lumine
et ipsorum excellentiam eo quia mē-
tes habent omnino sanctas come-
dentes ad mensam sancti desiderij
et cum lumine perueniunt: ut ani-
marum cibo nutriantur ad hono-
rem mei patris eterni: induti vesti-
mento dulci immaculati agni dilectis-
simi filij mei: v3 doctrina sua cum
ignifera caritate. Isti tempus amit-
tere nolunt in dando falsa iudicia
contra seruos meos: neq̄ contra ser-
uos mundi: neq̄ scandalizantur ex
aliqua murmuratiōe: siue sit con-
tra se: siue contra proximū: murmu-
rationem: namq̄ contra se tollerare
contentantur amore mei: quādo ve-
ro sit aduersus alios ex compassio-
ne proximi tollerant: et non iudican-
do: siue murmurando contra pati-
entem: vel agentem: quoniam amor
eorū ordinatus est in me celesti pa-
tre ac etiam in proximo suo. Et quo-
niam ordinatus est nullo tempore

scandalizantur versus eos quos: ita
diligunt: vel circa creaturaz aliquā
habentem in se rationem. Ac etiam
iudicare voluntatem alicuius ho-
minis omnino renunt: imo solum
in omnibus iudicant voluntatem
clementie mee. Isti doctrinam ob-
seruant: in p̄cepto vite tue tibi da-
tam ab vnigenito filio meo vñz ab
eo postulasti cum ingenti desiderio
quomodo peruenire posses ad per-
fectam puritatem. Apertissime tibi
respondit. Si tu vis ad perfectam
puritatem venire atq̄ scandalis om-
nibus: esse priuata semper vnariis
in me per amoris affectum eo: quia
summa sum et eterna puritas: et sum
ignis ille qui animam i veritate pu-
rifico. Unde quāto mihi magis ad-
heret tanto magis efficitur pura: et
quāto magis a me discedens elon-
gatur amplius efficitur imunda. Et
ideo cadunt in tot iniquitates ho-
mines vite presentis qui elongati
sunt a me. Nam anima que se mihi
realiter vñt proculdubio de puri-
tate mea participat. Rem etiam ali-
am te facere conuenit: ut attingere
possis ad vnionem atq̄ puritatem
istam: v3 ut nunq̄ iudices i aliqua
re quaz videris ab aliquo fieri siue
dici contra te: siue contra alium vo-
luntatem hominum: sed in omnib⁹
voluntatem meam. Et si tu videres
etiam peccatū expressum extrahas
ab ista sp̄ina rosam odoriferam: v3
eos offerendo coram me per veram
et fraternam compassionem. Et in
iniurijs tibi factis iudica: iudica q̄
voluntas mea: ita permittit vel oī-

Tractatus.

dirigit ad experientiam virtutis in te pariter et in alijs amicis meis iudicando quod ille facit ita velut instrumentum a me positum et ad hoc electum: et precipue quod frequenter accidit huiusmodi bonam intentionem habere: quod nemo indicare potest occultis cordis hominum. Illud vero quod non vides vel agnoscis expersum et apertum esse mortale peccatum in mente tua indicare nullo modo debes: immo solummodo voluntatem meam in eis. Si autem expers se cognoveris etiam non debes assistere pro iudicio sed per compassionem ut iam dixi: et isto modo pervenies ad puritatem perfectam: quia sic agendo tua mens nullo tempore scandalizabitur in me nec in proximo tuo. Nam indignatio solet accidere contra proximum quando iudicatis voluntatem eius esse malam contra nos et non voluntatem meam in eo. Que quidem indignatio separatur animam a me: atque perfectionem vestram impedit: et in quibusdam etiam aliquando gratiam auferit ab ea plus vel minus iuxta gradum indignationis vel odij concepti contra proximum propter huiusmodi iudicium. Sed econverso pacem animam sentit in se que voluntatem meam indicat ut est dictum que solummodo bonum vestrum eripiat. Et omnia quecumque do vobis vel permitto facio solum ut habeatis illum finem glorie sue ad quem ego creavi vos. Et quia talis iugiter in dilectione sui proximi consistit etiam immoratur in dilectione mea ubi con-

sistens vultur in me. Ideo si deinde ras ad puritatem attingere quam a me petis omnino tibi necessarium est ista tria principalia facere. Primo ut unaris in me per affectum amoris in memoria iugiter habendo beneficia mea que tibi feci et occulto intellectus attendendo meam charitatis affectionem: quia vere vos ineffabiliter diligo. Et in hominis voluntate indicare debetis voluntatem meam et non malam, voluntatem hominum persequentium si ne detrahentium quoniam ego solus iudex existo et non vos: et hinc extrahere poteris omnem perfectionem. Et hec est illa doctrina quam tibi tradidit verbum incarnatum si bene meministi. Nunc amantissima filia mea tibi dico quod isti de quibus tibi dicebam quod videbatur eos huiusmodi doctrinam opere didicisse in vita presenti gustant arram eterne vite. Si doctrinam istam in mente conservaveris indubitanter evades diabolicas fraudes quia cognosces eas etiam a remotis. Et insuper ea que a me petisti: nihilominus ad satisfaciendum sancto desiderio tuo clarius tibi pandam aperte demonstrando quod nullum iudicium vos virtuose dare potestis pro iudicio sed pro sancta compassione.

Per quem medium aram eterne vite recipiunt in vita presenti qui consistunt in isto glorioso et perfectissimo tertio lumine. **Capitulum.**

O tri tibi quod huiusmodi servit me recipiunt arram eterne

Xertius.

vite in presenti seculo. Arraz vtiq;
recipiunt sed nō solutionē ad plenū
Nā expectant illam in me vita du/
rabili feliciter hēre vbi semper est
vita sine morte: satietas absq; fasti/
dior atq; fames absq; pena. Qm̄ est
a fame remota quēq; pena: nam
ibi oēs habēt oīa que desiderāt: ita/
men a satietate remotū est oē fasti/
diū qm̄ ego sum eis vite cib⁹ absq;
defectu quocunq;. Sed in vita pnti
recipiunt arrā isto mō: qm̄ incipit
hic aīa famescere ⁊ seruenter opta
re mei patris eterni gloriā ⁊ hono/
rē atq; cibū salutis animarū: ⁊ isto
cibo famē suā pascit. Qz v3 anima
nutritur ex caritate proximī salutē
eius ingēti fame peroptat. Et hoc
eius desiderū est ei quasi cibus ex
quo nutrit. Nunq̄ tamē in pnti vi/
ta satiat qm̄ insatiabilis est ⁊ ⁊ ip̄i
quotidie remanet ipsa fames. Et ve/
lut arrā est inittū securitatis que da/
tur hōi pro futura solutione cōple/
ta lz in se sit imperfecta: nisi qz reci/
piēs illā ē in mēte certificatus de so/
lutione futura recipiēda: sic beati/
ma philocapta ⁊ vestita doctrina
mee veritatis q̄ iā accepit arrā in se/
metipsa mee charitatis atq; primi/
sui expectat in vita durabili recipe/
pfectionē itegre solutionis idubitan/
ter. Nec arrā qd̄ est imperfecta: naz
aīa q̄ gustat illā nō hēt adhuc pfe/
ctionē absolute: ita qz nō sentiat i se
penā ⁊ in alijs. In se quippe penas
h3 ex offensa mea pp legē prier sam
q̄ ligat in mēbris ei⁹ qm̄ contra spm̄
ipugnat. In alijs at ex offensione pri/
mi. Perfecta qd̄ est quo ad gratiā

nō tñ in ea pfectionē q̄ scī mei votan/
tur: qui iā ad me puenerūt vitā du/
rabile sicut iā tibi dixi qz coz affe/
ctiuosa desideria sunt absq; pena: ve/
stra verō sunt cū pena. Stāt igit̄ isti
sui mei qui nutriunt ad mēlaz hu/
ius desiderij scī: vt alias tibi dixi
hī simul ⁊ dolorosi put vnigenit⁹? i
li⁹ me⁹ in cruce stabat. Caro nāq;
sua pp illata tormenta grauissima
valde dolebat: sicut aīa btā sperat
ex vniōe diuine nature. Similiter
isti hī sunt ex vniōe scī desiderij eo/
rū in me sicut iā dixi: qm̄ iduerunt
ex toto dulcē voluntatē meā. Dolo/
rosi verō sunt ex cōpassiōe primorū
⁊ qz sensualitatē ppriā iugiter afflit/
gūt auferendo sibi metipsis oēs de/
lectias atq; sensuales consolationes.

Quo primus argui debeat volē
dō vitare indinū fallū. Capi. cū.

Nunc aduerte carissima silla.
Nā vt amplius esses in tua
mēte declarata sup eo qd̄ a me po/
stulasti dixi tibi de cōi lumie quod
oēs hīe debetis i quocūq; statu fue/
ritis. Loquor de illis qui comorant̄
i caritate cōi. Ne ēt tibi dixi de illis
qui sunt i lumine pfecto. Qd̄ vtiq;
lumē in duo tibi distinxi. Tñ erat
illoz qui discedētes a seculari vitā
studebāt valde mortificare sua coz/
pōra. Scdm̄ erat illoz qui pncipalē
ter vacabāt ad occidēdū ppriā vo/
luntatem. Et isti sunt illi pfecti qui
se nutricebant ad mensam sancti de/
siderij. Nunc autem in particulari
tibi loquar licet loquendo tibi pro/
tū

Tractatus.

derit etiam alijs: et ita tuo desiderio
satisfaciam. Ego volo te precipue tria
facere: ut ex ignorantia non impe/
diatur in aliquo pfectio tua ad qua
ego te voco et inuito: et ut aduersari/
us diabolus sub specie boni atque ma/
tello virtutis caritatis proximis nu/
trire non valeat in anima tua radi/
cem presumptionis: quoniam hinc
in falsa iudicia precipitareris que
tibi prohibui. Tibi quidem fuisse iu/
dicare videretur: et conuerso tu iu/
dicares iniuste sequendo tuum vi/
dere. Et aliquando demonium veri/
tates tibi plures ostenderet: ut po/
stea te precipitaret in falsitatem at/
que mendacium. Et hoc ideo faceret
ut esses iuder intentionum atque me/
ritum creaturarum habentium i se/
rationem. Et hoc est absolute solum
modo meum. Hoc est vnus ex illis
que volo quod omnino serues: et habe/
as in te: vnde quod nemine iudices absque
modo: sed volo iudicium tuum ha/
bere modum. Modus autem est iste
quod nisi defectum proximi tui prius
expresse non solus: semel vel bis: im/
mo plures aperte manifestarem in
mente tua non debes in particula/
ri redarguere: vnde illum in quo tibi
videtur esse defectus. Sed in com/
muni corrigere debes vitia te visi/
tantium caritative: plantando vir/
tutes: et cum affabili benignitate. Ta/
men quando videris expellere cum
benignitate poteris: etiam asperita/
tem immiscere. Quamuis ergo tibi
videatur quod ego tibi pandam defe/
ctus alienos: nisi cognoscas expresse
meam esse reuelationem: ut iam di/
xi non arguas in particulari: sed am/
bula per viam tutiorem: ut vitare
possis astutiam atque fraudem dia/
boli. Quia cum habeo talis deside/
rii te decipere posset inducendo te ad
iudicandum in proximo quod a ve/
ritate remotum esset: vnde posses
cum sepe frustra et iniuste scandali/
zare. Unde sit in ore tuo silentium:
vel vnum sanctum colloquium in
commendando virtutes et vitia con/
temnendo. Et quando tibi videre/
tur in proximo tuo defectus aliquis
agnoscere cum quadam humilita/
te dulci vnascum: etiam temetipsam
argue. Tunc si vero vitium illud
erit in proximo quem corrigere cu/
pis: absque dubio corripitur: et emen/
dabitur agilius attendendo se: ita
dulciter esse comprehensum: et illico
tibi dicet illud quod ei dicere vole/
bas. Tu vero secura stabis: et ita dia/
bolo precidisti: et obstruxisti viam:
quia te decipere non valebit: nec im/
pedire perfectionem anime tue. Itaque
volo te prudenter advertere: quod con/
fidere non debes in aliqua visione:
sed potius huiusmodi postrigare co/
neris: et eas humili corde vitare. Et
solummodo remanere studeas in agni/
tione tue: et in te cognoscere meam i/
estimabilem bonitatem. Ita faciunt
illi qui perueniunt ad statum per/
fectionis de quibus tibi dixi: quia
quotidie redibant ad valles cogni/
tionis ipsorum. Neque tamen hoc im/
pediebat in eis altitudinem vnio/
nis quam in me fecerant. Et hoc vnus
est illorum trium que te volo serua/
re: ut in veritate mihi seruias.

Tertius.

Si quis in oratione videret alium quem proximam esse tenebrosam: non tamen debet ex hoc a seruo dei temere iudicari quod ille sit in peccato mortali. Capi. ciiij.

Secundum est de quo declarari petisti: quod si quandoque contingeret: quod me rogares in particulari pro aliquibus proximis tuis: et in oratione videres in uno pro quo rogas aliquod gratie lumen: et in alio non: licet ambo sint amici mei: sed tibi videretur: quod unus mentem haberet inuolutam atque tenebrosam: tu vero non debes: nec etiam virtuosus potes eum iudicare: quod grati culpe subiaceat: quod frequentissime iudicium huiusmodi falsus esset. Unde volo te non ignorare quod aliquando: tu me rogas pro eadem persona: et una vice videbis eam cum lumine locundo: et uno desiderio sancto coram me intantum: quod de bono illius videbitur tibi: quod anima tua pigrescat: ut affectus vere caritatis erigit: sicut ut unusquisque letetur: et exultet de prosperitate proximi sui: et alia vice videbis eum ita: quod tibi videbitur mentem suam valde remotam a me totam tenebrosam atque molestis eragitatam ita quod tibi metipsum videbitur valde laboriosum orationem effundere coram me pro eo. Quandoque hoc ex aliquo contingit defectu illius pro quo rogas multotiens tamen occurrit: non ex defectu suo: sed quoniam ego deus eternus ab eius anima me subtrahi per sensum prout: ego frequenter ago: ut anima p-

ueniat ad perfectionem prout: ego in statibus anime tibi narraui. Quod me quandoque subtraham per sensum sed non per gratiam. Unde tunc anima non sentit aliquam dulcedinem vel consolationem: ideo mens est arida sterilis atque penosa quam penam etiam extendere permitto: usque ad animam illius qui orat pro tali. Et hoc ago ex affectuosa caritate quam habeo ad illam animam que recipit orationem: ut ille qui me rogat una secum adiunct ad dissoluendam nebulam que mentem eius obumbraverat. Itaque dulcissima filia vides cum quanta procedit ignorantia: et quantum esset arguendus ille qui iudicare vellet ex ista simplici visione: quod vitium grane foret in anima tali quod nunc ego demonstraui: ita tenebrosam: de qua iam vidisti: et intellexisti: quod non est privata gratia: sed solummodo sensu dulcedinis quam ei de me dabam. Itaque volo tu quod velles debes: et alij serui mei quod attendatis: valde diligenter ad agnitionem vestri: ut perfectius agnoscat in vobis inextimabilem bonitatem meam. Et hoc et aliud etiam iudicium mihi relinquatis: quod meum est et non vestrum. Sed omittatis iudicium quod utique meum est et assumatis vestre menti compassionem: erga proximum cum sane honore mei atque salutis animarum eorum anxio desiderio annunciando virtutes: vitia vero redarguite in vobis et in eis: ut ibi superius est expressum. Et in hunc modum in veritate venies ad me demonstrans apertum meminisse

Tractatus.

doctrinē cum obseruantia comēda-
bili quam ab incarnata veritate re-
cepisti v3 in omnibus voluntatem
meā iudicando et non voluntatem
hōium. Et ita facere debes si deside-
ras in veritate virtutē adspici rea-
lem et in morari iugiter in vltimo p-
fectissimo atq3 glorioso lumine nu-
triendo te semp in mensa desiderij
sancti de cibo salutifero aliarum ad
gloriā et laudē sancti mei nominis.

Quo penitentia sumi non v3 p
fundamento principali sed affectus
et amor virtutum. Capit. ciiij.

Tibi carissima filia dñi dñi duo
bus nūc vero tertiu addā qđ
a te requiro circa qđ hēas aduertē-
tia et argue temetipsam si qñq3 mo-
lestiam senseris a diabolo: vel a pre-
sumptione tua desiderando videre
seruos meos oēs ambulare p viam
illā p quam tu vadis. Nam hoc cēt
ptra doctrinā quam veritas incar-
nata tibi tradidit. Qz frequēter oc-
currit q alij vadunt p viā abstinē-
tie: vel admirabilis penitētie: et ita
vellent oēs agere. Si vero ita fieri
nō viderint assumunt inde displicē-
tiam et i se scādaliζant iudicādo ta-
le s nō ambulare salubriter. Attēde
q isti valde decipiunt: qz frequēter
accidit q ille de quo sic iudicāt am-
pliorē merebit hīc grām l3 ipse se nō
affligat in tanta penitētia qđ illi q
scādaliζant in eo et maiori penitētia
pterunt. Et ideo tibi iam dixi q illi
qui pascunt i mensa penitētie nisi
pcedant cū humilitate vera: et q p

principali fundamēto: et affectu non
assumāt pñiam ipsam: s3 p virtutis
instrumēto: sepe pp huiusmodi mur-
murationē suā pfectionē offendūt.
Et ideo nō debēt ignorāter recedere
s3 attēdere: qz pfectio nō pñitit solū
mō i macerādo corpus: imo potius
i occidēdo pueriam atq3 pñā volū-
tatē. Et p hāc viā abnegate volun-
tatis et voluntati mee subdite desi-
derare debetis oēs ābulare. Nec ē
doctrina lucis illi luminis gloriosi
i quo aīa philocapta currit induta
realiter voluntatē meā. Nō tñ ego
ptēno penitētia: qz penitētia quidē
utilis ē ad domādū atq3 castigādū
corpus qñ cōtra spm ipugnare vel-
let. S3 amatissima filia nolo q hoc
accipias tanq3 regulā oibus iponē-
dā. Nā oīa corpora nō sunt equalēs
cōplexionis qz nature fortioris est
vnius qđ alter. Et ē qz frequēter oc-
currit q pp accidētia viteria peni-
tētia iā acceptam oportet dimittere.
Itaq3 si fundamētū esset i ter: vel al-
teri pñaderes q sup penitētia face-
res vel faceret oīo difficeret et esset i
pfectū. Et ita pñolatio vobis abest
et virtus in aīa cū essetis pñati re-
quā iordinate viliģebatis vbi sece-
ratis pñcipiū vestrū: et ita iudicare-
tis vos esse pñatos grā mea. Sic igitur
existimātes veniretis ad iporta-
bile iediū et i genitē amaritudinē at-
q3 pñusionē ex quo pderetis exercitiū
vestrū atq3 oīonē feruentē quā
offerre mihi solebatis agēdo penitē-
tiā illā. Qua dīmissa pp occurrētia
plurima: nō sapit vobis oratio illo-
mō quo pñas: imo quodāmodo vti-

Tertius.

est insipida. Hoc vero ptingeret qz
fundamentū esset collocatū in cor-
porali penitētia z in eius affectu: z
nō in anrio desiderio sancto. Deside-
riū intelligo kax atqz realiū virtu-
tum. Itaqz potes attente p̄siderare
quot inconueniētia mala sequerent
vobis volendo facere p̄ncipiū atqz
fundamentū i penitētia corpora i
qz procederetis ignorāter z iniuste
murmuraretis p̄tra seruos meos z
veniretis ad amaritudinē valde te-
diofam. Et mihi seruire studeretis
opibus finitis cū ego sim bonū eter-
nū: z infinitū: ideo a vobis expecto
desiderium infinitum. Oportet er-
go qz fundamentum vestrum sit in
decidendo z abnegando propriam
voluntatē: z cum ea voluntati mee
subiecta mihi prebebitis infinitum
famelicum atqz dulce desiderū ho-
nozem meum exquirendo: z anima-
rum salutem. Et ita nutrietis vos i
mensa sancti desiderij quod nunq̄ i
se vel in p̄ximo suo scandalizatur
sed in omnibus exultando gaudet
atqz fructum extrahit de tot: z ita
varijs modis quos in animarum sa-
lute teneo. Non ita faciunt illi mi-
seri qui doctrinam istam obseruare
nolunt viam vtiqz dulcem atqz dir-
rectam a dilectissimo filio meo vo-
bis exhibitam z ostensam: imo faci-
unt oppositum iudicando temere
iuxta cecam infirmitatem eorum.
Et ideo celati frenetici suam viam
ignorant: vnde semetipsos inueni-
unt esse priuatos bono terreno pa-
riter z celesti. Et vt alias dixi gustāt
in vita presentis arraz inferni.

Repetitio in summa cum qua-
dam additione de reprehensione p-
ximi. Capi. cv.

Nunc ergo filia carissima sa-
tisfaciendo tuo desiderio de-
clarauit te super eo quod a me postu-
lasti v3 quomodo proximum argue-
re debeas ne quandoqz demoniaca
fraude decipiaris: nec etiam ab in-
fimo iudicio tuo: quia v3 in genera-
li argueri debes: z non in speciali nī
si forte tibi reuelassem expresse: sed
cum humilitate sicut admonui te
redarguere debes vna cum eis te-
metipsam. Etiam tibi dixi z itera-
to dico: quia nullo modo licet tibi
iudicare creaturam aliquam ratio-
nalem in cōmuni siue particulari:
neqz mentes amicorum meorum si-
ne repperias eas esse dispositas: vel
etiam indispositas: propalando ti-
bi causam quare iudicare nō debes
quia indicādo proculdubio te frau-
datam inuenires in tuo iudicio.
Sed tu pariter z alij compassionē
habere debetis: iudicium vero mi-
hi relinquatis. Etiam te docui do-
ctrinam quaz exhibere debes vni-
entibus ad te pro cōsilio quomodo
possint egredi de tenebris mortali-
um peccatorum: z viam prosequi
virtutum: vt videlicet eis exhibere
coneris pro principio atqz funda-
mento virtutum amorem: z affe-
ctum cum ipsorum agnitione pari-
ter z mee bonitatis i eis z abnegēt
z occidant in se propriam volunta-
tem: vt in nullo mihi penitus rebel-
les inuentant. Penitētiā aut eis ex-

Tractatus.

habe velut instrumentum virtutis: et non pro affectu principali: sicut iam dixi: non tamen equaliter omnibus: imo prout videris eos ad portandum aptos: et iuxta possibilitatem atque statum suum. Aliqui possunt amplius aliqui vero minus: secundum aptitudinem exteriorum instrumentorum. Et quia te monui quod in generali proximis argueres: et non in particulari: nolo tamen ut credas quod actualiter videndo quendam expressum defectum in proximo tuo tu non possis eum corrigere inter te et ipsum imo potes. Et etiam si esset obstinatus ad se corrigendum ordinate potes et iuste manifestare duobus: vel tribus. Et si non prodest ita fecisse potes ecclesie sancte corpori mystico patefacere. Sed ego te cautam esse volui ne temere iudicare velles ex aliqua visione leui: vel per sensum in tua mente: nec etiam per visum exteriorum tu non debes precipitanter: et incaute prorumpere ad arguendum proximum in speciali: nisi tibi constaret a me procedere per expressam reuelationem: et eo modo sicut iam dixi. Nec via tutior est ut a diabolo decipi non valeas sub umbra caritatis proximi.

De signis ad agnoscendum: quando visitationes: et visiones mentales adeo sint: vel a diabolo. Capitulum cxi.

Expleui carissima filia declarare te super hoc articulo quantum expediens est ad conservandam et augendam perfectionem in anima

tua. Modo te declarare volo super eo quod a me postulasti: videlicet de signo quo possis aperte cognoscere si visio vel visitatio mentalis quae anima recipit aliquando: fuerit a me: vel a diabolo. Super hoc alias tibi dixi quod quando procedit a me visitatio signum erat alacritas in anima remanens post visitationem sanctaeque virtutum et precipue cum anima remanet unita virtute profunde humilitatis atque divinae caritatis igne succensa. Sed quia petis utrumque in alacritate tali possit interesse frans aliqua diabolica: quia si sic esset velles via tutiori per ambulare: videlicet habendo et attendendo signum virtutis quod decipi non valet: ego tibi pandam in presenti fraudem que recipi potest: et quomodo cognoscere possis utrum alacritas illa fuerit in veritate an non. Frans inimici potest isto modo recipi. Ego volo te nosse quia quodcumque creatura rationalis amat vel optat habere postquam habuit inde gaudium habet. Et quanto magis amat id quod habet tanto minus videt: vel prudenter agnosceat: unde venerit ex delectatione quam habet: et assumpsit habendo rem quam optauerat. Que delectatio: vel alacritas inordinata mentem eius impedit ne videat vel discernat. Sic isti qui delectantur et appetunt habere consolationes huiusmodi: mentales: visiones exquirunt et amplius principalem affectum in consolationis delectatione posuerunt quam in me directe. Sicut ego tibi dixi de illis qui adhuc

Tertius.

erāt in statu imperfecto qui magis attendebant ad donum consolatio-
nis quas a me donatore recipiebāt
q̄ ad me caritatis affectus cū quo
largior eis. Hinc ergo tales in alla-
crite sua facillime decipi possunt
ultra fraudes alias quas in alio lo-
co tibi distincte recitanti. Aliquādo
nanq̄ fraudantur in isto. Q: post
q̄ ipsi conceperunt amorem et audī-
tatem ad huiusmodi consolationes
ut est dictum ex quo postea recipit
consolationem: vel visionem eorum
anima letatur valde: q̄ se recipisse
videt quod amat et optabat habere
Unde sepius hec allacritas a demo-
nio procedere posset licet allacrita-
tem huiusmodi sentiret de qua tibi
dixi q̄ quādo visitatio procedebat
a demonio veniebat ad animam cū
quādam allacritate postea vero cū
pena remanebat atq̄ cōscientie sit
mulo vacua virtutum desiderio.
Nunc autem auiso te q̄ anima quā-
doq̄ poterit alacritatem istam ha-
bere ac etiam cum cadet ab oratio-
ne surget. Attente tamen aduer-
tendum est quia si fuerit hec allacri-
tas absq̄ virtutis ignifero deside-
rio et humilitate peruncta non re-
manet anima: nec i fornice mee
divine caritatis crusta talis visio:
consolatio: et visitatio indubitanter
a diabolo procedit: et non a me non
obstante: q̄ anima signum allacri-
tatis in se perceperit. Sed quia ta-
lis allacritas iuncta non est cum
affectu virtutis modo predicto ma-
nifeste patet alacritate illam ab
amore mentalis consolationis pro-

prie procedet. Ideo letatur anima
gaudendo q̄ habet quod optauerat.
Nā est amoris vera conditio in oc-
currentibus quibuscūq̄ sentire gau-
dium habendo quod amat et optat.
Itaq̄ confidendum non est in hac
allacritate pura: licet allacritas il-
la simul cum tali consolatione per-
duraret: vel etiam ultra. Quoniam
amor ignorans ex ipso gaudio non
agnosceret ibi fraudem ad esse dia-
bolicam non ambulando caute cum
ampliori prudentia. Si vero pru-
denter ambulare studebit attente
considerabit utrum allacritas ista
associata fuerit ab affectu virtutis.
Et ita manifeste perpendet visionē
huiusmodi fuisse meam vel diabo-
li. Hoc est ergo signū illud quod me-
diante possis intelligere qualitates
huius allacritatis quando mens
visitatur a me: v̄ cum est unita cum
affectuoso desiderio virtutis. Hoc
est utiq̄ verissimum signum: ut quis
libet agnosceat possit aperte quan-
do visitatur a me: vel quando talis
allacritas ab amore cōsolationis
proprie procederet. Etiam visitatio
diabolica cognoscitur aperte: quia
prebet aliquas allacritates in aspe-
ctu primo: et in fine tantam virtutē
in se repperit quantam prius habe-
bat: et allacritas ista procedit ab
amore proprie consolationis quam
optat: ut est ibi supradictum. Et itaq̄
volo te nosse q̄ non omnes ab hac
allacritate decipiuntur: nisi solum-
modo tales imperfecti qui letantur
gaudendo talibus visionibus atq̄
propriis cōsolationibus qui magis

Tractatus.

attendit ad mea dona q̄ ad me do
natoz. Sed illi qui pure sine respe/
ctu proprie consolationis eorum at
tendunt ad affectum mee diuine ca
ritatis cū qua largior ab hac alla/
chritate nullatenus decipi valent.
Et ideo subito recurrūt ad istud ve
rissimū signum qm̄ diabolus vellet
aliqui cū fraude transformando se i
angeluz lucis eos illaqueare sine de
cipere veniens ad mentes eoz cum
alachritate iocunda. Ipsi vero qui
nime passionati sunt ab amore p/
prie consolationis illico prudenter in
mentibus eoz agnoscūt diabolica z
frandē. Nā allachritate cito p̄terē
te p̄spiciunt se tenebris esse circūda
tos. Et ideo semetipsos humiliāt cū
vera noticiā sui p̄tendendo q̄cunq;
p̄solationē amplectentes: z astringē
tes mee veritatis doctrinā. Demo/
nii vero vidēdo se p̄fusus ultra nū
q̄ vel raro saltē sub illa forma redi
bit. Illi v̄o qui suas p̄solationes appe
tūt: vt ibi v̄ri sepe decipient n̄si v̄i
ligēter attēdāt ad huiusmodi fran
dem agnoscendā: z vitandā eo mo/
do quo sup̄ius ē exp̄ssum: v̄z inuēni
endo talē allachritatē absq; virtu/
tis affectu z si nō p̄cipiant postea se
virtutis humilitate punctos z ve
ra caritate succēsos erga meū hono
rem z aīaz salutē: hoc egit mea bo
nitas inestimabilis. s. q̄ ita p̄uidit
circa vos ip̄fectos atq; perfectis
in quolibet gradu ne decipi hoīes
valeant inquantū in se p̄seruare vo
luerint lumen intellectus a me gra
tiose p̄cessum cū pupilla sanctissime
fidei. Nec obūzari se p̄mittant ab

aduersante demonio: nec ab amore
proprio q̄ si sponte p̄dere nō vul/
tis null' oīo a vobis poterit auferri.

Quomodo deo valde placet ille
qui petit z pulsat cum persēueran/
tia ad ianuā sue veritatis. La. c. vii.

Satis apte carissima filia cui
oculum intellectus illumina
ui: vt prudenter vitare valeas ini/
mici generis humani fraudes tuo
desiderio satisfaciendo super eo q̄
a me postulasti: quia non contemno
sancta desideria seruatorum meorum
immo libenter accepto: z vos ad po
stulandum inuito. Et quod amplē
us est. Amāissima filia noueris qz
valde mihi displicet ille qui nō pul
sat in veritate iuxta portam sapien
tie vnigeniti filij mei sequendo rea
liter saluberrimam doctrinā eius.
Quam omnis quis sequitur voces
sancti desiderij pulsat ingiter ora/
tionibus humilibus atq; continuis
vociferans ad me patrem eteruū.
Ego vero sum pater ille qui vobis
exhibeo panem gratie celestis me/
diante porta dulcis mee veritatis.
Aliquando tamen ad probāda ve
stra desideria vna cum persēueran
tia dissimulo vos audire tamē vos
intelligo z interim prouideo prout
expedire video salutē vestre. Insu
per exhibeo samem vobis z vocem
qua clamatis ad me. Postea vidē
do constantiam vestram: desideria
vestra libenter adimpleo quando
sunt ordinata z in me directa. Ad
ita petendum atq; pulsandum ve

Tertius.

ritas incarnata vos inuitabat in euangelio dicens. Querite et inuenietis: petite et accipietis: pulsate et aperietur vobis. Et ita volo te facere: quod nunquam villo tempore desistas a me subsidium ingenti desiderio postulare: voce grandi mihi supplicare: ut mundo miserabili misericordiam faciam: neque pulsare desistas ad iannam veritatis incarnate sequendo realiter vestigia sua. Delecteris insuper in cruce secum manducando cibum animarum ad gloriam atque laudem sancti mei nominis iugiter emittendo mugitum cum cordis anxietate super morte generis humani: quia vides quod sum ad tantam miseriam adductum quod lingua tua nesciret exprimere. Cum huiusmodi mugitu et clamore meorum amicorum dispono mundo facere misericordiam. Et hoc est quod a te: nec non et ab alijs amicis meis iugiter expeto: et hoc erit pro signo quod in veritate me diligatis. Et ego promitto vobis vestra sancta desideria nullo modo contemnere.

Qualiter hanc anima deo regratur deindeque pro toto mundo facit orationem et precipue pro suis in christo filiis et pro duobus patribus animis suis. Postea aliqua postulat.

Capitulum cxiij.

Tunc anima predicta tamquam ebria videbatur extra semetipsam et alienatis ex toto sensibus corporibus ex amore unione quam in crea-

ture suo fecerat: elevata mente speculando veritatem eternam cum oculis intellectus veritate cognita: perlocupia fuerat in ipsa dicens. O summa et eterna dei bonitas: que siue qualis ego sum humilis atque pauper: cui tu pater eternus ita dignatus es tuam patefacere veritatem: et occultas diabolicas fraudes ac etiam proprii sensus vitabilem passionem imo deceptionem qua ego pariter: et alij serui tui decipi possumus in ista miserabili vita nostre peregrinationis: ut ambulemus cum cautela prudenti. Quis obsecro te monuit. Solus amor: quia me dilexisti non amatus a me: imo priusquam essem. O dilectionis ignis inextinguibilis. Gratias: gratias ago tibi pater eterne. Quia sum imperfecta circumdata tenebris obscuris. Tu vero perfectio summa et lux inaccessibilis ostendisti mihi perfectionem: et viam lucidissimam doctrinam: videlicet operabilem atque salubrem uni geniti filio tuo. Ego iam obicram et tu me resuscitasti. Multo tempore facieram infirma tu vero mihi medicinam exhibuisti. Nec solummodo medicinam pretiosi sanguinis unigeniti filii tui quam vniuersa poster humani generi tribuisti: sed in particulari mihi tradidisti medicinam optabilem: contra quamdam occultam egritudinem quam etiam ignorabam: nec illam agnoscebam instruendo me: quod nullatenus: ego iudicare presumam aliquam rationalem creaturam: et precipue seruos tuos de quibus aliqui volunt ex-

Tractatus.

cata et egrotans hac eram infirmitate corrupta quia sub colorata specie tui honoris atque salutis animarum ego temere indicabam. Et ideo tibi regravatior affectuoso corde summa et eterna bonitas: quod manifestando veritatem tuam; diabolicas fraudes atque passionem propriam tu mihi notificasti meam egritudinem. unde maiestati tue supplico: ut misericorditer atque gratiose: mihi concedas: ut hodie finis imponatur: et terminus: ut ego nunquam egrediar a via saluberrime doctrine tue quam mihi pariter: et alijs omnibus qui se qui voluerint eam ita gratiose tribuisti: quia sine te nihil omnino fieri potest. Igitur ad te confugiendo recurro pater eterne. Neque pro me sola tibi supplico: sed universatim pro toto mundo et precipue pro corpore mystico sancte matris ecclesie: peto quod ista tua sacra doctrina reluceat in ipsius ecclesie sancte ministris. Maxime vero singulariter a te cum instantia postulo per cunctis illis quos mihi dedisti: ut amore precipuo diligas quos ex affectu singulari fecisti vnum esse mecum. Nam ad honorem et laudem tui sancti nominis mihi valde gratum et acceptabile refrigerium erit eos ambulare videndo cum sancto sermone per viam huiusmodi dulcem atque directam. Opto namque quod ipsi per eam velocissime curant mortui penitus ad omnem voluntatem propriam absque iudicio quocumque temerario: sine scandalo: sine murmuracione contra proximum. Et amor mi dulcissime supplico ti-

bi quod nullus eorum ab infernali demonio de manibus meis auferatur ut in ultimo die perveniant omnes ad te patrem eternum. Insuper offero maiestati tue petitionem aliam pro duabus columnis videlicet pro duobus patribus quos ad custodiam atque doctrinam in terra mihi tribuisti a principio mee conversionis: usque nunc in subsidium et ad corroborandam infirmitatem meam ut eos insimul unius et in duobus corporibus unam animam introducas: et neuter eorum attendat ad aliud quam ad perficiendum in eis: et in misterijs que suis in manibus hodie posuisti gloriam et laudem tui sancti nominis in salutem animarum. Et ego miserabilis et indigna serva: ut filia modos illos cum debita reverentia teneam erga illos amore tuum qui cedant ad honorem tuum pacem et quietem ipsorum et edificationem proximorum. Certissime spero veritas eterna: quia non condones affectuosum desiderium meum: neque petitiones quas obtuli maiestati tue. Nam aperte vidi et agnosco prout voluisti mihi patefacere licet etiam expertientia me docuerit: quod sancta desideria libenter acceptas. Ego autem indigna serva tua conabor iuxta posse gratia tua favente doctrinam atque precepta tua cum diligentia servare. O pater eterne recordor vniuersi verbi tui quando recitabas aliquid de ministris ecclesie sancte: quod promissisti quod alibi latius enarrares de defectibus quos hodierna die committunt. Ideo si placet implere pro-

Tertius.

missum audiam: ut augeatur in me materia doloris atq; compassionis cum sancto desiderio in salutem ipsorum. Jam. n. supra promissisti qd cum oratione continua: lacrimis: doloribus sudoribus atq; multa tolerantia seruationum tuorum nobis exhiberes optabile refrigerium in sanctis et bonis pastoribus ecclesiarum virtuose reformando. Ut igitur hoc in me crescat ideo postulo.

Quomodo deus hanc animam ad orationem sollicitat respondendo ad aliquam supradictarum petitionum. Capl. cix.

Nunc deus eternus misericors: die vertens oculos: huiusmodi desiderium vna cum illis petitionibus acceptabat: et ultime petitioni quam ei porrexit volendo satisfacere dixit. O carissima filia super eo quod a me postulasti tuum desiderium adimplebo dum tamen ex parte tua non committas ignorantiam siue negligentiam: qd multo grauius offenderes: et aciori reprehensione digna foret postea qd prius: qd clarius: et amplius de mea veritate cognouisti. Et ideo valde sollicitus debes orationes effundere pro creaturis omnibus rationalibus: et pro corpore mistico sancte matris ecclesie atq; pro illis quos tibi tradidi: ut amore singulari diligas. Igitur absq; negligentia iugiter orationem offeras in conspectu meo prebendo premium in vita virtutis exemplum: atq; verbi doctrinam: arguendo vi-

tia: et commendando virtutes indefesse. De columnis vero quas tibi gratiose concessi et de quibus mihi dixisti fac ut sis eis vnum medium tribuendo vtrique prout expedit: et secundum aptitudinem eorum: ut ego creator tuus instruerem te: quia sine me nihil omnino potes facere: et ego tua desideria salubriter adimplebo. Sed vide ne deficiatis: tu et ipsi fideliter in me sperando: quia providentia mea nunquam deficiet vobis. Et quilibet humili corde recipiat illud quod est aptus ad recipiendum. Et unusquisque ministret illud quod: ego tribui et in futuro tribuam ad ministrandum iuxta modulum suum: prout a mea bonitate recepit et recipiet.

De dignitate sacerdotum atq; de sacramento corporis velu christi. Et de his qui digne vel indigne suscipiunt vel comunicant. Capl. cx.

Nunc vero tibi respondere dispono super eo quod a me postulasti de ministris ecclesie sancte. Et ut veritatem apertius agnosceret valeas aperire oculum intellectus et ipsorum excellentiam attendere diligenter: et in qua dignitate sunt a me constituti. Et quia contraria iuxta se posita magis elucescunt. volo tibi demonstrare dignitatem eorum qui virtuose thesaurum a me commissum in manibus eorum erercent. Et ex hoc apertius intelligere poteris miseriam eorum qui hodie pascuntur siue nutriuntur ad vbera sponse mee. Tunc ut obediret anima

Tractatus.

speculabatur attentius in veritate
vbi videbat aperte relucere virtu-
tes in veris gustatoribus. Tūc ait
ait deus eternus. Carissima filia p-
tus tibi volo narrare dignitatē eorū
in qua pp bonitatē meā eos colloca-
ui ultra generalē amorem q habeo
z oīdi ceteris creaturis meis crean-
do vos omnes ad imaginē atq si-
militudinē meam. Et postea vos ad
gratiam in sanguine dilectissimi fi-
lij mei recreavi vnde venistis ad tā-
tam excellentiam ex vnione diuini-
tatis facta per vnigenitum filium
meum in humana natura: q in hoc
exceditis angelos: quia vestraz hu-
manam z non angelicam vnuit si-
bi naturam. Unde sicut ita dixi de-
us factus est homo: z homo factus
est deus ex vnione vtriusq nature.
Dignitas hec z excellentia: genera-
liter est cōcessa creaturis omnibus
que sunt rationē capaces. Inter om-
nes autem elegi ministros meos p
salute vestra vt ab eis vobis quoti-
dīe sanguis vnigeniti filij mei mi-
nistretur qui vere est humilis z in-
maculatus agnus. Istis etiā vt ita
loquar exhibui solem ad ministran-
dum: ipsis exhibendo scientie lumē
atq calorem mee diuine caritatis:
insup z colorem vnitiui cū lumine
pariter z calorem v3 vnigēiti filij mei
verum corpus z sanguinez. Quod
vtriq corpus est veluti sol qui mecū
est vnitus qui sum vere sol. Et hec
vnio talis est atq tanta quod ibi
nulla segregatio potest habere locū
sicuti sol diuidi non potest neq ca-
lor eius a luce: neq lux a calore ex

vnione sue pfectionis. Iste sol a sua
rota non abscedens vnuersum or-
bē illuminat ac ē oēs volētes ab eo
calefieri qtu3 est in se calefacit nec
ex alicuius immunditia sol iste se-
datur vel inquinari potest. Et eius
lumen secum est iugiter vnitū vbi-
tam viri. Sic hoc verbum v3 vnige-
nitus filius meus verus est sol: to-
tus deus z totus homo quia mecū3
est vnū z ego secū. Potētia mea nō
ē a sua sapia sepata: neq calor ignis
sacri spūs est a me pte ab ipso fi-
lio meo segregatus q nobiscū vnū
est: q spūs scūs a me patre z ab ipso
filio meo pcedit q sumus idē ipse
sol. Ego sum ille sol deus eternus vñ
procedit vnigenitus filius meus at-
q spūs scūs. Spūi sancto est ignis
apropriatus: filio meo sapia in qua
sapia ministri mei gratie lumē han-
rūt qz ministrauerūt lumen hoc in
lumine z cum gratitudine beneficij
recepti a me patre: sequēdo in veri-
tate doctrinam istius vere sapiētie
filij mei: hoc est lumen illud: quod
hēt in se colorem vere humanitatis
vnū equidem vnitur alteri. Unde
lumen diuinitatis mee fuit illud lu-
men vnitum cum colore humanita-
tis vestre qui color effusus est valde
lucidus qn fuit impassibilis virtu-
te nature diuine. Et hoc obiecto me-
diante huius incarnati verbi con-
spersi z inserti cum lumine mee dei-
tatis: z cum ignito calore sancti. s.
habuistis in veritate lumen. Cui lu-
men istud administrandum exhi-
bui. Ministris meis in corpore mi-
stico sancte matris ecclesie: vt vtraz

Tertius.

habentis ab eis accipiendo venerabile sacramentum corporis eius in cibum et sanguinem eius in potum. Dixi tibi quod huiusmodi corpus est ueluti sol: unde non potest uobis exhiberi corpus absque sanguine: neque corpus atque sanguis absque anima filii mei: neque corpus et anima sine diuitiis: quoniam unum ab altero separari non ualet. Proinde alibi dixi tibi quod natura diuina nunquam separata est a humana natura: nec in morte: nec in alio casu: neque separari potest. Itaque totam diuinam essentiam in hoc venerabili sacramento recipitis sub albedine panis illius. Et si cut non potest diuidi sol ita diuidi non ualet in hac albedine panis uel hostie totus deus atque totus homo quantum in mille diuideretur partibus hostia si possibile foret sub qualibet particula totus deus: et totus homo contineretur ut iam dixi accidit enim sicut in speculo quod quantum in se diuidatur ibi tamen ymago representata non diuiditur: sic hanc hostiam diuidendo non tamen diuiditur totus deus: et totus homo: sed in quali et particula continetur et integro: nec in semetipso minuitur: ut apparet in hoc sequenti exemplo. Si tu haberes unicum lumen et orbis uniuersus accederet pro isto lumine: participando singulis de tali lumine: in se tamen huiusmodi lumen aliquo non minuitur et omnibus uideretur habere totum uerumtamen aliqui plus et aliqui minus ex isto lumine participant iuxta materiam quantitatem quam ille qui debet reci-

pere portat: nam in tali quantitate recipit ignem. Et ut aptius intelligas exemplum hoc attende. Si plurimi portarent candelas ad accedendum: et una poderis esset unius uirtutis: alia duarum siue sex: uel unius libere: et quibus omnibus accessus in qualibet parua et magna totum lumen accipias uel calorem: colorem: et ipsum lumen: iudicabis tamen quod minus de lumine recipiat ille qui candelam parua accendit quam ille qui maiorem. Igitur ita contingit in hoc venerabili sacramento de his qui recipiunt illud et eorum candelas afferunt: uel sanctum desiderium cum quo recipiunt ipsum venerabile sacramentum. Que candelae sunt in semetipsis extinctae: sed accedunt in perceptione preciosi sacramenti huius. Extinctas esse dixi quod pueros ipsos omnino nihil essetis: neque ualeatis: uerumtamen ego uobis exhibui materiam cum qua nutrire possitis in uobis huiusmodi lumen. Materia namque uestra est amor: quoniam ex amore creauimus uos: ideo neque uiuere potestis absque amore. Hoc esse uobis ex amore traditum habuit in sacro baptismo dispositionem quem accepistis in uirtute sanguinis uirginis filii mei. Nam alias participare nullo modo possentis ex hoc uero lumine: sed essetis sicut candela sine licinio interiore que succendi non potest neque lumen in se recipere ualet: nam hoc lumen in quo recipitur lumen huiusmodi hoc est fidem sanctam coniunctam cum gratia quam in baptismo recipitis cum affectu anime uestrae a me create que apta est ad amandum tantum quod absque amore uiuere nequit: imo

Tractatus.

cibus eius est amor: ut iam dixi. Sed
ubi succenditur: hec anima taliter
unita. Proculdubio succenditur
ad ignem mee divine caritatis cum
sancto timore pariter et amore mei
sequendo veritatis incarnate doctri-
nam. Tamen accenditur amplius
vel minus prout affert anima et exhi-
bet huic igni materiam: quia licet
habeatis omnes eandem materi-
am quia videlicet omnes a me crea-
ti fuistis ad ymaginem atque simi-
litudinem meam: et vos christi-
ani lumen habeatis in sancto ba-
ptismo tamen unusquisque crescere
potest in amore atque virtute media-
te gratia mea prout est de benepla-
cito vestro. Non quod immutetis ali-
am formam quam a me recepistis: imo
crescitis et augmentatis in amore
virtutes viuentes in virtute et affe-
ctu caritatis arbitrio libero dum te-
pus est vobis a me gratis concessum:
quia transacto tempore facere
non potestis. Itaque potestis in amo-
re crescere sicut iam dixi tibi. Et cum
hoc amore venire debetis ad reci-
piendum: hoc venerabile sacramen-
tum: lumen utique dulcissimum atque
gloriosum quod vobis exhibui mi-
nistrandum ab electis huiusmodi mi-
nistris meis exhibendum vobis in
cibum. Atque tantum accipitis ex isto
lumine quantum de materia sine-
re dilectionis et amoris: et igniti de-
fiderii portatis quantum totum in ve-
ritate recipiatis: ut iam tibi dixi po-
nens exemplum eorum qui cande-
las afferbant qui sine quantitatem
ponderis candelarum: ita lumen ac-

cipebant quantumvis in quolibet vi-
deatur esse totum integrum et non
divisum: quia dividi non potest ex im-
perfectione vestra quacumque: nec etiam
ex imperfectione ministrorum.
Tantum ergo percipitis ex isto lu-
mine: ut de gratia quam in isto ve-
nerando sacramento recipitis quan-
tum vos cum sancto desiderio dispo-
nitis ad recipiendum. Si quis ve-
ro cum culpa peccati mortalis acce-
deret ad hoc venerabile sacramen-
tum ab eo non habet aliquam in se
gratiam quantumvis actualiter in ve-
ritate recipiat ex integro deum et
hominem: ut iam dixi. Sed amari-
tissima filia nostri qualiter est anime
que tantum sacramentum: et tale in-
digne recipit. Quasi stat velut una
candela que sit aqua madefacta que
si quod taliter ignem accipit illico stri-
det et extinguitur indilate solutio-
do fumo remanente. Sic haec anima se
metipsam affert candelam quam in
sancto baptismo recepit postmodum
autem aspergit illam aqua culpe que
fuit aqua directe que madefecit li-
cintum in quo stabat lumen gratie
baptismalis: exinde vero non cale-
facta iuxta vere contritionis ignem:
neque culpam eius cum humilitate con-
fitendo accessit ad mensam altaris
ad recipiendum huiusmodi lumen
actualiter: sed non mentaliter. Et quod
talis anima fuit indisposita ad acci-
piendum tale sacramentum in ea gra-
tia non remansit: quia propter aquarum
culpe fuit extinctum in ea lumen gra-
tie. Tunc autem ipsa remansit in te-
nebrosa confusione cum maiori gra-

tiendine culpe. Atq; de tam excellen-
tissimo sacramento non percipit: ne-
q; persensit: nisi conscientie stridore
ipsam remordente nō ex defectu lu-
minis: q; recipere non valet aliquā
in se lesione: sed ex aque defectu quā
in anima reperit que quidem aqua
impediuit affectus anime. Unde re-
cipere non valuit illud admirabile
lumen. Itaq; vides q; nullo modo
lumen illud vnito sibi calore pariter
et colore diuidi potest: nec ex paruo
desiderio quod anima gerat recipi-
endo sacramentum istud: nec ex de-
fectu qui esset in anima que recipit
nec ex defectu ei⁹ qui ministrat. Ut
ergo dixi tibi de sole qui licet per i-
munda loca transeat ipse tamē nul-
latenus inquinatur neq; sordescit.
Ita lumen hoc amicum in isto ve-
nerabili sacramento nullatenus in-
quinari potest: neq; diuiditur: neq;
minuitur in semetipso: nec a sua ro-
ta separatur: licet vniuersus orbis
de suo luminoso calore cōmunicet.
Ita minime separatur hoc verbum
vz vnigenitus filius meus a me ve-
ro sole qui sum pater eternus quā-
uis i corpore mystico sancte matris
ecclesie ministratur omnibus volen-
tibus illud accipere: imo totus i me
remanet atq; totum accipitis: et ha-
betis deum: vz et hominem: vt exem-
plum ego tibi dedi de lumine: q; si
omnes homines mundi suas cande-
las ibi accenderent in se remaneret
ex integro et omnes totum hērent.

Qualiter omnes corporci sensus
in isto sacramento decepti sunt: sed

non anime sensus: et cum illo debet
videri: gustari: et tangi. Et de visioe
quadam pulchra. Capi. xxi.

O Larissima filia nunc aperi dī
ligenter oculum intellectus
ad considerandum affectuose mee
caritatis abissum: q; vere cor vni⁹
cui⁹q; creature rationalis ex amo-
re solui deberet attendendo preser-
tim inter alia beneficia mea gratio-
se vobis exhibita beneficij hui⁹
venerabilis et erim⁹ sacramēti. Sz
amantissima filia cōsiderare debes
q; hui⁹modi ineffabilem sacramē-
tum debet videri et attractari non
solummodo tactu et visu corporali:
q; corporci sensus pchitus in eo de-
ficiunt. Nam albedinem illius pa-
nis tantummodo videt oculus: ma-
nus et nihil aliud palpat gustus
quodq; saporem panis inde percipit.
Itur anime sensib⁹ qui decipi nō
valent videri: vt attractari debet:
nisi forsitan ipsa sibi met vellet au-
ferre lumen sanctissime fidei euz in
fidelis dānabili. Soli ergo sensus ani-
me gustant vident: et palpant: hoc
admirabile sacramentum. Sed euz
quod videt oculo: cum oculo intelle-
ctus inquantum intus habeat pu-
pillam sanctissime fidei: hic oculus
videt et attēdit sub albedine tali ve-
rum deum: et verum hominem: na-
turam humanam vnitam cum na-
tura diuina: corpus animam atq;
sanguinem iesu christi animā vni-
tam illi glorioso corpori atq; corpus
et animam vnitam nature mee diu-
ne tandē a me se nullatenus euellē

in tu

Tractatus.

do sine diuidendo: hoc vero si bene
recolis in cordis quasi vite tue ma-
nifeste tibi patefecit: et non tantum
oculo intellectus: sed etiam oculo cor-
porali tuo vidisti: quoniam ex excelsu
luminis oculus tui corporis illi-
co defecerit in visum: et in oculo men-
tali visio sola remanserit. Ostendi
quippe tibi pro declaratione tue
mentis ad te roborandam contra
bellum quod a demonio receperas
in ipso venerabili sacramento: et ut
in amore cresceres: et in lumine san-
ctissime fidei. Tu nosti quod cum ad ec-
clesiam in aurora pergeres: ut mis-
sam audires ex quo fueras a demo-
nio molestata: tu stetisti secus alta-
re crucifixi sacerdos autem aduene-
rat ad altare marie. Igitur te ibi
manencie tuos considerando dese-
ctus: quia dubitabas offendisse: me
propter bellum quo te diabolus im-
pugnauerat et attendendo mee carita-
tis affectum: quia te dignam fece-
ram audire missam cum te ipsam
existimares indignam: vel etiam ec-
clesiam meam ingredi. Quia sacer-
dos verba sacramentalia protulit
in altum supra ministrum oculum
attollens vidisti me demonstrante
lumen vnum lucidissimum veluti
radium solis a pectore meo proce-
dens: prout radius a rota solis egre-
ditur: et tamen ab ipsa rota minime
separatur. In quo et cum quo lumi-
ne descendebat vna columba super
hostia pariter: et calice permanendo
virtute verborum consecrationis a
ministro prolatore: unde tuus ocu-

lus corporeus omnino defecit ecce
sum huiusmodi luminis: nullo mo-
do sustinere valens. Ideo visio re-
mansit solum in oculo mentis: et in-
tellectus. Ibiq; gustasti et vidisti tri-
nitatis abyssum: et verum deum et ho-
minem absconditum: et velatus sub
albedine illa. Neq; lumen: neq; pre-
sentia verbi quam in eadem albe-
dine vidisti intellectualiter auscere
bat illam albedinem. Unum aliud
non impediēbat: quia videlicet vi-
dere deum et hominem non impe-
diebat illam panis formam: ita quod
non haberet albedinem atq; sapo-
rem. Ista tibi patefacta fuerunt a
bonitate mea. Tunc aperte cogno-
uisti quod huiusmodi visio in oculo in-
tellectus tui remansit. Itaq; sicut
iam dixi hoc admirabile sacramen-
tum videri debet et attendi princi-
paliter cum oculo intellectus: et cum
pupilla sanctissime fidei quia occi-
pi non potest. Manus quoq; dile-
ctionis affectuose illud attractare
debet et id quod oculus ille vidit: et
agnouit in ipso sacramento: fide tan-
git manu dilectionis veluti se qua-
si certificans de eo quod per fidem
vidit et intellectualiter agnouit. Sen-
sus vero sancti desiderij aueritate
multa gustare debet illud. Gustus
ipse corporis gustat saporem panis
desiderium vero sanctum videlicet
anime gustus deum et hominem in
veritate gustat. Vides ergo sensus
corporales esse fraudatos non au-
tem anime sensus. Imo clarificatur:
et in semetipsa certificatur: quia cla-

Tercius.

re vidit cum oculo intellectus et cum pupilla luminis fidei salutaris. Et quia vidit et agnoscit ideo tangit amoris manu fidelis: et cum anime gustu et igitur desiderio attendit atque gustat ineffabilem et ignis caritatem meam cum qua eam feci dignam: ita gratiose recipere tantum inextimabile sacramentum atque gratiam quam in ipso sacramento se recipere percipit. Itaque nunc aperte cognoscere potes: quia debetis non solummodo sensu corporali recipere pariter et videre sacramentum istud: immo cum sensu spirituali disponendo sensum anime affectuosa mente ad gustandum recipiendum et videndum ipsum venerabile sacramentum.

De excellentia sumentis in statu gratie sacramentum hoc admirabile.
Capitulum xxi.

Atende filia carissima in qua ta consistit excellentia quilibet homo congrue recipiens hoc preciosum et admirabile sacramentum. Est enim panis vite cibum angelorum in me nanque manet: et ego in eo veluti pisces consistit in mari: et econverso mare consistit in pisce. Sic ego sto ingiter in anima: et anima consistit in me mari pacifico. In anima tali gratia remanet: quia recipit huiusmodi panem vite persistens in gratia. Ideo panis illius accidenter consumptus remanet ibi gratia mea. Similitudinarie loquendo co-

tigit: ut in sigillo quando super cera bene disposita ponitur quo sublato remanet effigies eius in cera sic in anima bene disposita remanet effigies gratie mee virtute istius. Venerandi sacramenti: quia videlicet remanet in ea calor ignis caritatis mee que elementis sancti spiritus est. Ibi quoque manet Unigeniti filij mei sapientia intellectus oculo clarius illuminato in ipsa verbi mei sapientia: ut videat atque cognoscat ipsius veritatis mee doctrinam. Nec ergo sapientia in magna fortitudine remanet participando fortitudinem potentie mee que fortificat animam contra mundum et adversarium atque contra propriam passionem sensitivam. Itaque vides quod in anima remanet effigies inde sublato sigillo: quia videlicet consumptis accidentibus illius hostie verus iste sol in sua rota reuertitur atque consistit. Non quia diuisus: vel ab ea segregatus esset: est enim mecum semper unum: et ego secum: sed abissus mee paternae caritatis vobis exhibuit ipsum angelicum cibum in vita presenti: ubi viatores estis atque peregrini: ut habeatis inde refrigerium: et non amittatis huiusmodi preciosi sanguinis unigeniti filij mei memoriam salutiferam. Ut ergo vestris indigentis divina providentia mea subvenirent veritas incarnata se vobis ordinavit in cibum. Igitur attende diligenter quantum obligamini et diligere me: quia tam excessivo vos diligere: et quia sum eterna bonitas et omni-

m iiii

Tractatus.

respectu dignus a vobis affectuose
diligat.

Quomodo deus requirat a sacer
dotibus in tanta dignitate consti
tutis maiorem puritatem q̄ in alijs
creaturis. *Cap. cxiiij.*

Ecce omnia dixi tibi charissima
filia: ut amplius agnoscas in
quāta dignitate ministros meos or
dinauerim: et ut amplius ex corde
percipias amaritudinem atq; volo
rem super miseras eorum. Et dili
genter ipsimet attenderent ipsaz di
gnitatem suam non facerent in te
nebris mortalium peccatorum nec
inquinarent ita facies animarum
suarum. Et non solummodo vita
rent offendere mercedem tradendo cor
pus proprium ad cōburendum igni
non videretur eis in aliquo satisse
cisse mihi pro tam glorioso benefi
cio. Nam in vita presenti non pos
sunt ad maiorem dignitatem ascen
dere. Ipsos appello christos meos:
quoniam vincti mei sunt. Et hunc an
gelicum panem vobis exhibendum
eis cōmittere decreui. Et eos veluti
flores odoriferos in corpore sancte
matris ecclesie collocavi: dignitate
istam proculdubio non habet ange
lus quam hominibus: ita gratiose
cōcessi v3 illis quos ad huiusmodi
ministerium meum elegi quos ve
lut angelos terrestres esse volo i vi
ta presenti. In qualibet anima puri
tatem atq; caritatem exquiro v3 ut
affectuose me diligat pariter et pro
ximum eius: et q̄ ei iuxta posse sub

ueniat in oratione sancta simul: et sub
fidio temporali secum caritatiue vi
uendo. Multo tamē amplius a mi
nistris huiusmodi meis erigo puri
tatem interiore: et exteriorē: et amo
rem ad me similiter: et ad proximum
suum ministrando corpus: et sangui
nem vniuersi filij mei cum igne ca
ritatis atq; fame salutis animarum
ad laudem et gloriam mei nominis.
Sicut enim isti ministri requirunt
et volunt habere puritatem atq; mū
diciam in calice: ubi sit hoc vencia
bile sacramentum siue sacrificium:
ita requiro puritatem: et anime mū
diciam in eis. Et corpus eorum ve
lut. Instrumentum anime volo q̄ i
puritate seruet. Neq; volo q̄ se nu
triant et inuoluant in luto fetentis
immundicie: neq; sint elati per sup
biam exquirentes excelsas prelato
nes: neq; crudeles existant in se pa
riter et in proximo: q̄ crudelitate sua
minime possent vti sine detrimento
proximi: q̄ si sunt sibi metipsis ex cul
pa crudeles etiam proximorum ani
mabus proculdubio crudeles eri
stunt pro eo q̄ non exhibent eis exē
plum vite: neq; curant eorum ani
mas extrahere de manibus inimi
corum: nec eis vniuersi mei sangui
nem et alia sacramenta sicut obligat
administrant. Itaq; quando crude
les existunt in semetipsis etiam in p
ximo crudeles esse probantur.

Quomodo sacramēta nullo mo
do debent emi siue vendi: et illi qui
recipiunt ea debent huiusmodi te
poralibus voluntarie subuenire mi

Tertius.

ministris.

Capi. cxiij.

Si uolo ministros meos esse liberales: et non auaros: uel ne propter auaritiam: et cupiditatem vendant alicui spiritus sancti gratiam. Nullo modo uolo quod ita faciant imo sicuti gratis: et cum magna liberalitate recipitur a bonitate mea: ita gratis: et libero corde sincere dilectionis affectu circa meum honorem atque animarum salutem donare debent omni rationali creature humiliter exposcenti: nec aliquid de precio sumere debent. Ipsi namque non emerunt illa: imo gratuite receperunt: ut administrarent uobis. Bene tamen elemosinaliter accipere possunt: Unde subditus huiusmodi sacramenta recipiens iuxta posite ministris ex parte sua subuenire debet. Congruum est enim ut ipsi paschantur a subditis in temporalibus: subditi uero pasci debent a ministris meis in gratia mea: et in spiritualibus donis ministrando sacra sacramenta que sunt a me in ecclesia sancta collocata: ut in salutem uestram ordinato tempore exhibeant. Et vos ignorare nolo quod absque comparatione quacunque valde plus ipsi conferunt uobis quam uos eis: quod nulla comparatio dari potest a rebus finitis atque transitorijs ex quibus aliquid quando uos eis subuenitis ad me deum eternum qui sum bonum infinitum. Qui prouidentia mea et affectuosa caritate paterna illos ordinant: et ea uobis ministrent. Neque solummodo pro tanto sacramen-

tali ministerio uobis ab eis exhibito: sed a quacunque creatura gratia spiritualis aliquid uobis administretur: uel per orationem: uel alio modo: uos cum omnibus temporalibus uestris bonis attingere non ualeatis ad satisfaciendum pro his que spiritualiter uobis exhibentur absque compensatione. Noueris tamen quod substantiam quam a uobis accipiunt ipsi debent in tres diuidere partes una pro suo uictu conferunt aliam pauperibus distribuunt partem uero tertiam pro reparatione ecclesie: uel alijs necessarijs exponant: et si aliter exenderent inutiliter offenderent sine dubio.

De dignitate sacerdotum et quia sacramentorum uirtus ex defectu ministrantium siue recipientium: nullo modo minuitur. Et quod non dicitur a secularibus corrigi. Capi. cxv.

Ut tibi supradictum est hoc agebat uirtuose uiuendo dulces atque gloriosi ministri mei de quibus tibi dixi quod ipsorum attenderes excellentiam ultra dignitatem quam eis exhibueram faciendo eos christos meos. Nam exercendo uirtuose dignitatem istam uestiti sunt isto dulci atque glorioso sole quem illis exhibui ministrandum. Aspice dulcem gregorium. Siluestrum et alios antecessores atque successores qui subsecuti sunt post principalem pontificem petrum cui tradite fuerunt clauces regni celorum a ueritate mea pro uobis incarnata que dixit ei. Tibi

Tractatus.

dabo claves regni celorum. Et quod
cumq; solueris super terraz erit solu-
tū 7 i celis et. Attende filia dilectis-
sima: q; me tibi pandēte virtutum
excellētia istoz tibi plenus ostēdaz
in q̄ta dignitate collocaui p̄dictos
mīstros meos: Ista qdē ē clavis pre-
ciosi sanguinis vniuenti filij mei q̄
clauis fuit apta vobis ianua paradi-
si q̄ longo tpe clausa permāserat ex
culpa hūi v̄ri parētis ade. Sed ex
quo p̄bū icarnatū humano generi
donauit p̄ redēptione v̄ra sacratissi-
ma morte sua saluberrime mortem
v̄ram occidit atq; destruxit de p̄cio-
so sanguine suo vobis habundatissi-
me faciēdo balneū. Itaq; p̄ effusus
sanguinē passionē 7 mortē ei⁹ i vir-
tute natū mee diuine q̄ fuit vnita
cū humanitate v̄ra celū humano
generi fuit aptū. Clauē autē huius
preciosi sanguinis apostolo petro de-
religat atq; cōmissit ceterisq; succes-
sionib⁹ ei⁹ p̄teritis 7 q̄ succedēt i fu-
tur: vsq; ad vltimū iudiciū diē h̄nt
7 hēbūt eādē auctoritatē q̄ petro
data fuit. Nec ex aliquo defectu cō-
misso p̄ eos hec auctoritas vllō mō
minuit: neq; p̄fectio sanguis auferē
vel alicui sacro: q; iā tibi dicit q; hoc
venerabile sac̄m veluti sol ex aliq̄
imūditia cuiuscūq; rei nullaten⁹ in-
quāri pōt: neq; lux ei⁹ amittit siue
minuit ex q̄buscūq; tenebris morta-
liū peccatoz q̄ sozent i eo q̄ mīstrat
vel i eo q̄ recipit. Nā culpa illoz ec-
clesie sancte sac̄is oīo nullā pōt sa-
c̄f leſionē: neq; p̄tutē illoz i aliquo
minuē. S; i eo q̄ mīstrat irreueren-
ter: vel indigne accipit: absq; dubio

grā minuit: 7 angē i hoc actu cul-
pa. Itaq; vicari⁹ me⁹ i terra v; pa-
pa 7 hui⁹ p̄ciosi sanguinis claves.
Et si h̄n recolis h̄ ego tibi patefecit
sub ista figura volēdo tibi dīmōstra-
re q̄ta reuerētia volo seculares h̄e
mīstros meos siue sint boni: siue ma-
li 7 q̄ta h̄eo displicētia vidēdo p̄riū
Nostri q; tibi monstrant corp⁹ eccle-
sie mīsticū i forma q̄ cuiuscūq; cella-
riū vbi sanguis vniuenti filij mei cō-
seruabat cū virtute sac̄a cuncta
valēt 7 h̄nt vtiā. Ad ianuā p̄o ccla-
ri stabat papa vicari⁹ me⁹ cui com-
missum erat huiusmodi sanguinem
mīstrā. Ad ip̄m ēt p̄tinebat eligē
mīstrātes alios q̄ iuuaret cū admi-
nistrādū i vniuersali corp̄e religio-
nis xp̄iane. S; ille sol⁹ quē accepta-
bat: 7 vngebat mīster ver⁹ erat ali⁹
p̄o nō. Ad ip̄m p̄cedit vniuersus or-
do clericat⁹ hos eligat 7 pōit ad mi-
nistrādū sanguinē iustū vnūquēq;
p̄ officia sibi p̄grua. Et vt ip̄e posu-
it eos i ecclesia sancta sicut adiuto-
res ita p̄tinet ad eū solū ipsos corri-
gē de suis defectib⁹: 7 ita volo pe-
nit⁹ observari. Nā ex excellentia 7
auctoritate quā eis p̄cessi eos extra-
xi 7 exemi totaliter a q̄licūq; scrui-
iurisdictione siue subiectiōe t̄palin⁹
dñoz lex ergo ciuili de n̄p̄lo se cū
illis itromittere d; in aliqua puni-
tiōe. S; solus ille q̄ h; iurisdictionē
i lege canonica: 7 diuina. isti sunt vn-
cti mei. Et ideo monui dicente scr̄i-
ptura nolite tāgere r̄pos meos: vn-
de magnam proculdubio ruīnam i
currit ille qui temere presumit eos
aliquo modo punire.

Tertius.

Quo plantatione facta ecclesie si-
ne ministris deo imputat sibi facta et
est gravissima culpa. Capi. xvi.

Si tu peteres a me quare tibi
monstravi quod culpa illorum quod sa-
cta ecclesia a totis ministris eius persequatur
gravior erat alijs culpis eorum: et est
quod volebam non obstitit eorum quibus
cumque defectibus quod reuerentia circa il-
los in nullo minueret unquam: ego respondeo
tibi. Quia quocumque reuerentia sit
eis: non eis: imo mihi sit ex virtute
sanguinis virginis filij mei quem
eis ego commisi ministrandum: unde si non
esset: ille respectus vos haberetis ipsis
ministris meis tantam reuerentiam quam
alijs hominibus vite presentis et non ultra.
Quare propter huiusmodi misterium
estis compulsi reuerentiam eis exhibere.
Postea vero vos oportet ad eorum ma-
nus incidere et accedere. Non quidem
ad eos propter semetipsos: imo virtute
sacramentorum quod commissa sunt eis a qui-
bus illa recipere debetis quod si possitis
habeere et illa recusaretis essetis in statu
damnationis in tali statu moriendo. Ita-
que reuerentia talis est officio meo: et huius
preciosi sanguinis virginis filij mei
quod mecum unum est: et ego secum ex unione
nature divine cum humana natura et
non illorum. Et sicut ista reuerentia mea
est ita reputo meam irreuerentiam eis
exhibita. Quasi tibi iam dixi quod eis non
obligamini facere reuerentiam huius-
modi suo principaliter respectu: sed au-
toritatis intuitu quam ego eis commisi
fi. Et ita nullus eos offendere debet quoniam
offendendo illos reputo tale offensio-
nem esse meam: et non eorum. Jam nunc expressum

habetis dicere christos meos a manibus
eorum nullatenus esse tangendos. Et nullus
circulari potest dicendo: ego non facio ini-
urias: nec ecclesie sancte facio rebel-
lionem: sed defectus iniquorum pastorum.
Iste mentis in caput eius et velut ex-
ceatus ab amore proprio non videt
quod in veritate bene videat: sed vi-
dere dissimulat: ut per se scietie stimulum
aliquo modo cohibeat. Ipse tamen vi-
det et intelligit: quod sanguinem virginis
tibi filij mei persequitur: et non illos. Mea
quidem est hec iniuria sic erat illa re-
uerentia mea. Et ita reputo meum
omne damnum eis illatum: et con-
tra me factas omnes contumelias:
vel derisiones et obprobria: et vitu-
peria que fiunt illis: quod christos me-
os nullo modo contingere sine pu-
niri debent. Ego namque illos habeo
punire non ipsi seculares. Sed illi
velut iniqui demonstrant irreueren-
tiam quam circa sanguinem habent. Et
quod vilipendunt hunc excellentissi-
mum thesaurum eis a me traditum
in salutem animarum suarum: et vitam.
Nam ultra recipere non valebant
quod habere verum deum: et hominem in cibum ut
supra iam dixi tibi. Sed quod reueren-
tia mihi non fiebat ab ipsis ministris
ideo circa eos est imminuta reuerentia
consuetudine sustinendo persecutores ab il-
lis qui considerant in eis multa pecca-
ta: putant alibi tibi magis apte narra-
bo. Sed tamen in veritate si reuerentiam in
eis istam habuissent intuitu mei non in-
surrexissent: ita quod eos ex quocumque de-
fectu perpetrato per illos: quod sanguis
huius dignitas in nullo minui potest: unde
neque reuerentia minui debet: et quando

Daniel

Tractatus.

minuitur offendor ego. Ideo multi
plici respectu talis culpa mihi di
splicet amplius q̄ alie culpe sue su
per quo precipue tres causas in pre
senti dicam. Prima quidem: quo
niam ea que ministris meis agun
tur: ut iam dixi contra me directe
reputo facta. Secundario: q̄ prece
ptum meum transgrediendo vilipe
dunt. Nam eis expresse prohibui ne
tangant eos aliqua molestia: unde
sanguinis virtutem aperte contem
nunt quam a sacro baptismo traxe
runt. Sunt igitur inobedientes ea
que sunt inhibita faciēdo: et sunt ip
si p̄tioso sanguini rebelles propter
ipsorum t̄ reuerentiā: imo cum ma
gna persecutione molestatur et velu
ti putrida membra sunt a corpore
sancte matris ecclesie precisa. Et si
taliter obstinati perseverant in hu
iusmodi rebellionē fac irreuerentia
morte superveniente p̄culdubio
baratrum eterne damnationis in
currunt. Tamen ad extrema perue
niendo si se realiter humiliaverint
ex corde culpam suam agnoscendo.
Et ex affectuoso desiderio capiti suo
reconciliari voluerint q̄nīs actua
liter implere non valuerint ad mi
sericordiā eos acceptabo. Cōsulo tñ
ne tale tempus expectare velint: q̄
securi minime sunt ut illud habere
possint. Tertia quoq̄ causa propter
quam ista est gravior culpa alijs: q̄
peccata est ex affectata malitia: per
petratuz agnoscētes enim ista mul
to modo facere debere neq̄ posse cū
bona conscientia deliberatione pre
uia volunt offendere. Que quidem

offensa procedit a quadam odibili:
et perversa superbia sine vlla corpo
rali delectatiōe. Imo corpus vna cū
anima cōsumitur. Anima consumi
tur: q̄ gratia priuatur: et sepe consci
entie vermis eod̄ itus erurit. Et sub
stantia temporalis in obsequiū dya
boli dissipatur: unde corpora post
hec velut animalia moriuntur. Ita
q̄ tale peccatuz directe contra me
militat: et oppugnat. Et absq̄ colore
delectationis: vel utilitatis: imo so
lummodo cum affectata malicia: et
horribili summo superbie que super
bia procedit absq̄ sensibili delecta
tione: et amore: sed ab illo timore de
testabili et perverso quem ille p̄sa
tus habuit qui timore perdendi tē
porale dominium unigenitum me
um interemit. Ita fecerunt atq̄ fa
ciunt isti. Multa peccata cōmittun
tur ignorantia sine simplicitate: nō
intelligendo: vel cognoscendo. Ali
ud vero cōmittit̄ ex deliberata ma
litia: q̄ cognoscūt aliqui aperte ma
lum quod ipsi faciunt et ex inordi
nata p̄cupiscentia: et voluntate quā
habent in peccato: vel ex aliqua uti
litate misera quam putant vel iudi
cant in eo reperire graviter offen
dunt. Et sic offendunt atq̄ damni
cant animam suam atq̄ pariter et p
rimū eius: me quidem offendunt
q̄ non exhibent gloriā atq̄ laudē
nomini sancto meo. Proximuz ve
ro: q̄ sibi non exhibent charitatis
debitum. De tamen actualiter in
hoc actu minime percutit iste: quia
vz mihi directe faciat offensam: t̄
mo semetipsum offendit que quidē

Tertius.

offensio mihi displicet propter eius detrimentum. Idorum autem offensio sit a hisq; medio directe mihi soli. Cetera peccata colore aliquem habent et cum aliquo medio perpetrantur: ut alias ego tibi dixi quod omne peccatum: et omnis virtus fiebat primo mediante. Peccatum enim fit ex privatione caritatis dei et proximi victus vero cum amore caritatis. Offendentes proximum me nimirum offendunt ipso mediante. Sed quoniam inter omnes homines hos ministros meos elegi qui sunt vincti mei ministratores sanguinis virginis filii mei carni vestre vincti cum natura mea divina: itaque consecrantes Iesu Christi filii mei per sonas ibi representant. Itaque potes aperte cognoscere quod hec offensio fit huic verbo filio meo et si sit ei utique mihi sit quod sumus unum. Isti misericordiam sanguinem hunc persequuntur: et isto incrimabili thesauro se privant atque saluberrimo fructu eius. Unde mihi gravior est horum offensio facta: mihi et non ministris quod sint alia sua peccata. Si autem enim honor ille non est: nec esse reputo ministrorum: imo vere meum est: ita persecutio talis in me dirigitur: et in hunc preciosum sanguinem virginis filii mei: quod sumus unum ut supradictum est. Unde noveris quod omnia preterita peccata que commiserunt hactenus isti culpe comparrata leniora iudico quare tantam inde sentio displicentiam. Unde sicut alias tibi patefeci materiam exhibendo tibi doloris et amaritudinis

ex offensione mihi facta et damnatione miserorum: ita te nunc exhortor pariter et alios amicos atque servitores meos: ut invigilare sollicite sine deatis orationibus humilibus continuis et devotis ante me: ut ex bonitate mea misericorditer illustrentur atque solvantur huiusmodi tenebre que supervenerunt in his putridis membris a corpore sancte matris ecclesie precisis. Sed ego quasi non invenio quendam qui caritative de persecutione que fit isti pretioso sanguini condolent. Bene multos invenio mihi displicentiam irrogantes atque me sagittis amoris proprii sagittantes. Isti cum quodam timore servili: et inani reputatione propria velut execrati reputant ad honorem suum accedere quod in veritate sibi dedecus est. Et e converso reputant esse dedecus illud: unde salutem et honorem indubitanter acquirerent: vix humiliando se capiti suo.

In hoc capitulo loquitur de persecutoribus ecclesie sancte atque de ministris variis modis. Capitulum.

Tri tibi quod a plurimis ego sagittabar: et ita se veritas habet vix cum intentione sua mala me iuxta posse sagittando percutiunt non quod in me cadere possit aliqua lesio cuiuscunque rei vel ab aliquo possum offendere. Quia contingit in me per modum loquendi sicut apparet in durissimo lapide qui percussus scilicet in se non recipit: imo reuertit ad percutientem ita cyli parum illo

Tractatus.

rum percussiones: unde sentio feto-
rem proculdubio mihi nocere nul-
lo modo possunt: sed venenata sagit-
ta culpe letalis eos percutit et occi-
dit. Que culpa gratia priuat eos i-
usta presenti fructum huius pretio
si sanguinis amittendo. Et si in vlti-
mo se non emendauerint cum con-
tritione cordis et humili confessione
sancta peruenient ad eternam vā-
nationem a me precisi: et cum demo-
nio copulati colligationem enim in
simul ordinauerunt: quoniam illi
eo cum anima gratia priuatur in pec-
cato ligatur cum vinculis odij vir-
tutum: et amoris vitiorum. Et cum
arbitrio libero ligamen istud in ma-
nu diaboli posuerunt cum quo ligat
eos: quoniam ab eo aliter ligari non pos-
sent. Isti ligamine ligati sunt ad in-
micem isti persecutores huius pre-
ciosi sanguinis et veluti membra cum
demonio ligata demonum officij
assumpserunt Ipsa namque demonia
conantur iuxta posse fideles a salu-
tis via pervertere gratie statum ab
eis auferendo et ad culpas induce-
re mortalium offensarum: atque pec-
catorum: ut irremediabile malum
quod experiantur in se participant
cum illis fidelibus quos decipere
possunt. Similiter isti faciunt qui
veluti membra diaboli spōse filios
iesu christi filij mei subuertunt eos
a caritatis vinculo dissoluentes et
eos liga miserabili et infelici ligan-
tes: et ipsos cum eisdem huiusmodi
fructu sanguinis exultant esse pri-
uatos. Hoc utique vinculum sigillo
tenebrarum apparet esse sigillatum:

quia non agnoscunt in quot incon-
uenientia miseranda ceciderunt: et
alios ad cadendum impellunt. Ideo
non se corrigunt: quia minime cognos-
cunt: imo tanquam execrati gloriatur in
eorum corporis: et anime destructio-
ne. O carissima filia doceas amari-
tudinem vehementi videndo tan-
tam miseria et cecitatem in his qui
loti sunt in isto precioso sanguine si-
cut et tu. Sunt insuper adulti atque nu-
triti prefato sanguine ad ecclesie san-
cte peccati: et modo veluti rebelles ab
eius pectore discesserunt ex quodam
vilipendendo timore: atque sub colo-
re corrigendi defectus: atque ministro-
rum de quibus expresse proph-
eta ne tangerentur ab eis. Unde ter-
ror valde te debet innuadere vna
cum alijs amicis meis quandoque
nominari sentis vituperam huius-
modi colligationem: atque detestabi-
lem lingua tua narrare: non sufficit
quantum illam abhominor. Et quod vi-
detur etiam esse deterius: quia cum
clamide defectuum ministro-
rum se defendere volunt: et eorum
culpas nec advertere videntur: quod
nulla clamis: ante meos oculos alii
quid abscondere potest quin aper-
te videam omnia. Coram oculo crea-
ture quandoque potest aliquid abscon-
di mihi vero nunquam: quia non solum
presentia video verum etiam omnia
preterita: et futura cognosco. Ego vi-
lexi vos et agnoui plusquam ceteris. Et
hec est vna de causis quare misera-
biles homines inuita presenti se non
corrigunt: quoniam in veritate eorum
lumine viue fidei non existimant a

Tertius.

me videri: quia si veraciter: ita crederent: et quod omnis culpa puniretur et omne bonum a me remuneraretur: ut in alio loco tibi dixi procul dubio: non ita multiplicarent offensas: immo potius iam factas contra me sollicite corrigerent: et humiliter a me misericordiam exposcerent: et ego mediante sanguine filij mei misericordiam eis impenderem. Sed ipsi sunt velut obstinati: et a bonitate mea reprobat: et in ruinam ultimam inciderunt privati lumine propter eorum defectus: et tanquam omnino cecati sunt effecti: sanguinis virginis mei persecutores. Que persecutio fieri non debet ex aliquo defectu qui videretur: vel esset in ministris eiusdem pretiosi sanguinis.

Brevis repetitio super predictis de ecclesia et ministris eius.

Capi. cxvii.

Aliqua tibi narraui carissima filia de reuerentia que fieri debet vinctis meis non obstantibus qui buscumque defectibus eorum: quoniam illa reuerentia non fit: nec fieri debet intuitu solummodo ipsorum sed propter auctoritatem quam eis exhibui. Et quoniam ex defectibus eorum sacramenti ministerium: nec minui: nec diuidi potest ipsa reuerentia circa eos deficere non debet intuitu thesauri pretiosi sanguinis. Faciendo autem oppositum ostendi tibi parua scintillam in comparatione magne displicentie quaz inde percipio: et quod grauiter offen-

dunt. Et quantum habeo molestas colligationem factam: et quod quoti die isti faciunt in seruitium diaboli contra me cum persecutione pretio si sanguinis vniuenti filij mei: ut amplius amarissime doceas. Iste quem in presenti narraui tibi est vnus de sectus particularis ex persecutione facta contra sanctam ecclesiam: et ita tibi dico generaliter de religione christiana: quoniam omnes in peccato mortali consistentes vitam gratie se priuant atque sanguinem pretio sum vilipendunt: hoc valde mihi displicet. Sed valde maiores displicentiaz habeo de supra memoratis qui ligati sunt: ita directe contra me.

De excellentia et virtutibus ministrorum sanctorum: et quomodo conditionem habent solis: et de ipsorum correptione circa subditos.

Capi. cxix.

Nunc ut impendam aliquale refrigerium anime tue mitigabo dolorem tuum: atque tenebras istorum miserabilium subditorum cum vita sancta: et odorifera ministrorum meorum de quibus tibi dixi quod habebant conditionem solis. Itaque cum odore virtutum ipsorum factorem poteris in presenti mitigare: atque similimodo cum luce tenebre cessabunt ac etiam cum ista luce melius intelligere poteris tenebras vitiorum que regnant in ministris meis. Igitur oculum

Tractatus.

intellectus aperias et videbis in me iustitie sole gloriosos ministros qui cum administrarent verum solem conditiones induerunt solis: ut ego tibi recitavi de petro principe ceterorum apostolorum qui claves ab unigenito filio meo regni celorum accepit ita tibi dico de alijs qui lumen in hoc viridario sancte matris ecclesie ministraverunt: ut corpus atque sanguinem unigeniti filij mei veri solis unum misit: nec a me quomodo divisi: ut est tibi supradictus. Et omnia sacramenta ecclesie sancte que quidem omnia valent: et vitam exhibent in virtute pretiosi sanguinis in diversis gradibus: ut a spiritu sancto sunt ordinati ministri cum quo ministraverunt: cum lumine gratie quod extraxerunt ab isto vero lumine. Sed istud amabile lumen est solum. Non enim potest esse solum gratie lumen neque potest esse unum. Itaque totum habetur siue nihil. Ille qui persistit in peccato mortali privatus est illico lumine gratie. Qui vero gratiam habet est illuminatus in oculo intellectus in agnoscendo me qui gratiam et vitam et virtutem que conservat gratiam. Et in ipso lumine peccati miseriam agnoscit atque causam ipsius: ut amoris proprium sensum ideo movetur ad odium contra illum. Et ex hoc odio proprii amoris in affectu suo recipit calorem mee divine caritatis. Affectus illico sequitur intellectum: unde recipit ab isto glorioso lumine calorem sectando doctrinam dulcissime mee veritatis. Qua

re memoria repletur indilate recitatione beneficii sanguinis. Itaque cernis quod lumen hoc haberi nequit absque calore pariter et colore: quoniam haec tria unum sunt ex unitate perfecta. Et ita nemo habere potest unam anime potentiam ordinatam ad recipiendum in se me verum solem quin omnes tres ordinate sint et in nomine meo congregate. Cum enim oculus intellectus cum lumine fidei co-surgit ultra commune lumen et aspectum supernaturalem ad se spectandum in me affectus cum indilate sequitur amando que vidit et agnovit intellectus: et ipso facto memoria repletur his que diligit affectus. Et ita dispositae potentie talis anime participant et habent me solem verum: et illuminantur in potentia mea et sapientia unigeniti filij mei et ista succensa clementia spiritus sancti. Vides ergo quod isti ministri mei fideles assumpserunt conditiones solis quia ut induiti cum plenis potentis animarum eorum de me vero sole more solis agunt. Sol quippe calefacit et illuminat et cum calore suo terram geminare facit. Ita faciunt isti dulces electi: et uncti ministri mei quos in corpore mystico sancte matris ecclesie collocaui administrandum corpus et sanguinem unigeniti filij mei cum alijs ecclesie sacramentis que vitam habent ex virtute sanguinis virtutis ministraverunt illa mentaliter et actualiter. Mentaliter ut illustrando corpus mysticum ecclesie sancte lumine scientie supernaturalis cum colore sancte vite se

Tertius.

quentes iesu christi filij mei doctri-
nam colorem quoq; ministraverunt
ardentissime caritatis. Unde cum
calore suo caritatiuo germinare fa-
ciebant animas que steriles erant
eas illuminando lumine scientie pa-
rister et eorum vita sancta: et ordina-
ta tenebras expellebant infidelita-
tis atq; mortalium peccatorum or-
dinantes vitam eorum qui vive-
bant inordinate euz frigiditate me-
tis ex privatione caritatis: et in te-
nebris peccatorum. Igitur aperite
cognoscere potes q; ipsi sunt veluti
sol ex eo q; solis conditione affum-
pserunt a me vero sole: quoniam ex
amoris affectu sunt quasi vnus me-
cum effecti: et ego cum eis. Quili-
bet iuxta gradum suum: vt cum cle-
gi lumen exhibuit in ecclesia san-
cta. Petrus cum predicatione mi-
raculis et doctrina postremo cum p-
prio sanguine. Gregorius cum sci-
entia sacram paginam exponen-
do: et cum vite sancte speculo. Silue-
ster vero contra iudeos: et infideles
ante Constantinum imperatorem
cum efficacissima disputatione si-
dem christianam approbando ver-
bis atq; factis: vt ego sibi virtutem
administram. Si consideres Augu-
stinum. Hieronimum atq; glorio-
sum Thomam de aquino: et alios
quamplurimos videbis quanto lu-
mine sponfam istam illustraverunt
veluti: illuminaria splendentia su-
per candelabro collocata errores ex-
tirpauerunt: et obsecutas animas il-
luminaverunt cum humilitate per-
fecta veluti famelici salutis anima-

rum: et honoris mei manducantes
istum cibum ingenti dilectione su-
per mensa sanctissime crucis. Mar-
tires vero sanguine proprio dilata-
uerunt veram et salutiferam fidem
qui sanguis iactabat odorem in co-
spectu meo: et cum odore sanguinis
atq; virtutum: et lumine scientie san-
ctificabant in ista spona fetorem in-
fidelitatis expurgando: et animas
in tenebris assuetas illuminando:
quia lumen vere fidei reducebat in-
eis. Prelati quoq; i statu prelatis
a vicario meo in terra constitu-
ti mihi cum sancta: et honesta vita
sacrificium iustitie faciebant. Mar-
garita quoq; iustitie cum humili-
tate vera: et ardentissima caritate
cum salutifero lumine discretionis
in eis atq; subditis eorum apertis-
sime relucebat. In se principaliter
iuste mihi debitum exhibebant: vi-
delicet nomini meo reddendo glo-
riam et honorem. Sibi vero redde-
bant odium et displicentiam proprie
sensuali: tatis contemnendo vitia: et
amplectendo virtutes vna cum ca-
ritate mea pariter et proximi sui cu
humilitate conculcabant superbi-
am. Et ad mensam altaris accede-
bant veluti angeli euz puritate cor-
poris: et anime cum sinceritate men-
tis offerendo mihi sacrificium in for-
nace vere caritatis crusti. Et quia
prius de semetipsis iustitiam ege-
rant ideo de subditis etiam iustiti-
am agebant volentes et inducentes
eos virtuose vincti corripientes tras-
gressores absq; timore serui nō at-
tendentes ad semetipsos: immo se-

n

Tractatus.

inim ad honorem meum: et salutem animarum. Ipsi tanquam boni pastores imitabantur: pastorem optimum: videlicet Iesum Christum unigenitum meum quem vobis assignavit: ut ipse gubernaret: et aleret vos oues et vestra per vobis exponeret. Ipsi vere sunt imitatio vestigia sua. Ideo correxerunt: et non permiserunt membra languentia putrescere: videlicet non corrigendo. Imo caritativiter: cum benignitatis unguento sine cuius ignis asperitate plagam incidendo culpe sicut sancta discretio videbat erpe dire fortiter arguendo atque disciplinando plus: vel minus iuxta defectus exigentiam. Et pro tali reprehensione siue correptione: vel etiam pro veritate salubri profutura mortem sui corporis vilipendebant: isti quidem erant ortulani veri qui solliciti cum sancto zelo atque timore delictas peccatorum euellere planando virtutum odoriferas in ecclesia sancta plantas: unde subditi vivebant virtuose cum sancto timore quotidie crescentes veluti odoriferi flores in corpore mistico sancte matris ecclesie. Quare corripiebant absque timore scrupuli: quia penitus erant illo privati. Nam in eis aberat venenosa culpa peccati: et ideo cum infirmitate sancta vivebant arguendo viriliter absque timore quocumque. Nec est illa margarita que valde lucebat in eis que lumen exhibebat: et pacem in subditorum mentibus: unde cum sancto timore persistebant in unitate

cordium. Unde certissime notetur: quia nihil aliud est in causa talium tenebrarum atque divisionum in mundo inter seculares clericos atque religiosos: et ecclesie sancte pastores: nisi quia iustitie lumen omnino defecit: et iniustitia tenebrosa prevaluit. Nullus in vita presenti status in lege civili siue divina conservari potest in statu gratia sine sancta iustitia. Quoniam accidit ei qui non corripitur: nec corripitur veluti membro quod incipit in se putrescere: quia si medicus inherens et inspicuus ibi solummodo supponat unguentum: et non utatur opportuno cauterio plagam incidendo corpus uniusversum inficitur atque putrescit. Ita prelato contingit: vel aliis dominis qui si videndo membra subditorum esse corrupta propter fetorem peccati mortalis apponunt solum unguentum blanditiarum et adulatio num absque debita reprehensione nullo tempore liberabuntur: sed ex hoc inficientur alia membra que viciata sunt in ipso corpore: videlicet sub eodem pastore. Si vero fuerit idoneus: et expertus medicus animarum illarum: ut erant isti gloriosi pastores una cum unguento reprehensionis ignem adhibebat. Et si membrum huiusmodi penitus obstinatum esset in malo precipiet illud a congregatione separando ne corrumpat alia membra putredine peccatorum: ipsi tamen non ita hodie faciunt: imo videre dissimulant. Sed

Tertius.

nunquid ignoscantur: hoc est quia
radix amoris privati uiuit in eis:
unde peruersum timorem seruilem
extrahunt. Nam ex timore perden-
di statum prelature siue tempora-
lia quedam non corrigunt. Sed ve-
lut excecati faciunt: ideo non agno-
scunt quomodo status in se conser-
uatur. Quod si cognoscerent quomo-
do bene conseruatur cum iustitia
sancta manutenerent eam. Sed quia
lumine uero privati sunt: neque uide-
re: neque intelligere queunt: et cristi-
mant eum ex iniustitia conseruare
non arguendo subditorum iniqui-
tates ipsi uero decipiuntur a pro-
pria passione sensitua: et ab ambitio-
ne prelature siue dominij: isti non
arguunt: neque corrigunt eo quod sunt
eisdem defectibus: uel maioribus
infecti. Scientes ergo se culpabi-
les audaciam atque confidentiam
amittunt arguendi ceteros: inhi-
biti atque ligati a seruli timore se ui-
dere dissimulant. Et si quandoque ui-
dent aperia quedam arguere siue
disciplinare negligunt: imo se blan-
dis uerbis obligari permittunt in-
teruenientibus excusis et oblationi-
bus: unde postmodum in ipsorum
malorum excusationes ad inueni-
re conantur: ut ipsos in nullo puni-
re: uel arguere debeant. In istis im-
pletur illud euangelicum a mea ue-
ritate prolutum: ipsi ceci sunt atque
cecorum duces: et si cecus a ceco du-
catur ambo in foveam cadunt. Non
ita fecerunt illi qui precesserunt: uel
faciunt etiam aliqui moderno tem-

pore consentientes ueri duces. et ama-
biles ministri mei de quibus titulus
et
xi quod habebant in se proprietatem
solis atque conditionem qui uere se
uelut sol habent. Non inueniuntur
in eis tenebre peccatorum: uel igno-
rantie: quia sequuntur in ueritate
doctrinam unigeniti filij mei: neque
tepidi sunt eo quod exusti sunt: et iugi-
ter exuruntur in fornace mee diui-
ne caritatis. Et ueluti contempto-
res diuitiarum prelacionum: atque
dignitatum uite presentis a blas-
phemia neque corrigunt audacter.
Nam ille qui prelacionem siue do-
minium appetere non uult amitte-
re nullomodo metuit. Ideo uirili-
ter arguunt isti: quoniam immunis:
a culpa reperitur eorum conscien-
tia. Quare preciosa margarita: in-
stitit tenebrosa non erat in ipsis mi-
nistriis meis fidelibus: immo luci-
da: amplerabantur insuper auide-
paupertatem uoluntariam: et uili-
tatem propriam cum humilitate pro-
funda. Ideo paruipendebant tri-
stiones contumelias etractiones ho-
minum iniurias obprobria penas
atque tormenta quorumcumque perse-
cutorum. Omnia cum inuincibili
patientia tollerabant amore mei:
tanquam angeli terrestres: immo plus
quam angeli non ex natura: sed ex gra-
tioso ministerio super naturam eis
a bonitate mea commissio: uel ministra-
di corpus et sanguinem unigeniti fi-
lij mei. Et uere ministri mei tales
angeli sunt eo: quia sicut angelus
a me vestre custodie deputatus

Tractatus.

Inspirat in mentibus vestris inspi-
rationes bonas atq; sanctas: ita fa-
ciebant ipsi et hodie facere tenentur
eo quia deputati sunt ad vestram
custodiam. Ideo iugiter habebant
oculum in subditos eorum veluti
veri custodes inspirantes in eorum
animabus inspirationes bonas et
sanctas cum exemplari vita et vir-
tuosa pro eis offerentes amorem: et
dulcia desideria in conspectu meo
cum humili oratione continua. Ita
q; vides q; sunt angeli collocati su-
per candelabro velut accense lucer-
ne in corpore mystico sancte matris
ecclesie ab ignita caritate mea pro
vestra salubri custodia: ut in cecita-
te vestra ducem habeatis: ut vos in
veritatis atq; salutis via dirigant
Ipsi ministri mei cum humilitate
magnarum exemplarum conuersabatur
cum subditis eorum ipsos caritati-
ue gubernando cum viva fide pa-
riter et firma spe minime dubitabant
ne sibi sine subditis ista temporalia
deficerent. Ideo pauperibus ha-
bundantissime distribuiebant eccle-
sie sibi commissam substantiam: et be-
ne seruabant: et opere perscruebant
illud ad quod erant obligati distri-
buendo: videlicet in necessitate pau-
perum ecclesie substantiam tempo-
ralem. Ipsi deposita facere vitabant
itaq; post vitam eorum non inue-
niebantur eis aliqua deposita: im-
mo post mortem aliquorum debita
plurima reperiebantur contracta
pro necessitatibus pauperum cari-
tatis subleuandis. Et hoc occorre-
bat ex excellentia caritatis eorum

que procedebat a vera spe quam in
providentia mea collocauerant.
Nam erant proculdubio timore ser-
uili privati: et ideo minime timebant
eis aliqua necessaria debere quod
quomodo deficere siue temporalia.
Hoc est vtiq; signum quod aperte
demonstrat hominem in me collo-
casse spem: et non in se: quando vix ti-
more seruili non timet. Sed illi qui
sperant in se sunt illi qui timent et
expauescunt ex umbra propria me-
tuentes: atq; dubitantes ne celum
vna cum terra deficiat eis. Cum
isto timore atq; peruersa spe quam
habent in modica prudentia sua ta-
tam infelicem et miserabilem sollici-
tudinem assumunt in acquirendo
atq; conseruando res istas exterio-
res q; videtur ipsos omnino post-
gare spiritualia: et vix inueniunt quis
ad hec attendat. Sed ipsi miserabi-
les infelices atq; superbi non atten-
dunt: neq; considerant: q; ego sum
ille qui provideo que sunt necessa-
ria anime simul et corpori vestro q;
uis cum illa mensura qua speratis
in me cum ea remittitur vobis pro-
dectia mea: neq; miseri atq; presum-
ptuosi attendunt: q; ego sum ille qui
sum ipsi vero non sum. Esse namq;
suum a mea bonitate acceperunt:
et omnem gratiam super hoc esse sun-
datam. Et ideo superuacue laborat
et inuani laborat ille qui custo-
dit ciuitatem: nisi custodiatur a
me. Stulto labore fatigatur omnis
qui se putat illam sua vigilia siue so-
licitudine posse defendere: quoniam
ego sum ille solus qui custodit. La

Terminus.

men a vobis erigo: q̄ hoc esse vobis
a me concessum: et alias gratias in
ipso: et super ipso fundatas exercea/
tis virtuose vinendo cum arbitrio
libero dum tempus habetis: et lumen
rationis quod ego vobis exhibui:
quia creavi vos absq̄ vobis: sed nō
decreui saluare vos absq̄ vobis.
Nos quippe dilecti ante q̄ cētis. Et
hoc videtur et aperte cognouerunt
isti dilecti mei: et ideo me dilexerunt
ineffabiliter. Et propter affectuo/
sum amorem quo me diligebant:
ita fiducialiter in me sperabant: et
nunquam in aliquo dubitabant si/
ue metuebant. Unde siluester dispu/
tando coram imperatore constanti
nō contra illos duodecim iudeos in
presentia magne multitudinis in
maxima constantia perseverabat:
cum fide vna credens: et existimās
quia me secum existente nullus ei
nocere poterat: et ideo nullum time
re debebat. Et ita ceteri mei serui si/
deles omni timore serui deposto
constanter in omnibus agebant:
quia soli non erant: immo bene so/
ciati: quoniam in dilectione carita/
tis existentes in me stabāt. Et a me
lumen sapientie vnigeniti filij mei
recipiebant. A me vero potentiam
habebant: vnde fortes erant cōtra
principes atq̄ mundi tyrannos.
A me quoq̄ recipiebant ignem san/
cti spiritus in quo percipiebāt eius/
dem elementiam et amorem igni/
tum. Hic amor est a sociatus cum
lumine fidei cum firma spe: cum in/
vincibili fortitudine cum pace ve/
ra et longa perseverantia: videlicet

vsq̄ ad vltimum sue mortis. Itaq̄
videtur aperte q̄ soli non erant: im/
mo sociati: et ideo nullo modo me/
tuebant. Solus ille qui se solum vi/
det et attendit: in se solummodo spe/
rans caritatis amore priuatus est
ille qui timet: et quocunq̄ parua res
incutit ei timorem ex eo quia solus
est priuatus ex defectu suo me qui
sumam securitatem anime tribuo
me per affectum amoris in verita/
te possident: hoc experientia cogno/
sciebant hi gloriosi dilecti mei: quia
nilhil animabus eorum obesse pote/
rat: immo potius ipsi nocebant ho/
minibus: et demonibus qui frequen/
tissime ligati permanebant ex vir/
tuosa potentia quam ego super eos
ex bonitate mea concesseram. Et
hoc erat q̄ correspondere volebam
fidei spei atq̄ dilectioni quam ha/
bebant in me. lingua tua faciliter
enarrare non posset virtutes isto/
rum: nec oculus intellectus aspice/
re fructum quem in vita durabili
recipiunt. Et ita recipient omnes
qui realiter vestigia sequuntur eo/
rum. Ipsi permanent in conspectu
meo veluti pretiosi lapides: quia la/
bores eorum valde libenter acce/
ptaui: et lumen quo corpus misti/
cam ecclesie sancte cum odore vir/
tutis illustrauerunt. Et ipsos in vi/
ta durabili dignissime collocant:
vbi recipiunt beatitudinem: et glo/
riam ineffabilem in visione mea
quoniam ipsi prebuerunt exempla
sancte et honeste vite: et cum lumi/
ne virtuose ministraverunt illud
verum et eternum lumen: videlicet

Tractatus.

corpus et sanguinem unigeniti filij
mei: atque cetera sacramenta. Et ideo
valde singulariter a me diliguntur
et honorantur: tamen ex dignitate
quam in eis ita gratiose commisi: quia
sunt uncti atque ministri mei fideles
tamen etiam: quia thesaurum quem
eis in manu posui non absconderunt
in terra per negligentiam atque igno-
rantiam: sed a me recepisse cogno-
uerunt: et cum ad lucrum exposue-
runt cum fidei sollicitudine humi-
litate profunda: et alijs virtutibus
veris atque realibus. Et quoniam ego
in salutem animarum eos in tanta
collocaveram excellentia nunquam
ociose pertransibant: immo veluti
boni pastores ingenti sollicitudine
reducebant oberrantes oves ad omni-
le salubre sancte matris ecclesie.
Quare per amoris affectum: et ani-
marum salutem veluti famelici
morti semetipsos exponebant: ut
eas abstraherent de manu diaboli.
Ipsi quandoque se simulabant infir-
mos cum infirmis. Aliquando nam-
que ne peccator ex desperatione con-
funderetur: et ut aperitus: atque ma-
iori fiducia suam egritudinem in
confessione propalarent dicendo cum
intentione sancta simulabant. Et ego
sum infirmus. Salubriter ergo no-
uerant flere cum flentibus: et gau-
dere cum gaudentibus: et pruden-
ter exhibebant: unicuique cibum sue
saluti necessarium: et utilem: videli-
cet conservando bonos quodcumque r-

tute gaudebant: quoniam ex inul-
dia nullo modo tabescebant: im-
mo dilatati multum in affectu sin-
cere caritatis omnium proximorum
eorum: et precipue subditorum suo-
rum. Peccatores autem a pecca-
tis suis extrahere solliciti sataga-
bant eis affectuose prudenter atque
caritativa compassione condescen-
dentes: et in corpore penitentiali fre-
quenter in animo maiorem amari-
tudinem imponentes habebant quam
illi quibus imponebatur. Et aliquan-
do plures erant qui penitentiam in-
tinctam: una cum peccatoribus illis
agebant: et precipue cum pereceptis
sent huiusmodi penitentiam eis ex-
titisse molestam vel valde gravem
unde frequenter ex hoc actu carita-
tivo difficultas aspera vertebatur
in dulcem atque gratam. Isti fideles
ministri mei dilecti cum essent in sta-
tu prelature se subditos exhibebant
ex humilitate: et cum essent in eccle-
sia domini se faciebant infimos at-
que subditorum servos existentes in
virtute sancti: atque robusti ex carita-
te se simulabant infirmos: et imbe-
cilles. Cum simplicibus erant: et ip-
si simplices cum parvis parvi: et ita
cum hominibus humiliter: atque ca-
ritative salubriter conversari nove-
rant unicuique cibum utilem anime
sue ministrando. Porro hoc quid erat
in causa? Proculdubio famem: atque
desiderium quod habebant ad ho-
nozem meum atque salutem animarum

¶ Tertius.

rum: et ita velocissime currebant ad manducandum huiusmodi cibum in mensa gloriose crucis nullus omnino recusando laborem. Sed veluti zelatores ignisferi salutis animarum: atque salutifere fidei dilatationis: et exaltationis immergebant se metipsum inter spinas multarum tribulationum: et cum inuicta patientia pericula mundi tollerabant. Iugiter offerentes in conspectu meo censum affectuosum: et anxij desiderij: euz oratione continua: et humiliter atque sudoribus lacrimosis: et sic vnguebant prorsus sui plagas. Plagas inquam culpe mortalium peccatorum: unde perfectam sanctitatem ipsi subditi assequi poterant si cum humilitate cordis huiusmodi recipebant vnguentum.

Capituli repetitio in summa de reuerentia que sacerdotibus reddi debet siue bonis siue malis.

Capit. cxx.

Nunc o carissima filia demonstrem tibi scintillam paruas de ipsorum excellentia scintillas vobis respectu eius quod est. Tibi narrando pauca de dignitate in qua ipsos collocaui: quoniam eos elegi atque meos esse feci ministros. Et intuitu dignitatis istius: et auctoritatis quam eis exhibui nolebam: sed neque volo quod propter aliquem defectum ipsorum secularis aliquis eos

aliquo modo puniat et ipsos iniurio se tangentes: vel punientes me valde graniter offendunt: imo volo quod eos habeant in debita reuerentia. Non quidem eos intuitu sui sicut iam dixi: sed intuitu mei: videlicet propter auctoritatem eis a me concessam. Unde reuerentia talis nullo tempore minui debet quantum in eis minueretur virtus. Ipsos quippe tibi posui narrando veluti ministratores veri solis: videlicet corporis et sanguinis vniuersi filij mei: et aliorum ecclesie sacramentorum. Ista dignitas contingit atque pertinet bonis: atque malis: et ad quemlibet ipsorum illam ministrare pertinet: ut iam dixi superius. Dixi tibi quod ministri mei perfecti solis conditionem habent: et sic est illuminantes: atque calefacientes ex caritatis ardore proximis eorum: et cum isto calore fructificabant: atque germinare faciebant virtutes in omnibus eorum subditorum. Etiam tibi dixi: quia sunt angeli vobis assignati per me pro tuta custodia vestra: ut bonam de vobis diligentiam habeant: atque sanctas inspirationes in cordibus vestris intromittant mediantibus orationibus suis atque salutari doctrina: et exemplo virtuose vite. Sollicite quoque ministrent vobis ecclesie sacramenta prout angelus agit qui vos a malo custodit vobisque seruit: et bonas inspirationes in mente vestra inspirat. Itaque cernis

nunc

Tractatus.

q̄ vltra dignitatem quam eis ego concessi cum ornamento virtutum sicut de talibus tibi narraui: et vt omnes obligantur esse quantum ipsi digni sunt a vobis amari: et in q̄ta reuerentia debent a vobis haberi: quoniam ipsi dilecti filij sunt et veluti sol in corpore mystico ecclesie sancte positi propter virtutes eorum. Nam omnis homo virtuosus dignus est amari: sed multo fortius isti propter ministerium in eorum manibus a me positum. Quare virtutis intuitu ac propter huiusmodi sacramenti dignitatem eos amare debetis. Eorum vero qui miserabiliter viuunt odire defectus obligamini. Non tamen eorum iudices esse debetis: quia nolo et omnino prohibeo: quia christi mei sunt. Ideo debetis amare atq; reuereri penitus auctoritatem eis a me concessam. Vos optime nostis: quia si quidam immundus et male indutus vobis adduceret aliquem preciosum thesaurum de quo vitam continue traheretis vos amore thesauri: et domini mittetis odio nullo modo portitorem haberetis non obstante q̄ esset in se laceratus: et imundus. Immundicia quippe bene displiceret vobis atq; conparemini q̄ ab immundicia purgaretur: et indueretur amore domini. Igitur ita facere debetis ex debito secundum ordinem affectuose caritatis: et ita nolo vos agere circa tales ministros meos quando sunt inordinati qui cum immundicia vitiorum atq; lacerati per separationem vere car

ratis vobis adducunt ingentes thesauros videlicet ecclesie sancte veneranda sacramenta que vobis vltam gratie conferunt indubitanter vobis illa digne sumentibus. Ergo non obstantibus illorum vicijs atque defectibus amore mei mittentis et amore vite gratie quam a magno thesauro recipitis qui ab eorum manibus vobis in ecclesia sancta ministratur: videlicet vntigeniti filij corpus et sanguis vniti cum diuina mea natura reuerenter acceptare eos debetis. O dno quidem habetis eorum vicia cum displicentia magna: s; iuxta posse conciniscit caritatis affectu: et oratione sancta illos adiuvando inducere: ac inducenda ipsorum ablucere lacrimis et eos offeratis cum sancto desiderio in conspectu mee diuine maiestatis vt illos induam ex bonitate mea vestimento caritatis. Vos aperte scitis q̄ volo eis libenter impendere gratiam in quantum ipsi disponant se ad accipiendum illa: et vos ad intercedendum pro eis: quia pculdubio non est mee voluntatis: vt ipsi ministrent vobis: et alijs in vita presenti solem in tenebris: neque q̄ ipsi nudati sint vestimento virtutum: et immundi viuant inhoneste: immo posui eos dando vobis in exemplum virtutum: vt sint velut angeli terrestres: et velut solimenes peccatorum illuminando. Si vero tales esse renunt oportet vos orare pro eis: et non eos iudicare: iudicium vero mihi reservare. Ego autem orationibus vestris in-

Tertius.

tercedentibus impendam eis misericordiam habundantissime si recipere se disponent si vero vitam suam corrigere neglexerint in vita sua dignitas eis ita gratiose concessa redundabit eis in ruinam. Et a me summo iudice cum improperio maximo in mortis extremitate nisi realiter et viva fide recursum habeant ad misericordie mee latitudinem inestimabilem velut obstinati virgenter ad ignem eternum.

De defectibus et vita reproba sacerdotum et ministrorum iniquorum.

Capitulum cxxi.

Nunc autem filia dilectissima ut tu et alij serui mei materiam habeatis ampliore offerendi pro illis ante me continuas thuriferales orationes volo tibi dicendo monstrare secleratam vitam ipsorum. Quamvis undecumque te verteris videbis aperte seculares atque religiosos clericos prelatos atque subditos paruos et magnos inuenies: et antequam offendere me iugiter omnes enim culpe putredine mortalium peccatorum infecti sunt. Qui tamen se totum mihi nullo modo nocet: immo solummodo sibi met offendentibus. Atque nunc ego narraui tibi de suis ministris meis et de eorum excellentia: et de virtute bonorum tuorum ex aliquo refrigerio tue mentis: tu etiam: ut apertius et plenius agnoscas vilitatem atque miseriam istorum: ita miserabilium: et videas quod

maiori reprehensione digni sunt atque maiori pena cruciandi. Propter ut econuerso dilecti mei fideles ex eo quod virtuose tractauerunt eis a me commissum thesaurum maiori pretio et excellentia digni sunt: et ut in conspectu meo veluti margarite pretiose constituentur: et ordinentur: et econuerso miserabiles isti pena cruci deli atque terribili cruciabuntur in perpetuum. Attende filia carissima quoniam ipsi principium atque fundamentum suum fecerunt: et constituerunt in amore proprio: unde processit arbor vitande superbie cum indiscretionis filio. Quia tanquam indiscreti sibi honorem attribuunt atque gloriam magnas prelationes inquirentes cum deliciis: et ornameto sui corporis mihi vero reddunt vituperium: et offensas. Sibi enim attribuunt illud: quod non est eorum mihi vero quod non est meum. Mihi debet attribui gloria: et honor sibi autem debent reddere odium proprie sensualitatis cum vera noticia proprie vilitatis exstimando se tanto ministerio propriis indignos quantum a me gratis se receperunt. Ipsi autem oppositum operantur. Nam inflati superbia nullo tempore faciantur quotidie rodendo terram diuitiarum: et deliciarum vite presentis tenaces cupidi: et auari circa pauperes unde propter hanc auariciam atque miserabilem superbiam ipsorum que nata fuit ex amore proprio sensu curam omiserunt animarum et solum attendunt et iugiter vacant

Tractatus.

eum ingenti sollicitudine tempora/
libus: et ceterioribus vanitatibus
domino quasi derelinquentes oues
quas ego commiseram eis velut oues
absque pastore. Nec eis alimenta
tribuunt: nec eas aliquo modo nu/
triant: neque spiritualiter: neque
etiam temporaliter. Spiritualiter
enim administrant ecclesiastica sa/
cramenta que nullo modo virtutes
sua amittunt: vel etiam minu/
unt ex aliquo defectu illorum: ne/
que vobis auferri possunt. Sed ipsi
non vos alunt orationibus cordia/
libus deuotis: et humilibus: nec ha/
bent ignitum vestre salutis deside/
rium: et famem cum honesta sancta
vita. Nec etiam subditos paupe/
res alunt corporali cibo subuenien/
do necessitatibus eorum in substan/
cia temporalis de qua tibi dixi quod fie/
ri debet tres partes: vna debet esse
pro necessitatibus eorum: secunda
pauperibus erogari: tertia vero in
utilitatem ecclesie debet expendi.
Sed ipsi faciunt oppositum. Quia
non solummodo subtrahunt a pau/
peribus illam partem: quam obli/
gantur eis impendere. Sed ipsi ra/
piunt aliena. Simoniam exercen/
do per inordinatum pecunie desi/
derium vendendo spiritus sancti
gratiam. Aliquotiens enim accidit
quod aliqui ministri: et infelices indi/
gentibus impendere denegant: il/
lud quod eis valde gratiose concessi: ut
vobis exhibeat nisi manus implea

tur eis: atque multis crenis visi/
tentur. Et tantum subditos amant
quantum ad eis aliquam utilita/
tem habent: et non ultra. Ecclesie sub/
stantiam expendunt solum in orna/
tis: atque delicatis vestibus non ut
honesti clerici sine religiosi sed velu/
ti domini sine secularis curie domi/
celli quotidie satagentes pompo/
sos equos habere ac etiam vasa plu/
rima tam aurea quam argentea cum
curiosis ornamentis in domo tenen/
tes: atque possidentes ea que tene/
re non debent cum multa vanitate
cordis. Cor etiam insonum ex vani/
tate dissoluta verba loquitur. Et
omne desiderium eorum esse vide/
tur in epulis: atque conuiuijs de ve/
tre quodammodo sibi decum facien/
tes inordinate comedentes: et biberen/
tes. Et ideo subito ruunt in immu/
diciam viuendo lasciuie. Ne ve ip/
sorum vite miserabilis: et infelici: quo/
niam illud quod vnigenitus filius
meus acquisiuit cum grauissima pe/
na super ligno sanctissime crucis ip/
si cum meretricibus expendunt. Et
ita danabiliter iugiter animas de/
uorant: et occidunt iesu christi san/
guine pretioso redemptas eas di/
uersimode cum fetenti miseria cor/
rumpendo: et de patrimonio: vel he/
reditate pauperum filios adulteri
nos alunt: et ornant. O diabolica
templa ego vos elegi: et collocavi:
ut in presenti vita tanquam angeli
terrestres essetis: et vos estis tanqua

Tertius.

incarnati demones: et ipsorum officium assumpsistis. Demones habent in se tenebras quas etiam alii impendunt: et postea cruciata tormenta ministrant. Iuxta posse subtrahunt animas a statu gratie cum varijs molestijs atque temptationibus: ut inducant eas ad statum eternae damnationis in peccatis mortalibus inuoluendo. Quauis nemo compelli possit ad peccatum aliquod nisi sponte consentire velit licet ipsi demones. Iuxta posse solliciti vires apponant. Ita miserabiles isti non digni vocari ministri: sed veluti demones incarnati. Nam ex defectu proprio se conformauerunt cum illorum voluntate diabolica: et ideo faciunt officium ipsorum me lumen verum in tenebris mortalis peccati ministrantes. Et administrant ostendentes abominabiles tenebras inordinate imo scelerate vite ipsorum tam subditis quam alijs hominibus exhibendo materiam confusionis: atque scandalii mentibus intuentium eos: ita scelerate viuere. Sunt etiam in causa ministrandi confusionem atque conscientie penas his quos aliquando subtrahunt a statu gratie: et a via veritatis: et eos ad culpam reducere faciant illos ambulare per vias falsitatis et mendacii. Quanquam ille qui sequitur eos non est: ex hoc excusatus a culpa sua: quia compe

li nullo modo potest ad culpam peccati mortalis ab istis demonibus visibilibus: vel etiam ab inuisibilibus absque proprio consensu voluntario. Nullus itaque debet vitam ipsorum immittendo respicere faciendo mala que faciunt. Sed iuxta monita mee veritatis in euangelio sancto facere debetis ea bona que dicunt ex doctrina data vobis in corpore mystico sancte matris ecclesie in sancta pagina declarata medicamentis predicatoribus a spiritu sancto doctis qui vobis in veritate pronunciant verbum meum. Et illorum vitam: et opera mala nullo modo sequamini: nec eos in aliquo punire velitis: quia me grauiter offenderetis. Illis quodque relinquitte vitam iniquam: et pro vobis accipite doctrinam veram atque salutem. Punitionem vero mihi seruate: quoniam ego sum ille dulcis eternus deus qui cuncta bona remunero: et omnem offensam in congruo tempore punio. Non enim illis pareatur siue dimittatur in suo tempore debita disciplina propter dignitatem eis a me gratiose concessam: videlicet quia ministri mei sunt effecti. Immo iuste punientur ultra ceteros in maiori miseria si se non correxerint: quia plus a mea bonitate receperunt. Et ideo tam ingrati me totaliter offendentes idubitate valde maiori punitione sunt digni

Tractatus.

Itaque vides eos esse velut demones
et conuerso tibi viri de meis electis
quod erant angeli terrestres et ideo fa-
ciebant angelorum officium.

Quomodo in predictis ministris
iniquis iniustitia regnat et preci-
pue non corrigendo subditos.

Capitulum.

cxix.

O tri tibi quod in electis ministris
meis iuste margarita reful-
gebat nunc vero tibi dico quod isti mi-
serabiles et infelices in pectore suo
gestant in iniustitia per sibi que qui-
dem iniustitia cum amore proprio
coniungitur atque connectitur in eis
Nam ex amore proprio committunt
iniustitiam contra suas animas ac
etiam erga me cum indiscretione te-
nebrosa: quia mihi non exhibent ho-
nozem et gloriam neque sibi in seipsis
vitam sanctam et honestam neque de-
fiderium salutis animarum habent
et virtutum claritatem. Et ideo com-
mittunt iniustitiam erga subditos
atque proximos eorum neque vitam cor-
rigunt imo velut excecati non agno-
scunt et ex inordinato timore displic-
cendi creature permittunt eos in su-
is infirmitatibus inique dormire. Nec
advertere videtur quia placere de-
siderantes ita grauiter offendunt et
mihi creatori suo ac etiam eisdem
valde displicent. Aliquando se cor-
rigere simulabunt ut cum aliqua
parua iniustitia se cooperire possint
non arguendo maiores qui grauius
ra commiserunt quam illi minores quos

corrigunt et hoc ex timore struunt ne
sorsitan eos impediant vel auferant
eis vitam siue statum eminentie sue
sed acriter arguunt infimos quod con-
siderant eis obesse non posse nec an-
sere sibi statum. Iste proculdubio
committit iniustitiam ex amore pro-
prio detestabili qui proprius amor
vniuersum orbem inficit atque misit
cum corpore ecclesie sancte siluestre
quidem faciendo viridarium huius
venerandi sponse flores sibi putridos
inserendo quod viridarium bene
fuit ex cultum et virtuose renouatum
et ornatum odoriferis floribus tem-
pore quo ministri mei fideles et ve-
ri laborantes aderant. Nam ex eorum
virtute subditi non veniebant inique
sed cum vita sancta et honesta: ho-
die vero non ita sed oppositum quam
ex iniquitate pastorum ipsi subditi
mali sunt. Propter quod ista spon-
sa cernitur plena esse spiritus mul-
tarum iniquitatum. Non quidem
in semetipsa recipere potest aliquam
lesionem cuiuscunque putredinis pec-
catorum quo ad ipsius veneranda
sacramenta sed illi qui nutriuntur
ad vera presate sponse putredinem
illam habent et voluntarie recipi-
unt in animabus suis auferendo si-
bi dignitatem in qua posuerat eos
Non quod in se dignitas illa minuat
in aliquo sed intuitu defectum eorum
propter quos quamplurimi villi-
pendunt hunc unigeniti mei precio-
sum sanguinem. Quare frequentis
sine seculares committunt illam ha-
bere reuerentia eis ad quam obli-
gantur virtute sanguinis lesa est

Tertius.

Non igitur ita facere nullo modo debeant. Et si perdant illam ipsorum huiusmodi culpa non est ideo minor licet illi defectuosi cognoscant ut iam supra dixi tum ipsi miserrimi et infelices exemplum exhibent iniquitatis atque miserie ubi posueram et elegeram eos ut exhiberent exempla virtutum.

De plurimis alijs defectibus ministrorum. Cap. cxxij.

A Tede filia carissima prefatorum iniquorumque miserabilium ministrorum ubi tanta putredine exhauiuit. Indubitanter a propria senlitate sua quam ex amore proprio dominam instituerunt et animam in felicem suam esse fecerunt cum ego liberauerim eos ab omni seruitute cum unigeniti filij mei sanguine totum humanum genus a seruitute liberaui diabolica. Gratias huiusmodi recepit omnis creatura talis hos vero quos unum non solum a seruitute diabolica liberaui et eligendo constitui ut mihi solum eterno deo seruirent vobisque ministrarent ecclesiastica sacramenta sed illos etiam ab humana seruitute liberaui taliter quod omnino prohiberi atque prohibeo ut secularis aliquis dominus illos indicet vel aliquo modo puniat. Et attende filia carissima meritum quod mihi retribuunt pro tanto beneficio quia quotidie me persecuntur cum iniquitatibus atque scelerata vita sua cum tanta peccatorum varietate quod lingua tua narrare ne-

quirit et audiendo quasi deficeret. Tamen aliqua tibi narrare volo propter ea que dixi ut matrem ampliorum habeam compassionis atque lacrimarum. Ipsi stare deberent iugiter in mensa fructificare crucis ex animo desiderio ubique se nutrire cibo salutis animarum amore mei. Et quoniam omnis alia creatura in se rationem habens hoc ipsum agere teneatur. Isti multo fortius obligantur: quos elegi ut vobis affectuosa ministrarent unigeniti filij mei corpus et sanguinem et ut vobis exhiberent exemplum vite salutaris et ut cum animo atque penoso desiderio sequendo viam incarnate mee veritatis et bono nutriantur iugiter animarum vestrarum in mensa sanctissime crucis ipsi vero pro sua mensa tabernaculi egerunt ubique iurant atque frequentissime perturbant viuendo miserabiliter in multis iniquitatibus etiam in publico sicut homines excecati sine lumine rationis. Et ita sunt effecti velut animalia totaliter immunda propter huiusmodi defectus et viciis atque factis et actibus in vita lasciuia student officium vero negligunt imo frequenter ignorant et aliquid quando persolucendo magis ore quam corde persolunt quoniam illud est a me remotum ipsi directe viuunt veluti ribaldi atque lusores: et ex quo inserunt atque alienauerunt animas eorum in manibus demonum ipsas exhibendo ipsi male sumunt et alienant bona temporalia suarum ecclesiarum que receperunt in virtute pretiosi sanguinis iesu christi. Unde pa-

Tractatus.

peres privati sunt omni subsidio quod habere tenentur: et ecclesia non habet ea que necessaria sunt in opportunis divino officio. Unde quia facti sunt in se templum abhominabile demonum vilipendunt advertere necessaria templo meo. Sed illud ornamentum quod in templo meo facere deberent ob reverentiam sanguinis unigeniti filii mei factum in domibus eorum in quibus habitant. Et quod etiam veteris est ipsi faciunt veluti sponsus qui sponsam propriam ornat: ita faciunt isti demones incarnati qui de substantia temporali suarum ecclesiarum ornant abhominabiles: atque de moniacas eorum concubinas cum quibus inique sceleratissime vivunt et absque verecundia quacunque faciunt eas ad ecclesiam cum alijs ambulare: atque divinis officiis interesse dum ipsi miserabiles in altari consistunt ad consecrandum unigeniti filii mei corpus et sanguinem. Nec erubescant quod infelices ille concubini filios eorum ad manum adducant: ut offerant una cum alio populo. O demones incarnati atque demonibus deteriores utinam iniquitates vestre non essent ita publice coram oculis vestrorum subditorum ex eo quod si laterent eos offenderetis tantummodo me cum detrimento animarum vestrarum proxiimo vestro minime noceretis exhibendo sceleratam vitam vestram etiam in exemplum. Quare cum exemplo vestro materiam prebetis ne sua peccata derelinquant: imo potius: ut

illa sine maiora committant. Nunquid hec est illa puritas quam a ministris meis opto et exigo: precipue cum ad celebrandum accedunt ad altare? Puritas eiusmodi videtur esse tali ministri: quoniam in mane surgit cum inquinata: et contaminata mente: et corpore poluto iacuit in peccato mortali sententis immundicie deinde procedit ad celebrandum. O tabernaculum demonis: ubi est nocturna vigilia cum officio divino deude celebrato ubi humilis oratio continua. In ipso namque tempore nocturno disponere te debes ad sacrum misterium quod habes in mane perficere cum vera noticia tui te reputans indignum ad tantum: atque tale misterium: et eum cognitione mei: quoniam ex bonitate mea te feci pignus: et non tua meritis elegi te in ministrum meum: et ut illud in creaturis meis virtuose ministrares.

Quomodo in ipsis ministris invenitur esse peccatum contra naturam: et de quadam visione super hoc habita.

Capitulum cxxiii.

Noveris amantissima filia carissima: quod tantam puritatem ab eis ac et a vobis in isto venerabili sacramento requiro quantum in vita presentis homo potest habere. Unde quantum in vobis est quotidie conari debetis illam iugiter acquirere. Noveris namque debetis: quod si possibile foret expeditet et ipsam angelicam naturam

Tertius.

In hoc venerabili sacramento puri-
ficari: s; oio purificatiōe nō idiget:
qm̄ in angelo peccati venenū occur-
reret: nō valet: hoc vero tibi dixi: vt
intelligas quantū ab oib⁹ in isto ve-
nerabili sacramento puritatē exqui-
ro p̄cipue tñ ab eis. Sed opposituz
agunt: q; valde sunt imundi: neq;
solummodo de imundicia fragili
ad quam estis quodammodo natu-
raliter inclinati: q̄ntis virtuosa ra-
tio: quando vult vna cum arbitrio
libero vobis a mea bonitate tradi-
to refrenare potest huiusmodi natu-
ralem inclinationem atq; rebellio-
nem. Sed isti miseri non tñ istam i-
clinationē in se refrenare: nō studēt
Imo qd est valde peius vacant illi
sodomitico peccato p̄tra naturam.
Et ipsi veluti stulti: et excecati: non
vident: nec intelligunt huiusmodi
miseriā putredinis in qua sunt eo
qd offuscati hñt oculum intellect⁹
et attendere non vident: q; p̄p abho-
minabile fetore quē inde p̄cipio. In
isto iudicio meo soli ex isto peccato
quinq; ciuitates aliquando feci sub-
mergi: q; iustitia mea noluit ultra
sustinere tantam abominationez
q; non solum ego qui sūma sum: et
eterna puritas ab hominor endomi-
iatem tanti criminis verum: et ipsi
demonēs abhorrent illud: atq; de-
testantur quos ipsi miseri volunta-
rie sibi dominos effecerant. Nō q̄p
pe demonibus displicet illud: vel
aliud peccatum: vt eis aliquod bo-
num virtuose placet. Sed quia na-
turam habent angelicam: et ideo na-
tura talis omnino vitat actualiter

videre cōmitti tam enorme pecca-
tum quanuis ipsum peccatores an-
tea vulnerauerit venenata sagitta
concupiscentie. Cum vero peruenit
ad actum huiusmodi peccati subi-
to fugiendo recedit occasione p̄dī-
cta. Unde tu bene recolere debes: q̄
ante mortalitatem: ego tibi patefe-
ci quantum erat abhominabile mi-
hi: et quantum quasi totus orbis ex
isto peccato corruptus erat. Unde
leuādo te super te metipsam te ex an-
xio desiderio: et eleuatione mētis oñ-
di tibi mūdum vniuersuz. Et quasi
peccatum hoc abhominabile vide-
bas in omni manerie gentium effu-
sum: et videbas: vt ego tibi monstra-
ui demones inde fugere sicut iam
tibi dixi. Et ipsa tunc habuisti tan-
tam in mente tua penam ex illo se-
tore: q; quasi videbatur tibi in mor-
tis articulo laborare. Neq; videbas
locum in quo tu et alij serui mei sta-
re possētis ne a tali setore contami-
naremini. Non enī inueniebas lo-
cum aliquem in quo tute stare pos-
ses: nec inter paruos: nec inter ma-
gnos: nec inter antiquos: nec inter
iuniores: nec inter religiosos: nec in-
ter clericos: nec inter p̄latos: nec
inter subditos: nec inter dominos:
nec inter seruos. Nam omnes qua-
si videbantur ista maledictione cō-
taminari mēte simul et corpore. Tūc
ostendi tibi non in omnibus homi-
nibus particulariter: sed in genera-
li de quacunq; manerie gentium:
q; plurimi non sunt: ita p̄taminati.
Nam inter malos et reprobos eti-
am aliquos mihi reseruavi iustos: et

Tractatus.

bonos amore quorum iustitia mea
refrenatur ne lapidibus iniungam
vt eos in instanti conerant atq; ter
re vt eos illico deglutiat atq; absor
beat et auius vt eos deuorent atq;
demonibus vt eorum animas pari
ter et corpora secum asportent. Imo
vias atq; modos inuenio q̄tū est in
me vt habeat a me misericordiam
hoc est vt illi corrigant vitam suam
Ordino etiam seruos meos qui om
ni lepra mortifera carent veluti me
ditatores vt pro eis intercedant in
conspetu meo et illis aliquando pa
tescacio huiusmodi miseras eorum
vt amplius et feruentius in corde so
licitentur adinquirendam salutem
eorum offerentes eos in conspectu
meo cum compassione maiori atq;
dolore peccatorum illorum et offen
se contra me perpetrata me feruen
ter exorando sicut ego feci tibi. Q.
si bene recolis cum exordinatione
mea tu percipisset vnam parnam
scintilla huiusmodi fectoris ad q̄dā
extremitatez te cognouisti deductā
vnde cordialiter exclamando dixi/
sti. O pater eterne miserere mei tua
rumq; creaturarum vel animā meā
a corpe subtrahas quia mihi videt
ultra tollerare non posse: vel mihi
refrigerium exhibe mihi locū osten
dendo in quo possim vna cum alijs
amicis tuis virtuose acquiescere ne
lepra talis vllō modo nobis obesse
valeat vel animas siue corpora con
taminare. Ego vero tibi respondi
pletatis oculum ad te vertendo di
cens et nūc iterato discorsilla dilectis
sima requies vestra consistit in hoc

vt laudem et gloriam cotidie nomi
ni meo reddatis adolentes ingiter
deuotarum orationum incensuz in
conspetu meo pro infelicibus istis
qui iacet in tāta miseria quottidie
prondcantes diuinum iudicium
contra se propter iniquitates eo
rum: locus vero vester in quo
semper immoremini sit vobis iesus
christus crucifixus vnigenitus fili
us meus habitantes atq; latitantes
i cauerna sui pretiosi lateris vbi gu
stabitis ex amoris affectu i illa sua
natura humana meam diuinaz na
turam in corde suo sic aperto inue
nietis aperte meaz atq; proximi ca
ritatem. Nam propter honores me
um et vt obedientiam inunctam si
bi a me persiceret in salutem vestrā
velocissime cucurrit ad mortem dō
probrisosam sanctissime crucis. Euz
vero gustaueritis hunc ineffabilem
amorem et cum diligentia confide
raueritis doctrinam eius opere se
quemini nutriendo vos ingiter in
mensa sanctissime crpicis ex carita
te portantes cum vera patientia de
fectus proximorum vestrorum ac
etiam omnem laborem penam atq;
tormentum vndecunq; perueniūt
et per modum hunc euadetis leprā
que fugietis iste locus est et modus
quem assignauit tibi: et alijs amicis
meis. Tamen isto remedio non ob
stante non aufereretur: ab anima
tua sensus illius perceptive putredi
nis nec ab intellectus oculo recede
bant ille tenebre: quibus osuscata
fueras donec anime tue fuit a mea
bonitate proutissum. Quare dū po

Tertius.

ſtea communicant ſumendo vene-
rabile ſacramentum corporis ⁊ ſan-
guinis vniſigeniti filij mei qui vere
deus eſt ⁊ homo prout in altari ſum-
mittis in ſignum aperte veritatis
omnis ſetor ille ſubito ceſſant vna
cum tenebris ex odore pariter ⁊ lu-
ce perceptis in gultu predicti vene-
randi ſacramenti in tantum q̃ odo-
rem illius in ore ſimul ⁊ gultu tuo
pluribus diebus admirabili modo
retinuisti ⁊ perſenſiſti ſicut a bonita-
te mea fuerat ordinatum. Itaq; vi-
des amantiffima filia quantum ab
hominor in quacunq; creatura ini-
quitate huiusmodi ſed valde ma-
gis in his quos a mundo retrari ⁊
elegi vt in ſtatu cōtinentie mihi mi-
niſtrarent. Aliqui in angelico ſtatu
ſancte religionis quidam autem in
ſtatu ſtatiſis veluti fructificare plā-
te i agro miſtici corporis eccleſie ſancte
plantati vt mihi fideliter in verita-
te miniſtrarent. Aures tue leuiter
audire non poſſent neq; lingua tua
narrare quantum iſte defectus ab-
hominabilis mihi diſplicet in eis
ultra diſplicentiam quāz habeo ge-
neraliter in hominibus in vita ſe-
culari viuentibus. Ex eo q̃ iſti ſunt
veluti lucerne ſuper cādelabro col-
locate miniſtratiōes viri ſolis in lu-
mine virtutis ⁊ honeſte ſancte que
vitę. S; iſti miniſtrant in tenebris
Et adeo tenebroſi ſunt q̃ ſacraz pa-
ginam in ſe proculdubio luminofaz
quāz hanſerunt electi mei cum lu-
mine ſupra naturali me vero lumi-
ne pandente ſicut alibi narraui tibi
ex eorum inſtata ſuperbia frequen-

ter interpretantur in tenebris ⁊ im-
munde viuentes non vident nec in-
telligunt aliquid inde niſi litterale
corticem exteriorem ⁊ abſq; ſapore
quocunq; recipiunt illam ex eo q̃
guſtus anime non eſt ordinatus im-
mo corruptus ab amore proprio ⁊
elatione mentis ⁊ immunditia ſto-
machum habentes impletum ero-
ptantes inordinatas eorum concupi-
ſcentias adimplere. Repleti nanq;
ſunt immunditia cupiditate curio-
ſitate ⁊ auaritia ⁊ abſq; verecundia
ſua crimina publice committendo
gloriantur ac etiam uſuram a me
prohibitam exercere multi miſeri
non erubeſcunt.

Quo ſubditi ex predictis defecti-
bus quos in prelatiſ aspicit ſem-
nime corrigunt. Capi. cxxv.

Quomodo poſſunt igitur iſti
tot ⁊ talibus infecti vicis at-
q; repleti de fratribus arguere quē
quāz ⁊ iuſtitiam exercere de ſubdi-
torum erroribus ⁊ defectibus. Nul-
lo modo bona fronte poſſunt ex eo
quia reproba vita propria tollit eis
audaciam ⁊ iuſtie ſancte zelum.
Et ſi quando uellent exercere. Juſti-
ciam aliquā audent eis infelices
atq; miſeri ſubditi dicere. Adedice
primo cura temetiſum ⁊ poſtea mi-
hi prebe medicinam tu laboras cni-
egritudine grauior q̃ ego ⁊ argue-
re me contēdis. Male proculdubio
facit ille qui ſolo verbo ſubditum
arguit ⁊ non cum ordinata ſancta
q̃ vita lz ſine ſit ille bonus ſine ma-

Tractatus.

Ita ordinate tamē potest immo debet in subdito suo peccatum arguere ac etiam iuxta posse corrigere: sed ipse male facit quod ipse non arguit atque corrigit verbo et exemplo virtutis et sancte vite. Subditus vero grauius offendit non acceptando correctionem humiliter a bono siue malo prelato sibi factam in salutem anime sue vitam suam defectuosam corrigendo: quia sibi soli nocet et non alteri: unde solus ipse tempore congruo punietur pro suis defectibus. Nec omnia mala contingunt quia prelati non attendunt ad corrigendum subditos cum sancta et exemplari vita. Et ideo non corrigunt quia ab amore proprio sunt excecati in quo fundate sunt omnes iniquitates eorum et non attendunt nisi ad perficiendas inordinatas voluntates atque concupiscentias eorum: et ad ista videntur omnes vacare iniquitatem subditi quam prelati tam clerici quam religiosi. O filia mea dilectissima ubi est hodie religiosorum obedientia qui collocati sunt in sancta religione velut angeli et illorum quam plurimi sunt demonibus inferiores imo deteriores. Electi sunt ut annuntient in veritate verbum meum in doctrina pariter et vita: et ipsi clamant verbo solummodo vocis: et ideo non sequitur aliquis fructus in cordibus audientium. Predicationes eorum potius compositae sunt ad complacentiam hominum et aurium prurium et consonantiam quam ad honorem meum vel animarum salutem. Ideo solliciti student non in sancta vita: sed ut verba sua valde polite

proferant cum quadam mundana siue secundaria inliana. Isti procul dubio non seminant utile semē verbi mei realiter atque salubriter quia non attendunt ad euellendum vitia et plantando virtutes. Unde quod non extraxerunt ex orto suo spinas: ex orto proximorum euellere negligunt: et omittunt cellas proprias inutiliter et curiose discurrendo per ciuitates: unde contingit eis velut piscibus accidit qui quando diu non erant in aqua proculdubio moriuntur. Ita religiosi vani quando morantur extra cellam inhoneste vivendo vita gratie privati moriuntur. Tales a sua cella discedunt de qua sibi celum facere deberent: et eundo per vicos et plateas curiose visitant amicorum siue consanguineorum habitationes et aliorum secularium ut inordinate eorum voluntati placeat et videtur. Quorum huiusmodi culpa pro parte redundat in prelatos eorum indiscerptos qui concedunt huiusmodi licentias amplas et largas nimis et indiscertas. et veluti miserii pastores et infelices per effectum non aduertunt nec curare videntur videndo subditorum animas in manibus demonum: imo quod est etiam valde grauiter ipsi sunt in causa damnationis eorum. Nam aliquando videntes illos esse dissolutos velut icarnati demones eos ad monasteria dirigunt ubi non erant esse demoniacas moniales lasciuas et inordinatas: et ita cum ingenio subtili et admirabili vnus est causa ruinę alterius principium aut ipsorum ex operatione demonis erit sub colore de

Tertius.

notionis: sed quoniam vtriusque vi-
ta miserabilis est atque lascivia non
diu durat iste color huiusmodi si-
mul atque deuotionis quia subito fru-
ctus apparet huius infelicitatis et inor-
dinate deuotionis: et primo quidem
apparent flores inique fetentes in
mundarum et inhonestarum cogita-
tionum postea frondes verborum
turpium et ex utraque parte procedē-
tium: deinde suadente diabolo ve-
nena sua desideria perficiunt. fru-
ctus vero qui sequuntur inde tu no-
sti quos aliquando vidisti quia filii
sunt: et aliquando deducuntur ad
tale precipitium ambo quod habitum
sanctae religionis abiciunt apostata-
nt uterque. scilicet ribaldus atque mi-
ser et ipsa publica meretrix efficitur.
Omnium istarum iniquitatum ma-
li prelati sunt in causa quod supra coram
subditos oculos habere neglexerunt
immo concedebant eis largam atque in-
ordinatam licentiam et videntes et
agnoscentes eorum iniquitates vi-
dere dissimulabant. et quia subditus
non fuit in cella delectatus: et ita per
vtriusque defectum incidit in mortem
lingua tua faciliter enarrare uequirit
in quod et quam variis modis offē-
dere me conantur. Facti sunt arma
diaboli et cum fetore suo venenose
corumpunt intus et extra videlicet
in religione sancta sed extra secula-
rium aspectum priuati caritatu fra-
terna sunt et quilibet optat atque con-
scendit esse maior et contra pauper-
tatis votum propria possidere co-
nat. Ipsi permiserunt ordinem obser-
uare sed in facto miserabili modo transgrediuntur:

immo quod est valde peius non solum ipsi
transgrediuntur ordinem sed veluti lupi
rapaces insurgunt et persequuntur
bonos et humiles qui ordinem conser-
uant obseruare faciendo super eos tru-
sas atque derisiones existimantes ex
his derisionibus quibus obserua-
tores ordinis ita persequuntur eo-
rum propriam coheruisse misere-
ram vitam sed ex hoc apertius ipsi
patefaciunt illam. et ideo tot incon-
uenientia in sanctis religionibus
occurrunt. Sancte quippe sunt in
se: quod facite sunt atque fundate reali-
ter a spiritu sancto ideo non est de-
fectus in ordinibus sed in transgres-
soribus. Ideo minime eduntur pro-
pter aliquem defectum subditorum
sive malorum religiosorum. Et hoc
ergo qui cupit aliquam ingredi re-
ligionem non debet attendere neque
sequi mores eorum qui viuunt inor-
dinate transgrediendo regulam: im-
mo super brachia sanctae religionis
approbate nauigare debet quod non infirma-
tur in semetipsa nec infirmari potest in
quod seruetur usque ad mortem illam obferuat
Dicebam quod sanctae religionis ex defectu pre-
latorum atque puerorum subditorum ad tam
tam relaxationem adducte sunt quod illi
quod simpliciter ordinem obseruare conan-
tur iudicant a transgressoribus veluti
culpabiles et valde reprehensibiles ex
eo quod minime sequuntur iordinata ve-
stigia sua: ipsique pueri ceremonias
quod bene ordinaverunt obseruare studet so-
lum in oculis hominum secularium ad compla-
cendum eis: et ut eorum iordinationes atque
defectus aliquid optant. Et itaque vi-
des quod votum primum obedientie quod promissum

Tractatus.

¶ At ordinē obſuare nō iplēt de qua
qdē obediētia tibi loqr in alio loco.
¶ Querunt inſuper obſeruare pau/
pertatem voluntariam atq; conti/
nētiam: hec autem qualiter obſer/
uent vide poſſeſſiones ⁊ abundan/
tiam pecuniarū quas in ſua ſingu/
laritate poſſident a caritate com/
muni ſeparati non communicando
cum ſuis fratribus tam temporālē
q̃ ſpiritualē ſubſtantiam vt ordo
caritatis ac ſacra religio diſponit ⁊
ordinat. Ipsi vero ſolummodo ſtu/
dēt impinguare ſemetipſos anima/
lia ſua ⁊ ſic vna beſtia nutrit aliam
⁊ interm frater eius fame crucia/
tur ⁊ affligitur ingenti frigore ve/
lut inops atq; pauperculus. ¶ Poſt
q̃ enim habundantiſſime pro ſe ſul/
citus eſt pannis ⁊ pellibus ⁊ quot/
tidie nutritur ⁊ vititur in ſua men/
ſa curioſis epulis vltra de fratre
ſuo pauperculo non curat ⁊ ideo re/
nuit eſſe cum eo in paupere menſa
refectorij. Sollicite ſtudet adēſſe
vbi carnis implere poſſit atq; ſa/
nare propriam gulam vnde poſtea
videtur impoſſibile q̃ ipſe tertium
continentie votum obſeruare vale/
at. Quia plenus venter non gignit
mentem caſtam. Immo laſciuq; ſi/
unt huiusmodi cum inordinatis cō/
cupiſcentijs ⁊ ita procedunt de ma/
lo in pejus. Et multa mala contin/
gunt eis ex eo quia poſſident iſta tē/
poralia quia niſi haberent ad expē/
dēdū non ita viuerent inordinate
nec haberēt amicitias inutiles ⁊ cu/
riofas. Quia quādo quis nō habet
vnde largiatur amicitia que non ē

in vera caritate fundata ſed in amo/
re doni vel alterius complacentie
quam vnus ab altero recipit non
diu permanet. ¶ Miſerabiles in tā
ta miſeria collocati propter eos de/
ſectus quibus ſe voluntatē ſubiecē/
rūt cū ego collocauerim eos in tāta
dignitate ipſi vitant ad eos acce/
dere velut ad locum venenatum ⁊
ſi quantisper ibi morantur voce
clamant: cor autem eorum eſt val/
de remotum a me ad altaris men/
ſam accedunt ex quadam conſuetu/
dine magna q̃ ex aliqua deuotio/
ne ſine precedenti quacunq; diſpo/
ſitione quemadmodum irent ad
menſam corporalem: hec ⁊ alia mul/
ta mala de quibus tibi dicere nolo
ne grauentur ſine maculentur au/
res tue ſecuntur ex defectibus pa/
ſtorum ⁊ eorum ignavia quia non
corrigunt ſubditorum ſuorum defe/
ctus neq; curant vel aliquem oſten/
dunt habere zelum vt ordo ſeruet
qm̃ ſe non ſeruant ipſi. Sed in in/
ſte ponent aliquando lapides gra/
ues obuiarum que moleſtabūt hu/
milis ordinis obſeruatores eos in/
iuſti puniēdo de culpis quas in ve/
ritate minime commiſerunt. Totū
hoc accidit qm̃ in tali: prelato pre/
tioſa margarita iuſtitie minime re/
fulget imo ſolum iuſticiam rognat
in pectore ſuo ⁊ ideo punit iniuſte
ſubditū qui meretur habere gra/
tiam atq; beniuolentiam ⁊ illis qui
ſunt diaboli membra ſicut ipſe dat
amorem iocunditatem ⁊ ſtatim or/
dinis officia talibus imponendē.
Ipsi velut excecati viuunt ⁊ velut

Tertius.

Excecati prebent ordinis officia z
fra subditos inordinatissime guber
nant. Et nisi se correxerint in vita
presenti cum ista cecitate sua perne
niet ad tenebras eterne dāpnatio
nis. Et oportebit ut ante me suum
iudicem districtam rationem exhi
beant de subditorum animabus:
z qz male mihi reddere poterunt iō
iuste recipiet a me qz recipe meret.

Quo in dictis iniquis ministris
ecclesie regnat luxurie peccatum.
Capitulum. cxvii.

Quissima filia dixi tibi scin
tillam puā de vita religioso
rū z cum quanta miseria viuunt in
sancta religione cum ouium vesti
mento cum ipsi sint lupi rapaces
nunc vero tibi narrare dispono de
defectibus clericorū atqz ministro
rum ecclesie sancte tecum iuste con
querendo de predictis eorum defe
ctibus ultra defectus quos alias ti
bi narraui supra tribus columnis
vitiōrum v3 de immundicia infra
ta superbia z cupiditate quoniam
ex cupiditate sancti spiritus vende
bant gratiam ut iam tibi dixi. Iste
rum trium vitiōrum vnum ab alte
ro dependet z istarum columnarū
amor proprius est in causa. Iste co
lumne dum recte consistūt z amo
re virtutū non deiciuntur ad ter
ram: z omnino non ruunt: verum
sufficiunt animam tenere ligata z
obstinatam in quolibet alio vitiō.
Quoniam omnia alia vitiā sicut iā
supradictum est oriuntur ab amo
re proprio nam ab amore proprio
principale superbie vitium oritur:

homo namqz superbus utiqz priua
tus est amore caritatis z a superbia
procedit ad immundiciā z ad ana
ritiam z sic homines per semetipsos
incatēnantur atqz ligantur in ca
thēna dia boli. Nunc o carissima si
lia respice cum quanta miseria fetē
tis in mundicie maculant isti mise
ri corpus atqz mentem ipsorum ut
aliqz iā tibi dixi. Sz aliqd adde v
lo ut apertius agnoscas eruberan
tem fontem misericordie mee z am
plio z compassione moueāris ad
hos infelices quos ista tāgunt. Sūt
aliqui ita impleti demoniaca condi
tione qz non solummodo carent om
ni reuerētia circa venerabile sacra
mentū excellētiā vilipendēdo in
qua collocant eos ex inextimabili
bonitate mea sed ipsi velut imemo
res ex affectione misera quam circa
creaturam aliquam habent euz ab
illa obtinere non valēt quod optāt
agunt aliquas incantatiōes inno
cando demones z euz venerabili sa
cramento quod est vobis exhibitus
in cibum vite facient sua maleficia
mortifera ut infelicitissima desideria
sua perficere valeant ac inhonestas
voluntates eorum executioni man
dare. Et ouicūqz illas de quibus
ipsi debent habere curam ipsis pro
uidendo spiritaliter atqz corpora
liter hīs z alijs modis affligendo
cruciant. Et ut etiā ipsa vidisti eas
ire compellunt velut insanientes z
mēte captas. Et ita violēter acque
scere eas faciunt hīs que sunt ultra
voluntatem ipsarum propter male
ficia que fecerunt isti demones in
o iij

Tractatus.

earnati. Et aliquando propter huiusmodi violentiam quam ipse resistendo substinent carum corpora grauiter affliguntur. Et quoniam hec et multa alia mala tu plene nosti de miserabili: et inhonesta vita eorum ultra non expedit in presenti replere. O carissima filia carnem humanam ultra choros angelorum exaltatam ex unione diuine nature cum humana vestra natura taliter isti miseri et infelices vilipendunt atque tanto sctorum subiiciunt. O miser et abhominabilis homo: non homo: sed animal immundum: quia carnem tuam oleo sancto perunctam: et inhi-consecratam absque verecundia meretricibus exhibes ac etiam deterius inquinans. Carni tue totiusque ignis humani fuit ablata plaga qua vulnerauerat eam. Adam ex inobedientia sua super ligno sanctissimo crucis virtute plagati corporis virginis filii mei. O miser ipse te honorauit et conuersus tu irrogas ei contumeliam. Ipse vulnera tua sanauit precioso sanguine suo: et quod amplius est ipse tibi commisit ipsum sanguinem omni populo suo ministrandum: et tu vulneras cum quantum est in te cum huiusmodi peccatis inhonestis atque lasciujs: ipse veluti bonus pastor abluuit oves eius in sanguine suo: et tu lotas inquinando fedas quia iuxta posse tuum infestis fimo submergis eas. Tu debes esse speculum honestatis: et conuerso tu es exemplum inhonestatis et imunditie. Omnia membra tui corporis: ut apparet miserabiliter

ad operandum disponis: et oppositum agis eius quod virginis filius meus egit. Nam ego sustinui quod eius oculi velarentur: ut oculi tui salubriter illuminarentur tu vero cum tuis oculis lasciujs venenata sagitta percussis animam tuam: et tanta posse conaris vulnerare cor illarum creaturarum quas ita corrupta mente respicias. Ego sustinui quod acetum seculo micto potaretur: et velut animal inordinatum auide tibi procuras epulari splendide quodammodo faciendo tibi de ventre decum: vel idolum in tua lingua iugiter habes inhonesta verba cum vanitate multa quam exercere deberes in ammonendo proximum in annunciando verba mea: et in persoluendo diuinum officium: ut obligaris ore pariter et corde. Ego autem ex illa solummodo sentio fetorem iuras enim atque sepe periuras: etiam blasphemando quemadmodum esses vnus vilis et baldus. Ego sustinui quod illi ligarentur manus: ut te simul: et humanus generis a culpe vinculo solueret. Manus tue consecrate sunt: et vincte ad ministrandum venerabile sacramentum. Tu vero eas exerceas in tactibus immundis: et inhonestis. Omnia opera tua que per manus intelliguntur corrupta sunt: et in obsequium diaboli parata: et ordinata. O miser homo ego te collocaui proculdubio in dignitate magna: ut mihi soli seruias: tu et omnis alia creatura habens in se rationem. Ego sustinui quod ipsi filio meo pedes affigerentur faciendo tibi scalam de cor-

¶ tertius.

posse suo: et volui tibi constatum aper-
riri: ut ipsa secreta cordis aperte vi-
dere posses. Ipsum vobis ego con-
cessi velut apothecam apertam ubi
possitis videre: pariter: et gustare in-
effabilem amorem quem ad vos:
habes reperiendo naturam in co-
divinam unitam vestre nature hu-
mane: ibi videre potes: quod ille san-
guis eius de quo te feci ministrum
est veluti salubre balneum ad ablu-
endum tuas: et aliorum iniquitates
tu vero de corde tuo fecisti demoni
templum. Tuus etiam affectus qui
pro pedibus intelligitur in se non
habet: nec offert in conspectu meo:
nisi putredinem: atque vituperium.
Ipsi pedes tui non deferunt: nisi ad
loca diabolica: ita cum toto corpore
tuo tu percutis unigeniti filij mei
corpus ex eo: quia facis oppositum
omnium que fecit ipse ac etiam eo-
rum que facere teneris: ista tui cor-
poris instrumenta sonum tenuerunt in
ordinatum atque malum ex eo: quia
tres anime tue potentie congrega-
te sunt in nomine demonis ubi con-
gregare debueras in nomine meo.
Memoriam debuisti tenere plenam
beneficij a me graciosè receptis: tu
autem in ipsa conseruas inhonesti-
tem: et alia multa mala. Oculum
insuper intellectus cum lumine san-
ctissime fidei debuisti ponere in obic-
tum yesu christi crucifixi a quo mi-
nister electus es: tu vero proposui
tibi statum: atque delicias vite
presentis cum vanitate multiplici:
et tuus affectus amare me solummodo
debet absque medio tu vero modo

damnabili creaturas inordinata
te diligis atque miserabile corpus
tuum insuper alia animalia tua
plus amare conuinceris quam me
dominum tuum. Et quid hoc aper-
te demonstrat. Impatientia quam
erga me demonstras auferendo tibi
quicquam ex his que diligis at-
que displicentia quam erga proxi-
mum habes quando tibi videtur
aliquod habere detrimentum ab
eo. nam ipsum habes odio cum bla-
sphemias: et caritatem eius atque me-
am aperte multum offendis. O mi-
ser et infelix effectus es veluti mini-
ster diuine mee caritatis ignifere:
tu vero propter inordinata deside-
ria tua propria pro paruo tempo-
rali detrimento perdis illum. At-
tende filia carissima: quoniam hec
est una de illis tribus miserabili-
bus columnis de quibus ita. tibi su-
pra dixi.

Qualiter in predictis ministris
auaricia regnat etiam ad usuram
prestando.

Capitulum. cxxvij.

Nunc ergo tibi de secunda co-
lumna videlicet de misera-
bili auaricia narrare dispono quas
ego satis abhorreo pro eo quod infelices
isti vendere conantur illud quod
unigenitus filius meus tanta li-
beralitate donauit eis. Attende-
re namque vult ipse ligno crucis aptus
et ex toto laceratus undique sanguine

o uij

Tractatus.

effusum. Non. n. redemit homines auro: vel argento: imo suo sanguine precioso propter amoris abundantiam: Neq; redemit vnā solūmodo mundi partē: imo q̄tūz in eo fuit ex amplissima caritate sua redemit vniuersum genus humanū preciosos: v; presentes et futuros: neq; vobis exhibuit huiusmodi sanguinem absq; igne p eo q̄ cū igne feruentis amoris vobis illūz ipendit. Neq; recepistis istū ignem et sanguinem absq; natura diuina: qm̄ i ipso fuit pfecte vnita cū humana natura vstra: et huius vniti sanguinis ex affectu tā excessiue caritatis isti miseri ministri effecti sūt. Et ipsi cū auaricia tanta et cupiditate detestabiles: qd a filio meo p̄tio tanto et ingenti caritate redempti est in cruce: v; aīas ita vilipendunt: et male tractant. Atq; thesaurū eis gratis cōmissum ex quo ministri facti sunt huius p̄ciosi sanguinis in auaricia tanta dispensant: q̄ ē. sc̄ip̄s gr̄as vendere satagūt quā ipsi gratis acceperunt: vt alijs ēt ipsi simili mō ministret: s; econuerso subditos a se redimi faciūt qm̄ ipsi subditi petunt: qd sibi gratis p̄cessi. Tales non hnt os audum vt apte videt ad gustandum: et manducandū escam aliarū ad honorem meum: imo solum ad deuorandum pecunias. Et ita sunt in caritate restricti super eo q̄ ipsi liberaliter acceperunt: q̄ in eis per gratiam habitare nequeo: neq; proximis p amorē. Substātiā tpalem quā ipsi acceperunt habūdāter virtute p̄ciosi sanguinis yesu christi la

scine psumūt viuendo luxuriose cū mulieribus et hoibus ihonestis et atinentibus eorū nutriendos vituperabiliter adulteros filios eorū. Et solū attendentes ad semetipsos veluti fures atq; latrones vgni morte eterna furantur ea q̄ sunt ecclesie et pauperū yesu christi. O miserabiles vbi sunt filij dulcium atq; realium virtutum quas habere debetis: vbi est ingens: et affectuosum desiderium circa meum honorem atq; salutem animarum vbi est ille dolor atq; cruciatus quo salubriter affligi debes videndo lupum infernalem auferentem atq; deuorantem oculos tuos. Nō adest. Quoniam in quarto corde tuo atq; similitum tuorum amor mei: neq; proximorū tuorum non est neq; etiam capere potest in eo. Tu solum modo diligis temetipsum amore priuato: atque sensituo cum quo venenas temetipsum et alios. Tu es ille demon infernalis qui deuoras eas cum inordinato amore. Aliud non videtur appetere gula tua. Et ideo minime curas quamuis ille demon inuisibilis eas asportet. Tu ipse demon visibilis effectus es instrumentum: vt ad inferna descendant. Quos vestis atq; pinguefacis de substantia ecclesie: Temetipsum et alios diabólicos viros vna tecum simul: et animalia tua: videlicet pulchros equos ornatos quos in stabulo tuo teneas nō ex necessitate: sed ex curiositate propter inordinatas concupiscentias tuas. Tu deberes contentari si necessitati satisfactus esset

Tertius.

Iste superflue concupiscentie solēt esse secularium hominum vite pre-
sentis delectationes vero tue debe-
rent esse circa pauperes etiam infir-
mos visitando: subueniendo neces-
sitatibus eorum spiritualiter: atq;
temporaliter. Et hoc te precipue se-
ci ministrum atq; tantam exhibui
dignitatem. Sed quia tu brutum
animal effectus es ideo delectaris
in animalibus illis. Tu vero non
vides veluti excecatus: quia si vide-
res: et attente cōsiderares eterna sup-
plicia que tibi parata sūt nisi te cor-
rereris nullo modo faceres: imo do-
leres de preteritis transgressionibus
atq; pēntes virtuose vitares.
Ergo filia carissima considerare po-
tes q; iuste conqueri debeo de mi-
seria ministrorum istorum. Et cum
quanta liberalitate dotantur eos at-
que magnificam et ipsi cum quanta
misera cupiditate degenerant: et ab
hominabiles atq; reprobi sūt. Ad
hoc etiam aliqui augent suas ini-
quitates ad vsuram: videlicet pre-
stando non q; quasi vsurarij publi-
ce tendiculas in hostio suo teneant.
Sed cum ingenio subtili exquisito
tempus vendicare procurant pro
rimo suo ex cupiditate sua peruer-
sa quod omnino prohibitum: et illi-
citurum est. Et si esset aliquod ense-
nium parui valoris: et ipse cum in-
tentione sua recipiat in loco precij
pro seruicio cōmodate pecunie tan-
quam vsura reputabitur: et quic-
quid aliud accipiet pro tali tempo-
re. Ego constitui miserum huiusmo-
di: vt ipse secularibus hoc interdi-

cat: et ipse facit ita. Et insuper addo
q; si quis ad eum vadit pro consilio
super tali materia: quando inuolu-
tus est in eodem defectu: et quia la-
men rationis amissit consilij eius
tenebrosum omnino est atque pas-
sionatum ex eo: q; anima sua simili
passioni subiaceret. Ipsi cuq; alijs plu-
ribus defectibus oriuntur a corde
suo cupido: et auaro. Tali congrue
dici potest verbum veritatis incar-
nate: quando facto flagello pe-
culis ciecit vendentes: et ementes a
templo dicens domus mea: domus
orationis vocabitur vos autem se-
cistis illam speluncam latronum.
Tu bene vides dulcissima filia: q;
ita se veritas habet: ipsi vendunt et
emunt quasi mercanciam agentes
de gratia spiritus sancti. Et sic ma-
nifeste patet q; illi qui volunt ec-
clesiastica beneficia multa largiun-
tur exenia simul: et pecunias illis
qui stant i circuitu curie. Et illi mi-
seri sanctores attendere negligunt
vtrum sint boni vel mali. Sed vt
complacent: et amore doni perce-
pti sattagunt huiusmodi plantam
vere putridam in viridario sancte
matris ecclesie collocare: vnde faci-
ent ex hoc optimam summo ponti-
fici rationem. Et sic vterq; frau-
dulenter incedit cum vicario yesu
christi: vbi deberent cum veritate
pur procedere. Sed si vicarius vni-
geniti filij mei deprehendit huius-
modi defectum illorum vtrunque
punire debet auferendo benefici-
um indigno nisi vitam suam emen-
dauerit. Alter vero qui emit con-

Tractatus.

grue poneretur in carcere donec d
suo defectu videatur esse correctus
ut alij timeant: ita decetero perpe/
trare. Si sumus pontifex: ita faciet
proculdubio succedet ad honorem
mentem: et debitum eius si autem
de isto peccato punietur: quoniam
compelleretur ante me reddere ra/
tionem de suis ouibus: crede filia
dilectissima qd hodie non ita serua/
tur: et ideo tot in ecclesia mea dese/
ctus oriantur ex eo: quia quando
promotiones in ecclesia fiunt non
inquiritur de vita promouendo/
rum: utrum bona sine mala fuerit.
Et si quid inquiritur interrogatur
illi qui cum eis simul male vite sunt
qui non aliter exhiberent attesta/
tores: nisi prout in se percipiunt es/
se maculatos. Et hodie precipue re/
spicitur ad alienius status altitu/
dinem: vel nobilitatem huius mi/
seri corporis: vel ad temporales di/
uitias: et qd valde polite loqui noue/
rit promouendus. Et quod est val/
de mirabile: imo detestabile in con/
fessorio quandoq; dicitur: et allega/
tur qd pulcher est homo: attende dia/
bolicum opus: quia deberet inqui/
ri de ornatu: et pulchritudine virtu/
tis: et inquiritur: et attenditur de pul/
chritudine corporis: et corticis exte/
rioris. Deberent inquiri pauperes
humiles qui vitarent ex humilita/
te prelationes istas: et assumuntur
illi qui cum vanitate multa: et in/
flata superbia: et ambitione querunt
Attendunt etiam ad scientiam: que si
est in homine bone vite cum humi/

litate vera bona quidem est: et per/
fecta. Cum autem est in homine si/
perbo inhonesto: et vite scelerate qua/
si venenum est ei: neq; de scriptura
quisquam intelligit: nisi secundum
exteriozem corticem littere. In tene/
bris eam intelligit: quia caret om/
nino lumine rationis: et offuscatur
habet oculum intellectus in quo lu/
mine rationis declarata fuit: et in/
tellecta cum lumine supernaturali
scriptura sacra prout apertius ali/
bi tibi dixi. Itaque scientia proculdu/
bio in se bona est: sed non in eo qui
tugiter abutitur ea: imo efficitur si/
bi velut ignis inferni: nisi vitam su/
am virtuose correxerit. Et ideo po/
tius est attendendum ad hominem
sancte vite quam ad hominem se/
cundum qui male vite fuerit fre/
quentissime tamen sit oppositum: im/
mo boni et virtuosii licet in scientia
sint ydote stulti reputantur: atque
contemnuntur ab eis: pauperculos
quoque vitant: quia nihil habent
ad largiendum. Itaque vides qd in/
domo mea que debet esse domus
orationis ubi relucere debet iusti/
tie sancte lumen: et scientie cum ho/
nesta sanctaq; vita cum odore vir/
tutis mendacium habundantissi/
me videtur. Debet et virtus pau/
pertatis voluntarie lucere cum san/
cta sollicitudine circa curam ani/
marum: ut exuantur a potestate
demonum. Sed omnes quasi satta/
gunt: et appetunt aggregare diuiti/
as: et tantam diligentiam atque sol/
licitudinem erga temporalia sum-

Terti us.

perunt: ut omnino spiritalia reliquisse videantur: nec ad alia communitur attendere videtur: nisi ad ludendum: et ad risum: et ad multiplicandum huiusmodi substantiarum temporalem: et velut inanes attendere non videntur: quod hic est modus ut illam amittant. Nam si virtutibus habundarent: et haberent ad spiritalia diligentiam: ut obligantur absque dubio temporalibus habundarent. Et multas rebelliones passa fuit ecclesia sancta quas indubitantissime non habuisset si spiritalia curasset. Ipsi debent dimittere mortuos tradere sepulchrum mortuos proprios: et virili virtute sequi doctrinam veritatis: videlicet Iesu Christi filii mei: ut in eis mea voluntas virtuose perficiatur: hoc est illud agendo propter quod eos elegi: et in tanta dignitate collocaui. Sed oppositum agunt quia moribunda et ista transitoria cum effectu nimis inordinato sepelire contendunt: et auferunt officium de manu secularium. Hoc autem mihi valde displicet: atque damnosum est ecclesie sancte: quia deberent illa gubernanda pretermittere secularibus: videlicet illis qui positi sunt ad huiusmodi regimen temporalium: ut unus mortuus congrue sepeliatur alium. Et quod dixi quod unus mortuus alium sepeliat attende: quod duplici modo mortuum intelligo unus est: quando ministrat aliquis ista temporalia cum culpa peccati mortalis videlicet per inordinatum affectum at-

que sollicitudinem. Alius modus est quando est corporis officium quod non habet in se vitam: nisi quantum habet ab anima. Et tantum de vita participat quantum anima trahit in eo moram: et non ultra: et ideo per se res mortua potest appellari. Debet igitur vincti: atque ministri mei qui velut angeli vivere debent: dimittere mortuos ista moribunda et terrena ipsi vero gubernare debent animas que semper viuunt: et nullo tempore moriuntur: quantum ad essentiam gubernantes eas ac eis ecclesiastica sacramenta ministrantes: et alia dona sancti spiritus eas alendo cibo spiritali verbi dei: et exemplo sancte vite: et isto modo mea domus erit locus orationis habundando iustitiis et virtutibus eorum. Et quia non ita faciunt: imo contrarium video per experientiam: ideo congrue dicere possum: quod est effecta spelunca latronum ex eo quod ex auaritia sunt effecti mercatores ementes: et vendentes: ut iam dixi. Et est effecta receptaculum animalium ex eo: quia viuunt ut animalia bruta cum inhonestate fetida. Et hoc enim ex illa fecerunt veluti stabulum: quoniam iacent in luto miserabilis inhonestatis. Et ita tenent in ecclesia demoniacas concubinas eorum absque verecundia sicut sponsus honorifice sponsam in domo sua retinet. Itaque vides hec et alia multa mala que trahuntur a presenti que procedunt: et oriuntur ab his duabus columnis ab hominibus

Tractatus.

videlicet in mundiciam cupidita-
te et auaricia.

Quomodo superbia regnat in
predictis ministris per quam sen-
sus perditur. *Capitulum cxxviii.*

Nunc filia amantissima de ter-
tia columna: videlicet de su-
perbia dicere volo: et quantum illam
ultimo loco ponam ipsa tamen est
prima pariter et ultima: quoniam
omnia vicia condita sunt et ortum
habent a superbia sicut virtutes vi-
tam habent et conduntur a carita-
te. Superbia namque nutritur: et ori-
tur ab amore proprio sensitivo de
quo tibi dixi: quod erat fundamentum
istarum trium columnarum: et om-
nium malorum que creature com-
mittunt pro eo quod ille qui se diligit
amore sic inordinato priuatus est
amore mei: quia me non amat. Non
amando me ingiter offendit: quia
precepta legis aperte transgredi-
tur ex eo quia me non amat super
omnia neque proximum veluti seip-
sum. Et hec evidentissima ratio est
quia qui semetipsum amat hoc amo-
re priuato atque sensitivo mihi mini-
me seruit: neque me diligit: imo mun-
dum amat et ei seruit. Mandus enim
atque sensitivus amor iste priuatus
a me valde discrepat: nec aliquas
habent conformitatem mecum. Et
quia tantum ab invicem discorda-
mus ideo necessarium est quod ille qui
mundum amat hoc amore sensiti-
vo: et ei seruit odio me habeat: et ille

qui me diligit necessarium est: ut
mundum habeat odio iuxta ver-
bum unigeniti filii mei dicentis in
euangelio quod nemo poterat servire
duobus dominis aduersis: atque con-
trariis: quia si uni seruit alteri di-
splicebit. Itaque vides aperte: quod amor
iste priuatus sensitivus atque propri-
us animam expoliat: et priuat om-
nino caritate meam: et induit eam vi-
tium elationis atque superbie: unde
defectus omnis oritur ab hoc amo-
re velut a principali fundamento.
Et quantum ego merito conqueri
possim de quacunque creatura ra-
tionali que tali peccato polluta: et
inoluta fuerit valde tamen ampli-
us habeo displicentiam de chri-
stis: et vinctis meis qui magis hu-
miles esse debent: tum quia qui-
libet obligatur habere virtutes hu-
militatis que caritatem alit veluti
balula siue nutritur tum quia etiam
ministri facti sunt humilis agni dul-
cis: et immaculati unigeniti filii mei.
Et quomodo non erubescunt ipsi
pariter et omnis humana generatio
montem ascendere superbie confi-
derando me dominum eternum ho-
minibus inclinatum: et humiliatum
cum humano generi tribui verbis
unigenitum filium meum in car-
ne vestra mortali ut vos homines
ab eterna morte redimeret. Et ip-
sum verbum filium meum videt ex
obedientia mea pro salute vestra
cum humilitate profunda et inertis
mabili caritate mortem crucis ob-
probriose subisse. Caput huius ielias

Tertius.

vt te peccatorem affectuosa carita-
te salutet coronam in capite vt ab
eo possis onorari brachia tenet ap-
ta et crensa quia te cupit amplexa-
ri pedes habet affixos quia te vult
expectare tecum que morari. Et tu
miser homo qui factus es ab eo mi-
nister tante benignitatis et humili-
tatis deberes amplecti crucem et tu
renuis et amplexaris mundum et ini-
quas creaturas. Tu deberes esse fir-
mus et stabilis incarnate veritatis
imitando doctrinam figendo me-
tem atque cor tuum in eo et in cir-
cuius uolueris vento et una queque par-
ua res te comouere facit. Si tibi p-
speritas adest illico moneris ex in-
ordinata leticia si autem aduersitas
occurrit ex impacientia turbaris et
ita patefacis aperte superbie me-
dulam uidelicet impacientiam quia
sicut medula caritatis est vera pa-
cientia sic impacientia est medula
superbie unde superbi et iracundi
frequentissime turbantur atque scan-
dalizantur de quacunque parua re.
Superbia mihi displicet in tantum
quod etiam a celo ruit cum Angelo su-
perbiere placuit. Supbia nunc asce-
dit in celum imo de celo descendit in
profundum inferni. Et ideo ueritas
ait in euangelio. Qui se exaltat u-
per superbiem humilifabitur et qui
se humiliat exaltabitur. Superbia
mihi displicet in omni manerie gen-
tium sed valde magna in huiusmodi
ministri ut iam dixi ex eo quia
sunt in humili loco a me collocati
ut agno mansucto et humili uirtute

se ministrent sed ipsi faciunt oppo-
situm multi robore suffundi debe-
ret ille sacerdos vere miser volendo
superbiere considerando me uobis
humiliatum et exhibendo uobis uni-
genitum filium meum. Ipse meus
unigenitus humiliatus est usque ad
mortem crucis obprobriosam. Ipse
caput habet inclinatum atque spina-
tum et iste miser elenat ita superbe
caput contra me pariter et proximum
suum. Et cum debeat esse agnus hu-
milis et ipse factus est arces vel hyr-
cus cum elate superbie cornibus et
omnes adherentes ei percutere sat-
agit. O infelix homo tu non atten-
dis quod de manibus meis nullo mo-
do potes euadere. Nunquid hoc est
officium quod tibi comissi ut corni-
bus tante superbie me ledas et offen-
das et cum iniuria conuerseris cum
proximo tuo. Nunquid hec est illa
mansuetudo quam ad altare san-
ctum asferre debes offerendo mihi
sacrificium illud excellentissimum
uidelicet corpus et sanguinem unigeni-
ti filii mei. Tu es effectus uelut
animal ferocissimum ita quod nullum
timorem habes de me. Tu deuoras
proximum tuum et in diuisione per-
manes cum eo et factus es persona-
rum acceptor uidelicet illos acce-
ptando qui tibi seruiunt vel aliqua
utilitatem asserunt vel alia causa
tibi placent quia forte sunt eiusdem
uite reprobe sicut es tu quos corri-
gere deberes et eorum defectus con-
teuere. Tu uere facis oppositum
prebendo eis exemplum quod ipsi

Tractatus.

faciant illud quod facis tu siue de/
terius. Si tu bonus esses ita faceres
qz vero tu malus es arguere nescis
neqz defect⁹ alterius tibi displicet.
Tu contempnis humiles atqz paup/
culos virtuosos tu refugis eos eo qz
fector vitij tui nō valet odorem su/
stinere virtutis. Tu reputas eē tibi
vituperium ad hostium tuum vide
re pauperculos meos tu visitas eos
in suis oportunitatibus visitare. vi
des eos periclitari fame nec exten/
dis ad eos manū adiutricē. Et hec
omnia faciunt illa cornua superbie
tue que nolunt inclinari in actum
virtutis et hūilitatis alicui⁹. Qua/
re non inclinatur. Quia proprius
amor in eo regnat qui nutrit huius
modi superbiam: ideo nō vult in ali
quo condescendere siue ministrare
pauperibus aliquam substantiam
temporalem nec etiam spirituales
absqz retributione siue redemptio/
ne. O maledicta superbia in amore
proprio fundata quō talium intel/
lectus oculos excecavit taliter qz dū
videtur eis amare semetipsos atqz
de se teneros esse et dū videtur eē
in diuitijs atqz delitijs et in alto sta/
tu persistere et ipsi sunt in magna pau
pertate atqz miseria qz priuari sunt
virtutibus diuitijs. Ipsi descenderūt
ab altitudine gratie ad infirmita/
tem siue profundum mortalium pec
catorum. Iudicant se bene videre:
ipsi vero cecī sunt quoniam igno/
rāt semetipsos et me neqz cognoscit
statum suum neqz dignitatem in qua
collocavi eos: neqz mundi fragilita
tem intelligunt atqz modicam fir/
mitatem: quia si cognoscerent non

facerent sibi deum ex eo. Quis ab/
stulit eis huiusmodi lumen verum:
superbia. Et per hunc modum effe/
cti sunt incarnati demones cum ele
gerim eos in angelos: et ut in vita
presenti sint angeli terrestres et ipsi
se dececerunt ab altitudine telorum
in profundum abissi et intantum
ē iniquitas per eos augmentata qz
aliquando committunt alium dese
ctum de quo tibi dicam. Sunt ali/
qui taliter effecti demoniaci qz ali/
quando consecrare simulant et hoc
in veritate non agunt iudicij me
um formidantes: et ut auferāt omne
frenum atqz timorem in malis ope
ribus eorum a corde suo. Nam ali/
quando in mane surgunt ab imun
ditia: et i sero cū erapu a velut ebrij
dormitū serūt et erunt aliqua neces
sitate coacti celebrare ut populo sa
tis faciant attendendo tamen int/
quitates proprias intelligunt aper
te cum bona conscientia se non pos
se neqz debere celebrare unde mor/
dentur aliquantulum a stimulo con/
scientie respectu timoris iudicij mei
non quidem ex odio vitij sed ex pro
prio amore. Vide nunc amantissi/
ma filia quantum excecati sunt: qz
deberent habere recursum ad cor/
dis deuotam contritionem et ad sui
defectus displicentiam cum sancto
proposito corrigendi et ipsi diaboli.
cum hoc remedium assumunt quia
non consecrabitur et velut excecati
non aduertunt quia error iste po
sterior grauior et periculosior est qz
ille primus ex eo quia faciunt ido

Tertius.

la trare populu adorando non con
secratam hostiam loco veri sacra
menti corporis et sanguinis iesu chri
sti filij mei qui est deus et homo post
hostie consecrationem: sed minime
consecrando solummodo est panis.

Igitur attende qualis et quanta sit
hec abhominatio et quanta sit pati
entia mea sustinendo tales qui ni
si se corerint uniuersae gratie re
dundabunt eis in iudicium. **Ido**

pulus autem ad vitandum illud in
conuentione debet adorare cum ista
conditiene dicens in quantum iste
minister omnia que debet dixerit
atque secerit ego credo quod tu es iesus
christus filius dei viui mihi datus
in cibum ab inextimabili caritate
diuina in memoriam tue dulcissi
me passionis et excellentissimi bene
fici sanguinis effusi cum inextima
bili caritatis igne ad ablucendas ini
quitates meas atque totius uniuersa
fi. Itaque faciendo sic ex aliqua ceci
tate cuiuscunque nullus offendet ado
rando vnam rem pro alia quamvis il
la culpa peccati solum est illius ini
qui ministri: tamen actualiter ibi
ficeret quod est omnino prohibitum.

U carissima filia quis terram inhi
bet ne repente deglutiat eam. Quis
meam refrenat potentiam: quin im
mobiles eos illico faciat esse veluti
statuas lapideas ante populum uni
uersum in confusionem ipsorum: ut
quod misericordia mea quod refreno meipsum
hec est quod cum misericordia refreno
iustitiam ut eos vincam ex violen
tia misericordie. Ipsi vero velut ob
stinati demones non agnoscunt neque

vident misericordiam meam: sed quasi
videntur existimare quod ex debito
sint eis obligatus ad ea que gratia
se concedo ex eo quod a superbia sunt
excecati nec ita fore cognoscunt.

**De quā pluribus alijs defectibus
qui procedunt a superbia et amore
proprio. Capitulum. cxxix.**

Hec omnia tibi narraui ut affe
ctione maiori inducaris ad
amarum gemitum super illorum
obscura cecitate dum in statu dam
nationis voluntarie perseverant et
ut amplius agnoscas inestimabi
lem misericordiam meam ad hoc
ut in ipsa misericordia fiduciam as
sumas atque securitatem maximam:
et sic offeras ipsos ministros ac uni
uersum orbem ante me postulan
do pro eis a me misericordiam. Et
quanto seruentius offeres in conspe
ctu meo pro eis amorosa et penosa
desideria tanto demonstrabis aper
tius amorem affectuosum quo me
diligis ex eo quod utilitatem illarum qua
tu et alij serui mei mihi facere non
valetis vestro proprio facere debetis
et hoc a vobis exigo. Et ego tunc vo
luntarie me compelli permittam a sancto
desiderio deuotis lacrimis: et ora
tionibus vestris: et ita sponse mee
misericordiam exhibebo: et eam in
sanctis et bonis pastoribus in veri
tate reformabo. Quia tali modo re
formata subito mali subditi corri
gentur violenti: quia quasi de ma
lis que perpetrantur a subditis ma

Tractatus.

si pastores in causa sunt: quia si cor/
rigerent iuste subditorum defectus
et in eis iustitie margarita reluce/
ret cum honesta sanctaq; vita sub/
diti non ita procederent inordina/
te. Noueris ergo q; ex his peruersis
inordinatisq; moribus illico sequi/
tur: q; vnus alterius vestigia secta/
tur. Subditi namq; non obediunt
prelato: quia prelatus quando sub/
ditus erat inobediens erat et ipse pre/
lato suo: vnde congrue recipit a su/
is subditis quod ipse suo prelato fe/
cit. Et quia prauus erat subditus:
nunc etiam prauus est euz effectus
est pastor huius culpe et cuiuscunq;
alterius est in causa superbia i amo/
re proprio fundata. Ignorans erat
atq; superbus in statu subditi: nunc
vero prelatus existens valde plus
ignorans est atq; supbus: et est igno/
rantia sua tanta: q; velut cecatus
ad officium sacerdotale quandoq;
promoueri faciet hominem idiotaz
quis vir legere nouit: et officium su/
um ignorat: vnde frequenter igno/
rando dicere verba sacramentalia
minime consecrabit ex ignorantia
sua. Et in hoc actu committit defectu
eundem in non consecrando quem
commiserunt ex malicia ceteri non co/
secrantes: sed consecrare simulantes.
Et ubi debent eligere viros exper/
tos: et in virtute fundatos: et qui in/
telligant: atq; nouerint: illud quod
agunt in tanto ministerio: et ipsi fa/
ciunt oppositum: quia non attendit
vtrum ille sciat: neq; si tempus a iu/
re dispositum habeat: imo studiose

videntur eligere pueros: et non ho/
mines etatis congrue: nec attendit
vtrum honeste viuant cum sancta:
et ordinata vita: et dignitate ad qua
promouentur intelligant: vel iuste
rium ab eis crequendum: et virtus/
se contractandum: imo solum atten/
dunt ad multiplicandum gentes: et
non virtutes. Ipsi quippe ceci sunt
atq; cecorum aggregatores: nec at/
tendunt: q; ex hoc et alijs inordina/
tis actibus eorum: ego rationem ab
eis exigam in extremitate mortis
eorum ex eo quod promouerunt ad
sacerdotium homines: ita tenebro/
sos: et ignorantes: vt est dictum: et ip/
si committunt eis curam animarum
cum aperte cognoscant: q; de seipsis
curam habere nesciant. Tales ergo
qui minime cognoscunt in se defe/
ctum proprium quomodo poterunt
cognoscere siue corrigere defectum
alienum: Non poterunt villo modo
neq; contra semetipsos agere deli/
berabunt. Quos vero que pastore
carent qui euz diligentia custodiat
eas: et in via salutari dirrigat agili/
ter a via deuant: et ita sepe deuora/
tur: atq; laceratur a lupis. Et quia
pastor est inutilis omnino negligit
aliquem habere canem qui latret vi/
dendo lupum venientem: imo tale
retinet qualis est ipse. Et ita mini/
stri et pastores huiusmodi quia soli/
tudine carent neq; conscientie ca/
nem habent neq; baculum iustitie
teneant in manu: ideo virga minime
corrigunt canis etiam conscientie
minime latrat semetipsos precipue

no
tra
pro
iust
lupi
at: q
rela
sub
gar
ma
en
Se
ati
cat
nec
tie:
tra
Litu
est a
mem
reper
scien
est q
guin
tur e
tim v
a ma
tum
tie q
dit in
me v
lum
cogit
scien
tan
nec
con
int
ide
am

Tertius.

non arguunt eo q̄ oues errātes ex-
tra viam veritatis transgrediendo
precepta mea per viam veritatis ⁊
iustitie reducere non accelerant ne
lupus infernalis eas deuorare vale-
at. Si enim iste consciētie canis ve-
re latrabat ⁊ iste prelatus defectus
subditorum super se po-^{ne}ret ⁊ vir-
gam iustitie sancte correctionis in
manu tenebat indubitāter oues ad
omne redibunt ⁊ erunt in loco tuto.
Sed quia sicut iam dixi pastor ē in-
utilis videlicet absq̄ virga ⁊ absq̄
cane conscientie oues eius pereunt
nec ipse curat. Canis enim conscien-
tie debilitatus est: ideo minime la-
trat ex eo q̄ ei cibum nō exhibuit.
Cibus nāq̄ qui dari debet isti cani
est agni filij mei sanguis. Quia q̄
memoria tāquam vas anime plena
reperitur isto precioso sanguine cō-
sciētia nutritur atq̄ fortificat: hoc
est quia propter istius preciosi san-
guinis memoriam anima succendi-
tur ad odium vitiōrum. Quod odi-
um vna cum amore purificat aīam
a macula peccati mortalis. Et tan-
tum vigorem exhibet illi conscien-
tie q̄ se cum diligētia magna custo-
dit intantū q̄ si quis inimicus ani-
me v3 peccatū vellet ingredi nec so-
lum si effectus peccati: immo si sola
cogitatio ingredi vellet subito con-
sciētia veluti canis valde latrat cū
tanto stimulo quod indilate ratio-
nem excitat. Et ipsa cum diligētia
considerat vtrum ille qui temptat
intrare sit amicus vel inimicus. Et
ideo nō cōmittit iniustitiam quon-
iam ille qui habet conscientiam hā-

bet etiam iustitiā. Igitur iniqui ⁊ i-
les indigni vocant ministri: nec etiā
digni vocari creature ratiōales ex
eo quod ex eorum defectibus pro-
prijs animalia sine ratione se fece-
runt huiusmodi cane p̄scie carēt ⁊
intantum est in eis debilitatus q̄
quasi dici pōt ipsos illo carere. Iō
non habent virgam iustitie sancte:
vnde propter suos defectus intan-
tum timidi sunt effecti q̄ ex pau-
seant ex vmbra non ex timore san-
cto sed ex timore seruli. Ipsi dispo-
nere se debent vsq̄ ad mortē vt ani-
mas eruerē possint a potestate de-
monū ⁊ ipsi subingant eas ipsis de-
monibus non exhibendo doctrinā
eis nec exemplum vite sancte quin
etiam pro illarū salute renunt vñ
verbum iniuriosum audire. Sepe
quoq̄ contingit animarū subditi cir-
cūvolutam esse grauissimis excessi-
bus atq̄ peccatis ⁊ alteri satisfāce-
re tenebitur in quāpluribus: ⁊ isti
miseri propter inordinatum amorem
quem habebunt ad illius familiam
ne pauper efficiatur cū videntibus
oculis pertransibunt nec ordinare
curabunt vt pro tali debito priorio
satisfāciat licet illius debitoris: vita
mala multis innotescat: ⁊ ipsi sa-
cerdoti suo notificabitur vt veluti
medicus illius anime medeat. Ipse vero miser quasi coactus ibit
vt agat ad quod obligatur. tamen
ex vno verbo non ei grato vel inia-
rioso quod audiat vel etiā pro quo
dam intuitu toro quasi territ⁹ vl-
tra se recusat impedire vel aliq̄
forte ex aliquo emolumento: vnde

p

Tractatus.

tum ex illo dono: tum ex timore ser/
uili animar illius in manu diaboli
derelinquet. Et nihilominus erbi/
bebit ei venerabile sacramenti cor/
poris yesu christi filij mei et apte vi/
debit et intelliget animam illam ir/
rectitatem peccatis mortalibus. Ta/
men ut hominibus mundi placeat: et
ex inordinato timore: vel et intuitu
cepti doni ministravit ei sacramen/
ta et honorifice sepeliet et in ecclesia
sancta quis velut aial imudū: atq;
putridū: et mēbrū a corpore scisum
extra euz indignatione proicere de/
bebat. Quid horuz est in causis? In/
dubitanter amor proprius atq; in/
perbie cornua. Nam si me super om/
nia dilexisset: et animam illius infe/
licis: et fuisset humilis: et absq; timo/
re seruili proculdubio salutem illi/
us anime procurasset. Ergo potes
aperte videre quot et quanta mala
sequunt ab his tribus vicijs de qui/
bus tibi dixi q; erant quasi tres co/
lumne et q; cetera vicia procedebāt
a superbia: v; auaricia: et immundi/
cia mentis et corporis eorum. Aures
tue nō sufficerent audire quot sunt
illa mala que procedunt ab ipsis ve/
lut a membris diaboli propter ana/
ritiam superbiam et inhonestatem
eorum. Tu enim aliquando vidisti
simplices aliqua bone fidei que sen/
tunt aliquem in sua persona dese/
ctum ex aliquo timore procedente:
dubitantes autem se a demonio ve/
rari vadunt ad miserum sacerdotē
existimantes ab eo posse liberari si/
ue innari. Et vadunt ut vnus dia/
bolus expellat alium: ipse vero ve/
lut auarus acceptabit ab ea bonuz:

et velut lasciuus: et inhonestus infe/
lici muliercule dicit. Ab isto dese/
ctu nullo modo liberari poteris: ni/
si per talem modum: et ita miserabi/
liter inducet eam ad perdendum
pudiciam secum. O vere demon/
imo peior aliquo demone: quia mul/
ti sunt demones qui tale peccatum
abhorent. Tu vero deterior effectus
ex iniquitate tua circumuoluus in
illo corpus et animam veluti porcus
in luto fetenti. O animal immun/
dum: nunquid h est quod a te requi/
ro: v; q; in virtute sanguinis yesu
christi de quo te ministrum institui
tu demones expellas ab animabus
atq; corporibus hominum non cer/
te tu illos introducis. Non attēdis
q; securis institit diuine iam ad ra/
dicem arboris vite tue posita sit:
Hoc autē apertissime noueris: quo/
niam iniquitates tue tibi cum usu/
ra compensabuntur suo loco: et tem/
pore nisi punias: et corrigas eas cu;
penitentia congrua: et contritione
debita tui cordis. Neq; tibi parce/
tur: aut in modico deferetur licet a
me fueris in gradu sacerdotali con/
stitutus: imo grauius in maiori mi/
seria congrue punieris q; alij penas
enim pro te simul: et pro talibus tu/
stissime portabis: et illo tempore me/
morie commendabis eicere demo/
nem cum demonio concupiscentie
tue. Insuper et aliam infelicem vi/
disti ligatam in peccato mortali q;
vadens ad miserum sacerdotem: ut
eam absolueret a suo peccato ab eo
fortius est alligata in grauiori cul

Tertius.

paſſerat: & per admirabiles vias induxit eam ad peccandum ſecum. Ergo vere talis paſtor eſt abſq; caſu ne conſcientie: imo ſuffocat conſcientiam aliorum: nec tantum non vult conſeruare propriam. Ego nã que elegi eos: vt ad honorem meum cantent diuinum officium: atque pſalmizet in nocte ipſi vero ſtudent in malis: & ad demonum incantationes: & iuxta poſſe ſatagunt: vt operatione diabolica nocte media adducantur eis aliquę creature quas amore polluto diſcunt. Ita nanq; iudicant eſſe: ſed illuduntur a diabolo: quoniã in veritate non eſt ita. Nunquid ego te poſui & elegi: o miſer: vt noctis vigiliam expenderes in talibus iniquitatibus? Certe nõ ſed vt eam expenderes in ſancta vigilia: & humili oratione: vt in mane bene diſpoſitus vadas ad celebrandum: & odorem virtutis infundas in vniuerſo populo: & non ſetorem vitiorum. Conſtitutus es enim in angelico ſtatu: vt etiam in vita preſenti cum ſancta meditatione cum angelis valeas conuerſari: & in vltimo cum eiſdem in beatifica viſiõ mea guſtare me poſſis in eternum: & tu ſicut apparet viſe diabolus incarnatus ex quo cum demonibus eẽ delectaris anteq; venias ad mortem. Sed cornua ſuperbie tue percufferunt intus in oculo intellectus tui ſanctiſſime fidei pupillam: unde lumen omnino perdidisti: & ideo non vides ad quantam miſeriaz deueniſti. Nec vt apparet in veritate credia omnem culpam eſſe tempore

ſuo puniendam: & omne bonum eſſe remunerandum. Quia ſi vere crederes: hoc ita ſclerate non viueres: & nõ acceptares: nec optares huiusmodi conuerſationem: imo magnũ inde terrorem haberes etiam illos audire nominari. Sed q; tu ſequeris voluntatez ipſorum ideo de ipſis: & ipſorum operibus videtur q; valde delecteris. O ecce miſer homo vtiã a demonio peteres qd eſt meritum quod tibi reddere poſſet de ſervitio quod ei facis: ipſe pculdubio tibi reſponderet q; exhiberet fructum quem habet in ſe. Nã aliud tibi prebere nequeunt ipſi demones niſi cruciata: & ignifera tormenta quibus iugiter ardentiffime cruciantur in que ceciderunt ab altitudine celi pp ſupbia ſuaz. Ita tu terreſtris angelus ex tua ſupbia cadis ab altitudine ſacerdotalis dignitatis: & a theſauro virtutis in pfundum atq; paupertatem abhominã de miſeric. Si vero vitam tuaz emẽdare neglexeris igne punieris eternõ abſq; remedio. Tu feciſti tibi deum de mundo atq; de temetipſo. Dic ergo mundo cum omnibus deſicis eius quas in preſenti vita recepiſti ſimiliter: & tunc ſenſualitati cum qua mudi rebus ab utebaris: vt añ me ſũmum iudicem pro te rationez exhibeat. Utq; ridebũt apte q; te ſuare nullo modo poſſit: & ita te ridebunt aſſerentes: quia p te neceſſariũ eſt: vt hoc expediat. Et ita cum vituperio remanebis: & ingenti confuſione: corã me pariſter & vniuerſo mundo. Ego te conſtitueram

p q

Tractatus.

In sacerdotali dignitate ut ipsum
vniuersum et te v3 sensualitate pro/
prium vilipendendo contempneres et
ita faciendo etiam alios istrueres.
tu vero sic es excecatus a comibus
tue superbie et ignoras non solum ali/
os per viam dirigere salutarem im/
mo temetipsum. Sed apertius hoc
intelliges in vltima mortis extre/
mitate vbi remedium assumere non
valebis in aliqua virtute tua qua
cares sed solum in amplissima mise/
ricordia mea sperando fideliter in
illo precioso sanguine de quo fuisti
minister effectus. Hoc autem effica/
cissimum atq3 salubre remedium nun/
quam aufertur tibi vel alteri cui/
eunq3 dum estis in tempore vite pre/
sentis in quantum volueritis in mi/
sericordia mea que est inextimabi/
lis: ac in sanguine pro vobis effuso
virtuose sperare. Quamvis non debe/
tis esse stulti vel ita cecī et ad extre/
mitatem vltimi temporis adducē/
mini. Aduertendum est enim quod in
extremitate vite qui male vixit a
demonibus valde turpiter acensu/
tur nequā a mundo et a propria fra/
gilitate neq3 sibi blandiuntur illo
tempore demonstrando dulcedinē
vbi fuerat amaritudo neq3 re perse/
ctam vbi fuerat imperfecta: neq3 lu/
men in loco tenebrarum ut in vita
sua facere solebant: imo veritatē de/
monstrabunt vbi est in factis. Canis
quoq3 conscientie qui debilitatus
erat incipiet acerrime latrare tam/
valide quod quasi conduceret animā ad
quandam desperationem: quāvis
homo nunquam ex aliquo defectu

suo debet ad huiusmodi desperatio/
nem adduci: immo fiducialiter in
precioso sanguine dilectissimi filij
mei confidendo sperare debet: quia
sine comparatione quacunq3 maior
est et amplissima misericordia mea
quā in sanguine receptis quod omnia
peccata que committuntur in mun/
do non est tamen vlllo modo differē/
dum ut sum dixi quia valde multū
est homini periculosum inter mul/
tos hostes in campo prelij se reperi/
re nudum et inermem.

De multis alijs defectibus quos
iniqui prefati ministri committunt.

Capitulum. cxxxi.

Uere carissima filia miseri de/
quibus ego tibi narraui non
attendunt ad hec aliqua considera/
tionē: quod si considerarent non comit/
terent iniquitates huiusmodi nec/
etiā alas: imo facerēt ut illi qui vir/
tuose vivebant qui potius eligebāt
expectare mortem quod offendere me
vel inquinare turpiter animę sue fa/
ciē atq3 minuire dignitatez in qua
collocaueram eos sed iugiter aug/
mentabūt virtuose vivendo dignita/
tē atq3 pulchritudinē a iactū suā.
Nō quod in se considerata sacerdotij di/
gnitas augmētari sine crescere possit
ex virtute cuiuscunq3 vel ex defectu
diminui ut ego supra tibi dixi: sed vir/
tutes exhibēt vñū ornamētū et vñā
in aīa dignitatē ultra pulchritudi/
nē ei⁹ quā hēt a principio cū ipsam
ad imaginē atq3 similitudinē meā
creauit. Isti cognouerūt veritatē et er

Tertius.

ne mee bonitatis atq; dignitatē eo
rū: q; supbia z amor proprius non
eos offuscauerat nec abisulerat eis
lūmē virtuosē rōis ex eo q; priua
bantur illis z me diligebant verita
tē pariter z animarū salutē. Infel
ces at istī q; luce priuati sunt nō pōt
meicunt de vitio in vitū ambula
re donec in foucā inducant atq; de
tēplo suarū aīarū z ecclesia sancta
q; viridariū ē odoriferū ipsi fecerūt
vnū animalū hūmānū receptaculū.
O carissima filia quātū ē abhomi
nabile mihi videre domos eorū que
debēt ēē receptacula pauperū atq;
meorū amicorū cū ipsi recipiunt in
eis imunditias iniquarū psonarū
ipsi debent veluti sponsam amabile
hēre breuiariū atq; sacre scripture
libros hēre loco filiorū in quib⁹ op
do delectari debēt vt valeāt primū
instruere salutari doctrina cū crep
lo scē pōte. Sed ipsi sponsam breuiarij
pertractāt veluti adulterā z in suo
loco tenēt vnā diabolicā cōcubinā
cū qua vincti imūdiūssime cū fetenti
miseria libri vero sui sunt acies fi
liorū quos acquisierunt in tāta mi
seria z iniquitate z absq; verecūdia
quacūq; cū his impudētissime dele
ctantur. Diebus pascilib⁹ z in alijs
ecclesie solēnitatibus in quib⁹ obli
gant nomini meo reddere gloriā z
honorē deuote officiū diuinum per
soluendo incensam adolendo mihi
humiliū orationum ipsi dissolute lu
dunt atq; solaciantur cū suis demo
niacis cōcubinīs enndo cū seculari
bus ad venandū z aucupandū ve
lut essent dissoluti atq; miserissimi se

culares vel vdmīni curie. O misce
rabiles homines ad quid estis ad
ducti: vos obligamini venari z au
cupari alias ad laudem z gloriā no
minis mei z in viridario ecclesie san
cte commorari z vadis venādo p
nemora. Sed quia talis homo fa
ctus est vna bestia in anima sua re
tinet animalia multorum peccato
rum mortalium: ideo factus ē ve
nator bestiarū irrōnabiliū. Oritus
enim anime tue factus ē siluester in
quo multe vepres habundant ideo
delectaris ambulare p̄ loca deser
ta querendo siluestres bestias. Eru
besas igitur homo z cū diligentia
defecus proprios attēde q; mate
riā habes erubescētie magne qua
litercūq; te verteris. Tu vero ne
scis erubescere q; pdidisti sanctum
verumq; timorem meū: imo veluti
meretrix absq; verecūdia quādoq;
te iactabis hēre mūdi statū pulcrā
hēre familiā z acie filiorū. Et si for
te nō hēs iuxta posse satagis habe
re vt tibi succedāt heredes: vnde tu
fur es atq; latro qm̄ optime nosti q
ita facere nō debes. Heredes enim
tui debēt ēē paupes: z ecclesia tibi
cōmissa. O demō incarnate sine lu
mine tu q̄ris ea q; recusare debuisti
z te iactas de eo qd tibi cedit ad ma
gnā cōtusionē: vn̄ multo rubore de
buisi suffundi p̄cipue corā me qui
video secretissima tui cordis: ac eti
am ante alias creaturas oīno cōfu
sus es. Cornua tamen tue superbie
nō permittūt vt agnoscas ipsam cō
fusionē tuā. O dilectissima filia cō
sidera qm̄ illū constitui super pōte

Tractatus.

doctrinæ mee veritatis administrā
dum vobis viatoribus ecclesie sa/
cramenta veneranda: ipse vero de/
creuit stare infra sub pōte v3 in flu/
mine miserabili atq; procelloso de/
litiarum et lasciuie mundi: et in ipso
flumine vobis illa ministrat neq; cō/
siderat in quanto periculo constat
vnda nāq; mortis indilate rapiet
cum: et nisi se correxerit cum hā cor/
dis contritione indubitātē ibit cū
dominis eius demonibus quibus
voluntarie seruit et acquiescit vt
cum ducerent per vias fluminis in
feriorem: quare sine remedio perue/
niet ad eternam damnationem cū
tanta reprehensione: iproperio: q;
lingua tua narrare nequiret: et ei si/
ne dubio grauius erit q; vni secula/
ri propter officium sacerdotis vn/
de culpa similis et eadem amplius
in eo punietur et in alijs in tanta vi/
gnitate constitutis q; in alio qui se/
culariter in mundo vixisset: et in pū/
cto mortis inimici sui contra eū in/
surgēt accusando cum imprope/
rio maiori put alias ego tibi dixi.

De differentia mortis iustorum
et peccatorum et primo de morte iu/
storum. Capitulum. cxxxi.

Et quoniam ego dixi tibi q; mū/
dus atq; demones vna cū pro/
pria sensualitate ipsum valde turpi/
ter accusabant et ita se veritas ha/
bet in isto puncto nunc volo tibi la/
tius explicare super his infelicitibus
vt ampliori compassione moneris
ad eos quantum distant bella iusto

rum a bellis hominum peccatorum
et quantum differunt iter se mores
eorum et cum quanta pace moritur
iustus amplius vel minus iuxta p/
sectionem anime: vnde volo te no/
sce q; omnes pene quas habent ho/
mines in voluntate consistunt: q; si
voluntas esset ordinata et cum vo/
luntate mea concors esset omnino
pena careret. Non tamen assero qn
in se labores haberet atq; sentiret:
sz illi voluntati que sponte portaret
amore mei non essent ad penam q;
libentissime portat ex quo mee vo/
luntatis est cum qua concordat. Et si
am ex odio quod contra se concipit
guerram isti serui mei fecerunt euz
aduersario demone cum mundo et
euz propria sensualitate. Quare pū/
cto mortis adueniente cū pace per/
transeunt quoniam inimici eorū in vi/
ta superati fuerūt ab eis atq; debel/
lati. Mundus eos accusare non pōt
ex eo q; ipsi fraudes eius cognoue/
rūt: et iō mūdo renūciauerūt et oib;
pōpis atq; delitijs ei⁹. Fragilitasq;
suorū corporū eos accusare non pōt
qm ipsi subiugauerunt eā veluti ser/
uā sub freno rōnis et virtutis mace/
rādo corpus cū penitētia: cū vigilia
cū oratione continua et humili. Vo/
luntatē vero sensitiuam intereme/
runt cū odio atq; displicentia vitio/
rū et amore virtutū cōculeata peni/
tus omni teneritudine proprij cor/
poris. que teneritudo atq; delecta/
tio que naturale ē iter corpus et ani/
mā facit mortē apparere difficilem
q; naturaliter hō metuit ita mortē:
sed quia virtus in iusto qui perse/

X. cirtus.

etus est transcendit et superat natu-
ram v3 illū timorē qui naturalis ē
cū odio scō suo pertrāsit et cū deside-
rio redcundi ad finē suū itaq; tene-
ritudo naturalis nō valet cum ipu-
gnare. Etā cōsciētia requiescit qm̄
in vita sua bene custodinit cane la-
trante venientibus inimicis ad ciui-
tatē anime capiēdā vti canis agere
solet ad custodiā alienius tanue de-
putatus qui sentiēdo vel vidēdo
venire quōsdā extraneos valde la-
trat vt homines excitet. Ita canis
iste conscientie custodem v3 rōnem
exercitat: et ratio simul cum arbitrio
libero cognouerūt apte cū lumine
intellectus vtrum adueniens esset
amicus vel inimicus. Amicuz idest
virtutes et sanctas cogitationes ac-
ceptauerunt affectuose cum sancta
solicitudine illas exercentes. In-
micum autem idest vitia atq; cogi-
tationes peruersas expulerūt cum
odiosa displicētia. Itaq; cū manu li-
beri arbitrij tenētes gladiū ancipi-
tem videlicet a moris virtutū et odiū
vitiōrum et cum lumine ratiōis in-
micos corū expugnauerunt: et sic in
puncto mortis conscientia nō h3 in
se remōrium eo q; bonā habuit vn-
diq; custodiā: ideo pacifice quie-
uit. Anima tamen ex humilitate ac-
etiā q; tpe mortis amplius agnoscit
thesaurū tēporis atq; lapides scio-
sos virtutū valde redarguit semet-
ipsam ex eo q; sibi non videtur ex-
pēdisse tempus virtuose sicut opor-
tebat. Ista tamē amaritudo non af-
fligit animā: imo pinguefacit eam
pro eo q; ex hoc in semet ipsa se vtr

tuose recolligit iugiter habens in
oblectum humilis agni sanguinem
preciosum et non attendit ad aliq̄s
virtutes quas hactenus egerit qz
minime confidit in eis: immo soluz
in ipso sanguine dilectissimi filij mei
vbi misericordiam inestimabilē in-
uenit. Et vt in vita presenti cum in-
gi memoria sanguinis viris ita du3
est in tempore mortis ipso sanguine
balnearur et inebriatur. Demonia
vero quoniam illā arguere neque-
unt de peccato eo q; in vita sua ma-
litiā corum valde prudēter et vir-
tuose superauit. iuxta posse tamen
adhuc inquirūt oportune si possent
in ea aliquid lucrari: vnde veniunt
cū aspectu nimis horribili vt ei ter-
rorem incutiant et cum varijs atq;
multis fantasijis. Sed quoniam in
anima tali non inueniunt esse vene-
num peccati ipsa nō expandit in
omnibus illis vt expanderet ani-
ma cuiusdam alterius iniqui pecca-
tis mortalibus irretita. Ipsi vero
demonēs attendentes animam il-
lam introisse sanguinem cum igni-
fera caritate non valent eaz aliquo
modo tollerare sed a remotis eam
sagitare conantur. Et ideo clamo-
res eorum et huiusmodi guerra nul-
lum inferunt impedimentum sine
detrimentum ei quia iam incipit in
se gustare vitam eternam vt alias
tibi dixi. Nam cum intellectus oculo
qui continet in se pupillam atq;
lumen anime fidei me videt qui sum
eternum et omne bonum quod ha-
bere presolatur ex gratia non ex
debito i virtute sanguis vniuersi

Tractatus.

filij mei. Extendit ergo brachia spci
z manibus amoris illum astringit
intrando posset antequā perueniat
illico transeundo per artam ianuaz
vniuenti mei sanguine madefactā
z inebriatā in me mare pacificum
verbo meo pariter vnictum quia su
mus vnus vt bene nosti. quantuz
vero gaudium hēat in se creatura
que cum tanta dulcedine se perue
nisse cognoscit ad istum felicissimū
passum lingua carnis aliqua narra
re nequiret ex eo quia bonum ange
lice nature degustat. vt vixit in ca
ritate fraterna cuz proximio suo ita
bonū feliciū beatorum in verita
te degustat atq; participat. hoc ha
bent omnes generaliter qui pertrā
seunt ita dulciter z virtuose. Adini
stri vero mei de quibus ego tibi di
xi q; vt angeli vixerant multo fel
cius z amplius habent ex eo qd in
vita presenti vixerunt cum intelle
ctu maiorū z cum ap lioz fame mei
honoris atq; salutis animarū. Non
absolute loquor de lumine virtutū
qd vnusquisq; pōt habere: sed quo
nam isti cum additamēto luminis
virtuose viuendi quod est superna
turale lumen etiam habuerunt fa
cre pagine lumē propter quā ampli
us agnouerunt de veritate mea.
Quicunq; vero plus agnoscit plus
diligat: z qui plus diligit a me plus
accipit: meritum enim nostrum cū
amoris quantitate mēsuratur atq;
compensatur. Et si tu peteres a me
vtrum vnus qui scientia careat ad
hunc amorem attingere possit ab
solute respondco q; sic est enim val

de possibile sed vnum particulare
priuilegium non facit leges vnuer
salem: ego vero loquor in generalit.
Statum quoq; maiorem habet pro
pter sacerdotalem dignitates ex eo
q; directe collocati fuerunt in offi
cio manducandi animas ad bono
rem meum: qd omnes obligati fi
tis in caritate proximū vestri pma
nere. Sed istis ex officio cōmissum
ē vniuenti filij mei ministrare san
guinem z animas virtuose guber
nare: qd adimplendo cum sancta so
licitudine z cum affectu virtutis vl
tra recipiunt qd aliū. O quantū ipso
rum aīa beata consistit in illa mor
tis extremitate pro eo q; extiterunt
ān unciaiores atq; defensores alme
re catholice fidei: z illam inferuerūt
medullis anime sue cum qua suum
in me locum aspiciunt: spem cum
qua vixerunt in vita presenti exten
dunt in me cuz iocūditate magna.
Sperauerunt enim in dulci prouis
dentia mea nullatenus in se confi
dentes vel in proprio sensu. Et quia
de se spem omnino perdiderunt nō
habuerunt inordinatum affectum
al cui creature nec in alia re crea
ta quia voluntarie pauperem vitā
elexerunt: cor illorum fuit vere vas
electionis ad annunciandum atq;
portandum vbiq; nomen meū cū
ingenti z ignifera caritate cum erē
plo sancte vite atq; sana doctrina
verbi propter animarum salutem.
Surgunt ergo cum ignifera carita
te per affectum amoris astringētes
me sinem suum offerentes in con
spectu meo insitit margaritā quas

Tertius.

ingrater habuerunt in se semper vni-
cuique faciendo iustitiam et discretio-
ne magna reddendo unicuique debi-
tum suum. Ideo iuste mihi quod meum
est assignant videlicet cum humil-
tate vera retribuendo gloriam et ho-
nozem sancto nomini meo a me re-
cognoscendo recepisse gratiam vir-
tutose tempus expendendi cum con-
scientia pura. Sibi autem attribu-
unt humiliter indignationem san-
ctam quia se reputant indignos qui
huiusmodi gratiam habuerint con-
scientia ipsorum bonum mihi tri-
buit testimonium: et ideo iuste retri-
buo libenter eis iustitie coronam
margaritis virtutum ornatum vi-
delicet de fructu quem extraxit af-
fectuosa caritas eorum ex alijs vir-
tutibus. O angeli terrestres valde
commendabiles atque beati minime
quippe fuistis ingrati de beneficijs
a me receptis neque fuistis ignoran-
tes atque negligentes imo solcite su-
pra vestros subditos apertos ocu-
los habuistis et veluti fideles et ve-
ri pastores secuti fuistis doctrinam
et vitam veri pastoris atque summi vi-
delicet iesu christi filij mei: et ideo
realiter et illesi transistis per ipsam
suo precioso sanguine madefacti, et
immersi cum gregibus omnium ve-
strarum quorum exemplo sancte vi-
te ac etiam per doctrinam vestram
omnino salutarem multitudinem ad-
duristis ad eternam vitam et alias
quamplurimas in statu gratie reli-
quistis. O filia carissima talis vi-
sio demonum in nullo nocere potest ex
eo quod visio mea confortat quam per si-

dem vident: et ex affectuosa dilectio-
ne tenent. Et quoniam in eis non in-
uenitur alicuius peccati venenum
obscuritas et aspectus eorum horribi-
lis non inferunt eis alicuius mole-
stie detrimentum vel alicuius inu-
tilis timoris quoniam in eis inueni-
tur solummodo timor omnino san-
ctus et non seruilis. Ipsi nullo mo-
do timent eorum falacias atque fran-
des: quia cum lumine supernaturali:
ac etiam cum lumine sacre scriptu-
re cognouerunt eas etiam a remo-
tis unde non habuerunt inde tene-
bras aliquas vel mentis alteratio-
nem. Sic ergo balneati precioso san-
guine iesu christi gloriose transeunt
cum ingenti fame salutis animarum
propter honorem meum caritate suc-
censi per ianuam filij mei: et transeun-
tes intraverunt in me mare pacifi-
cum. et a bonitate mea digne collo-
cati sunt in gradu suo iuxta mensu-
ram affectuose caritatis quaz vnus
quisque secum attulit.

De morte peccatorum et penis eo-
rum in hora mortis. Capi. cxxxij.

Sed attende carissima filia quia
sicut excellentia iustorum est val-
de magna sic e converso miseria pec-
catorum et infelicitas valde maior est
de morte quorum aliqua tibi narra-
ui quantum est terribilis et obscura.
nam in hora mortis procacissime de-
mones eos accusant atque molestant
in figura sua se demonstrantes cum
inextimabili terrore et obscuritate.
Tu nosti quod est intantum horribilis

Tractatus.

¶ homines experti eligerent poti⁹
habere omnes penas vite presentis
q̄ eos in sua figura videre. Insuper
et misero peccatori renouat conscien-
tie stimulus qui valde rodit et cru-
ciat eum inordinate delictis quibus
abusus est propria sensualitas cui⁹
dominationi se subiecerat de virtu-
osa ratione faciendo seruam valde
miserabiliter eum accusant. Tunc
enim aperte veritatem agnoscit eo-
rum que ante non cognoscebat unde
per errorem eius ad magnam con-
fusionem adducit: quoniam in vita
sua vixit velut infidelis et mihi re-
bellis ex eo q̄ amor proprius vella-
uit pupillam luminis fidei sanctis-
sime. Demones quoque molestant eum
de infidelitate vt ad desperationem
eum adducant. O q̄ dure impu-
gnant in hora tali quoniam inueniunt
eum inermem et absque caritatis et
altarum virtutum armatura: quia velu-
ti diaboli membrum fuit illis ex to-
to priuatus in vita sua. Unde ca-
rent tales omnino lumine superna-
turali atque scientie quia non intelle-
xerunt eam ex eo q̄ cornua super-
bie penitus impederunt ne medul-
le dulcedinem intelligerent. unde
tales in magnis preliis ignorat om-
ni quid agere debeant. In spe quo-
que minime nutriti sunt quoniam in
me non sunt assueti sperare nec in
sanguine precioso filij mei cui⁹ eos
esse feci ministros: imo solum in se-
metipsis et delictis atque statibus vi-
te presentis. Nec advertebant isti mi-
seri demones incarnati q̄ omnia sub
visu tenebant et veluti debitores

de singulis oportebat eos ante me
reddere rationem: modo se nudos
inueniunt absque virtute aliqua et vn-
decumque se vertunt audiunt impro-
peria multa cum ingenti confusio-
ne iniustitia propria qua fuerunt
abusi in vita sua procaciter eos ac-
cusant in conscientia sua unde non
audent aliud q̄ iustitiam postula-
re. Noueris ergo q̄ ipsi tunc tantam
et talem habent crecundiam et con-
fusionem q̄ omnino venirent ad vl-
timam desperationem et cum ea de-
ducerentur a demonibus ad eter-
na supplitia nisi q̄ in vita sua ex
quodam visu presumebant dicere q̄
magna est misericordia dei quantum
eorum defectibus exigentibus ista
sit magna presumptio: quia stultum
est et valde reprehensibile cum bea-
tissimo misericordie mee offendere me
ideo non est vocanda misericordie
speces sed dicenda presumptio: ipsi ta-
men hunc habitum assumpserunt.
Venientes igitur ad mortis extre-
mitatem conscientiam propriam ex-
honestantes per sanctam et humilem
confessionem et ablata presumptio-
ne q̄ illo modo non offendant ultra
remanet habitus ille misericordie
mee agnoscences humiliter ex gra-
tia tunc quod ante superbe presume-
bant et ita misericordiam humiliter
implozando reperiunt eam. Hoc
agitur utique gratiosa misericordia mea
vt ita sperent in vita sua. Quantum
ego non ita concedo vt ex misericor-
dia mea magis offendant: sed vt in
caritate se distendant et in considera-
tione mee bonitatis. Ipsi tamen abu-

Tertius.

tantur in oppositum quia sub ipsa
spe misericordie mee frequenter of-
fendunt: ego tamen eos in spe mise-
ricordie conseruo ut in extremitate
mortis habeant huiusmodi refugium
et omnino minime deficiant in
tali reprehensione et ita veniant ad
desperationem. Quare multo gra-
uius offenderent et eis amplius pro-
culdubio noceret hoc ultimum pec-
catum desperando quam alia peccata
que commississent unquam. Causa ve-
ro propter quam hoc amplius mi-
hi displicet et ipsis ita nocet est ita
quoniam alia peccata fiunt ex ali-
qua complacentia sine delectatio-
ne proprie sensualitatis: et aliquan-
do se commississe dolent. unde tantum
atque taliter dolere possent quod illico
plenam obtinerent indulgentiam.
In peccato vero desperationis nul-
la fragilitas est in causa quia nulla
est ibi delectatio: immo est ibi pena
gravissima et intollerabilis: ac eti-
am ille qui desperat misericordiam
meam apertissime contempnit exi-
stimando maiorem culpam suam
quam misericordiam atque bonitatem
meam. Unde post huiusmodi pec-
catum non dolet neque penitet: quia
commissio peccato et offensa mea nec
ultra dolere potest. Ipse bene dolet
de suo damno irremediabili sed non
de culpa contra me perpetrata et ita
recipit eterna supplicia. Itaque so-
lum peccatum istud eam ad infer-
num adducit ibique puniatur valde
de hoc et alijs offensis atque peccatis
eius. Sed si voluisset in veritate de
commissis culpis erga me speran-

do fideliter in misericordia mea car-
tissime fecissem et misericordiam:
quoniam absque comparatione qua-
cunque sicut alias tibi dixi nimis ex-
cessive maior est misericordia mea
quam omnia peccata commissa vel que
committi possent ab aliqua creatu-
ra. Et ideo valde mihi displicet quod
aliqui maiores esse suos defectus
existiment villo modo. Hoc est enim
illud peccatum quod nullo tempore
dimittitur in presenti seculo nec in
futuro. Postquam igitur infelices
isti vitam suam inordinate: immo
scelerate consumpserunt in mortis
articulo saltem vellem quod in miseri-
cordia mea spem in veritate pone-
rent ex eo quod huiusmodi desperatio
nem multum abhominor. Et ideo fre-
quenter in vita peccatorum vtor ista
fraude sancta siue deceptione quod vi-
delicet ipsi presumant etiam indi-
gne de misericordia mea inestima-
bile: quia quando sunt in ea taliter
assueti et habituati non ita facili-
ter ab ea discedunt ex illis reprehensio-
nibus asperimis quas ab adversa-
rijs audiunt ut agerent quando non
essent habituati. Hec omnia facit
abissus excellentissime caritatis mee
sed ipsi fuerunt abusi ea miseri-
cordia cum tenebroso amore proprio a
quo processit de malum ipsorum. Ipsi autem
in veritate non intellexerunt id reputare
eis ad presumptionem magnam quantum
ad affectum ipsorum ipsa dulcedo miseri-
cordie: et hec est alia reprehensio quam a
prophetis recipiunt in conspectu demonum
eis improperando quod tempus et misericordie
latitudinem quam sperabant oportebat

Tractatus.

erpendere virtute dilatatando cor
in caritate mea: et amore virtutum
et ita tempus erpender quod eis ex
amore concessi: ipsi vero cum tem-
pore atque spe larga misericordie me
grauiter offendeabant. O ceci mis-
rabiles ego posui vestris in mani-
bus margaritam: atque talentum: ut
ad lucrum erpenderetis vos autem
veluti presumptuosi renuistis im-
plere voluntatem meam: sed abscon-
distis in terra inordinati amoris p-
prij sensitui qui vobis modo morti-
ferum fructum exhibet. O miseri
homines quanta est nunc pena ve-
stra quam in morte sentitis. Nedo
vos minime latent iniquitates ve-
stre: quia vermis conscientie modo
minime dormit: imo valde moleste
rodit: demones quoque terribili vo-
ce super vos clamant exhibendo vo-
bis meritum quod sunt assueti im-
pendere seruis et amicis eorum: vi-
delicet improprium atque confusio-
nez. Et ut in mortis extremitate non
euadatis illo modo manus eorum
iuxta posse conantur: ut ad despera-
tionem deueniat: et ideo vobis con-
fusionem inferunt: ut una cum eis ha-
beat: et degustetis in eternum ea que
possident ipsi: viz tormenta perpetua.
O miseri dignitas in qua vos ita
gratiose collocaueram se lucidam
vobis ostendit: ut est ad vestram ve-
recundiam ex eo quod in tanta pecca-
torum obscuritate ipsa fuistis abusi.
Ecclesie substantia vos acculat: ut
fures: atque latrones: et infidos debi-
tores obligati enim eratis pauperi-
bus et ecclesie vobis commisse debitus

ersolueret: tunc accensaris: o miseri
conscientia que erpenderis in mere-
triciis car: et ad filios proprios edu-
candos: et ut carnales consanguine-
os et ipsa substantia vitares. Ex qua
te similiter ingurgitasti gulose vi-
uendo reprehensibiliter ornando p-
prij domum aurum: et argentum
anare congregando ubi debebas in
voluntaria paupertate vivere. Con-
scientia tibi representat quod officium
diuinum dimittebas: neque curabas
ex hoc in mortale peccatum incur-
rer. Si vero quandoque persoluebas
ore cor tuum a me: valde remotum
erat. Item conscientia te cum simi-
libas tuis arguit pro subditis ve-
stris quos alere debuisti verbo pa-
riter et exemplo sancte vite dirrige-
do ammonendo: atque corrigendo vir-
ga iustitie et manu misericordie. Et
quoniam hoc agere neglexistis in hor-
ribili demonum aspectu nimis ru-
bore confundemini. Tu vero qui sus-
isti prelati exhibendo prelationes
et curam animarum iniuste: vel ali-
cui subdito indigno non attenden-
do cum prudenti diligentia cui de-
disti redargueris a conscientia. Quia
debebas illas exhibere non ex adu-
latione: vel ad complacentiam ho-
minum siue propter accepta dona: imo
sola intuitu virtutis: et ad honorem
meum: et salutem animarum. Et quia sic
ager neglexisti valde redargueris.
Et ad verecundiam: atque confusionem
tuam apte tibi conscientia dicat lumi-
ne intellexis ostendete quicquid facere
debuisti et neglexisti: et ea que fecisti
que facere non debuisti. Et volo te

Tertius.

nosce filia carissima: quia melius apparet albedo prope ingredientem collocata et e converso nigredo secus albedinem quam ponendo seorsum et unum ab altero separatim: et ita miseris istis occurrit istis in particulari dico ac etiam alijs in generali quod in mortis articulo in quo anima persertim cognoscit aptius opera sua versus iniquitatem suam et iustus beatitudinem suam iniusto misero peccatori representatur iniqua vita sua. Et si nullum haberet accusatorem alium conscientia propria sibi preponit omnia scelera que commisit: et virtutes quas commisit: virtutes: versus ad verecundiam eius ampliorum. Et quia posita virtute prope vitium ex virtute plenius agnoscitur vitium: et quanto melius agnoscit amplius erubescit: et ex defectu suo melius intelligit perfectionem virtutis: unde maiori dolore tabescit agnoscendo se virtutibus omnibus in vita sua fuisse privatum et expoliatum. Et volo te scire quod in illa noticia quam habent isti virtutis: et vitiorum valde bene vident: et intelligunt bonum quod ex virtute sequitur homini virtuoso: atque penam quam illud consequitur qui iacuit in tenebris mortalium peccatorum. Cognitionem autem istam ego tribuo non ut veniant in desperationem: sed ut perveniant ad perfectam sui noticiam: et erubescant pro suo defectu cum fideli spe misericordie mee: ut cum ista verecundia: et huiusmodi noticia deleant suos excessus: et humiliter postcundo misericordiam placeant iram meam: virtuosius autem ex hoc

augmentatur in gaudio et agnitio: ne mee veritatis atque caritatis. At tribuit enim mihi: et non sibi gratiam: quod iucrit per viam virtutis: unde dulciter exultat in me cum ista vera noticia: et gustat: atque recipit optatum finem suum: ut alias: ego tibi dixi: itaque iustus exultat in gaudio qui vivit in presenti vita cum igni fera caritate iniquus vero tenebris suis in pena confunditur: iusto tenebrosus: et horribilis aspectus demonum nullum omnino detrimentum infert: nec etiam inde timet ex eo quod solummodo peccatum est illud: unde de timore atque nocumentum occurrit homini. Sed illi qui lascive cum alijs miseris multis vitam duxerunt habent inde nocumentum: atque terrorem in aspectu demonum. Non tamen hoc est nocumentum desperationis nisi vellet ipse desperare: sed est una pena molestissime reprehensionis: atque conscientie gravissime remordentis: et est timor: et tremor in horribili aspectu demonum. Videas ergo carissima filia quantum a se differunt in mortis articulo cruciamenta siue bella que iusti sentiunt ab his que patiuntur iniqui: et quantum eorum finis est a se differens. Ostendi tibi parvam scintillam: videlicet oculo intellectus tui. Et est ita parva respectu eius quod est quod quasi nihil est de pena quam habet iniquus: et de bono quod habet iustus. Nunc aperte cognoscere potes quanta cecitas est hominis: et persertim istorum miserabilium: quia quanto plus a me receperunt

Tractatus.

et amplius illuminati sunt a sacra scriptura tanto magis obligantur et amplius habebunt amarant atque penosam confusionem. Et quoniam amplius in vita cognouerunt a sacra scriptura magis et amplius in morte cognoscunt excessus propter quos ipsi cognouerunt: unde merito collocantur in suppliciis grauioribus quam alij prout econuerso iustij collocati sunt in excellentia maiori: istis accidit veluti falso christiano qui collocatus est in inferno eius tormento grauiori quam vnus paganus pro eo quod habuit in se fide illum et ei renunciauit ille vero paganus omnino caruit. Sic isti ministri mei maiori pena cruciabuntur ex eadem culpa quam alij seculares: et hoc propter ministerium eis a me gratis commissum. videlicet eis committendo solem venerandi sacramenti ministrandum. Et quia scientie lumen habuerunt ad veritatem aperte discernendam non solum modo pro se: sed etiam pro ceteris si voluissent: et ideo maiori tormento cruciantur. Sed ipsi miseri non agnoscunt qui si sua prudentia: hec attente considerarent proculdubio non inciderent in huiusmodi mala: sed essent utique quales esse debent et ipsi non sunt soli: sed totus vniuersus est valde corruptus: quoniam ipsi deteriora faciunt in gradu suo quam seculares. Et cum suis setoribus et iniquitatibus inquinant: atque turpissime maculant facies animarum suarum subditosque suos corrumperunt atque sanguinem sponse mee damna

bili modo suggerunt: vide licet ecclesie sancte: unde propter huiusmodi defectus eorum ipsa sponsa mea valde palet: quod videtur amoris et caritatis affectum quem ad ipsam habere debent ad semetipsos retorquere non erubescunt: et ad alia non videntur attendere preterquam ad ipsam infamia: bili fame deuorandam: et ad extorquendum ab ea prelationes atque magnos introitus ubi deberent extorquere salutem animarum. Quare propter ipsorum vitam inordinatam imo reprobos seculares veniunt ad irreuerentiam: et inobedientiam ecclesie sancte quantum ipsi minime debeant ita facere: neque defectus eorum excusatur ex defectu quocunque ministeriorum.

Repetitio super aliquibus iam supradictis: et quomodo seculares expresse prohibent ne manus apponant in clericos. Capi. cxxxiij.

Quos alios excessus istorum infidelium ministeriorum ego tibi narrare possem: sed ultra pro presenti nolo setoribus huiusmodi tuas aures inquinare aliquos vero tibi narraui: ut desiderio tuo satisfaceres: et ut amplius anima tua sollicitetur offerre pro eis animam meam dulciam: et amorosam pariter: et amara desideria. Narraui quoque tibi de ipsorum excellentia in qua fuerunt a me constituti: et de thesauro qui vobis per manus eorum ministratur: videlicet de sanctissimo sacramento corporis vniuersi filij mei ponendo similitudinem solis: ut apte cognosceres: quod ex

Tertius.

aliquo defectu ministroy nullo mō
minuē virtus ipsius venerandi sa
eramētī: z iō nolo q̄ erga ipsos vllō
mō reuerētia minuat. Insup ostēdi
tibi bonorū mistroy excellētiā i qui
bus margarita iustitie relucebat z
virtutis. Et ostēdi quantum in cō
spectu meo sit exosa persecutio que
fit p̄tra sanctā ecclesiā z irreuerētia
p̄tra sanguinē habita: q̄ reputo q̄
p̄secutio facta cōtra ministros fiat
p̄tra sanguinē eo q̄ exp̄sse phibui
ne tangerent iniuriōse x̄pos meos.
Postremo tibi narraui de vitupo
sa mistroy ipsoy vita: z in q̄ta mise
ria viuūt: z q̄ta amaritudinē: z con
fusibile penā i morte sustinēt: z quā
tū vltra ceteros post mortē crudeli
ter i inferno cruciant. Modo peti
tioni tue atq; p̄missioni mee satisfac
tū ē narrādo pauca de ipsoy vita
miserabili. Nūc autē iterato repli
co: q̄ nō obstatib⁹ illoz defectibus
ē si plures eēnt oīo phibeo ne scen
laris aliq; eos aliquo mō puniat.
Inobediētes p̄o faciendo p̄tra p̄ce
ptū istud aspe cōgruo tpe punient
nisi realiter cū p̄tritiōe cordis z hu
mili p̄fessione vitā suā aī correxerint
Tū vtraq; ps v̄z huiusmodi mistri
z eoz p̄secutores vident esse demo
nes incarnati: vñ iusto meo iudicio
fit vt vn⁹ diabolus: ita puniat aliū
sz offendit vtrq; seculares nō excu
sant ex peccato plat: neq; plat⁹ ex
cusat ex peccato secularis. Nūc autē
inuito te filia carissima: z oēs alios
amicos meos ad fletū amaz super
huiusmodi mortuos: z ad imorādū
velut oues i ecclesie sancte viridario

ad pascendū ex desiderio sancto of
ferendo iugiter ante me continuas
z humiles oratiōes pro eis quia de
creui mundo facere misericordiaz.
Neq; ab ista pastura vos subtraha
tis vllō mō pp̄ iniuriā vel aliquam
p̄speritatē. Quia p̄cūsus volo q̄
nullatenus eleuctis caput ex impa
tientia vel inordinato gaudio: sed
iugiter ad hōnorem meū attendite
salutem aīaz atq; reformationem
ecclesie sancte. Et hoc erit mibi signū
evidētissimum: q̄ tu z aliq; me rea
liter in veritate diligatis. Tu vero
bene nosti q̄ aperte tibi patefecit me
velle q̄ tu: z aliq; serui mei essetis si
cut oues que pascere mini iugiter in
viridario ecclesie sancte tollerando
laborioso vsq; ad mortis extrema
tem: z ita faciendo sancta vestra de
sideria perficiam.

Qualiter hec anima deuota lau
dādo dominum facit orationes p
ecclesia sancta. Cap. cxxxix.

Nunc aīa deuotiōe multa ve
lut ebria z ignita caritate sue
cēsa habens cor suum amaritudine
magna vulneratum elenādo mētē
ad eternā dei bonitatē ait. O sūme
deus eterne o lux maior quacunq;
lucē a qua p̄cedit omnis alia lux o
ignis ardens supra oēm aliu ignē
tu es solus ignis qui ardes z nō cō
sumis nam p̄sumis omne peccatum
q̄d est in aīa simul z amorem p̄p̄riū
nō tamen eam affligendo p̄sumis
sz eā pinguefacis i facili v̄slectio
ne: q̄ duz faciat a te nō bñ faciatur

Tractatus.

imo te magis peroptat habere iugiter et videre. Et quanto plus te querit: et optat amplius te gustat: et inuenit eternum: atque summum ignem vere caritatis abissum. O summum et eternum bonum quis te deum nostrum inclinavit ad illuminandam me creaturam tuam infimam de lumine tue veritatis. Tu idem ignis amoris es in causa. Nam affectuosa caritas tua te coegit: et induxit ad creandum nos ad tuam imaginem atque similitudinem: et ipsa te iugiter inducit: et inclinat ad faciendum in mensas et infinitas gratias creaturis tuis que rationem habent. O bonitas eterna super omnem bonitatem tu solus es ille qui summe bonus es. Nihilominus tu donasti nobis unigenitum filium verum tibi coeternum: ut etiam in humano corpore conuersaretur in vita presenti nobiscum qui sumus omnino tenebrosi atque pleni fetenti putredine. Quid obsecro fuit in causa? Amor quod nos affectuose dilexisti: etiam ante quod essemus. O bone deus. O eterna magnitudo incomprehensibilis ex amore fecisti te parvulum: ut hominem in te magnificares: et cum faceres magnum quocumque me verto non inuenio nisi tue dulcissime caritatis ignem et abissum. Nunquid ego pauper et missella satisfacere quomodo possum gratias et igniferam caritati tue in particulari mihi concessis cum excessu tante dilectionis ultra gratias: alijs fidelibus tuis concessas. Certe non: ergo tu solus dulcis: et amantissime pater es ille

qui gratus eris pro me tibi: et pro me misera respondebis: quod vix affectus tue paterne caritatis pro me tibi gratias ager. Quoniam ego sum illa qui non sum: et si dicerem quod aliquid essem ex me: vix mensurer in caput meum: et essem proculdubio mendax: et filia diaboli qui pater est mendacior. Quod tu solus es ille qui es. Et es meum et omnem gratiam in eo fundatam humiliter a te recognosco. Nam ex amore purissimo: et non ex aliquo debito mihi gratiose tribuisti. O pater dulcis et amantissime quando genus humanum iacebat egrotans propter peccaricationem ade. Tu dixeristi sibi medicum et regium dulcem et amosum. scilicet verbum unigenitum filium tuum. Nunc vero quando iacebam infirma vix infirmitate negligentie pariter: et ignorantie magne tu suavis atque dulcissimus medicus eterne deus exhibuisti mihi suauem dulcem: et amaram medicinam: ut ab infirmitate conualescam: et indilate liberari valeam. Tibi proculdubio suavis est: quod cum suatissima caritate tua mihi te manifestasti. Dulcis est et mihi valde ultra quancumque dulcedinem: quoniam illuminasti deum intellectus mei lumine sanctissime fidei in quo lumine prout excellentissime maiestati tue manifestare placuit agnoscere gratiam inestabilem humano generi concessam in corpore mistico sancte matris ecclesie ministrando totum deum et hominem in venerabili sacramento. Atque ministrorum tuorum digni

Tertius:

tatem quos constituisti: vt nobis illud administraret. Ego cupiebam vt promissioni mihi sancte satisfacere tu multo plura concessisti q̄ ego petere sciuissim. Unde vere cognosco q̄ cor hominis nescit: neq̄ potest optare siue petere q̄ntū tu vis ei prebere. Et ita manifeste cognosco q̄ tu es ille qui es infinitus atq̄ bonum eternū. Nos vero sumus illi qui nō sumus. Et q̄ tu es infinitus: 2 nōs finiti ideo tue creature que rationē habet exhibes id quod nescit: 2 nescit neq̄ potest optare: 2 modū quo tu scis vis atq̄ potes aīe satisfacere satiendo illam etia3 ex his que petere nescit dulcissimum: 2 gratiosissimum ignorat 2 desiderare nequit. Et ideo recepi lumen in magnitudine tue caritatis ex amore quem habere te manifeste patefecisti humano generi: 2 precipue ei3 vnctis qui debēt esse velut angeli terrestres in vita presenti. Tu mihi monstrasti virtutem atq̄ beatitudinē istoz vnetoz tuoz qui vixerunt veluti lucerna succensa cum iustitie margarita in ecclesia sancta. Et horum cōparatione agnoui defectum corū qui miserabiliter i ecclesia viuunt: vnde cepi dolores ingentē pp offensam tuam atq̄ detrimētū vnīuerso mūdo nanq̄ valde nocent: q̄ debent esse exemplum virtutis: 2 ipsi p̄bent exēplū iniquitatis 2 miserie. Et q̄ tu mihi misere seruuē tue q̄ sum in causa 2 instrumentum multoz defectuum patefecisti vitam illorum de qua conquestus es hui3 dolorem: 2 amaritudinem itol-

lerabilem Tu amor ineffabilis illa mihi manifestādo tribuisti medici nā dulce 2 amarā: vt ego qualescāq̄ ab egritudine ignorāte: 2 negligētie mee: 2 cum sollicitudine atq̄ de siderio magno recurrā ad te me metipsam agnoscendo atq̄ bonitatem tuam in me simul: 2 offensas tibi factas a tuis creaturis: 2 presertim a ministris tuis: vt effundā vnū flumen lacrimarum eas distillant do super me miserabiles: 2 a noticia tue infinite bonitatis illas hauriēdo 2 extrahendo: ac etiā effundēdo sup huiusmodi mortuos qui cū tanta dissolutione miserabiliter viuūt. Unde nūc ineffabilis dilectio caritatis ignis inextinguibilis: 2 eterne pater: q̄ huiusmodi desiderium nullo tpe deficiat: vel ēt tepescat ioptādo: 2 quotidie pquiredo tuū honorem: 2 aīa3 salutē. Et oculi mei nunquā ab effusione lacrimaz ex hoc abstineant. Unde cum instantia posco: vt gratiole mihi concedas: vt efficiantur veluti duo fontes habundanter effundentes aquas que procedant: 2 egrediantur a te mari pacifico. Gratias: gratias ago tibi pater eterne qui plenissime satisfecisti non solum petitioni mee verum ēt in alijs q̄ non agnoscebas: vel petere nesciebā inuitando me dulciter atq̄ materiaz exhibendo lacrimarū: vt offerā in p̄spectu tuo sacratissimo dulcia cruciata: 2 amorosa desideria cū oratīōe p̄tinua 2 humili. Nunc autem ab inestimabili bonitate tua peto: vt mūdo misericordiaz exhibeas: 2 ecclesie tue sancte ha

q

Tractatus.

missiter supplicans: ut effectualiter
ipse digneris ea quae tu me ipse pos-
tulare facis. Mei mihi miserabili: et
aie mee paupercule: quia malorum omnium
ut estimo sum in causa. Non ultra dissi-
ras obsecro mundo facere misericor-
diam paternas aures inclina: et exaudi
orationes servorum tuorum: et illorum ignisfe-
ra desideria comple. Ne mihi tu es il-
le qui facis et sollicitas eos: ut a te pe-
tant: et coram maiestate tua clament.
Audias igitur voces eorum et exau-
di. Etiam tua veritas exortatur et
ait. Petite et accipietis querite et in-
venietis pulsate et aperietur vobis
O pater eterne servi tui clamant ad
te pro misericordia respondeas igitur
eis. Ego certissime novi quod tibi prop-
rium est miserere: ergo tu non vales eas
denegare postulantis illam. Ipsi
postulant ad ianuam tue verita-
tis: ut vniuersi filii tui: quia vere co-
gnoscit amor affectuosum quod ha-
bes ad hominem: vniuersi pulant ad ianuam
ignis excellentissime tue propter cari-
tatis quod ultra se pertinere non debet quod non
aperiat cum perseverantia pulsan-
ti. Nunc igitur aperi contemere atque con-
fringe durissima corda tuorum creatu-
rum non intuitu eorum quae non pul-
sant: imo solum intuitu bonitatis et
paterne tue caritatis: et etiam amo-
re servorum tuorum qui pro eis ad
te clamant. Eterne pater aperi tue
misericordiae manum et eis exhibe quod
postulant. Uides enim quod ad ianu-
am tue veritatis pulant: et a te pe-
tunt: et quid a te postulant. Sangui-
nem istius ianuae tue. scilicet veritatis in
quo sanguine nostras iniquitates

abluisi et expurgasti corruptam pu-
tredinem transgressionis ade. Iste
sanguis proculdubio noster est de
quo nobis ordinasti balneum. Tu
vero non vales: imo neque vis alicui
persone in veritate petenti denega-
re igitur impende fructum huius
sanguinis preciosi tuis creaturis po-
nas in vna lancee precium sanguinis
vniuersi filii tui: ut infernales de-
mones oves tuas asportare non au-
deant. Tu quidem es pater optimus
qui nobis exhibuisti pastores verum
videlicet vniuersum filium tuum
qui propter obedientiam tuam pro
nobis omnibus tuis vitam exposuit
faciendo nobis de precioso sangui-
ne suo balneum. Hic est ille sanguis
quem a te petunt iuxta ianuam istam
veluti famelici atque sitibundi servi
tui quo mediante petunt: et optant:
ut huic vniuerso mundo facias gra-
tiose misericordiam atque florem faci-
as in ecclesia sancta flores odorife-
ros sanctorum pastorum ex odore
quorum euascat ab ea fetor: et pu-
tredo male viventium: et iniquorum
hominum. Tu pater eterne promi-
sisti: quod ex amore quem habes ad ho-
mines cum orationibus amicorum
tuorum: et cum tolerantia multo-
rum laborum absque culpa sua: tu fa-
ceres omnino mundo misericordiam
et ecclesiam sanctam tuam virtutibus
reformares: et ita refrigerium inde
nobis exhiberes. Ego supplico ne
differas ulterius: sed absque dilatio-
ne maiori conuertas oculos tue clemen-
tie ac illico responde qui respondet
vis antequam vocemus voce misericor-

Quartus:

die tue. Aperi portam inextimabi-
lis tue caritatis quaz ondisti nobis
ianua mediāte: v3 vnigēti filiū tui
pbi p nobis incarnati. Scio nanq3
q3 aperis anteq3 pulsemus: quia cū
affectuosa dilectione quam impen-
disti seruīs tuis pulsant: 7 ad te cla-
mant opiantes: 7 querentes hono-
rem tuum atq3 salutem animarum.
Ergo largiaris eis panē vite vide-
licet fructus sanguinis vnigeniti fi-
liū tui quem a te postulant ad glori-
am: 7 ad laudem nominis tui in sa-
lutem animarum. Quia maior la-
us 7 honor nominis tuo resultare vi-
detur in salute multorum q3 si in du-
ricia sua permanendo damnaren-
tur. Tibi pater eterne sunt omnia
possibilia. Tu enī nos absq3 nobis
gratiose creasti: sed nos absq3 nobis
saluare non decreuisti. Sed obsecro
q3 voluntates corū inordinatas ali-
quo modo compellas: 7 violentes: 7
eos ad volendum disponas ea que
reनुunt: hec a te peto per immen-
sam bonitatem tuam atq3 misericor-
diaz. Tu creasti nos ex nihilo. Nūc
autem ex quo per gratiam tuam su-
mus in vita obsecro nobis impēde
misericordiaz. Et refice pariter 7 re-
forma vasa q3 tam gratiose forma-
sti ad imaginem: 7 similitudine3 tu-
am: illa reformare digneris ad gra-
tiam in misericordia: 7 sanguine fi-
liū tui.

Hic incipit Tractatus quartus
de prouidentia dei: 7 prius in gene-
ali.

Cap. cxxxv.

Tunc eternus pater cū
inestimabili bēignita-
te sue clemētie pte-
bat oculuz ad hāc
aiāz volēs apic d
mōstrat q3 in oib3
huiusmodi nunq3

diuina sua prouidentia v3 faciebat vñ ipse
velit cā hūilit acceptat patefaciēs
ista cū vna dulci qrela 7 suas rōna/
les creaturas scipiēs isto mō. O ca-
rissima filia sicut alias 7 aliquoties
ego dixi tibi olo decreui facer mun-
do misericordiaz: 7 i oib3 opportunis
hoib3 volo prouidere. S3 ignorās hō
reputat i imortē illd qd i vitā ei tri-
buo: 7 ita sibi met valde crudelis ef-
ficat: 7 ego prouideo semp. Tūc volo
te nosce quicquid hōi tribuo pcedit
a sūma prouidentia. Et hīc ē q3 cū ego
cū prouidentia creant eū i memetipso
respetit: 7 sui philocaptus de pulcritu-
dine creature mee: q3 mihi placuit
creaf eā ad imaginē 7 similitudinē
meā cū prouidentia multa: 7 id dedi si-
bi memoriā: vt i se bñficia mea reti-
neret volēs: vt de potentia mei pñs
eterni piciparet. Insup lū lectū ei
tribuit: vt i sapientia filiū mei cogno-
scret: 7 itelligeret voluntatē meā q3
sū oīnz q3 az exhibitor: atq3 dōator
cū ignifera caritate pñna. Sibi quo-
q3 dedi voluntatē ad amādū picipā-
do clemētiā scīpñs: vt amar posset
ea q3 cognouerat: 7 viderat itellectus
hoc autē egit vultis prouidentia mea
solū vt capax esset ad itelligendū: 7
gustandum me cum sūmo gaudio
in eterna vñfōe mea. Et sicut alias
ego tibi narraui ex inobedientia

q ij

Tractatus.

primi vestri parentis: ad celum erat
clausum qui dignitate in qua crea-
tus erat ignorauit: nec attendit cum
quanta prouidentia: et ineffabili di-
lectione creaueram eum: et ideo ceci-
dit ad inobedientiam: et inde postmo-
dum ad imunditiam cum superbia: et com-
placencia muliebri volendo potius vro-
ri sue descendere siue complacere quam
obedire mihi: et quia ei minime cre-
diderit ea que suggererat nihilominus
acquieuit ne periret. Et qua post
modum inobediencia precesserunt omnia ma-
la per vniuersum orbem: unde vos omnes
huiusmodi veneni principes estis de
qua quidem inobediencia in alio loco
et tunc tibi narrare dispono quantum
est homini periculosa: ut amplius i-
de cognoscas obediencia esse comen-
dabilem. Et ergo mortem ipsius iobe
dicitur auferre ab hoc clementissimi
me puidit tribuendo vobis vni-
genitum filium meum cum magna pro-
uidencia: ut ita satisfaceret vestre ne-
cessitati prouidentiam inquam: ut cum
homo vestre humanitatis: atque mee
peccatis absconderet a demonio ve-
ritatem meam quod non valuit eas
agnoscere. Que mea veritas incar-
nata venit ad consumandum: et om-
nino destruendum illius mendacium
cum quo deceperat homines. Itaque
super hoc usus fui magna prouiden-
tia. Attende diligenter amantissi-
ma filia: quia maiori prouidentia non
poteram vti quam preberet vobis vni-
genitum filium meum: imposuique si-
bi magnam obedienciam: ut a vene-
no liberaretur humanus genus quod
ex inobediencia primi vestri paren-

tis in orbem fuerat effusum. Unde
tanquam philocaptus: et verus obedi-
ens velocissime cucurrit ad obpro-
briolam mortem sacratissime crucis
et mediante sua sacratissima morte
vobis exhibuit vitam non humani
tatis: sed vigore diuinitatis qua per-
puidencia mea coniungi cum natura hu-
mana: ut satisfaceret culpe pro me
peccate qui sum bonum infinitum que
requirebat satisfactionem infinitam:
vnde humana natura que offende-
rat et erat in se finita vniueretur infini-
te rei: ut infinito modo mihi satisfac-
ceret infinito pro omnibus hominibus: vnde
propter istas penitus: et futuris. Et ut to-
tiens quotiens offenderet homo: et i-
vita sua rediret ad me satisfaceret pos-
set ex integro vniuersi naturam diuinam
cum humana vestra natura propter quaz
unionem habetis atque recepistis per-
fectam satisfactionem. Hoc egit valde
gratiose prouidentia mea: quia cum opa-
tione finita: quia finita fuit in se pena
crucis in filio meo recepistis fructum
infinitum virtute diuinitatis: ut iam
dixi. Nec infinita prouidentia mei
patris vestri prouidit: ut iterum in-
duceretur homo vestimento gratie
qui perdiderat indumentum inno-
centie: et omni virtute nudatus sa-
me peribat atque frigore cruciabat in
ista vita sue peregrinationis ac erat
omni miserie subditus. Celi porta
sibi clausa fuerat: nec ultra spem ali-
quaz habebat quam si potuisset ha-
bere quoddam inde refrigerium ha-
buisset in vita penitus. Et quia non habebat
ideo positus erat in afflictione magna
Ego vero deus eternus affectioe pre-

Quartus.

na puidi misericorditer hunc hois i
digentic: atq; magne necessitati. vñ
nō idutus a vestris iustitijs vel vir
tutibus: imo solum ab ineffabili bo
nitate mea: motus exhibui vobis
optabile vestimētū vnigenito filio
meo mediante qui dñi semetipm ex
poliauit vita corporali vos induit
vestimentum gratie pariter et inocē
tie. Quā gratiam et innocentia in san
cto baptismo recipitis in virtute sui
preciosi sanguinis: vñ macula pec
cati originalis a bluit in quo pcepti
fuitis a parētibz vestris. Et ideo
dulcis mea puidētia puidit non
cum afflictiva pena corporali put
erat in testamento veteri pñctum:
qm̄ circūcidēbant hoies: s; cū dulce
dine sacri baptismatis. Itaq; nunc
itep indutus ē. Et ēt ipm hoiez val
de calefecit dñi vnigenitus filius me
us humano generi patefecit ex vul
neribus atq; scissuris i suo sacratissi
mo corpore pceptis ignē excellētissi
me caritatis mee qui velat⁹ erat oc
culte sub ciner vestre humanitatis.
Nōne videtur hoc esse valde suffici
ens ad calefaciēdū cuiuscūq; cor ho
minis q̄tūcūq; frigidū p̄gelatū:
Nisi forsitan voluerit esse obstinat⁹
et excecatus ab amore proprio: nec
attendere velit quātū ineffabiliter
eū affectuose diligo: puidētia mea
cibū vite tribuit ei: vt vñ est in vi
ta presenti peregrinus p̄fortari pos
sit sicut alibi tibi dixi. Etiam inimi
ci sui sunt ita debilitati: q; nullus ei
nocere pōt nisi sponte voluerit acq̄
scere. Quā rectissima est: et ex plana
ta cum sanguine mee veritatis icar

naterit homo facilliter attingere pos
sit ad illum finalem terminum ad
quem illum taz gratiose creauit. S;
qui cibis est iste Sicut alibi sedio
se tibi narraui est venerabile sacra
mentum corporis: et sanguinis yesu
christi crucifixi: vbi et in quo deus et
homo continetur. Utq; angeloz
cibus atq; vite qui faciat omnem fa
melicū qui de tali cibo delectatur
non aut illū qui minime famelicit.
Iste nāq; cib⁹ ore sancti desiderij sū
mi vñ: et amo. succensō gustari vi
des ergo q; puidētia mea dedit ho
vnde saluberrime p̄fortari valeat.

Quō de⁹ puidit exhibēdo spem
hoi et qui spat ampli⁹ gustat p̄fect⁹
eius puidētiā. Cap. cxxvi.

Etiam homini tradidi spem i
refrigeriū si cū lumine sanctis
sime fidei p̄tium gloriosi sanguinis
aspererit q̄s i veritate p̄ eo p̄solutū
est. vnde recipe vñ firmam in corde
spem: imo certitudinem proprie sue
salutis: i obprobrijs yesu christi cru
cifixi sibi restituitur honor: q; si cu
omnibus membris proprij corporis
ipse me pluries offendit: et iesus vñ
genitus meus dilectissimus in om
nibus mēbris sui corporis grauissi
ma tormēta sustinuit. Et cū humili
obedientia sua corripit: et emēdante
inobedientia ade primi vestri parē
tis atq; successor. Et ab ipsius obe
dientia oēs acquisiuitis abundan
tissime gratia sicut ex inobedientia
primi parentis oēs inuoluti fuistis
i culpa: hoc ē vobis a mea puidētia
q. liij

Tractatus.

adcessum q̄ nunq̄ homini defuit a principio mundi vsq̄ nūc: imo nec in futurum vsq̄ ad ultimū vllō modo deficiet quin ordinate salubriterq̄ prouideat in omni vestra necessitate multis atq̄ diuersis modis put ego iustus et optimus medicus infirmitati vestre cognosco necessarii et vtile pro salute vestra ut homini restituā integram sanitatē: et pro cōseruatione sue sanitatis: prouidentia mea nunquā alicui eā recipere volenti deficiet ex his qui perfecte sperāt in me. Qui vero sperāt in me pullant et in veritate clamāt nō solummodo verbo sed affectu et lumine factissime fidei me gustabunt in prouidentia mea sed non illi qui pullant et clamāt verbo solummodo dicentes dñe dñe. Dico tibi si me nō erposcent et erquirent alia virtute mediante q̄ ego nō cognoscā eos ex misericordia sed tantūmodo per iustitiam. Itaq̄ replico q̄ prouidentia mea nunquā alicui qui speret in me in veritate deficiet vllō modo sed solum illis qui de me desperāt in se solummodo sperantes. Tu bene nosti q̄ homo sperare nō pōt in duabus reb⁹ oppositis hoc exprimere voluit veritas incarnata cum in euāgelio dixit. Nemo pōt duobus dominis seruire: q̄ si vni seruit habebit aliū in cōtēptū. Seruire vero nō est absq̄ spe: q̄ seru⁹ alicui domino vtiq̄ seruit cum spe placēdi dño suo siue seruit cum aliqua spe quam habet in precio vel utilitate quā inde consequi sperat. Inimico s̄o dñi sui nullo modo seruiret q̄ obsequiū face,

re nō posset absq̄ spe qualiscūq̄ lucrari. Et ipse priuatum se cerneret eorum que prestolabatur a dño suo recipere. Sic ergo cogita filia carissima q̄ accidit anime. Nam oportet eā in me sperare mihiq̄ seruire vel q̄ in mundo speret et in semetipsa et ipsi mundo seruiat: tantū enim seruit mundo extra me seruitio sensus li quantū amat propriā sensualitatem et illi seruit: de quo fuitio et amore sperat habere cōplacentiā sensitiuam vel aliquam utilitatem. Sed q̄ spes huiusmodi posita noscitur in re finita vana pariter et transitoria ideo sibi deficit et non habet effectum eius quod optabat. Dux vero sperat in se vel in mundo non in me sperat: quia mundum vñ hominis desideria mūdāna ingiter odit. Et in tātam abhominatōnem habui q̄ vnigenitū filium meum volui subire mortem obprobriose crucis. Mundus itaq̄ nullam cōformitatē meū habet nec ego secum. Sed aīa que perfecte sperat in me mihiq̄ seruit ex toto corde suo statim ex necessitate compellitur occasiōe predicta oīno de mundo piter et de semetipsa diffidere atq̄ desperare. Hec intelligo de spe posita cum fragilitate ppria. Ista vera spes est amplius vel minus perfecta iuxta mēsuram amoris quā aīa in me hēt et ita perfecte vel imperfecte de prouidentia mea degustat: et absq̄ dubio cuius maioris perfectiōe gustat atq̄ recipiūt eā illi qui mihi seruiūt atq̄ sperant in me solum intuitu cōplacēdi mihi q̄ illi qui seruiūt intuitu fruct⁹ alieni

ita
in
tin
ne
quo
bus
de
cū
tion
per
dec
se
mē
pp
lec
me
mi
nō
q̄
rit
pud
boni
sam
ercep
recip
nō
Et
illam
cipit
ercep
vider
luce
um
tionē
venti
pced
possi
cter
don
quo

Quartus.

ius veter delectatōe quā inueniūt
in me: isti primi sunt illi quorū in vl
tīmo statu aīe tibi narrari pfectio
nē. Alij vero de quibus in p̄senti lo
quor: sunt illi secūdi ac tertij de qui
bus imperfectioz ostēdi narrando
de statibus aīe qz vadunt z seruiūt
cū spe fructus del proprie delecta
tionis. Tamē illis imperfectis ac etiā
perfectis affectuosa caritate prou
deo: vñ tamē ipsi non presumant in
se sperando: quia presumptio presa
mēdi de se siue sperandi ab amore
pprio p̄gredit z offuscāt oculū iūel
lectus priuās cum lumine sanctissi
me fidei: vnde non incedit cum lu
mine rōnis z ideo meā prouidētiaz
nō agnoscūt: nō qz illa nō experiat:
qz nullus est exclusus eo qz iusti pa
riter z peccatores a me p̄culdubio
puidentur. Nam oīa creata sunt a
bonitate mea. Ego nāqz sum ille qui
sum z absqz me nihil oīno factum ē
excepto peccato qd nihil est. Itaqz
receptiūt z ipsi de prouidētia mea sed
nō intelligant qz non agnoscunt eā.
Et qz non agnoscunt ideo nō amāt
illam: ideo nec inde fructū gratie re
cipiunt: oīa vident indirecte velut
excecati l3 omnia directa sint: lucez
vident in tenebris atqz tenebras in
luce qz posuerunt spem atqz seruītū
um in tenebris vnde in murmura
tionē incidunt z ad impatientiam
veniunt. Ecce cum quanta stultitia
pcedunt. Sed o carissima filia quō
possunt isti credere qz ego summa z
eterna bonitas alia velle possim qz
bonum ipsoz in rebus paruis qz
quotidie permitto pro salute sua cū

satis experiantur qz ego nihil aliud
volo nisi sanctificationem ipsoz
in rebus magnis: cum omni cecita
te sua facere nequeunt qz saltem alī
qualiter cum paruo naturali lumi
ne non videant bonitatem meam
atqz nīce prouidētie beneficiū quā
inueniūt z eam denegare non pos
sunt in prima creatiōe. ac in recrea
tione quā homo recepit in sanguine
quando fuit recreatus ad gratiam
vt alias tibi dixi. Hoc est ita clarū
atqz manifestum qz nullatenus con
tradicare possunt: nihilominus ipsi
terrentur ex vmbra sua quoniam hū
iūsmodi naturale lumen in virtute
sua non exercuerunt. Homo stult⁹
non aduertit nec attente cōsiderat
qz ego prouidi de tempore in tēpus
in vnīuerso generaliter z vnīcūqz
particulare iuxta gradum suū. Et
quā nullus est in vīta p̄senti sta
bilis: imo quotidie mutatur de tē
pore in tempus vsqz quo perueni
rit ad suum fixum terminum: iugi
ter ego prouideo de omnib⁹ oppor
tunis atqz tempore opportuno.

Quomodo deus in veteri testa
mento prouidit cum lege atqz pro
phetis z postmodum in nouo cum
enāgelica doctrina. Ca. cxxvij.
In veteri testō prouidi dādo le
gē in manu Moysi z illi popu
lo meo dirigēdo p̄phas a spū scō do
ctos z illuminatos vñ noneris qz aīe
qz vnigenit⁹ fili⁹ me⁹ veniret in car
nem ille populus indatus valde
modico tempore stetit absqz pro
pheta: vt haberet ex prophetis
qz illi

Tractatus.

exhortationem atq; spem q; veri-
tas mea veniret in carnem veluti
ppheta prophetarū vt eos a serui-
tute liberaret atq; celum eis aper-
ret precioso sanguine suo qd antea
tanto tempore scelerat obleratum.
Postquā aut ipsū verbū amabi-
le carnē assumere dignatus ē nul-
lus vltra propheta surrexit in eis
vt ipsi certificarentur q; ille quē ex-
pectabāt venerat vnde nō expedie-
bat q; ali; prophete ipsū annūcia-
rent licet ipsū minime cognone-
rūt neq; cognoscant ex propria ce-
litate. Postque hoc prouidi mittere
do verbū vt est dictū qd vtiq; fuit
vester mediator inter me deū eter-
num et vos. Post ipsū venerunt
apostoli: martyres: doctores atq; cō-
fessores vt alibi tibi dixi. Nec oīa
prouidentia mea fecit et tibi dico q;
vsq; ad vltimum in veritate prou-
debit. Nec anteq; est vna prouiden-
tia generalis exhibita creaturis oī-
bus que rationem habent que vo-
luerint ex tali prouidentia fructum
habere. In particulari quoq; do oīa
per prouidentiam meā vitam sine
mortem quocunq; modo perueniat
famē et sitim perdere statim in mū-
do nuditatē: frigus: calorem: inturi-
as: cōtumelias atq; derisōes. Nec
oīa permitto fieri vel dici ab homi-
nibus. Non q; ego faciam iniquita-
tem male voluntatis eius qui ma-
le operatur et iniustitiam exercet:
sed eē pariter et tempus quod hēt a
me recipit. Quod esse tribui sibi nō
vt offenderet proximum aut me: s;
vt mihi fideliter seruiret et illi cum

affecta caritatis: vnde permitto il-
lum actum vel ad probandam pa-
tientie virtutē in anima in eo qui
recipit vel cum humilitate sese co-
gnoscat. Aliquando permitto q; vi-
ro iusto quasi totus mundus aduer-
sabitur et vltimo morietur extraneo
modo ita q; omnes admirabuntur
et videbitur iniustum q; vir iustus
ita moriatur in aqua vel in igne ali-
quādo deuorabitur ab aliqua fera:
quandoq; ruet aliquod edificium su-
per eum vt perdat vitam corpora-
lem. Quod quantum hec videntur vl-
tra modum extranea illi oculo qui
lumine caret fidei sanctissime s; nō
oculo fidei. Quia fidelis inuenit
atq; gustauit ex amoris affectu in
magnis rebus antedictis meā pro-
uidentiam: et ita videt et agnoscit q;
cum magna prouidentia cūcta dispo-
no solummodo pro salute hominis
procurāda. Et ita omnia recipit cū
humili reuerentia: nec villo modo
scandalizatur in se nec in operibus
meis nec etiam in proximo suo sed
omnia tolerat cum vera patientia
prouidentia mea nulli creature de-
negatur siue tollitur quoniam cum
ea omnia condita sunt. Aliquando
videtur in prudenti viro q; grādo
siue tempestas siue fulgur quibus
aliquando q; q; allido vel occido sit
vna crudelitas iudicando q; quasi
salutem illius negligere voluerim:
et ego sic ordinam et permisi vt ena-
deret mortem eternam et ille iudi-
cat oppositum: et sic homines huius
mundi volunt in omnibus opera
mea contaminare male iudicando

Quartus.

ac intelligendo fin eorum infirmus intellectum.

Quomodo quicquid nobis de^o cōcedit ē solūmodo pro bono nostro et q̄ illi sunt ceci qui iudicāt oppo- situm. Capitulu. cxxxiij.

Post hec ipse dñs ait. vult dñe dilectissima filia vt videas atq; di- ligēter attēdas cū quāta patientia supportare me conuenit hominem quē ad imaginē et similitudinē meā cū affectuosa caritate creauit. Aperi- as oculū intellēct^o et aspice in me p̄et- pue cōsidera casus illū p̄ticularem pro quo me rogasti vt grātiose pui- derē: et ego puidi sicut optime nosti taliter q̄ absq; periculo mortis ille statū suū cū felicitate recuperāuit. Et sic occurrit in illo p̄ticulārī casu ita generaliter ē in oībus alijs rebz. Tunc aīa deuota sui oculū intelle- ctus aperit cū lumine sanctissime fidei cū anxio desiderio qz p̄p ea q̄ ei de^o dixerat ampli^o de sua p̄tate cognoscebat ī dulcissima puidētia p̄p obediētā p̄cepti dīp̄ni multuz speculādo: attēte et attēdēdo diuine maiestatis abissuz et ineffabilē car- tatē et apte ipsuz videbat eē sum- mā et eternā bonitatem: et q̄ solūmo- do nos ex affectuosa caritate crea- uerat atq; sanguine p̄cioso sui filij re- dimerat. Et idē cū eodem amore tri- buebat oīa que cōcedebat alicui si- licet permittebat v3 p̄solationes atq; tribulationes. Omnia paternā ca- ritate suis creaturis exhibebat: et vt hominū eterne salutis p̄videret

et non alio respectu et q̄ sanguis effu- sus cum tam ignifera caritate pa- tēter attestabatur hāc esse verita- tem. Tunc ait illi summus et etern^o pater. Isti sunt velut excecati ab amore proprio qui cum impatiētia multa scandalizantur. Ego loquor nunc tibi in particulari et in gene- rali reassumēs illud quod dicere ce- perā. Dico ergo q̄ ipsi condemnāt et iudicant in eorum odiū detrimen- tū ruīnam atq; damnuza que fa- cio eis ex amore singulari et in bonū ipsorum et vt penes eternis absolute p̄sumentur: et vt cū felici lucro pueni- ant ad vitam eternam. Ergo quare de me conqueruntur? Ex eo q̄ ī me sperare nolūt: immo pōtūt in semet- ipsis. Et iam ego dixi tibi q̄ ex hoc incidit in tenebras: et ideo nō agno- scūt et odiūt illā q̄ debēt in magna reuerētia recipere: sed ipsi veluti su- perbi nolūt occulta mea iudicia te- mere iudicare que sunt oīa rectissi- ma et iusta ipsi faciunt vt aliquādo cecus facere solet qui cum simplici seu leui tactu inanis vel ispidus gu- stu aut incerto sono vocis iudicare p̄sumet in bonū siue malū iuxta su- um infirmū et ignorantē sensuz atq; reniūt in me confidere qui sum ve- ra lux et summa sapientia et sum ille qui spiritaliter atq; corporaliter eos alēdo nutrio et absq; me nihil pos- sunt hēre siue facere. Si autē aliqui serui eis ab aliq̄ creatura ego sum ille qui tribui sibi volūtātē illā et or- dināui totum v3 vt illa posset vel- let atq; sciret facere. Sed illi veluti stulti procedere volunt cum tactu

Tractatus.

manus que decipitur aliquando qz nescit in suo tactu discernere de coloribus qz lumine caret: ita decipitur etia gustus quonia aliquando minime videt animal imundū quod ē in cibo. Turis aliqui decipiunt in dulcedine soni: qz nō videt illi qui canit qui cū illo sono siue cātu nisi cū diligentia sibi caneret ei posset inferre mortē. Ita faciunt isti qui velut excecati perditō lumine rōnis tan gēdo solūmodo cū manu sensus exterioris atqz carnalis vite munda ne delicias iudicāt eē bonas: qz non vidēt z nō aduertūt ipsas eē veluti pānus insertus z inuolutus in spīnis varijs cū multa miseria z laboriosis angustijs intantū qz cor illud qd extra me possidet illas: ē incōportabile sibi metipso. Sic enim ori desiderij qd inordinate diligit eas dulces apparēt atqz suaves ad fruendum. Et nō aduertit qz ibi residet animal imundū multarū iniquitatū atqz peccatorū mortalīū que reddūt animā imundam: z illā elongant a similitudine mea z auferūt ei gratie vitā. vnde si tales nō intēdūt cū lumine sanctissime fidei ad purificandā animā in sanguine acquirēt inde mortē eternā. Auditus ē amor proprius qui sicut ei videtur dulce sonū emittit. Quare sibi videtur ita. Qm̄ aīa talis sequit̄ amorem propriū sue sensualitatis. z qz non videt a sono decipitur. Et qz post illā abīit per inordinatā delectationē se reperit in foveam aductam ligatam vinculo culpe atqz se traditā in manibus inimicorum suorum qz tanq̄

excecata per amorem propriū z a fiducia quam in se posuerat z i proprio sensu in me nō confidit qui suz via z fidissim⁹ dux. Que via humana generi facta fuit ab incarnato p̄bo v3 vnigenito filio meo qz vobis apte dixit. Ego sū via v̄itas z vita: z ē lumē vñ qui vadit p̄ eū decipit nō pōt z nō vadit in tenebras: atqz nemo pōt ad me venire nisi per eū: qm̄ est vnū mecum. Et iam ego tibi dixi qz ex vobis pontē fecerā: vt ad me tute venire possētis qui sum finis atqz terminus vester. Et nihilominus hoīes ignorantes z ingrati non confidunt in me qui nihil aliud ad ab eis opto atqz requiro nisi sanctificationem ipsorū: z ad istū finez ex affectu singularis amoris eis oīa permitto z exhibeo: z ipsi semper in me scandalizant: z ego patiēter eos tollero supportando mores eorum quoniam ego eos dilexi non dilect⁹ ab eis imo prius q̄ essent: z ipsi quotidie me persequunt̄ cū impatiētia multa simul z odio mormuratione atqz infidelitate magna volētes inuestigare iugiter occulta iudicia mea fm̄ cecitatem z ignorantiam ipsoz: que proculdubio sūt valde iusta cum paterna caritate z ingenti amore cum ipsi semetipsos ignorēt: z ideo cum falsitate vidēt: quia qui semetipsum non agnoscit me cognoscere non valet nec etiam meas intelligere institias.

Quomodo deus in aliquo particulari casu prouidit salutē anime illius cui casus occurrit. Ca. xxxix

Quartus.

Unde aperte cognoscere carissimam filiam quantum iste mundus est in misterijs meis fraudatus. Alper diligentem oculum intellectus et aspice in me: videbis quod veritatez in casu particulari quem ego tibi permisi narandum. Et sicut est de isto ita de multis alijs narrare posses. Tunc anima deuotissima volens eterni patris obedire precepto anxio desiderio respiciebat in eum. Ipse vero pater eternus aperte patefaciebat ei damnationem eius: pro quo casu euenerat et alit. Ego volo te nosse quod ut euaderet hanc eternam damnationem in qua vides illum fuisse venturum ego permisi casum istum inordinatum: et qui videtur ita terribilis ut cum sanguine suo mediante sanguine dilectissimi filij mei vitas adipisceretur eternam. Non enim obliuioni tradideram amorem atque reuerentiam eius ad Mariam virginem filij mei genitricem gloriosam. Cui concessum est a bonitate mea propter incarnati verbi reuerentiam quod quicumque iustus vel peccator qui recurrit ad eam cum deuota reuerentia nullo modo diripietur vel denotabitur ab infernali demonio. Nam ipsa est a me velut esca dulcissima collocata et electa pro capiendis hominibus et animabus precipue peccatorum. Itaque magna misericordia motus ego hoc feci ut permittendo casum illum quem homines existimant ita crudeliter. Non quippe feci mala voluntate iniquorum: imo solum effectum qui iudicatur ab hominibus esse crudelitas. Et hoc eis accidit ex amore proprio qui ab-

stulit eis lumen: et ideo veritatem meam ignorant. Sed si vellent huiusmodi nubem auferre sibi cognoscerent illam et amarent et sic omnia reciperent in debita reuerentia et in felici tempore collectum fructum omnium laborum cum gaudio possiderent. Sed amantissima filia minime dubites quod ego de quo me rogas implebo desiderium tuum et aliorum meorum amicorum. Ego sum deus vester omnium laborum iustissimus remunerator atque sanctorum desideriorum impletor: dummodo inueniorem aliquos in veritate pulsan-tes ad meam ianuam veritatis ut non errarent neque desicerent in spe mee providentie.

Hic deus enarrans providentiam suam erga suas creaturas dixeris alijs modis conqueritur de illis pro infidelitate illarum et exponens unam figuram veteris testamenti unam perutilem exhibet doctrinam.

Capitulum. cxi.

Narravi tibi de isto particulari casu: nunc volo tibi loqui generaliter. Tu nunquam intelligere posses ad plenum quanta sit hominibus ignorantia ipse procedit absque sensu quocumque siue prudentia cum sibi met ipsum abstulerit in se sperando confidens in proprio sensu. O stulte ac insipiens homo non consideras et attendis quia virtus atque prudentia tua non est ex te: imo bonitas mea que necessitati tue prouidit gratis tibi precessit esse. quis

Tractatus.

hoc aperte tibi demonstrat. Illud quod in te frequenter experiris: quoniam aliquando vis unum agere quod non valet nec villo modo scies quandoque scies et non valebis: quandoque deficiet in tempore: et si quandoque tempus habebis voluntas non aderit. Totum hoc a me tibi gratiose conceditur ut salutem tue provideatur ut agnoscas et intelligas te non esse a te: et habeam humiliandi te materiam et non elate superbiendi. Unde reperies in omnibus privationem atque mutationem quod non sunt in tua libertate. Soli modo gratia meam inuenies esse stabilem atque firmam que tibi nullatenus auferri potest nec inuitus ab ea mutari potes nisi spon te redieris ad culpam et ab ipsa gratia discesseris. Ergo quod potes erigere caput contra meam bonitatem. Si capax es et vis uti ratione caput erigere non valet neque potes in tua cognitione sperare neque confidere potes in aliqua spe tua siue de te. Sed quia factus es animal brutum absque ratione non vides neque cognoscis quod omnia mutantur excepta gratia mea. Ergo quare non confidis in me qui sum creator tuus: quare confidis in te. Nonne tibi sum ego valde fidelis. Certe sic. Ista non sunt tibi occulta quod ea iugiter experiris. O dulcissima filia vides apte quod homo mihi valde fuit infidelis et minime legalis obediens quam ipso fuerat sibi transgreddendo vnde cecidit in mortem. Ego vero fui sibi fidelissimus observando sibi atque tribuendo sine ad quem ego creaueram eum vix summum et eternum bonum: et ad perficiendam istam veritatem

meam vniuersam summam et eternam diuinitatem cum infirmitate humane nature. Atque sic homo redemptus erit: et ad gratiam recreatus vniuersi filij mei dilectissimi sanguine mediate et sic experientia doceat probant. Sed appareat quod ipse pauper et infidelis homo minime credat quod ego sum potens ad eum subueniendum atque fortis ad eum adiunandum et defendendum ab inimicis suis: et sapiens ad illuminandum oculum intellectus eius. Neque clementiam habet ut noliz eisdem dare que necessaria sue salutis sunt: neque sum diues ut cum ditare queam: neque pulchritudinem habeam ut ipsum valeam facere pulchrum: neque cibum habeam ut eum saturare valeam: neque vestem ad eum induendum: eius opera patefacere videtur cum ita credere: quod si realiter ita non crederet appareret ex effectum suarum operationum: et nihilominus iugiter homo experit quod ego sum valde fortis. Nam cum in euentibus suis quotidie cōseruo et ab inimicis eius valida manu defendo: nec est aliquis qui resistere possit fortitudini sue potentie mee. homo homo non videt quod renuit videre. Cum sit pietas mea totum orbem ordinantem atque gubernantem cum tanta diligentia procedens ordinate quod ibi nihil omnino deficit nec aliquis ultra quicquam ei potest apponere circa corpus vel animam. In omnibus ego prouidi non a vestra voluntate coactus quod nec erat sed a mea clementia solui inducere et inclinatus: et ita creavi celum et terram atque mare propter et firmamentum celi ut super vos et vniuersam terram mouerem ac rem respirare possentis: ignem et aquam ut vniuersum contrarium a suo contrarium

Quartus.

rio temperaret solē ne staretis in tenebris. Quia sunt facta et ordinata ut hōi satisfiat in suis opportunitatib⁹. Celi est ornatu auib⁹ terra fructibus cū animalibus multis ut hō vivere possit ex eis. Mare quoq; piscibus habūdat. Quia cōdidi multū ordinate atq; providentia magna. Postquā autem oīa creauī bona et perfecta. Postremo creauī hominē ad imaginē et similitudinē meā: et cū in hoc viridario collocaui qd ex culpa primi parentis. Adde germinauit illico spinas ubi flores odoriferi prius erāt v3 innocētie et magne suauitatis. Quia parebāt ad vitiū hōi s3 ex culpa et inobediētia per petrata repit in se rebellionem et in alijs creaturis: vñ siluester ē effect⁹ iste mundus ac etiā hō qui vocatur alius minor mundus. Ego vero pietate paternā pūdi mittēdo solum vngentū meū in mundum qui abstulit ei infirmitatem originalis peccati et spinas euulsit ab eo refect mādō mūdū in pulcrū viridarium aspersum ipsius vngentū meū sanguine pēloso: et ablata spina peccati mortalis in eo plātas inferni septem donorū spūs sancti. Hoc vero factū extitit post mortem vngentū filij mei et nō ante: sicut apparuit in veteri testamēto sub ista figura. Rogatus Heliseus ut iuuenclū iā defunctū a morte suscitaret ipse non iussit. Imo Biezī cū baculo suo direxit in iungēs ei qd illū poneret sup defunctū et puer. Cū ergo giezī pfectisset ut ei fuerat iperatū iuuenclū ille nō surrexit. Vidēs hoc heliseus inuit in

ppria psona et ex toto se cū puero cōformauit in oībus mēbris in facie eius aspirando septies vnde puer illico vite restituit⁹ ē. Hoc in figura contigit in Moysē quē ego misi cū baculo legis ut exponeret sup mortuo generis humani. S3 per baculū istiusmodi legis nō habebant vitā. Unigenitū ergo filiū meum dixerit qui figuratus extiterat per heliseum qui se conformauit cum isto mortuo per vniōnē diuine nature cū humana vestra natura. Cū oīb⁹ mēbris ista diuina natura fuit vni ta v3 cū potentia mei patris eterni cū sapientia ipsius vngentū mei et cū clemētia scī spūs: qd totum sum ego vnus deus abissus trinitatis cōformatus: et vnitus cum natura vestra humana. Post hāc at vniōnē aliā ētegit hoc amozosum et amabile verbuz v3 qd veluti philocaptus velocissime cucurrit ad mortem obprobriosisime crucis ubi se totaliter extēdit. Et post istam vniōnem isti filio mortuo septem dona sancti spūs valde caritative donauit quasi septies in faciem eius aspirando et in ore desiderij sancti sufflādo: et sic in sacro baptisinate ei mortē peccatorū abstulit et vitā gratie donauit: vnde mortuus ipse pūtinus aspirauit in signū vite per os v3 eiciendo peccata sua per humilē cōfessionē. Itaq; viridariū istud modo suauibus atq; dulcibus fructibus ē exornatū. Tertiū est qd ortolan⁹ istius viridarij v3 arbitriū liberū illud valde facere pōt domesticū siue siluestre sicut ei placuerit v3 cū scā solle

Tractatus.

etudine sue negligenter illud excol-
lendo. Si enim in eo seminauerit ve-
nenum amoris proprii. unde nasci-
tur vitia septem principalia: necnō
et alia que procedunt ab eis illico re-
pelluntur illa septem dona sancti
spiritus: et ita priuatur omni virtu-
te: ibi non est aliqua fortitudo: quia
factus est imbecillus. Non est ibi te-
perantia: neque prudentia: quia lu-
men amisit cum quo ratione landa-
biliter utebatur. Non est ibi fides
vel aliqua spes vel iustitia: quia fa-
ctus est iniustus in se quoque sperat:
et cum fide mortua sibi metipsum cre-
dit: confidit in creaturis: et non in
me creatore suo. Non est ibi caritas
vel ulla pietas ex eo quod sibi met ab-
stulit ea cuius amore priuato proprie
fragilitatis. Unde quia sibi metipsum
crudelis est effectus alicui proximo
pius esse non valet. Priuatus est
igitur omni bono: et peruenit ad ab-
ominabile malum atque mortē hor-
rendā. Sed unde vitam obtinere po-
terit? Ab hoc eodem elisco verbo vni-
genito filio meo. Et quō: si hic orto-
lanus euellat huiusmodi culpe sue
spinas cuius odio sancto: quod nisi semet
ipsum odiret nunquam eas euellere pos-
set. Et cum amore sincero currat ad se
reformandum cum doctrina mee verita-
tis incarnate: et ipsum viridarium asp-
gat illo pretioso sanguine filij mei qui
sanguis effunditur in capite pecca-
toris a sacerdote qui post humile co-
nitionem confessionē atque satisfactionē
nem cum sancto proposito ulterius non
offendēdi ab eo recipit absolutionē
hoc vitium non potest homo domesticare si

ne renouare: hoc viridarium a se sue-
rum est in presenti vita postea: nan-
que non habet ultra remedium pro
ut alias tibi dixi.

Quomodo deus prouidit erga nos
ut per salutem nostram tribulemur: et de
misericordia illorum qui spant in se: et non in
sua prouidentia. Capitulum xlii.

Unde ergo quod cum prouidentia
mea repaui salubriter homines
qui dicunt esse secundus: vel minor mun-
dus. Primo quippe non fuit ablatum
quin abundantissime germinaret spi-
nas multarum tribulationum: et in omnibus
homo rebellionem inuenit. Nec hoc est
actum absque prouidentia mea: et absque bo-
no vestro: imo cum magna prouidentia
et utilitate vestra persertitur: ut auferat
homini spes huius vite presentis: et ut
velocissime curat: et ad me cursum
dirrigat qui sum felix finis: atque ter-
minus eius. Ita ut saltem ex quadam
importunitate molestiarum ab eo cor
auferat: et affectum ad me eleuet.
Et nihilominus homo cum tanta pro-
cedit ignorantia: quod omnino videtur igno-
rare veritatem. Et est ita fragilis ad se
quotidianis dilataandum imundum quod non
obstantibus huiusmodi laboribus:
atque spinosis tribulationibus quas ibi
repperit non videtur: quod ab eo se segrega-
re velit: neque curat ad patriam suam
quam ei preparauit redire. Potes
hinc amantissima filia coniecturam
quid infelix homo faceret si resperet
in mundo solummodo consolationes et de-
lectationes ad votum: atque requiem abs-
que pena quacunque. Et ideo cum dulci pro-

Quartus.

videntia misericorditer permitto: et
exhibeo: ut ipse mundus: angustias
atque tribulationes hominibus habundantius
sine gemitu: et ut in eis patietur vir-
tute crepiat: atque per penam: et violentiam
quam sibi faciunt inueniam: unde eis
debeat exhibere premium. Itaque sem-
per: et in omnibus ordinavit cum ma-
gna sapientia prudentia mea. Et ul-
ta quidem homini gratiose processit: quia
sum valde dives: et inestimabiliter
ampliora dare possum: et volo: ut ui-
deat quippe mee sunt infinite: imo sunt
omnia per me condita: et absque me ni-
hil omnino potest esse. Unde si quis
optat habere: vel videre pulchritu-
dinem. Ego sum pulchritudo super-
prema: si quis bonitatem ego sum eter-
num atque summum bonum. Ego sum sapien-
tia. Ego benignus pius iustus atque
misericordissimus deus. Ego largus
et non auarus. Ego sum ille qui tri-
buo multum habundanter omnibus
a me postulantibus libenter aperio
cunctis in veritate pulchritudinis om-
nibus me vocantibus illico respondeo. Non
sum ingratus: imo valde gratus: at-
que discretus: et omnes in seruitio meo
laborantes cum habundantia ma-
xime remunerabo. Si quis valde dul-
cis: nam animam que voluntatem meam in-
duit in societate maxime retineo
et seruo. Ego sum illa certissima pre-
videntia que nunquam seruis meis in alio
quo casu defum qui spant in me omnibus
previdens ubique tam in anima quam in corpore
infidelis autem homo qui me pascere sine
nutrire videt et in arido ligno ver-
mem: et animalia pascere bruta: plu-
resque maris: et volatilia celi sole atque

rorem ordinant: et tunc peragro veniunt
ad impinguandam terram una cum
placitis: et alijs fructibus quomodo
credere potest quod ei prouideat non velim
quem in tanta dignitate creavi ad
imaginem: et similitudinem meam
cum hec omnia fecerim in seruitio suo:
et ad sui subsidium. Undecumque se-
vertat spiritualiter: vel temporaliter ali-
ud inuenire nequit quam abissus: et ignem
eterne mee caritatis cum vera: et per-
fecta prouidentia. Sed ipse non vi-
det: quia lumen abstulit sibi: imo
neque videre curat. Ideo scandaliza-
tur erga proximum artando: et restri-
gendo caritates: et cum auaritia de-
die crastino cogitando. Cum hoc a ve-
ritate mea fuerit ei prohibitum di-
cente. Nolite cogitare de crastino suf-
ficiet enim diei cuiuslibet sollicitudo eius
ubi de vestra infidelitate vos argu-
it ostendendo prudentiam meam atque
temporis breuitatem dicens. Nolite
cogitare de crastino. Quasi dicat: no-
lite cogitare de illo de quo securi non
estis habere. Nos enim docet primo
querere regnum dei et iustitiam eius
vix vitam bonam atque sanctam: quod
his minimis: ego noui: videtur pa-
ter eternus vos indigere. Ideo cuncta
per vobis feci: et mandavi terre: quod de su-
is fructibus exhibeat. Iste homo mise-
rabilis homo qui ex sua dissidentia re-
strinxit in se cor atque manus in carita-
te proximi mihi legit huiusmodi do-
ctrinam a mea veritate traditam: quia
vestigia sua non immittatur. Unde
sibi met efficitur incompotabilis.
Et ex eo quod in se confidit: et in me spe-
rare negligit omne malum oritur.

Tractatus.

Talis enim se iudicem facit voluntatis hominum: nec attendit: q̄ ego non ipse iudicare debeo. Insuper et voluntatem meam nō attendit: nec in bono iudicat: nisi quando videt aliquam prosperitatem siue delectationem vel mundi complacentiam. Et si hoc ei defecerit non videtur ei sentire: neq; recipere providentiam neq; bonitatem aliq̄. Sibiq; videtur esse priuat⁹ omni bono pro eo q̄ affectus eius erat ex toto positus in tali mundi complacentia siue delectatione propria. Et qm̄ creatus est a propria passione diuitias ibidem intrinsicus existentes penitus ignorat. atq; fructum vere patientie. S; inde solum haurit in se mortem: et in ista vita gustat animam inferni. Tamen isto non obstante nō obmitto ex bonitate mea quin ei provideam. Ita namq; p̄cepi terre: q̄ de suis fructibus peccatori tribuat sicut et iusto: imo frequenter peccator habundabit huiusmodi magis q̄ iustus. Et ita solem atq; pluuiam: ego peccatori concedo sicut et iusto. Hoc autem mea bonitas ita facit: ut habundantius in anima iusti diuitias inuisibiles postmodum exhibeam qui amore mei se temporalibus opibus expoliant ex corde renunciando mundo et omnibus eius delicijs ac etiam proprie voluntati: isti sunt p̄culnatio qui pinguescunt animas suam se dilatantes in mee caritatis abyssum in totum enim sui curam amittunt. Qui non solum amittunt curam huiusmodi temporalium verum etiam de se curam habere ne-

gligunt: et ex toto renunt. Tūc ego sum gubernator eorum spiritualiter atq; corporaliter. Et cum eis vtor particulari providentia ultra generalem q̄ clemētia sancti spiritus ipsis valde fidelissime servit loco servitoris. Hoc in vita patrum sanctorum aliquādo legisti de illo solitario sanctissimo viro qui renunciaverat omnibus amore mei. Postea cū egrotaret angelus ei missus extitit a clemētia mea qui ministraret ei et in opportunitatibus ei p̄videret corpori quippe bene p̄videbatur anima vero fruebatur admirabili gaudio propter illius angeli conversionem Spiritus sanctus est talibus veluti mater qui nutrit eos ad ubera diuine caritatis. Fecit etiam eos liberos veluti dominos eis auferendo servitutem amoris priuati. Nam ubique fuerit ignis excellentissime caritatis mee non potest adesse proprii amoris aqua que dulces ignem istum extinguit in anima: iste servitor egregius: v; spiritus sanctus quē eis ex bonitate mea singulariter assignavi animam induit inebriat atque magna dulcedine nutrit: et ei magnas opes exhibet. Et quoniam omnia p̄pter me dereliquit omnia repperit in me: et q̄ se de semetipsa denudavit se repperit de me egregie vestitam: et q̄ propter humilitatem se servam effecit ideo facta est in veritate domina. Eo q̄ mūdo virtuosus dominatur atq; proprie sensualitati. Et qm̄ in sensu et iudicio suo se totaliter excecavit in perfectissimo lumine inoravit. De semetipsa desperavit.

Quartus.

do perfecta spe pariter et vna fide
conatur a me et ita gustat eternam
vitam et omni pena et amaritudine
mentem affligere priuatur. Quia in
dicat in bonum quoniam in omnibus
voluntatem meam iudicat in qua
vidit et agnouit cum lumine fidei quod
ego solummodo quero sanctificationem
suam: et ideo patiens est effecta. Quod
quantum est hec anima beata: que
dum adhuc est in corpore mortali
gustat in se bonum immortalium.
Omnia recipit et videt cum reue-
rentia Tanti poderis est ei sinistra
manus quanti dextera tanti turbu-
latis quanti consolatio. Tantum
appreciat esuriam et sitim quantum
cibum et potum: tantum frigus quan-
tum calorem: tantum nuditatem quan-
tum vestimentum: tantum vitam
quantum mortem: tantum honorem
quantum vituperium siue dedecus.
In omnibus firma consistit atque so-
lida quia stabilita et petram viuam
agnouit et vidit etiam cum lumine san-
ctissime fidei et cum firma spe quod omnia
confero cum eodem amore ac vno co-
deque respectu vix in salutem vestram:
et quod in omnibus ego prouideo. Nam
in magnis laboribus ego exhibeo
magnam fortitudinem. Nec honora
grauiora concedo quam homo portare vale-
at dum homo se disponat ad portandum
honorem mei in sanguine notorium est
vobis quod ego nolo mortem peccatoris
immo potius ut conuertatur et viuat
et pro vita sua tribuo quicquid ei con-
cedo. Hec aperte vidit et intellexit
anima que semetipsam eruit et ideo
lectatur et exultat in omnibus que sen-

tit vel videt in se vel alijs. Nec dubitat
quod ista minima deficiat ei quia
cum lumine fidei certificata fuit in
magnis et arduis de quibus in prin-
cipio mei sermonis ego tibi dixi. Quod
gloriosum est lumine istud fidei san-
ctissime cum quo vidit et agnouit ve-
ritatem meam. lumen autem istud ha-
bet ab isto nobili seruitore vix a spiritu
sancto quem assignant sibi quod est
vix supernaturale lumine quod ac-
quirat anima sanum et gratia mea exerce-
do vix naturale lumine quod ei
primo concessi.

Quomodo deus animabus fa-
melicis gratiose prouidet de cibo ve-
nerandi sacramenti corporis iesu christi
vbi continentur admiranda que-
dam. Capitulum. cxiij.

Nunquid amantissima filia no-
sti qualiter ego prouideo ser-
uis et amicis meis qui sunt in me.
Eis duplici modo prouideo. Nam
omnis prouidentia qua erga meas creatu-
ras vix est in anima vel in corpore. Lunc
quid ego in prouidentia corporis hoc est
ob futurum animum ut in lumine fidei
crescat et agmetur et ut in me spe-
ret atque confidat et aperte cognoscat
quod ego sum ille solus qui suus qui pos-
sum volo et optice scio suis opportu-
nitatibus occurrendo subuenire suam
salutem operari: tu vides quod pro vita
anime tribui sacramenta sanctissime eccle-
sie: quoniam ei sunt cibum et non panis quod est
grossus et corporalis cibum: et ideo corpori
tribuit. Sed quoniam est incorporea anima viuunt
de verbo meo. Iam mea veritas ait in eam

Tractatus.

gelio. Nō in solo pane vīuit hō s; in
oī p̄bo qđ p̄cedit ex ore dei sequen
do v3 cū itē tōe spūali hui⁹ x̄bi mei
pro vobis icarnati doctrinā. Per
qđ x̄bū i virtute sui p̄ciosi sanguis
vobis vitā exhibēt ip̄a venerāda sa
cramēta. Itaq; spūalia sacramēta
sunt aīe p̄cessā quāuis appareant z
exhibeant i istrumēto corpali. Sed
acc̄ ille corpalis z exterior nō exhi
beret vitā q̄fē nisi sūmeret ab aīa
cū dispositōe spūali v3 cū scō z p̄o
desiderio qđ quidē ē in aīa z nō in
corpe. Jō tibi dīri q̄ erāt spūalia q̄
tribunūt aīe q̄ quidē ē i corpea non
obstāt q̄ mediātē corpe porrigant
atq; mīstrētur tū aīe dīderio tribu
unt vt accipiat sicut dīri. Aliqñ ad
augēdā in aīa famē z hūiusmōi san
ctū dīderiū faciā q̄ optabit ea nec
poterūt hēre: z q̄ nequit hēre ea cre
scit esurire z ifame crescit āplī i sui
cognitiōe vñ se reputat eis idignaz
er hūilitate pfunda: z ego tūc cā fa
cio dignā ei frequētissime puidēdo
varijs modis i venerabili sacramē
to: z optē nosti sic eē nō solū p audi
tū verū ēt p expientīā in temetipsa
qm̄ ex ordiatōe mea clemētia san
cti spūs q̄ talib⁹ ordiatissime puidet
aliqñ ispirabit alicui⁹ mīstri mētem
ad exhibēdū ei cibū istū: itaq; coa
rt⁹ a stimulo p̄ciētē mouebit ad il
lī aīe famē hūiusmōi faciādā z ad
ei⁹ desiderii quētādū z iplendum.
Nūq; differē ex ordiatōe mea pri
usq; hēat illud qđ optat vsq; ad
extremitatē t̄pis. postea vero cū vl
tra minime sperat hēre posse gratiō
se desiderii ei⁹ i plebo. Sup quo fa

cto tu debes aduertere q̄ ita pote
rā in principio satisfacere sibi sicut
ego feci postmodū vltiō: s; iō feci vt
in lumie fidei cresceret vt nunq; in
me sperare desinat: z vt ip̄a pruden
ter z caute p̄cedat z nō imprudenter
in spe deficiēdo retrocedat vel in ta
li fame cōmēdabili atq; scō deside
rio suo quoq; tepescat z hac occa
sione sic ordīno differēdā: sicut ip̄a
meministi de qđā aīa deuota: q̄ cū 3
venisset ad ecclesiā cū marīo deside
rio cōionis a mīstro celebraturo pe
tiuit hūiliter venerabile sacramētū
corpis iesu x̄pi qui rīgorose denega
uit ei: z tūc in ea cū pio gemitu desi
deriū excreuit i ip̄o p̄o p̄scie stimu
lus ita fortis z asp q̄ qñ voluit of
ferre calicē fuit a spū scō coact⁹ ei ca
ritatīue dicere q̄ si volebat accipe
corpus iesu x̄pi libētissime daret ei.
Hoc idubitatē a clemētia mea p
cessit q̄ gratiose puidere voluit scō
desiderio illi⁹ aīe: s; ip̄a si pri⁹ hēbat
in corde puā sintillā amoris atq; si
dei taliter excreuit z in tali supba
būdātia q̄ videbat ei vitā a corpe
velle separi: z iō pmiserā ita vt ex
cresceret in fidei spe ac etiā vt oīs
amor pprie fiducie deficeret in ea.
Tūc ego puidi creatura mediante.
Plurib⁹ at alijs vicib⁹ ip̄a scī spūs
clemētia puidit absq; medio q̄cūq;
sicut ego tibi narrare possez. S; vt
in fide formata materiā hēas āplīā
di mētē in p̄sti duo nolo tibi tacere
pro cōmēdatōe puidētē me: sicut
ēt audire potuisti cū eēt in ecclesia
qđā aīa deuota in die puerfidiōis apo
stoli mei pauli cū igēti desiderio sa

Quintus:

ere coionis qñ fuit ab oib⁹ meis mi
nist⁹is qui celebraverūt certificata
q̄ hēre nō posset hoc venerabile sa/
cramētū ⁊ ab oib⁹ ex mea dispensa/
tione fuit ei denegatū. Volui nāq; q̄
apte cognosceret q̄ deficiente sibi
subsidiō creature sibi minime desi/
ceret auxilium creatōis: ⁊ iō tenui
modū istū in vltia missa ⁊ vsus fui:
vt ita dicā vna dulci deceptiōe vt
ipsa de puidētia mea inebriaretur.
Illa deceptiō stetit in hoc articulo.
Ipsa nāq; dixerat vni seruitōri cu/
iusdam mei ministri celebrare volē
tis velle coicare: s; ipse fuit illi mi/
nistro dicere noluit. Vidēs ipsa non
habuisse rñsionē negatiua indubitā
ter expectabat anxio desiderio cō/
municare debere. Missa ꝑo celebra/
ta repentiōe se fraudatā desiderio
suo excreuit in famē ⁊ exuriē illius
āgelici tibi valde magnā cū ingen/
ti desiderio sed cū profunda humili/
tate se reputabat indignā suā argu/
endo p̄sumptiōe q̄ sibi p̄sumptis
se videbat huiusmodi sacramētum
postulasse. Ego ꝑo qui delecto: hu/
miles exaltare traxi desiderū ipsi⁹
ad me p̄bēdo sibi notitiā in abisso
trinitatis eterne suū oculū intelle/
ctus illuminās in potētia mei p̄ris
in sapientia vnigeniti filij mei ⁊ in
clemētia spūs sancti qui sum⁹ vnus
i cēntia ⁊ in tāta p̄fectiōe talis aīa
fuit vnica q̄ ē corpus a terra suspē
debat ⁊ eleuabat: q̄ sicut in statu
aīe vnitiō tibi dixi perfectior erat
vniō quā aīa fecerat ex affectu dile/
ctionis in me q̄ euz corpore suo. Et
in abisso tali vt ego desiderio suo sa

tissacerē a me sacra cōmuniōne ac/
cepit: ⁊ in signū q̄ in veritate satisfecē
rā ei pluribus diebus admirabi/
li modo persensit in corporali gustu
sapore ⁊ dore corporis ⁊ sangui/
nis vnigēiti filij mei iesu christi cru/
cifixi p̄pter quod ipsa renouata fu/
it ⁊ augmētata multū in lumine p/
uidētie mee quā tā dulciter ipsa p̄e/
sertim in hoc actu gustauerat. Hoc
autē inuisibile fuit alijs: ei vero fu/
it aperte visibile pariter ⁊ sensibile.
Istud vero quod ego consequenter
volo tibi narrare manifeste cogno/
uit etiam ille minister cui casus oc/
currebat. Nam eadē anima cū anxio
desiderio peroptasset audire missā
⁊ postea communicare fuit ab vna
corporali passione impedita q̄ non
potuit hora congrua venire tamen
venit hora qua sacerdos verba cō/
secrationis in hostia p̄ferrebat qui
celebrabat iuxta manus altare vi/
delicet in capite illius ecclesie. Ipsa
ꝑo se p̄sult in oratione in fine talis
ecclesie: qm̄ obediētia p̄hibebat eaz
accedere vbi missa celebrabat: ⁊ cū
amaritudine multa ⁊ pio gemitu
orādo dicebat. O miserabilis ani/
ma mea nōne consideras quantam
a deo recepisti gratiā ex eo q̄ ecclesi
am dei sanctam intrasti atq; mini/
strum in altari consecrantē vidisti
que demeritis tuis erigētib⁹ infer/
no cōgruentius h̄itare deberes: sed
licet ipsa se profundaret in humili/
tatis valle: tamen huiusmodi desi/
deriū nullo modo quietabatur: imo
potius augmētabat cū fide forma/
ta sperādo i bonitate mea p̄sidēdo

r ij

Tractatus.

q̄ a spū sancto cōsolationem hēret.
Ego tūc ei tribui q̄ ipsa p̄ modū il/
lū optare siue petere nesciebat. Cūz
enim a ministro diuideretur hostia
sicut ē mos ecclesie fractaq; fuisset
vna particula per meā dispēlationē
z virtutē ab altari discessit: z in ali/
um ecclesie finē iuit vbi orabat illa
z ita se cōmunicare pcepit. Ipsa nō
prius existimabat vt alijs plurib⁹
viciib⁹ egerā cū ea v3 q̄ inuicibiliter
ei⁹ anxio desiderio satisfecisset. Sed
ille minister non existimabat ita qz
nō inueniēdo p̄ticulā affligebat in/
gēti dolore nisi q̄ ipsa clemētia spī/
ritus sancti i mēte sua patefecit vbi
velata fuerat l3 quottidie ipse dubi/
taret vsq; quo fuit cum ea apte cer/
tificatus. Sed nōne poteraz ego de/
fectū illius sp̄edimētī leuiter amo/
uere vt ipsa potuisset hora cōgrua
venisse z ita missam audisset z ordi/
nate cōmunicasset? vtiq; poterā. S3
volui q̄ experientia doceret cā q̄ me/
diante creatura z absq; medio crea/
ture in oī loco quocūq; modo mihi
placuerit z aīa desiderare voluerit
z ēt vltra q̄ optare sciat ego possuz
z volo z scio mirabili modo satisfac/
cere sancto desiderio suo. Hoc in/
pūtiarū enarrasse tibi sufficiat amā/
tissima filia de puidētia mea. Nūc
aūt curare aliquid tibi dispono de
modis quibus vtor aliquando int⁹
in anima sine medio corporis vide/
licet absq; instrumētis exteriorib⁹
quāuis narrādo tibi de statib⁹ ani/
marū iā aliqua tibi dīxi.

De prouidentia de i circa manen
tes i petō mortali. Ca. cxliij.

Anima vel est in statu peccati
mortalis vel est in gratia sed
imperfecta vel perfecta, in quolibet
vtoz amplio meā puidētia valde
sapienter v3 in diuersis modis vt ex/
pedire cōsidero. Mōies vite mūda/
ne qui iacent in obscuritate peccati
mortalis excito qñq; cū stimulo con/
scientie vel cū graui labore quez in
sui cordis archano sentient varijs
atq; diuersis modis q̄ modi tot exi/
stunt q̄ lingua tua narrare nequi/
ret: vnde frequēter ex hac ipoztuni/
tate discedūt a culpa peccatoz pp
huiusmodi stimulu3 atq; dolores z
labores quos intus in aīa sentiunt.
Aliqñ vero qz de spinis vestris ego
colligo rosas vidēs hoīez inclinātū
ad aliq̄ mortale peccatum vel ad
amōre illicitū ad aliquā creaturam
extra voluntatē meā sibi gratiose lo/
cū aufero siue tēpus ita q̄ pficere
nō valebit suā voluntatē inordinatā
intātū q̄ ex quadā aīa lussitudie pp
huiusmodi penā quā ex defectu suo
patit eo q̄ nō valet inordinatā vo/
luntatē suam pficere recurrit ad se/
metipsuz cū aī cōpūctiōe atq; stimu/
lo conscientie z ita derelinquit frene/
sim quā incurrerat: que cōgrue fre/
uens vocari pōt qm̄ existimas affe/
ctū suū in aliqua re ponere: postea
se reperit inuenisse nihil recte confi/
derādo: bñ quidē aliquid ē illa crea/
tura quā amore poluto diligebat. il/
lud vero q̄ ab ea sumere oīno vole/
bat nihil erat qz peccatū oīno nihil
est nisi pūato gratie veluti cecitas
ē pruinatio visus. Ergo de culpa pec/
cati que directe spīna vocari pōt ex

Quintus.

eo q̄ alam vehementissime pūgit
elicio rosam istā puidēdo saluti si-
ent tā diri. Quis ad ista me compel-
lit: Non ipse q̄ me minime querit
nec adiutorium siue prouidentia me-
am eripit nisi cū culpa peccati vel
in diuitijs delictijs atq̄ statu mundi
sed amor: et mea paterna caritas ita
me cōpellit agere ex eo q̄ vos ama-
ui anteq̄ essetis vel amari possem a
vobis. De quoq̄ compellunt et in-
ducunt ad hoc orationes amicorū
atq̄ seruatorum meorum qui spūitu
sancto cōhortante propter honores
meum atq̄ proximorum dilectionē
ipsorum salutem cum ingenti cari-
tate perquirunt tram meaz virtuo-
se placare satagentes ligando mee
vīuine iustitie manus quā iniquus
homo meretur incidere. Ipsi vero
cum lachrymis et humilibus oratio-
nibus obuiuant et me quasi violen-
ter inducūt. Ipsos vero quis ita cla-
mare cōpellit. Proculdubio prou-
dentia mea que gratiose prouidet op-
portunitatibus illius mortui pecca-
toris q̄ scriptus est q̄ ego nōdo mor-
tē peccatoris imo q̄ conuertatur et
vīuat. Filia carissima tu debes esse
philocapta de prouidentia mea. Si
enim aperis oculos mētis et corpo-
ris videbis iniquos hoīes qui iacēt
in tāta miseria peccatorū qui facti
sunt veluti putredo mortis obscuri
atq̄ tenebrosi propter luminis gra-
tie priuationē incedētes catādorū
dendo atq̄ tēpus a mea bonitate si-
bi gratiose cōcessu et expendūt in va-
nitatibus et delictijs et cū inhonesti-
te multa. Potatores vīni et cū in-

glutia comestores intantū q̄ de vē-
tre suo videntur sibi deū instituisse
cū odio rancore cū superbia et omni
miseria de quibus meminisse debes
me alias tibi narrasse. Ipsi vero sta-
tum suum ignorantes per viā veloci-
sime vadūt ut ad mortē eternā per-
ueniant nisi se cito corrigant in vi-
ta sua et in tanta periculosa miseria
cantant. Nunquid vero a quolibet
homine non putanda foret magna
stultitia si quis condēnatus atq̄ vi-
ctus ad suspendendum sine decapi-
tandum fret cantando sine tripudi-
ando demonstrando signa vane leti-
tiae. Certe sic. In hac ergo stultitia
sunt isti miseri et tanto magis absq̄
comparatione quacūq̄ quāto ma-
ius detrimentū habent in se de mor-
te anime q̄ de morte corporis. quo-
niam isti gratie vītā amittunt et in-
currunt in infinitam penam si mo-
riantur in tali statu et illi perdūt vī-
tā corpālē cum pena finita imo bre-
uissima. Et nihilomin⁹ veluti ceci et
insipientes cū ingēti stultitia cātant.
Sunt et mei stā in gemitu et in af-
flictione corporis atq̄ punitōe cordis i
vigilia et oratione continua cū suspirijs
atq̄ lachrymis cū abstinentia corp⁹ af-
flicti ad procurandā salutē ipsorum.
Ipsi et stulte trufant de illo: sed il-
le derisōes in capita sua redunda-
bunt qm̄ pena culpabiles absq̄ du-
bio punient. fruct⁹ et laboris amo-
re mei portatoris iustis erit in p̄mī-
z gaudijs. Nā et ego sum deus ve-
ster iust⁹ qui vnicuiq̄ iuxta merita
sua retribuā. Tū vī fui mei pp̄ hu-
iusmodi trufas vel ingratiudinem

Tractatus.

sue psecutiōes eorū nullaten⁹ orare
p eis omittūt: imo nec ī aliquo tepe
scūt: s; velpemētori desiderio coram
me iugiter instant: et ī maiori sollici
tudine crescūt. hec vero quis opat̃
vt ipsi cū tāto desiderio pulsent ad
misericordie mee ianuam: Procul
dubio gratiose puidētia mea: q; p
euro simul et semel salutē istorū mi
serorū: et augeo virtutē atq; fructū ex
affectu caritatis ī amicis meis. Mul
ti quippe sunt et varij modi quibus
vici ī aīa peccatorū: vt ex ipsa p
uidētia mea de tenebris mortalitū
peccatorū egrediant. Nūc autē volo
tibi narrare qd opat̃ ipsa puidētia
mea cū illis qui surrexerunt a statu
culpe: s; adhuc imperfecti sunt mīn
ime replicādo de statib⁹ aīe de qbus
ordinate tibi supra dixi: sed aliqua ī
presenti breuiter narrabo.

De prouidentia qua vtitur deus
cū illis qui sunt adhuc imperfecti
vt ad perfectionem virtuose perue
niant. Capit. cxiij.

Sis tu carissima filia modū
quē ego tenco cū ipsectis: vt
ad pfectionē ascēdāt: et virtuose pfici
ant: Aliqñ sibi pūdeo cum varijs
molestijs multarū cogitationū. Cū
sterilitate mētis. Quas videbīs aīe
quāq; q oīno sit a me derelicta quasi
nō hēat aliqñ ī se quoqūo sentimen
tum. Nō enī indicat ī mūdo se cōsi
derē. put ī vītate nō ē ibi: nec in me
sibi videt eē q; nō h; aliqñ ī se senti
mentū excepto q; sentit voluntatez
ī bona dispositē: q; v; oīo renuit of

fendere. Sed quare voluntas ī hōīe
pncipalis ē ian a que tutissime ser
uiat aīam id magna tutissimāq; li
bertate dotant eā. Unde nunq; con
cedo demonibus neq; pmitto vel
alijs hostib⁹ hōīs q; eā valeāt violē
ter apire vel alio mō supare: vel vio
lare: nisi spōte libez arbitriū volue
rit acquiescē. S; ego frequētissime
volūcentiā hostibus hōīs q; et cum
violētia pulsent: et assidāt alias ia
nuas aīe. Plures enim ianuas h; ī
ista ciuitas aīe. pncipales pō sunt
iste tres vna pncipalior voluntas
est: et hec est īerpugnabilis: et est eti
am aliarum optima custodia. Sibi
que tradidi pro suo robore fortificā
do liberum arbitriū: quod ad libi
tū aperire pōt: et claudere quibus
et qñ vult. Alie vero porte sunt due
memoria et intellectus. Si spōte vo
luntas consentit: et aperit illico subi
trat inimicus: v; amor proprius cū
ceteris hostibus qui sequuntur eū.
Intellectus autem indilate recipit
in se tēnebras quib⁹ inimicatur ve
ra lux. Memoria quoq; retinet odi
um ex iniurie reminiscētia q; ini
micat ex directo caritati fraterne.
Retinet et in se delectationes atq;
p̃solationes vite pntis diuersis mo
dis put peccata sunt varia que vir
tutibus aduersant. Aptis igit hīs
tribus ianuis ē paruule porte sen
suum apīuntur. Qui sensus extērio
res velut istrumēta: et organa corze
spōdēt aīe. Tū tu vides affect⁹ hōīs
iordiatos aptis hīs ianuis corze pō
dēt hīs organis. Aniuersi nāq; sōnt
p̃tamiati sunt atq; corrupti: v; opa

Quintus.

tionem ide subsequētes. **Q**uā nāq mortem administrat: et ānūciat: ex eo qz p̄siderat: et attendit aspiciēdo solūmodo rem mortuaz aspectu dis soluto: et inordinato: ubi nō oportet cū multa lenitate cordis: et vānita te modis et aspectibus ihonestis ex quibus ē in cā sibi pariter et alijs in ferrēdi mortē. **Q** miser p̄temnis qd exhibui gratiose tibi. s. vt aspiceres p̄ gloria mea celū: et alia vuleberri ma q̄ videre potes scireaturis meis: et vt aspicias alia ministeria mea: et lutū atqz miserā aspiciēdo mortem adipsēceris. Similiter auris in reb⁹ inhonestis oppido delectat: vel in audiendo facta primorū iudicando temere que nō oportet: imo neqz v3 quā pedi vt audiret p̄ba mea: et sui primī necessitatē: linguā ēt hominī cōcessit: vt ānūciaret verba mea: et sua peccata p̄fiteret: et vt salutē aia rum operetur: ipse aūt abutit iniqz blasphemando me creatorem suū: et in primī sui ruīnā carnē eius falsis detractionibus lacerando: et opera bona sua in malū iudicando mala vero tanqz bona cōmendando cum falsitate testificando blasphemādo at que lascivis verbis aiaz etus: et alio rū vitiōse cōrūpendo: verba p̄fert iuriosa q̄ corda primorū acerrime vulnerat veluti gladius acutus q̄ mirabiliter eos ad iracūdiā incitat et puocant. **Q** quot homicidā fuit et inhonestates iracūdiē rīre perditio temporis odia et alia multa mala q̄ p̄grediunt ab isto membro. Etiam odoratus in suo gradu satis of fendit cū affectu inordinato: sūmen

do cōplacentiā i odoratu suo. Similiter: et gustus i gulositate isaciabilī cū appetitū inordinato volens habere multa fercula nō videt attendere: nisi ad suā ingluviē iplendam atqz faciandā. Nec attendit aia mīsera q̄ ex inordinata crapula caro fragilis calore nocino succendit: vnde corruptio sui frequentissime subsequitur: manus quoqz se dānabili ter hnt anferendo bona primī sui et cū tactibus iordinatis turpibus et inhonestis q̄ p̄cesserunt: vt homo primo suo seruiat p̄cipue cū infirmat elemosinaliter ei seruēdo i sua necessitate: pedes insup hominī cōcessi sunt: vt corpus deferant ad loca sancta: et vitia sibi pariter et primo suo ad laudes et gloriā nominis mei. Et ipse frequenter expendit: et ereret eos iportando corpus ad in hōesta: et vitupabilia loca multisqz modis iplikando se cū sermonibus lascivis: et inordinatis cōrūpendo mentē p̄p̄ia: et alienā cū infelici colloquio suo: vt in cōplacentia misere sue voluntatis. **D**ec oīa tibi narraui filia dilectissima: vt tibi materiā impendam p̄le gemendi considerādo nobilem anime ciuitatem ad tātam miseriam aduenisse. Et vt aperte cognoscas quot iniquitates egrediuntur ab ista principali porta voluntatis ad quam hominis inimici nullaten⁹ violenter ingredi possunt vt iam tibi dixi. Sed ego bene concedo: vt alias anime iannas inimici ipugnet pulsent: et expugnet. Unde p̄mitto q̄ intellectus aliquando crucietur: et obscurē a quibusdam

Tractatus.

nubibus valde tenebrosis. Et simili
mō q̄ memoria aliqui nō videbitur
inimici reminisci mei. Et aliqui vide
bit oēs alios corporis vestri sensus
habere diuersa p̄lia: in aspectu rerū
et sanctarū: in tactu: in auditu olfan
do: vel ad eas cundo videbit aliqui
q̄ oīa sensibus corporis inferāt quā
dā inhonestā mutationē: atq; corru
ptelaz. Sed hec oīa non operantur
homini mortem: q̄ nolo mortē eius
nisi forte portam voluntatis inspi
enter aperiret. Ego p̄mitto q̄ inimi
ci pulsēt ab extra. Sed non q̄ vio
lenter ingrediātur ingredi quippe
nequeunt vllō modo: nisi quādo p
pria voluntas manum liberi arbi
trij sponte decreuerit aperire. Sed
quare p̄mitto q̄ hec aīa taliter affli
gat a tot inimicis: ita circumdata nō
quidem: vt ipsa capiat ab eis: vel vt
gratū diuitias amittat: imo solum:
vt intelligat p̄uidentia meā: et vt in
me confidat: et non in se: et vt a som
no negligentie surgat: et cum sancta
solicitudine pfugiat ad me qui suū
adiutor eius sum vtiq; pater aman
tissimus: atq; benignus qui salutē
eius affectuose p̄curo: vt aīa cū hu
militate p̄cedat: et agnoscat se per se
non esse. Sed esse suū cū omni gra
tia sup hoc esse fundata recognoscat
a me gratiose recepisse: q̄ sum vita
sua. Sed si hec oīa realiter aīa reco
gnoscat: et in mea p̄uidentia cōfidit
illico p̄cipit a me gratiose subfidij
in talibus bellis. Nā enī cā quoti
die p̄mitto tali mō verari modo sic
mō aliter: vt ego sue salutē video cō
uenire. Aliquī sibi videbit i inferno

p̄sistere: s; absq; suo p̄tice exercitio
statim homo inueniet in maxima se
quiete remāsisse p̄nat⁹ illis angusti
is: et arā eterne vite degustat: et om
nia sunt in eo quicita: et bñ disposita
quasi vti ad amātia cuncta sentit: et
ignito amore eo suū iuenit esse suc
cesum ex p̄sideratiōe quam anima
facit tunc in p̄uidentia mea: q̄ se
liberatā aspicit: tam profundo et p
ceoso pelago non tamen cum exer
cizio suo: qm̄ ex improuiso sibi lumē
occurrit: imo solummodo p̄p̄ inest
mabilem caritatem meam q̄ voluit
prouidere cū esset expediens illi sue
necessitati: nam videbatur omnino
deficere. Sed quare cū erat in exer
cizio deuotaz: et humiliū orationū
et alijs p̄ijs exercitijs ei minime rui
di auferendo tenebras: et ei lumen i
fundendo: Et eo qm̄ ad h̄ erat im
perfecta ne forte putasset ex exerci
tio tali suum esse q̄ proculdubio nō
erat suum. Itaq; vides q̄ imperfe
ctus in p̄ijs exercendo se virtuo
se venit ad perfectionem ex eo q̄ in
p̄ijs experitur aperte p̄uidentia
am meaz. Et illo tunc videt ex expe
rientia quod ante credebat ex si
de. Unde certificat⁹ est ex quo per
fectum amorem in se concipit: quia
plenius agnouit bonitatem meam
in huiusmodi p̄uidentia deferens
amorem imperfectum. Etiam vtor
vna sancta fraude: vt ab imperfe
ctione sua consurgant: q̄ faciam ali
quos amorem concipere spūaliter ad
aliquā creaturā i p̄ticulari vltra ge
neralē amorem: qua mediāte semetip
sos exercēt i p̄tutib⁹ ip̄fectionē suā

Quintus.

huiusmodi reliquētes eruendo cor
ab amore creaturaz aliaz q̄s amo
sensitūo diligebāt. v̄ parētum fra
trū atq; sororū: z ab hys passiōe carna
li diligūt oēs in dño. Et cū hac ordi
nata dilectione creature quam ita
p̄posui expellit inordinatus amor
quo prius amabāt alios: z ita tollit
hec ip̄fectio. Sed attēde q̄ ē vnū
aliud agit amor huiusmodi creatu
re quā ego p̄posui: qm̄ experiri facit
vtrū p̄fecte me diligāt: z ipsam crea
turam vel non. Ad hunc enim finē
assignant illis eam: vt experirēt hoc
i ipsa: z ita id cognoscerēt. Qz si nō
agnoscerēt: neq; sibi vllō mō disp̄li
ceret ip̄fectio: nec illud qd̄ menz ē z
hnt i se sibi placeret: hoc ergo modo
cognoscit. Alia q̄ adhuc ē ip̄fecta i
p̄fecto me diligit amore z p̄ p̄sequēs
amore similiter ip̄fecto primū eius
amat qz p̄fecta p̄ximū caritas ori
tur: atq; dependet a caritate mea p̄
fecta. Nam ea mensura perfecta: vel
imperfecta qua quisque me diligit
eadēz absq; dubio diligit p̄ximū.
Qualiter ergo cognoscit ipsa crea
tura mediatē. Multipliciter: vt ali
bi tibi patefecit: tamen etiam hic ail
qua subdam. Quando creatura quā
amore singulari aliquis diligit au
ferret ab illo quo quomodo solitam
humanitatem vel dulcedinem con
uersationis atq; benigne p̄solatio
nis i quib⁹ añ valde delectabat: vel
aspiceret is: q̄ hiet illa aliquā p̄uer
sationē cū altero magis familiarem
q̄ secū ac cū sunt plures alie occa
sion es: z idē penā h̄z q̄ pena inducit
eum: vt intret ad agnitiōē sui. Cū

de si vult prudēter: z cū lumine am
bulare vt d̄: p̄fectiori amore dili
get ipsam creaturam: z cūz sui notū
cia: z odio p̄cepto contra proprium
sensum ab ip̄fectione surget: z ita
tendet ad p̄fectionē. Et quanto mi
gis est p̄fectus talis sequit: q̄ amor
eius p̄fectior est ad omnes creatu
ras tā generaliter q̄ ē particulari
ter: erga sibi p̄positam a bonitate
mea: qz prouidi: q̄ ita v̄rilliter exer
ceret cum odio sui: z amore virtutū
in p̄senti vita vestre peregrinatio
nis: vūz tamen anima tempore quo
sic affligitur exercitio sancto dereli
cto non incedat ignoranter veniēs
ex tristitia cordis: atq; tedio mentis
ad confusionem. Quoniam esset ei
valde periculosus: z veniret ad rui
nam: z illud quod ei in vitaz tribui
redundaret in mortem. Non debet
igit ita p̄cedere: s; cū sancta sollici
tudine reputare se debet indignam
humiliter habere p̄solatiōē optatā
z cum fide luminosa cognoscere q̄ i
tali creatura virtus pp̄ quam eam
principaliter diligit imunita non ē
circa ipsum: z in hoc iugiter augere
conetur in corde famem sanctam at
que desiderium ad tollerandaz om
nem penam: vnde cūq; pueniat ad
honorem atq; laudem nominis mei
hoc ergo mō voluntatē meā implebit
in se recipiēdo p̄fectionis huiusmo
di fructū pp̄ quem ego permisi: z ei
gr̄ose p̄cessi p̄lia sup̄ius exp̄ssa: z illi
us creature mediū: z alia sibi fre
quētias occurrētia: v̄z vt ad lumen
valeat v̄r̄ p̄fectōis. His q̄ modis
vtor ex p̄uidētia mea cū ip̄fectis

Tractatus.

atq; tot alijs modis multis et varijs
quot lingua tua narrare nesciret.

De prouidentia qua vtitur deus
erga seruos eius qui sunt in carita
te perfecta. Capl. cxlv.

O E pfectis vero noueris qd et
eis valde gratiose prouideo:
vt in eis angeat: et opportune pbe
cor pfectio. Nullus e eni i vita pnti
tante pfectionis qui non valeat ad
maiore pfectione excrecere. Quaf
modu istuz inter alios teneo cu eis:
nam in euangelio mea veritas ait.
ego suz vltis vera: et pater me⁹ agri
cola e vos vero palmites. Qui ma
net i eo qui est vltis vera: qm a me
patre genitus est: v3 vestigia: et eius
doctrinam imittando multum fru
ctum affert. Ut ergo fructus vester
quotidie crescat. ego prouide puto
vos cum varijs tribulationibus in
iurijs derisionibus infamijs contu
melijs: et improprij in dictis: et in
factis fame atq; siti sicuti mee boni
tati concedere placet vniciq; pro
ut video portare posse. Quia tribu
latio signum est aperte demonstra
tium qd in anima caritas est omni
no perfecta si cum dulci patientia
tolleretur. In tribulationibus eni
et iniurijs quas ego seruis meis oc
curre pmitto pbat virtus patietie
ac et i aia serui mei crescit ignis af
fectuose caritatis ex copassioe qd h3
illius aie qd sibi facit iniuriam. Naz
amplius absq; comparatione dolet
de dano illius iniuriantis qd de inu
ria sua seipne pp offensam meam:

hoc agunt illi q sunt i statu magne
pfectionis. Itaq; crescut i ptutib⁹
ex hoc: et ideo pmitto eis: hec et alia
quecunq; pcedo. etiaz eis impendo
stimuluz tamis salutis aiaz ex quo
die noctuq; pulsant ad sanuam mi
sericordie mei qd intantum obliuio
ni vident tradere semetipsos put i
statu pfecto: ego tibi narraui. et qd
to magis i tali facto se derelinquere
amplius atq; plenius in se me reapi
unt. et vbi me querunt: in veritate
mea cundo cum perfectione p viaz
doctrine pfata mee veritatis incar
nate: legerut enim i isto dulci: et glo
rioso libro: et ibi legentes inuenerut
qd volens obediencia mea excretioni
mandare: vt in hoc ostenderet qd
affectuose diligebat honore meum:
atq; salute humani generis cucer
rit cu pena et obprobrio ad mensans
sanctissime crucis: vbi cum ingenti
pea comedit cibum humani generis.
Itaq; cu sua magna patientia: et ho
mine mediate mihi monstrauit ap
te qdum honorem meum amabat.
Igitur isti dilecti filij mei qui per
uenerunt ad statum huiusmodi ma
gne pfectionis cu virtuosa psera
tia vigilijs humilibus: atq; cotinu
is orationibus mihi monstrant ap
te qd me in veritate diligut ex eo: qd
bn studuerut imittando saluberr/
ma veritatis incarnate doctrina cu
pena laboriosa qua in primi salute
libentissime tollerant. Quia medi
um aliud inuenire nequierunt in
quo melius ostendere possent amo
re quo me diligunt: imo quodcuq;
aliud medium inuenire potuissent:

Quintus.

ut ostenderent in veritate me dissimulare fundatum est in hoc principali medio creature rationalis: ut alibi tibi dixi quod omne bonum opus mediante proximo fiebat. Quia nullum omnino bonum absque caritate mea: et proximi fieri potest ullo modo. et nisi fiat in ista caritate bonum esse non potest quantumvis actus virtuosus foret. Et ita malum isto modo perpetratur ex privatione caritatis: itaque vides quod huiusmodi creatura mediante demonstrant perfectionem suam: et amore puri quo me diligit ex eo: quod quotidie salutem primorum omnia patientissime tollerando sollicite procurant. Ipsos ergo purgo siue punio: ut ampliores: atque suaviorum afferat in conspectu meo fructum: unde ego magni odore sentio de virtuosa patientia ipsorum. Quod si suis atque dulcis est iste fructus: et quantitate consolationis et utilitatis est a se sine culpa tolleranti qui si videretur: et apte cognosceretur oes cum alacritate: atque sollicitudine multa que portare debent referre quereret. Ut igitur eis exhibeam huiusmodi thesaurum apud quod plurimos incognitum eis paterno more punio deo super eos imponendo pondera multorum laborum: ut ista preciosa virtus patientie nullatenus in eis eruginetur: vel occidua persistat. Itaque adveniente conspectu tuo quo debeatur exerceri non inveniat rubiginosa. Quod quoniam non exercetur aliquando subintrat in patientie rubigo quod rodit animam. Et utroque aliquid cum eis una dulci ac acceptabili fraude: ut in humilitatis virtute consistant quod sopite facio sensum eorum;

et non videbitur: quod in voluntate: nec sensu sentiant aliquid adversum vel luti persone sopite: non dico tanquam mortue: quod sentimetur sensibile dormit in anima perfecta: sed minime moritur quod si sanctum exercitum dimitteret et ignem sancti desiderii: tunc excitaret solito. Vehementius et ampliori rebellio. Et ideo nullus in tali facto perfidat et si sibi videtur esse perfectus quod proculdubio semper oportet in sancto timore mei consistere: quod multi confidentes in se miserabili modo ceciderunt atque frequentissime cadunt. Nam alio modo minime caderent: imo virtuose starent. Itaque dico quod sensus in se dormire videntur ex eo quod onera gratia portantes: et multos tollerantes labores nihil omnino sentire videntur. Postea quandoque statim occurrit: quod in una re minima quasi nihil est de qua ipsamet anima ludum faciet ita vulnerabitur: et sic lesa interiora sua se sentient: quod ipsa met admirabitur: et erit inde stupefacta: hoc agit: atque permittit divina providentia mea: ut anima virtuose crescat: et per viam humilitatis ambulet ex eo: quod tunc anima prudens insurgit illico contra se minime sibi parcendo sed cum odio sancto: et improprio sentimetur huiusmodi corripit: et cum virtuosus rigore castigat ex qua castigatione perfectius in se postea sopitur. Et aliquando pideo in magnis fidelibus quod servis: et amicis meis dimittendo stimulum aliquem ipsis prout ego feci glorioso paulo qui fuit vas electionis. Ex quo nanque doctrinam mee veritatis acceperat in abisso.

Tractatus.

trinitatis eterne postea et stimulus
carnis dimisi. Sed nunquid non pos-
sum: et poteram tam ipsi paulo quam alijs
amicis meis quibus ex industria relin-
quo stimulum aliquem varijs modis
ordinare quod olo carerem. utique: sed ita
pudencia mea disponit in augmentum
virtutis et meritoze corone: et ut in
sua vera noticia perseverent. Unde sa-
lubre humilitatem hauriunt et acqui-
runt. Et ut erga primam apostolorum pie-
tatem exhibeant omni crudelitate remo-
ra: et sic agilius inclinent ad compassio-
nem corporum qui laboribus atque temptationi-
bus eragitantur. Quia apostoli ad compas-
sionem passionatorum inclinantur habendo: et
sentiendo passionem in se quam si non habe-
rent: et ideo crescit in dilectionem apostolorum
et ideo velocissime currunt ad me hu-
militate puncti: et in fornace successe ca-
ritatis erusti. Et ita cum his modis et
quod plurimis alijs ad perfectam unionem
adducunt: ut alias audisti. Et ad tam
tam unionem perveniunt et mee bonita-
tis agnitionem: quod existentes in corpore
gustant bonum immortalium: et licet
in carcere corporis existant videtur
eis extra carcerem ipsum existere. Et quod
multam habuerunt agnitionem de me
multum affectuose diligunt. Et qui
valde diligit: valde perculdubio do-
let: quia cui crescit amor augmen-
tatur etiam dolor. Sed anima talium
quo dolore siue pena cruciatur: Non
propter iniurias ab aliquo sibi fa-
ctas: neque propter aliquas corpora-
les penas: neque propter aliquas ad-
versarij molestias: neque propter aliquas
tribulationem que sibi posset occurre-
re. Immo solummodo dolet: et affligitur

de mihi factis offensis: quoniam aperte con-
gnoscat: et videt quod sum dignus a boni-
tibus amari: et quod universi mihi fi-
delissime serviant. Et amarissime do-
let de animarum detrimento atten-
dentes eas ambulare per tenebras vi-
te presentis: et in tanta cecitate ma-
nere. Quoniam in unione quas ani-
ma fecit in me per amoris affectum
asperit: et agnovit in me quantum in-
effabiliter amo creaturam meam.
Et quia vidit in ea representari me-
am imaginem subito phyllocapta fit
in ea amore mei. Unde sentit ama-
ritudinem immensam eam elonga-
ri cernens a bonitate mea. Et huius-
modi pene sunt in anima tales atque
tante quod omnes alie pene mitigan-
tur in ea: quia quod eas quasi nihil ap-
preciat ac si non essent in ea pene ta-
les: ego antequam eis servis meis: valde
gratiose puido cum illa manifesta-
tione quam eis facio de me. Quod videt
in me cum amaritudine magna mise-
rias: et iniquitates vite presentis: et
animarum damnationem in communi: et particulari
propterea est de beneplacito mee volun-
tatis: ut augmententur in amore
et pena: ut ab igne sancti desiderij sti-
mulati clament ad me cum firma
spe atque lumine sanctissime fidei a
me postulando subsidium: ut eorum
huiusmodi necessitati subveniam.
Itaque dispono cum divina providen-
tia subvenire mundo promittendo
me compelli a penosis dulcibus: et
anxijs desideriis amicorum meorum.
Et cum hoc eis gratiose provideo:
quod crescunt: atque nutriuntur ex hoc
in maiori atque perfectiori noticia mei

et vi-
q. hi-
tis vi-
ctis i-
statu-
riti p-
ab or-
re spi-
ritus a-
quot
rem-
duci-
tribi-
offer-
tia p-
tudo
labo-
posse-
Et ex
tribula-
crui-
me dili-
ppia
f. affect-
gloria
potes
quodcu-
modis
pina ca-
teche-
a teneb-
lum ab-
tur apl-
me pio-
me acc-
delem-
ddio p-
Re
posse-

Quintus.

2 vnione i me. Igitur aperte vides
q his perfectis: ego prouideo mul-
tis vjs varijsq modis ex eo q dum
estis in vita presenti potestis auger
statum vestre perfectionis: atq me
riti propter quod illos ego purgo
ab omni proprio: 2 inordinato amo-
re spirituali: 2 temporal. Et cu va-
rijs atq multis tribulationibus eos
quotidie puto: vt fructum amplio-
rem: atq perfectionem: ante me p-
ducant: vt iam dixi. Et cum anxia
tribulatione quam habent videtes
offensionem mea: 2 animas esse gra-
tia priuatas extinguitur ois amari-
tudo istius amoris adeo: q omnes
labores quos in hac vita sustinere
possent quasi pro nihilo reputant.
Et ex hoc vt ia dixi tantu appciant
tribulatione q solationem: q non
exquirunt pprias solationes: neq
me diligunt amore mercenario ex
ppria solatione siue delectatione:
sz affectuose querunt nominis mei
gloria 2 honore: ergo filia carissima
potes apte cognoscere: q hoibus in
quocunq statu diuersis: 2 infinitis
modis 2 locis: ego mirabiliter: atq
pina caritate prouideo lz hoies in se
tenebrosi no agnoscant eos: q lux
a tenebris nime coprehendit. So-
lum ab his qui lum hnt agnoscun-
tur aplius vel min pfecte iuxta lu-
me pfectionis qua hnt. Qd vtiq lu-
me acquirit i pa noticia qua hz aia
de semetipsa. Unde consurgit cum
odio pfectissimo tenebrarum.

'Repetitio breuis antedictorum
postica loquitur de verbo iesu chri/

sti ad petrum: mitte rete ad verte-
ram 2c. Capl. cxlvi

A Idisti 2 agnou sti filia caris-
sima me tibi narrante min⁹
q odor 2 vnus parue gutte que ni-
hil est in comparatione maris pro-
uisionis quas in eis creaturis facto
loquendo tibi generaliter atq par-
ticulariter. Et per huiusmodi stat⁹
de quibus mo tibi narraui pariter
2 de venerabili sacrameto loqndo si-
cut ego prouideo modis varijs: vt in
aia sancta fames augeatur. Et sicut
ego pcuro ex iteriori pte i aie sensu
mistrado gram almo spūsancto me-
diante q fidelissime fuit iniquo viro
vt ad statum grē reducat impfecto
aut: vt ad pfectione puenire valeat
Perfecto vero: vt i eo pfectio inqi-
ter augeat: q dum estis i vita pnti
quotidie crescer potestis. Et vt effi-
ciant idonei mediatores iter hoies
q p crimina sua icidit i guerram: 2
me. Ia eni tibi dixi q mediatis
amicis meis: ego mundo misericor-
dia facere: 2 cu multa illoz tolleran-
tia reformare ecclesia. Nec tales ap-
pellari possent alter qhs xps cruci-
fix⁹ vnigenit⁹ me⁹ ex eo q assupse-
runt offm eius. Ipse venit veluti me-
diator: vt guerrā auferret: 2 ita pa-
cificaret hoem: 2 mihi reconciliaret
cum tollerando multa paciēter: vsq
ad mortē obprobrosissime crucis. ita
faciunt isti cu desiderio cruciati scō
suo q mediatores efficiunt cu oiont
b⁹ humilib⁹ cu vobis exhortationis
2 suā vitā sanctā pponūt oib⁹ i crē-
plū. Relucēt i eis lapides ptioli vir

Tractatus

tantū cū vera patientia supportādo defectus aliorū. Isti sunt hamī cūz quib⁹ capiūt aīas. Ip̄i rethe iactāt ad dexterā nō ad sinistrā vt ait veritas in euāgelio petro ceterisq; discipulis post resurrectionē ex eo qz si sinistra man⁹ v3 amor ppri⁹ in eis oī nō defecit atq; mortua cōprobatur dextera vero viuūt ex vno dulci puero z p̄o amore diuino cū quo rethe sancti desiderij iactāt i me mari pacifico. Et historia que fuit ante passionē z resurrectionē adiūcta cū illa que postea fuerit noueris qz ad se trahēdo rethe ip̄z includēdo in humilitatis cognitiōe pprie utilitatis imo nullitatis inueniūt atq; capiunt tā tā pisciū habūdantiā v3 alarū qz opz eos vocare socios vt ad rethe foras trahēdū inueniūt qz soli nō valēt. Nam in stringēdo z iactādo rethe debent hēre societate vere humilitatis vocādo sociū ex affectu caritatis sincere vt inueniūt ad trahendum hos pisces alarū. Et qz sit verū apte vides z ex periris in te pariter z in alijs scruiis z amicis meis qz tā graue pōdus videtur eis has aīas attrahere que capte sunt in rethe sancti desiderij corū qz affectuose vocāt z optāt hēre societate: z vellent qz oīs hō inuaret eos z cū humilitate se reputant insufficiētes: z ideo tibi dixi qz vocabant humilitate atq; caritate prorsim vt adiunarent ad extrahendos istos pisces: z attrahētes hī rethe magnā habūdantiā pisciū extra hūnt: quāuis quāplurimi pp eorū defectus a rethe refugiat z egrediantur qz renuūt i tali rethe reclusis.

Rethe vero desiderij sancti sine dubio ceperit oēs ex eo qz aīa famelica mei honoris non est contenta pareculā habere sed oēs habere popat. Bonos habere querit vt eam adiunent in suo rethe ponere pisces z vt sibi met quotidie p̄seruet z augeant perfectionē impfectos optat vt perfecti sint: pranos p̄o cordialiter affectuose d̄siderat vt boni sint. Infideles quoq; tenebrosos croptat vt veniant ad lumē sancti baptismatis. Quis ergo popat h̄e cuiusq; status vel conditiōis cristian ex eo qz d̄s in me videt a mea bonitate creatos cū tā ignis caritate atq; pretioso sanguine iclu xpi filij mel redēptos. Itaq; cepit oēs in sui sancti desiderij rethe: sed multi profiliunt ab eo discedentes a statu gratie propter peccata sua: z infideles alij plurimi stāt in peccato mortali. Qd tūne tū existunt in illo sancto desiderio pp orationē continuā: qz l3 a me discesserit aīa propter eius peccatū z ab amore z pueris tione atq; reuerentia quam erga scruios meos habere debet: in eis tamē affectus vere caritatis atq; desiderium salutis animarū ipsorū nullo modo iminui debet. Itaq; iactant rethe humilissimi ad manum dexterā. O filia carissima si considerabis actum quē fecit apostolus petrus de quo habet in euāgelio qn veritas mea p̄cepit ei qz rethe mitteret in mare ipse vero respōdit. p̄ceptor p totā noctē laborauim⁹ z nihil oīno cepimus: s̄ in verbo tuo iactabo rethe. Cū ergo fecisset ita cepit copiosam

piscis
attrah
vocant
eoq; si
fuit in
git illi
gurā t
miser
verita
pulis
z in sa
amice
rū: vt
z voc
nis ita
nio p̄
en cō
p̄lū: q
lūc atq
lucit. D
pio iclu
it igitur
dū cape
quaritat
quid ite
cis. Eff
lis cū aīa
In ista n
p̄t eo qz
mari vū
nenit qd
rat cū pe
bus abiq
go vti m
xpi cruce
aīa culp
dit in m
appare
inmod
ritatis

Quintus.

piscium multitudinē intātū q̄ solus
attrahere nō poterat: ideo socios
vocauit vt adiunaret̄ eū. Igitur dī
eo q̄ si cōsiderabis hūc actū qui ita
fuit in veritate z tñ in figura cōti/
git illis vt ē dictū. Inuenies enī si
surā tibi ppriā: vñ noueris q̄ oīa
mīsteria z oēs mores quos z q̄ mea
veritas in mūdo tenuit absq̄ disci/
pulis z cū discipulis erāt signatū
z in salutē ac instructionē aliarū tā
amicorū ac seruorū meorū q̄ ēt alio
rū: vt in oībus hēre possēt regulā
z doctrinā speculādo cū lumīe ratio
nis ita q̄ tardis atq̄ rudibus in ge/
nio pspicacibus atq̄ acutis intelle/
ctu cōuenienter eē possint in exem/
plū: z quilibet in eis pōt inuenire sa/
lutē atq̄ cōsolationē suā dūmō vo/
luerit. Dixi tibi q̄ petrus ex prece/
pto iesu xpi rethē misit in mare: fu/
it igitur obediēs z vīna fide credi/
dit cape posse. ideo cepit in magna
quāritate s̄z minime tpe noctis. Nū
quid ītelligis qd̄ ē tēpus istud nō/
ctis. Est obscura nōr peccati monta/
lis cū aīa priuata fuerit lumīe gfe.
In ista nocte nīhil oīno salubre ca/
pit eo q̄ iactat hō affectū suū nō in
marī viuorū mortuo vbi petrū in/
uenit qd̄ nīhil ē. Ergo sinistra labo/
rat cū penis magnis z intollerabili/
bus absq̄ vtilitate q̄licetq̄. Sunt er/
go isti martyres demonis z nō iesu
xpi crucifiri. S̄z illucscēte die quo
aīa culpā deserit z ad statū gfe red/
dit in mēte sua pcepta salubria iam
apparēt in quib⁹ ei pceptū vt hu/
iusmodi rethē iactet in xbo mee ve/
ritatis incarnate v3 amādo me sup

oīa z primū tanq̄ seipsum: z tūc ex
obediētia z cū lumīe fidei cū firma
spe rethē iactat in verbo suo sequen/
do doctrinā z vestigia dulcis z amo/
rosi xbi ac discipulorū ei⁹. Qualiter
āt eos capit z q̄s vocat tā tibi dixi.

Quō rethē p̄dictū p̄fecti⁹ mare
iactat vñ q̄ ali⁹ Ca. cxlvij.

Hec autē volui tibi dicere vt ap/
te cū lumīe intellect⁹ agnoscas
cū quāta prouidentia ista mea veri/
tas incarnata tempore quo cū ho/
minibus conuersationē habuit or/
dinate suos act⁹ atq̄ ministeria per/
fecit vt intelligas ea que vos opor/
tet agere z illud quod agit aīa que
stat in isto perfectissimo statu: s̄z ad/
uerte q̄ vnus agit in maiori perfe/
ctione q̄ alter secūdū q̄ accedit ad
obediendum huic verbo corde p̄d/
priori z cū lumine perfectiori oī
spe de se perditā z solum in me crea/
toze suo collocata. ¶ Perfecti⁹ enim
huiusmodi rethē larat ille qui obe/
diendo seruat precepta s̄p̄itū z con/
scilia mentaliter z actualiter q̄ ille
qui seruat pcepta actualiter z consi/
lia solūmō mentaliter. nā qui nō ob/
seruaret consilia mentaliter procul/
dubio nec obseruaret pcepta domi/
ni actualiter eo q̄ adinuicē ligata
sunt vt alibi tibi plene narraui. Er/
go p̄fecte capit sicut p̄fecte rethē la/
rat z iactat. ¶ Perfecti vero de qui/
bus in p̄f̄ti narraui tibi cap s̄t ha/
bundanter z cum magna perfectio/
ne. O q̄ bñ ipsorū organa sunt ordi/
nata per custodias dulcē atq̄ bonā

Tractatus.

cautelam quam habuit arbitrium
liberum ad portam voluntatis: vn
de sensus etiam ipsorum faciūt oēs
vnum sonum velde suauē qui egre
ditur a ciuitate talis anime quoniam
am omnes ianue clausē sunt et aper
te. Porta enim voluntatis est, oīno
clausa ne proprius amor ingredia
tur et est aperta quia iugiter amat
et optat honorem meum atq; prori
mi dilectionem. Intellectus est et
am clausus ad videndum vanita
tes: delicias atq; mundi misērias q̄
sunt omnes veituti nox ex qua, tene
bre scit intellectus qui delectatur in
eis et inordinate recipit eas. Est etia
apertus cuius lumis quod aspiciit
in obiectum incarnate mee verita
tis. Memoria quoq; clausa reperi
tur ex eo quia tradidit obliuioni mē
dum ac etiam semetipsum quod ad
carnalem viuendi modum. et est ap
ta vt beneficiorum meorum quoti
die recipiat habundantiam cuius iu
gi reminiscētia affectus anime tūc
agit iubilum valde suauem tempe
ratis et modificatis ordinate cordis
cum prudentia salubri et cum lumi
ne ita q̄ valde concorditer vnum
sonum exhibent videlicet ad laudē
et gloriam mei nominis. In hoc ipso
sono in quo magne corde potentia
rum anime concordant etiam alie
parue corde: videlicet exteriores
corporis sensus ita bene morigerati
insimul alludunt vt ego tibi dixi lo
quendo de malis hominibus q̄ fi
cut omnes sensus in morte sonabāt
ex eo quia recipiebant inimicos su
os. Ita sonant in vita isti quia reci

piunt intra se solum amicos vera
rum atq; realium virtutum cū qui
bus optime concordant opera vir
tuosa. Omne quippe membrum la
borat valde laudabiliter in opere
sibi deputato. Bene laborat oculus
in suo visu: auris in auditu suo: simi
liter odoratus in suo odoratu: gu
stus in suo gustu: lingua bene ser
monem suum exprimit: manus in
tactu atq; pedes in incessu. Nec oīa
concordant in vna melodi: et in vno
sono videlicet in seruendo prorio
propter gloriam et laudem nominis
mei et anime seruendo cum sanctis
operationibus virtuosis. Et obedi
unt anime correspondentes ei tan
quam organa iocunda mihi valde
placent ista similiter et angelice na
ture imo et veris gustationibus qui
tales expectant cū iocunditate val
de gaudio quia vnus participa
bit bonum alterius. Etiam isti mō
do placent velut an nolit. nā hoīes
iniqui nequeūt ita latere sine fuge
re quā in se valde bene sentiāt isti
us melodie dulcedinem: imo quā
plurimi cum hoc hamo et instrumē
to remanent ibi captiui et disceden
tes a morte veniunt ad vitam. Cū
etiam quippe sancti ceperunt aliquas
animas hoc organo dulci. Primus
qui sonaret in sono vite fuit amoro
sum verbum assumendo vestra hu
manitatem et cum humanitate di
uinitati coniuncta et vnica cūphari
zando dulciter in cruce filium hu
mane generationis ibi ceperit. Ca
pitauit etiam aduersarium huma
ni generis diabolum cum dominū

absoluti
humani
Tos et
gistro vi
tis: cum
pes illi q
as etia
seminat
vidicere
fores: de
mas iste
de glori
dulci so
virgini
tidē ali
modis
sa. Pro
Pronid
illis atq;
lebāt. Et
pmittit in
mentū ut
mines vel
auferre fib
videre deb
amoris pre
sentias.

De prori
suis creatu
alia.

Quo
immo et
lectus cū
deas cū
creauit be
dere possi
no. Pro
et corpori

Quintu 5.

abstulit qui tãto tpe possederat ipz
humanum genus ex culpa ppria.
Nos etiam omnes ab isto dulci ma
gistro discētes isti dulci sono pulsa
tis: cum ista lapida doctrina princi
pes illi gloriosi v3 apostoli ceperūt
aīas eius verbū per vniuersū orbe
seminātes vt ab ipso p̄bo filio meo
didicerāt. Exinde martyres: confes
sores: doctores atq3 virgines oēs ani
mas isto dulci sono capiebant. Attē
de gloriosaz virgīnē vsulā que tam
dulci sono citharizauit q. xi. milia
virgīnū vno tractu cepit 2 aīas to
tidē aliarū gentiū: 2 ita fecerūt aliq
modis varijs. Quid horū est in cau
sa. P̄ocul dubio prouidentia mea.
Prouidi nāq3 instrumēta tribuens
illis atq3 viā 2 modū quō sonare va
lebāt. Et quicquid eis exhibeo siue
pmitto in vita p̄nti totū est ad aug
mentū istorū instrumētōz: v3 ho
mines velint agnoscere neq3 velint
auferre sibi metipsis lumē cum quo
videre debēt interponēdo nubem
amoris proprii atq3 cōplacētia sui
sensus.

De prouidentia dei qua vtiē cūz
suis creaturis in vita presenti 2 in
alia.

Capitulū. cxlvij.

Ergo filia carissima dilataetur
imo cor tuū 2 aperi oclū itel
lectus cū lumine fidei vt aperte vi
deas cū quāta prouidentia 2 amore
creauit hoīez 2 ordināuit vt ipse gau
dere possit meo summo 2 eterno bo
no. Prouidi quidē i oībz aīe simul
2 corpori tā hoībus ip̄fectis q̄ per

fectis bonis atq3 malis tēporaliter
atq3 sp̄ialiter in celo simul 2 in ter
ra in hac vita imortali pariter 2 in
vita mortali. In hac vita mortali
dū estis viatores 2 peregrini ligami
vos in vinculo caritatis: nā hō vio
lenter ē in eo ligatus ex eo q3 si se vo
luerit solvere ex affectu p̄mi cari
tate priuat⁹ tñ in eo ligatur ex ne
cessitate. Ut enim in actu pariter
2 affectu caritate deberetis vti pro
uidi nō tribuendo cuilibet oīa sibi
necessaria pro vita sua. vt etiā si q3
ex iniquitate sua perdidit affectū
2 amorē ex necessitate cōpellamini
p̄cipare simul vt salūm actūz hu
iusmodi caritatis hēatis. vnde tu
vidēs artificē ad colonūz hēre pro
sua necessitate recursū: 2 ita colo
nus hēt ad artificē: vñ enim indi
get altero qm̄ vnus ignorat agere
q3 facit alter. Ita clericus atq3 reli
giōsus indiget habere secularē atq3
secularis religiosum. vnus enim si
ne reliquo facere nequit 2 ita de ce
teris. Sed nūquid nō poteram ego
dotare quēlibet de necessarijs oībz?
Atq3 Sed ego prouidere volui q3
vnus humiliaretur alteri 2 q3 ita cō
pellamini saltē actum caritatis in
uicē habere tali necessitate compul
si. Ostendi igitur magnificentiā
bonitatē atq3 prouidentiam meam
in eis 2 sequi potius volunt 2 ire
post tenebras proprie fragilitatis.
Mēbra corporis vestri faciunt vo
bis verecundiam quia caritatiuaz
habent in se concordiam 2 nō vos.
Unde quando caput indiget adin
torio man⁹ illico subuenit ei. Et si

Tractatus.

* igitur quāuis sit valde paruum: in corpore membrum aliqua patitur caput minime dedignatur ei subuenire licet in corpore matus atq; nobilius membrum existat: sed succurrit ei subito iuxta posse iuuando cū visu auditu z affectuoso verbo nihil omittēdo cum omni fidei sollicitudine. Similiter omnia mēbra faciunt. Non ita facit hō superbus qz videndo pauperem egrotum in necessitate constitutū quī membrū est ipsius tamen ei subuenire negligit non solum cū omnibus que hēt imo neq; in verbo modico: sed vilipendit eum z cum improprio faciem auertit quasi nausēā ostēdēdo: habundat in diuitijs z cū fame perire permittit: sed ipse non attendit qd eius misera crudelitas ante me fetorem exhalat z vsq; in pfundus inferni talis eius putredo descendit. sed pūdeo per modū aliū illi pauperculo meo z pro pōdere paupertatis ei retribuentur habundētissimi diuitie. Ille vero cū improprio maximo redarguet a veritate mea put in euangelio cōtinetur vbi nihil se corrigat a qua sibi dicitur. Esuriui z nō dedisti mihi māducare: sitiui z non dedisti mihi bibere: nudus erā z non induisti me: infirmus fui z in carcere: neq; visitasti me. Et in tali necessitate minime pderit ei si dicat. Ego nunquā vidi te: qz si te vidissem hec oīa libentissime fecissem. Optime nāq; nouit ille miser qz ab ipsa mea veritate moniti sunt oēs in euangelio qd illud quod amore suo sit vni pauperculo mini-

mo suo sibi reputat esse factum: z id iuste cum demonibus inserit ei supplicium eternum. Itaq; vides qd in terra prouidi ne properent ad interitum eternum. Si vero consideres vitam eternā in ciuibz ibi consistētibus z in āngelica natura multum ordinate prouidi super ipsorum ordinata caritate. Non enim volui qd vnus gustet propriū bonū suū tantummodo quod a me recipit immo volui z ordināui qd bonū vniuscuiusq; participetur ab omnibus ita qd ex ordinata z pfecta caritate maior gustat bonum minoris z ceduerit minor maioris: minor vero quantum ad mensuram beatitudinis. nō qd paruus non sit plenus z perfectissime consolatus prout magnus. oēs enim sunt pleni in suo gradu prout alio loco tibi dixi. O quantum caritas ista est ibi fraterna z qd ē unita in me z vnus cum aliō recognoscendo ipsam caritatē a me put cā a me receperunt cū illo timore sancto atq; debita reuerentia quā eis dedi: vnde semetipsos accendunt in me necnon z in me vident z cognoscunt excellentissimam dignitatem in qua collocaui eos. Angeli cū in genti gaudio cōmunicant cum animabus beatorum atq; beati cū angelis. Itaq; omnes in perfectissima dilectione caritatis in alterutrum omnia bona participant z exultantes vltra qd intelligere valeas iubilando mirabili modo gaudent in me nulla tristitia reperitur ibi sed omnia sunt ibi dulcia z omnis amaritudo procul ex eo qd dum vixerūt

etiam
a moris
caritate
pientia
cipi pro
ad purg
teris et
lem pro
perculis
rantiam
pus: z
re non
meritu
go pro
corpora
testis
is: oran
bus in
pue cum
stis de
ergo me
pis pen
dia medi
cedine q
tibi dixi
mam ad
ciaris ex
ris vere
mam in
ipam ex
currenti
moe lē

de
tis erg
in tem

N

Quintus

et etiam in morte me gustabant ex
a moris affectu in proximis sincera
caritate. Quis hec ordinavit? Sa-
pientia mea cum admirabili dul-
cis providentia. Si vero te vertis
ad purgatorium ibi considerare po-
teris etiam optabilem et inestimabi-
lem providentiam meam in illis pau-
perculis animabus que propter igno-
rantiam amiserunt acceptabile tem-
pus: et quia separate sunt a corpo-
re non habent ultra tempus in quo
meritum acquirere possint. Illis er-
go providi quod vos qui nunc estis in
corpore viventes eas adiuvari po-
testis videlicet elemosinis: ieiuniis:
orationibus et alijs pijs operi-
bus in statu gratie factis et preci-
pue cum officio divino a meis mini-
stris deuote persoluto. Per hunc
ergo modum abrenuntietis eis tem-
pus penitentie sue mea misericor-
dia mediante. Ecce cum quanta dul-
cedine gratiose providi. Nec omnia
tibi dixi que pertinent intus ad ani-
mam ad salutem vestram ut effi-
ciaris ex toto philocapta et indua-
ris vere fidei lumen atque spem fir-
mam in providentia mea et temet-
ipsam cruas de te et in omnibus ec-
currentibus in me speres absque ti-
more servuli quocunque.

De providentia qua unitur de-
us erga pauperes eius servos etiam
in temporalibus. Capi. cxlix.

Nunc vero filia carissima tibi
volo dicere particulam val-

de partem de modis quos ego te-
neo cum servis in me sperantibus
ad subveniendum ipsorum exterio-
ri necessitati. Provisionem vero
meam amplius siue minus inveni-
ent quanto perfectius vel imperfe-
ctius expoliati sunt de semetipsis ac
etiam de mundo tamen omnibus
gratiose provideo. Et precipue pau-
perculis meis qui videlicet volun-
tate sunt vere spiritu pauperes hoc
est intentione spirituali. Multi na-
mque pauperes ultra immo contra su-
am voluntatem existunt. Isti sunt
proculdubio divites cuo ad volun-
tatem sed in veritate mendici sunt
quia minime sperant in me neque vo-
luntarie pauperitatem ferunt quaz
ego velut animarum illorum exhi-
bui medicinam quod divitie nocuis-
sent eis et extitissent in causa dam-
nationis eorum. Servi vero mei si
sunt pauperes minime sunt mendi-
ci. Mendicus enim aliquando non
habet ea que sibi sunt necessaria et
in gravi necessitate premit. Pauper
vero non habundat sed in his necessaria.
Ego namque nunquam ei deficio dum in spi-
ritu sperat in me. Aliquando tamen eos ad
aliquam extremitatem adduco ut apti-
us videant et intelligant quod ego possum
et volo necessitatibus eorum valde gra-
tiose providere et sic ampliori confi-
dentia speret in providentia mea et am-
plectantur animum spiritus sancti paup-
tis. Et illo tunc admirabili modo
clementia mea sanctis pijs qui servi
re talibus optat in necessitate pro-
det eis etiam in his exterioribus corda
succendo divitibus varijs modis ut

Tractatus.

eis in sua necessitate subueniatur: et ita tota vita pauperum meorum isto modo gubernatur ut cum sollicitudine quam seruis mundi tribuo de illis. Et verum est quod ut in virtute crescant atque probentur in fide patientia et perseverantia quandoque sustineo quod eis iniuria cum imprope-rio atque contumelia dicatur et nihilo minus ipsimet qui dicunt vel faciunt eis iniuriam a clementia mea compellitur ut eis faciat elemosinam et necessitati tali subueniat: hec est una providentia generalis quam facio pauperibus meis. Sed in magnis amicis atque fidelibus seruis meis aliqui sine meo creaturam utor ipsa providentia mea solummodo per meipsum prout ipsamet experta fuisti. Et audisti de patre tuo beato domino sermo meo glorioso. scilicet in principio sui ordinis cum hora prandii fratres nihil omnino haberent ad comedendum totus fidelis in me sperando certissime quod ego provide-rem dixit fratribus ut discernerent qui ita fecerunt ex obedientia sui patris. Tunc ego qui sperantibus in me gra- tiose provideo misi duos angelos cum albisimo pane de quo pluribus vi- cibus habundantissime comederunt. Ista providentia facta fuit absque ope- ratione hominum et a clementia mea so- lummodo processit. Aliqui provideo multiplicando parvam quantitatem que minime sufficiebat: ut optime nosti de beata agnete consorte tua que mi- hi servavit a sua pueritia fideliter usque ad ultimum vite sue cum humilitate vera et indubitata spe taliter quod omni dubitatione propulsa de nihilo cogi-

tabat pro se siue pro familia sua. unde cum vna fide paupercula sine qua- cunque substantia temporalis ad preceptum glo- riosae marie virginis fuit ad edificandum pulchrum monasterium in loco de- te- stabili quod morabantur ibi peccatores. Ipsa nullo modo dubitavit intra se vi- cere. Ego quomodo potero perficere tan- tum opus. Fideliter igitur in me confi- dens iuxta et cum providentia mea fecit ibi tale monasterium monialium ubi congregavit in principio decem et octo virginum puellas cum nihil omnino ha- berent nisi prout ego providebam eis. Tamen ego sustinui semel quod tribus diebus absque pane steterunt herbas tantummodo comedentes. Super isto puncto tu posses admirari dicendo mihi: quare deduxisti eas ad hanc ex- tremam cum iam expresse mihi dix- eris quod nunquam deficiis in aliqua neces- sitate servis in te sperantibus. In hoc apparet eis in tanta necessitate non extitisse pronisum ex eo quod loquen- do contra deum homo vivere non potest herbas tantummodo comedendo et pre- cipue cum homo non est in magna perfe- ctione. Et si agnes erat in statu ma- gne perfectionis credere possumus quod omnes alie virginum ille non erant in ta- li statu. Ad hoc ego respondeo quod ita fe- ci atque permisi ut inebriarentur ille perfecte de providentia mea. Imper- fectis vero materiam exhibui per sub- secutum miraculum ut fundamentum atque principium facerent in lumine sanctissime fidei: et in tali cibo vel alia materia quando similis casus occurrit ego de dispositione unam humano corpori taliter quod ita meli-

na valet
vel etiam
quando
ria quod
admiranda
hoc aper
metipsum
quantita
cuius m
set in ill
veritatem
dis in o
me done
ne spon
virgine
na irape
gregari
miles o
bus eam
faciebam
dem com
eius et ip
ceptabam
do petitis
specta me
gi quenda
nos pame
civende p
propinqu
aliqui de
ad rotam
nobis per
lis ergo q
dina de
agnes ill
gebat e
in manu
do quod
imo tan
fuit in m

Quintus.

us valet cū quadam herba modica
vel etiā sine quocunq; cibo q̄ prius
quando panē habebat ⁊ alia ciba-
ria que sunt ordinata pp vitā hoīs
adinuādā atq; sustentandā. Et
hoc apertissime nosti quoniā in te/
metipsa p̄basti. Etiā ego prouideo
quātitatē paruam multiplicādo ali-
cuius materie. Cum enim illa stetis-
set in illo spatio tēporis ita exp̄resso
vertit ad me fidelem oculuz sui cor-
dis in oratione sua dicens. Dulcissi-
me dñe amantissime pater ⁊ eter-
ne sponse nūquid ordinasti q̄ istas
virgines ab ipsarum domo pater-
na iraherem ⁊ in ista domo tua con-
gregare vt in ea fame pereāt. Pro-
indeas optime domine necessitati-
bus earum. Ego tamen erā ille qui
faciebam eā ita petere habebā qui-
dem complacentiā experiendi fidē
eius ⁊ ipsius humilem orationē ac-
ceptabam. vnde prouidi satisfaciē-
do petitioni sui cordis quod in con-
spectu meo stabat: ⁊ inspirando coc-
gi quendā vt afferret ei quinq; pa-
nos panes ⁊ illico sue menti patefe-
ci: vnde pri⁹ q̄ ille qui portabat ap-
propinquaret hostio sine rote vixit
alicui de filiabus ei⁹. Filia vadas
ad rotam ⁊ recipe panē illū quem
nobis dominus gratiose mittit. Il-
lis ergo quinq; panibus allatis or-
dinate discubuerunt. Dum igitur
agnes illos paruissimos panes fran-
gebat ego concessi tantam virtutez
in manibus eius panes multiplicā-
do q̄ oēs ad libitū refecte fuerunt:
imo tanta superbabundantia remā-
sit in mensa q̄ omnibus in prandio

sequentis diei fuit habūdantissime
satisfactum. Idē ⁊ alijs varijs mō-
dis ego prouideo seruis ⁊ amicis me-
is qui voluntarie pauperes effecti
sunt. Neq; solūmodo dico volunta-
rie nisi sint spiritu pauperes hoc est
cum intentiōe spiritali: alias enī
modicuz proficeret eis prout occur-
rebat antiquis philosophis qui ex
affectu quē habebant ad adiscen-
dam scientiam vtrūq; mundanā cō-
tēnebant has diuitias ⁊ volunta-
rie pauperes efficiebātur intelligē-
tes ex quadam experientia siue na-
turali nōitiā q̄ ista sollicitudo ex-
terior mundanarum diuitiarū im-
pediebat eos ne venirent ad illud
scientie culmen quod optabantobi
collocauerant finem atq; terminuz
ante oculum intellectus eorum.
Sed quia paupertas ista volunta-
ria non erat cum intentione spiri-
tuali ad gloriā ⁊ laudez nominis
mei ideo non habuerant alicuius
gratie vitam neq; perfectionem: im-
mo receperunt in se morte eternā.

De malis que procedunt in pos-
sidēdo vel inordinate desiderando
diuitias ⁊ tales. Capit. cl.

Atende filia carissima quātu-
est dedecus ⁊ materia cōfusio-
nis hoīb⁹ xpianis miseris amatorib⁹
bus diuitiarū qui minime sequē-
intellectū quē hnt a natura vt acq-
rere possint bonū eternū sicut isti
philosophi fecerūt vt sciētia inutile
adintā adiscerē possent. Agnoscētes
enī eas ad ipedimētū sui p̄positū

Tractatus.

fore contemnebant: Imo proieci-
 eas. Et isti de istis diuitijs volunt si-
 bimetipsis per modum loquedi fa-
 cere dominum. Et hoc aperte mani-
 festat: quod sic est ex eo: quia amplius
 amaricantur amittendo diuitias hu-
 iusmodi temporales quam amittendo
 me qui sum summum: et eternum bo-
 num. Si tu bene consideras omnia
 mala producuntur ex hoc inordina-
 to desiderio congregandi diuitias.
 Oritur ideo superbia dum homo de-
 siderat esse maior. Et iniustitia tam-
 in se quam in alijs. Insuper et auaritia:
 quam ex appetitu pecunie solliciti per-
 curat expoliare sine fraudis fraude
 et proximum suum ac etiam arripe-
 re bona ecclesie minime formidat que
 sunt acquisita precio sanguinis vnige-
 niti filij mei. Oritur etiam inde qua-
 dog reuenditio carnis proximi sui.
 Et etiam temporis ut usurarij faci-
 unt qui veluti latrones vendunt ea
 que minime sua sunt. Volutas egre-
 ditur ideo propter multa cibaria sa-
 tis inordinate sumpta. Unde sequi-
 tur inhonestas: quod si non haberet ad
 expendendum frequenter in conuer-
 satione tante miserie minime mora-
 rentur. Quot etiam homicidia odia
 proditioes crudelitates erga pro-
 ximum inde procedunt cum infide-
 litate circa me presumendo: de se tam-
 quam si propria virtute sua diuitias il-
 las acquisissent: nec attendunt quod
 illorum virtute non acquisuerunt:
 sed eas possident eas: imo solum ex p-
 nidentia mea. Ipsi vero de me qui
 rem iniustissime spem amittunt: et
 dummodo sperant in vanitate di-

uitiarum suarum. Et velut excecatis
 non vident quod in earum vanitate se
 deceptos inueniunt ex eo: quam in vi-
 ta presenti sunt eis quandoque abla-
 te per dispensationem incant: et eo-
 rum utilitatem: vel saltem in morte
 derelinquant eas. Tunc aperte co-
 gnoscunt ipsorum huiusmodi spem ex-
 titisse vanam absque stabilitate sine sa-
 cietate fructifera desiderium ergo di-
 uitiarum temporalium hominem facit esse pau-
 perem: et occidit a vita gratie opatur
 esse crudelem sibi metipsum: aufert sibi
 dignitatem infinitam: et facit eum esse finit-
 tum: quod vix deberet huiusmodi desi-
 derium eius solum esse in medio qui suus
 infinitum bonum: et ipse posuit et vnuit
 illud in re finita: et vilissima: ipse per-
 didit gustum saporis virtutum: et odo-
 ris criminis paupertatis: amisit de se
 ipso dominium ordinando se diuiti-
 arum seruum: insatiabilis est ex eo
 quod diligit ea que sunt infra se: quoniam
 omnia creata sunt in obsequium
 hominis: et non ut homo seruiat eis ho-
 mo autem est ordinatus: ut mihi solum
 modo seruiat qui suus finis eius. Quot
 laboriosis penis: atque periculis ho-
 mo sponte se subicit non solum in ter-
 ra: sed et in mari: ut opes aggregare
 possit non solum ad necessitatem vite:
 sed ad superhabundantiam: atque cum
 cupiditatem: et auaritiam: ut postea
 reddeat ad ciuitatem propriam cum
 ambitione magna: et pompa seculi.
 Neque curat vel parnam in corpore
 suo sustinere penam ad acquiren-
 das virtutes que sunt anime vere
 diuitie ipsi suffocauerunt in illis va-
 nis diuitijs eorum et affectum eum quod

bua
 rpe:
 ram
 quant
 que m
 ai. p
 stabl
 sunt:
 quis
 per.
 infin
 puta
 uere
 uiti
 mur
 rian
 vere
 comp
 nant
 rum
 dotat
 erall
 proce
 ueren
 lectio
 henti
 sunt
 poma
 hac
 erpe
 areta
 nata
 facit
 for
 celo
 qui
 et
 de
 pa
 re

Quintus.

bus mihi seruire debent: et cum va-
rijs: et illicitis lucris conscientias eo-
rum onerant. Attende diligenter ad
quantam adduci sunt inopiam at-
que miseria: et cuius effecti sunt ser-
ui. Proculdubio non alicuius rei
stabilis: imo cum vanitate multa
sunt: valde mutabiles: hodie nāque
quis est in seculo diues: cras pō pau-
per. Nunc in sublimi statu illico in
infimo. Nunc a mundo aliqui re-
putati sunt: et habiti cum multa re-
uerentia propter eorum fallaces vi-
uitias: illis vero deperditis ab ipso
mundo sunt in derisum: et improp-
riam: et in contemptum habiti cum
verecundia: et improprio: et absque
compassione male tractantur. Ipsi
nanq̃ diligebantur intuitu diuitia-
rum illarum: et non ex virtute qua
dotati fuissent: q̃ si dilecti fuissent
ex aliqua virtute que fuisset in eis
proculdubio deperditis nō essent re-
uerentia circa ipsos: et affectuosa vi-
lectio licet opes essent amisse rema-
nentibus virtutibus. O q̃ grania
sunt hec onera mentibus eorum ad
portandum. Tam grania sunt q̃ in
hac via peregrinationis nō possunt
expedite currere: neq̃ transire per
arctam ianuam. Ita veritas incar-
nata vobis in euangelio dixit: ṽz q̃
facilius potest intrare camelus per
foramen acus q̃ diues in regnum
celorum loquitur de diuitiis illis
qui miserabiliter: et inordinato affe-
ctu diuitias exoptant: atque possi-
dent eas. Multi nanque sunt illi
pauperes qui per inordinatū amo-
rem: et affectum vniuersum orbem

cum voluntate sua possident si quo
modo possent habere hi per portas
absque dubio transire nequeunt ex
eo q̃ ē arcta: et humilis: vnde nisi de-
ponant onus: atque restringant af-
fectum inordinatum a mundo: et ex
humilitate ceruices inclinent p̃ trā-
sire non poterunt. Et nō est alia
via que dirrigat eos ad vitam: nisi
solum ista. Bene tamen est alia via
multū ampla que dirrigit ad eter-
nam damnationem ambulantes p̃
eam: sed velut cecati non vident
ipsorum in recuperabilem ruinam.
Et in vita presenti gustant aram in-
ferni. Nam ipsi per omnem modū
a pena cruciantur eo quia plus optāt
habere q̃ possunt. Non habentes in-
de torquentur: et cū amittunt a ma-
gno dolore cruciantur. Et cum tan-
ta mensura doloris amittūt cū quā
ta mēsurā carnalis amoris illa pos-
sidebant. Amittunt proximis ca-
ritatem: et amorem fraternum: et nō
videntur vllō modo curare virtu-
tem aliquam acquirere. O putre-
do mundi non vico de rebus in se:
quoniam omnia creant bona: imo
perfecta: sed ille putridus est qui cū
affectu carnali: et inordinato possi-
det illas lingua tua filia carissima
narrare nesciret quot mala sūt que
procedunt inde quotidie. Vident
et experiantur ipsi miserabiles: et ex-
cecati: et tantum agnoscere nolunt
eorum inestimabile detrimentum.

De excellentia pauperum spiri-
tuū: et quomodo x̃pus xp̃i istū exem-
plo nos docuit.

Capi. clj.
s. liij.

Tractatus.

Aliqua narrādo tibi tetigit: ut amplius: et aperti⁹ agnoscas ibelauz paupertatis volūtario spīritu. Quis agnoscat: Pauperculi serui mei dilecti qui: ut expedite possent iter hoc agere: atq; trāsire per ianuā artā on⁹ diuitiarū ī terram affectuose proiecerūt. Aliqui piecerūt eas effectualiter: et mentaliter isti sunt obseruantes consilia pariter: et precepta mentaliter: et affectualiter. Alij suāt utiq; pcepta legis actualiter consilia vero mentaliter virtuosē diuitijs affectum eruentes: quoniam eas non habent: neq; possident per inordinatum amorem: sed ordinate cum sancto timore meo: vnde talis factus est ipsarū non avarus possessor: imo pius proximo pauperi dispensator. Iste quidem bonus est: primus vero perfectus: q; ē cū maior fructu et impedimēto minor: et in eo videtur prouidentia mea magis aperte relucet actualiter de qua cōmendando veram paupertatem narrationem perficiam: vterq; crucem humiliter inclinat faciendo se virtuosē paruulum. Sed quoniam alias tibi narraui de secundo nunc de primo solummodo tibi loquar. Ego tibi monstrāui q; omne malum damnum siue pena tam in vita presenti: q; in futura procedit ab inordinato amore diuitiarū sic econuerso noueris q; omne bonum et pacifica requies orit a vera paupertate: considera diligenter: aspectum pauperulorum meorum: et cū quanto gaudio: et iocunditate sancta quotidie viuunt: ipsi nullo tē-

pore contristantur nisi super offensa mihi facta. Que tristitia nō affligit: imo pinguescere facit animam. Propter huiusmodi paupertatem sumas inuenire diuitias derelinquentes tenebras obscuras inuenerunt semetipsos in perfecta luce. Quia mundi miseriam omiserunt eterno gaudio postea letantur: propter viliissima bona mortalia recipiunt in mortalia bona pretiosa vbi maximā habent: et ineffabilem consolationem tollerare labores cum iustitia refrigerium est eis: caritative cum omni rationali creatura conuersantur: neq; sunt personarum acceptatores. In quo virt⁹ relucet: atq; firma spes. Ubi ardet ignis vere caritatis. In eis utiq;. Quia cum lumine fidei quas habuerunt in me quā sumā sum: et eterna felicitas a mundo leuauerunt omnē spem: et ab omni mundana consolati ne: et fuerūt amplexati veluti sponsam amabilem veram paupertatem cum seruicibus eius: seruitrices vero paupertatis huiusmodi sunt vilitas cū sui contemptu: et humilitate vera quā seruiunt: atq; nutriunt in anima verum affectum et amorem. Cum ista fidei spe caritatis igne succensi veri serui mei saltabāt: atq; saltant extra mundi vanitates: et diuitias ei⁹ ac etiam extra proprium sensum: hec omnia vilipendendo contemnebāt prout egit ille gloriosus apostolus Mathens qui a banco saltando reliquit opes multas quas in seculo possidebat: et indilate secutus est veritatem incarnatam que docuit

vos
et in
Ne
exen
sue n
vilit
se. T
tissi
sam
par
ipic
nat
sece
Et
mil
hor
tati
bile
virg
itiner
bus: q
lo pro
ibiq;
tum i
Tu v
malit
ria no
ret. S
fatu
cit cu
tissim
manit
vicer
abiq;
luit.
do q
vt g
vite
fiag
et q

Quintus.

vos modum et regulam: ut ametis
et imitemini paupertatem istam.
Neque docuit verbo solummodo: sed
exemplo suo perfectissimo. Nam a
sue natiuitatis initio: usque ad finem
ultimam vite sue per exemplum in
se. Vos huiusmodi doctrinam aper-
tissime docuit. Ipse pro nobis spon-
sam istam humilem disponens: usque
paupertatem extremam cum esset
ipsa summa felicitas ex unione diuine
nature est enim unum mecum: et ego
secum: et habeo diuitias infinitas.
Et si vis cum videre pauperem: et hu-
miliatum attende deum esse factum
hominem: et vilitate vestre humani-
tatis esse vestitum. Tu vides hoc ama-
bile verbum in stabulo nasci cum esset
virgo beata Maria mater eius in
itinere: ut ostenderet vobis viatori-
bus: quod quotidie debetis in stabu-
lo proprie noticie vestri permanere
ibique renasci ubi cum inuenietis na-
tum in anima vestra per gratiam.
Tu vides eum in medio duorum ani-
malium in tanta penuria: quod ipsa ma-
ria non habuit: unde eum cohiberet.
Sed in tam intenso frigore cum
flatu animalium: atque feno calese-
cit eum. Et cum esset ignis excellen-
tissime caritatis frigare voluit in hu-
manitate sua in omni vita sua dum
viceret in mundo cum discipulis: et
absque discipulis aduersa tollere vo-
luit. Unde propter famem aliquan-
do ipsi discipuli spicas confricabant
ut grana comederent. Et in ultimo
vite sue nudus erpositus extitit: et
flagellatus ad columnas deinde cru-
ci crudeliter affixus: atque sitibundus

omnia cum inestimabili patientia
tollerant. Et in tanta fuit extremi-
tate reductus: quod omnino ligno simul
et ipsa terra caruit: nec habuit: ubi
caput reclinare posset. Opportuit
igitur quod super humero proprio illud
reclinaret: ipse vero velut ebrius
amore et pretioso sanguine suo fecit
humano generi balneum. Nam ap-
to sacro corpore suo. Undique habun-
danter sanguinem effudit: et in ma-
gna paupertate: atque necessitate con-
stitutus amplissima dona largitur.
Et dum est affixus: et arctatus in li-
gno crucis amplissime suam libera-
litatem: et habundantiam suarum
diuitiarum omnibus creaturis ra-
tionalibus effundit. Gustando fel-
lis amaritudinem vobis exhibuit
dulcedinem perfectam: et admirabi-
lem. Dum est in afflictiva tristitia vo-
bis consolationem exhibere: dum est
affixus in cruce vos absoluit a vin-
culo peccati mortalis. Dum amore
factus est seruus vos a seruiente dia-
boli plene liberant cum esset ven-
ditus vos proprio sanguine redemit
in se mortem acceptando contulit vo-
bis vitam. Ergo regulam vobis amo-
ris erimur tribuit: quia maiorem af-
fectionem: et amorem vobis ostende-
re nequebat quam exponendo pro vo-
bis vitam qui facti fuistis inimici
sibi pariter: et mihi patri eterno hoc
ignorare videtur homo peccator qui
me valde offendit: atque tale precium
nimis vilipendit. Vobis etiam exhi-
buit optimam humilitatis vere re-
gulam: quoniam humiliatus est usque
ad mortem vilissimum: et obpro-

Tractatus.

briose cruels. Exemplum etiam vi-
litis ex eo quia sustinuit obpro-
bria: et impropria multa. Item ex-
plum vere paupertatis: ut in dictis
est. Unde dicit ipsemet in euangelio
Vulpes foueas habent et volucres
celi nidos filius autem hominis non
habet vbi caput suum reclinet. Quis
agnoscit ista? Ille qui lumen habet
fidei sanctissime. In quibus inueni-
tur ista fides: In pauperibus qui
sunt spirituali pauperes intentione
qui reginam istam: vix paupertate
in sponsam acceperunt: quoniam a
se remouerunt vanas diuitias que
tenebras infidelitatis inferebant.
Ista regina regnum habet in quo
nunquam est aliqua guerra: sed iugiter
est ibi pax et tranquillitas habundat
ibi iustitia: quoniam illud quod in
iustitiam operatur separatuz est ab
ea. Aduritur sue ciuitatis valde fortes
eristunt ex eo: quia non sunt in terra
molli in arena fundati: ut omnis au-
ra posset eos ad terram deicere: sed
super firma petra: vix iesu christo filio
meo: ibi lux est absque tenebris et etiam
am ignis absque frigore: quia mater isti
us egregie regine diuine caritatis
est abissus. Ornamentum huiusmo-
di ciuitatis est humana pietas: atque
clementissima misericordia: quoni-
am expulsus est ab ea tyrannus ille
diuitiarum qui crudelitatem habebat.
Ibi est omnium ciuium urbana
beniuolentia: vix amor omnium pro
ximorum. Ibi longa perseuerantia
cum prudentia: unde ciuitas non in-
prudenter: imo prudentia vigilique
custodia gubernatur propter que vi-

det aperte: quia anima que sumit hu-
iusmodi reginam in sponsam omni-
bus diuitijs dominatur. Neque po-
test esse istarum domina: nisi domi-
netur etiam diuitijs eternis: vide ta-
men ne mors: vix appetitus diuitia-
rum subintraret animam illam tunc
enim ab illo bono separata foret: et
extra ciuitatem ipso facto se reperi-
ret in summa miseria. Si vero est ista
sponse fidelis ubique semper ei donat
huiusmodi suas diuitias. Quis au-
tem videt tantam excellentiam: vi-
det anima que fidei lumen habet: et
ista sponsa: sponsum suum idest ho-
minem: et cepit indutum mirabili pi-
ritate: diuitias vanas auferendo si-
bi que faciebant ipsam immundam
et priuat cum conuersationibus ma-
lis: et exhibet ei bonas priuat cum in-
bertia negligentie: atque mundi sol-
licitudinem eiecit a se: priuat enim
amaritudine diuitiarum vite pre-
sentis: et cum dulcedine remanet. Spiritus
ne precipitatur rosa vero conserua-
tur in pulchritudine sua. Anime sto-
machus euacuat a corruptis humo-
ribus amoris inordinati: et facit ip-
sum exoneratum atque lenem quo pri-
us euacuato postea cibo virtutum
implet que suauitatem inestimabi-
lem exhibent. Et duos ordinat ha-
bere seruitores qui bene disponant
habitationem eius: vix odium: et amo-
rem. Odium autem vitiorum: atque
proprie sensualitatis purgat animam
ab omni sorde: sed amor virtutum
ornat eam: et priuat ipsam omni dis-
bitatione: atque timore seruilis ei seculi
ritatem exhibendo cum timore san-

Quintus.

cto. Et in effectū virtutis omnes: at
que gratias complacentias: et sola/
ciosas delectationes: iucinet anima
que reginam istam egregie pauper/
tatis assumit in sponsam. Nullo mo/
do metuit habere molestiam. Eo qz
nullus est qui faciat ei bellum. Nō
timet etiam habere famem sine pe/
nuriā: quia fides vidit: et sperauit
in me creatore suo: vnde procedunt
omnes opes cum diligentissima p/
uidētia ingerit eos alo: et vbi que
nutrio. Nunquid vnquam audisti
vel vidisti: qd aliquis verus seruus
meus: et huiusmodi sponsus pauper/
tatis alicubi fame periret. Non: cū
tamen inuenti sint plurimi qui pe/
rierint in suis multis diuitijs non
i me confidentes: et ideo perierunt.
In istis vero pauperculis meis ego
nunquam deficio: quoniam ipsi nū/
quam in me sperare desunt. Et id
veluti pater pius atque benignus
eis indefesse prouideo. O cum quā
to gaudior: et animi libertate vene/
runt ad me: quia non erunt cum lu/
mine fidei qd a principio: vsque ad
vltimum diem vite presentis vsus
fui vtor et vtar in futurum in omni/
bus prouidentia mea spiritualiter
et temporaliter. Tamen aliquando
permitto qd ipsi plura tollerent: vt
alias tibi dixi: quia volo qd in fide
crescant et in spe de suis laboribus
plenissime remunerandi. Nunquā
tamen eis in sua necessitate deficio
in totum experti sunt abissum pro/
uidētie mee ibiqz lac diuine dulce/
dinis degustāt: ideo minime timēt
amaritudinem corporis mortis: i/
mo cū anxiō desiderio currunt ad

eam veluti iam proprie sensualitatis
mortui: et etiam quo ad istas vanas
diuitias: et tanquam philocapi spō/
sum vere paupertatis fuerunt fer/
uenter amplexantes. In voluntate
mea quotidie viuentes ad omnia
parati sustinere calores: et frigora
nuditatē famem: atque sitim de/
risiones: et contumelias: imo etiam
mortem cum anxiō desiderio van/
di vitam amore mei qui sum coruz
vita: et sanguine: amore sanguinis.
Attende pauperes apostolos: et ali/
os martires gloriosos Petrum
Paulum Stefanum: atque Lau/
rentium qui non apparebat esse su/
pra ignem: sed super floribus odorā/
feris: et iocundis: et quasi cum tiran/
no ludendo dicebat Alasti vnā par/
tem verte aliam: et manduca. Cum
igitur ingēti diuine caritatis igne
paruum exstinguebat animesue ien/
su. Lapidēs vero Stephano vide/
bantur esse rosē. Quis erat in cau/
sa: Aerus amor cum quo sumpse/
rant istam reginam vere pauperta/
tis in sponsam cum vniuersum or/
bem amore mei reliquissent. Ipsam
ergo dispensauerunt cum lumine
sanctissime fidei cum firma spe ac
obediētia prompta realiter obe/
dientes consilijs: atque preceptis:
Unigeniti filij mei mentaliter: at/
que actualiter. Mortem optabant:
et vitam habebant cum displicen/
tia: et impatientia: non vt laborem
effugerent: immo solum: vt mi/
hi: qui sum finis: videtur vni/
rentur. Et quare non timebant

Tractatus.

mortem quaz omnis homo natura
liter metuit: Quia sponsa vere pau
pertatis assecratur eos auferendo
eis totaliter amorem proprii corpo
ris: et omnium diuitiarum orbis. Un
de cum virtute conculcauerunt: at
que debellauerunt a. 1023 natura
lem habito lumine: et amore diuino
supernaturali. Et quomodo poterit
homo qui est in tali statu dolere de
morte sua corpora q desiderat am
mittere vitam: imo cum amara pe
na tollerit cam: ita prolixam: aut quo
modo in aliquo dolere poterit amit
tendo seculi diuitias quas affectu
fissime iam diu cuz tanto desiderio
contempnit: hoc absqz dubio non est
valde magnum. Nam ille qui non
amat non dolet: imo delectatur am
mittendo rem quam odit: itaqz vn
decunqz te verteris in eis inuenies
optabilem pacem: et eos habere re
quiem: et omne bonum. In illis ve
ro miseris qui possident huiusmodi
seculi diuitias amore tam inordina
to inuenies penas intollerabiles: et
omne malum quamuis in exteriori
aspectu videatur esse contrarium:
sed in rei veritate sic est. Quis eniz
non iudicasset q lazarus extitisset
in suma miseria: et ille diues damna
tus in iocundo gaudio: et in magna
quiete fuisset. Et tamen ita non erat
quia penam ampliozem habebat
ille diues cu habundantia sua tpali
qz ille paupculus lazarus a lepra
cruciatus: ex eo qz in lazaro mortua
erat voluntas propria: et in me viue
bat qui sibi dabam in pena refrige
rium: atqz consolationem: in diuite

vero sua voluntas vivebat: unde p
cedebat omnis pena. Cum ergo la
zarus expelleretur ab hominibus:
et presertim ab illo diuite damnato
nec haberet extergentem vulnera
sua: vel in aliquo sibi prouidentem:
ego prouidebam: q animal irratio
nale lingeret eius vlcera. Et in vlti
mo vite ipsorum videtis cum lumi
ne fidei lazarus in gloria: et illum
diuites in inferno cruciari: Itaqz
diuites in tristitia multa permanet
pauperculi vero mei stant i sancto
gaudio. Ego quidem eos iuxta pe
ctus meuz habeo et conseruo lac eis
exhibendo multarum consolationum
qm amore mei dereliquerunt om
nia totaliter: ideo me totuz habent
ad possidendu: Spiritus sanctus ita
loquendo se nutricem facit gubernan
do corpus et animam ipsorum in quo
cunqz statu fuerint. Etiaqz ab anima
libus brutis: ego prouideri facio di
uersimode fm indigentiam eorum:
pro solitarijs egrotis ordino quan
doqz q alius in heremo solitari^o va
dat ad eos visitandos: atqz guber
nandos. Tu quoqz nosti q pluries
ego te coegi contra consuetudinem
tuam egredi cellam: vt in necessita
te subuenires pauperculis egrotan
tibus: hoc idem in te manifeste pro
basti de prouidentia mea. Dum eni
a creatura in tua necessitate subside
re non haberes. Ego creator illico
prouidi mirabili modo. Igitur ego
nunqz in me vere spantibus in ali
quo deficio: s; gratiose prouideo. Et
vnde pcedit: q homo qnqz stans in
delicijs cu panis multis: et i magna

Quintus.

Enrapprij corporis habendo quoti
die cibaria delicata cōtinue tū erit
infirmus et granatus. Postq̄ au
amorem meum se contempnit et amplecra
tus est voluntariam pauperatē
unico vestimento sibi reservato ad
cōhoperiendam corporis nuditatē
ip̄e idem efficitur etiam corpore for
tis atq̄ sanus: et nō videbitur q̄ ali
quid ei noceat: neq̄ comprehendet
q̄ illi corpori suo detrimentum ali
quod inferant frigora sine calores:
vel alia cibaria grossa. Totum hoc
a providentia mea pcedit: q̄ de illo
curā habere cepi qui mihi de se tota
liter curā cōmisit oīo derelinquen
do semetip̄m. Ergo dilectissima filia
vides apte iquāta requie p̄sistat hī
pamabiles pauperculi mei.

Repetitio sumaria de p̄dicta p
videntia diuina. Capi. clij.

Narraui tibi filia mea carissi
ma nūc aliquā particulam
de providentia mea in omni mane
rie gentiū ostendēdo q̄ a principio
quo mundū primū ego creavi: et po
stea secundum v̄z hoīem ip̄sum ad
imāginem meam: et similitudinē
creando: vsq̄ ad ultimū finem: ego
suz vsus ista providentia mea: et oīa
que feci facio: et faciam accedunt: at
que proficiunt ad salutem vestram
q̄ volo sanctificationem vestram et
oīa que tribuo vobis ad istū finem
exhibeo: hoc iniqui non vident: q̄
sibi met ip̄s lumen abstulerunt. Et
tam tibi dixi: q̄ q̄ non agnoscunt i
me scandalizantur. Tamen ego eos

patienter tollero expectans eos: vsq̄
que ad ultimum procurando: et pro
videndo necessitatibus eorum qui
sunt peccatores velut: et iustis in tē
poralibus: et spiritualibus. Itēz ali
qua tetigi pauca de diuitiarum im
perfectione: et ad quam miseria illuz
adducunt qui possidet eas affectu i
ordinato. Et tibi dixi de pauperta
tis excellentia: et de diuitiarū habū
dātia quā ipsa paupertas aīe tribuit
eā in sponsam elicienti: ipsa quidem
sociata est euz orore vilitate de qua
vilitate v̄na cum obedientia tibi vi
cam aliqua. Itēz ostendi tibi quan
tum mihi virtus illa placet: et quo
modo sibi provideo paterna provi
dentia mea. Totum hoc tibi narra
ui pro cōmendatōe tante virtutis
atq̄ sanctissime fidei cum qua per
uenit anima ad hunc excellentissi
mum statum: et ut in fidelisoe faci
as augmentum: et ut pulsare non
desinas ad misericordie mee ianuā.
Crede fideliter viva fide: q̄ deside
rium tuum: et aliorum seruorum: et
amicorum meorum adimplebo euz
tollerantia multorum laboruz: vsq̄
ad mortem. Tu vero confortare vt
risliter: et exulta i me: q̄ sum i oībus
defensor atq̄ p̄solator tuus. Nūc ergo
tibi loquēdo satisfeci sup̄ puidētia
de qua me rogasti dicēdo: q̄ ego ne
cessitati mearum creaturarum be
nigne prouiderem et apte nouisti q̄
ego mīme cōtēno scā desideria v̄ra.
Qualiter hec aīa post gratiaruz
actiones dñm humiliter exorat: vt
ei loquat aliqua de obedientie vir
tute. Capi. clxij.

Tractatus.

Hec aia deuota tunc velut ebria
admirabili modo philocapta de
vera sanctag: paupertate dilatata
in summa et eterna magnitudine at
q: transformata in abissum ineffa/
bilis atq: excellentissime prouiden
tie taliter q: existens in vase corpis
extra corpus ei videbatur eē ppter
obūbrationē atq: rapinam quaz in
ea fecerat ignis eterne charitatis
oculum intellectus infirmum hēbat
in diuina maiestate dicēdo sum/
mo et eterno patri. O pater eterne:
o ignis abissi vere caritatis: o eter/
na pulchritudo: o eterna sapientia:
o bonitas eterna: o eterna clemētia
o spes atq: refugium peccatorum: o
largitas inestimabilis: o bonum in
finitum et eternum. O fatue ppter
excessum amorē nunquid indiges
aliqua creatura tua: mihi videtur
q: egeas eo qd facis quēadmodū si
vivere non valeres absq: illa cum
tu sis vita ex qua viuunt oīa: et sine
qua nihil oīno vivere potest: pro/
pter quid igitur es taliter infatua
tus in creatura tua. Quare ve ipa
fuisse philocaptus et in temetipso ti
bi cōplacuisse et ita delectatus fuisti
de illa: et velut ebrius et auīdus val
de suam salutem optas et admirabi
li modo queris: ipsa vero fugit. Tu
sibi propinquas et ipsa semetipsam
elongat. Propinquius enim veni
re non poteris q: induendo verbū
tuum humanitate nostra. Quid vl
tra dicam: faciam veluti balbuti/
ens et dicam. a. a. a. quia nescio quid
vl ra loqui possim ex eo q: lingua
finita non valet exprimere qd aia

sentit et cognoscit nec affectus eius
infinite desiderantis te bonum infi
nitum mihi congrue videtur sūbz
apostoli pauli dicere posse videli/
cet oculus non vidit nec auris au/
diuit nec in cor hominis ascende/
runt que vidi et que preparauit de/
us diligentibus se. Sed que vidisti
Vidi archana dei que non licet ho
mini loqui. Et quid dicis. Procul/
dubio non attingo cum his grossis
atq: carnalibus sensibus: sed tamen
dico q: vidisti atq: gustasti anima
mea summe ac eterne prouidentie
stupendum abissum. Nunc ergo ti
bi gratias ago summo et eterno pa/
tri super imensa bonitate tua mihi
miserabili demonstrata que quacūq:
q: gratia sum indigna: Sed q: noui
q: acceptas libenter et impleo anxia
et sancta desideria neq: veritas tua
mentiri pōt opto q: aliqua mihi pā
das de virtute obedientie atq: de
ipsius excel' entia veluti tu mihi
pater eterne promissisti vt ipso amo
re iugiter inardescam et nunquā ab
obedientia tua discedam. Placeat
ergo maiestati tue mihi de sua per/
fectione narrare ac vbi possim illas
inuenire. Et quid est illud quod pōt
sit eam a me auferre et eōnverso qd
est illud quod mihi prebeat illam.
Et quod est apertum signū mihi de
monstratiū vt illā habēā vel nō.

Hic incipit tractatus obedien/
tie et primo vbi obedientia reperit/
tur: et quid est qd a nobis auferit eā:
et quod est signum q: homo habeat
illam. Capitulum. c. liiij.

disti
rita
bo
pet
ent
po
gn
rin
pe
bo
ita
peri
mon
dere
bon
sam
qua
eti
egre
prop
ista
mifi
pdi
am
fmu
solū
bon
gnē
vir
e o
tic
im
vn

Sextus.

Tunc eternus pater atque
 benignus pater oculis
 sue clementie vertit
 ad eam dicens. dulcis
 atque carissima filia
 sancta desideria et in
 te petitiones exan-
 diri merentur. Et ideo ego summa ve-
 ritas mea promissa tibi facta comple-
 bo satisfaciendo desiderio tuo. Tu
 petis a me quod dicam ubi possis obedi-
 entiam inuenire et ob quam causam tu
 potes eam amittere et quod est apertum si-
 gnum quod illam habeas vel non. Primo
 respondeo tibi quod illam inuenies valde
 perfecto modo in dulci et amozoso ver-
 bo vniuerso filio meo et in ipso fuit
 ista virtus ita propria quod ut illa ope-
 perficeret velocissime cucurrit ad
 mortem opprobriose crucis. Si vis vi-
 dere quid avertat illam attende primus
 hominem Adam et videbis aperte cau-
 sam propter quam amisit obedientiam
 quam ego pater eternus imposueram
 ei: que proculdubio superbia fuit et
 egressus habuit et ortum ab amore
 proprio et a complacentia socie sue.
 Ista causa fuit propter obedientiam quam am-
 misit et inobedientiam quam incurrat
 perdidit vitam gratie et mortem inuenit
 ammisit innocentiam et illico cecidit
 immunditiam atque miseriam nec ipse
 solummodo imo et vniuersum genus
 hominum ut aliquando tibi dixi. Si
 signum vero demonstratiuum vestrum hanc
 virtutem habeas: est vera patientia
 et conuersio tibi demonstrat impa-
 tientiam et conuersio tibi demonstrat
 impatientiam quod ipsa virtute cares
 unde narrando tibi de predicta vir-

tute cognosces sic aperte esse. Sed ad-
 uerte quod duplex est obedientia: vna
 quippe bona sed alia perfecta non
 tamen sunt adinuicem separate sed
 vnite sicut ego dixi de preceptis atque
 consiliis quod vnum videlicet est bonum
 et aliud perfectum. Nullus omni-
 no potest in vitam eternam ingre-
 di nisi tamen obedientia medietate. Nam
 cum obedientie clauis fuit aperta para-
 disus ianua sicut per inobedientiam
 clausa fuerat. Ego ideo confide-
 rans homines quos ita diligebam esse sine
 priuatum ad quem esset in tanta dignita-
 te creaueram et quod ad me redire per se
 nullo modo poterat inductus atque
 coactus ab inestimabili bonitate
 mea clauis obedientie sancte rece-
 pi et in manibus vniuersi filii mei
 posui et consignavi et ipse velut porto-
 narius fidelissimus et egregius ianuarius
 celorum aperuit: unde nullus omni-
 no potest ianuam ipsam ingredi nisi so-
 lus ille qui portanarius iste cum ta-
 li clauis voluerit aperire: quia patet
 ter in euangelio dixit quod nemo pote-
 rat ad me venire nisi per eum. Ipse
 vero vobis reliquit huiusmodi cla-
 uis ad me cum palma victorie ce-
 los ascendit hominum descrendo con-
 uersationem. Et ille tunc ipsam clauem
 vicario suo commendaui videlicet pa-
 pe qui congrue dici potest Christus in ter-
 ra cui omnes ecclesie obligati usque ad
 mortem obedire. Siquis autem ab
 obedientia sua se fecerit alienum in-
 dubitanter est in statu damnatio-
 nis nisi se correxerit ante mortem
 prout alias ego tibi dixi. Nunc

Tractatus.

volo q tu videas & agnoscas hanc
virtutem excellentissima in humill
& immaculato agno & vnde procedit
in eum. Si petis a me vnde pcesse/
rit obia tā pcepta in hoc verbo filio
meo pculdubio noueris q ab amo
re que habuit ad honorē meū & ad
salutē vestrā egressa fuit. sed amor
ille saus vñ pcessit. Al lumie clare
visionis cum qua videbat apte aia
sua vintnam eēntiā atq; trinitatem
eternā. Itaq; quotidie me deū eter
num videbat. Ita quidē visio per/
fectissime operabatur in eo fidelita
tē illā quā imperfecte sanctissime fi
dei lumē opatur in vobis. Itō mihi
patri suo eter no fidelissimus extitit
vnde ecurrit cum lumine glorio/
so veluti philocaptus per viā obedi
entis. Amor vero non est solus: imo
sociatus est ab omnibus virtutib⁹
realibus. cōs enim virtutes vitam
hauriunt ab amore vere caritatis
q̄q; virtutes aliter essent in eo & ali
ter in vobis. Inter alias amor ipse
hēt virtutē inuicē patiētē que me
dullū ē eius & est signum aperte de
monstratiuū vtrū aia sit in gratia
& si diligit in veritate vel nō. Et iō
mater virtutū. i. caritas assignauit
eā in sororem virtutū obic & eas in
uicē ita copulauit & vnuit q; vna
nunq; amittitur sine reliq; vel am/
bas habetis vel ambas ammissis.
Ita vñ hēt virtutē humilitatis
in nutricea a qua quotidie nutrit:
vñ tāti ē aliquis obediēs quantū
est humilis: & tantū ē humilis quan
tum obediēs. Hec humilitas est
nutrix & balua caritatis: & ideo lac

eiūdem virtuose sonet atq; nutrit
virtutē obediētē. Uelitis vero quā
habet ab ista nutrice sua est vilipē/
sio sui que sit semetipsam opprobri/
is induendo displicendo sibi vt am
plius mīhi placere valeat. Et hoc in
quo siue vbi clarius inuenitur. In
ipso dulci iesu filio meo. Quis enī
āplius semetipsum vilipendit atq;
contēpsit q̄ ipse saturatus ē oppro/
brijs derisionibus atq; contumelijs
displicuit ei vita sua corpora vt mī
hi placeret. Quis enī amplius il
lo patiens extitit. Nā ex ore suo nū/
quam auditus fuit clamor ex aliq;
murmuratione: sed valde patiēter
amplertatus iniurias veluti philo/
captus obediētiam impositā ei p
me eius patrem eternū impleuit.
Itgitur in eo perfecte reperies eaz.
Ipse vobis huiusmodi regulā atq;
doctrinā dimisit quā in se primo
seruauit. ipsa vobis vitam exhibet
quā est via directa. ipse vobis est vi/
ta: & ideo vobis aperte dixit in euā
gelio q; erat via veritas & vita: & q;
per eam ambulabat erat in luce: &
qui vadit in luce non offendit nec
offenditur quin aduertat quoniam
abstulit a se tenebras amoris pro/
prij vnde precipitabatur ad inobe
diētiam quia sicut iam dixi cōso
tia vnde procedit obediētia est in
dabitanter humilitas. Ita dico tū/
bi q; a superbia procedit inobediē
tia que procedit ab amore proprio
sui. Soror que consignatur ab amo
re proprio inobediētis certitudi/
naliter est impatiētia. Superbia
vero nutrit eam & cum tenebris in

fidelitatis
in tenebris
in eternam
oportet ex n
glorioso libe
nā p i ne & c

Qualit
qua celum
cellentijs.

Doct
te hanc
venit & qu
nutritur n
sonis obedi
entia inobe
diētiam: p
diētiam p
lior. Tota i
in obediētia
monstratis ei
pe sunt a me
loq; pcepta q;
seruare quoz
sap oia diliga
voluntatis:
is ita cōtra
obseruari nō
tur nec etiam
quin etiā obm
itā deo serua
tū mīhi fide
de vñ ligat i
constitit: ideo
semetipsum e
pceptis atq;
Omnia par
te tollat &
rimū detract

Se x t u s .

Fidelitatis velocissime currit per viam tenebrosam unde recipit et inuenit eternam mortem. Quod enim vos oportet ex necessitate legere super isto glorioso libro ubi scriptam inuenitis hanc et omnem aliam virtutem.

Qualiter obedientia clavis est qua celum aperitur atque de suis excellentiis. Capitulum. clv.

Postquam ostendi tibi ubi virtutem hanc obire potes inuenire vnde venit et que sit eius consortia et a quo nutritur modo loquar tibi de personis obedientibus et insimul de ceteris inobedientibus atque de generali obedientia et particulari vnde de obedientia preceptorum et de alia conscientiorum. Tota fides vestra fundatur in obedientia: nam in obedientia demonstratis esse fideles. Proposita quippe sunt a mea veritate generaliter in lege precepta que debetis omnes observare: quorum est principale vnde ut me super omnia diligatis et proximis velint vosmetipsos: et ista sunt vna cum aliis ita cuncta pariter et unita quod vnum observari non potest nisi cetera serventur nec etiam vnum omitti potest quin etiam obmittatur alia. Si quis ista duo servauerit etiam alia suat et est mihi fidelis atque proximo suo. Ad hoc igitur in meo caritatis amore consistit: et ideo est obediens et facit semetipsum esse subditum legalibus preceptis atque proximo propter me. Omnia patienter et cum humilitate tollerat et omnem laborem suum pro ximi detractorem. Nec obedi-

tia fuit excellentie tante quod omnes ab ea gratiam attraxerint velut ab inobedientia mortem extraxerint. Non tamen vobis usque quaque sufficeret si solummodo fuisset in verbo pro vobis incarnato et non inueniretur in vobis. Jam ego dixi tibi quod est illa clavis que celum aperuit quam clauem in manu vicarii sancti dereliquit atque commendavit. Ipse quoque vicarius in manu cuiuscunque perceperit baptismum ubi sponte promittat diabolo et ipsi mundo cum omnibus pompis eius in veritate renuntiare ponit et exhibet et obedire permittens accipit huiusmodi claves obedientie. Itaque quilibet habet ipsam particulari et est eadem ipsa clavis verbi. Siquis vero non ambularet cum lumine fidei et cum manu amoris ad aperiendum istam ianuam eterne vite cum ista clavi nunquam intrare poterit non obstante quod ab ipso verbo meo fuerit aperta. Quoniam ego creavi vos absque vobis ex eo quod me non rogastis: nam vos amari prius quam essetis sed non decreui salvare vos absque vobis. Oportet igitur vos in manu claves huiusmodi portare: neque sedere debetis sed ambulare videlicet ambulando per vias incarnate veritatis imitando virtuosam doctrinam eius. Non enim ut iam dixi sedere debetis videlicet in re finita ponendo vestrum affectum ut agunt aliqui stulti qui sequuntur veterem hominem videlicet Adam facientes ut ille fecit qui profecit obedientie clauem in lutum immo ditte coterendo eam cum malleo super

Tractatus.

ble. Insuper et ea rubiginavit amo-
re proprio mediante: nisi quod ex quo
venit unigenitus filius meus hu-
iusmodi clauem obedientie tenens
in manu purificauit eam in igne vi-
uine caritatis atque de luto traxit eam
et in sanguine suo perfectissime lauit
eum gladio siue malleo iustitie dire-
xit eam fabricando vestras iniqui-
tates in incude sui sacri corporis
ipse reparauit ita perfecte quod quoti-
enscunq; quilibet homo clauem suam
ex arbitrio libero destrueret: ipse po-
test eodem arbitrio libero median-
te cum gratia mea eisdem instrumē-
tis valde bene reaptare. O miser et
quod creatus homo quia postquam
obedientie clauem ita destruxisti et
omittis illam iuxta posse reaptare.
Nunquid existimas quod inobediē-
tia que celum obserauit. Nunc illud
tibi possit aperire. Putas quod super-
bia que ruit inde illuc possit ascen-
dere. Credis cum turpi et lacerato
vestimento ad nuptias introire.
Nunquid existimas sedendo atque li-
gando temetipsum vinculo pecca-
ti mortalis ambulare posse vel abs-
que clauis portam aperire posse. Non
imagineris ita perficere posse quia
deceptus es in hac imaginatione.
Oportet ergo te esse solutum. Egre-
dere de peccato mortali per contri-
tionem cordis: oris humilem confes-
sionem atque satisfactionem operis cum
 proposito vitam emendandi et vi-
tra non offendendi et isto modo vili-
pendes et erues et ad terram cictes vi-
tuperabile vestimentum atque cum
veste nuptiali cures velocissime

portando cum lumine clauem obe-
dientie in manu ad aperiendum ia-
nuam. Liga liga clauem istam cum
funiculo vilitatis in veritate contē-
nendo teipsum atque mundum. et illam
apprehende sancto desiderio compla-
cendi mihi creatori tuo de qua tibi
debes facere vnum cingulum quo
te fortissime cingere debes ut nun-
quam illam amittere valcas. Noue-
ris amantissima filia quod aliqui sum-
pserunt clauem obedientie quod cla-
re viderunt eam lumine fidei quod alio
modo nequeunt enadere vanatio-
nem eternam: sed eam in manu re-
tinent absque tali cingulo quo debet
esse cunctis et absque funiculo predicto
videlicet quia perfecte non induit
huiusmodi desiderium complacen-
di mihi sed sibi metipsis affectuosis
sine placent et funiculum vilitatis
sibi non appenderunt videlicet opta-
do reputari viles imo potius optant
habere laudes ab hominibus. Isti
satis apti sunt ad amittendum cla-
uem istam dum aliquis eis molestus
labor vel aliqua tribulatio mentali-
ter siue corporaliter occurrat: et nisi
diligenter aduertant facilliter eam
ex toto perdere possent si sanctum
desiderium cum tempore negligere-
rent. Dum tamen viuunt eam inue-
nire possunt si velint: si vero velle non
curant nunquam eam inveniunt.
Sed quis eis patefaciet quod eas ami-
serint impatentia quia patientia
erat vnita cum obedientia. Dum er-
go quis non est patiens ostenditur
aperte quod obedientia non est in ani-
ma. O quantum est dulcis atque glo-

riola
in qua
gaude
gaude
fidei
nam il
bus bo
qua m
atque
maris
cent e
Medi
vnde
vult
proce
Non
quam
pleat
eum co
fidei
fieri lu
cum em
emib
rem yu
itam af
et obed
tanquam
entia q
periculo
salutis
in omni
lucum
lam lano
nis velu
reas ob
verbi ve
tibi fac
cibum o
rini car
Lucas

Sextus:

riosa virtus ista scilicet obedientie
in qua ceterae virtutes existunt ex co
q̄ a caritate concepta sunt et exorta.
In ea fundata est petra sanctissime
fidei: ipsa est vna regina diuissima:
nam ille cui desponsata fuerit omni
bus bonis habundat et nunquam ali
qua mala sentit imo quotidie pacē
atq̄ quietem habet: vnde procellosi
maris inundationes minime ei no
cent ex quacumq̄ tempestate sua.
Medullam anime non sentit edui:
vnde tempore pcepte iniurie quia
vult obedire. Nouit enim esse sibi
preceptum vt indulgeat omnibus.
Non habet aliquam amaritudinē
quāuis eius appetitus minime re
pleatur quoniam obedientia fecit
eum ordinare vt solummodo me de
sideret qui possum et scio et volo per
ficere sua desideria. Et expoliavit
eum omni mundana letitia et sic in
omnibus inuenit pacificam quie
tem quicunq̄ fuerit ille qui reginā
istam assumpsit in sponsam videli
cet obedientiam quam tibi posui
tanquam clauem. O dulcis obedi
entia q̄ sine labore nauigas et absq̄
periculo peruenis ad portum vere
salutis. Tu habes conformitatem
in omnibus cum verbo filio meo di
lectissimo. Tu ascendis in nāuicu
lam sanctissime crucis omnia dispo
nis voluntarie substinere ne prete
reas obedientiam huius gloriosi
verbi vel a sua doctrina decies. Tu
tibi facis ex illa mensam vnā et bi
cibum comedis animarum in pro
ximi caritate iugiter immorando.
Tu es humilitate vera peruncta: et

ideo bona proximis tuis non appetis
extra voluntatē meam. Tu es vtiq̄
recta sine curuitate quacumq̄ quia
facis cor esse simplex atq̄ rectum et
nullo modo fictum libere diligēdo
proximum et non fictē sine cuius simu
latione. Tu es velut aurore que te
cum adducis diuine gratie lumen.
Tu es velut sol quia calefacis ho
minem qui tecum habitat ex eo q̄
nunquam es absq̄ calore caritatis.
Tu quotidie germinare facis terrā
videlicet q̄ instrumenta corporis et
anime producant omnia fructum
qui vitam impendit in se pariter et
in proximo suo. Tu es ex toto iocū
da quia tua facies in nullo turba
tur ex impatientia sedē valde gra
ta cum dulci placabilitate patien
tie. Serena quidem es ex fortitudi
ne insuper cōtin te magna cum lon
ga perseverantia et adeo longa siue
magna q̄ occupas terram vsq̄ ad
celum quia cum ipsa celum aperis
Tu es velut vna preciosa margari
ta sed abscondita et a multis inco
gnita et a mundo conculcata dum
temetipsam vilipendis et in omni
bus vilem te facis et exaltas tuas
pias creaturas. Tanta quidē ē illa
dominatio tua q̄ nemo tui domina
ri pōt quoniam gressa est totaliter
a seruitute mortali proprie sensuali
tatis que tibi tuas auferbat digni
tate hoc inimico tuo perempto cuius
odio atq̄ displicentia tui atq̄ pro
prie complacētie tuam tenuisti atq̄
rehabuisti dignitatem.

Hic loq̄t īmāgī de mīstīa īobedi
ētīū et obediētīū excellētīa. Ca. clvi.

Tractatus.

Hec omnia carissima filia mea bonitas agit que gratiose prouidit qd verbum vnigenitus videlicet filius meus clauem istam obedientie saluberrime repararet vt iam dixi. Homines mundani omni virtute nudati faciunt oppositum. Ipsi sunt velut animalia bruta sine freno quia carent obedientie freno et ita currentes vadunt de malo in peius de peccato in peccatum de miseria in miseria de tenebris in tenebras: de morte in mortem donec adducantur ad foueam exiremitatis vltime mortis cum verme confectio qui semper eos consumendo rodit: et quauis adhuc ipsi possint obedire tamen resumere volendo vbi obedire preceptis in lege scriptis habentes tempus amaro corde dolentes ex eo quod inobedientes extiterunt tamen est valde difficile propter longam peccandi consuetudinem: et ideo nullus ita discedendo confidat quod valde periculosum est huiusmodi clauem obedientie velle tempore mortis assumere in tanta extremitate sed possit imo debeat in me quotidie sperare donec in vita presentis tamen vt dixi discriminosum est vnicuique differre vitam inordinatam emendare expectando tempus quod non habet: nec est in potestate sua et perdendo tempus ei gratiose concessam. Sed quid est in causa huius detrimenti et huiusmodi cecitatis eorum. scilicet quod non cognoscunt huiusmodi thesaurum. Proculdubio nubes proprii amoris cum miserabili superbia quia discesserunt ab obedientia et ad inobedientiam inciderunt: et quod non sunt obedi-

tes ideo neque sunt patientes vt est supradictum: et in sua impatientia penam habent intollerabilem unde sunt a via veritatis abstracti et per viam falsitatis atque mendacii deducti serui et amici demonum effecti: et nisi se correxerint vna cura dominis eorum videlicet demonibus quorum dominum acceptare voluerunt cum hac inobedientia sua festinant ad eternum supplicium: prout econuerso dilecti filii legis obseruatores et obediens exultant et ineffabili modo gaudent in eterna visione mea cum humili et immaculato agno factore seruatore atque donatore legis: quod cum in vita presentis seruando gustauerint pacem et in vita beata recipiunt et induunt pacem perfectissimo modo vbi est pax vera absque guerra quacumque et omne bonum absque malo sine molestia cuiuscumque rei: certa securitas absque timore infinita diuitie sine paupertate: satietas absque fastidio: fames absque pena: lux absque tenebris. vnum summum et infinitum bonum et nullo modo finitum: quod vtique bonum est in veritate participatum in omnibus veris gustationibus: quos homines in tanto summo gaudio collocant. Sanctus agnus in cuius virtute clauis obedientie fuit a rubigine purgata vt cum illa possitis ianuam aperire. Indubitante igitur obedientia virtute sanguinis ipsam ianuam aperuit. O stulti et insensati non differatis vltius egredi de luto peccatorum et immunditiarum quia videtur vos valde locundari facere velut porcus in fetenti luto se circum-

nos
carn
stia
orra
dicta
porti
tione
as vi
cidit
preci
in cor
vobi
vili
mibi
fium
rati
bus
mam
bis ve
aperte
quia
mo vel
et eo qu
nitis
per offe
ritatis
etiam de
super
velut
dita
tibi
mea
perfecti
vanit
quod
seruati
fuit
tie
Suma
lamin

Sextus.

nolens: et ita facitis et vos in luto carnalitatibus. Ergo relinquantis inuistitias: odium: homicidia: rancores: detractiones: inuentiones: inuidia temeraria: crudelitates erga proximum: furta: mendacia: proditio: et inordinatas complacentias diuitiarum vite presentis. Precedite cornua superbie. si enim illa precipitis extinguetis odium quod in corde tenetis aduersus illum qui vobis infert iniuriam. Detestimini diligenter iniurias quas irrogatis mihi et vestro proximo cum illis que fiunt vobis et inuenietis in compactione vestrarum iniuriarum qui bus offenditis me pariter et proximum vestrum quod iniurie facite vobis veluti nihil apparebunt. Nos aperte videre potestis et agnoscere quia dum estis in odio cum proximo vestro vos mihi facitis iniurias et eo quia transgredimini et contra me aperte preceptum meum: insuper offenditis illum vos affectu caritatis eruentes atque priuantes. Jam enim habuistis in mandatis ut me super omnia diligatis et proximum velut vosmetipsos ubi non fuit addita gloria sine postilla dicens nisi tibi fecerit iniuriam: immo fuit a mea veritate dictum absolute que perfectissime prius in semetipsa seruauit et ita simpliciter et pure vos quoque seruare debetis. Si vero non seruatis vosmetipsis et anime vestre infertis detrimentum vite gratie priuantes illam. Sumatis ergo. Sumatis obedientie clauem cum lumine fidei nec ambuletis ultra

cum cecitate tali neque cum huiusmodi frigida tepiditate immo cum seruire caritatis hanc obedientiam in corde tenetis et opere ut una cum observationibus legis in fine gaudeatis eterna felicitate.

De his qui tantum amant obedientiam quod non sunt contenti de generali obedientia mandatorum: immo sumunt aliam obedientiam particularem. Capi. clvq.

Nam carissima noueris esse quosdam in quibus taliter excreuit amor versus hanc obedientiam amabilem quod nolunt esse contenti sub obedientia generali preceptorum legis quibus omnes estis obligati si vultis habere vitam alias in mortem incederetis eternam: unde sequendo perfectionem assumunt obedientiam singularem atque perfectam videlicet obseruando precepta atque consilia mentaliter et actualiter. Non enim est ignis amoris absque proprie sensualitatis odio. Igitur igne crecente tali pariter et odium augmentatur. Isti ergo propter odium suum ad occidendam omnino voluntatem propriam ligare se volunt artius vel desit sub iugo sancte religionis vel ipsi se ligant extra religionem ad obedientiam alienius creature suae voluntatem et submittebant ut expediret ambulare possint ad adaperiendam ianuam eterne vite cum tali clauis. Isti sunt illi de quibus

Tractatus.

tibi dixi q̄ eligebant obedientiam
perfectissimam. Dixi tibi de obediē
tia generali. Sed qm̄ nōn tūc volū
tatis esset: q̄ ego loquar de hac obe
dientia p̄fectissima p̄ticulariter: id
tibi narrare dispono de ipsa: vt tuo
v̄siderio satisficiam que tamen illā
primam nullo modo derelinquit: s̄
est perfectior: quia tam dixi q̄ erāt
v̄ritate taliter. q̄ ab inuicem separa
ri nequeunt. Supra tibi dixi: vnde
processit: vbi reperitur obediētia
generalis: quid est illud quod vo
bis aufert illam: nunc vero de par
ticulari tibi dicam non cum extra
hendo te ab isto principio.

Per quem modum peruenitur
ab obedientia generali ad partien/
tiam. Capit. clviij.

Anima que cum amore sincero
linguz obedientie sumpsit pre
ceptorum imitandò ince veritatis
incarnate doctrinam: vt est dictum
virtuose semetipsam exercendo: in
hac obedientia generali venit ad se
cundam obedientiam cum eodem
lumine cum quo venit ad primam
Quia cum lumine sanctissime fidei
cognouit in sanguine humilis agni
scam voluntatem: et amorem inef
fabilem quem ei gerit: et fragilitates
proprias que mihi nullo modo re
spondet cum ea perfectione qua de
beret: et exquirat isto lumine mediā
te qualiter: et quomodo possit ampli
us propriam fragilitatem conculca
re: atq; suam occidere voluntatem:

z mihi cum ampliori perfectiōe res-
dere debuit. Ergo perquirendo re-
perit cū lumine fidei locū sancte re-
ligionis q̄ p̄culdubio fundata fuis-
a spū s̄cō posita veluti scēra navi-
cula p̄ recipiendis aīabus q̄ curre-
volunt ad huiusmodi p̄fectionē: v-
eas tutissimē pducāt ad portū eter-
ne salutis. **N**ūtus nauticæ patro-
nus vere spiritus sanctus est qui nū-
quāz in se deficit ex defectu cuiuscū-
que subditi religiosi qui trāsgressor
esset ipsius ordinis. Unde nauticā
istam p̄culdubio nō offendit: imo
semetipm. Et est veruz q̄ ex defectu
tenētis gubernaculū aliqñ nauticu-
la procedit fluctuando. Et isti mise-
rabiles: z prauī pastores illi sunt q̄
clauum huius nauticæ recte dirri-
gere deberent a patrono p̄pter hūc
respectum tibi collocati que nauticu-
la tante delectationis est in semetip-
sa: q̄ lingua tua narrare nequitet.
Dico q̄ hec anima postq̄ augmen-
tauerit in se ignem amoris: atq̄ san-
cti desiderij cum odio sancto sui re-
perto loco congruo euz fidei sancto
lumine mortua ingreditur si tamen
est veraciter obediens: v3 si perfecte
seruauit obedientiam generalē. Et
q̄uis ingrederetur ip̄fectā poterit
ad p̄fectionem postea puenire: imo
p̄grue pueniet in quantum virtutē
obedientie voluerit in se exercere: i-
mo pro maiori pte in principio re-
ligionē ingredients ip̄fecti sunt.
Quidā enī ingrediunt cū p̄fectiōe
quidam ex leuitate puerili aliqui tē-
more aliqui p̄pter penam aliqui
p̄pter blanditiās inducti. Totuz

vero
crede
rent
prim
haber
in p
perfe
qui p
runt
perfe
actus
diunt
tu vix
cari n
eorum
obed
nes a
dico
que sp
quia h
provid
us a sp
rille qu
tia me
peres
dicit qu
ram in
perim
nem su
keret
ne scri
tutum
ritate
defini
stant
to: a
sing
ficio
rali
Ma

DE VIRTUTIBUS.

vero consistit q̄ virtuosē postea in
exercitio quod sumpserunt perseue-
rent: vsq; in finem. Et ingressū nūq̄
primo solummodo nullum iudicium
habere sine vāre potestis sed solum
in p̄suerantia virtuosa: q̄ plurimi
perfecti videbantur in eoz īgressu
qui postea miserabiliter apostataue-
runt: vel in ordine steterunt euz īm-
perfectiōe multa. Itaq; modus z
actus eum quibus homines in re-
diuntur in nauticam quos ordina-
ui vīueris modis eos vocādo indi-
cari non valent: sed solum affectus
eorum qui perseuerant intus cum
obedientia vera. Ista nautica vi-
ues est: quia non expedit alicui sub-
dito cogitare de suis necessariis: ne-
que spiritualiter: neq; temporaliter
quia si est verus obediens bene sibi
prouidebitur a patrone nauticē:
vix a spiritu sancto. Nosti me tibi vi-
xisse quando narraui de prouiden-
tia mea: q̄ serui mei licet essent pau-
peres: nunquam tamen erant īpen-
diti: quia quotidie satifaciebat ipso-
rum indigentie. Hoc frequenter ex-
periuntur illi qui bene seruant ordi-
nem suū: vnde potes aperte cogno-
scere: q̄ quādo regebantur: atq; be-
ne seruabantur ordines in flore vir-
tutum in vera paupertate z euz ca-
ritate fraterna nunquā tamen eis
defuit in aliqua necessitate ista sub-
stantia temporalis. Postq̄ vero se-
tor amoris proprii intrauit vinēdo
singulariter: z obedientia sancta de-
ficiēte etiam defuit eis ista tempo-
ralis substantia. Et quanto posside-
bam in habundantia maiori se re-

periunt in maiori necessitate: atque
paupertate. Valde congruum ē q̄
vsq; ad minima probent: z videā t
quem fructum habent ex īobediē-
tia. Nam si essent obediētes: z ser-
uarent votum paupertatis nō tene-
rent aliquā proprietatem: neq; sin-
gularē vitā agerēt: in hac itaq; vni-
ci nautica reperuntur ample vi-
uitie sanctarum ordinationum edi-
tūrum ab his qui erant veluti tem-
plum sancti spūs cū magno lumine
pariter z ordine. Considera benedi-
ctum q̄ ordinate disposuit nauticu-
lam suā: attende franciscū q̄ ita p̄se-
ctiōe ac odore paupertatis cū marga-
ritis aliarū virtutum ordinant na-
uticā suā ordinis illum dirrigēdo
per viam alte perfectionis: ipse pri-
mus fuit in ipsa nautica obseruās
atq; sequacibus suis exhibuit ī spō
sam verā sanctāq; paupertatē quam
ipse primus in ordine suo assumpse-
rat ī se amplectēdo vilitatē: atq; sus-
ceptū: nec optabat alicui creatu-
re cōplacere p̄ter ultra voluntatem
meā: imo desiderabat a mundo rea-
liter vilipendi macerādo corpus p̄
priū z voluntatē occidens: z indū-
gloriabatur vituperosis obprobriis
atq; penis amore humilis agni euz
quo elanatus erat: z affixus in cruce:
intantum q̄ pro singulari gratia
fuerunt etiam in corpore suo mee
veritatis incarnate vulnera conces-
sa: ita q̄ in vase corporis aperte de-
monstrabatur quid erat in affectu
cordis z anime sue. Itaq; ceteris
viam fecit verbo z exemplo. Sed
forte mihi dices nonne religiones

Tractatus.

alio fundate sunt modo consimili:
Respondeo qd sic tamen in qualibet
religione non est ita principale va/
to qd omnes a spiritu sancto in hoc
fundate sint accidit enim: vt in vir/
tutibus omnes virtutes a caritate
habent nihilominus alicui vna vir/
tus est propria: et alteri est alia pro/
pria: tamen omnes in caritate con/
sistunt. Ita contingit istis. Franci/
sco pauperculo ppria fuit pauper/
tas faciendo principium in sua na/
uicula per amoris affectum in ipsa
paupertate cum ordine valde stric/
to pro gente perfecta: et non comu/
ni pro paucis: et bonis: paucos dico
quia non sunt valde multi qd i per/
fectionem istam eligant: et attingant
ipsi vero propter defectus eorum mul/
tiplicati sunt in numero: et in virtu/
te defecerunt: et imminuti sunt non
ex defectu nauicule: sed propter in/
obedientes subditos: atq; guberna/
tores inordinatos. Si autem atten/
das ad nauiculam tui patris domi/
nici dilecti filij mei ordinauit naui/
culam suam ordine perfecto: vt v3
attenderet solum ad honorem me/
um: atq; salutem animarum euz lu/
mine scientie. Sup isto lumine prin/
cipij eius ordinare voluit: non ta/
men priuari voluit voluntaria pau/
pertate vera: imo iugiter habebat
eam: et in signum apertum qd ipsam
habebat: et oppositum ei displicebat
ipse et elegauit in testamento suo p/
bereditate filijs: atq; successoribus
suis maledictionem suam: et meam
si possideant aliquam possessionem
in singulari vel comuni in signum qd

elegerat in sponsam istam reginam
egregiam: v3 paupertatem volun/
taria tamen pro principali obie/
cto scientie lumē assumpsit ad extir/
pandum errores: et hereses illo tem/
pore pululantes. Itaq; sumpsit offi/
cium vni geniti filij mei. Et directe
videbatur quidam apostolus i mu/
do cu tanto lumine veritatis: et ver/
bum meum: ibi seminabat expellen/
do tenebras: et infundendo luce: ip/
se fuit vnum lumen: qd ego nundo
gratiose concessi mediante gloriosa
maria quare dixi mediante maria:
Quia maria sibi dedit habitum l3
a bonitate mea fuerit hoc officium
ipsi marie commissum. Super qua me/
sa manducare facit filios suos cum
lumine scientie. Proculdubio su/
per mensa sancte crucis super qua
cruce posita est mensa sancti deside/
rij vbi comeditur cibus animarum
ad honorem meum. Ipse non vult
ad alia filios suos attendere: nisi qd
in tali mensa cum lumine scientie so/
lummodo perquirant honorem me/
um: et animarum salutem. Et vt ad
alia attendant auferat ab eis huius/
modi curam rerum temporalium
ideo vult eos esse pauperes. Hoc i
dubitanter est apertissime signum
qd in fide nullo modo deficiebat du/
bando ne prouideretur eis. Non
dubitabat: quia fidem formatam in/
ducat: et cum spe firma sperabat in
providentia mea. Vult insuper vt
obedientiam obseruent ad quas ob/
seruanda ipsi venerunt et electi sunt
Et quoniam immunda vita lumen
intellectus offuscet: et etiam ad isto

fete
sua
um
men
perfe
tic la
tiner
vult
obedi
male
com
infici
Non
atit
inod
roga
enti
ri: q
quam
mille
quira
raro
tinent
transi
pater
ordina
culis al
tinent
de reali
ne poci
mas fit
talis ill
ne poci
minas
nes ob
perfe
etiam
perfo
re po
liter a

Sextus.

scitanti vitio luxurie corporalis vi-
sus impeditur: et offuscatur remedi-
um apponitur: ut in eis huiusmodi lu-
men nullatenus impediatur: et ita
perfectius acquirere valeant scien-
tie lumen. Ideo tertium votum co-
tinentie subiungit. Ab omnibus eni-
vult observari cum vera et perfecta
obedientia. Quamvis hodierna die
male servatur ac etiam scientie lu-
cem pervertunt in tenebras illam
insciendo cum superbie tenebris.
Non quod in se lux ista tenebras habe-
at: imo solum animabus eorum ex
inordinato affectu suo tenebras ir-
rogant. Ubi superbia regnat obedi-
entia non habitat: iam enim tibi vi-
xi: quod homo erat tantum obediens
quantum erat humilis: et tantum hu-
milis quantum obediens: ille vero
qui transgreditur obedientie votum
raro servat votum odorifere conti-
nentie mentaliter que actualiter
transgrediendo. Itaque dominicus iste
pater tuus inclitus naviculam suam
ordinavit atque cum his tribus funi-
culis alligat: ut cum obedientia co-
tinentia: et vera paupertate. Ipse val-
de realiter ordinavit: atque discretio-
ne precipua. Non enim astrinxit ani-
mas filiorum ad culpam peccati mor-
talis illuminatus a me vero lumi-
ne provide disponendo pro illis qui
minus perfecti forent. Quia licet om-
nes observantes ordinem in statu
perfectionis erant nihilominus
etiam in vita presenti unus altero
perfectior est: itaque perfecti bene sta-
re possunt in ista navicula: ipse rea-
liter adhaesit incarnate veritati mee

ipsius vestigia virtuose sequendo de-
monstrando nolle mortem alicuius
peccatoris: imo potius: ut converta-
tur: et vivat. Est itaque laudabilis mo-
do larga totaque iocunda per totum
et in omnibus odorifera est enim unum
viridarium optabile in se. Tamen
aliqui miseri non observatores: imo
transgressores ordinis quantum in
eis est totum fecerunt esse fluctu-
cum modico virtutis odore privati
lumine scientie: unde viridarium:
hoc in se delectabile satis est inquit
natum: atque maculatum ab huius-
modi transgressionibus: sed in prin-
cipio: non ita fuit erat enim valde
floridum: ibi namque debebant viri ma-
gne perfectionis quorum quilibet
per modum loquendi videbatur apo-
stolus Paulus cum tanto lumine
quod eorum oculi nullatenus impedi-
bantur a quibuscunque tenebrosis er-
roribus quin illico soluerentur: et il-
luminarentur. Aspice gloriosum
Thomam qui cum oculo clarissimo no-
bilis intellectus eius in mea verita-
te speculabatur: ubi lumen supernatu-
rale atque scientiam infusam ex gratia com-
quesivit et hinc peremerit. Quam sciam
obtineat potius per assiduitatem de-
vote orationis quam ex humano studio
ipse fuit una lux ardentissima que
non solum in ordine suo resplendu-
it verum etiam in corpore mystico
militantis ecclesie tenebras heresum
ac errorum extinxit. Et aspice petrum
virginem et martirem qui cum san-
guine suo dedit in tenebris multa-
rum heresum lumen valde per ful-
gidum quas habuit odio taliter quod

Tractatus.

domino disposuit ex hoc exponere vitam. Huius vero viri habebat hec exercitia: vix orare predicare sine disputatione contra perfidos hereticos audiendo confessiones annunciando veritatem atque quotidie villam ad fidei absque timore quocumque. Neque solum in vita sua fidelissime comitabatur et iuxta posse defendebat illam verum etiam in extremitate sue mortis. Quia post vulnus illud in capite receptum cum vocem amississet et attramento careret in sanguine proprio digitum immergit. Et quia gloriosus martyr iste etiam paupero carebat inclinando se scripsit in terra symbolum in quo fides catholica plene continetur. Cor eius ardebat in fornace mee caritatis: ideo retrocedere noluit quauis ego sibi reuocarem occidendum esse. Sed ipse veluti miles intrepidus: et absque timore seruilis sponte voluit in campum belli procedere: ubi gloriosam obtinuit victoriam. De quampluribus etiam alijs enarrare tibi posset qui licet actuale in corpore martirium non haberent tamen in sancto desiderio iugiter habebant: atque portabant: put etiam inclitus tuus pater dominicus habuit. Ecce quales laboratores iste paterfamilias in vineam suam transmisit eradicando vitia: virtutes vero plantando. Neque dominicus et franciscus erant due columnae in ecclesia militantes. Franciscus cum paupertate voluntaria que sibi propria fuit. Dominicus vero cum scientia prout est dictum.

De obedientium excellentia: et de miseria inobedientium in religione consistentium. **Capitulum.**

Postquam ego tibi dixi de locis: vix de nauiculis istis a spiritu sancto taliter ordinatis per huiusmodi patronos licet ipse spiritus sanctus principaliter patronus existat: et ostendi tibi aliquam partem de ipsorum virtuosa perfectione: nunc volo tibi loqui de obedientia: et obedientia eorum qui sunt in huiusmodi nauiculis loquendo generaliter: et non in particulari magis de vno ordine quam de alio demonstrando simul inobedientis defectum vna cum obedientis virtuoso profectu: ut aptius agnoscas vnum propter alium quia contraria iuxta se posita magis elucescunt. Et qualiter ambulare debet ille qui ingreditur vult nauicula approbata religionis. Notandum est ergo quod ille qui vult ordinem aliquem sanctum ingredi debet accedere cum lumine sanctissime fidei cum quo lumine cognoscat quod cum oportet occidere propriam voluntatem cum gladio: vix odij cuiuscumque sensitivae passionis in sponsam illam assumendo quam ei assignabit caritas vera atque sororem suam. Sponsam intelligo obedientiam veram: atque promptam cum sorore sua: vide licet placencia: atque nutrice que est humilitas: quia si non haberet iuxta se nutricem istam obedientiam procul dubio fame deperiret. Quoniam in anima ubi non est virtus humilitatis obedientia subito moritur. **De**

relig
secul
ferm
ter:
do:
non
atq;
bet
bate
gru
tribu
mtru
cun
gio
in se
et co
allu
relig
dum
porta
haberi
do rale
modi
for: v
qua ce
Sed it
nis po
felicite
em are
ma m
in ip
dere p
gentia
pare p
non al
dienti
ne fid
cum e
per an
trare

Sextus.

castitas vero sola non ambulat: imo
 secum debet habere omni tempore
 sernam villitatis semetipsam pari-
 ter: et omnia mundana contemnen-
 do. Nam anima que se vilipendit:
 non appetit honores: imo dedecus
 atque contumelias. Et ita mortua de-
 bet ire letanter ad nauiculaz appro-
 bate religionis cum est in etate con-
 grua. Sed quod dixi tibi: quod diuersis eta-
 tibus: et varijs modis vocabam: ho-
 mines ad religionem sanctam in quo
 cunq; modo quisque vocatur ad reli-
 gionem ipse debet acquirere: nec non
 in se conservare perfectionem istam
 et cum sancta alacritate festinanter
 assumere clauem istius obedientie
 religionis que clauis aperit per mo-
 dum loquendi portellum quod est in
 porta celi. Sicut magna porta solet
 habere portellum paruum simili mo-
 do tales aperire disposuerunt huius
 modi portellum omnia clauis ma-
 ior: videlicet obedientie generalis
 qua celus aperitur a vulgo seculari
 Sed ipsi desiderant cum parua cla-
 uis portellum huius porte magne
 feliciter aperire transeundo per vi-
 am arduam: et artam. Tamen a Ja-
 nua magna non separatur: imo stat
 in ipsa porta sicut materialiter attré-
 dere potes clauem istam cum vili-
 gentia retinere debent: et in se conser-
 uare postquam acceperunt eam: et
 non ab se abicere. Et quia veri obe-
 dientes aperte viderunt cum lumi-
 ne fidei quod cum onere diuitiarum: et
 cum grauedine proprie voluntatis
 per artum huiusmodi portellum in-
 trare nequeunt: absque periculo la-

bore: nec lacerare possunt elenato es-
 pite quin offendantur: quia velint
 nolint oportet inclinare cernicem:
 ideo proiciunt a se pondus huius-
 modi diuitiarum: atque proprie vo-
 luntatis votum obseruando vere
 paupertatis voluntario. Nihil om-
 nino possidere volunt: quia cum lu-
 mine fidei vident in quantam rui-
 nam inde ventrent. Et quod ipsi trans-
 gredierentur obedientiam ex eo: quod
 non seruarent votum promissum ve-
 re paupertatis. Et ipsi deuenirent
 ex hoc in superbiam eleuatum ca-
 put habentes ex voluntate propria.
 Et quod euz aliquando compellantur
 obedire cervicem inclinarent violen-
 ter: et inuiti non ex humilitate quod vio-
 lentia caput infringeret voluntati
 proprie complectens obedientiam
 illam cum prelati displicentia pari-
 ter et ordinis. Post hoc autem facil-
 lime ruerent in aliam transgressio-
 nem: viz incontinentie. Quoniam ille
 qui non ordinauit appetitum: nec e-
 ratius temporali substantia multas
 conuersationes assumit inueniendo
 multos amicos euz amantes ex vti-
 litate propria. Postmodum ab ali-
 is communibus conuersationibus
 proceditur ad secretas familiarita-
 tes. Corpus eorum in delicijs nutri-
 unt: quia non habent humilitatem
 in nutrice: neque sordorem suam vili-
 tatem: ideo morantur in sui damna-
 bili concupiscentia cum magna co-
 moditate corporali non tanquam ve-
 ri religiosi: immo veluti dissoluti
 domini seculares: alienauerunt
 a se vigiliam: et orationem. Hec

Tractatus.

et multa alia faciunt tales: quoniam habent ad expendendum: nam si non haberent eis minime contingerent talia et incidunt in munditiam corporaliter vel mentaliter. Et si quandoque se propter verecundiam abstinere: vel quia caret opportunitate: non abstinere a mala voluntate: quia quodammodo videtur impossibile quod ille qui multas habet conversationes et in deliciis vivere delectatur: et inordinate cibaria sumit: absque vigilia: et oratione mentem in se valeat conservare puram. Et ideo perfectus obediens videtur a remotis eius lumine sanctissime fidei malum: atque de trimentum quod eueniret ei possidendo substantiam temporalem: et cuncto cum pondere proprie voluntatis. Et attente considerat: quod eum transire omnino oportet per artum huiusmodi portellum: et quod transiret inde cum morte: et non cum vita: quia non aperuisset illud cum clauis obedientie: nam tibi dixi: quod eum omnino oportet transire. Et sic est quod nisi forte discedat ab ordine sancto vellet: vel nolit oportebit eum transire per artam viam obedientie sui prelati. Et quia perfectus obediens deo: et ordinis suo se leuat: ultra se propriam sensualitatem subingendo: atque super sensus proprios erigendo semetipsum eius fidei viam introducit odium in domum anime sue veluti seruum: ut expellat inimicum: et amor proprium ex eo: quia nullo modo vult: ut amantissima sponsa sua quam sibi vera caritas assignauit: et cum lumine fidei disponant: videlicet

obedientia quomodolibet offenda-
tur. Et ideo cum sancto rigore suus
inimicum expellit inde: atque intro-
ducit ibi sociam: et nutricem ipsius
amantissime sponse sue. Quod dum ex-
pulsit inimicum amor autem obedi-
entie introducit amatores predicte
sponse sue: videlicet virtutes veras
atque reales una cum ordinis obser-
uantia laudabili. Unde ista sponsa
dulcis ingreditur ad animam cum
sorore sua: videlicet cum patientia
una cum sua nutrice que quidem est
humilitas associata eius vilitate: at-
que displicentia sui. Igitur ex quo
intranit in pacifica quiete possidet
omnia: quoniam inimicos suos ex-
pulsit extra. Adoratur iugiter in vi-
ridario vere continentie cum sole
luminis intellectus: ubi est pupilla
fidei habens in obiectum veritatem
incarnatam: quia solummodo veri-
tatem habet in obiectum. Ibi est ignis
affectuose caritatis qui calefacit om-
nes amicos: et socios suos ex eo quod ob-
seruat ordinis obseruantiam: et obe-
dientiam cum amore succensio. Qui
sunt inimici qui stant extra princi-
palis inimicus est amor proprius qui
producit in anima superbiam ini-
micus caritatis: et humilitatis: im-
patientia que patientie contraria-
tur inobedientia contrariatur obe-
dientie infidelitas aduersatur fidei
presumptio cum vana spe suarum
virtutum minime concordat cum ve-
ra spe quam anima debet in me po-
nere: et habere: iniustitia non habet
cum sancta: iustitia conformitatem
nec imprudentia cum salubri pru-

dent
peran
torum
seruan
huitis
uerlat
micis
ordim
nes it
et trae
benio
tatem
um v
larum
tem
nem
agnit
gillam
quia et
omnes
minare
dientia
um: et
amicos
gladio
volunt
ab omi
pendeb
Sed an
cipali p
tur: et
manet
habet e
am ani
quicqu
nem n
habet
bet at
et pau
ros ob

Sextus.

dentia: nec in temperantia euz tem
perantia: neq; transgressio manda
torum ordinis cum eorumdem ob
servantia: neq; male cōversationes
huiusmodi secleratorum cum con
versatione bonorum: imo sunt in
imici: et faciunt derelinquere mores
ordinis cū observantia salubri. Om
nes isti sunt inimici crudeles eius:
et iracundia militat aperte contra
benivolentiam crudelitas p̄tra pie
tatem tra contra benignitatem odi
um virtutum contra dilectionez ip
sarum immundicia contra purita
tem negligentia contra sollicitudi
nem ignorantia contra scientiam: et
agnitionem somnolentia contra vi
gilantiam: et orationem continuam. Et
quia cum lumine fidei cognovit q̄
omnes isti erant inimici qui conta
minare sponsas: hanc videlicet obe
dientiaz exoptabant: ideo misit odi
um: ut eos expelleret: et amorem: ut
amicos induceret. O dñm ergo cū
gladio suo propriam: atq; perversas
voluntates interfecit que voluntas
ab amore proprio nutrita vitas im
pendebat inimicis istis obedientie.
Sed amputato capite inimico prin
cipali per quem alij conservaban
tur: et tuabantur anima libera re
manet: et in pace sine bello: quia non
habet contra se dimicantem: quoniam
am anima remouit: et abstulit a se
quicquid ei tristitiam: et amaritudi
nem negabat. Quam itaq; guerrā
habet verus obediēs: Nunquid ha
bet ab iniuria guerram: Non ex eo
q̄ patiens est patientia nanq; est so
ror obedientie. Nunquid ab oneri

bus ordinis molestat in corde: Nō
ex eo q̄ obedientia voluntarie facit
ea servare. Nūquid obedientia gra
vis sui prelati prebet ei penas mo
lestas et inordinatas: Non: q̄ con
culcauit: et abnegavit voluntatem
propriam: nec optat inuestigare vo
luntatem prelati sui: nec illam iudi
care: sed cum lumine fidei iudicat
voluntatem meam in eo credens in
veritate q̄ clemētia sancti spiritus
ordinavit ipsum precipere siue non
precipere: prout est oportunum pro
sua salute. Nunquid aliquando
nauseam siue displicentiam habet
ordinis exercitia vilia facere siue
tollerando p̄tumelias iniurias: vel
improperia sibi facta: vel dicta siue
quādo vllipenditur ab aliquo: Nō
ex eo q̄ concepit amorem ad vllita
tem: atq; displicentiam ad semetip
sum cum odio perfectissimo: imo cū
sancta patientia letatur: et exultat i
locundo gaudio cum sua sponsa: vi
delicet obedientia peramabilē. Ip
se de nullo tristatur vnq̄. Nisi solū
modo de offensa quam videt irroga
ri mihi creatori suo. Cōversatio sua
est cum illis qui me timent: et amāt
in veritate. Et si quandoq; cōuer
satur euz his qui separati sunt a vo
luntate mea non facit: ut conformi
tatem velit habere cum defectibus
eorum: imo solum: ut eos a suis de
fectibus extrahat. Quia cum cari
tate fraterna bonum quod est in se
porrigere vellet omnibus attenden
do: q̄ maior honor: et gloria mihi re
saltaret in plurimis ordinem obser
uantibus q̄ in eo solummodo. Et

Tractatus

ideo conatur vocare seculares atq;
religiosos verbo exemplo et oratio/
ne siue quocunq; modo potuerit ad
viam eterne salutis iuxta posse lata
gens eos extrahere de tenebris pec/
catorum. Itaq; conuersationes ve/
ri obediētis utiq; bone sunt et per/
fecte siue sint cum bonis et iustis vel
cū iniustis et peccatoribus exordia/
to affectu et eius amplitudine cari/
tatis. de cella sibi facit celū ubi quo/
tidie delectatur loqui mecum et et/
iam virtuose conuersari euz amoris
affectu fugiens otium cum humili
oratione cōtinua. Quando vero
cogitationes ex illusione diabolica
sibi superhabundant in cella mini/
me se ponit ad sedendum in lecto ne
gligētie vacans in ocio nec inuesti/
gare satagit ex rōne cogitatioēs oc/
currentes vel ociosa iudicia: imo sol/
licite fugit ocium lenando super se
cum odio super carnalem sensuz cū
humilitate vera et patientia tollerā/
do labores quos in sua mente sentit
et cum vigilia et oratione cōtinua re/
sistit vigilante sui intellectus oculo
in me prudenter attendēdo cum lu/
mine fidei q; sum eius adiutor et q;
ego possum scire et volo in omnibus
ei subuenire: ideo brachia mee bo/
nitatis aperio ut ipse sollicite fugi/
at a semetipso recurrens ad me. Si
vero sibi videtur q; oratio menta/
lis ex magno labore atq; tenebrosa
mente sibi deficiat vocales assume/
re debet vel aliud exercitium corpo/
rale ut oratione vocali corporalib;
exercitia fugiat ocium et cum lumi/
ne respiciat in me qui cuncta sibi ca

ritate paterna concedo: vnde p ve/
ram humilitatem se reputabit indi/
gnum habere quietem atq; pacem
in mente sicut alij serui mei et digni
habere penas quia in mente sua iaz
seipsum vilipendit cum odio sancto
et improperio sui. Tali non videtur
q; se possit faciare in tollerando pe/
nas: neq; tamen ex isto deficit in spe
providētie mee sed cum viva fide
ac obediētie clauis transit in presen/
ti mari procelloso in nauicula san/
cte religionis. Et ita cellā inhabitat
valde fructuose fugiens ocium ut vi/
xi. Obediens vult esse primus qui
choruz ingreditur et vltimus egre/
diens. Et quando videt aliquem ex
fratribus esse magis obediētem atq;
sollicitū q; ipse sit: habet ex hoc vnā
sanctam inuidiam et annullationem
et ideo conatur virtutem illam au/
ferre sibi non tamen exoptans q; in
nullo minuatur quia si hoc optaret
proculdubio videretur esse priuatus
caritate fraterna obediens nisi ne/
cessitate cogente nunquā rectoriū
deserit: imo quotidie visitat illud
valde nāq; delectatur in mensa sta/
re cum pauperculis. Et in signis q;
ipse taliter delectabatur ut vitaret
occasionēs relinquendi rectorium
ipsum abstulit a se substantiaz tem/
poralem obseruando vere pauper/
tatis votum: et cum tanta perfectio/
ne q; etiam corporalem indigētiā
cum quedā imperio sibi cōseruat:
cella sua reperitur plena odore pau/
pertatis et minime panis. Neq; co/
gitando laborat pro custodia ne for/
te latrones ei furetur: vel q; aliquē

Sextus.

et nec pāns eius vendent sine cor/
rumpant. Et si quid ei donatum ex/
titerit minime laborat ad reconden/
dum ex eo quia libere communicat
omnia cum fratribus non excogitā/
do pro die crastina: sed in die presen/
ti solummodo sibi cibaria recipit. Solum
cogitando de regno celorum et quod
verā obedientiā valeat in se perfe/
cte servare: et quia per viam humili/
tatis observat amplius ipse se subij/
cit ita puto sicut et magno et ita pau/
peri sicut et diviti oīz se servum cri/
stimat nullum aliquando recusā/
do laborem ut omnibus caritativē
serviat. Verus obediens non optat
obedientiā perficere suo mō neq;
tempus eligere neq; locū sed iuxta
modū ordinis atq; prelati sui: et oīa
facit absq; pena sine tedio mentis.
Imperfectus et verus obediens per/
transit cum ista vulci claue per ar/
tum et arduum portellum ordinis
valde cōmode sine difficultate vel
violentiā quoniam observavit et ob/
servat votum electe paupertatis vna
cum odorifera continentia et obedi/
entia. Recusavit et aufugit altitudi/
nem elationis atq; superate caput
humiliter inclinans obediētiē ideo
non infringitur ei caput ex impatiē/
tia: sed in omnibus est omnino pati/
ens cum fortitudine et longa perse/
verantia que multum amicat obe/
diētiē. Infidias et infestationes ve/
monum verus obediens illesus eva/
dit mortificando et macerando cor/
pus illud eruendo huius vite vel/
las atq; concupiscentias et induen

do labores ordinis cum fide forma/
ta ne sciens vel nullo modo retinēs
indignationē veluti paruulus qui
cito patris verberum obliuiscitur.
Ita facit iste libentissime tradens
oblutioni quālibet iniuriā verbe/
rum vel verberū sine reprehensione
sive disciplinā licet etiam iniustā
quam ab ordine vel a prelato suo re/
cepisset: qui vocatus indilate men/
te pacifica redit ad eum nullo mo/
do passionatus vel commotus tra/
rancore vel odio: sed cum filiali be/
nivolentia et humili mansuetudine.
Isti sunt illi paruuli de quibus in/
carnata mea veritas ait in euange/
lio. Sinite paruulos venire ad me:
talium est enim regnum celorum.
Et iterū qui se nō humiliaverit ut
paruulus iste id est q; habeat eius
condiciones et innocentiam non in/
trabit in regnum celorum. Nam qui
se humiliat exaltabitur: et qui se ex/
altat humiliabitur. hoc idem asse/
ruit ipsa veritas in euangelio. Item
isti paruuli humiles qui amore mei
effecti sunt subditi cum obediētia
vera minime recalcitrantes ordinis
sive prelato suo merito sunt exalta/
ti cum veris ciuibus eterne vite a
me summo et eterno patre ubi re/
munerantur ex omnibus laborib;
eorum et in presenti vita gustāt arā
ipsius vite.

Quomodo veri obediētes a do/
centuplum accipiūt et qualiter hoc
intelligitur. Capit. clx.

Tractatus.

In istis parvulis amantissima filia perficitur verbum illud quod veritas mea dicit in evangelio. Cum enim a Petro fuisset interrogatus. Ecce reliquimus omnia et secuti sumus te quid ergo erit nobis illico respondit inter cetera centuplum accipietis et vitam eternam possidebitis: quasi dicat. Bene fecisti petre quoniam alio modo me sequi non poteras. Ego autem in vita presenti centuplum tibi dabo. Sed filia carissima quod est illud centuplum quod postmodum eterna vita sequitur. Quid in hoc exprimere voluit ipsa mea veritas. Nunquid de substantia temporalis. Non quippe: quia tuis aliquoties in elemosinario etiam ista temporalia multiplicari faciam de quibus ergo voluit exprimere: de illo quod exhibet voluntas eius propria que seipsam vnicam prebet et pro hac una voluntate centum habebit id est caritatem. Sed quare centenarius iste numerus exprimitur: ex eo quia numerus iste perfectus est nec addere potes ultra nisi recipias a primo. Ita caritas ultra ceteras virtutes est itaque perfectissima quia nemo potest ad virtutem perfectiorem ascendere: potes utique recipere a recognitione tui et immerito crescis et augmentas ipsum numerum centenarium: sed tamen ad illum numerum solummodo pervenis. Itaque est ille centenarius numerus qui datus est illis qui dederunt unum videlicet unicam ipsorum voluntatem in obediencia generali vel in ista particulari multo fortius est

isto centenario habetis vitam eternam quia sola caritas est illa que tanquam dominatrix ingreditur atque secum introducit aliarum virtutum fructum: sed ipse foris imorant. Ingreditur igitur ad me vitam eternam in quo beati vitam durabile habent. Illuc fides me ascendit. habent enim ibi beati per experientiam ea que per fidem in seculo crediderunt: neque ipse ascendit ex eo quia possident ea que sperant. Et ita contingit in alijs virtutibus. Itaque sola caritas intrat velut regina possidendo me possessio nem eius. Vides ergo quod isti parvuli mei centuplum accipiunt et postea vitam eternam in presenti vita recipientes ignem divine caritatis quam significari dicitur per centenarium numerum. et quoniam a me recipiunt hunc numerum centenarium in admirabili gaudio cordiali quotidie morantur: quoniam in vera caritate nulla tristitia consistit imo solummodo gaudium iocundum. Ipsa namque eorum admirabili modo dilatata. Illud enim efficit valde liberum et sincerum non artum sine duplex. Alia que vulnerat ista dulci sagitta non ostendit unum in facie vel in lingua si habeat oppositum in corde non servit alicui fidei vel habet aliquam ambitionem ex eo quia vera caritas aperte procedit in omni negotio suo cum omnibus unde certum est quod anima que possidet illam non incidit in penam nec in tristitiam afflictivam: nec ab obediencia discor dat unquam sed est obediens usque ad mortem.

Sextus:

De misera perversitate inobediē-
tium et de defectibus procedentibus
ab inobedientia. Capi. clxi.

Inobediens vero facit opposi-
tum quod sit at in ordine cum tan-
ta pena misera et infructuosa pro se
et alijs quod in presenti vita gustat arā
inferni quotidie nāq; cōsistit in sua
confusione tristitia et consciētie sti-
mulo cū displicentia non solummodo
sui prelati sed etiā ordinis inobedi-
ens effectus est incōportabilis etiā
sibi metipso. Attende dilectissima fi-
lia illum qui votū fecit et assumpsit
obediētie clauem quod valere pōt
existens inobediēs ipse fecit semet-
ipsum seruum inobediētie cōstitu-
ens illam dominā suam cū societate
ipatientie que procū dubio nutrit
a superbia cū propria cōplacētia
que superbia sicut tā viri nascit in
amore proprio opposita aīa, facit his
que tibi dixi de obediētie suo meo.
Ergo quod pōt iste miser cē sine ama-
ra pena. priuatus est enim affectuo-
sa caritate: necessarium est ēt euz in-
clinare cernicem violēter a propria
voluntate declinantē obediētia cō-
pellente: superbia vero suadet et in-
ducit ut illam erectam habeat: oēs
voluntates eius ab ordinis volūta-
te discordant: ordo precipit obediē-
tiam: ipse vero diligit inobediētia
precipit voluntariā paupertatē: ipse
vero fugit eam possidendo et optan-
do diuitias vult obseruari continē-
tiam et iste miser vult imonditiā. qñ
religiosus ista tria vota transgredi-
tur amantissima filia carissima ca-
dit in ruinas et in tot miserabiles de-

fectus quod etiā aspectus eius nō ap-
paret viri religiosi imo potius vni-
us demonis incarnati sicut alibi ti-
bi plenius enarraui. Adhuc aliq;
nunc addam ut apertius itelligas
illorum vitabilem fraudē atq; fru-
ctum quem ex inobediētia lucran-
tur ac etiā ad cōmendationē obe-
diētie: sic miser est ab amore pro-
prio fraudatus quoniam oculus in-
tellectus eius cum fide mortua sibi
posuit i obiectuz cōplacētia proprie
sensualitatis atq; mundanas vani-
tates: egressus est a mundo solūmo-
do corpore sed in eo mansit affectu.
Et quod sibi videtur obediendo labo-
rare vult inobediens esse pro vitā
do labore: ipse autem in maximū la-
bores incidit: nā obedire cōpellitur
amore vel violentia. Quod qualiter est
a suo desiderio fraudatus: nemo ta-
men cum decipit nisi ipse volendo
sibi complacere sibi displicet: nam
opera sua sibi metipso displicent que
faciunt inuitus per obediētia in-
uitam: optant enim in delectabili
consolatione manere atq; sibi face-
re vitam eternā in vita presenti bre-
uissima. Ordo autē vult quod ipse pe-
regrius cristat et hoc ingiter osten-
dit ei: quod quando sedet in aliquo lo-
co sibi gratioso pro cōplacētia sua
quā ibi reperit et est ab ordine muta-
tus inde in tali mutatione penam
habet ex eo quod propria voluntas vi-
uens optat oppositū: et si non obedi-
ret haberet inde disciplinam ab or-
dine: itaq; ingiter in tormento mo-
ratur. Aperte vides ergo quod decipit
iste semetipsum volēdo penam eius

Tractatus.

dere cadit in penam valde gruiore
quia per eccitatem eius agnoscere
nequit viam obedientie sancte: que
via veritatis est in vnigenito filio
meo saluberrime fundata que pena
aufert cuilibet obedienti: ideo va
dit per viam mendatq reputas ibi
consolationem inuenire: tamen non
inuenitur ibi aliud q amaritudinē
et penam. quid enī ad hoc adducit.
Amor quem ex propria passione cō
cepit ad inobedientiam. Iste veluti
stultus vult in hoc procelloso mari
super brachia propria nauigare cō
fidens in suo miserabili et infimo sen
su neq nauigare vult absq labore
super brachia prelati sui ordinis.
Iste moratur in nauicula religionis
corpore sed non corde: imo ita ex de
siderio videtur inde egressus: ordi
nis transgrediendo certimonias et or
dinationes atq tria vota que serua
re promisit in sua professione. Ipse
quippe moratur in mari valde pro
celloso et in magna tēpestare illelus
a ventis valde contrariis et solum
modo per pannos alligatus vide
tur esse nauicule: habitum ordinis
videtur habere in dorso sed non ha
bet in corde. Iste minime frater si
ue religiosus est: sed vnus homo ve
stitus. Homo quidem in humana
forma sed in effectu et in suo modo
viuendi peior est animali sine rōne
Nō ne si haberet vsum alicuius ra
tionis aperte cognosceret ei difficult
us esse nauigare super brachia pro
pria q super aliena. Quomodo nō
attendit q stat iugiter in periculo
mortis eterne q primū ille pannus

a nauicula solueretur morte inter
ueniente nullū remediū vlti⁹ in
uenire posset. Ista proculdubio nō
videt quia nubes amoris pprii vn
de processit inobedientia prinauit
cum omni lumine quare videre ne
quit huiusmodi periculum atq de
trimentum eius. Igitur valde mise
rabilī modo se decipit quem fru
ctum habet atq producit arbor
isti⁹ inobediētis fructū vtiq mortis
ex eo quia radix affectus eius est in
supbia plantata que processit a cō
placētia et ab amore proprio sui vn
de cuncta corrupta producuntur
inde videlicet flores: folia: fructus:
et vniuersa que pertinent ad ipsam
arbozem ex toto maculata sunt et
corrupta: et principales rami valde
sunt infecti videlicet ramus obedi
entie paupertatis et continentie. Tres
isti rami continentur in stipite hu
ius arboris videlicet affectus ani
mi qui male plantatus est vt ita dī
xi. Folia que pducit hec arbor ver
ba corrupta sunt in tali forma q in
ore cuiuscunq scelerati secularis ef
sent valde indecentia. Si vero con
tingit q talis habeat annūciare po
pulo verba salutis et euangelica pro
nunciat illa non affectu sincero sim
pliciter ad pascendas animas isto
sancto semine verbi mei immo poti
us attendit ad aures audientiam
demulcendas verba polita et orna
ta proferendo: vt idem postea comē
detur a populo: si flores huius arbo
ris attendas proculdubio putridi
sunt videlicet varie cogitationes et
vane quas auide et sponte recipit et

accep
tissim
natri
ca pa
inmo
ratem
Que
grati
ctern
cum
rem
entie
suo p
stiga
diar
com
tion
uor
tis q
reue
es si
ab
bui
obe
ras
cin
der
tas
all
do
do
qua
nim
L
lu
al
re
al
m

Sextus:

acceptat in quibus opinio frequen-
tissime delectatur et illo modo eas
minuit et augmentat non vitando lo-
ca pariter et vias unde procedunt
immo sollicitate perquirunt ut iniqui-
tatem cum effectu perficere possit.
Que quidem sunt fructus qui vite
gratiam auferunt: ei inferendo morte
eternam: et iste fructus ab arbore vna
cum flore generatus qualem fetore
rem exhalat: utique fetorem inobedi-
entie in malum iudicans in corde
suo prelati voluntates et illam inue-
stigando perquirens ultraque expe-
dit: fetorem etiam immunditie cum
complacentia multarum conuersa-
tionum cum infelici vocabulo de-
notarum. O miser homo non aduer-
tis quod sub vocabulo et sub isto colore
deuotionis aliquando sequitur aci-
des filiorum. hunc fructum habes
ab inobedientia tua quia non ha-
bueris filios virtutum: ut ille verus
obediens. Tu vero caste procu-
ras prelatum tuum decipere sine
circumflectere quando vides quod ipse
denegat ea que tua peruersa volun-
tas expostulat cum solis verborum
aliquando blandiendo vel adulan-
do sine comminando vel improperan-
do procedens cum irreuerentia ma-
gna usque quo per phas et nephas ob-
tineas ab eo que concedere volebat.
Tales nullo modo sciunt vel no-
lunt fratrem suum supportare in
aliquo. ipsi quoque nequeunt tollera-
re vel vnum verbum minimum
alicuius reprehensionis: sed illico
manifestant venenatam impatien-
tie fructum odij et iracundie contra

fratrem suum indicando sibi pro
malo factum quod est in veritate
pro bono suo et ita quotidie scandali-
zatus vivit in pena corporis et ani-
me. Quare displicuit ei frater suus.
Quia sibi metipsum carnali modo com-
placuit. Ipse fugit a cella quemad-
modum a veneno quoniam egres-
sus est a cella notitie sue unde pro-
cessit ad inobedientiam et ideo ne-
quit in materiali cella consistere.
Insuper ad refectorium renuit ac-
cedere nisi sicut ad locum sibi val-
de contrarium dum habet ad expen-
dendum: si vero non habet ex neces-
sitate vadit illuc. Ergo benefecerunt
obedientes volentes observare pau-
pertatis votum ut nihil omnino ha-
beret ad expendendum ut ipsi nul-
latenus extraherentur a suavi men-
sa refectorij ubi verus obediens in
pacifica quiete nutrit animam su-
am vna cum corpore. Ipse minime
laborat in preparando sibi cibaria
delicata sicut agit ille miser inobe-
diens cuius gustui refectorium vide-
tur amarum: et ideo fugit ab eo. Ad
chorum visitandum quotidie vult
esse ultimus. primus autem ad ex-
undum labijs suis appropinquat
milhi. cor autem eius elongatur a
me. Capitulum vero timore disci-
pline libentissime fugit quandocum-
que commode potest. Ibi vero per-
manendo stat cum quadam vercu-
dia in mente sua confusiva quam pe-
cundiam habere noluit in committendo
culpas. Non enim erubuit etiam ap-
te perpetrare culpas mortaliu pec-
catorum: et quid est horum in causa. Ino-

Tractatus.

bedientia nullū exercitium sanctus
habet non vigiliam non orationem
neq; soluz oratione mētalī caret: ve
rum etiam vocalem ad quā est obli
gatus frequētissime dereliquit: nec
habet iste miser inobediens carita
tem fraternam ex eo q; nō amat ali
quem nisi semetipsum nō amore ra
tionali sed amore bestiali: tot indu
bie mala sunt que occurrunt inobe
dientibus atq; tot sunt infelices eo
rum fructus q; lingua tua eos ex
plicare non posset. O misera et infe
lix inobedientia que spoliās aīaz oī
virtute illam omni vitio vestiens.
O misera et infelix inobediētia que
priuas animam obedientie lumē
auferens ei pacē inferendo ei guer
ram auferens ei vitam inferendo
mortem. extrahis eā a nauicula san
ctarum obseruantiarum ordinis et
in mari procelloso suffocari facis eā
nam ipsam inducis ad nauigandū
super brachia sua et non ordinis tu
induis illam omni miseria et cogis
eam inedia cruciari quoniam au
fers ab ea cibum atq; meritum obe
dientie: tu prebes ei continuā ama
ritudinē et eam priuas omni dulci
consolatione et omni bono et inducis
eam in omne malum: et in vita p̄sen
ti facis eam arram experiri crucia
torum tormentorum: et si huiusmo
di miser homo se non correrit an
teq; isti p̄ni soluantur a nauicula
morte mediante infelix hec inobedi
entia conduxit animam ad ignem
eternum vna cum demonibus qui
ppter inobedientiam a celo fuerūt

expulsi q; mīhi rebelles extiterunt
et in profundū iuerunt: et ita tu mi
ser inobediens q; fuisti rebellis obe
dientie et huiusmodi clauem obedi
entie cum qua debebas aperire tibi
celi ianuam a te proiecasti cum ino
bedientie clauē tibi tatarum ape
ruisti.

De illorum perfectiōe qui vniū
in religione tepide quāuis a morta
li peccato se custodiant ac de reme
dio per eos habendo. Capi. clxxj.

Obletissima filia quot sunt ho
die qui pascuntur in ista na
uicula cum defectibus multis pro
culdubio quāplurimi sunt in tantū
q; valde pauci reperiuntur veraci
ter obedientes: verū est q; inter per
fectos et huiusmodi miserabiles plu
rimi sunt in ordine viuentes cōiter
qui neq; perfecti sunt vt expedit et
eē deberent neq; mali q; conseruāt
aīam a peccato mortali. Adorantur
igitur in quadam animi tepiditate
sine negligentia cordis et nisi vitam
suam exerceant virtuose cum ordi
obseruantia in magno periculo con
sistunt: et ideo necesse est eis habere
magā sollicitudinē: nec ita dormi
tare debent in tali tempore sed a ne
gligentia sua consurgere: quia si re
manerent in ea proni et apti sunt ad
casum atq; ruiam: et si contingat
eos non cadere pertrāsbūt eā qua
dā humana cōplacētia cum ordi
nis colore colorata studentes ampli

na exten
q; ipm
apti ex
illos vald
neq; valde
non perfi
res obser
esse mult
literum
norum
manere
negligen
tia nam
multa q
est etiam
multū b
co fructu
ctionem a
gati sunt
minora fi
bi supra
eiant ex
seculo v
entie m
rent im
dientie
datoz
gularis
culo vili
vilipen
gulo fit
amoris
ueris an
sunt ap
etione
eere se
eristu
do cu
tar al
di in

De iustis.

us exteriores ceremonias obseruare
 q̄ ipsam ordinem: et aliquādo sunt
 apti ex defectu luminis ut indicent
 illos valde temere qui seruant ordi-
 nes valde perfectius q̄ ipsi in mi-
 nori perfectione ceremonias exte-
 res obseruent quā ip̄i gloriāntur
 esse multū obseruantes. Itaq; qua-
 litercunq; confiderent est eis valde
 notū in obedientia cōmuni per-
 manere v3 cum tanta tepiditate et
 negligentia pertransire cū obedi-
 tia: nam valde laborant et cū pena
 multa q̄ frigido cordi laboriosum
 est etiam aliqua lenia portare. Ip̄i
 multū habent laborem cum modi-
 co fructu et offendunt illam perfe-
 ctionem ad quā ingressi sunt et obli-
 gati sunt obseruare quāuis mala
 minora faciant q̄ alij de quibus ti-
 bi supra narraui: tamē ip̄i male fa-
 ciunt ex eo q̄ minime discesserunt a
 seculo ut cum clauī generalis obedi-
 entie mandatorum celi sanuā aperi-
 rent imo cum clauī singularis obe-
 dientie consiliorum atq; manda-
 torum ordinis que clauicula sin-
 gularis debet esse ligata cum funi-
 culo vilitatis videlicet semet ipsū
 vilipendendo qui humilitatis cin-
 gulo sit appensus et astringi manu
 amoris igniti sicut iam audisti. No-
 ueris amātiſſima filia q̄ isti bene
 sunt apti magnam attingere perfe-
 ctionem inquantum voluerint exer-
 cere se virtuose quia propinquiores
 existunt q̄ alij miseri: sed aliquo mo-
 do cum difficultate maiori remonē-
 tur ab imperfectiōe sua tales tepti-
 di iuxta gradū suū q̄ iniqui remo-

neantur ab eorum iniquitate: et est
 ibi ratio quoniam iniqui conscientia
 demonstrante manifeste cognoscūt
 et intelligunt q̄ male faciunt. vnde
 si quis eos interrogaret virū male
 faciant: responderent: ita. Sed victi
 fragilitate siue concupiscentia qua
 molestantur videtur q̄ abstinere
 nequeant vel a tali culpa resipiscere
 quāuis hoc nō est verum q̄ cum
 auxilio meo possunt egredi si volūt
 nihilominus aperi te cognoscunt q̄
 male faciunt cum qua notitia facti-
 lime possunt egredi si placet eis: sed
 isti tepidi qui neq; notabile malū
 agunt nec etiam notabile bonū nō
 agnoscunt inperitiam siue teporem
 sui status nec in quanto discrimine
 morantur non agnoscetes emēda-
 re se minime curāt nec etiā quodq;
 curant ut illud eis ostendatur et si
 monstratur eis ex tepore cordis in
 assueta longa consuetudine quoti-
 die perseuerant alligati. Quis er-
 go modus erit ut ab hac sua inper-
 itia cōsurgant. Modus est iste q̄ ac-
 cipiant ligna notitie sui cum odio
 sancto proprie reputationis atq; cō-
 placentie ac ipsa ligna serener in
 igne mee caritatis immittant de-
 nuo desponsando ac si in ordine tūc
 intrarent obedientie vere sponsam
 anulo sanctissime fidei nec ultra
 dormiant in tali statu: quia mihi
 valde displicet et est eis valde dam-
 nosum. Istis nāq; tepidis valde cō-
 grue competit illud verbum quod
 in apocalipsi scribitur: utinam cali-
 dus vel frigidus esses: sed quia tepti-
 dus es ideo vomere te incipiam ex

Tractatus.

ore meo: videlicet eo modo quo vi-
ti: quia nisi resurgat a tali tepore
casurus est. et cadendo iuste reproba-
retur a me: potius enim vellem eos
esse frigidos in seculo remanendo
cum obedientia generali mandato
rum que respectu ignis verorum obe-
dientiam videtur esse quasi glacies.
Ideo dicitur utinam frigidus es:
hoc verbis volui tibi declarare ne
caderes in errorem existimando: quod
ego potius vellem aliquem in frigi-
ditate peccati mortalis esse quam in
tepiditate imperfectionis. Non enim
velle possum aliquam peccati cul-
pam ex eo: quia in me non est vene-
num istud: imo tantum habui dispi-
centiam in homine de peccato quod om-
nino decreui: quod absque punitione nul-
lo modo transiret. Et quia non erat
idoneus homo per se tollerare pe-
nam que pro culpa debebatur: uni-
genitum meum caritate paterna trans-
misi qui fabricavit eam in corpore
suo per obedientiam impositam ab
inestimabili bonitate mea. Surgat
ergo cum exercicio sancto cum vigi-
lia humiliter deuota: et continua ora-
tione: et attendant ad ordinis obser-
uantiam: et iugiter in patronis hu-
ius nauicula speculetur qui fuerunt
homines: ut ipsi eodem modo: nati
et lacte nutriti. Et in presenti sum il-
le deus qui tunc erat: potentia quo-
que mea non est infirmata: neque
mea voluntas in aliquo bono dese-
cit: quia salutem vestram exopto.
Neque sapientia mea in exhibendo
lumen vobis: ut meam veritatem
agnoscatis. Ergo si volunt optime

possunt ambulare cum perfecte obe-
dientibus modo se priuare velint ob-
scura nube proprii amoris: et cum
virtuoso lumine oculum intellectus
aperiant ad ista consideranda. Igitur
isto modo peruenient aliter
non.

De excellentia virtutis obedien-
tie: et de bonis que tribuit illis qui
realiter eam assumunt.

Capitulum clxiiij.

Emendum ergo salubre et ve-
rum est illud quod obseruat
verus obediens in quo iugiter
omni die renouatur cum lumi-
ne fidei augmentando virtutem obe-
dientie cum humilitate profunda
peroplando contumelias: atque veri-
fices: et quod a suo prelato magnis on-
eribus quotidie grauetur: ut viri
obedientie una cum patientia soro-
re sua non rubiginetur: ut cum ex-
pediat eas exercere nullo modo desi-
ciant sine cuius difficultate possit eas
habere. Et ideo quotidie sancti de-
fiderij pulsant instrumentum: neque
frustra tempus elabi permittit de
quo iugiter in corde famelicit velu-
ti sponsa sollicita quod nullatenus vult
ociosa manere. O delectabilis obe-
dientia: o suavis obedientia placi-
da: o ves dulcis et illuminata tua obe-
dientia: quoniam amoris proprii te-
nebras expulisti. Tu virtus obedien-
tie viuificas animam exhibendo si-
bi vitam gratie: qua te in sponsam
elegit: et se ipsam voluntate propria
priuauit que mortem insert anime

atque
lis es et
omni rati
gna est
sue pot
data es
pugnabi
ris bono
tie tu mi
tate pre
nia que
rentur et
mine tol
cum hu
creatur
teli cam
fiderij
cissima
hac eret
eam esse
quocumq
scentia q
non po
dinis b
lati sui
veritas
bi rede
lumme
titur. E
virtute
philos
ctari. T
pris effi
dientia
dinem
tate: q
rans e
verit
ipse d

verus.

atq; quotidie guerram. Tu libera
lis es & valde larga: quia te subiecis
omni rationali creature. Tu beni/
gna es: & valde pia ex eo: quia man/
sue portas onera graviora: quia so/
ciata es cum vera patientia: & in ex/
pugnabili fortitudine tu corona/
ris honorabili corona perseveran/
tie tu minime deficiis ex importuni/
tate prelati: neq; propter onera gra/
uia que tibi sine discretionem pone/
rentur etiam iniuste tu euz fidei lu/
mine tolleras vniuersa. Tu es adeo
cum humilitate connexa: q; nulla
creatura diabolica: vel humana po/
test eam trahere de manu sancti de/
fiderij te possidentis anime. O dul/
cissima filia quid ultra dicemus de
hac excellentissima virtute: dicem?
eam esse vnum bonum sine malo
quocunq;: Stat in manu taliter ab/
sconsa q; ventus aliquis ei nocere
non potest. Facit animam super or/
dinis brachia nauigare: atque pre/
lati sui: & non super brachia sua: quia
verus obediens non obligatur mi/
hi reddere rationem de se: immo so/
lummodo prelati cui subditus er/
titur. Ergo dilectissima filia de tali
virtute gloriosa deberes esse valde
philocapta: & in ea quotidie vele/
ctari. Vis de beneficijs a me rece/
ptis esse grata: sis obediens: nam obe/
dientia demonstrat aperte gratitu/
dinem tuam: quia procedit a cari/
tate: ipsa demonstrat: q; non es igno/
rans ex eo q; procedit a noticia mee/
veritatis: in verbo filio meo. Nam
ipse docuit viam obedientie veluti

regulam vestram ex eo q; fuit obe/
diens usq; ad mortem obprobriis
sine crucis. In cuius obedientia q;
celum aperuit est obedientia vo/
bis ex libito fundata: videlicet illa
generalis: & ista particularis sicut i/
principio tractatus istius obedi/
tie tibi narraui. Nec obedientia pre/
bet in anima lumen ostendens ip/
sam esse mihi fidelem ac etiam ordi/
ni: & prelati suo. In quo lumine sci/
licet sanctissime fidei sui fuit oblita
non querendo se propter se: quonia;
in obedientia quaz acquisiuit in lu/
mine fidei demonstrauit: q; in volu/
tate sua sit omnino mortua ad om/
nem sensum propriuz qui sensus car/
nalis: atq; sensitivus alia querit: &
non sua. Sicut inobediens qui vult
inuestigare voluntatem eius qui si/
bi precipit: illam iudicare secun/
dum intuitum: & iudicium suum te/
nebrosum: & infimum: sed non vo/
luntatem suam perversam a qua
mortem acquisit. Sed verus obedi/
ens cum lumine fidei indicat in bo/
num sui prelati voluntatem: ideo
non erquirit voluntatem suam: im/
mo cervicem humiliter inclinatur: &
cum odore vere & sancte obedientie
nutrit animam suam: & ista prelo/
sa virtus in anima tantuz excresecit
quantum in lumine sanctissime fi/
dei dilatatur ex eo: quia caritas que
peperit obedientiaz a lumine fidei
procedit. Et cum illo lumine fidei
cu quo talis anima cognoscit semet/
ipsaz: atq; mecu eo me diligit: & huius/
liatur: & q;to magis amat se huius/
v itq

Tractatus.

amplius est obediens. Et obedientia cum patientia sorore sua demonstrat aperte utrum anima vestita sit vestimento nuptiali caritatis in veritate cum quo vestimento vitam eternam ingreditur. Obedientia namque celum aperit: et extra postea remanet: et ipsa caritas que clauem istam exhibuit introgreditur asserendo secum obedientie fructum: alie quippe virtutes: ut iam dixi remanent extra et sola caritas ingreditur. Sed appropriatur obedientie quod est illa clavis qua celum aperitur ex eo quod cum inobedientia primi parentis. Ade clausum extitit et cum obedientia fidelis immaculati: et humilis agni filij mei fuit aperta ianua vite durabilis que tanto tempore clausa fuerat.

Diffinitio duarum obedientiarum una religiosorum alia que premititur extra religionem alicui persone.
Capit. clxiiij.

Sicuti iam audisti carissima filia unigenitus filius meus obedientiam vobis dereliquit veluti clauem cum qua possitis aperire celum: et sic ad finem vestrum optabilem attingere. Ipse vobis eam ex precepto dimisit in obedientia generali. Si vero populus ad magnam ascendere perfectionem ipse presuluit per portellum ordinis autem ingreditur: ut supradictum est. Sunt etiam aliqui non intrantes ordinem et nihilominus in nauicula perfectionis existunt. Illi quippe sunt qui consilia bene seruant extra ordinem ap-

probatum. Sponte resistentes vitias: atque mundi pompas actualiter: atque mentaliter cum odorifera continentia virginali: vel aliter licet virginitate pueri sint: ipsi perfecte seruant obedientiam alicui creaturæ se subiungendo cui perfecte conantur: usque ad mortem obedire. Et si me interrogas quis est meriti maioris: an ille qui stat in religione: vel illi de quibus in presenti dico: respondeo quod meritum obedientie non mensuratur in actu: nec in loco: nec in eo qui magis est bonus: vel prauus: nec in seculari magis quam in religioso: immo secundum mensuram amoris quam habet obediens: et secundum istam mensuram remittitur ei premium. Imperfectio vero prelati nullum omnino detrimentum infert illi qui verus est obediens: immo frequentissime predestinatus est: quod per persecutionem iniuste habetam: et per indiscretas reprehensiones et onera grauiora que quicquid tolleratur ab indiscreto prelate acquirunt: et augmentat in se virtutem obedientie: et patientie sororis eius: neque locus est nocet imperfectus. dico imperfectum quod religio status est firmior: atque interior quam alij status. Et ideo imperfectus tibi pono locum istorum qui per paruum clauem obedientie preter et extra ordinem obseruant consilia. Sed non imperfectum dico siue minoris meriti eorum obedientiam: quam omnis obedientia sicut iam dixi: et alia quicquid virtus mensurat cum amoris mensura. Tamen est verum: quod in pluribus rebus valet amplius hoc in religione persistere tamen per votum quod in manu sui prelati facit tui

Sextus.

qz plura tollerare cōpellitur: z effi-
catus obedientia pbat in ordi-
ne qz extra tū quoniam ex quolibet
actu corporeo est obligatus huic in-
gō: neqz solvere se pōt: quando vult
absqz culpa peccati mortalis ex eo
qz ordo ē approbat⁹ ab ecclesia san-
cta: z propter votum emissus. In ali-
is vero non est ita: qz voluntarie se
ligauerunt ex amore quem ad obe-
dientiam habent: sed non cu3 voto
solēni. Unde sine culpa peccati mor-
talis eis licet ab obedientia crea-
ture talis discedere si legitimam ha-
berent occasionem: z non ex proprio
defectu suo procederet. Si vero di-
scederent ex proprio defectu suo nō
esset: hoc absqz graui culpa non ta-
men discessus ille proprie peccatum
mortale importaret. Nō ita quantū
interest inter vnum: z aliū: quan-
tum ab illo qui t. llet alienum ad il-
lum qui primo dedit aliquid: z po-
stea repetit quod ex amore donauit
rat cum intentione non repetendi
licet ex illo non fuerit aliquod in-
strumentum publice consecutum: nā
alius donauit: z consecutum est pu-
blicum instrumentum: vnde renun-
ciavit in manu prelati sibi metipso
mittens obedientiam continentia3
z paupertatem voluntariam. Ideo
latus vero promittit ei vitam eter-
nam in quantum obseruet ea que p-
mittit. Itaqz proculdubio in obser-
uantia loco: z modo perfectior est il-
la: ista vero minus perfecta. Illa tu-
tior est: qz si quis ibi ruat aptior est
ad surgendum: quia cum maiori sub-
sidio se reperit: hec autem est magis

dubia: z valde minus tuta: quia si
cecidit est i maiori periculo ne re-
trocedat: quia sentit se non esse liga-
tū: imo solutū qz si fecit i p̄fessōe vo-
tūz prout accidit in religioso qui an-
te professionem ab ordine discedere
pōt postea vero non: meritum au-
tem vtriusqz mensuratur: vt iam dixi
secundum mensuram amoris quaz
habet verus obediens: vt vnusquis/
que in quo statu fuerit valeat hēre
perfecte meritū: quia solummodo
positū est in amoris mensura. Ego
differenter homines voco aliquem
in vno statu: z alium etiam in alio
prout apti sunt in se recipere: s3 vnus
quisqz premiat⁹ sūm amoris mensu-
ra: quia si secularis amat amplius
qz religiosus a me plus accipit z ecō-
uerso z ita deceteris.

Quomodo deus non secundum
laborem obedientie premiat: neqz se-
cundum longitudinem temporis: i-
mo secundum magnitudinem cari-
tatis: atqz de promptitudine verorū
obedientiam. Capl. clv.

O mnes vos p̄duri: vt labora-
retis i vinea obediētie diuer-
sis modis: z oībus sp̄ndet p̄tū sūm
amoris mēsurā: z nō sūm opera: neqz
mensurā t̄pis: v3 vt amplius hēat il-
le qui tēpestiue venit qz ille qui tar-
de sicut in euāgelio p̄tinet vbi mea
veritas dicit similitudinē eorū qui
conducti fuerunt ad vineam exco-
lendam: z qz tantūz habuit ille qui
venit ad opus ora. xi. quantum ille
qui venit hora p̄ma siue tertia: ve-

Tractatus.

ix. Voluit igitur ostendere veritas mea: quod estis in celo remunerati non iuxta tempus vel opus: sed iuxta meritum amoris: unde multi vocati sunt ad opus huius vinee in pueritia quidam in iuuentute quidam in senectute: et aliquando senex cum tanto amoris igne ad hanc vineam ibit: et considerabit habere temporis breuitatem quod attinget ad illos qui vocati sunt in pueritia: quod negligenter ambulauerunt. Igitur in amore obedientie recipit anima premium suum et sibi vas suum impletur in me maris pacifico multi vero sunt qui habent obedientiam istam: ita prompti in: et tantum in anima sua tenent inferam et incarnatam: quod non solum modo ipsi non volunt inuestigare rationem quare sic a prelato suo precipitur: imo vir expectat quod verbum egrediatur ab ore suo: quod cum lumine fidei vident et intelligunt intentionem prelati quam illico iuxta posse perficiunt. Unde verus obediens amplius attendit: et obedire conatur intentioni prelati sui quam verbo semper iudicando voluntatem prelati fore secundum meam voluntatem et quod per meam dispensationem: et voluntatem: ita precipiat ei: et ideo dixi tibi quod potius obediebat intentioni quam verbo. Ex hoc enim est obediens verbum: quod prius obediebat cum affectu sue voluntati: et intentioni videndo cum lumine fidei: et iudicando voluntatem eius in me hoc aperte demonstravit ille de quo legitur in vitis patrum: quod prius obediebat cum affectu: qui cum ab abbate suo fuisset

vocatus: et incepisset unum o scribere quod est ita parua res illico prius ad obedientiam imperfectam dereliquit: nec tantam dilationem sibi dedit: ut ad perfectum adduceret. Ut igitur in signum apertum videretur quantum hoc mihi gratum extiterat ipsa clementia mea me dictatem aliam auro perfecit. Ista gloriosa virtus intantum est mihi grata quod nulla virtus est in qua tot miraculorum signa sine testimonia data sint a me sicut in ea. Quoniam ipsa procedit a lumine fidei: et ut aperte cognoscant homines quantam in ea complacentiam habeam: Terra obediens est isti virtuti ac etiam animalia sunt illi subdita a qua substat obediens. Terra viri est obediens obediens: sed sicut in vitis patrum aliquando legisti de abbate qui obediens discipulo tribuit unum aridum lignum iniungendo sibi per obedientiam quod illud in terra plantaret: et iugiter adaquaret: usque quo fructum ex se produceret: ipse autem obediens cum lumine fidei non hesitavit: nec ait quomodo possibile foret: imo perfecit obedientiam ulterius inuestigare declinans intantum quod per virtutem obedientie pariter et fidei lignum aridum viride factum est: et ita fructum ex se produxit in signum quod illius anima demonstrabatur: et erat priuata siccitate cuiuslibet in obedientie: atque viridis effecta fructus obedientie germinabat unde fructus illius ligni vocabatur a sanctis patribus obedientie fructus. Si attendas etiam animalia

modo
Unde
tia mul
sua cep
et addu
Sed al
ferre v
vento
te hui
ret cry
prop
si lig
confid
de tu
nolen
gredi
patier
ignem
eis: po
in cam
quod v
Alqua
dicto
discep
in lac
gitau
mode
lati p
bulat
scipal
libera
lum in
es crea
comen
proph
ses in
ne m
a ter
pter
se del

Sextus.

modo simili obedienti subijciuntur. Unde discipulus ille et ex obedientia missus ex puritate et obedientia sua cepit: atque ligauit unam draconem et adduxit illam ad eius abbatem. Sed abbas tanquam verus medicus ne forte discipulus impelleretur ab aliquo vento vaneglorie: et ut cum in virtute humilitatis: atque patientie preberet expulit eum a se dicens cum in proprio: quia tu es una bestia durissima ligatam aliam bestiam. Etiam si consideres ignem hoc idem agit. Unde tu legis in sacra pagina: quod multi nolentes obedientiam meam transgredi mittebantur in ignem: et ipsi patientissime sponte tollerabant: et ignis: vel in minimo non nocebat eis: prout accidit tribus pueris qui in camino ignis stabant illesi ab igne quod de quibus pluribus narrare possemus. Aliqua substantia autem maurus a benedicto abbate missum: ut adinuaret discipulum alium qui suffocabatur in lacu. Ipse vero de se minime cogitauit: sed cum lumine fidei solummodo cogitauit obedientiam sui prelati perficere quare super aquas ambulabat: ut per aridam: et ita condiscipulum extraxit a lacu: et a morte liberauit. Et in effectu si aperias oculum intellectus in omnibus inuenies excellentiam huius virtutis esse commendatam omnia debent omitti propter obedientiam. Unde si tu es ses in tanta contemplatione ac visionis mentis elenata: quod etiam corpus a terra suspenderetur in altum propter obedientie preceptum iuxta posse debes obedientiam executioni mandare.

Idem loquendo generaliter: et non particulari: quia singulare privilegium non ordinat legem vniuersalem. Diligenter etiam attende quod ab oratione congruo tempore surgere non debet: nisi compellente necessitate: caritate: vel obedientia: et dico tibi sic ut intelligas: et agnoscas quantum ego volo quod prompta sit in seruis meis: et quantum ipsam habeo gratam. Omnia que facit obediens ad meritum eius accedunt. Si comedit ex obedientia comedit: si dormit cum obedientia dormit: si cum obedientia vadit si stat cum obedientia consistit: si ieiunat cum obedientia si vigilat cum obedientia si proximis seruit obedientiam facit: si est in choro: vel in refectorio: vel in cella quis est illuc adducit siue stare facit: Obedientia cum lumine sanctissime fidei cum quo lumine semetipsum tactauit veluti mortuum ad omnem propriam voluntatem humiliter in brachijs ordinis: atque prelati sui. Cum hac obedientia requiescens in tutissima nauis dum se sponte perducit premissit a prelato suo nauigauit in mari procelloso vite presentis cum felici prosperitate cum mente serena et tranquillitate cordis ex eo quod cum obedientia priuauit eum: cum vana fide quibuscunque tenebris: ipse proculdubio fortis: atque securus est: quia si priuauit: et abstulit a se quancunque dubietatem: et inutilem timorem renunciando: videlicet voluntati proprie: unde procedit ipsa dubietas atque timor inordinatus. Sed hec obedientia sponsa veneranda

Tractatus.

qd ededit siue bibit: Quotidie
comedit agnitionem sui siue mei.
Aperte namq cognoscit et intelligit
se per se non esse: et suum defectum: et
me qui sum ille qui sum ac gustat et
comedit meam veritatem: quam in-
telligit in verbo meo pro vobis in-
carnato. Bibit vero sanguinem in
quo sanguine verbu ostendit ei me
am veritatem: et amorem ineffabi-
lem quem ad eum habeo. In ipso
sanguine demonstrat obedientiam
suam perfectam a me patre suo im-
positam ei pro vobis: et ideo se tota-
liter inebriat. Postquam autem e-
bria sanguine simul: et obedientia
verbi se perdit ex toto cum omni co-
placencia sui possidendo me per gra-
tiam gustando me per affectus amo-
ris cum lumine fidei: et obedientia
sancta. Omnis vita sua pace ei dat
et in morte postea recipit illud quod
in sua professione fuit ei promissam
a suo prelato: videlicet vitam eter-
nam que visio pacis est: et eterna tra-
quilas: atq felicissima quies bo-
num inestimabile: quia nullus il-
lud estimare potest: neque compre-
hendere quantum est: quoniam est
infinitum. Ne namq minori nullo
modo comprehendere potest hoc in-
finitum et inestimabile bonum: nisi
tanquam vas quod immensum est
in mari quod non comprehendit in
se uniuersum mare: sed solum illam
quantitatem quam in se continet.
Solummodo mare semetipsum co-
prehendit. Et sic mare pacificu sum
ille solus qui me comprehendit: et est
maior ita de mea comprehensione: et

estimatioe solum in memetipso gan-
dens exulto. Quod utiq gaudi-
um atq bonum quod habeo in me
participo in vobis: et uniuersq secu-
dum suam capacitatem: et mensura.
Omnes impleo perfecta beatitudi-
ne: nec aliquam mensuram: ibi te-
neo vacuum: sed omnes agnoscunt:
et intelligunt de bonitate mea quan-
tum ego tribuo comprehendenduz
iuxta merita sua. Ergo verus obe-
diens cum lumine fidei vere comi-
bustus in fornace caritatis humili-
tate perunctus precioso sanguine fi-
ent iam diri totaliter inebriatus cu
sorore patientia: atque vilitate se-
metipsum vilipendendo cum forti-
tudine: atque longa perseuerantia:
et cum alijs virtutibus: hoc est fru-
ctibus aliarum virtutum habuit: et
in se recepit optabilem: atque felicis-
simum finem eius a me creatore suo.

Hec est vna repetitio in summa
quasi totius libri presentis.

Capit. clxvi.

Quo dilectissima et carissima
filia satis feci desiderio tuo a
principio sermonis mei: usq ad vl-
timum finem quem feci loquens de
obedientia: nam si bene recordaris
petisti a me cum anxietate desiderij
sicut ego te feci petere: vt ignem in
te crescere facerem caritatis: tu in-
quaz petuisti quattuor petitiones
quarum vna fuit pro te ipsa cui sa-
tis feci illuminando te lumine veri-
tatis mee ostendendo tibi: q mediante
fidei lumine cum cognitione tui: et

Sextus.

mel per modum quem ego tibi de-
claravi tu veniebas ad noticiam
veritatis. Secunda petitio tua fuit
q̄ ego facerem mundo misericordi-
am. Tercia vero petitio fuit pro cor-
pore mystico ecclesie sancte mee ro-
gando me q̄ auferrem tenebras ab
ea z persecutiones quas in presenti
patitur. Et petebas q̄ ego punirem
iniquitates malorum super te: hinc
ego declaravi tibi q̄ nulla pena fi-
nita sine data tempore finigo ex se-
metipsa sola satisfacere potest. p̄cul-
pa commissa contra me qui sum in-
finitum bonum: sed bene satisfacit i
quantum fuerit unita cum contri-
tione cordis z anime desiderio: mo-
dum vero qualiter satisfacit decla-
ravi tibi ad hoc etiam respondi tibi
q̄ ego volo facere mundo misericor-
diam ostendendo tibi q̄ mihi mise-
reri proprius est. Unde propter mi-
sericordiam: z inestimabilem amo-
rem quem gerebam ad hominem
misi unigenitum filium z verbum
meum quod ut apertius tibi demo-
strarem assimilavi uni ponti qui at-
tingit a celo vsq; ad terras: z hoc ex
unione q̄ facta fuit in ipso: iter hu-
manaz z diuinam naturam. Item
ut amplius te lumine mee verita-
tis illustrarem ostendi tibi qualiter
ad istum pontem ascendeatur per
tres gradus idest cum tribus ani-
me potentis. Itē de isto verbo pon-
te tibi monstrando feci figuram ali-
am in corpore suo figurando tres il-
los gradus: ut optime nosti. Pri-
mum scilicet in pedibus secundum
in latere: vel in costa perforata ter-

tiuz in ore in quibus posui tres ani-
me status: videlicet statum imper-
fectum perfectum: z perfectissimum
in quo realiter attingit: z peruenit
ad excellentiam intimi amoris oste-
dendo tibi patēter in quolibet quid
est illud quod aufert imperfectio-
nem: z per quam viam itur ad eam.
Et de occultis deceptionibus demo-
num viri: z de proprio amore spiri-
tualit: etiam tibi loquendo de repre-
hensionibus in tribus istis statibus
quas mea clemētia facit. Et primā
reprehensionem posui quam facit
hominibus in vita priusquā a cor-
pore discedant secundam in morte
quantum ad illos qui moriuntur i
peccato mortali de quibus ego po-
sui tibi q̄ ibant sub ponte per viam
diaboli narrando tibi miseras eo-
rum. Terciam vero reprehensionē
quam facit in generali iudicio ali-
qua tibi narrando de penis damna-
torum: atq; de gloria beatorum cuius
vnusquisq; dotem sui corporis acce-
perit. Item promisi tibi: z promit-
to: q̄ cum multa sufferentia seruo-
rum meorum reformabo sponsam:
z ecclesiam meaz inuitando vos ad
huiusmodi tolerantiam conquerē-
do tecuz de iniquitatibus ministro-
rum impiorum: z ostendēdo tibi pa-
riter in quanta ipsos excellētia po-
sui: atque reuerentia quam ego re-
quiro z volo q̄ seculares eis exhibe-
ant. Et ostendendo tibi quomodo p̄
defectus ipsorum: vel excessus reue-
rentia circa illos nullo modo minui
debet z quantum habeo molesti: z
est mihi contrarius: qñ sit oppositi

Tractatus.

Fuit quodam locutus de virtute illorum qui sicut angeli viuunt tangendo simul cum hoc aliqua de venerabili sacramenti altaris excellentia. Item quia loquendo de dictis tribus statibus anime voluisti scire de statibus lachrymarum et unde procedunt ordinate narraui tibi concordando status anime cum statibus lachrymarum. Dixi namque tibi quod vniuerse lachryme de fonte cordis egrediuntur seriose tibi causas huius assignando atque de quatuor statibus lachrymarum. Insuper et de quinto statu qui generat mortem aperte tibi narraui. Et quarte petitioni tue respondi qua me rogasti quod prouiderem in quodam casu particulari quod contigerat: et ego prouidi sicut optime nosti. Super his omnibus declarauit et differui tibi de prouidentia mea tam in genere quam in specie incipiendo a principio creationis usque ad finem mundi: et qualiter omnia feci et facio cum prouidentia summa et uoluntate dando siue permittendo vobis omnia: scilicet consolationes atque tribulationes spirituales vel temporales propter bonum vestrum ut in me sanctificati sitis et veritas mea perficiatur in vobis. Veritas namque mea fuit et est ista quia creauit vos ut haberetis vitam eternam quam vtriusque veritatez vobis cum sanguine verbi vniuersi filii mei patefecit. Item ultimo satisfeci desiderio tuo atque promissioni quam ego feci tibi narrando videlicet de perfectione obedientie atque de imperfectione obedientie et unde procedit et quid est illud quod vo-

bis auferit obedientiam. Nam eam exposui pro quadam clauis generali et sic est et tibi narraui de partemla. Et de perfectis atque imperfectis tam in religione quam extra religiones de quolibet aperte loquendo distincte et de pace quam exhibet obedientia et de guerra quam irrogat inobedientia et quantum inobedientes decipit seipsum addendo atque declarando quod per inobedientiam. Unde mors venit in mundum. Nunc ego pater eternus summa et eterna veritas concludo patentem vos ex obedientia in carnati verbi videlicet vniuersi filii mei vitam eternam obtinere. et quod sicut omnes a primo veteri homine videlicet Adam contraxistis interitum atque mortem sic omnes qui volunt obedientie clauem ferre contra rerunt vitam ab homine nono videlicet iesu christo dulcissimo filio meo de quo vobis feci pontem postquam via celi facta fuit ut transire possitis illesi per istam dulcedem atque rectam viam: que est vna lucida et rectissima veritas cum clauis salubris obedientie et ita transitis illesi per tenebras vite presentis: et ultimo cum clauis verbi mei celum inuenitis vobis apertum. Adodo te cum ceteris amicis et seruis meis inuito ad festum quia cum fletu et oratione continua et humili mundo volo facere misericordiam. Curras ergo mortua per hanc viam veritatis et potestis minime reprehenderis de mortu lento quia plus a te requiram nunc quam antea postquam tibi manifestauit meipsum in veritate mea. Et

omni
a cella
sed in
sauram
saurus
fundat
delicet
vulci
gentili
destru
in veri
tissima

Quia
ma de
nem e
eta co
turi su
huc e

T
ocule
me fi
celle
ipia
affec
dri
tina
ait. d
non
neca
q co
nag
ast
me
gra
pro
do

Sextus.

omnino caue ne vnquā egrediaris
a cella notitię siue cognitionis tue
sed in ipsa conserues et expēdas the-
saurum a me tibi traditum: qui the-
saurus est vna doctrina veritatis
fundata super firmā petra viua vi-
delicet vnigenito filio meo christo
dulci iesu: que doctrina vestita ē su-
pergentissima luce per quam tenebre
destruuntur. Ipsa igitur induaris
in veritate filia mea dulcis et aman-
tissima.

Quomodo hec anima deuotissi-
ma deo valde regratiatur et oratio-
nem effundit affectuosam pro san-
cta ecclesia et vniuerso mundo et vir-
tutē fidei cōmendās imponit sinē
huic operi. Capi. clxv.

Tunc hec anima deuotissima
postq̄ viderat cum intellectu
oculo et mediante lumine sanctissi-
me fidei cognouerat veritatem et ex-
cellentiam virtutis obedientie ac
ipsam recto sensu percipisset et ipa
affectu degustasset cū ineffabili desi-
derio speculando semetipsam in vi-
tina maiestate gratias referebat et
ait. Gratias tibi pater eterne quia
non desperisti me tuam facturam:
nec auertisti faciem tuam a me ne-
q̄ contempsisti desideria mea. Tu
nāq̄ lux nō attendisti tenebras me-
as: tu vita nō attendisti mortem
meam: neq̄ tu medice villspondisti
grauem infirmitatem meam. Tu
patris eterna non desperisti me lu-
to plenam atq̄ miseris infinitis. Tu

infinite me infinitas. Tu sapientia
summa: me stultam: propter hec et
alia mala plurima et defectus innu-
meros qui sunt in me non contem-
psisti me neq̄ me spreuit bonitas
tua: sapientia tua: clementia tua: bo-
num tuum infinitum et inextimabi-
le. Sed in lumine tuo mihi lumen
exhibuisti in sapientia tua cognoui
veritatem in clementia tua inueni
caritatem tuā atq̄ dilectionem pro-
ximī. Quis ergo te coegit ad hec?
Non aliqua mea virtus in mōso-
lum tua paterna caritas. Hic igitur
idem amor te compellat ad illu-
minandum oculum intellectus mei
lumine fidei ut intelligam et agno-
scam veritatem tuam mihi patefa-
ctam. Da mihi domine ut memoria
mea inueniatur capax ad retinen-
dum beneficia tua. Voluntas arde-
at igne dulcissime tue caritatis qui
sanctus ignis faciat corpus meum
effundere sanguinem datum amore
sanguinis et me cum clauis salutaris
obedientie portā celi aperire. Istud
idem ex postulo pro qualibet crea-
tura rationali tam in generali q̄
in particulari et pro corpore misti-
co sancte matris ecclesie. Ego fate-
or et non nego quia tu dilexisti me
priusquam essem et q̄ amas homi-
nem ita q̄ assimilaris quodammodo
illi q̄ ex amore nimio isatuat.
O deitas eterna. O eterna trini-
tas que per vnionem diuine natu-
re fecisti tantum valere precium
sanguinis vnigeniti filij tui. Tu
trinitas eterna es quoddam ma-
re profundum; in quo quanto

Tractatus.

plus quero plus inuento: et quanto
plus iunctio plus quero te. Tu quo
dammodo insatiabiliter aiam satias:
quodnia in abisso tua ita facias aiam
q̄ semper remanet eluriens atq; sa/
melica te trinitas eterna peroptas
desideransq; te videre lumē in lumi
ne tuo. Sicut cernus desiderat fon
te aque viue: ita desiderat aia mea
corpus istud egredi tenebrosū et
in veritate videre te sicuti es. O q̄
dū erit abscondita facies tua ab ocu
lis meis. O trinitas eterna ignis
atq; caritatis abissus amodo dissol
ue nubem huius mei corporis quia
cognitio quā dedisti mihi de te in
tua veritate artat et valde me cogit
optare depositionē grauedinis hu
ius corporee atq; reddit audaz ad
exhibendam vitam hanc ad laudē
et gloriam nominis tui: q̄ gustauit et
vidi cū lumine intellectus in lumi
ne tuo abissum tuā eterua trinitas
atq; pulchritudinem creature tue:
propter quod intuēdo meipsam in
te vidi me fore tuam imaginem: vo
nante videlicet mihi te pater eter
ne de potentia tua et de sapientia tua
intellectu que sapientia vnigenito
tuo est appropriata. Spūs vero san
ctus qui procedit a te patre et a filio
tuo dedit mihi voluntates per quā
me facit aptam ad amandum. Nā
tu trinitas eterna factor es et ego fa
ctura: vnde cognoui te illuminante
in recreatione quā de me fecisti per
sanguinem vnigeniti filij tui q̄ p̄
locaptus es de pulchritudine factu
re tue. O abissus. o trinitas eterna
o veritas: o mare profundum: et quid

maius mihi dare poteras q̄ teipm.
Tu es ignis qui semper ardes et nō
consumis. tu es qui consumis calo
re tuo quēcunq; propriū amoris
anime. Tu es iterum ignis qui tol
lis omnem frigiditatem et illuminas
mentes lumine tuo cum quo lumē
fecisti me cognoscere veritatē tuā.
tu es illud lumen super oē lumē qd
das intellectus oculo supernatura
le lumen in tanta perfectioe et ha
bundantia quod etiam lumē fidei
per ipsū magis clarificatur in qua
fide video meaz animā habere vi
tam et in isto lumine recipit in se te
lumen. Nā in lumine fidei acquiro
sapientiā in sapientia verbi filij tui
in lumine efficioz fortis et constans
atq; persecrans in lumine fidei
acquiro spem q̄ nō permittes me in
via deficere. Itē istud lumen docet
me viam per quam ambulem et sine
isto lumine in tenebris ambulare.
Et ideo petui pater eterne q̄ tu il
luminares me lumine sanctissime fi
dei. Vere lumē istud est vnum ma
re quod nutrit animam quousq; to
ta sit in te. O mare pacificum trini
tas eterna huius maris aqua non ē
turbida et ideo non exhibet aliquē
timorem: imo dat notitiā verita
tis: hec ē aqua clarissima et res ocul
tas aperte manifestat. vnde ubi ha
bundat lucidissimum lumen fidei
tue anima quasi clarificatur de eo
quod credit. Hec est speculum secū
dū q̄ tu trinitas eterna me cogno
scere facis: qd dū amoris manu tene
tur corā oculis anime mee represen
tat me in te que sum creatura tua.

in huius
sacramen
bonum se
dilectum
dinem su
nem: sapi
entiam: a
cibus an
tis te de
mentum
em palci
dine qui
din qua
tuo lum
cipi. me
ctissime
multas
nes vias
lumine et
tibi serua
sanctus i
vita mea
nig tibi
veritates
ei: sed q
te nō vid
cum lum
se fidei: q
obscuro
Sed tu
lumine
poterit
et tibi re
so vnde
que mi
na ver
bū: et
grati
gener

Sextus.

In huius lumine speculi represen-
tatur mihi atque cognosco te summū
bonum: bonum super omne bonū:
bonum felix: bonum incōprehensi-
bile: bonum inestimabile: per christi-
anum super omnem pulchritudi-
nem: sapientiam super omnem sapi-
entiam: quia tu es ipsa sapientia: tu
cibus angelorum cum igne carita-
tis te dedisti hominibus. Tu vesti-
mentum cōhoperiens nuditatē me-
am pascis nos famelicos tua dulce
dine quia dulcis es absque amaritu-
dine quacūque. O trinitas eterna in
tuo lumine quod mihi dedisti et re-
cipi mediante lumine fidei san-
ctissime cognoui te declarante per
multas et admirabiles declaratio-
nes vias magne perfectionis ut cū
lumine et non cum tenebris a modo
tibi seruias atque sim speculum vite
sanctę et ita resurgam a miserabili
vita mea qua semper in tenebris huc
usque tibi seruiui. Non enim agnoui
veritatem tuam et ideo non amavi
eā: sed quare te non agnoui: quia
te non vidi. Quare vero te non vidi
cum lumine sanctissime atque glorio-
se fidei: quia nebule proprii amoris
obfuscauit oculum intellectus mei.
Sed tu veritas eterna dissoluisti cū
lumine tuo tenebras meas. Et quis
poterit altitudinē tuam attingere
et tibi referre gratias de tam immen-
so dono et de tam amplis beneficiis
que mihi concessisti: atque de doctri-
na veritatis quam mihi nunc exhi-
bueris. Que quippe doctrina est una
gratia particularis ultra gratiam
generalem quam das alijs creatu-

ris. Voluisti namque condescendere ne-
cessitati mee ac aliarum creatura-
rum que in futurum tanquam in specu-
lo in ea respiciendo speculari desi-
derabunt. Tu ergo domine pro me
tibi metipso respondeas. Tu qui de-
disti satis acias atque respondeas pro
datis infundendo videlicet in me
lumen unum gratię ut cum ipso lu-
mine tibi gratias referas vesti me
et fac ut induam te veritatem eter-
nam ut ego curam hanc vitam utique
mortalem cum vera obedientia et
cum lumine sanctissime fidei de quo lu-
mine videtur quod animam meam
de nouo nunc inebries.

Deo gratias Amen.

Hic incipiunt quedā orationes
de multis per beatā Caterinam de
senis sororem de pñia beati Domini
ei fundatoris ordinis fratrum predi-
catorum solēniter canonizatam per
summū pōtificē Idum secūdū: dū
ipsa esset in abstractione a sensibus
facte. Et a quibusdam de verbo ad
verbū prout in suo vulgari ab ipsa
virgine sacra proferebantur in lati-
num collecte. Quarū orationū ipsa
plures fecit cum esset in auidione.
De quibus hic in principio due ha-
bent. Plures fecit i Janna de qui-
bus pñr hētur hic una. Quāplures
ē fecit in Roma ab anno domini.
Mccc.lxxv. vsq; ad annū domini.
Mccc.lxxx. in quo anno ibidē mi-
grauit ad celū die penultima men-
sis aprilis. De quib; orationib; Ro-
me factis consequēter hic habētur
aliquę v; numero. rviij. De oratio-
nib; aut suis quasi inumeris quas
fecit in Senis: in Florentia: in Pō-
fis: et in multis alijs italie locis mō
cōsimili nulla hic habetur.

O ratio ipsius beatissime vrgis
facta Quinioni pro statu ecclesie tē-
pore rebellionis terrarum pñte ec-
clesie.

Deitas vestras: inef-
fabilis deitas. O sū-
ma bonitas: q̄ solo
amore fecisti nos ad
imaginē et similitudi-
nē tuā dīcēdo fiat
qñ creasti hoīes sicut cū fecisti cete-

ras creaturas: s; dīcēdo faciā mō-
minē ad imaginē et similitudinē no-
strā amor ineffabilis: vt in hoc tota
trinitas pñtiret: et dedisti ei formā
ipsius trinitatis in potētis anime.
Memoriā in formā tui pater eterne
qui sicut oīa cōseruas i terra ipsa re-
tinet et cōseruat quicquid intellectus
videt et itelligit de te: et dū id cogno-
scit participat sapiētiam vnigeniti
tui. Dedisti ēt homini volūtātē spī-
ritus sancti: q̄ quasi manū plena tuo
amore lenans se capit quicquid in-
tellectus nōcīt de tua ineffabili bo-
nitate: et implet memoriā et affectū de
te de quo gratias ago tibi ppter in-
finitū amorē hui; mūdi quē ostēdi-
sti: donādo nobis intellectum pro co-
gnoscēdo te: memoriā pro cōseruan-
do te in ser: et volūtātē et amorem pro
diligēdo te sup oīa sicut rōnabile ē
et tāte pñtīs: vt amorē hūc neq; de-
mon: nec alia creatura in se rōnē ha-
bens possit nobis anferre inuitis.
Pudeat itaq; hominē vidēdo tan-
tū se a te diligi nō amare factorē su-
um cui; vinere semper in te est. O
eterna bonitas in te video q̄ pñt q̄
pp nostrā fragilitatē cecidim; in pu-
tredinē peccatorum in obediēte tū-
bi pñmo patre constrinxit te amor
apire oculū pietatis tue mittēdo nō-
bis mīseris filiū tuū verbū incarna-
tum velatū nostra mīsera carne: no-
stra mortalitate vestitū: dēd vcrum
et dñm iesū xp̄m reconciliatorem:
informatorem: et redēptorē nostrū.
Et q̄ tu dulce verbū iesus amor pa-
tris mediator factus es guerre no-
stre cum creatore nostro faciēs nra

gnā pacem puniens inobedientia: 3:
et iniquitates nostras super sanctissi-
mū corpus tuū factus obediēs vsq;
ad opprobriosam mortē crucis.

Satisfaciens simul iniurie patris
tui et culpe nostre vindicādo eā sup
te metipso. Peccaui dñe miserere
mei quocūq; cōsiderādo me pto re-
perio a more īcōprehensibilē ex te bo-
ne scū de⁹ me⁹ ad creaturam forme
tue: vñ creāibilis nō ē si te nō dili-
gat. Nā tu de⁹ hō absq; hoc vt te
diligere cū nō essem amasti et fecisti
me capācem notitie et infinite potē-
tie et bonitatis tue. Et quicquid vo-
lo diligere qd hēat in se eē repio in
te. peccatū aut qd nō hēt sed priuat
eē nō cadit in te. Et iō dignū ē odio
nō amore: si velim⁹ deū diligere vt
tenemur. Viderem⁹ in te tuā inestī-
mabilē deitātē: q si hominē: tu hō/
mō es indicibilis puritatis: et si veli-
mus ad deū dirigere zelū. Tu solut
sti ppriū sanguinem redēptibis no-
stre iestimabile pretiū eripiēdo nos
de fultute peccati. Tu es itaq; dñs
fuiſti pater: frater: magister: amicus
et socius noster: cōuersādo nobiscū
ex benignitate et insuperabili carita-
te tua. O eterna deitas quid tibi ex
his gratū ego misera creatura retri-
buā: cū summe sapientie et infinite
potētie et bonitatis eristas. Tu pul-
chritudo purissima: ego putridissi-
ma creatura. Ego mors: tu vita pbe-
nis. Tu lux: ego tenebre. Tu sapien-
tia ego stultitia. Tu īfinitus ego ca-
ducaq; omni die fini proximo. Tu
medicus ego infirma et fragilis pec-
catrix que perdēdo me et tēpus mei

deus meus inutiliter extra te nunquā
dilexisti te videoz qui traxisti nos
ad te et semp ad te per gratiā retra-
his si pmittimus et nostra voluntas
tue maiestati sanctissime non rebel-
let. Deu me peccaui dñe miserere
mei: ne respicias eterna bonitas ad
nfas misērias qd ex nobis ipis tra-
xim⁹ recedēdo ab infinita bonitate
tua et aīas nostras a suo obiecto pro-
prio remouēdo: sed oro p tuā misēri-
cordiā q sine fine ē: apī oculū tue sū-
me clemētie et pietatis et respice ad
vnicā sponſam tuā aperies oculum
vicarij tui in terris vt non amet te
propter se: nec se pp se: sed pot⁹ te et
se pp te diligat: qz dū amat te vel se
pp se pimus qz ipse vita et mors nrā
mors. s. in quātū sollicitus nō ē recu-
perare nos ones pditas. Sz si amet
te et se pp te vinim⁹ dū a bono pasto-
re creplū vite recipim⁹. o summa et
ineffabilis deitas peccaui et nō sum
digna orare ad te: sed tu potes face-
re me dignam. Punias itaq; vo-
mine deus meus peccata mea et ne
respicias misēriam meam vnus cor-
pus a te habeo quod tibi reddo et
offero. Ecce carnem: ecce sanguinē
dissumatur: destruatur. Scindan-
tur etiam et triturentur ossa euz me-
dullis meis: pro vicario ipso sponſo
unico sponſe tue: et alijs pro quibus
oro si fuerit in voluntate tua: pro
quo vicario humiliter deprecor exau-
diri: vt tuam voluntatem aspiciat:
amet et faciat ne peream⁹. Da ei cor
nouum deus vt semper crescat i gra-
tia tua: et sit fortis in erigendo verſi-
lū scīssime crucis factēdo nos gratie

participes et fideles sicut participa-
mus et nos fructus salutis et passio-
nis et sparsus sanguis tui unigeniti agni
sine macula. Peccavi domine eterna
veritas miserere mei Amen.

Oratio eiusdem pro ministris ecclesie.

Omnifiteor eterna veritas te ma-
re tranquillum esse in quo velut pi-
scis nutritur alicui ex tempore: quod ubi re-
quiescit in te per affectum et unionem
amoris confirmando velle altissime et
eternae voluntatis tue quod a nobis vult
in sanctificationem nostram. et ideo anima
hoc respiciens et suam se expoliatis tuam
in induit voluntatem. Et hoc videtur
esse optimum signum in te manentium si
crux voluntatis propria et creaturarum
peccatum velle tuum: tuo non ipsorum modo
sequantur et ex prosperis mundi non gau-
deant: sed potius in adversis que iter te
et ipsos media sunt: ut sicut ignis au-
rum ita ipsa probent an iudicet ipsi secundum
voluntatem tuam more amantissimi patris tui.
Et ideo adversa huiusmodi amanda sunt
sicut cetera a te creata que omnia boni
sunt et utilia digna excepto pec-
cato quod a te non est: sed ego misera voli-
gendo peccatum semper perdidisti tempus di-
vini obsequii. Peccavi domine misere-
re mei. Purifica domine peccata mea et
iniquitates meas auerte. Purifica
me eterna et ineffabilis veritas et exau-
di suam tuam orationem ad te ut dirigas in
te corda et voluntates ministrorum sancte
matris ecclesie spiritus sancte tue ut sequantur
agnum saginatum: pauperem mansuetum
et humile per viam sanctissime crucis:
tuo celesti non ipsorum more caduco.

Sint itaque creature angelice et terre-
stres angeli in hac vita quod consicere
et ministrare habent corpus et sanguinem
unigeniti filii tui agni immaculati
ne sint sicut animalia ratione carentia ad
hec indigna: sed unius divina pietas
te auctor pacis et balnea eos in tran-
quillo mari bonitatis tue: ita quod non
expectent ultra perdendo tempus uti-
le quod iam habent pro inutili quod non habent.
Peccavi domine miserere mei. Audi
domine vocem meam et exaudi miseram suam
tuam clamantem ad te patrem piissimum et
pro omnibus filiis quos tradidisti mi-
hi ut eos singulariter diligam propter
tuam caritatem imensam: summe eter-
ne et ineffabilis verus deus. Amen.

Oratio eiusdem facta Janne ad re-
movendum papam gregorium de proposito
retrocedendi terminato in concilio
pro contrarietates accessus ad vires
in qua ridetur obiectibus contrariis:
et quanto quod officiales curie possint
officia gerere sine offensa dei et proximi.
Item

Omnipotens eterne deus: o
inestimabilis et dulcissima ca-
ritas in te video et cordi teneo quod tu
es via veritas et vita pro quam oportet
tibi accedere omnibus hominibus venturum ad te
quam tua ineffabilis dilectio dirigis
et format de hac notitia sapientie uni-
geniti filii tui domini nostri iesu christi. Tu
es ille eternus et incomprehensibilis deus
qui mortua humana generasti propter
sue fragilitatis misericordiam solo amore et
clementissima pietate motus misisti
nobis ipsam veram deum et dominum no-
strum iesum christum filium tuum nostram

mostall
no veni
huic co
penuria
sciens et
stra red
culis et
morte
ad mo
quoque
ide es
recupe
cessum
tris co
cum co
modu
proce
es mor
morte
ture tu
so indi
riam
saluti
pedi
a tui
O a
ale s
amod
tuu
tis to
stra
fuer
dere
hoc
stra
fuer
dili
mu
etm
glio

mortali carne vestitū et voluisti q
 nō venires cū delectatione et pōpū
 huius caduci seculi: sed cū angustia
 penuria et tormentis: et ipsam tuam
 sciens et faciens voluntatem pro no
 stra redemptione spretis mūdi perī
 culis et inimici obstaculis ut mortē
 morte vinceret fac? obediens vsq;
 ad mortem acerbissimā crucis. Nūc
 quoq; o amor incōprehensibilis tu
 idē es qui mittēdo vicariū tuū ad
 recuperandū filios mortuos per re
 cessum ab inobedientia sancte ma
 tris ecclesie vnice sponse tue mittis
 eum cū angustia et periculis quēad
 modū misisti dilectū filiū tuū redē
 ptorē nostrū ad liberandū ipsos fili
 os mortuos a pena inobedientie et
 morte peccati et fragiles hoīes crea
 ture tue indicāt prauo et psumptuo
 so iudicio et affectu carnis in ptra
 riam partē ut volūtātē tuā et fructū
 salutis eorū ab inimico recepti im
 pediāt: et ipsū tuū in terris vicariū
 a tā salutaris tuā legatōe diuertāt.
 O amor eterne isti nō timēt mortē
 aīe s; corpis et indicāt sū sensum et
 amorē ppiū nō sū verū iudiciū
 tuū et pfunditātē sapiētie maiesta
 tis tue. Tu positus es pro regula no
 stra et porta per quā oportet nos trā
 sire: et idē in laborib; et angustis gau
 dere debemus sicut tu dixisti q; ad
 hoc nati sumus et mūdus et caro no
 stra miserrima nō nisi amaritudis
 fructus producant ex tua admira
 bili prouidētia ut de eis nō gaudē
 mus nec in eis speremus: sed de fru
 ctu salutis et tuis donis celestibus
 gloriemur. bene itaq; debet gande

re vicarius tuus dū sequitur vel
 tuum et iustitiam iesu christi qui dis
 nenauit aperuit et dissoluit sanctissi
 mū corpus suū pro nos et dedit su
 um sanguinem ut lauaret peccata
 nostra: et ut salūtē nobis sua ineffabi
 li pietate captaret: et ipi vicario tuo
 dedit clauēs ligandi et soluendi anī
 mas nostras ut volūtātē tuā et ei
 vestigia sequeretur. Pro quo san
 ctissimā tuam clementiam suplici
 ter oro ut purifices eum: ita ut cor
 suū ardeat sancto desiderio recu
 peradi membra deperdita ita ut ea
 recuperet per auxilium excelsę po
 tētie tue. et si tarditas sū tibi amor
 eterne displicet puritas propter eaz
 corpus meū quod tibi offero et red
 do ut illud flagellis afficias et de
 struas prout fuerit in volūtate tua
 Peccani domine miserere mei. Tu
 deus eterne: tu es philocaptus de
 factura tua cum ineffabili gratia et
 clementia tua: et ideo tuū vicariū
 mittis ut eam pereuntem recupe
 ret de quo ego indigna et misa pec
 cati gratias ago tibi offēdita bo
 nitas et inestimabilis caritas verus
 deus pndeat hominem filium. Unde
 quē solo amore a morte tui vnigeni
 ti redimisti non sequi voluntatem
 tuam qui nou vis nisi sanctificatio
 nem nostram da deus eterne qui ex
 caritate diuina homo factus es et ex
 amore vnitus es nobis et mittis itaq;
 nobis vicariū tuū ad ministrā
 dum nobis spiritalēs gratias san
 ctificationis nostre et perditorum fi
 liorum recuperationis ut ipse tan
 tāmōdo volūtātē tuā sequatur.

nō ageſcat ꝑſiſ carnis iudicantis
ſm ſenſum ꝛ amorē ꝑꝑriū nullūq;
aduerſitatibus terreat. Et qꝫ oīa de
ficiunt: niſi in te ſūme deus: nō reſpi
cias peccata mea q̄ clamo ad te: ſed
erandi ſeruā tuā ꝑꝑter clementiā
tue inestimabilis caritatis. Tu re
cedendo a nobis: nō dimiſiſti nos qꝫ
ꝑꝑanos: ſed dimiſiſti nobis vicariū
tuū qui dat nobis baptiſmū ſpiri
ſancti: ꝛ nō tñ ſemel ſicut baptiſmo
aque loti ſemel ſumus: ſed ſemp la
uat nos ꝑ ſanctā penitentiā: ꝛ pecca
ta noſtra aſtringit. Tu cū imprope
rijs veniſti ad nos: ꝛ nos recedendo
a te indicamus ſm carnē: ꝛ amoreꝝ
ꝑꝑriū. Tu es pallidus qꝫ creatu
re tue ſemp vacuant gratias tuas.
Spoliando vnicam ſponſam tuam.
Fac igit̃ eterna pictas vt vicarius
tuus ſit cōmeſtor animarꝫ ꝛ tui ho
noris ſancio deſiderio ardens: ꝛ ad
herens tibi ſolū: qꝫ tu es alta: ꝛ eter
na bonitas: abſterge ꝑ eū infirmita
tes noſtras reſintegra ſponſam tuā
ſuo ſalutari ꝑſilio ꝛ opibus virtu
ſis. Reforma ēē eterne deus vitam
iſtoꝝ ſeruoꝝ tuoꝝ: aſſantiam vt ſe
quant te ſolū deū in corde ſimplici
ꝛ voluntate ꝑfecta: ꝛ non reſpicias
mei miſeriā que oro ꝑ iſtis: ſed plā
ta cos in viridario voluntatis tue.
Benedico te pater eterne: vt benedi
cas hos ſamulos tuos: vt ſiāt deſpe
ctiores ſui ipſius ꝑꝑ te: ꝛ ſequant ſo
lam puritatē voluntatis tue que ſo
la eterna: ꝛ ꝑꝑetua eſt ꝑ quibus oī
bus gratias ago tibi.

O ratio eiusdem: in abstractione

poſt cōmuniōnez facta die veneris.
xviij. feb. M. ccc. lxxix. liij.

O Alta ꝛ et̃na trinitas: ꝛ amor
inestimabilis. Et ſi tu vocas
me filiū ego dico te eſſe ſūmū: ꝛ eter
num patrem. Et ſicut tu tribuis mi
hi temetipſum cōmunicando mihi
corpus ꝛ ſanguinem vniſeniti dile
cti filiꝫ tui in quo das mihi totū te
deum: ꝛ hominem ſic: o amor inesti
mabilis: peto quod cōmunicēs me
corpore miſtico ſancte matris eccle
ſie: ꝛ vniuerſali corpore chriſtiāc re
ligionis. In igne enim tue caritatis
nouit quod in hoc cibo vis animam
delectari. Tu iestimabilis amor v
diſti: ꝛ cognouiſti me in te: ꝛ qꝫ i tuo
lumine me vidiſti. Ideo ꝑhilocaꝑi
pulchritudine creature tue ex amo
re ipſam de te traxiſti: ꝛ creasti illā
ad imaginem ꝛ ſimilitudinē tu
am. Ego autē creatura non cogno
ſcebam ꝑꝑter hoc te in me: niſi in
quantum videbā imaginem ipſam
ꝛ ſimilitudinē tuā in me. Sed vti
nam: ꝛ ego viderem ꝛ cognoscerem
te in me. Et ſic vt de te omnes perfe
ctā cognitionē haberemus: vel hēre
poſſemus vniſti te nobis descenden
do a ſūma altitudie deitatis tue: vt
qꝫ ad vltimū lutū humanitatis nre
qꝫ entis iſdecillitas iſtellectus mei nō
poterat comprehendere: imo nec in
tueri altitudinē tuā. Ideo vt par
uitate mea capere poſſem ipſam tu
am altitudinē paruulū te feciſti
includendo magnitudinē deitatis
tue i paruitate noſtre humanitatis
ꝛ ſic maniſeſtaſti te nobis in verbo

post comunione facta est -

habe a X catharina de' d'...

vnigeniti tu: sicut ergo cognoui te
in me: o abyssus caritatis. In hoc igitur
verbo: o alta et eterna trinitas in
estimabilis amor manifestasti te: et
veritatem tuam nobis maxime in
effusione sanguinis sui: quia tunc vidi
mus potentiam tuam: quia potuisti nos
in ipso sanguine lauare a culpa nostra:
et cognouimus et sapientiam tuam: quia
etiam humanitatis nostre quam operui-
sti habemus tue diuinitatis cepisti de-
monstrare: auferendo ab eo vultum quod
habebat supra nos. Iste sanguis domini
dedit nobis et caritatem: quia ex solo igne
amoris nos taliter redimisti cum non
indigeas nobis: et sic patefacta est no-
bis veritas tua: quia vix creasti nos: ut
nobis vitam eternam largireris. Ista
quodque veritatem nouit creatura tua.
Vnde ipsum verbum vnigenitum tuum:
an enim non poterat videre veritatem
istam quia caligauerat oculus eius
obfuscatus velamine culpe. Erube-
sce: erubescere creatura adeo tuo tibi:
et taliter exaltata ac honorata non
nosse deum inestimabili amore carita-
tis sue descendisse ab altitudine dei-
tatis: usque ad infimum lutum huma-
nitatis tue: ut cognosceres eum in te.
Peccaui domine miserere mei. o quam in-
estimabile est quod cum cognosceres crea-
turam tuam. In te: an quam esset: et preui-
deres ipsam operaturam iniquitatem: et
veritatem tuam minime. Secutura ni-
hilominus creasti ipsam. O amor in-
estimabilis. Et cum dicis tu: o anima
mea vico tibi: o pater eterne: Sup-
plico clementissime pater quatenus
conuenias nobis: et deus tuos igne ca-
ritatis tue. Et dispone omnes ad re-

cipiendum orationes et doctrinam
que ex tuo lumine et caritate fundun-
tur: aut fundi debent. Caritas tua
dixit querite: et inuenietis. Petite
et accipietis: pulsate et aperietur vo-
bis. Ego miserrima pulso ad hostium
veritatis tue. Clamo in conspectu ma-
iestatis tue: et peto ad aures tue cle-
mentie misericordiam pro mundo:
et singulariter pro sancta ecclesia: quia pro
doctrinam verbi cognoui: quia continue
pascar de hoc cibo. Et postquam sic
placet tibi non finas me fame perire.
O anima mea quid facis: an igno-
ras te continuo videri a domino deo?
Scias te nunquam posse ab oculo
eius abscondi tui nihil occultum est
bene potes aliquid abscondi ab oculo
creature: nunquam autem a suo. Pone
ergo finem et terminum iniquitatibus
tuis: et excita te metipsam. Pecca-
ui domine miserere mei: tempus est iam
a somno surge. Tu trinitas eterna
vis quod exsistentur creatur tue. Et
si non surgimus in prosperitate mis-
tis aduersitatem: et ut perfectus medi-
cus cum igne tribulationum incen-
dis vulnera quando non iuuat: nec
prodest vinctio consolationis et pro-
spicitatis. O pater eterne. O caritas
increata. Ego sum plena admiratio-
ne: quia cognoui in lumine tuo quia tu
vidisti et cognouisti me: et quascunque
rationabiles creaturas generaliter
ac particulariter priusquam nobis esse
dedisses: et similiter vidisti primum
hominem Adam. Nosti etiam cul-
pam securam in obedientie sue in co-
ntumeliam: et in alijs generalibus quod erant se-
cuturi per eum. Et cognouisti: quia culpa

¶ 119

impediebat veritatem tuā: imo im-
pediebat creaturas rōnales: vt nō
adimpleretur in eis. Non puenien-
do ad finē ad quem eas creaueras.
Vidisti et i te penā securitū verbo
filio tuo: vt restitueret humanū ge-
nus gratie: et veritas tua compleret
in nobis. In quo lumie noni q̄ oīa
p̄cuidisti. Quō ergo pater eterne
creasti: hāc creaturā. Ego de hoc stu-
pefacta sum valde vere video: q̄ in-
dicas mihi qd̄ ex nulla alia cā: hoc
fecisti nisi: q̄ cū lumie tuo vidisti
te cogi ab igne caritatis tue ad cre-
andū nos nō obstantibus iniquita-
tibus quas cōmissuri eramus p̄tra-
te eternū patrē. Ignis ergo carita-
tis te cogit. O amor eterne licet in
lumie tuo videres oēs iniquitates
quas factura erat creatura tua con-
tra te bonitatē infinitā tū firxisti te
nō videre: s; solūmodo firxisti: et fir-
masti. zelū tuū in pulchritudinem
creature de qua velud insatiatus et
ebrius philocaptus es: et ex amore ip-
saz ex te traxisti dādo ei esse ad ima-
ginē et similitudinē tuā. O veritas
eterna tu declarasti mihi idigne ser-
ue tue veritatē tuā: q̄ v; amor coe-
git te ad creādū ipsam: quāuis vide-
res: q̄ offensura erat te noluit cari-
tas tua qd̄ figeres oculū i hac visio-
ne: imo auertisti oculos tuos ab ip-
sa offensa: et firxisti solūmō, in pulcri-
tudine creature si enī p̄ncipalem vi-
sionē posuisses in futuraz offensam
oblitus fuisses amoris quem hēbas
ad creādū hoīem. Non enim hoc fu-
it absconsus tibi: sed firmasti te in
amorē: quia nil aliud es quaz ignis

amoris. Et ego ex defectibus meis
nūquā te cognoui. Sed concede ex
grā amor dulcissime q̄ fluat s; ignis
de corpore meo p̄ honore nominis
tui: nec vltorius masticā induta me.
Recipe et eterne pater hūc qui me
cōmunicauit. Erue cū sc: et ab ipso/
met solue cū et vesti cū eterna volū-
tate tua ac ipm in te ligā cū insolu-
bili nern: vt sit odorifera planta in
viridario sancte ecclesie largire que-
so clemētissime pater dulce benedi-
ctionē tuā: et i sanguine filij tui ab-
lue facies aīaz nrarum. O amor: o
amor ego peto q̄ des mihi mortē.

O ratio eiusdem facta in die san-
cti Thome apostoli. v.

Deitas deitas eterna deitas
verus amor qui p̄ vnionem
humanitatis verbi tui dñi nostri te
su christi cū oīpotētī deitate tua de-
disti nobis depdītis lumen sanctissi-
me fidei q̄ est pupilla oculi intelli-
gentie nostre qua videmus: et nosci-
mus v̄x obiectuz aīe tuā videlicet
inestimabilē deitatē: et fecisti ipm fi-
lium tuū dñm nostrū sacrificiū tibi
imaculatum p̄ nobis ponens eū la-
pidem angulārē: et colūnā firmissi-
mā stabilitatis sancte matris eccle-
sie vnice sponse tue quāq; ab olim vi-
spoliasti renouare ipsam ecclesiā no-
uis et fructuosiorib; plantis ex tūc
nullus potuit infringere tuam san-
ctissimā voluntatem que eterna
et incommutabilis ē. Ne respicias pec-
cata nostra quibus indignā me re-
cognosco orare ad te: ipsaq; peccata

nostra tu
sterges hoc
apostoli
az amor
serua tuā
p̄tinuo v
ta p̄fame
quid h; a
tus tui
oīm ame
dibus no
dere vlg
dem sanc
cas de m
dardū aff
cū vera
isti de
pp̄iam
feruore an
latores v
lacibus cu
inscaduci
pp̄te: cū
nida cari
salutis. S
ecclesie: t
Quandoe
ēp̄pter: a
nissime su
lis ita affi
terris in
cte matris
de simpli
tent se p̄
pos dñi
fuerit
tua ad
misteric
tesu iam
bus: et

nostra tua clemētissima pietate ab/
sterge hodie p virtutē huius sancti
apostoli Thome et purifica aīas me
a amor meus: sūme deus: et exaudi
seruā tuā clamantē ad te: et q ignis
p̄tinuo vrens es nūquā tñ tibi gra/
ta p̄sumēs licet p̄sumas semp quic/
quid hys aīa extra te. Tre igne sp̄rit/
us tui et p̄sume ac eradica fundit⁹
oīm amorē: et affectū carnis de cor/
dibus nouellaz plantaz quas inse/
rere dignat⁹ es corpori mistico eius
dem sancte matris ecclesie. Trāsser/
eas de mūdānis affectibus in vir/
dantū affectus tuos: et da eis cor nouū
cū vera notitia voluntatis tue: ut
isti despectores mūdū: et sui ipsius ac/
pprii amoris effecti. Imbutiqz ho/
feruore amoris tui ac facili fidei ze/
latores: et virtutū pp te relictis sal/
lacibus cupiditatibus: et p̄p̄is hu/
ius caduci seculi sequant te solūmō
pp te: cū puritate mūdissima et ser/
nida caritate. Itaqz director nre
salutis. Sponsus hic nouus eiusde/
ecclesie: tuo semper virrigat ph̄llo.
Mundos et puros: tñ p̄moueat re/
ceptet: et audiat et alie plante tue nō
uissime sicut angeli tibi assistūt i ce/
lis ita assistāt dño nro vicario tuo i
terris in reformationē eiusde Sancte
matris ecclesie fm cor tuū in cor
de simplici: et actione p̄fecta ac repu/
tent se put sunt isertos nouiter cor/
pori dñi nostri iesu christi a quo sap/
flues: et infructuosos quosdā ramos
tua admirabili p̄udentia: et absqz
misterio hoīs abscidisti. Et cū ipso
iesu iam nascēte et p̄ficiēte virtuti/
bus: et etate nati: et iphi eidē ecclesie

similiter proficiant exemplis: et mo/
ribus virtuosis: ut sicut noua inser/
ta flores magis odoriferos et fruct⁹
ameniores naturalia te tradita di/
sp̄sitione producant: ita etiam rese/
catis motibus omnis carnalis affe/
ct⁹ tuo celesti dono quō sanctos apo/
stolos rōre sancti sp̄ritus persudisti
inserantur eis nouelle virtutes red/
dentes tibi suauitatem odoris: et ip/
si sancte ecclesie reddant amenitatē
virtuosorum actuum: et operis fru/
ctuosi: ut sit reformatā i eis tua sp̄s/
sa. O amor eterne purifica hunc vi/
carium in se: ut innocens exemplus
puritatis et innocentie alijs tribuat
in tue conspectu gratie deseruiat po/
pulum sibi subiectum instituat hac
etiam infideles attrahat celestibus
disciplinis: et fructus eterne salutis
offerat tue incomprehensibili ma/
iestati: p quibus omnibus ut exau/
dire digneris: ego miserabilis grati/
as ago tibi: summa bonitas verus
deus.

Oratio eiusde facta in die cathe/
dre sancti Petri apostoli. VI.

Ad te o superne medice et amor/
inestimabilis anime mee ves/
hemēter suspiro ad te trinitas eter/
na: et infinita: ego finita proclamo i
corpore mistico sancte ecclesie: ut de/
leas omnem maculam: anime mee
per gratiam: et non tardes ulterius
Sed per merita huius conductoris
nanicule tue. Sancti Petri. Cum
igne caritatis: et profunditate abis/
sus eterne sapientie expectanti an/
xilia tue sponse succurre. Et ne despi

clas desideria seruoꝝ tuoꝝ: sed iam
conducas nauiculam ipsaꝝ actor pa
cis: et ad te ordies seruos tuos: ut re
solutis tenebris appareat aurora lu
cis plantatoꝝ in ecclesia tua ex desi
derio puro salutis animarum. Bene
dictus ligamen quod benignissime
pater nobis tribuisti quo possimus
manus institue tue ligare: videlicet
orationem humilem: et fidelem cum
ignito desiderio seruorum tuorum
quibus mediantibus promittis mi
sereri mundo. Regratior tibi alta: et
eterna deitas quia promittis cito da
re refrigerium sponse tue: et ego no
niter intrabo viridarium eius: et nu
quam egrediar quousque impleas pro
missa tua que nunquam fuerunt: ni
si vera: dele itaque peccata nostra ho
die vere deus: et lana facies anima
rum nostrarum sanguine unigeniti
filij tui disperso pro nobis: ut sic cla
ro vultu: et integris: et animis redde
mus ei passionis vires: mortui no
bis viuendo sibi. Exaudi etiam nos
orantes pro custode huius tue cathe
dre cuius festum colimus vicario tuo
ut facias eum qualem tui successor
huius vetuelli petri vis esse: et des
ei modos necessarios ecclesie tue. co
fiteor te promississe cito completurum
desideria mea igitur confidentius
oro ne tardes ulterius deus meus
promissa complere. Et vos dulcissi
mi filij cum nunc sumus ad manus
et tempus est laborandi pro ecclesia chri
sti vera matre fidei nostre propterea
hortor: ut vos iam plantati in ipsa
ecclesia sitis velut columnae ipsius: et
communiter omnes cum seruoꝝ oꝝa

tionis et opere actionis pulsas amor
re propior: et omni pigritia labore
mus in hoc viridario saluifice fides
ut perficiamus voluntate dei eter
ni qui nos vocauit ad hoc pro nostra
et aliorum salute: et pro unitate ipsius
ecclesie in qua salus est animarum
nostrarum.

Oratio eiusdem facta die domi
nico. xx. febr. M. ccc. lxxviii. vij.

Rateor eterne deus fateor eter
ne deus alta et eterna trinitas
quod tu vides et cognoscis me: et hoc in
lumine tuo vidi: confiteor eterne de
us: et video quod vides necessitate dul
cissime sponse tue et bonam volunta
tem vicarij tui: quid est ergo quod
impedit quod non prosequatur cum pro
fectum bonorum operum: in lumi
ne tuo vidi quod ipse noscitur: quod nil abscon
ditum est oculo tuo: in eodem lumi
ne video quod in te preuidisti remedia
um quod postmodum dedisti filio
tuo mortuo. scilicet humano generi quod
remedium fuit verbum unigeniti
tuum: preuidisti etiam pro eodem
mortuo filio tuo aliud remedium.
Scilicet reservare cicatrices in cor
pore ipsius verbi: ut continue clama
rent pro nobis misericordiam coram ma
iestate tua: in lumine tuo vidi quod
ex igne caritatis reservasti eas in cor
pore suo: et non sunt impedite: ipse neque
color sanguinis propter corpus glorifica
tum: nec ipse corpus glorificatum impe
diunt. In temetipso igitur preuidisti re
medium opportunum: ut reservare ci
catrices in corpore: et sic principale

remedia
nis creatu
bum simili
luminis vici
omnia qui
et ab his ille
O dulcis
fuitque san
dium que
um tribu
tuorum o
rus cui a
clehe ipso
tua spiriti
desideria
miller v
sam legen
tionalis et
apta obui
tue: et vidi
mus: vere
tem: huius
quam scilicet
etiam in
uisor in or
mus reme
remedia
titudinem
cum hac
lantas ta
ny: neque a
leat adue
arbitrium
ta est: hoc
na bonita
in volum
Summa
Unde v
tudine
litate

remedium preuidisti reconciliatio-
nis creature tibi creatori per ver-
bum similiter: et hoc vidisti. In tuo
lumine vidi: et noui quod preuidisti: hec
omnia quia cum ipso: et in ipso video:
et absque illo est ambulare in tenebris.
O dulcis amor tu vidisti in te neces-
sitate sancte matris ecclesie: et reme-
dium quo indiget: et ipsum remedi-
um tribuisti: ut orationem seruorum
tuorum de quibusvis quod fiat mu-
rus cui apodictur murus ipsius ec-
clesie sponse tue quibus clementia
tua spiritus sancti ministrat ignita
desideria reformationis etuldes. Si
militer video quod preuidisti peruer-
sam legem meam: et cuiuscunque ra-
tionalis creature que lex semper est
apta obuiare: et rebellare voluntati
tue: et vidisti quod ipsam secuturi era-
mus: vere video quod nostri fragilita-
tem: huius nature nostre humane
quam scilicet debilis est: quod fragilis:
quod etiam misera. Et ideo tu sumus pro-
uisor in omnibus prouidisti tu su-
mus remediator qui in omnibus ea
remediaisti dedisti nobis arces: et for-
titudinem voluntatis: sociando eas
cum hac debilitate carnis que vo-
luntas tamen fortis est: ut nec demoni-
us: nec alia aliqua creatura preua-
leat aduersus eam: nisi per liberum
arbitrium in cuius manibus posi-
ta est: hec voluntas assentiat. O eter-
na bonitas. Et unde tanta fortitudo
in voluntate creature tue nisi a te.
Summa et insuperabilis fortitudo:
Unde video quod participat de forti-
tudine voluntatis tue: quia ex vo-
luntate tua ipsa dedisti nobis. Qua

revidemus quod tunc est vere fortis vo-
luntas hominis dum sequitur volun-
tatem tuam debilis autem quando
discedit ab ipsa: quod ut dictum est de
tua voluntate creasti: ideo in tua ma-
nens est fortis: hec omnia in lumine tuo
noui in voluntate nostra. Et sic eter-
ne pater indicas et demonstras forti-
tudinem voluntatis tue. Si enim in
paruulo membro tanta est fortitudo
quantum estimabimus esse tuam qui
creator et gubernator es omnium: Unde
video in lumine tuo. Videlicet quod
ista voluntas tua: quam dedisti nobis
libera positam in manu liberi arbitrii.
Videtur quod roboretur a lumine
fidei: quod cum ipso lumine noscit ho-
mo in lumine tuo eternam volun-
tatem tuam quam videt non velle
nisi sanctificationem nostram: ita quod
lumen facit crescere et roborare vo-
luntatem que nutrita a lumine sanctis-
sime fidei vivificat opera hominum:
unde patet quod nec voluntas vera: ne-
que verum fides potest esse absque opere:
hoc lumen alit et augeat lumen in ani-
ma: quia non potest gustare ignem
caritatis tue nisi lumen ostendat ei
dilectionem tuam erga nos. Tu ergo
lumen es materia ignis quia nutris
et facis crescere ipsum in anima: ut
ligna augmentantur: et faciunt cresce-
re ignem materiales. Tu lumen au-
ges caritatem in anima: quia osten-
dis ei omniam bonitatem: et ipsa ca-
ritas nutrit te in ipsa: quia optat co-
gnoscere deum suum: et tu via satis-
facere ei. O prouisor optime tu
noluisti quod homo iret in tenebris:
nec maneret in guerra. Et ideo

puidisti ei de lumine fidei qd pate/
facit iter: et tribuit sumam pacem. non si
nit aiaz perire fame: nec manere nu
da: aut esse pauperem: qz pascit ea de
cibo gratie: et faciendo gustare sibi in
affectu caritatis tue: cibum aiaz idu
it ipsam veste nuptiali. scilicet caritatis et
eterna voluntate tua: et tribuit ei di
uitias eternas. Peccavi donec mise
rere mei: qz pp tenebras puerile le
gis mee quam suz semp secuta caliga
uit oculis intellectus mei. Ideo
non cognoui te lumen vix in pla
cuit igni caritatis tue illuminare me
tuo lumine vero. In lumine tuo offe
disti mihi qz puidisti culpam: quam p
petraturns erat homo: et remedium
culpe. i. redemptionem quam postmo
dum fecisti p verbum: et qd puidisti
fragilitate hois: et remedium contra ip
sam. scilicet excellentiam voluntatis date
nobis a te summa altitudie. Sz quid
est qz ducit et alit eam: lumen sanctis
sime fidei. hoc lumen est principium
medium et finis cuiuscunqz pfectio
nis. Ipsum lumen est quod pseruat
et auget perfectionem in anima: hoc
et lumen pficit caritate in ipsa: et ip
sa euz augmentat: et conseruat: vt di
ctum est. O deus eterne. o amor in
estimabilis caritatis tota est impa
stata tecum creatura tua: et tu cum
ipsa per creationem per fortitudinem
voluntatis per ignem ex quo creasti
eam per lumen naturale quod dedi
sti ei quod videt te verum lumen exer
cendo illud cum fame realium vir
tutum propter gloriam et laudem no
minis tui. O lumen super omne lu
men. O bonitas que omnem supe

ras bonitate. O sapientia superans
omnem sapientiam. O ignis qui omnem
ignem excedis. Et hec oia es qz tu solus
es ille qui es: et nihil aliud est aliquid
a se nisi inquantum a te habet esse.
O ceca et miserabilis anima mea non vi
gna qz de te vna cum alijs seruis dei si
at murus in subsidium sancte matris
ecclesie: sed potius plantari in ven
tre cuiusdam aialis bruti: qz semp ope
ra aialium operata es. Gratias gra
tias ago tibi eterne deus qui non ob
staculis iniquitatum meis digna
ris me ad supradicta eligere. Sup
plico igitur: qz ex quo tu spiras in cor
dibus seruorum tuorum anxia: et ignita
desideria p reformatione sponse tue
et facis eos pro ipsa incessabili voce
clamare: qz exaudias clamorem tu
um. Conserua etiam et auge bonam
voluntatem vicarij tui: et concede: vt
in eo impleatur vera perfectio: et si
militer supplico: et oratio pro omni
bus rationabilibus creaturis: sz ma
xime p illis quos posuisti supra dor
sum meum quos: vt debilis: et insuffi
ciens reddo tibi. Nolo qz peccata mea
impediant eos que semper sum secu
ta peruersam legem affectum: vide
licet carnis: sed opto et oro qz facias
ipsos sequi te euz perfectione: vt me
reantur assequi iustas preces quas
fundunt: et fundere debent pro salu
te totius mundi: et reformatione ec
clesie tue. Peccavi: peccavi domi
ne miserere mei: parce domine par
ce mihi miserabili: et in grate gratia
rum. Fateor eterne deus qz bonitas
tua conseruauit me sponsam tuam:
quauis infidelis semper fuerim te

bier de
mine m

Oratio
tia. r. q. f.

O de
sup
dictis: o al
tas qz gen
ppria cu
tibi sit q
tate enim
fiteor: et
pietate
ptione n
dia a for
ras creat
cebat tibi
vestem in
duere ip
eam ad p
absolutu
di: sed co
tum: et leg
pugnat
do apta
peccati.
us etern
crudelis
crudelit
erere
ipsum: q
qua piet
contra
tra co
rum: si
Deo
nisi p
gnori

bi ex defectibus meis. **P**ercaut' do
mine miserere mei.

Oratio eiusdē, scā rome dic mar/
tis. xxiij. Feb. M. ccl. xxiij. viij.

O Deus eterne: o de' eterne: sis
supplico pius nobis: et si tu
dicts: o alta et eterna trinitas q' pie
tas q' germinat misericordiā est tibi
ppria cum ipsa misericordia ppria
tibi sit q' non est absq' pietate ex pie
tate enim miseris nostri. Ego con
fiteor et pcedo: video enim q' ex sola
pietate dedisti verbū tuū p redem
ptione nostra q' pietas sumpsit ero
diū a fonte amoris cum quo creaue
ras creaturam tuā. Et q' valde pla
cebat tibi. Ideo postq' perdidit
vestem innocentie: motus fuisti in
duere ipsam gratia tua reducendo
eam ad pristinum statum: non tamē
abstulisti ab ea libertatem offende
di: sed conseruasti ei liberū arbitri
um: et legem pcrnersam que semper
pugnat contra spiritum quā imitā
do apta est ad cadendum in culpaz
peccati. Postq' ergo tu pius es de
us eterne: vnde hoc: q' homo est taz
crudelis sibi metipso: Maiorez et enī
crudelitatem non potest contra se
exercere q' euz culpa decidere semet
ipsum: Ipse est pius sensualitati euz
qua pietate maximam crudelitatem
contra animam vititur: et etiam con
tra corpus: quia corpora damnato
rum: simul cum anima puniuntur.
Hoc video q' a nullo alio procedit:
nisi priuatione luminis: q' non co
gnouit pietatem tuā in nobis. Un

de et propter hoc ostēdis tu q' nihil
prodesset homini pietas tua absq'
pietate sua. Ex hoc autem patet: q'
creasti hominem absq' eo: sed sine eo
non vis saluare ipsum: vis ergo pie
et misericors pater: q' homo respici/
at immensam pietatem tuam: ut vi
seat primo esse pius sibi metipso: et
postmodum similiter proximo suo
iuxta illud. Caritas incipit a seipso.
Itaq' vis q' anima respiciat pieta
tem: ut auferatur ab ea crudelitas
sua: et q' capiat cibum quod h' alere
eam: et tribuere ei vitā. **O** deus eter
ne. **O** ignis et abissus caritatis ocu
lus tuus respicit super nos. Ut autē
creatura tua videat q' sic est: vide
licet quod fixisti super nos oculos
misericordie: et pietatis aut iustitie
et hoc secundum opera vniscntisq'
Dedisti ei ut videret oculum intel
lectus. Unde manifeste patet q' om
ne malum procedit a priuatione lu
minis: et omne bonum prouenit no
bis a lumine: vnde enim potest vili
gi q' non videtur: et videre quicquā
absq' lumine nemo potest. **O** deus
eterne. **O** pie et misericors pater sis
pius nobis et miseris nostri. Sum'
et enim cecī: et absq' lumine precipue
ego misera miserabilis ppter q' fui
semper sibi metipso crudelis. Cum
illo oculo pietatis quo nos et cuncta
creasti respice necessitatem mundi:
et ipsi mundo prouideas. Tu dedi
sti nobis esse de nihilo: illustra ergo
supplico hoc esse quod tuus est. Tu
dedisti lucem apostolorum temporib'
us oportunis huic mundo: hoc igitur
tempore quo maxime idigem'

In lumine suscita unum paulus qui
vntuersum mundus illuminet et cū
velamine misericordie tue operi et
claudere oculum iustitie et aperi oen/
lum pietatis cum vinculo caritatis
liga teipsum et cum eodem placa tra/
indignationis tue. o dulce et suauē
lumen. o principium et fundamentū
nostre salutis quia cum lumine tuo
vidisti necessitatem nostram. ideo in
ipso lumine videmus eternā bonita/
tem tuā quam cognoscendo diligi/
mus. o vnio et ligamen tui creatoris
in creaturam: et creature in te crea/
tozem: cum fide caritatis tue liga/
sti eam: et cum tuo lumine dedisti ei
lumen. Unde si aperisti oculos intel/
ligentie sue cum desiderio cognosce/
di te cognoscit. Nam lumen tuum in/
trat in omnem animam aperientem
ei sanuam voluntatis. Manet enim
ad ostium anime et mor vt aperiet
sibi intrat in illam: sicut sol percuti/
ens in fenestra clausa que cum aper/
ta est illico intrat in domum et illaz
illustrat: ita oportet qd creatura tua
habeat voluntatem cognoscendi te
cum qua aperiat oculum intelligē/
tie quo aperto immediate tu verus
sol intras et illustras eam: et illuminā/
do: quid operaris tu lumen pietatis
intus in anima? Expellis tenebras
et infundis lucem. Extrahis humi/
dum ppriū amoris calore tuo et re/
manet ei ignis caritatis tue. Facis
cor liberum quia in lumine tuo no/
uit quātam nobis dederis liberta/
tem eripiēdo nos a seruitute demo/
nii in qua humanum genus ex sua
crudelitate peruenerat. Unde edist

homo cōmunem viam crudelitatis
que est pietas erga sensualitatē pro/
pter quod efficitur crudelis contra/
cam et pius rationi seras ponendo
potentis anime. Laudat enim me/
moriam miseris mundi et varijs de/
lectionibus per obliuionem volū/
tariam se ab eis extrahendo et ape/
rit beneficiis tuis eorum memoriā
sollicite retinendo: claudit etiam vo/
luntatem: ita qd te super omnia dili/
git et omnia in te secundum volun/
tatem tuam et solummodo te vult se/
qui et tunc vere pius est sibi: et sicut
est sibi pius: ita et proximo suo erpo/
nendo corpus suum ad mortem pro
salute animarū in omnibus actu pi/
etatis: cum prudentia vitatur: quia
in lumine tuo vidit cū quanta prin/
dentia in nobis operatur es omnia.
Tu lumen facis cor simplex et non
duplex: amplum et non artum intā/
tum qd omnis creatura rationalis
efficitur capax ex amore: cum cari/
tate ordinata omnium querit salu/
tem: et quia non est lumen absqz pru/
dentia et sapientia exponit corpus
ad mortem pro salute anime proxi/
mi sui et non ponit animam perpe/
trando culpam. Non enim licet ho/
mini perpetrare minimam culpam
vt fieri pōt saluet totum mundū:
qz pro utilitate creature finite que
nihil est ex se non debet offendit. In/
finitus creator omnium qui est de/
bonum pro corpore etiam proximi po/
nit substantiā tēporalē: et taliter ap/
tum est istud cor qd nulli ē fictus s;
quilibet pōt cor tale cōprehendere:
non enim offendit vnum in facie et

In lingua
istud vere
veteri vest
voluntatis
crudelitas
videm? p
ga aias ro
ne filii tui
der oculos
earum tuū
rum tuam
ceat ei: et
guine et m
clario tuo
in te vider
sum et hoc
falsitatem
viderent m
animab? se
tur ppe: et
toto cordis
das oib? rō
bū tuū sec
gustitia q
pietate de
summa be
rities cor
no erit pe
nit oculu
animā vi
Quis vn
mico trad
los tu pa
indulsi e
secuti sum
ris qd sen
aia recte
fundata
tua. Es
lum? a

in lingua: aliud tenedo intrinsecus:
istud vere ostendit se esse erutum in
veteri vestimento et indutum nouo
voluntatis tue. Itaque pater omnipotens
crudelitas nostra precepsit et eo quod non
videmus pietatem tuam qua visus es er-
ga animas redimendo eas precioso sangui-
ne filii tui. veritate veritate misericors pa-
ter oculos pietatis super ecclesiam et vi-
carium tuum prege cum sub umbra ala-
rum tuarum ne iniquitas superborum no-
ceat ei: et mihi concede ut distile san-
guinem et medullas ossium in hoc viri-
dario tuo sancte ecclesie. Si respicio
in te video quod oculo tuo nil abscon-
sum est: hoc non videtur homines mundi ob-
fuskati a nube proprii amoris. Si enim
viderent non essent tam crudeles propriis
animabus: sed ex pietate tua efficerentur
pij: et ideo necessarium est lumen quod
toto cordis affectu supplico infun-
das omnibus rationalibus creaturis per ver-
bum tuum fecisti pietatem et iustitiam.
Iustitia quidem supra corpus suum:
pietatem homo supra nos miserimos. o
summa bonitas quomodo non dissoluit
rities cordis nostri. Quomodo cor meum
non erit per os certe quia nubes offusca-
uit oculum mentis mee: et non finit te
animam videre ac ineffabilem pietatem.
Quis unquam pater pro suo filio in-
imico tradidit proprium filium morti. so-
lus tu pater eterne: caro nostra qua
indulisti et passus fuit. nos homo con-
secuti sumus fructum si volumus. Ita
vis quod sensualitas nostra pariat ut
anima recipiat fructum vite. o doctrina
fundata in veritate. et ideo dixit veritas
tua. Ego sum via veritas et vita. Si vo-
lumus assequi pietatem tuam oportet

nos et debito per illud iter accedere
per quod gratis iustitiam. o deus eterne ego
de me conquiro tibi ut facias iustitiam
am mihi que ipsa sum anime mee et
pia sensualitati. peccavi domine misere-
re mei. o pia crudelitas que propter
et calcas sensualitatem in hoc tempore bre-
uissimo et finito ut exaltet animam
in eternum: unde precepsit patientia unde fi-
des: spes: et caritas oriuntur. certe a pi-
etate predicta que parit misericordiam:
quid soluit animas a seipsa et ligat eam ti-
bi. Hec pietas acquisita cum lumine.
o pietas delectabilis. o pietas que es
velut unguentum. Tu extinguas iram
et crudelitatem in anima. Hanc pietatem
iterum supplico amor eterne fundas
omnibus creaturis rationalibus et precipue his
quos dedisti mihi ut singulari amo-
re diligam eos. fac ipsos pios ut via
tur perfecta crudelitate cum qua occi-
dant peruersam voluntatem. hanc cru-
delitatem videris tu veritas docuisti
se quando dixisti. Siquis venit ad me et
non odit patrem et matrem et uxorem
filios et fratres. adhuc autem et animas
suas etc. Hec ultimum videtur dis-
ficile. Alia vero sepe faciunt serui
mundi: quantum non amore virtutis.
Sed difficilius est homini exire de
natura sua quam sequi ipsam. Nam nostra
est rationalis ergo rationem debemus
sequi. o veritas eterna. tu es odor su-
per omnem odorem. tu largitas su-
per omnem largitatem. tu pietas
omnem pietatem excedens. tu casus
stilla omnem iustitiam superans. im-
mo es fons iustitie qui vnicuique red-
dis iuxta opera sua. Iuste enim per-
mittis quod iniquus homo sit incom-

portabilis sibi met quia optat id quod
est minus se cupiens mundanas op
nitias et delectationes: omnia enim
que creasti minora sunt homine et
in eius obsequium creata non ut ipse
seruiat eis. Solus tu es maior nobis
et ideo debemus optare assidue te que
rere et tibi seruire. Et iuste facis quod
iustus gustet in hac vita pacem et
quietem animi sue quia posuit affe
ctum in te qui es vera pax et summa
quies. Et his qui per hanc vitam mor
talem viriliter cucurrerunt miseri
corditer tribuis vitam eternam. Tu
es bonitas infinita quam nullus pre
ter te plene capere aut comprehen
dere potest nisi quantum concedis
et tantum concedis quantum dispo
nimus vas anime ad recipiendum.
O dulcissime amor ego nunquam te
noni propter quod nec dilexi. Ego stri
ctissime ubi comedo filios quos ap
posuisti dorso meo. Tu posuisti me
ad excitandum eos: que semper dor
mio. Tu excita illos benigne et pie
pater ut oculus intellectus ipsorum
continuo vigilet in te. Peccanti do
mine miserere mei. Deus in adiuto
rium nostrum intende: domine ad ad
iuuandum nos festina. Amen.

O ratio eiusdem facta Rome die lu
ne primo martij anni superscripti. ix.

O Mnia et eterna trinitas. O tri
nitas eterna. Tu trinitas
eterna dedisti nobis dulce et amabi
le verbum. O dulce et amabile verbum.
Sicut natura nostra est debilis et pro
clinis ad omne malum sic natura tua est

fortis et apta ad omne bonum. Debi
lis est homo quia recepit debile na
turam a patre suo. Non enim potest
pater aliam naturam dare filio suo
quam de illa quam habet in se: et ad ma
lum est coinquinabilis propter re
bellionem fragilis carnis sue quam
similiter recepit a patre. Itaque natu
ra nostra est fragilis et ad omne ma
lum flexibilis quia omnes sumus pro
ducti ex genere primi patris nostri
Adam et de una eadem massa geni
ti sumus. Qui quidem ex quo di
scessit a summa fortitudine tui eter
ni patris debilitatus fuit: et quia fu
it rebellis tibi: ideo in semetipso re
bellionem inuenit: unde partitus a
summa bonitate et fortitudine repe
rit se debilem et seruus ad omne ma
lum. O verbum eternum fili dei. Na
tura tua est fortis et apta ad omne
bonum quia recepisti illam ab omni
potenti et eterno patre ipse dedit ti
bi naturam suam que nullum defe
ctum potuit pati videlicet deitate
et ideo nil mali in te fuit nec potuit
esse. Tu ergo: tu dulce verbum ro
borasti naturam nostram debilem
per unionem quam fecisti in nobis
per istam unionem fortificata est no
stra natura: quia in virtute sangui
nis tui auferitur ista debilitas in sa
cro baptismo: et postquam perue
nimus ad etatem discretionis forti
ficamur in doctrina tua: quia ho
mo qui sequitur illam in veritate in
duendos se ipsa perfecte in tantum
efficitur fortis et aptus ad bene ope
randum quod fere cessat ab eo rebellio
carnis contra spiritum: quia anima

illa perfecte
tua et corpus
et ideo vult se
propter ea quod
delectare. Sic
liter displicet
sibi difficultas
delicet sequi
et delectabili
go est veritas
delicti fragili
cum fortitudi
recepisti a pa
dedisti nobis
tibus sanguis
sanguis: etern
cum natura
lamine nonit
cedit a debili
non adipsatur
um contra po
et potius amitt
cissime sangui
in illuminas
angelica: tu
ipsam caritate
militur sui et
videre propte
nis etiam senti
ita quod simul co
re videntur a
citior: hoc de
permanet et au
pescere et alle
bito et saluati
na quod prius
tantam fort
me induit
deficit: sed
palmam se

illa perfecte est vnita in doctrina
tua ⁊ corpus vnitum est in anima:
⁊ ideo vult sequi affectum aīe: qua
propter ea que pri⁹ cōsueuerant ip̄s
delectare. s. scelera mundi tunc tota
liter displicent. Similiter etiā ea q̄
sibi difficilia ⁊ aspera videbātur vi
delicet sequi virtutes modo dulcia
⁊ delectabilia sunt eidem. Bene er
go est veritas q̄ tu verbum eternū
delesti fragilitatem nature nostre
cum fortitudine nature diuine quā
recepisti a patre: ⁊ hanc fortitudinē
dedisti nobis vt dictum est median
tibus sanguine ⁊ doctrina. o eterne
sanguis: eterne dico quia vnitus es
cum natura diuina: homo qui cum
lumine nonit fortitudinem tuā di
scedit a debilitate sua quod lumen
non adipiscitur nisi assumatur odi
um contra propriam sensualitatem
⁊ potius amittitur naturale. o dul
cissime sanguis tu fortificas animā
tu illuminas ipsam: in te efficitur
angelica: tu intantum obumbras
ipsam caritate tua q̄ penitus obli
uiscitur sui ⁊ nil aliud quā te potest
videre propter quod fragilitas car
nis etiā sentit odorem virtutum
ita q̄ simul corpus ⁊ anima clama
re videntur ad te in quolibet exer
cicio: ⁊ hoc dum sanctum desiderii
permanet ⁊ angel. Si enim alias te
pesceret ⁊ allecigaretur desiderii su
bito cēt suscitata rebellio magis vi
na q̄ prius. o doctrina veritatis q̄
tantam fortitudinem prestas ani
me indute te q̄ in nulla aduersitate
deficit: sed de omni prelio obtinet
palmam fortis est dum sequitur te:

que processisti a summa fortitudine
nisi enim sequeretur te nil ei prosi
ceret fortitudo tua. Den me mise
ra que nunquā veram doctrinā se
cuta sum: ⁊ ideo tam debilis sum q̄
in omni minima tribulatione defi
cio. Peccauī domine miserere mei.

Deinde more solito orauit mater
pro ecclesia dei pro vicario xp̄i ⁊ fili
is ac etiā pro omni rationali creatu
ra. Amen.

Oratio eiusdē facta Rome die
mercurij. tertio martij mensis su
praescripti. x.

O Trinitas eterna: o alta ⁊ eter
na deitas nos sumus arbores
mortis ⁊ tu arbor vite. O deitas
eterna quid est videre in lumine tuo
arbores puram creature tue quas
traxisti de te summa puritate cum
pura innocentia ⁊ vnisti ⁊ plāstasti
in humanitate quā formasti de li
mo terre ⁊ fecisti liberam. Tu trini
tas eterna dedisti ramos huic arbo
ri qui sunt potētie aīe. s. intellect⁹: me
moriam ⁊ volūtas: quē fructū pducit
memoria: fructū retinēdi. In intel
lectu posuisti fructus discernēdi: ⁊ i
voluntate fructus amoris. O arbor
posita in tanta puritate a plasmato
re tuo. Sed hec arbor deus eterne
quia abscidit se ab innocentia p̄ ino
bedientiam cecidit: ⁊ de arborē vite
effecta est arbor mortis: vnde non
nisi mortales fructus postmodum
perducebat propter quod tu alta ⁊
eterna trinitas vt ebria ⁊ infatua
ex amore creature tue videndo hāc

Y

arbozem nullū fructū posse pducere nisi mortis qz erat separata a te vita dedisti remedium eodē coacta amore quo creaueras ipsam inserēdo deitātē tuam in arboz mortis nostre humanitatis. o dulce et suauē insertū. Tu de⁹ summa dulcedo dignatus es vñire te cū amaritudine nostra. Tu lucidus splendor cū tenebris. Tu sapiētia cū stultitia. Tu vita cū morte. Tu infinitus nobiscū finitū. Quis te coegit ad hāc vñionē vt redderes nobis vitā: cū ipsa creatura tantā iniuriā tibi fecisset solūmodo amor vt dictum est: vnde per hoc insertum dissoluitur mors. Sufficiebat tue ardentissime caritati fecisse cū ea hanc vñionem: Non. sed postmodū in verbum eternum hanc arbozem proprio sanguine irrigasti. Sic sanguis pp caloz suū facit ipsam arbozem fructificare si hō cū libero arbitrio se in te inserat et in te viuat: cor et affectū suū ligādo et fasciādo hoc insertum cum sacra caritatis et imitando doctrinam tuam: qz patrē nō possum⁹ nec debemus sequi cū in eo nulla pena fuerit et nos per penas et cruciata desideria debem⁹ pformari tibi. Itaqz per te vitā producim⁹ fructū vite si nos in te inseramur. Nam qñ sumus inserti in te rami quos dedisti arbori nostro producunt fructus suos. Memoria tūc impletur continua recordatione beneficiorum tuorum. Intellectus speculatur in te vt intelligat eternam voluntatem tuā: et vt perfecte te noscat: et voluntas vult diligere id quod intellectus vi

dit et nouit. vñus ergo ram⁹ ponit⁹ fructus alteri ramo: et qz anima per agnitiōē quā hēt de te melius se cognoscit: id odit semet. i. propriā sensualitatē. Amor: inestimabilis mirabilia sunt opera tua: que operatus es in creatura rōnali: Et si tu deus eterne tpe quo homo erat arbor mortis dignatus es restituere eum in arbozē vite inserendo te vitā in hōie licet quāplurimi ex defectibus suis sint tātūmō mortis fructū productores: et hoc qz nō inserunt se in te eterna vita. Ita et nō potes putare pro salute totius mūdi quē vīdeo nō inserere se in te: imo quilibet permanet in morte sua: ipsi hōies non accedunt ad fontē in quō ē sanguis vt aspergāt arbozē suā. Inter nos ē vita eterna incognita nobis ignorantibus creaturis. o miserabilis: o ceca anima mea vbi ē clamor: vbi preces quas debes effundere in cōspectu dei tui: qui continuo te inuitat: vbi cordial. s. dolor pro arboribus manentibus in morte: vbi anxietas desideria in cōspectu diuine pietatis: Nō sunt in me ista qz nōdum perdidisti memetipsam. Si enim hoc fecissem et solūmodo deū quēsissem. s. gloriā et honore nominis sui cor meum per os exiret de corpore et ossa mea distillarēt medullas sed nūquā produri nisi fructus mortis qz non inserui me in te. o amor meus quātū est lumē: quāta est dignitas quā recipit anima inserta in te veritate. o imēsa largitas memoria porrigit qz sumus obligati diligere et sequi doctrinā et vestigia verbī vñi

genitū tuū
non te pat
la pena in
qz lumine
qui hanc
bi vnde t
latur in i
subito vo
telligenti
dirigit fr
vite alter
arbor boe
tua et ster
enim te in
tua virtū
sa. o veri
risti nobis
et obediē
philosophe
sam mort
productū
sti deitā
stra et p
sacratū
quoz a
nd arte
marci
fidelis
deice h
bus tu
ti mali
opera
delle de
tis su
qz fact
te vt
sequa
nit. q
et inf
vt fin

genti tui: ipsam oportet nos sequi &
non te patrem: qz vt dictum est nul
la pena in te fuit aut esse potuit abs
qz lumine ante fides non possum? se
qui hanc doctrinam nec vestigia ver
bi: vnde intellectus figitur & specu
latur in ipso lumine vt cognoscat &
subito voluntas diligit id quod in
telligentia vidit: & sic vnus ramus
dirigit fructus vel porrigit fructus
vite alteri ramo. Et vnde trahis o
arbor hos fructus vite: cu ex te mor
tua & sterilis sis ab arboze vite: nisi
enim te inseruisses in ea nullum ex
tua virtute produceres cum tu nil
sis. o veritas eterna sicut tu produ
xisti nobis fructus amoris luminis
& obediencie p[ro]p[ter] p[ro]pter que vt
p[ro]ph[et]e cap[itu]l[um] encurrasti ad opprobrio
sam morte sanctissime crucis & hos
produxisti virtute inserti quod feci
sti deitatis tue in humanitate no
stra & per insertum quod fecisti tui
sacratu corporis in ligno crucis: ita
quoq; anima inserta in te ad nihil ali
ud attendit nisi ad honore tui & ani
maru salutem: ipsa efficitur sapiens:
fidelis: patiens: atq; prudens. Eru
besce homo: erubescere: qui ex defecti
bus tuis tanto bono te priuas: & ta
ti mali efficeris dignus cum & bona
opera tua nil p[ro]fint aut possint p[ro]
desse deo nec tua mala nocere: qua
tis summa bonitas bene delectet
q[ui] factura sua producat fructus vi
te vt infinitum fructu recipiat & co
sequat sine p[ro]p[ter] quem o[mn]es crea
uit. Peccavi d[omi]ne miserere mei: vni
& insere hos in te quos dedisti mihi
vt singulariter diliga eos ita vt vi

nos fructus p[ro]ducant video bonitas
infinita q[ui] sicut tu imit[is] rorem lu
minis supernaturalis tu anima vni
ta tibi cum pace & quiete co[n]suetudine:
ita cu roze seruo[rum] tuorum auferes
guerram & tenebras & reddes lume
& pace[m] dulcissime sponse tue: & p[ro]
pter hoc humiliter supplico tibi.
Peccavi d[omi]ne miserere mei. Ame.

Oratio eiusde[m] facta rome in die
annunciationis beate marie virgi
nis anni sup[er]scripti. xi

O Maria maria te[m]plu[m] trinita
tis. o maria portatrix ignis.
maria administratrix misericordie
maria germinatrix fructus. Maria
redemptrix humani generis ex eo:
q[ui] carne tua patiente in xpo redem
ptus est mundus: christus redemit
sua passione tu metis & corporis do
lore. o maria mare pacificum. o ma
ria donatrix pacis. maria terra fru
ctifera. maria tu es planta noua: de
qua habemus florem odoriferum:
verbum videlicet vnigenitum dei:
in te enim terra fructifera semina
tum fuit hoc verbum. Tu es terra.
tu es planta. o maria currus ignis:
tu vestisti ignem absconditum & ve
latam sub cinere tuo: qui cinis est
nostra humanitas. o maria vas hu
militatis in quo vase viget & ardet
lumen vere cognitionis quo lumine
leuasti te supra te: & ideo placuisti
eterno patri & sic ipse te rapuit & tra
xit ad se amore p[re]cepto diligendo
te ipso lumine: & igne tue caritatis
y ij

ac oleo tue humilitatis traxisti tu et
inclinasti humilitatem ipsius adue
niscendum in te: licet motus et tractus
tam esset ad veniendum ab ardentis
fimo igne caritatis sue. O maria quia
habuisti istud lumen: ideo non fuisti
stulta sed prudens: unde ex prudentia
voluisti inuestigare ab angelo quo
modo esset possibile quod tibi nun
ciabat. Nonne sciebas tu hoc esse pos
sibile omnipotentie diuine absque vl
la dubitatione credebas. Quare er
go dicebas: quoniam irum non co
gnosco. Certe non ideo hoc dicebas
quia deficeres in fide: sed propter
humilitatem tuam profundam hoc
dixisti qua considerabas indignita
tem tuam: licet non dubitares hoc
possibile esse deo. O maria fuisti tur
bata in sermone angelico propter ti
morem non videtur aspiciendo in
lumine dei: quia timore fueris contur
bata: licet actum admirationis et cu
iusdam conturbationis ostenderis.
Quid ergo admiraris? Admiraris
certe magnam bonitatem dei: quam vi
debas et stupebas: considerando te
ipsam et quam indigna eras ad tantam
gratiam recipiendam. In consideratione er
go proprie indignitatis et infirmitatis
et in consideratione magne et ineffabilis
diuine gratie super infusionem admirata stu
pebas. Sic ergo dum prudenter interro
gas: ostendis profundam humilitatem tuam.
Nec ut deum habuisti timorem: sed ad
miracionem de bonitate inmensa dei et
considerationem puritatis: imo quam nihil
tatis virtutis tue. Tu hodie o ma
ria facta es liber in quo est descripta
regula nostra. In te enim hodie deseri

pta est sapientia patris eterni. In te ho
die ostendit dignitas fortitudo et liber
tas hominis: ostendit dico hodie dignitas
hominis: quia si aspicio te. o maria video
quod manus spiritus sancti descripsit ho
die in te totam trinitatem formam in te
verbum incarnatum unigenitum dei filium.
Descripsit. n. in te sapientiam patris que
est ipsius unigenitum dei verbum. Descripsit
et potentiam ipsius patris quia potens fuit il
lum facere et descripsit et clementiam
ipsiusmet spiritus sancti quia sola gratia et cle
mentia diuina perfectum fuit tamen miser
um. Si ego considero magnum prolium tu
um o trinitas eterna: video quod in lumi
ne tuo vidisti dignitatem et nobilitatem
te generacionis humane: unde sicut amor
coegit te ad producendum hominem de te.
Ita idem amor te coegit ad redimen
dum iam venditum et perditum hominem ostendisti te
diligere hominem et antequam esset cum volu
isti trahere ipsum de te solo ipso amo
re te inducere: sed maximum amorem erga
eum demonstrasti cum postea te ipsum de
disti ei includendo te hodie in vili sac
culo humanitatis ipsius. et quid plus da
re poteras ei quam te ipsum. unde de dicere
potes ei. Quid tibi debui imo quid
potui tibi facere quod non feceris? Sic
ergo video quod quicquid in illo ma
gno tuo consilio vidit sapientia tua
eterna debere fieri pro salute huma
ni generis hoc clementia tua ineffabi
lis voluit facere et potentia tua hodie
adimpleuit: unde in salutem hominis in consilio
eternitatis tue misericordia tua ma
gna nimis proponebat velle misere
rei facture tue: et tu trinitas eterna
volebas implere pietatem tuam de homine. et
quod saluum faceres eum et dares ei vitam

eterna pp
enferasti
et plene ga
tua qua ad
habat iusti
magno con
miserere se
es et iustiti
quia cum iusti
malum ipsum
maneratum
non posset p
de culpa su
deliberasti
icopreheffi
res et facere
coris iustiti
dedisti nobi
visposuisti n
proba tua tra
manitatis
ipsa postea
stic tue
virtute di
manitate
boni pcc
tar miseric
nitum tuu
berari tibi
nitatis ei
proba danti
ratur a pie
quod licet p
non in rece
his ergo
quo tu de
dit et hoc
et libertas
tunc tati
et annunc

eterna pp q̄ creaueras ip̄m. pp hoc
enī creasti cū vt p̄fecte p̄ciparet te
z plene gauderet in te. hec ē v̄itas
tua quā adimplere volebas: s̄ his ob
stabat iustitia tua allegans in illo
magno consilio q̄ sicut pp̄riū tibi ē
miserere semp z parere ita z iustus
es z iustitia tua in eternū p̄manet
q̄ cū iustitia tua nullū relinquat
malū ip̄unitū: sic nullū bonū irre
muneratū saluari nō poterat hō cū
nō posset p̄ se satisfacere iustitie tue
de culpa sua. Quid ergo fecisti: qd
deliberasti. Sapiētia tua eterna z
iēcōprehensibilis: vt z v̄itatē tuā imple
res z faceres misericordiā z tū satisfā
ceres iustitie tue: Quale remediū
dedisti nobis. Ecce aptū remediū
disposuisti. n. dare nobis vnigenitū
filiū tuū ita vt assumēdo massā hu
manitatis nostre que te offenderat
ip̄a postea patiēte idē satisfaceret in
iustitie tue nō virtute hūanitatē sed
virtute diuinitatis vnite in ip̄a hu
manitate z sic satisfecit iustitie ip̄e
hō qui peccauerat z v̄itas tua imple
tur misericordia tua dāte hōi vnige
nitū tuū p̄ quē hō posset de culpa li
berari tibi satisfaciēdo virtute diui
nitatis ei⁹. O maria ego video hoc
filiū datū tibi eē in te: z tū nō sepa
ratur a p̄sēnti filiū mentale hōis
q̄ licet p̄ferat exteri⁹ z alijs cōicet
nō tū recedit vel sepat a corde. Ex
his ergo ostēdit dignitas hōis pro
quo tu de⁹ tāta z tot es opat⁹. O stē
dit ēt hodie in te Maria fortitudo
z libertas hōis: post deliberationē
nāq̄ tāti cōsiliū mittit angelus ad te
z annunciat tibi mysteriū cōsiliū di

niū requirēs volūtātē tuā. neq̄ enī
ante venit aut descendit in vicrum
dei filius q̄ p̄beres ascensum volun
tatis tue: expectabat ad ianuā tue
voluntatis vt ap̄res ei volenti ve
nire in te nunquā intraturus nisi ta
n uā aperires dicendo. Ecce ancilla
dñi fiat mihi s̄m verbū tuū. Mand
feste ergo apparet fortitudo z liber
tas voluntatis q̄ neq̄ bonū neq̄
malū pōt fieri absq̄ voluntate neq̄
pōt dici neq̄ alia creatura pōt cogē
re volūtātē ad perpetrādū vnū pec
catū mortale nisi ip̄a velit similiter
nec ad bonū operandum quisquam
inuitum cogere pōt. Est ergo volun
tas hōis libera. Nullabat o maria
ad ianuā tuā deitas eterna: sed si nō
aperuisses hostiū voluntatis tue nō
assumpisset deus carnē humanam.
Erubescē o aīa mea. vides enī q̄
deus hodie contraxit z fecit paren
telam cum maria. Hodie ostensum
est tibi q̄ licet facta sis sine te: tamē
sine te nō saluaberis. vnde hodie vt
dictū ē pulsā de⁹ ad ianuā volūta
tis marie: z expectat q̄ aperiat sibi.
O maria dulcissime amor meus in
te descriptū est verbum a quo habe
mus doctrinā vite. Tu es tabula in
qua descriptus est z porrigis nobis
illam doctrinam. Video ego sapien
tiā ipsū v̄ vnigenitū dei filiū fla
tim vt in te descriptū ē nō esse sine
cruce sancti desiderij. Nā statim vt
in te conceptum est annexum fuit si
bi desiderij moriendi pro salute hu
mani generis pro quo saluādo car
nē assūmebat. vnde z magna crux
erat ei id desiderium z volūisset sta
y ij

*im impleri. Ad te o maria recurro et
tibi offero petitiones meas qua peto
pro dulci sponsa pulcherrimi saluato-
ris nostri dilecti filij tui et pro vicario
eiusdem iesu xpi ut detur ei lumen quo
cum discretionem teneat debitos mo-
dos pro reformatione sancte ecclesie spoli-
se sue. Qui est populus eius et reforma-
cor populi cum eolita quod nunquam insurgat
contra caput suum. Videtur enim quod de
ipso feceris incudem multi enim per-
cutiunt ipsius linguam et opere quan-
tum possunt. Similiter rogo pro dile-
ctissimis filiis traditis a te mihi: quod
ignias eos ita quod sint carbones non ex-
tincti sed igni ardentes amoris carita-
tis tue et proximorum ita quod aduenien-
te tempore necessitatis habeant nauiculas
aiarum suarum bene munitas et fulcitas
per se ipsas et pro alijs. Ego pro eis ro-
go quos dedisti mihi sed non sum eis
cum alicuius boni sed semper mali: quod
sum eis non speculum virtutum sed
ignorantie et negligentie multe sed ho-
die audacter peto quod dies gratiarum est et
scio quod tibi maria nil ab eo potest vene-
gari. O maria hodie terra tua ger-
minavit nobis saluatorem. Peccavi
domino toto tempore vite mee. O pater mi
dulcissime. O amor inestimabilis
Peccavi domino misere mei. O ma-
ria benedicta dicaris tu inter omnes mu-
lieres in seculo seculi quod hodie redi-
sti nobis de farina tua hodie vnita
et impastata est diuinitas cum humani-
tate nostra ita fortiter quod separari non
potuit nec per mortem nec per ingratitu-
dinem nostram vnio illa quinimo diui-
nitas vnita fuit et corpori in sepul-
chro et tunc aie in limbo et post aie et

corpori simul in christo taliter ergo est
tracta et conglutinata est parentela
ista quod sicut nunquam diuisa est ita in per-
petuum nullatenus dissoluetur.

Oio eiusdem sanctae Rome die dominico.
xxvi. Martij anni suprascrip. xii.

O De eterne alta et eterna ma-
gnitudo tu es magnus ego
autem parua et ideo mea infirmitas non
potest attingere altitudinem tuam nisi in
quantum affectus et intellectus cum
memoria surgant ab infinitate hu-
manitatis mee et cum lumine quod
mihi dedisti in lumine tuo cognos-
cant te sed si respicio in altitudinem
tuam omnis eleuatio quam anima
mea possit facere in te est velut ob-
scura nox comparata ad lucem so-
lis hinc quantum est differens lux
lune a rota tui solis. Quia ego infi-
mitas mortalis non possum attinge-
re ad tuam magnitudinem immor-
talem bene possum gustare te ex af-
fectu amoris sed non videre in essen-
tia tua: et ideo dixisti quod non videt
te homo viuens: hoc est quod homo vi-
uens in propria sensualitate et volun-
tate non potest etiam videre te in affe-
ctu caritatis tue. Et si viuendo ratio-
nabiliter potest taliter te videre non
tamen in essentia tua potest dum in
mortali corpore viuit. Bene est ergo
verum quod mea infirmitas ad tuam
altitudinem non potest attingere
sed solummodo gustare et videre
in speculum tuum: et hec visio est cum
perfectione caritatis quia affectus
caritatis tue perfecte possunt percipere

essentiam
quando p
ritatis me
res possum
re vigen
uenti pter
acceptabi
anima m
nuntiatu
gnus me
et filius
quando
scilicet vi
rati nostr
fuit mari
induit hu
amor et vi
a paucis
pter anim
rabat ali
des in lu
verbi a
cognitio
quia tu
re nostr
stari ap
sanctiss
feceris
oculis
igne te
in altu
tuo est
quine t
et largit
sangu
graua
minie
se tue
vni

essentiam vero non ut dictum est: 2
quando potuit attingere affectu ca/
ritatis tue que non ut veri gustato/
res possum capere in mortali corpo/
re vigens: quando fuit tempus 2 ad/
venit plenitudo temporis sacri quod
acceptabile tempus videtur cum
anima mea noscat in lumine meo
nuntiaturum esse tunc quando ma/
gnus medicus unigenitus. Uidelicet
filius tuus venit in mundum
quando sponsus vinctus est sponse
scilicet divinitas in verbo humani/
tati nostre. Cuius unionis medium
fuit maria: que te eternum sponsum
induit humanitate suam. Sed hic
amor 2 unio tam erat occulta quod
a paucis cognoscebantur quapro/
pter anima nondum bene confide/
rabat altitudinem tuam: sed ut vi/
deo in lumine tuo in passione huius
verbi anima venit ad perfectam
cognitionem affectus caritatis tue
quia tunc ignis absconditus sub cin/
re nostro: cepit large 2 plene manife/
stari aperiendo super lignum crucis
sanctissimum corpus suum. Et ut af/
fectus anime traheretur ad alta: 2
oculus 2 intellectus specularetur in
igne tu verbum eternum voluisti
in altum elevari: unde in sanguine
tuo ostendisti nobis amorem in san/
guine tuo ostendisti misericordiam
2 largitatem tuam. In hoc etiam
sanguine demonstrasti quantum
gravat 2 ponderat tibi culpa ho/
minis: in ipso lavasti faciem spon/
se tue. scilicet anime cui te unisti per
unionem nature divine in nostra

natura humana in ipso induisti eas:
dum esset eruta: 2 cum morte tua
reddidisti ei vitam. O passio desi/
derata: sed tu veritas eterna dicis
quod non desideratur: nec amatur a vi/
ligentibus semetipsos. Sed ab eru/
tis se 2 induentibus te surgendo
cum lumine in lumine tuo ad co/
gnoscendum altitudinem tue ca/
ritatis. O placibilis passio 2 tran/
quilla que cum tranquillitate pa/
cis facis animam currere super flu/
ctus tempestuosi maris: o delecta/
bilis passio 2 predulcis: o divitie
anime: o refrigerium afflictorum:
o cibum esurientibus: o portus 2 pa/
radisus anime: o verum gaudium
o gloria 2 beatitudo nostra anima
que gloriatur in te consequitur fru/
ctum suum. Et quis est ille qui ve/
re gloriatur in te: non ille qui lu/
men rationis submisit affectui sen/
suali. Hic enim nil aliud videt: quam
terram. O passio que auferes quod
libet infirmitatem dummodo in/
firmus curari velit: quia donum
tuum a nobis non abstulit liberta/
tem. Tu etiam passio reddis vitam
mortuo: si anima propter tempta/
tiones demonum infirmatur: tu li/
beras eam. Si a mundo persequi/
tur: aut a propria fragilitate impu/
gnatur: tu es refugium eius quia
anima novit in te non solum opera/
verbi in passione que fuerunt fini/
ta: sed etiam gustavit altitudinem
caritatis divine: unde per te passio
nem vult intendere: 2 cognoscere
veritatem 2 inebriari: 2 consumari
y iiij

in caritate dei per infirmitatem tuam que videtur infirmitas propter humanitatem nostram que in te passa fuit. Sed tu est maxima altitudo propter miseria quod prouenit ex ea in virtute deitatis qua eleuat se ad altitudinem ipsius deitatis: et sic prouenit ad finem suum: quia alias non posset. O passio anima requiescens in te obsequat ad sensualitatem qua propter gustat affectum caritatis tue. O quam dulcis et suavis est hec dulcedo quam gustat anima que intrat sub hoc cortice ubi inuenit lumen et ignem caritatis: videndo unionem mirabilem diuinitatis in humanitate nostra effecta: et videt humanitatem pariter non deitatem. Respice anima mea: et videbis verbum in humanitate nostra effecta: ut nubes: sed non recipit deitas lesionem propter nubes: aut tenebras nostre humanitatis. Sed manet intus absconditus sol et splendor diuinus. Sicut serenitas celi quandoque manet abscondita sub nube. Et quis demonstrat nobis hoc: quia finita pena in corpore ubi remansit deitas: et post resurrectionem fecit humanitatem lucidam que tunc erat opaca: et facit immortalem que prius erat mortalis. Tu ergo passio indicas doctrinam quam per rationalem creaturam sequitur: unde fallitur ille qui mauult se qui delectamina quam penas cum nullum nisi per verbum proueniat ad patrem: et te verbum non possumus sequi nisi gustemus te in affectu penarum: et si anima non vult sustinere penas ipsa sustinet inuicta: si autem cum sole luminis vult portare: tunc ex nullo labore

percutitur affectus anime: sicut in verbo deitas nullatenus passa fuit quia voluntarie facta est portatrix laborum: ergo manifeste ostendit quod post tempus acceptabile passionis verbi anima potest cum lumine gratie cognoscere tunc caritatis affectum: et cum hoc lumine in tempore finito peruenimus ad cognoscendum essentiam tuam in tempore infinito: unde hac infinitate passionis cognoscimus altitudinem tuam: non quod miseria tua sint infima: immo sublimia: sed infima dico propter passionem infime humanitatis. O dulcis et eterne deus sublimitas infinita: quia ad altitudinem tuam non poteramus eleuare affectum qui erat infimus: nec lumen intellectus propter tenebras culpe. Ideo tu summus medicus largitus es nobis verbum cum esca humanitatis et cepisti hunc: et cepisti demonem non in virtute humanitatis. Sed diuinitatis: et sic faciendo te parvulum magnificasti hominem. Saturatus obprobriis replesti eum beatitudine: esuriente te saturasti cum in affectu caritatis tue: erucendo te vitam induisti cum gratia repletus verecundus quatum ad humanitatem reddidisti ei lumen eternum in cruce amplexatus es illum: et fecisti eum cauernam in latere tuo inquam refugeret a facie inimicorum: in qua cauerna potest cognoscere caritatem tuam: quia per ipsam dominus: quod plus voluisti ei dare quam posses cum operatione finita: illic inuenit balneum in quo lota est facies anime sue a lepro culpe. O relectabilis amor. O ignis

o abissi
fibilis
cio alit
bitante
crubesc
semp fu
roni au
altitud
oculu i
bi veda
ra rona
vnu qu
facebat
du vert
cum qd
er meri
dum ro
tata q
Qualis
da ite
folis d
adredi
dum: l
hile m
nitas e
fateor
nos ne
hee sap
et potes
portan
cet de
mibi re
fit anim
Respon
us non
cum m
dictus
ues tu
vis au
tanti

o abyssus caritatis. o incomprehen-
sibilis altitudo quanto magis aspi-
cio altitudinem tuam in passione ver-
bi tanto plus mea miserabilis anima
erubescit quia nunquam te nouit: et hoc quia
semper fui vana affectui sensualitatis
rationi aut mortua. Sed hodie placeat
altitudini caritatis tue illuminare
oculum intellectus mei: et eorum quos mi-
hi dedisti in filios ac omnium creatura-
rum rationabilium. O veritas amor mens
vnum quero a te: in tempore quo mundus
iacebat infirmus tu misisti in mun-
dum verbum vniuersum tuum: ut medi-
cum quod scio quod ex amore fecisti: et non
ex meritis nostris. Modo video mun-
dum totaliter in morte iacentem: et in
tanta quod anima mea deficit in visione ista.
Qualis erit nunc modus ad suscitandum
itaque mortuum istum cum tu sis impar-
sibilis deus: nec amplius venturus
ad redimendum mundum: sed ad iudican-
dum. Quomodo ergo reddet vitam
huius mortuo non credo infinita bo-
nitas quod deficiant tibi remedia: imo
fatcor: quod nec amor tuus deficit erga
nos: neque infirmata est potentia tua:
nec sapientia diminuta: et ideo: et vis:
et potes: et scis: mittere remedium op-
portunum. Quare supplico si pla-
cet bonitati tue quatenus indices
mihi remedium istud: ut anima mea
sit animata viriliter assumere illud.
Respondet veritas est: quod filius tu-
us non amplius est venturus: nisi
cum maiestate ad iudicandum: ut
dictum est. Sed ut video tu vocas ser-
uos tuos christos: et cum hoc medio
vis auferre mortem: et reddere vi-
tam mundo. Et quomodo? Quod ipsi

viriliter ambulent per viam verbi
sollicite: et cum ignito desiderio pro-
curantes honorem tui: et animarum
salutem per hoc sustinendo patienter pe-
nas: et tormenta obprobria: et impro-
peria a quibuscumque eis illatas: qui-
bus penis que finite sunt iunctis in
finito desiderio eorum deus tu vis da-
re refrigerium. Scrandire preces: et
implere desideria ipsorum: sed si so-
luminodo paterentur corporaliter
absque desiderio supradicto non susci-
ceret eis: nec alijs sicut in verbo abs-
que virtute veritatis passio non satisfacit
cuius saluti humani generis. O re-
mediator optime: da ergo nobis de
istis christis qui in vigilijs: lacrimis: et
orationibus ducant vitam suam pro
salute mundi. Tu vocas eos christos
tuos: quia confirmati sunt vniuersi
to filio tuo. Recede queso eterne pa-
ter: ut non simus ignorantes cecidit
frigidit: nec obscuri visus intantum
quod non videamus nisi nos. Sed da no-
bis cognoscere voluntatem tuam.
Peccant domine miserere mei. Gra-
tias: gratias ago tibi: quia dedisti re-
frigerium anime mee tum per agni-
tionem quam dedisti mihi qualiter
possem cognoscere altitudinem ca-
ritatis tue adhuc vigen in mortali
corpore quod etiam propter remedium
quod video ordinatum a te: ut libere-
tur mundus a morte. Non ergo am-
plius dormias miserabilis anima
mea que toto tempore vite tue dor-
misti: amor inestimabilis corpora-
lis pena servorum tuorum valebit virtu-
te sancti desiderij animarum eorum deus: quod de-
siderium valebit virtute desiderij caritatis

tue. O aia mea misera nō amplexa
trix lucis s; tenebrarū. Surge: surge
a tenebris. Excita te ipsam apud ocu-
lum intellectus et refove in abissum ca-
ritatis diuine: qz nō videas nō po-
tes diligere quantū videbis tantū
diligēs et diligendo sequeris et indu-
es voluntatē suā. *Peccant domine
miserere mei.*

O ratio eiusdē scē Rome die so-
lis: quāto aplis anī suprascrip. xij.

O Resurrectio nostra: o resurre-
ctio nra alta: et eterna trini-
tas euiscera aiam meā. O redēptor
et resurrectio nra: o trinitas eterna.
O ignis pūne vrens qui nūquā ex-
tingueris: nec deficiis: aut diminui
potes etiam si totus mūdus accipiat
ignē tuū. O lumē qd vas lumē et in
lumine tuo videm⁹ i lumine tuo vi-
deo: et absqz ipso nō possem vidē: qz
tu es qui es: ego autē sum que nō suz.
In eodem lumine cognosco necessi-
tatē meā: et necessitatē tue ecclesie: et
totius mūdi: et qz i lumine tuo cogno-
sco h peto a te: q euisceres aiaz meā
p salutē totius mūdi: nō q ex me
aliquē fructū possim pducere. Sed
ex virtute caritatis tue q ē opatrix
oīum bonorū. Nō sic i abisso caritatis
tue aia opat salutē in se et utilita-
tē i primo suo sicut: deitas tua alta
et eterna trinitas opata ē i humani-
tate nra: v; cū in isto humanitatis
nre q cū ope finito in medio nostre
humanitatis opata ē p nobis infini-
tā utilitatē nō in virtute humanita-
tis: sed diuinitatis tue: in hac virtu-

te trinitas eterna videntē creatā cū
cta q participāt esse et oīs virtus pfi-
stena i hōie spūalis et tpalis exite atē:
vex ē q voluisti q homo laboraret
in ipsis opando cū libero arbitrio:
O trinitas eterna: o trinitas eterna
i lumine tuo cognosce q tu es illud
sūmū: et eternū viridariorū quod i te
tenes clausos flores et fructus: qz tu
es flos glorie qui tibi met gloriā red-
dis tibi met fructus: vñ a nullo alio
h potes recipere: si enim ab aliquo
alio recipere posses iam nō videretur
q es es eternus: et oīpotens deus: qz
ille q i tibi redderet h non videret
pcessisse a te: Sed vt dictū ē tu tibi
met es fruct⁹ et gloria: et fruct⁹ quos
reddis tibi creatura tua atē sunt: et
atē recipit vñ reddere possit: in viri-
dario finis tui pater eterne clau-
sus erat homo. Tu traxisti eū dē scē
mētē tua velut florē distinctū in tri-
bus potētis aīe: et in qualibet posui-
sti planetā: vt possent fructificare i
viridario tuo redeūdo in te cū fru-
ctu quē dedisti ei: et tu redibas i aia
replendo eā beatitudine tua: i qua
aia manet sicut piscis in mari: et ma-
re in pisce. Dedisti ei memoriā: vt
possit retinere bñficia tua: vt ex hoc
pduceret florē glorie nomini tuo: et
fructū utilitatis. Sibi dedisti et eā
intellectū: vt intelligeret veritates: et
voluntatē tuā q voluntas solū mo-
do querit sanctificationem nraz vt
germinaret florē glorie: et postmodū
fructū virtutū: et dedisti ei voluntatē
vt possit diligere id qd intellectus vi-
dit et memoria retinuit. Et si respi-
cio te lumē trinitas eterna: hō pda,

dit ista flore. i. gratiam ex culpa commissam: quia non erat apertus postmodum: nec valebat reddere gloriam tibi per illum modum: et sine ad quem creasti ipsum. Tu propter culpam tuam non introibas in gloriam tuam per illum modum quem veritas tua statuerat: viridarium tuum erat clausum qua propter non poteramus recipere flores nec fructus tuos. Et ideo fecisti portinarium verbum ut videretur tui cui dedisti clauem veritatis: et humanitas fuit manus que vniuit simul: ut asperirent ianuam gratie tue: quia veritas non poterat aperire absque humanitate que humanitas clauserat propter culpam primi hominis. Neque humanitas simplex poterat aperire absque veritate: nam opus suum fuisset finitum et offensa erat contra infinitum bonum commissum: et de culpa peccatus debebat erire pena: unde nullus alius modus sufficiens erat.

O dulcis hostiarie. o humilis agnus tu es ille ortulans qui reueras inanis viridarium celestis. i. paradisi portus nobis flores et fructus veritatis eterne. Ex nunc quidem cognosco: quia tu dixisti veritatem: quoniam in forma peregrini appens duobus discipulis tuis in via dixisti quod sic oportuit pati christum: et per viam crucis introire in gloriam suam ostendendo illis: quod sic profectum fuerat per Moysen: Eliam: Iaiam: David et alios quod te prophetauerant: et si explanabas eis scripturas: ipsi vero non intelligebant te: quia caligauerat oculorum intellectus: sed tu met ipsum intelligebas qui erat gloria tua dulce et amabilem verbum: Tu ipse nunc quidem: ut intrares in te met oportebat te pati.

O ratio eiusdem facta Rome in die circuncisionis domini: ad instantiam domini. N. Cardinalis ordinis predicatorum ad circuncisionem duriciem induratum contra ecclesiam.

O Sime deus amor estimabilis ignis eterne illuminans mentes hominum calefacies eas spiritu amoris tui: et consumens quicquid habet anima tibi obnoxium: quantum in te est: in te video quod ille amor qui te constrinxit trahere nos ex te cum noticia tui ad laudem et gloriam nominis tui: ille idem amor constrinxit te inducere mortalitatem nostram: ut reduceres deus nos ad te: et quod hodie ostendisti te nobis amator noster. Primo passus sibi eum ponendo te qui factor es: legem observantem ipsum: ad nostre humilitatis exemplum. Pudeat itaque hominem facturam tuam indurari corde et observantem non esse legis tue. Cum tu deus noster observes. Tu ostendisti nobis hodie cinerem nostre mortalitatis in te: ut noscamus in cinerare nos propter te et passibilem te ostendisti solvendo arram et exceniando nos in amorem tue sanctissime passionis: ut in tuum exemplum passionis vestras equo animo tolleremus: desiciat: vel liquecat: itaque omnis anima in tuo amore factor meus et vere deus: quia traxisti hominem ex te: ut ipse te solum inde recognosceret: amaret: et sequeretur. Et nos ingrati tui tui be

neficiā te malestas eterna deliraf
psumimus hodie et ex tua clemen-
tia subarras tibi aīas nras anulo
carnis tue desponsandas tibi si tua
beneficia recognoscant ea: v3 lege q
ipsos eternitatis tue facias esse par-
ticipes: hodie quoq3 dedisti aīe tue
aīe mee p vicariū tuū remissionem
peccaminū manifestādo mihi potē-
tiam suā q tua ē. Et q3 qui fecisti ho-
minē: sine ipso hoīe non saluas eum
sine se: nā qui traxisti me: ex te: et feci-
sti me sine me: nō saluasti me hodie
sine me: s3 p instantiā: et cōfessionem
meā iam me peccatorū neribus per
gratiā tuā iterius vicariū liberaſti v
quo idigna tua serua gratias ago ti-
bi: et sic mūda p tuā gratiam: hodie
clamo ad te amor meus: eterne de-
v: facias misericordiā: cū hoc mūdo
et des ei lumē noscēdi ipsum vicariū
tuū cum puritate fidei de qua obse-
ro vesti eos deus meus: et des ei lu-
mē: vt ipm sequat mūdus ipse tor-
dato sibi lumē supnaturali postq3
dotaſti ipm tuū vicariū dando sibi
cor virile: p dū sit sancta humilita-
te tua: et ideo nunq3 cessabo pulsare
ad portā benignitatis tue amor me-
us: vt cū exaltes manifesta itaq3 vir-
tutē tuā i ipso: vt semp virile cor su-
um tuo sancto desiderio ardeat: et cō-
ditū sit humilitate tua: et cum beni-
gnitate: caritate: puritate: et sapien-
tia tua: pcedat i suis actib3: et sic to-
tū orbē ad se trahat va ei noticiam
tue veritatis in se: vt noscat se in se
qualis fuerat: et te in se p gratiā tuā.
Illumines et aduersantes sibi qui i
circūcis cordibus spīritu sancto re-

fistūt: et tue oīpotētie aduersant pul-
sando ad portas aīarū ipsorū: q3 sal-
uari nō poterūt sine te: et vt pueritū
tur ad te deus meus in vita excita-
eos amor iestimabilis et caritas tua
te cōpellat hac gratiā dic: vt emo-
liat eorū duricies: itaq3 reducantur
ad te ne peant. Et q3 offenderunt te
de3 sūme clemētie punias peccata
ipsorū i me: ecce itaq3 corpus meum
q3 a te recognosco: et tibi offero: fiat
incus p cis: vbi ipsorū culpe pteram-
tur: et q3 video q dictū vicariū tuū
naturaliter de virili corde dotaſti
humiliter: et suplex oro: vt supna tu-
rale lumē ifundas i oculo intellectus
sūt: et enim illiusmodi cor ad supbiā
aptū nisi adiectat sibi hoc lumē acq-
sitū ex puro affectu virtutis: icidat
et hodie oīs amor ppius ab ipſis
tuis emulis ac a dicto tuo vicario:
et ab oībus nobis: vt parcere possi-
mus cū eorū duriciē fiereris p
quibus et humilient et parcant ipſi
dño nro: offero tibi vitā meā ernūc
p tunc cū tibi placuerit: et ipsam po-
nam p gloria tua: humiliter et obse-
rans p virtutē passionis tue: quate-
nus emundes: et scopos de antiquis
vitis sponſam tuā sicut emundasti
et scopasti eā antiquis: et infructuosas
plantas: et nō amplius differas: vere
deus bene scio: q tamdū abſcindē-
do penitēs tortuosum lignum duri-
ciē ipsorū emulorū tuorū: q finaliter
dirriget: s3 acclera trinitas eterna
q3 tibi non est difficile facere de ali-
quo aliquid cū v3 nihilo oīa feceris
et vitia ipsa purgare tibi etiam me-
os filios recomendo: et hunc tue ma-

testati
dit: vt
die in
gas in
vt cū
tibi qu
culorū

D

U
que nō
ritas t
et omni
sum: ve
tatem:
rita tem
qit vinct
his creat
tas tua:
tas et
implet
nec p
fi ate:
tatē t
de ver
bere v
titur:
fine de
tui vil
haben
am qu
quo v
nec it
diū q
ergo
lume
tu id
medi

testati offero qui te mihi hodie ve/
dit: ut des te sibi ut renoues euz ho/
die intus et extra: et suos actus dirri/
gas in beneplacitis tuis pro quib⁹
ut eā exaudis digneris gratias ago
tibi qui es benedictus in secula se/
culorum. Amen.

O ratio eiusdē scā Rome. xv.

Veritas et que ego sum ut tu
des mihi veritatem: ego suz
que nō suz. Et post paululū: ergo ve/
ritas tua: ē illa que facit et loquitur
et omnino operatur ex quo ego non
sum: veritas tua ē illa que dat veri/
tatem: et cum veritate tua dico ve/
ritatem. Veritas tua eterna porri/
git diuersis modis veritatem diuer/
sis creaturis: nec separatur a te veri/
tas tua: imo tu es veritas. Tu del/
tas eterna fili dei adeo vēisti: ut ad/
impleres voluntatem patris eterni
nec pōt quisquā habere veritatē: ni/
si a te. Siquis autē vult habere veri/
tatē tuā oportet qd nihil ei deficiat
de veritate tua: alias non posset ha/
bere veritatē q nullū defectum pa/
titur: sic hnt beati qui pfecte vidēt
sine defectu veritatē tuā p eternam
tui visionem: quam quidem visionē
habent participantes visionem tu/
am qua tu teipm vides: lumen enīz
quo videris a creatura tua tu es:
nec iter te: et vidēt te: ē aliquid me/
diū qd representet te videntē te: dum
ergo beati vident te: participant et
lumen: et mediū quo videris: et qz
tu idem semper es idēz lumen: et idē
mediū: et idem obiectum partici/
pata per eos in vnione qua vniant

tibi causant idēptitatem inter vi/
sionem tuā: et visionē creature tue:
nec obstat si vnus min⁹ perfecte ali/
us magis pfecte videt: qz hoc ē pp
diuersitatē recipientiū visionē. Si/
cut aīa que ē in via i statu gratie re/
cipit veritatem tuāz p lumen fidei
qua videmus que predicat ecclesia
tua vera esse: et tñ diuerse aīe secun/
dum diuersitatem dispositionis sue
recipiunt diuersimode veritatē istā
magis et minus pfecte: nec pp h di/
uersificat fides: imo vna ē et eadem
fides oīum: sic pfecto in beatis vna
et eadem ē visio quā magis et min⁹
perfecte a diuersis recipiatur.

*O ratio eiusdem facta Rome die
xv. m. ccc. lxxv. xvi.*

Veritas eterna dissolue vincu/
lum corporis mei: ut possim
videre veritatē: qz nūc memoria nō
pōt te capere: nec intellectus intelli/
gere: nec affectus diliger qd deest:
o natura diuina que resuscitas mor/
tuos et sola das vitā: quō voluisti tū/
bi vnire naturā mortuā: ut eam vi/
uificares: o verbū eternūz taliter tū/
bi vnisti naturā mortālē: q nō fuit
possibile q quocūqz mō separaret:
vñ i cruce i xpo natura mortalis pa/
ticbat: s; natura diuina viuificabat:
et ideo erat simul beat⁹ et dolorosus:
nec ēt in sepulchro potuit vna natu/
ra ab alia separari. O pater eterne
tu dicis: q vestisti verbū tuū natu/
ra nrā: ut i ea satisfaceret tibi p no/
bis: o ineffabilis misericordia voluisti

punire filiū naturālē: et p[ro]p[ri]ā p[ro]p[ri]a
culpa filiū adoptiuit: et substituit nō
tūm penā crucis i corp[or]is: s[ed] cruciatū
desideriū i mēte. O p[er] eterne q[ui] p[er]
funda: et ineffabilia sunt iudicia tua
stult[us] homo nō intelligit h[uius]mo[di]i stulti
hoīes indicāt s[ecundum] corticē facta tua:
et scā s[ecundum] tuor[um]: et nō s[ecundum] p[ro]funduz
abissum caritatis i fūse seruīs tuis.
O ignorās et bestialis homo. Cum
de[us] te fecerit hoīem cur facis te ip[su]m
bestiā: et nō solū bestiā: sed nihil et be
stialiter iudicas. An ignoras q[uod] be
stiales deputant ad penas eterna
les i fēnales i quib[us] penis efficitur
hō vel n[on]: et nō q[uod]dē q[ui]tā ad naturā q[ui]
sustineat: s[ed] q[ui]tā ad grām q[ui] naturā
p[er]ficiat: et res q[ui] ē p[ro]nata sua p[er]fectio
ne p[ot]est dici nihil: et substituit. Datū ē
ergo nobis p[er] h[uius]m[od]i eternā p[er] man[us] ma
rie: et de substantia marie iduit natu
rā: absq[ue] peccati originalis macula:
et hoc q[uod] nō hoīs: s[ed] sp[iritu]s s[an]cti op[er]atio
scā ē illa p[re]ceptio: q[uod] quidē nōn fuit
sic in maria: q[uod] nōn p[er]fecit de massa
ade op[er]atione sp[iritu]s s[an]cti: s[ed] hoīs. Et
q[uod] tota illa massa erat putrida non
poterat nisi i putridā naturā aīa il
la i fūdi: nec purgari poterat: nisi
p[er] grām sp[iritu]s s[an]cti cuius quidē grā nō
ē subiectū susceptibile corp[us]: s[ed] sp[iritu]s
rōnalis. aut intellectualis: et ideo nō
potuit maria a macula illa purga
ri nisi p[er] h[uius]m[od]i aīa i fūsa ē corp[or]is q[uod] q[ui]
dē sic scā ē p[ro]p[ri]a reuerētiā tesauri di
uini qui illo vase debebat reponi:
nā sicut fornax p[ro]sumit guttā aque i
modico t[em]p[or]e: sic fecit sp[iritu]s s[an]ctus de
macula peccati originalis. Nā post
p[re]ceptionem ei[us] statim fuit p[er] grām

p[ro]p[ri]a ab illo peccato mundata: et
grā magna dotata substituit: tu scis
dñe: q[uod] ista ē veritas.

O ratio eiusdem facta Rome die
xij. augusti. āni sup[er]ascrip. xvij.

Ingrate hō alta et eterna dei
tas incōp[re]hensibilis: et inesti
mabilis amor. Tu dicis p[er] eterne
q[uod] homo respiciēs se inuenit te in se
q[uod] creatus ē ad imaginē tuā: qui h[uius]
memoriā ad retinēdū te et beneficia
tua participando in hoc potentiam
tuā: h[uius] intellectū ad cognoscendum
te: tuā p[ar]ticipando sapientiam. s[ed] vni
geniti filiū tui dñi n[ost]ri iesu ch[rist]i: et
h[uius] voluntatem ad diligendū te p[ar]
ticipando clementiam sp[iritu]s s[an]cti
eti sic p[ro]fecto non solum ipsuz crea
sti ad imaginem tuā: sed in te quo
dāmodo habens similitudine[m] suā:
sic tu es in ipso: et ipse in te. Non co
gnoui me in te de[us]: et te in me deus.
Ista ē tota ignorantia hoīum igno
rantium qui offendunt te: q[uod] si hoc
scirent nō possent nō diligere deum:
hoc autē nescire procedit ex priuatio
ne luminis grāe que priuatio creat
a nube p[ro]p[ri]a amoris sensitui tāta
ē p[ro]formitas inter hominē: et hoīem
q[uod] q[ui] non se diligunt recedunt a p[ro]
p[ri]a natura. Postmodū orauit p[er]
singularibus suis: vt participarent
naturā diuinā: diligendo se ad inui
cem: et ista ē vera conformitas. Re
spondit deo: et dixit. Quomodo ma
iorem grām possuz habere: q[uod] vt vi
tam ducam semp in penis: et ipsam
terminem enī martirio p[ro]p[ter] te:

Alia oratio facta Rome. xviij.

Veritas amoris veritas. Quid possuz dicere de veritate tua: Tu veritas: dic de veritate. Ego ne scio de veritate dicere: sed de tenebris tuis: quia non sum secuta fructum crucis tue: sed solum secuta sum tenebras: et non cognoui tenebras: bene fateor: quia qui cognoscit tenebras: cognoscit lucem: sed ego non feci sic: imo secuta sum tenebras: nec eas possete cognoui. Dic ergo domine tu veritatem tuam de cruce tua: et ego audiam. Tu dicis quia quidam sunt persecutores fructus tue crucis: nam fructus crucis tuus es. Verbum unigenitus dei qui ex imensitate amoris: et caritatis quam habuisti ad nos. Invenisti te ipsum tanquam fructum duobus arboribus. Primo nature humane: ut manifestares nobis veritatem patris tui inuisibilem quam veritas tu es. Et secundo invenisti te ipsum arbori crucis in qua arbor: non te tenuerunt clauis: nec quicquam aliud: nisi amor: immensus: quem ad nos habuisti: et totum hoc fecisti: ut manifestares nobis veritatem voluntatis patris: quia volebat nos saluare. Ex ista insertio ne productus est sanguis tuus qui per unionem diuine nature dedit nobis vitam istius sanguinis virtute mundamur a peccato mediatis sacramentis tuis. Reposuisti autem hunc sanguinem in cellario ecclesie militantis: dans clauem et custodiam eius vicario tuo principali in terris. Nec autem deum non cognoscunt: nec sciunt ab hominibus: nisi mediante lumine tuo quo tu illustras nobilioris parte anime nostre. intellectum.

Hoc lumen est lumen fidei quod tu cuiuslibet christiano precidis quando mediante sacramento baptismi infundis lumen fidei et gratie tue per quam purgat peccatum originale quod contraximus: et datur nobis lumen sufficiens ad perducendum nos usque ad ultimum finem beatitudinis: nisi nos cum puritate amoris proprii sensu excecimus oculos nostros quos gratia tua illuminauit in baptismo. Excecamus vero nos ipsos inducendo cataractas super oculos nostros per frigiditatem: et humiditatem amoris proprii superadditi. Et ideo non cognoscimus te: nec aliter quid verum bonum: et dicimus malum bonum: et bonum malum: et efficiamur in gratissimum: et supergratissimum: et peius: et deterius est nobis post agnitam veritatem tuam quam perdidimus lumen: quam antequam lumen recipimus. Peior enim est christianus talis quam infidelis: et peius est sibi: nisi in quantum facilius recipit medicinam de malo suo: per aliquale lumen fidei: quod remanet ei. Isti domine tales sunt persecutores fructus crucis tue. id est sanguinis tui. non enim te ipsum crucifixum sequuntur: sed persequuntur et te et sanguinem tuum: et potissime illi qui rebellant vicario tuo: qui tunc clauis cellarii: ubi est repositus sanguis tuus: et sanguis omnium martyrum: quibus sanguis martyrum non valeat nisi in virtute sanguinis tui. Ista autem rebellio et omne peccatum accedit eis: quia perdidit lumen veritatis tue: quod acquirat per fidem tuam: unde philosophi multis scirent veritates de creaturis: quia tamen non habuerunt fidem tuam salutem consequi non potuerunt.

O ratio eiusdem facta rome die
xix. feb. m. ccc. lxxviii. xix.

O Amor inestimabilis. o dul/
cis amor ignis eterne. Tu es
ignis qui semper ardes: alta et eter/
na trinitas deus rectus es absq; vl/
la tortuositate. simplex absq; du/
plicitate et sincerus absq; aliqua
fictioe. Dirige oculos misericordie
tue sup creaturas tuas. Noui q; mi/
sericordia tibi ppria e: imo ad q; qd
me p;siderando p;uerto nil inuenio
absq; misericordia tua. J; q; curro et
clamo ante misericordia tua vt fact/
as misericordia cu hoc mudo. Tu vis
nos fuisse tibi ad modu tuu et diuer/
simode ducis suos tuos pp qd ho/
die idcas q; nullatenus intrinsecu cre/
ature debem: aut possumus iudicare
p actus exteriores sed voluntate cuncto/
ru i tua voluntate iudicare debem
et hoc maxie de suis tuis: id gaudet
aia q; videt lumen in lumine tuo: de
varijs et infinitis modis et vjs quos
et qs videt in ipsis. q; l; p diuersos
calles pcedat: tn oes currut p igni/
tu iter caritatis tue alias no seque/
rentur pitate tua in pitate. vn alios
videm currere p via penitentie fun/
datos in mortificatione corpis. Ali/
os in humilitate in occidendo pueras
voluntate: alios in fide vna. alij qui
da p misericordia accedunt et alij tota/
liter dilatati in caritate primi relin/
quendo seipsos. In his et his similib;
pinguescit aia q; sollicite exerceuit na/
turale lumen: vn acquisiuit supnatu/
rale: cum quo videt immensam lar/
gitatem tue bonitatis. O q; regal-

ter progrediuntur isti. O q; aduer/
tunt fieri secundum ordinem volu/
tatis tue. et ideo in omnib; que ope/
rantur creature tue considerant vo/
luntatem tuam nunquam vero volu/
tatem iudicant creature. O inerti/
mabilis caritas isti bene didicerunt
et corde tenuerunt doctrinam veri/
tatis tue vbi videlicet dixit. Nolite
iudicare secundum faciem. o veri/
tas eterna: que est doctrina tua. qd
est iter per quod oportet nos accede/
re ad patrem. Nescio aliud iter vi/
dere nisi quod tu verbum eternum
pauimentasti realibus virtutibus
ignis caritatis tue quas edificasti
precioso sanguine tuo. Nec est qui/
dem via. In nihilo ergo alio culpa
nostra consistit nisi in diligere quod
odisti et odio habere quod dilexisti.
Fateor q; semper odiui qd amas: et
amaui quod odio habuisti. Sed ho/
die clamo coram misericordia tua
abissus caritatis supplicans quate/
nus des mihi sequi veritatem tuam
in simplici corde. Concede queso co/
tinuam famem patiendi pro te pe/
nurias et tormenta. Da etiam pater
eterne fontem lachrymarum ocu/
lis meis quibus inclinem super to/
tum mundum misericordiam tuam
et maxime super sponsam tuam. o in/
estimabilis et dulcissima caritas hoc e
viridariu tuum fundatum in san/
guine tuo et aspersus sanguine mar/
tyrum tuorum qui viriliter cucur/
rerunt post odorem sanguinis tui.
custodi ergo eam. Quis enim con/
tra ciuitatem quam tu custodieris
poterit preualere. Vere clementiss.

me pater
in hunc san
cipere sam
animarum
re me. I
te vigne
vere iudi
dicemus
demus q;
modo vis
hoc pater
la tu qui
tanq; p;
probrici
cis: p;de
am: tant
errillere
humiliat
manitati
tulerice
homo se
tustitia
propte
tua cre
demit
dia ipi
tuam:
riatur
libus i
imo or
largiti
Id ce o
miseric
serico
tribui
ad te
miser
tura
tione
tibi

me pater corda nostra immerge ea
in hunc sanguinem vt possimus co
cipere famem honoris tui ⁊ salutes
animarum. Peccant domine mise
rere mei. O deitas eterna quid de
te digne dicemus: aut quid iuste ⁊
vere iudicando proferemus: Certe
dicemus ⁊ firmiter iudicando cre
demus q tu es deus noster qui soli
modo vis sanctificationem nostraz
hoc patet euidenter in sanguine si
liq tui qui propter nostram salutem
tanq phyllocaptus cucurrit ad ob
probriosam mortem sanctissime cru
cis: pudeat homines creaturam tu
am: tantum per superbiam caput
extollere cum te deum altissimum
humiliatum luto nostre videat hu
manitatis. O quam propria ē tibi
misericordia veritas eterna quam
homo seruus tuus aduocat contra
iustitiam: quam meretur mundus
propter peccata sua. Misericordia
tua creauit nos misericordia tua re
demit nos a morte eterna misericor
dia ipsa regit nos ⁊ detinet iustitia
tuam: vt non precipias terre q ape
riatur ⁊ deglutiat nos: neq anima
libus imundis quod deuorant nos:
imo omnia seruiunt nobis ⁊ terra
largitur nobis de fructibus suis.
Hec omnia propter misericordiam
misericordia tua regit nos. Ipsa mi
sericordia differt mortem nostram
tribuēdo tempus in quo possimus
ad te reuerti ⁊ tibi reconciliari. O
misericors ⁊ pie pater quis tenet na
turam angelicam: vt non faciat vl
tionem de homine qui inimicus est
tibi: misericordia tua. Ex sola mis

ricordia tua concedis cōsolationes
vt coacti simus diligere te cum cor
creature amore trahatur. Ipsa ca
dem misericordia tribuit penas: ⁊
afflictiones: vt nosmetipsos discam⁹
agnoscere: vt etiam habeant miseri
aliquid sustinere: pro quo remunc
rando coronas eos cū legitime cer
tauerint. Ex misericordia dimisit
cicatrices in corpore agni vni gen
ti tui: vt cum ipsis coram maiestate
tua pro nobis misericordiam postu
let. Ex sola misericordia hodie di
gnatus es ad plenum ostendere mi
hi miserabili: miserie plene quomo
do nullatenus possum: aut debeo i
tentiones creaturarum rationabili
um iudicare cum per infinitas di
uersitates itincē eas ducas. Et cla
re mihi demonstrasti etiam per exē
plū meimet de quo: ego miserrima
gratias ago tibi. Misericordia tua
noluit: q agnus immaculatus soli
modo vnica gutta cruoris sui redi
meret genus humanum: nec cū pe
na soli modo vnus membri: sed cū
toto sanguine: ⁊ totius corporis sui
penis: vt plenarie satisficeret toto hu
mano generi qui omnes leseramus
te. Et hoc dupliciter: primo quia: vt
videmus ex tuis rōnabilibus crea
turis alie offendunt euz capite: alie
cum manibus: alie cū pedibus: alie
cum ceteris membris corporis te of
fendunt: ita q omnibus congrega
tis dictum humanū genus: totius
membris corporis offendit te: secun
do ⁊ vltimo: quia omnis culpa per
petratur ex voluntate absq ipsa: ⁊
enim nulla esset culpa: ⁊ ipsa conti

net in se totum corpus: quapropter
totus corpus creature committit: cul
pam aduersus te. Et ideo cum toto
corpore et sanguine filij tui voluisti
q̄ satisfaceret: ut esset omnibus ple
narie satisfactum: et hoc ex virtute dei
tatis infinite vnite cum natura no
stra finita humanitas quippe passa
fuit. Deitas vero sacrificium accepta
uit. O verbum eternum fili dei: unde
hoc q̄ huius perfectam p̄titionem culpe
cui in te nunq̄ fuerit venenum pecca
ti: video q̄ voluisti satisfacere cum
corporali: et mentali pena sicut corpo
raliter: et mentaliter homo commiserat
culpam. Peccaui dñe miserere mei:
et ne respicias peccata nostra dispo
ne et misericors deus.

O ratio eiusdem facta die. xiiij. se
briuarii. M. ccclxxviij. xx.

O Trinitas eterna: o trinitas
eterna: o ignis et abissus cari
tatis: o vere et amore creature tue i
fatuate: o fides eterna: o cine ignis:
o eterna sapientia deus qui dat es
in nostra redemptione nunquid solum
venit in mundum sapientia tua: non sic fu
it. Non enim fuit sapientia absq̄ pote
tia: neq̄ potentia et sapientia absq̄ cle
mentia: non enim venisti solus: sed et tota
trinitas affuit. O trinitas eterna:
quid nam recipas ab hoc nisi offe
nsum: que utilitas puenit tibi de nostra
redemptione? Nulla non enim indiges ho
minibus: cui ergo puenit hec utilitas: so
lummodo homini. O inextimabilis
caritas sicut te totus deus: et totus ho
minis dedisti hoc: ita totus dimisisti

te in cibum creature tue rationali: ut dñi
in hoc itinere peregrini sumus non de
ficiamus laboribus fatigati: sed robo
remur hac refectione celesti. O mer
cenarie homo: quid dimisit tibi de
us dimisit totum se deum: et hominem ve
latum sub illa albedine panis. O ignis
amoris nunquid non sufficiebat crea
tio ad imaginem et similitudinem tuam:
et recreatio ad gratiam in sanguine fi
lij tui: nisi et: et tota trinitas tribue
res nobis in cibum. Quid te coegit ad
hec: certe non aliud q̄ caritas tua.
O deus trinitas eterna quemadmo
dum non misisti solum verbum p
redemptionem: ita non dimisisti solum
id nobis in cibum: sed ut vere in sa
tuatus amore creature tue totas et
trinitatem eternam: ut dictum est.
Et sicut non dimisisti te nobis solum
in cibum: ita non das te solum ani
me illi que totam se reliquit amore
tui: et solummodo querit et optat: glori
am et laudem nominis tui non que
redo te amore sui. Sed solummodo
propter te: quia. si tu es forma: et eterna
bonitas dignus diligit: et q̄ seruatur
tibi a creaturis tuis: nec proximis
neque se querit anima amore sui: sed
solum: ut reddat gloriam nomini tuo:
videmus enim q̄ his talibus non
manifestas te solum: imo fortificas
eos potentia tua contra prelia de
monum: et contra tribulationes a crea
turis illatas: et contra quasunque
alias aduersitates. Videmus etiam
q̄ illuminas oculum intellectus ip
sorum sapientia filij tui: ut cognos
cant se: et te lumine tuo. Tris etiam
corda ipsorum in clementia spiritus

sancti:
magis:
ria quan
dei vita
tias ago
locapra
ostendit
reforma
q̄ sicut
minand
veritate
sponteu
vicariu
quod in
nitas et
vite me
dusti ne
te non et
igne amo
sanitate
ei vocet
mundos
postula
clamam
oro p te
cialiter
ne non
mibi: ut
q̄ quis
firma v
et quis
pfectos
videre
mabilis
Unde
dia: ut
ra par
uincit
sentim
aiabu

sancti: et hec omnia facis: seruis tuis
magis: et minus secundum mensuram amo-
ris quam portant tibi: et prout quissi-
bet vitam suam exercet gratias. Gra-
tias ago tibi eterne pater: quia quia per
locutus es de creatura tua: hodie
ostendis qualiter possit ecclesia tua
reformari. Et humiliter supplico:
quia sicut ex una parte prouidisti illu-
minando oculum intellectus de hac
veritate. Sic ex alia prouideas di-
sponendo creaturas tuas: et maxime
vicarium tuum: ut sequatur lumen
quod infudisti: et isurus es. O tri-
nitas eterna: ego peccavi toto tem-
pore mee. O miserabilis anima mea ha-
buisi ne unquam memoriam dei tui: Cer-
te non: si enim habuisses iam es combusta in
igne amoris sui. O pater eterne redde
sanitatem infirmis: et mortuis vitam: et da
ei vocem: ut clamet ad te voce tua: per
mundo: et per sponsam tuam misericordiam
postulando. Et audi vocem tuam qua
clamamus ad te. Et si vniuersaliter
oro per toto mundo maxime tu: et spe-
cialiter per vicario tuo: et eius colonis
necnon pro omnibus quos dedisti
mihi: ut diligam eos amore proprio
quia quis ex meis defectibus sum in-
firma volo tamen videre illos sanos
et quis sum imperfecta volo eos videre
perfectos: et si sum mortua volo ipsos
videre viuos in gratia tua. O iesu
miserabilis ignis: et dilectio caritatis.
Unde tanta humilitas: et misericor-
dia: ut tu deus tam plene cum tua creatu-
ra participes: tam per unionem nature di-
uine: in natura nostra humana quam et per
sentimentum in unionem quam facis in
aiabus diligentium te: et seruientium

tibi in simplici corde: non hoc ex no-
stra parte procedit: cum sumus ini-
mici tui. Pudeat hominem creatu-
ram tuam non facere mansionem
apud te toto corde cum tu alta et eter-
na deitas tantis modis: apud nos fa-
cias assiduam mansionem. O mise-
rabilis anima mea: quia nunquam habuisti
memoriam dei tui: et ideo tuus cor in
virtutibus minime solidasti. Pecc-
caui domine miserere mei. Tu alta
et eterna deitas es: vita: et ego moris:
tu deus sapientia: et ego stultitia: tu lux
et ego tenebre: tu infinitus: et ego fini-
tus: tu rectitudo: ego autem tortuosi-
tas: tu quidem medicus: et ego infirmus.
Et quis ad te attingere potuit summa
altitudo eterna deitas ad re gratiam
dum tibi de totis infinitis beneficiis que
nobis largiri dignata es: Tu ipse
attinges cum lumine quod infundes vo-
lentibus recipere: et cum funiculo tuo li-
gabis qui se ligare permiserit: vix non
obstaculo voluntati tue. Ne tardes, ele-
mentissime pater peruenire oculos mis-
ericordie tue super mundum: magis enim
glorificaberis si dederis lumen quam si per
maeat in tenebris mortalis peccati.
Quis tu de omnibus quibuscumque accipias
gloriam et laudem nominis tui: vix vide-
mus: quia in peccatoribus lucet misericor-
dia tua que te ut non euagines gladi-
us iustitie: imo seruas eis tempus in quo
possint peruenire ad te similiter in iheru-
salem non videt gloria tua ubi puniunt deum
nati per tuam iustitiam: et et misericordia tua lu-
cet in eis: quia non patiuntur tanta tormenta
quia meruerunt: per quod misericordia et iustitia
vertit gloria: et laus nomini tuo. Sed
volo videre in creaturis tuis: quia red-

dant tibi gloriam quemadmodum debent sequendo voluntatem tuā: ut perveniant ad finem suum per quem omnes creasti: volo etiam ut de vicario tuo alium te facias: quia multo magis indiget lumine alijs euz cunctos alios habeat illuminare. O benignissime et clementissime pater humiliter supplico quatenus largiaris nobis tuam dulcem et eternam benedictionem.

Alia oratio eiusdem facta Rome die. xv. februarii. anni supraf. x.

O Eitas eterna: o alta et eterna deitas inestimabilis amor in lumine tuo vidi lumen in ipso lumine: lumen cognovi in lumine tuo cognoscitur causa luminis: et causa tenebrarum: quia tu es causa luminis nos autem creature tue: tenebrarum causa sumus: et cognoscitur quid operatur lumen in anima quid etiam tenebrarum. O trinitas eterna mirabilia sunt opera tua: et lumine tuo cognoscuntur: quia ab ipso lumine procedunt: hodie veritas tua cum admirabili lumine: indicat causam tenebrarum que est indumentum fetidum proprie voluntatis et manifestat instrumentum quo cognoscitur lumen scilicet indumentum tue dulcissime voluntatis. Mirabile est quod vix sumus in tenebris huius mortalis vite cognoscimus lumen: et finit noscimus infinita: existentes in morte cognoscimus vitam: veritas tua ostendit quod sicut homo eruit se vestes vertendo interiorem partem in ex-

teriori: ita quilibet creatura debet se eruire suam voluntatem perversam: si vult ad plenum induere tuam. Et quomodo possumus nos taliter eruire: cum lumine quod acquiritur exercendo cum manu liberi arbitrii: est lumen quod recipimus in sacro baptismo: quia vidimus in lumine lumen. Et unde recipit homo hoc lumen: solum a te lumine quod ostendisti nobis sub lumine nostre humanitatis. Quid recipit anima induta huiusmodi lumine? Privatur tenebris: fiti: fame: et morte: quia cum fame virtutum expellit insatiabilem famem proprie voluntatis. In fiti hominis tu eradicas fitim proprii hominis: et quia pervenit ad vitam voluntatis tue erit de morte proprie voluntatis perversae. O fetidum indumentum voluntatis nostre tu non tegis: sed discooperis animam. O voluntas eruta. o arra vite eterne: tu es fidelis: usque ad mortem: non mundo: sed tuo dulcissimo creatori. Tu ligas animam cum ipso: quia se totaliter a se soluit: o amor inestimabilis in quo videt anima se esse erutam plenarie semetipsam: in hoc quando non querit locum modum: neque tempus ad modum suum. Sed huiusmodi omnia ad beneplacitum tuum: hoc est lucidum vestimentum. Vere potest dici sol: sicut enim sol illuminat: calefacit: et facit germinare terras. Ita pater eterne huiusmodi verum lumen calefacit animam que possidet ipsum in igne caritatis tue: et illuminat: quia cum lumine noscit veritatem. In lumine sapientie tue et facit eam germinare dum est

in ista
rum re
ma effi
ni patri
geniti f
partici
eti. Qu
vi anit
uatio l
pale lu
ratione
enit ill
obfusca
culpa
volunt
paz co
mea. O
culpe: et
Quia p
ul domi
ne in lu
formita
re tua: a
oculum
suisti ea
q ad qu
tur repe
ad cogn
quod de
conform
litudin
nitatem
is anim
quem co
nobis
bi prop
eterno
tor ad
vero li
detur

in ista mortali terra fructum vera/
rum realiumque virtutum: hec ani/
ma efficit fortis in potentia tui eter/
ni patris: prouidens in sapientia uni/
geniti filij tui et apta ad amandum
participando clementiam spiritus san/
cti. Quid est quod impedit et obstat
ut anima non se taliter eruat: pri/
uatio luminis: quia non nouit prin/
cipale lumen quod cuiuslibet creature
rationali largiris: et ideo non exer/
cuit illud. Et quare non nouit: quia
obfuscauit oculum intellectus cum
culpa qua ligauit voluntatem: que
voluntas est illa que qualibet cul/
pam committit. O miserabilis anima
mea. Quomodo non sentis fetores
culpe: et odorem virtutum et gratie?
Quia priuata es lumine. Pecca/
ui domine miserere mei. O deus eter/
ne in lumine tuo noui quantam con/
formitatem tui largitus es creatu/
re tue: ad quamcunque partem uerto
oculum intellectus: video quod po/
suisti eam quasi in quodam circulo
quia ad quamcunque partem progredi/
tur reperit se in ipso: si uerto oculum
ad cognoscendum in lumine tuo esse
quod dedisti nobis: tu dedisti nobis
conformitatem: ad imaginem et simi/
litudinem tuam: participando te tri/
nitatem eternam in tribus potenti/
is anime: si conspicio in verbo per/
quem creati sumus ad gratiam: te
nobis video conformatum: et nos ti/
bi propter unionem quam tu deus
eternus fecisti in homine: et si conuer/
tor ad animam illam inamatam de te
vero lumine ipsa facit mansionem i/
te tue veritatis imitando doctrinam

et in comuni in particulari. i. in par/
ticularibus virtutibus acquisitis et
probatas ex amore quem anima co/
cepit erga te: et tu es idem amor: ani/
ma ergo que ex amore sequitur do/
ctrinam tue veritatis alter te effici/
tur ex amore: hec eruta sua propria
voluntate induta est tua in tantum
quia non querit: nec optat nisi quia tu que/
ris: et tua voluntas appetit quia sit in
anima. Tu es philocaptus de ani/
ma tali: et anima de te est philocapta
sed tu amas eam gratis: quia eam pri/
usquam esset amasti: et ipsa diligit te ex
debito. In lumine tuo nouit quia gra/
tis non potest te diligere: quia obli/
gata est tibi: et non tu ei. Et in dicto
etiam tuo lumine vidit: quia id quod
tibi non potest reddere. i. diligere te
gratis: quia quod reddat et retribuatur pro/
ximo suo diligendo eius gratis: et ex
debito simul: et ex gratia dico: quia
non querit retributionem ab eo: nec
proprie seruit ei propter utilitatem
ab ipso receptam: vel recipiendam:
sed solummodo ex amore. Ex debi/
to vero diligit eum in quantum pre/
cipis ei: et ipse est obligatus obedire
tibi. Si respicio quantam conformi/
tatem facis de anima in te quando
surgit cum lumine intellectuali acqui/
sito a te vero lumine: et cum affectu
erectis in te speculando se in lumine
veritatis tue. In tantum facis tunc
conformitatem eius ipsa: quia tu qui es
deus noster immortalis das ei no/
secum et gustare in affectu caritatis tue
immortalia bona tua. Tu qui es lu/
men participas eius ea lumen. Tu
qui es ignis: ignem cum ipsa partem

cipias: et in igne tuo vnis voluntate
sua: cum tua et tua cum sua. Tu summa
sapientia sapientia largiris ei et di/
scernere et recognoscere veritate tua.
Tu qui es eterna fortitudo fortitu/
dine tribuis sibi: et efficit tam fortis
quod neque creaturae possunt ipsam for/
titudine auferre ab ea nisi ipsa ve/
lit. Nunquam vero vult dum portat ve/
lit voluntatis tue. Sola enim volu/
tas sua facit ipsam debilitari. Tu in/
finitus facis ipsam infinitam: per pro/
mitatez quod ex gratia cum ipsa fecisti: hic
dum est peregrina: et in vita durabili in/
eterna visioe tua: ubi tam perfecte est con/
formata tibi et libere arbitrio tali/
ter est ligatum: quod non potest ipsam a ta/
li conformitate separari. Bene ergo
fateor quod veritas tua dicit veritate:
quod creatura rationalis est tibi totali/
ter conformata: et tu ipsi per gratiam.
Tu non das ei partem gratie: sed to/
tam: quare dico quod videt mihi quod des/
totam: quod nihil ei deficit ad salutem: be/
ne est minus et magis perfecta secundum quod
ipsa in lumine tuo vult exercere lu/
men quod tu a principio dedisti ei
naturaliter. Quid ergo amplius di/
cam: Nihil aliud nisi quod homo effe/
ctus est deus: et tu deus homo factus.
Quid fuit causa huius conformitatis:
lumen in quo lumine nouit volunta/
tatem tuam cognoscendo causam: exiit se/
suam propriam quam dabat ei tenebras: et
mortem et nuditatem et induit se tuam.
Induta tua: induta est te per grati/
am: per lumen: et per ignem: et per vnio/
nem quam tu deus fecisti in huma/
nitatem nostram. Itaque tu es causa cu/
iuslibet boni: et propria peruersa vo/
luntas induta a more proprio est causa

cuiuscumque mali: et tanti mali est causa ista
voluntas: quod cum tenebris facit animam
saltat extra circulum luminis sanctis/
sime fidei: in quo lumine existens ver/
tendo se ex qualibet parte inuenie/
bat te. Et quam conformitatem in/
uenit: et in quo reperit se unitam postquam
exiit de lumine fidei: Inuenit se re/
cte beatus performatam que sunt absque
aliqua ratione imitando legem per/
uersam et doctrinam demonis visi/
bilis: et inuisibilis. Quis est causa huius:
ipsa met. o alta et eterna deitas fate/
or: et non nego me esse illam misera/
bilem quam sum causa omnium malorum:
quod nunquam exerceui lumen in lumine
tuo ad cognoscendum quod tui tibi de/
splicet: et mihi nocuum: malignum: et
fetidum indumentum proprie et per/
uerse voluntatis: hoc vestimentum
tu vis quod quislibet exuat festinat et
totaliter sumendo ipsam a pedibus
et totum simul extrahendo: ego sum
etiam illa misera miserabilis que non
nouit dulcedinem voluntatis tue: quam
ex debito debeo me induere. Peccaui:
caui: peccaui domino miserere mei.
Tu deus eternus alta et eterna dei/
tas in lumine tuo facis videri lumen.
Quare pater eterne humiliter sup/
plico quatenus infundas: et dones il/
lud omnibus creaturis tuis rationali/
bus: sed precipue illud infunde dulci patri
nostro vicario tuo tam habundanter quod
necesse est in tantum: quod tu alta: et eterna
deitas de ipso alium te facias. Et simili/
liter rogo te: quod dones lumen tenebris
suis: ut cognoscant veritatem in lumine
tuo: similiter supplico per his quos de

disti
amore
tudine
mine tu
vi in ve
tuo in o
et punia
et iperfi
Pecca
as: grat
nitas: q
geria a
qua no
quam t
tatis tu
es solus
tias red
possum
cogit ad
mundore
uenire v
tue. Pe
Alta et e
tuam di

Quat
rovi. febr

De
O igne
ter etern
tu es ligit
O deita
nifestat
tuame
niz qu
tum te
trinita
ficio di

disti mihi qđ eos diligam singulari amore cū p̄cipua ⁊ maxima sollicitudine. Rogo sint illuminati in lumine tuo auferat ab eis impectio: vt in veritate laborent in viridario tuo in quo eos posuisti ad laborandū ⁊ punias: ⁊ vīdica supra me culpas ⁊ īperfectionē eorū quā ego suū cā. Peccant dñe miserere mei. **V**rati as: gratias ago tibi alta ⁊ eterna trinitas: qđ in lumine tuo dedisti refrigeriū aīe mee p̄p̄p̄ormitatē n̄rām quā noui nos tecū hīc ⁊ p̄ doctrinā quam dedisti de excellentia voluntatis tue. Ego sum que non suū: ⁊ tu es solus ille qui es: ergo tu ipse gratias redde tibi dādo mihi cū quo possum laudare te: voluntas tua: te cogat ad faciendū misericordiā cū mundo: ⁊ tuo diuino adiutorio subuenire vicario tuo in terris: ⁊ sp̄s tue. Peccant domine miserere mei. Alta ⁊ eterna deitas largire nobis tuam dulcem benedictionem.

Oratio eiusdem facta Rome die xvi. febr. anni sup̄raf. xxij.

Deitas eterna: o alta ⁊ eterna deitas: o sūme ⁊ eterne pater **O** ignis qui semper ardes. Tu pater eternus alta: ⁊ eterna trinitas: tu es ignis inestimabilis caritatis. **O** deitas: deitas. Quid ē quod manifestat bonitatem ⁊ magnitudinē tuam: Donum quod dedisti hominib: ⁊ quod minus largitus es ei: **T**antum te deum immensam ⁊ eternam trinitatem: ⁊ in quo loco donans te es dignatus descendere. In stabu

lo nostre humanitatis que recte erat effecta stabulum: quia receptaculum animalium mortalium. s. peccatorū: ⁊ ideo ibi voluisti nasci ad demonstrandū ad quid homo perueniat propter culpam. Ita qđ totum te deum dedisti nobis conformando te nostre humanitati: ⁊ ī ipsa vnionem faciendo. **O** deus eterne: o deus eterne. Tu dicis qđ ego respiciam īte altam: ⁊ eternam deitatem: ⁊ aspiciendo īte cognoscam me: vt melius cognoscam infirmitatem meam per altitudinem tuam: ⁊ conuerso per magnitudinem tuam: meam paruitatem. Sed video qđ nisi prius exuam me propria voluntate: nō possum videre te: ⁊ ideo dedisti mihi doctrinam: vt prius exuam me voluntate mea cognoscendo me in qua cognitione agnosco te quare tunc perfecte exiit anima se propriam voluntatem ⁊ induit tuam. Et tunc vis qđ surgat cum lumine ad cognoscendum se in te. **O** ignis qui continue ardes: anima que se nouit in te ad quancunque partem respiciendo se vertit: inuenit etiam in infimis magnitudinem tuam. videlicet in creaturis rationalibus: ⁊ omnibus que creasti. Nam in omnibus aduertit potentiam tuam: ⁊ sapientiam ⁊ clemētiā nisi enī potuisses sciuisse: ⁊ voluisses ex amore minime creasses ea. S; potuisti sciuisse: ⁊ voluisti: qđ omnipotens es ideoqđ creasti. **O** misera bilis anima mea nunqđ te cognouisti in eo quia non exuisti te voluntatem perversam tuam: nec suam

idnisti. Et quomodo vis dulcissime
amor q respicias me in te: vis q cō
siderem creationem qua ad imagi
nem et similitudinem tuam nos crea
sti. Vis etiam q considerem et respi
ciam: q te integram puritatem
vnisti luto humanitatis nostre co
actus ab igne tue inestimabilis ca
ritatis. Quid etiam igne urgente de
disti te nobis in cibum. Et qualis ci
bus ē iste: Cibus angelorum sūma
et eterna puritas: et ideo tantam pu
ritatem requiris esse in anima que
recipit te in hoc dulcissimo sacrame
to: q si possibile esset naturam ange
licam purificari que nulla indiget
purificatione opus esset q purifica
retur ad hoc tantum misterium ac
cessura. Et quomodo purificat ani
ma: Igne caritatis tue et abluendo
faciem suam in sanguine vnigeniti
filij tui. O anima mea miseria ple
na quomodo accedis ad tantū mi
sterium absq purificatione solenni:
erubescere digna cum bestijs et demo
nijs habitare: q opata es opera de
stinarum: et secuta voluntatem de
monum. O bonitas inimēsa: tu vis
q ego respiciam in te ac videam q
tu diligis me: et q gratis me diligis
vt cognoscam q quascunq rationa
les creaturas diligis hoc eodē amo
re ad hoc: vt isto amore diligas pro
ximum meum amando eum gratis
i. subueniendo ei spiritualiter et cor
poraliter iuxta posse absq vlla spe
premiij: imo quanuis esset mihi mo
lestus: et ingratus non vis q defina
prodesse ei: et subuenire necessitati
bus suis. Quid ergo faciam vt hoc

videam: Etiam me fetidam vestes
meam: et cum lumine sanctissime fi
dei respiciam me in te: et induas me
eterna voluntate tua: et cum h lumī
ne cognoscam q tu trinitas eterna
es nobis mēsa cibus: et seruitor. Quid
tu pater eternus es illa mēsa que
das nobis cibum. Agnū videlicet
vnigenitum tuum: ipse agnus ē no
bis suauis et dulcissimus cibus tam
in doctrina sua que alit nos in volū
tate tua quam etiam in sacramen
to in sancta cōmunionē nobis tradi
to quod pascit nos atq cōfortat vñ
sumus peregrini in hac vita: spīri
tus sanctus est nobis recte seruitor:
quia ministrat nobis hanc doctrinā
illuminando de ipsa oculum intelle
ctus nostri: et inspirando in cordib⁹:
vt sequamur eam. Ministrat etiam
nobis caritatem proximis: et famem
cibi animarum: et salutis totius mū
di propter honorem tui patris: vñ
de videmus q anime illuminate in
te vero lumine: non finunt preteri
re tempus in quo non comedāt: vel
comedere velint cibum animarum
propter honorem tuum. Tu infinita
bonitas in te patefacis necessita
tem mundi et precipue ecclesie san
cte sponse tue et amorem quem ha
bes erga ipsam: quia fundata est in
sanguine dilecti filij tui: et in ipso cō
dita est: similiter etiam manifestas
amorem erga vicarium tuum ex eo
q minister est huius sanguinis pre
ciosi. Ideo respicias me in te: vt effi
ciar purus: et sic purificata clamebo
coram misericordia tua: vt veritas
oculum pietatis super necessitatem

ecclesie
vicari
mentis
salutē
sponsa
in ipso
sapient
solam
tū: vñ
tate: et
vult vi
moriam
ficia tu
to intē
et volun
tatem
fieri cō
societate
rim. Et
est perfec
et vñ
ne verifi
rit. Quid
vnus an
licet car
cum cul
quia vñ
bonum
ta a cari
que mihi
remane
serere m
re me in
quod fac
gnosce
na nos
est natu
e si igni
mini q
ris: et fa

ecclesie sancte: et illumines: et robores
vicarium tuum: Illumina etiam ele
mentissime pater seruos tuos: ut co
sulat tibi recte et simpliciter atque di
sponas eos: ut sequantur lumen: quod
in ipsis infundes. O alta et eterna
sapientia. Tu non posuisti animam
solam: imo dotaisti eam tribus pote
tibus: videlicet memoria intellectu et volun
tate: et tam sunt vnite quod quicquid
vult vna alie sequuntur: vnde si me
moriam ponit se ad videndum bene
ficia tua: et bonitatem tuam. Subi
to intellectus vult intelligere eam
et voluntas diligere eam et sequi volu
tatem tuam. Et quia tu non posui
sti eam solam non vis quod maneat absque
societate amoris. scilicet tui et dilectione p
rimi. Et quando sic est sociata tunc
est perfecte vnita et fit vnum. scilicet i te:
et vnum cum proximo suo: et tunc be
ne verificatur verbum pauli vbi di
xit. Multi quidem in stadio currunt
vnus autem accipit praeuium vide
licet caritas. Sed quando sociat se
cum culpa tunc vere remanet sola:
quia discedit a te qui solus es omne
bonum et discedendo a te est separa
ta a caritate primi: et sociata culpe
que nihil est: et ex hoc ostendit quod tunc
remanet sola. Peccani domine mi
serere mei. Nunquam vidisti cognosce
re me in te: sed lumen tuum est illud
quod facit videre quicquid boni co
gnoscat. In natura tua deitas eter
na noscam naturam meam. Et que
est natura tua amor et inestimabilis:
est ignis: et de hac natura dedisti ho
mini quia creasti illum ex igne amo
ris: et similiter de omnibus alijs crea

turis et rebus. O ingratus homo quam
naturam dedit tibi deus tuus. na
turam suam: et tu non erubescis au
ferre naturam tam nobilem a te co
mittendo peccata: o dulcis eterna
deitas alia que videmus non appa
rentia ignis: quomodo sunt ignis.
Vnde video quod omnia sunt ignis
quia ut dictum est omnia ex igne ca
ritatis creasti sicut planta manens
in terra que quantum non fit terra ni
hilominus ab ipsa terra substantia
suscepit: vnde bene est veritas quod ni
hil aliud est quam ignis. Tu lumen
verum nobis lumen infunde tu sa
pientia sapientiam tribue: tu forti
tudo fortitudinem largire hodie que
so dissoluantur nubes nostra: ut per
fecte noscamus: atque sequamur veri
tatem tuam in veritate: recto et sim
plici corde. Deus in adiutorium no
strum intende: domine ad adiuuan
dum nos festina. Amen.

Prius secundi pontificis maximi
in vitam canonizatione beate Ca-
therine Senensis Epistola.

Ius episcopus ser-
uus seruorum dei
vniuersis christi fi-
delibus salutem et
apostolicam bene-
dictionem. Mis-
ericordias domini
quas in dies largius experimur. Non
satis explicare posset lingua morta-
lis. Vincunt humana eloquia diui-
na beneficia. Nec homini datum est
creatorem suum abunde collauda-
re. Nec si omnes artus conuerterentur
in linguas: quando ex nihilo crea-
ti de non esse producti sumus in esse.
Nec vel lapides: vel planities: vel aë-
lia bruta: sed rationis participes di-
uinoque capaces effecti sumus. Nec
non solum angelis. Sed ipsi quodam
modo inuisibili et excelsi deo simi-
les gloria et honore coronati super om-
nia opera eius imperio potiti. Ac rursus
si nos ipsos rebus ceteris comparamus
Nulla creatura magis ingrata re-
perta est quam homo. Si luciferi et socio-
rum eius superbiaz perierimus. Solus
inter creata rebellis deo et in gratis
fixus homo est. Reliqua omnia diuinam
pietatem in suo esse collaudant: nec ei
vique preceptis aduersantur. Nature
legibus parent: et ea pagunt ad quam pro-
ducta sunt terra aratri patitur: et su-
scriptens semina: tanquam sub visuris
multiplicata reddit: et ipso dei obe-
diens culta atque inculta humano ge-
neri profuit. Saxa in edificiorum vltis

recepta presto adsunt: nec scissa: vel
excocta resistunt. Fructificant arbo-
res in agro virescentes et posteaque arue-
runt: aut ignem nutriunt: aut edes
tectaque sustinent. Quanta herba-
rum siue in folijs: siue in radicibus:
siue in floribus: siue in seminibus: si-
ue in succis inest utilitas. Quanta
in fluminibus comoditas. Quan-
ta in lacubus ac maribus que dum
nauigia subeunt iter remotissimas
gentes commercia prestant. Quis
animata cetera siue aquatica siue
terrestria. In omnibus laudatur de-
us: dum nature iussa capeffunt. Ele-
menta et sidera faciunt imperata.
Sol peragitur cursum suum: nec pre-
scriptas zodiaci metus excedit. Nec
alieno lucis lumine suo numeri lu-
na deest. Nec errantes errant stelle.
Certum semper et statutus iter age-
tes. Omnia in celo et in terra lau-
dant deum: et in officio manentia be-
nedicunt ei. Nec legi resistunt im-
posite. Grania deorsum cadunt: le-
uia sursum ferruntur. Cuncta gra-
titudinem ostendunt deo parent at-
que nature. Solus homo ingratus
inobediens ac rebellis inter creata
reptus est: peruersi angeli ruinam
imitatus. Ille in celo superbiens
creatoris similis esse cupiens: in
abissum precipitatus meditati sce-
leris penas dedit. Homo de limo
factus et in terra positus sue imbe-
cillitatis immemor. Et ipse quoque
alta cupere cepit. Qui de ligno ve-
scens prohibito: per boni et mali co-
gnitionem: equalitatem cum dijs
optauit: propter quod de paradiso

delicia
nas va-
rum cla-
terrari-
ceret a-
uium a-
uina v-
tio pat-
aquar-
ca crea-
cha sal-
las cin-
it. Ma-
prolap-
contun-
sibi labi-
Zib his
ne. Tu-
Zaditen-
lorum ci-
rum lib-
Pdauci-
ti sunt o-
vero vn-
emplaz-
misit vt
re non t-
semine e-
gentes.
prophet
dicatoz
christus
gnatus
generis
lis patri-
mam fr-
tedia c-
ciatus
tam no

delictarum electus in multas crisi-
nas datus est. Et porta regni celo-
rum clausa mōis introiit in orbes
terrarum. Que nulli hominū par-
ceret. Quando filij ade ante dilu-
uium ab errauerint: et q̄ procul a di-
uina voluntate recesserint secuta vl-
tio patefecit. Que omnem carnem
aquarum inundatione deleuerat:
ea excepta que cum pio Noe in ar-
cha saluata est. Ceterum neq; in fi-
lijs eius nequitia ac perfidia defu-
it. Malignati et ipsi sunt: et in omne
prolapsu neq;as. Turris babel in
contumeliam domini cepta est: et
ibi labium vniuersę terre diuisum.
Ab his bella introducta sunt: rapi-
ne. Tumultus. Incendia. Cedēs
Adulteria. Stupra: peritūria: et ido-
lorum cultus. Et quisquid malo-
rum libido: aut superbia gignit.
Paucissimi vsq; ad abraam reper-
ti sunt diuine legis Amatores. Ille
vero unicum certumq; pietatis ex-
emplūz adeo voluntati dei sese sub-
misit vt propriū filium immola-
re non dubitaret: propter quod in
semine eius benedictę sunt omnes
gentes. Ex cuius liberis non solum
prophete orti sunt diuine legis pre-
dicatores. Sed ipse quoq; saluator
christus secundum carnem nasci vi-
gnatus est: qui pro salute humani
generis cum in forma dei esset equa-
lis patri exinanitit semetipsum for-
mam sui accipiens. Et homo fact⁹
tedia carnis subiit tormenta: et cru-
ciatus pertulit. Et extremam mor-
tem non secundum naturam: sed

violentam: sed ignominiosam. Et
acerbissimam. Et vir homini tolle-
rabilem in ligno crucis sustinuit.
In quo moriens mortem nostram
destruxit: et vitam reparauit. Dispo-
liauit inferos. Abduxit sanctos pa-
tres: et victor mortis. Ac diaboli tri-
umphator celum iam longo tempo-
re clausum aperiens. Ascendit ad
patrem nobisq; viam ostendit: per
quam sequi eum possemus euange-
lica lege tradita et baptismo ceteris
que sacramentis apertis per que la-
psi repararemur et saluaremur. Nec
tamē tot tantisq; allecta beneficijs
nostra proteruitas ac malignitas
conquieuit: nec gratū exhibuit ani-
mum: nec vicia deseruit homo. Sed
quo maiori preuenti sumus mune-
re gratiarum: eo magis ingrati re-
perimur: et ad illicita procliuiores.
Nam quomodo sublimem diligi-
mus: aut honoramus deum. Quo-
mō eius mandata seruamus. Quis
sacro sancto euangelio pareat: Que
reuerentia legum: Quis canonum
metus: Que subiectio erga superio-
res. Que caritas erga inferiores.
Quis equitatis. Quis iustitię cul-
tus. Que religio. Qui mores homi-
num sunt. Qui dicunt in cordibus
suis. Non est deus. Alij impie effe-
runt dogmata: et blasphemias in deū
endunt. Alij voluptatum serui. Nil
aliud cogitant: nisi quomodo libi-
dines suas expleant. Illi opibus in-
hiant alienis. Illi humanum san-
guinem sitiunt. Rara innocentia
est: eaque parum tuta. Neque pro-

pinquitate sua profunt. Neq[ue] scri-
pte que sancite moribus leges viri-
bus ac frandibus cuncta obediunt.
Ita vt neq[ue] ab re princeps mundi
huius appelletur diabolus: quan-
do pars orbis maior eius arbitrio
ducitur. Nam quantum est q[uod] pleru-
do prophete maumethis isania pos-
sident. Orientis precipuaz portione[m]
z affrice maxima regna. Et i h[is] spa-
nia granatenfes. Et in grecia multe
provincie sub maumethe christum
blasfemant. Nec parua est iudeoru[m]
natio per orbem terrarum late di-
spersa sancti euangelii: z christiane
legis inimica. Nec desunt in septen-
trione: atq[ue] in oriente cultores ido-
lorum. In anguluz europe christia-
nitas redacta est. Naz quauis per
asiam: ac libiam christiani non pau-
ci dispersi esse serantur. Non tamen
illozum sincera est fides. Qui pro-
cul ab apostolica sede inter infide-
les habitantes: z cum hereticis co-
municantes: improba quedam sapi-
unt: z multis erroribus scatet. Nec
christiani qui sunt i enropa: tam re-
q[ue] nomine christiani existunt. Adum-
brata quidem z ficta est multozum
religio: sicut opera ipsa manifestat.
Nam quotus est qui digna christia-
no faciat opera. A fructibus eozum
cognoscetis eos. Inquit in euange-
lio dom[us]n[us]. Si uisimus vt christus
iubet: christiani sum[us]. Iohannes apo-
stolus eius filios esse homines asse-
rit: cuius opera faciunt. Si dei man-
data seruamus dei proculdubio fi-
lii sumus. Sin diaboli ad eum per-
tinemus dicente dom[us]no: vos ex pa-

tre diabolo estis: dura sententia: z tamen
vera. Illius quisq[ue] filius est: z ad eu[m]
pertinet: cuius mandata sectatur.
Quantum autem ingrati christia-
ni a diuinis preceptionibus pro-
cul abierint: z quantum diabolicis
suggestionib[us] adheserint: per sese q[uod]
vis intelligit. Interroget quisq[ue] co-
scientiam suam: z retractam ante
oculos mentis vitam colloceat. Et q[ui]
tam ab officio veri christiani recesserit
palam cognoscat. Que cum ita
sint maxima e[st] summi dei benignitas
z incredibilis misericordia: que nos
tollerat: z viuere finit expectans: vt
aliquando conuersi redeamus i via[m].
Sed inuenti sunt in omni etate non
nulli deo placentes viri sancti qui
vuentes in carne desideria carnis
vicerunt: z celestem in terra vitam
egerunt quozum meritis z interces-
sione subtentata est mundi machi-
na z cominatus ignis retentus: z ira
dei vltioq[ue] suspensa. Nec dubitam[us]
qui hodie quoq[ue] aliqui sint accepti
deo: quozum preces celestem nobis
regem placatum benignumq[ue] red-
dat. Inter alios autem qui deo pla-
cuerunt: z diuinam nobis elementiam
placauerunt vrbis sene inter etru-
scos nobilis etate nostra Bernardi-
num aluit: qui nobili loco natus in
adolescentie flore mundo renuncia-
uit: z ingressus beati francisci religio-
nem cum fratres sui ordinis procul
abisset ab institutis: z regula patris
reperisset eos acriter corripit. Et cu[m]
eos omnes in via[m] reducere non pos-
set sequestratis pluribus quibus re-
gulam seruare placuit cum his ce-

nobis
no erre
reform
dicand
erretit
Xira
tas: cle
doctri
tatis c
um de
eius v
it: in
inocen
scius c
in itali
la per
mens la
bium c
populi
rentia
lam ma
sum pe
cessore
christi
ciotum
seret i
res reli
periori
ria in
virgo
tinec
eos in
humat
z olim
rum se
pecca
siemi
Ita z
auer
ange

nobis frequenter: que multa de no
uo errerit: et sanctissimis institutis
reformaui. Circumit Italiam pre/
dicando vitia fulminavit: virtutes
errerit. Mira eius abstinencia fuit.
Mira integritas: moderata graui/
tas: eloqui multa suauitas: multa
doctrina. Et quoniam verus erat pauper
tatis cultor: hostis pecunie: et omni
um delictarum inimicus semper in
eius vultu ingens alacritas emicu
it: et in mente summa quies: ut qui sola
inocentia gaudebat: nullius sibi co
scius criminis scandalis quam pluribus
in Italia obuiauit: et multa miracu
la perpetravit: propter que adhuc vi
uens sanctus habebatur: et miro ple
bium collebatur honore. Nusquam sine
populi frequentia: et singulari rene
rentia receptus. Qui cum apud aquil
am marsorum urbem: huius vite cur
sum peregrisset. A nicholao. v. prede
cessore nostro: ipso iubilei anno. Cum
christianus orbis ad purgandas vi
cium sordes frequens urbes inui
saret inter sanctos christi confesso
res relatus est. Fucrat et in eate su
periori parentum nostrorum memo
ria in eade urbe: et in sexu semineo
virgo catharina non minoris meri
ti: nec minus accepta deo. Cuius pre
ces in conspectu preclasse diuinitatis
humano generi admodum salutare
et olim fuisse: et nunc esse: et imposse
rum fore non dubitamus. Nam sicut
peccata malorum hominum ac bla
stemie. iram dei super nos puocat.
Ita et sanctorum opera rogaminaque
auertunt. Tertium caterina quantum
angelicam vitam in terris egerit. Et

ante annos octuaginta decedens ad
celum migraverit multisque signis et
gloriosis miraculis claruerit: non ta
men adhuc inter sanctas christi vir
gines a militatu ecclesie recepta erat.
Neque enim romani pontifices qui an
te nos fuerunt id decreuerant. No
luerat urbanus. vi. hunc ei honorem
impartiri. Et post eum Innocentius
vii. Ne deinde Gregorius. xi. qui hu
ius virginis: et sancte conversationis
eius precipuam habuere noticiam.
Sed verati perturbatis scismatis:
quod eorum tempore viguit. Et mul
tis bellorum turbis ac molesti
is agitati: diuino ut credimus con
silio id omiserunt: ne semente diui
sionis procella: quod sanctum vna
obedientia decreuisset: propheta
altera censuisset. Dillata est res usque
ad tempora nostra nobisque huius sa
cerdote virginis canonizatio reserua
ta tanquam contrarie nostre: atque co
cuius: ut senectus virginis sanctitas vi
creto senectus hominis in romana se
de sedentis prodiret in luce. In qua
re non minus infidelis: affectum nos
aliquem sanctum: et plium traxisse.
Quis est enim qui sue urbis preco
nia: sue prece laudes sui generis vir
tutes: non libenter vulgari procu
ret: cum id possit: et rite: et honeste fa
cere. Excellentia sancta: et illustres vir
tute homines: et in omni genere: et in
omni parte orbis. Nemo est qui non
cupidi videatur: libenter tamen et
maiori cum iocunditate sua in patria:
et in sua gente. Et si nos quidem bea
te catharine sublimis vota: nobis
le ingenium diuinam mentem: sa

eratissimam voluntatem in omni
natōe q̄ letissimi vidissemus: letio
res tamen in vrbe senensi que nos
genuit. Si quidem meritoruz eius
longe magis ⁊ magis peculiariter
esse confidimus participet: q̄ si vir
gō h̄ aut in affrica: aut in scithia si
ue in india nata fuisset. Neq̄ enim
fieri potest. Quin sanctorum pro/
pinq̄uitas aliquid habeat preroga
tiue. Nihil tamen ob hanc causam
plus minusue dicere licet: q̄ verum
est. Nec propter cognationem: aut
patrie caritatem inter sanctos quis
q̄: sine meritis: sine solito examine:
sine p̄suetis solemnitatibus referen
dus ē. Qua pp̄ ⁊ si locunde audiui
mus beatā caterinā senēsc̄ esse. Lu
tus canonizatio petebat: nō tñ i ei⁹
canonizatiōe q̄q̄ omisimus: ex his
q̄ tāta i solēnitate requirunt. Ade
rāt multe p̄ces nō mō senēsis popu
li: vix ēt alioz. Nā ⁊ carissimus in
xpo filius. Federicus Romanoruz
īperator Augustus. simulq̄ dilect⁹
filius nobilis vir pascalis venetiāz
dux nobis supplicauit. ne hāc virgi
nē suo i terris honore p̄inata vlti
rius esse sineremus in quā multoz
populoz deuotio esset icēsa. Et mul
ta v̄ ip̄a miracula vulgarētur. Mā
tuā vero petētes cū itereūdū apud
senē: aliq̄ vīu suspēdissemus: ⁊ ea i
p̄cistorio publico: ingentia eius me
rita: ⁊ miraculosa signa nobis cēnt
exposita. vehemētēsq̄ p̄ces porrecte
vt sanctorū xpi honores illi decerne
remus: haud quāq̄ statim ānuim⁹
Sed p̄ veteri p̄suetudine tribus ex
fratrib⁹ nostris sancte Romane ec/
clesie cardinalibus vni ep̄o. Alteri

p̄sbitero. Reliquo diacono viue vō
cis oraculo cōmisim⁹: vt debitis ha
bitis p̄cessibus de vita ⁊ moribus
ipsius caterine deq̄ miraculis eius
sue in vita sue post mortem patra
tis: ⁊ de reliquis ad canonizationē
necessariis diligenter inquirerent:
nobisq̄ in secreto concistorio vt mo
ris est fidelem relationem facerent
Commissarij per annum ⁊ vltra do
nec ex mantua romam redissemus
rem discutientes inuentis processu
bus antiquis: apud venetos ⁊ alibi
habitis examinatisq̄ de nouo testi
bus ⁊ summa cum diligentia cōctis
ponderatis cum seorsum inter car
dinales tantum omnium que inue
nerant veracem nobis relationem
fecissent ac deum per aduocatuz ea
que nobis exposuerant in publico
concistorio denuo recitari curassent
Postremo conuocatis in aula no
stra Rome vniuersis qui secū erant
in curia ecclesiarum p̄sulisq̄ as
sistentib⁹ nobis cardinalibus. Itē
commissarij p̄fati per organuz ve
nerabilis fratris nostri guilielmi
ep̄isopi portuenfis natione galici
qui p̄mus eorum erat: rursus cum
cta que inuenerant ⁊ rite probata
videbantur coram explicauerint.
Ex quorum relatione que amplissi
ma ⁊ ornatissima fuit hec sūmatim
accepimus que vera cōperta cogni
ta ⁊ explorata sunt. Virgo catberi
na ex ciuitate senensi oriunda me
diocribus orta parētib⁹ p̄ius deo
sele dedicauit: q̄ deū posset p̄ etatē
cognoscere. Sex annos nata: vt dñs

seruaret
egressa in
licuit. L
hulz den
Angelica
ficus pa
dit: totie
ro genit
matrem
maiori v
nit christi
dentem
ta est: ⁊ a
que non
lis. Mā
abdicau
Corpus
is ac vult
puellas v
persuasi
nibus m
uit. Lom
sp̄xit. ⁊
femine g
cupate
Ancillar
mo erere
q̄ vills a
deri p̄m
ter sibi in
uenit. Eg
tia minist
tiones ⁊ a
ritum p
fidel gale
⁊ oppres
solata est
religiosa
nis serm
religione

seruiret heremū pēpūit. Et vrbe
egressa in cauerna loco solitario de
licuit. Quāuis iubēte spiritu pau/
luluz demorata domum reddierit.
Angelicam salutationē edocta quo
tiens paterne domus scalam ascen/
dit: totiens per singulos gradus fle
ro geniculo beatissimam virginem
matrem domini salutauit. Et anno
maiori virginitate suam consecra
uit christo: quem sua in maiestate se
dentem mirabili visione cōtempla
ta est: et archana celestis aule vidit:
que non potest affari lingua morta
lis. Mūdanas delicias a se omnes
abdicauit. O rationi totaz se dedit.
Corpulcutum suum vigilijs: ieiuni
is ac verberib⁹ afflixit. Locquales
puellas vt idem faceret et docuit et
persuasiuit. Vides effecta scissis cri
nibus mortale coniugium recusa
uit. Conuicia et maledicta hominū
spēruit. Beati dominici habitū quē
femine gestant de penitentia nun
cupate extorsit potiusq; ipetrauit.
Ancillare officium in paterna do
mo exerceuit: nihil magis cupiens
q̄ vills apud homines: et abiecta vi
deri pauperibus christi. Naz id pa
ter sibi indulserat: larga manu sub
uenit. Egrotantibus sūma diligen
tia ministrat: diabolicas tempta
tiones et affidnas malignantiū spi
rituum pugnas: patientie clipeo et
fidelis galea superauit. Incarceratos
et oppressos quib⁹ valuit modis cō
solata est. Nullum ab ea verbū nō
religiosum non sanctū excidit. Om
nis sermo eius de moribus fuit de
religione: de pietate: de contemptu

mundi: de amore dei et proximi. De
celesti patria. Nemo ad eam acces
sit: qui nō doctior meliorq; abierit.
Doctrina eius infusa: non acqui
ta fuit. Vbius magistra visa est q̄
discipula. quippe que sacrarum lit
terarum professoribus ipsiq; ma
gnarum ecclesiarum episcopis diffi
cillimas de diuinitate questionēs
proponentibus prudentissime re
spondit: et adeo satisscit: vt tanquā
agnos māsuefactos remisit quos
tanq̄ lupos ac leones feroces ac
ceperat: quorum nonnulli diuinam
in virginem sapientiam admirati
distributis mor inter christi paupe
res quas possidebant substantijs: ac
cepta vñi cruce: vitā deinde enāge
lica egerūt. Sūma hui⁹ virginis ab
stinētia fuit: et admirabilis vite au
steritas. Nā cū vini et carnū vñ p
sus abieciisset: nec pulmētarijs vills
vteret. Ad extremū eo deducta ē.
vt nec legumia ederet: nec pane ve
sceret nisi celesti: quē ver⁹ xpian⁹ in
sacramēto sumit altaris. Inuēta ē
aliquā a die cinerū vsq; ad pētecoste
ieiuniū pduxisse. Sola eucharistie
cōione contēta. Per ānos circiter
octo nimo herbaz suco eoz pax
retento et cōione sacra sustentata ē.
Ad cibū quasi ad suppliciu pgebat
Ad cōionē altaris q̄ illi fere quoti
diana fuit: quasi ad celestes nupti
as inuitata esset sūma cū alacritate
pficiscebatur. Cilicio sū veste utebatur
quo carnem macerabat. Nulle illi
plume nulla puluinarīa erant: le
ctūz sibi ex tabulis confecerat: atq;
in eo iacens breuissimum somnum

accipiebat. Raro enim ultra duas horas inter diu noctuq; dormiebat reliquum omne tempus vigilando orando predicando: opera misericordie agendo cōstruit. Spissis cordulis carnem suam maceravit: dolore capitis pene assiduo torquebatur. Estuabat febribus: nec aliorum cruciatu carebat: luctabatur q̄ frequētissime: cū demonibus: multisq; illorum molestijs verabatur. Sed aiebat cum apostolo. Cū infirmor: tūc fortior suz. Nec enim in tantis laboribus deficiebat: nec caritatis opera negligebat. Assistebat miseris in digna ferentibus. Arguebat peccatores et blandissimis verbis ad penitentiam reuocabat. Precepta salutis omnib⁹ lecta dabat. Quid sectadum: quid fugiendum esset: alacri vultu ostendebat. Dissidentes summo studio componebat. Multa extirpavit odia: et mortales sedavit inimicitias. Pro pace florentinorum qui cum ecclesia dissidebant: et iter dicto suppositi erant ecclesiastico. Appenninum et alpes transire: atq; usq; in aunionem. Ad gregorium xi. pontificem maximum antecessorem nostrum proficisci non dubitavit. Cui votum suum. De petenda urbe Roma in occulto factum: et si soli ac deo notum: sese diuinitus cognouisse monstravit. Fuit enim i ea spiritus prophetie et multa pre dixit: anteq; fierent: et occultissima renellavit. Rapiebatur sepe a spiritib⁹. Et in aere suspensa diuinis contemplationibus pasciebatur: a deo extra se acta: ut ex puncta percussa

q; nihil omnino sentiret. Idq; frequenter sibi contingebat cum diuinissima reficeret eucharistia. Ma gnum et sanctum erat in plebib⁹ ceterine nomen: et vsq; ad eam egroti: et malignis verati spiritibus deducebantur: et multis curabantur. Languoribus et febribus in christi nomine imperabat: et demones co gebat ab obsessis abire corporibus: propter quas res: duobus romanis pontificibus Gregorio nomen cuius paulo ante meminimus: et vrbano. vi. acceptissima fuit: adeo venerationibus eorumungeretur: multisq; et magnis spiritualibus gratis ab eis donaretur. Eadem cum vite agonem iam peregisset anno etatis sue tertio circiter ac trigesimo i urbe Roma diem suum clausit de cuius anime in celum assumptione: et gloriosa receptione stupende ac mirabiles reuelationes facte reperiuntur apud eas personas que virginē dilexerunt: maxime vero apud eius confessorem Raimundum capuanensem sacre theologie magistrum qui postea generalis totius ordinis predicatorum: pater magister: et rector effectus est: is naq; cum Janue ageret ea nocte qua virgo migravit hora matutina i tra dormitorii apud imaginem matris domini eam contemplatus est miro splendore fulgorem: et verba ad se consolatoria dicentem. Corpus eius aliquā diu seruatur deniq; in ecclesia fratrum predicatorum que de minerva dicitur Rome conditum est nō sine magna populi deuotione ac reuerentia: cuius

tacto pl
cuti san
rit ea co
membra
go ipsa
cantum
for: dñe
direrur
ueris o
and ita
fama cu
petuere
q; virgo
cis nom
ceptum
h et alia
frater n
conuent
expoliti
firmasset
nes card
riui affe
totis suff
celo et aff
q; uisq; su
ni jation
uer it. Q
iust mms
stolorum
gnum et
hodie aff
ne de vñ
nis per n
ribus cel
hips rite
bulus vi
rimus p
omnipot
fili: et sp
fidei cat

tactu pleniq; egroti salutem conse-
cuti sunt adeo: et nonnullis saluti fue-
rit ea tetigisse que sacrata virginis
membra tetigere: postea quoq; vir-
go ipsa iam celo recepta vota suppli-
cantium benigne audiuit: et ut aspō-
so: et dñō christo suo saluatore exau-
dirētur curauit. Multi enim ex vi-
ueris egritudinibus curati sunt q
and ita beate Caterie gloriosissima
fama cuius patrocinium supplices
petuere. propterea veneris vbi nū
q virgo ipsa fuerat: et multis in lo-
cis nomen eius cum veneratione re-
ceptum est: et vota ei plurima fiūt.
H et alia q plurima cum venerabilis
frater noster episcopus portuensis i
conuentu cardinalium et presulum
exposuisset: et liquido probata ē af-
firmasset rogati sigillatim tum om-
nes cardinales tum presules q plu-
rimi afferunt sententiam dicere: cū
totis suffragiis: beata virgo digna
celo et astris declamāda vīsa ē. Nec
quisq; fuit qui nō magnopere cano-
nizationem eius faciendam proba-
uerit. Quibus ad longum auditis
iussimus in basilica beati petri apo-
stolorum principis suggestum ma-
gnū et ornatum apparari sup quo
hodie astante populo et clero: sermo
ne de vīta et miraculis huius virgi-
nis per nos habito missarum solem-
nibus celebratis: et cōsuetis cerimo-
niis rite pactis ad canonizationem
huius virginis sub his verbis du-
rimus procedendum. Ad honores
omnipotentis: et eterni dei patris: et
filii: et spiritus sancti ad exaltationes
fidei catholice: et christiane religio-

nis augmentus. Auctoritate domi-
ni nostri iesu christi: et beatorū pe-
tri et pauli apostolorum eius ac no-
stra ceterina senensis illustris et in-
delebilis memorie virginem cuius
corpus i ecclesia p'dicatorū q miner-
ua dñe rome iacet et i celesti ierusa-
lem iter beatā virginū choros qñ id
sua p'p' diuina suffragāte grā meru-
it iā pridē fuisse repta: et eterne glo-
rie coronā donatā de fratrū n'roz
psilio declaram⁹ eāq; tanq; sanctas
publice puatāq; colendā esse decer-
nim⁹ et diffinim⁹: atq; i sanctas ca-
tholago virginū quas romana ve-
nerat ecclesia redigi et ascribi man-
dam⁹ statuētes festū ei⁹ singulis an-
nis p'ma m'is mai⁹ dñica die abvnt
uersali ecclesia celebrādū esse et oēs
illi honores p'stādos q ceteris sc'is
virginibus puenire noscunt. Et iū
per sepulcrum eius in ipso festo vi-
sitantibus. vij. ānos et iōtidem qua-
dragenas de iunctis eis peniten-
tijs in forma ecclesie misericorditer
imp'petuū relaxamus. Nulli ergo
oīo hōiū liceat hanc paginā p'no-
stroz declarationis p'stitutiōis mā-
dati statuti et relaxatiōis i'fringere:
vel ei ausu temerario p'traire: si quis
autem h' attemptare p'sumpserit
indignationem omnipotentis dei:
et beatorum petri et pauli apostolo-
rum eius se noverit incursum.

Dat⁹ Rome apud sanctum pe-
trū. Anno incarnationis dominice
M. cccc. lxi. tertio Kalendas Ju-
lij pontificatus nostri anno tertio.
Deo Gratias Amen.

Infrascriptas versus composuit Sanctissi-
mus. D. dominus Pius papa secundus ad
laudem Seraphice sponse Domini nostri Je-
su Christi beatissime Catharine de Senis or-
dinis de penitentia beati Dominici.

Quis sacra gesta canat: q̄ lingua dista potēsq;
Efficeret: erime quibus h̄ Catharina secunda
Sponsa dei micuit totum celebrata p̄ orbem
Non ego sum dignus tantis extollere dignā
Laudibus ac breuiter q̄ sit q̄ moribus almis
Vita beata tibi referam tibi chare viator
Hec fuit orta senis: vbi sancti veste recepta
Dominici: in voto triplici virtuteq; cuncta
Transcendit plures diuina in lege peritos.
Illa potens verbo ac ope oia corda trahebat
Ad se hominum: vt magnes ferrū: xp̄sq; deinde
Desponsauit cam: sacris propzio ore refecit
Doctrinis: multasq; hūit velut optia mater
Virgoq; discipulas quib⁹ ardua regula vite
Sancta q; bisseptem pietatis opuscula diue
Expleuit felix: 7 erat sublime leuamē
Omnibus: hūc miseris vite indefectib⁹ hui⁹
Illa cor a domino pct̄it renouariē alma
Continue meditans: compos feliciter alti
Facta fuit voti: viditq; euellere christum.
Corpus atq; nouū flāmis sibi traderē flagrās
Hec letuna diu nōnunq; ad sidera rapta est
Mira dei vidit: semel antem a morte reuixit
P̄pane refecta sacro celesti pane salutis
Illa crucē memori portans sub pectore semp
Stigmata passa fuit dictu mirabile christi
Pontifices adiūt: quibus vnica gloria secūz
Sistere colloquū: monumētaq; sancta tuler
Ore suo tulit hec que idulta volebat ab illis
Ardua tanta sue fuerat sibi gratia lingue
Illa propheta quidem diuino flāmie plena.
Et pacem 7 bellum secreta plurima pandit
Exhortansq; omnis miranda stupēdaq; lūsit
Illa sciens venisse diez qua linquere mundū

Expediit exclamans aiam deus optime dixit
In manibus comendo tuis comendoq; tua
Iugiter ancillam sic sponsa beata beatam
Transiit ad sponsu; tribus exornata coronis
Fecit in hac vita miracula plura deinde
Claruit inumeris post mortē splēdida miris
Que si non esse velis: q̄ q̄ alme semp in orbe
Vixerit: historiam deuotius perlege sanctam
Hec annis triginta tribus quot xp̄us et apte
Vixit: naz sponsam sponso decet esse coeuam
Milleq; trecentis simul octoginta sub annis
Inclita virgo obiit rome catharina senensis.

Alij versus.

Nata senis ego Catharina ē stigmata passa
Subq; pio felix superis ascripta secundo
Et diuinū venerata poli seruauit abunde
Hec ternus quęcunq; iubet sectarier ordo
Dominicum sacru; eduxit q̄ magna sacerdos
Sacri Domini letatur qua contio tota
Cuius seruauit leges ac iura beata

Epitaphiū sepulchri. S. Catharę de senis.

Virginis hoc alme Catharę corp⁹ humanū
Marmore contegitur: frui sed luce superna
Spiritus. hoc pādūt sua tot mirāda p̄ orbe:
Celitus eloquio fuit hec assata profundo
Doctrinę antistes rerum mirabilis auctrix
Virgo sacrata habitum tulit ordinis ar̄tum
Domini. delegit eam. sponsamq; vocauit
Christ⁹. ob h̄ seraphin nūc ē stipata cateruis
Multociēs per eam sumpta ē cōmunio mire
Ista sinu largo miseres consouit: egenis
Dulce lenamen erat fuit et iustissima cunctis
Capta dei zelo membris et sepe leuata
Mente simul vidit que nulli prodere fas est
Ut generi nostro requies eterna daretur
Placuit in humanis: optataq; stigmata passa

Vitales redit iam mortua prorsus in auras
 Martiri varis fuit et decorata coronis:
 Denique demonis mortem cruciata subiit.
 Cantibus est igitur venerari et laudibus aplis
 Digna suis meritis hec fulgida stella per oes
 Hanc vrbs Senarum completis mille trecetis
 Atque quadraginta annis septem protulit euo
 Ad superos animam decies perfudit in octo
 Finis.

Memoria quotidiana Sancte Catheri-
 ne de senis edita a Papa Pio secundo.

Ad magnificat Antiphona.

Ad sedes regni faciat transire superni
 Virgo fouens meritis nos Catharina fuis

R. Ora pro nobis beata Catharina.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

O.

O Deus qui beate Catharine virginis
 et patiente: speciali privilegio deco-
 rate malignantium spirituum certamina
 vincere. Et in amore tui nominis inconcusse
 permanere tribuisti. Concede quesumus: ut
 eius imitatione calcata mundi nequitia: et om-
 nium hostium superatis infidijs ad tuam se-
 cure gloriam transeamus. Per dominum nrm

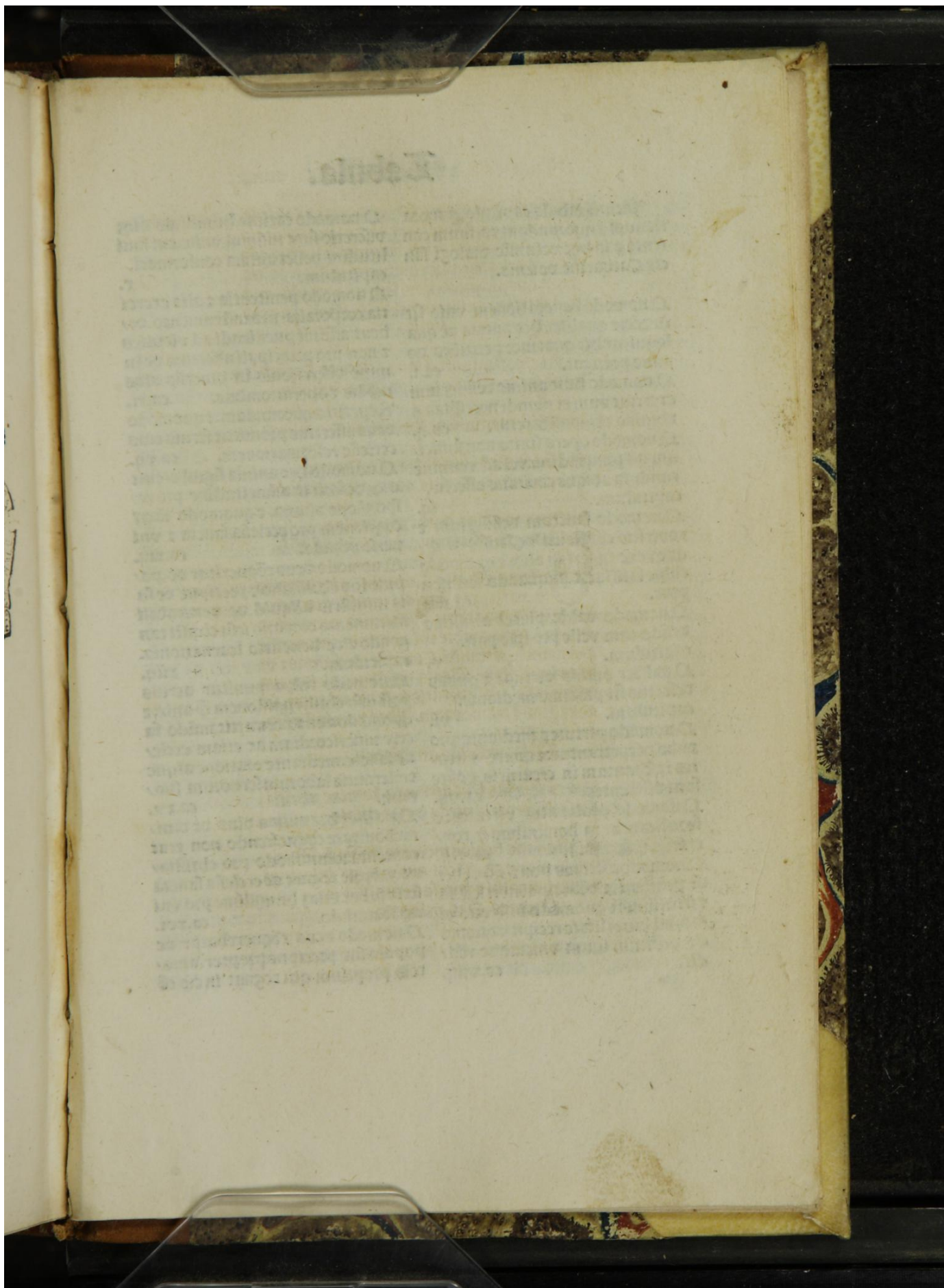

Ad benedictus antiphona.

Det catharina frui nos vero lumine christi
 Et societ superis virgo beata choris

R. Illumina oculos meos: ne vnquam obdormi-
 am in morte. *R.* Nequando dicat inimicus
 meus preualui aduersus eum.

O. remus. *O.* id. vt supra.

Tabula.

Incipit tabula capitulorum: orationum et quorundam versuum contentorum in hoc volumine dialogi sancte Catharine de senis.

Quomodo per orationem vnio fit in deo: et qualiter hec anima de qua loquitur hic quattuor petitiōes domino porrigat. ca. i.

Quomodo huic anime desiderium exercuit dum ei mundi necessitas a domino demonstraretur. ca. ii.

Quomodo opera finita non sufficiunt ad puniendum vel ad remunerandum absque caritatis affectu. capitulum. iiij.

Quomodo sanctum desiderium et contritio cordis: culpe satisfaciunt atque pene in se: et in alio: et quomodo culpe satisfaciunt aliquando sed non pene. ca. iiij.

Quomodo valde placet altissimo desiderium velle pro ipso pati. capitulum. v.

Qualiter omnis virtus: et omnis defectus sit proximo mediante. capitulum. vi.

Quomodo virtutes mediante proximo perpetrantur: et quare virtutes ipse tantum in creaturis posite sunt differentes. ca. viij.

Quomodo probantur virtutes: et fortificantur in hominibus et contrariis ipsarum. ca. viij.

Quomodo affectus poni non debet in penitentia principaliter: sed in virtutibus: et quomodo discretio vitam ad humilitatem recipit et quomodo debitum suum unicuique reddit. ca. viij.

Quomodo caritas humilitas atque discretio sunt in simul vnite. cui similitudini debet anima conformari. capitulum. x.

Quomodo penitentia et alia exercitia corporalia pro instrumento debent assumi pueniendi ad virtutes et non pro principali affectu: et de lumine discretionis in diuersis alijs modis et operationibus. ca. xi.

Repetitio quorundam: et quomodo deus assertine promittit seruis eius ecclesie reformationem. ca. xij.

Quomodo hec anima simul creuit atque defecit in amaritudine pro re: sponcione diuina. et quomodo facit orationem pro ecclesia sancta et vniuerso populo. ca. xij.

Quomodo deus conueritur de populo suo christiano et precipue de suis ministris aliquid de venerabili sacramento corporis iesu christi tangendo et de beneficio incarnationis. capitulum. xiiij.

Quomodo culpa puniatur acrius post iesu christi passionem quam ante: et quomodo deus permittit mundo facere misericordiam ac etiam ecclesie sancte: mediante oratione atque tollerantia laborum seruorum suorum. ca. xv.

Qualiter hec anima plus de diuina bonitate cognoscendo non erat contenta solummodo pro christiano proprie regere ac ecclesia sancta sed orabat etiam humillime pro vniuerso mundo. ca. xvi.

Quomodo deus conuerteretur de populo suo precipue propter amorem proprium qui regnat in eis et

Tabula:

Fortans ipsam animam ad orationē
et lachrimas. ca. xvij.

Quomodo nullus manus dei eua/
dere potest ubi sumus: vel per misē
ricordiaz vel per iusticiā. ca. xvij.

Qualiter hec anima desiderio igni/
to succēsa cupiebat a se sudorem san/
guinem emanare et se redarguens
orationem pro patre suo faciebat.
capitulum. xvij.

Quomodo se tribulationibus cum
patientia portatis nemo potest deo
placere. ca. xx.

Quomodo fracta via per quaz ad
celum ascendere debebamus: ex in/
obedientia adeo: deus potestatem fil/
io suo fecit per quam transire pos/
sunt cū icolumitate fideles. ca. xxi.

Deus inducit hanc animam ad con/
siderandam dicti pontis magnitu/
dinem que tenet a terra usq; ad ce/
lum. ca. xxij.

Quomodo sumus omnes labora/
tores a deo missi ad laborandum vi/
nea in ecclesie sancte. ca. xxij.

Qualiter deus palmites predice/
vit: unitos: v3: seruos suos putat: et
quomodo nullus potest colere: vel
destruere vineam suam: quin colat:
vel destruat illā. primi. ca. xxij.

Qualiter hec anima post aliquas
vel laudes humiliter exposcit ei de
monstrari per pontem ambulantes
et alios qui per ipsum ambulare vo/
lunt. ca. xxv.

Quomodo pons iste tres gradus
habet: per quos apte notantur tres
a nī me status: et qualiter intelligunt
verbum christi: si exaltatus a terra
fuero. ca. xxvi.

Quibus lapidibus iste pons ē mu/
ratus: vnde qui per pontem tran/
sit omnino saluus est: qui vero tran/
sit per flumem vadit ad mortem.
capitulum. xxvij.

Quomodo per viam dei: v3: per pō/
tem istum ac etiam per viam con/
trariam: v3: per flumen cum labo/
re transitur. ca. xxvij.

Quomodo iste pons cum ascendis/
set ad celum die ascensionis non ta/
men se a terra separauit.
capitulum. xxvij.

Qualiter anima stupefacta miseri/
cordia dei multa bona narrat hu/
mano generi concessa. ca. xxx.

De indignitate transcuntium per
flumen: videlicet: sub ponte quorū
anima vocatur a domo mortis ar/
bor que radices habet: in quattuor
vicis. ca. xxxi.

Quomodo fructus huius arboris:
uarij sunt: veluti peccata varia
sunt. ca. xxxij.

Quomodo fructus aliquorū est aua/
ritia et de malis que procedūt ab il/
la. ca. xxxij.

Qualiter aliquorum qui statum ter/
rene dominationis occupant: inin/
sticie fructus. ca. xxxij.

Quomodo per hec et alia plurima
quis incurrit in iudicium falsum.
capitulum. xxxv.

De tribus responsionibus quarum
vna est continua. ca. xxxvi.

De secunda reprehensione in qua re/
prehenditur et de falso iudicio et in/
iusticia. ca. xxxvij.

De quattuor principalibus tormen/
tis damnatorum: que cetera sub/
et liq

Tabula.

- sequuntur. ca. xxviii. Qualiter h anima multum amara
cata fuit ex illorum cecitate qui in
die iudicii. ca. xxix. flumine mergebantur. ca. l.
Quomodo damnati non possunt vel
le bonum aliquod vel optare. ca. li.
Capitulum. xl. Quomodo si antedictae tres anime
De gloria beatorum. ca. xli. potentie non sunt unite non potest
Quomodo post iudicium generale
damnatis augebitur pena. ca. lii. haberi persecrantia: sine qua nul
lus ad suum terminum pervenire
Capitulum. xlii. poterit. ca. liii.
De utilitate temptationum et qua
liter anima in mortis extremitate
gustat: et intelligit locum ei deputa
tum: etiam antequam a corpore separe
tur. ca. xliii. Expositio illius verbi iesu christi: si
quis sitit veniat ad me et bibat.
Capitulum. xliii. Quomodo modum tenere debent ho
mines: ut erit de pelago possint ille
scire et transire per pontem. ca. lvi.
Repetitio summatim aliquorum iam
dictorum. ca. lv.
Quomodo deus ostendit huic ani
me: quod tres gradus pontis in parti
culari: signantur per tres anime sta
tus. ca. lvi.
Quomodo hec anima deuota respi
ciens in diuino speculo: creaturas
videbat varijs ambulare modis.
Capitulum. lvii. Quod timor seruilis sine dilectio
ne virtutum non sufficit vitam eter
nam impendere. Et quod lex antiqua
timoris et noua lex amoris insimul
sunt unite. ca. lviii.
Qualiter existens in gradu timo
ris: primo pervenire potest ad gra
dum amoris: qui secundus est.
Capitulum. lviii. De imperfectiōe seruientium deo
sine diligentium ex utilitate sine co
solatione propria. ca. lxi.
Quomodo deus manifestat seipsum

Tabula.

anime diligentium. Et quare christus: non dixit manifestabo patrem sed meipsum. ca. lxi.
 Quare christus non dixit: ego manifestabo patrem: sed dixit meipsum. ca. lxiij.
 Capitulum. lxij.
 Qualiter anima post ascensum primi gradus ipsius pontis: studet ascendere ad secundum. ca. lxiij.
 Quomodo deum imperfecte diligens etiam proximum imperfecte diligit: et de signis huius imperfecti amoris. ca. lxiij.
 De modo quem anima tenere debet: ut ad amorem purum atque liberalem perveniat. Et incipit orationis tractatus. ca. lrv.
 Qualiter anima pervenire debet ab oratione vocali ad mentalem. Recitatur etiam una visio per hanc animam habita. ca. lrvj.
 De fraude quam homines incidunt qui deum diligunt: et ei servant ex propria utilitate. ca. lrvj.
 De fraude qua decipiuntur etiam servi dei qui deum amant: hac imperfecta dilectione iam dicta. lxvij.
 Capitulum. lxvij.
 De his qui ne perdant consolationem propriam negligunt proximum in sua necessitate. ca. lxx.
 De deceptione qua falluntur illi qui suum affectum posuerunt in consolationibus atque mentalibus visionibus. ca. lxx.
 Quomodo prefati qui delectantur in mentalibus visionibus aliquid quando decipiuntur a diabolo qui se transfigurare potest in angelum lucis. Et de signis quibus potest agnosci quando visio procedit a deo vel a diabolo: ca. lxxi.
 Qualiter anima que seipsam agnoscit prudenter evadit prefatas fraudes. ca. lxxij.
 Quomodo anima recedit ab amore imperfecto et pervenit ad amorem perfectum. ca. lxxij.
 De signis quibus cognoscitur animam attigisse ad amorem perfectum. ca. lxxij.
 Qualiter imperfecti sequi cupiunt solummodo patrem: sed perfecti sequuntur filium. Et de quadam visionis pulchritudine. ca. lxxv.
 Quomodo voluntas propria in anima mortua signum verum est: quod ipsa pervenerit ad os: videlicet ad tertium gradum superscripti pontis. ca. lxxvi.
 De operibus anime postquam tertium gradum ascendit. ca. lxxvij.
 De quarto statu qui tamen non est a tertio separatus: et de operibus anime que ad ipsum pervenit. lxvij.
 Capitulum. lxvij.
 Quomodo deus ab his perfectissimis nunquam discedit per gratias: nec per sensum. ca. lxxix.
 Quomodo mundani deo gratias reddunt velint an nolint. ca. lxxx.
 Qualiter etiam demones gloriam deo reddunt atque laudem licet inuiti. ca. lxxxi.
 Qualiter anima corpore soluta plenarie videt gloriam: et laudem dei in qualibet creatura: et qualiter in eo finita est pena desiderii: sed non desiderium. ca. lxxxij.
 Qualiter illi qui perveniunt ad tertium et quartum gradum: ut habet

Tabula.

tur supra cupit a corpore dissolui:
ut etiam apostolus paulus opta/
bat. ca. lxxxiij.
quibus causis cupit anima a corpo
re separari. ca. lxxxiij.
quomodo melius est ire pro confi/
lio salutis anime ad vnum humi/
lem cum conscientia sancta q̄ ad lit
teratum superbum. ca. lxxrv.
Utilis repetitio quorundam: et in/
ducitur hec anima ad orandum p
omnibus hominibus et pro sancta
ecclesia. ca. lxxrvi.
qualiter hec anima petit a deo sci/
re de statibus lacrimarum.
capitulum. lxxrvij.
De differentia lacrimarum discen/
tendo per predictos anime status.
capitulum. lxxrvij.
quomodo quinque sunt maneres la/
cimarum. ca. lxxviii.
Repetitio brevis eorum que supra
dicta sunt et quomodo diabolus ef/
fugatur ab his qui perueniunt ad
lacrimas quintas. ca. xxi.
qualiter reus a quibusdam qui ge/
mere desiderant ex ipsorum utili/
tate subtrahit habere lacrimas.
capitulum. xxi.
quomodo quattuor ex predictis quin/
que statibus lacrimarum exhibet
varietates plurimas lacrimarum
et quomodo deus vult sibi serui et
re infinita et non finita. ca. xcij.
De fructu lacrimarum mundano
rum. ca. xcij.
quomodo predicti mundani gemit
tes a quattuor ventis colliduntur.
capitulum. xcij.
De fructibus secundarum et tertia/
rum lacrimarum. ca. xcij.
De fructu quartarum et vntuarum
lacrimarum. ca. xcvi.
quomodo deo regradatur hec ani/
ma de declaratione predictorum sta/
tuum lacrimarum et ei tres petitio/
nes facit. ca. xcviij.
quomodo lumen rationis est neces/
sarium cuilibet anime volenti deo
in veritate seruire. et primo de lumi/
ne generali. ca. xcviij.
De illis qui posuerunt affectum su/
um potius in mortificatione: q̄ in
occidendo propriam voluntatem: et
hoc est pluri generale lumen et est
lumen secundum. ca. xcviij.
De tertio et perfectissimo lumine ra/
tionis: et de operibus que facit ani/
ma postq̄ ad ipsum statum perue/
nit: et de quadam pulchra visione:
quam habuit hec anima. ca. c.
Per quem modum arram eterne
vitae recipiunt in vita presenti qui
consistunt in isto glorioso et perfectis/
simo tertio lumine. ca. ci.
quomodo proximus argui debeat
volendo vitare iudicium falsum.
capitulum. ci.
Si quis in oratione videret aliquem
proximum esse tenebrosam: non ta/
men debet ex hoc a seruo dei teme/
re iudicari: q̄ ille sit in peccato mor/
tali. ca. ciij.
quomodo penitentia summi non de/
bet pro fundamento principali: sed
affectus et amor virtutum.
capitulum. ciij.
Repetitio in summa cum quadam
additione de reprehensione proxi/
mi. ca. cx

De
viti
do
Qu
peti
sant
Qu
tur
orat
chri
anis
Qu
orat
ad
nun
De
gram
his
vel
Qu
isto
me
fari
pule
De
tie
cap
quor
tibu
ma
tar
quon
debe
cipi
pora
nistr
De
cran
nistr
lo m

Tabula.

De signis ad agnoscendum quando
visitationes et visiones mentales a
deo sint vel a diabolo. ca. cvi.
Quomodo deo valde placet ille q
petit et pulsatur cum perseverantia ad
ianuam sue veritatis. ca. cvii.
Qualiter hec anima deo regradia/
tur deindeq; pro toto mundo facit
orationem: et precipue pro suis in
christo filiis et pro duobus patribus
anime sue. ca. cviii.
Quomodo deus hanc animam ad
orationem sollicitat respondendo
ad aliquam supradictarum petitio
num. ca. cxviii.
De dignitate sacerdotum atq; de sa
cramento corporis iesu christi: et de
his qui digne vel indigne suscipiunt
vel comunicant. ca. cx.
Qualiter omnes corporei sensus in
istio sacramento decepti sunt non ani
me sensus et euz illo debet videri gu
stari et tangi et de visione quadam
pulchra. ca. cxii.
De excellentia summissis in statu gra
tie sacramentum hoc admirabile.
capitulum. cxii.
quomodo deus requirat a sacerdo
tibus in tanta dignitate constitutis
maiozem puritatem q; in alijs crea
turis. ca. cxiii.
quomodo sacramenta nullo modo
debent emi sine vendit: et illi qui re
cipiunt ea debent huiusmodi tem
poralibus voluntarie subueniri mi
nistis. ca. cxiiii.
De dignitate sacerdotum: et quia sa
cramentorum virtus ex defectu mi
nistantium siue recipientium nul
lo modo minuitur: et quia non de
bent a secularibus corrigi.
capitulum. cxv.
quomodo persecutionem factam ec
clesie siue ministris. deus imputat
sibi factam et q; est gravissima cul
pa. ca. cxvi.
Locutio de persecutoribus ecclesie
sancte atq; de ministris: varijs mo
dis. ca. cxvii.
Brevis repetitio super predictis de
ecclesia et ministris eius.
capitulum. cxviii.
De excellentia et virtutibus mini
strozum sanctorum: et quomodo co
ditionem habent solis et de ipsorum
correctione circa subditos.
capitulum. cxviii.
Repetitio in summa de reuerentia
que sacerdotibus reddi debet siue
bonis siue malis. ca. cxix.
De defectibus et vita reproba sacer
dotum et ministrozorum iniquorum.
capitulum. cxix.
quomodo in predictis ministris
iniquis iniusticia regnat: et preci
pue non corrigendo subditos.
capitulum. cxix.
De quampluribus alijs defectibus
capitulum. cxix.
quomodo in ipsis ministris inveni
tur esse peccatum contra naturam
et de quadam visione super hoc ha
bita. ca. cxviii.
quomodo subditi ex predictis de
fectibus quos in prelati aspici
unt se minime corrigunt.
capitulum. cxv.
quomodo in dictis iniquis ministris
ecclesie regnat luxurie peccatum.
capitulum. cxv.

Tabula.

<p>qualiter in predictis ministris auaritia regnat etiam ad usuram prestando. ca. cxxvij.</p> <p>quomodo superbia regnat in predictis ministris per quam sensus perditur. ca. cxxviij.</p> <p>De quampluribus alijs defectibus qui procedunt a superbia: et amore proprio. ca. cxxix.</p> <p>De multis alijs defectibus quos ini qui prefati ministri committunt. Capitulum. cxxx.</p> <p>De differentia mortis iustorum: et peccatorum: et primo de morte iustorum. Capitulum. cxxxi.</p> <p>De morte peccatorum: et penis eorum in hora mortis. ca. cxxxij.</p> <p>'Repetitio super aliquibus iam supradictis: et quomodo seculares expresse prohibet ne manus apponant in clericos. ca. cxxxij.</p> <p>qualiter hec anima deuota laudando dominum facit orationes pro ecclesia sancta. ca. cxxxij.</p> <p>De prouidentia dei in generali. Capitulum. cxxxv.</p> <p>quomodo deus prouidet exhibendo spem homini: et qui sperat amplius: gustat perfectius eius prouidentiam. cap. cxxxvi.</p> <p>quomodo deus in veteri testamento prouidit cum lege atque prophetis: et postmodum in nouo cum euangelica doctrina. ca. cxxxvij.</p> <p>quomodo quicquid deus nobis concedit est solummodo pro bono nostro: et qui illi sunt cecum qui iudicant oppositum. ca. cxxxviii.</p> <p>quomodo deus in aliquo particula et casu prouidit salutem anime illius</p>	<p>et casus occurrat. ca. cxxxix.</p> <p>Deus conquerens de creaturis: et exponens unam figuram exhibet doctrinam perutilem. ca. cxi.</p> <p>quomodo deus prouidit erga nos: ut pro salute nostra tribulemur: et de miseria illorum qui sperant in se et non in sua prouidentia. ca. cxli.</p> <p>quomodo deus animabus famelicis gratis prouidit de cibo uenerandi sacramenti corporis iesu christi. ca. cxliij.</p> <p>De prouidentia dei circa manentes in peccato mortali. ca. cxliij.</p> <p>De prouidentia qua utitur deus cum illis qui sunt adhuc imperfecti: ut ad perfectionem virtuosam perueniant. ca. cxliij.</p> <p>De prouidentia qua utitur deus erga seruos eius qui sunt in caritate perfecta. ca. cxlv.</p> <p>'Repetitio breuis antedictorum posita loquitur verbo iesu christi ad petrum mitte rete ad dexteram. et. Capitulum. cxlvi.</p> <p>quomodo rete predictum perfectus in mare iactat unus quilibet alius. Capitulum. cxlvij.</p> <p>De prouidentia dei qua utitur cum suis creaturis in uita presentis: et in alia. ca. cxlvij.</p> <p>De prouidentia qua utitur deus erga pauperes eius seruos etiam in temporalibus. ca. cxlix.</p> <p>De malis que procedunt in possidendo: vel inordinate desiderando diuitias temporales. ca. cl.</p> <p>De excellentia pauperum spirituum: et quomodo iesus christus exemplo nos docuit. ca. cli.</p>
--	---

Tabula.

Repetitio sumaria de predicta pro uidencia diuina.	ca. cliij.	quomodo deus non secundum labo rem obedientie premiat: neq; secun dum longitudinem temporis: im/ mo secundum magnitudinem ea/ ritatis: atq; de promptitudine vero rum obedientium.	ca. clxv.
qualiter hec anima post gratiarum actiones dominum humiliter ero rat: vt ei loquatur de virtute obe dientie.	ca. cliij.	Repetitio in summa quasi totius li bri presentis.	ca. clxvi.
Tractatus de obedientia: et vbi re peritur et de signis eius.	ca. cliij.	quomodo hec anima deuotissime deo valde regratiatur: et orationem effundit affectuosa: pro sancta eccle sia: et vniuerso mundo: et virtutum fidei commendans: imponit finem huius operi.	ca. clxvij.
qualiter obedientia est clauis qua aperitur celum.	ca. clv.	Oratio beatissime Catherine pro statu ecclesie.	l.
Ubi loquitur de miseria inobedi entium et de excellentia obedienti um.	ca. clvi.	Oratio eiusdem pro ministris ec clesie.	ij.
De his qui tantum amant obedien tiam: q; non sunt contenti de gene rali obedientia: immo sumunt obe dientiam particularem.	ca. clvij.	Oratio eiusdem pro remouendo Iba pam Gregorium ab accessu ad vr bem.	ij.
Per quem modum pertuenitur ab obedientia generali ad particula rem.	cap. clvij.	Oratio eiusdem facta post commu tionem.	liij.
De excellentia obedientium: et mi seria inobedientium in religione co sistentium.	cap. clx.	Oratio eiusdem in die sancti Tho me.	v.
quomodo veri obedientes deo cen tuplum accipiunt: et qualiter hoc in telligitur.	ca. clx.	Oratio eiusdem in die Cathedre san cti Petri.	vi.
De misera peruerfite inobedien tium: et de defectibus procedentib; ab inobedientia.	ca. clxi.	Oratio eiusdem die dominico. xx. februarij.	vij.
De illorum perfectione qui viuunt in religione tepide: quis a mortali peccato se custodiant ac de remedio per eos habendo.	ca. clxij.	Oratio eiusdem die martis. xxij. fe bruarij.	vij.
De excellentia virtutis obedientie: et de bonis que tribuit illis qui rea liter eam assumunt.	ca. clxij.	Oratio eiusdem die lune primo mar tij.	viii.
Diffinitio duarum obedientiarum vna religiosorum altera que pre mittitur extra religionem: alicui per sona.	ca. clxiiij.	Oratio eiusdem die mercurij. ter tio martij.	x.
		Oratio eiusdem die annunciatio nis virginis Marie.	xi.
		Oratio eiusdem die dominico. xxvi. martij.	xij.
		Oratio eiusdem die iouis quinto	

Tabula.

aprilis.	xiij.	laudem.
Oratio eiusdem in circumsione do	xiiij.	Epitaphium super ipsius sepulchro.
mini.	xv.	Memoria quotidiana ad Magni
Oratio eiusdem.	xvi.	fieat: ad Benedictus.
Oratio eiusdem.	xvij.	
Oratio eiusdem die. xij. augusti.	xviii.	Explicit dialogus. Dine ac Sera
Oratio eiusdem.	xix.	phice Catharine de Senis cum cer
Oratio eiusdem die. xij. febr.	xx.	tis orationibus per eam factis: ac
Oratio eiusdem die. xiiij. febr.	xxi.	curatissime Impressus ac emenda
Oratio eiusdem die. xv. febr.	xxii.	tus In alma Civitate Batrie per
Oratio eiusdem die. xvi. febr.		Bernardinum de misintis de Pa
Canonizatio eiusdem.		pia die quintodecimo mensis Aprilis.
Uersus. d. Pape secundi in eius		lla. M. cccc. lxxxvi.

